

ספר

שלשלת הקבלה

להחכם החסיד ממשפחת רם כמוהר"ר

גדליה בן יחייא גר"ו

ובו דרושים וחדושים ופרי מגדים נוספים
על כל אשר חוברו לפניו בענין זה :

ותוכן הספר ומהותו ואיכותו נתבאר בפנים בהקדמת
המתבר יצ"ו זצ"ל :

68709

ווארשי

בדפוס ר' פסח לעבער

שנת תרל"ז

ШАЛШЕЛЕСЬ ГАКАБАЛЕ

ВАРШАВА

Въ Типографіи П. ЛВЕНСОНА
улица Францишканская N. 1813.

1877

СЕРТИФИКАТ

СЕРТИФИКАТ

СЕРТИФИКАТ

Дозволено Ценаурою.

Варшава 17 (29) Января 1877 г.

СЕРТИФИКАТ

СЕРТИФИКАТ

2720

СЕРТИФИКАТ

СЕРТИФИКАТ

СЕРТИФИКАТ

4 VI A

III. Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

6841

5 1 8 1

ה' אל שרדי יברך אותך. ויפרך ויברך בני צבורי אשר אהבתי ויוסף ה' לך החיים והשלום. כי אותך ראיתי אוהב לאמן נדבך בהשכלת תורת ה' תמימה. ונתת לברך אל סדקדוק פסוק ופסוק שכן ירמא"ם להחיותך כהיום הזה וירחיב לך למען מדע ללמוד וללמד ויאיר עיניך במאור תורתו עד אשר תהיה מאוהביו כלאה השמש בגבורתו ויגלה לך מאפוזי החכמה וישיב לפניך הדורי המזימה ותעדה עדים ויבדיל ויוסף לך בחכמה הלק הצמורה פי שנים ובהבנת סחרי תורה כפליים וחיות ורבות והיות אף שמה והנה בשחנך השי"ת להכניסך לבר עושיין מלמטה ובר מזה מלמעלה. שאלת מאתו כי קשה עליך איך לא נמלא מימי הראש"ד איש עד היום אשר יכתוב על ספר ועל הסדר. קבלת תורתנו הקדושה מדור אל דור. ועל הדרך שעשה הראש"ד בספר הקבלה שלו והרמב"ם בהקדמת משנה תורה שלו. וזה כי ראית שבאמונת התורה הבאה בקבלה איש מפי איש עד משה רבינו ע"ה מסיני התקיים אמונת האלקים על השלימות עם אמונת הדת העולם. וזוה יתאמתו לנו ג"כ הנסים והנפלאות הנכונות בצורה וכן פירושי התורה כאלו ראינו בעינינו ונאזנו שמענו הכל. כי בהתמדת האבות שישפרו לבנים והחכמים לתלמידיהם זכרם לא יאוף מזרעם אחרי שבטותינו שרבו אין כל הדורות ראויים והנזים להעשות להם נסים גלויים בכל עת וזמן יתאמת אליו עיקר ההשגחה פרטות והגמול והעונש בענין המצות אשר הם עקרי הדת ואמונה וכן הפלגת בני שבחתי זאת הקבלה והתועלת המביעות ממנו לגוף ולנפש וסדרת לפני קאת אלו התועלת להגביר קושי שאלתך והם :

מתועלותיה

במצות והוא להעיר קנאה הסופרים להרבות חכמה כי יראו שלשלת גדולה של יוחסי החכמים המה הגבורים אשר מעולם איש הסם ואחריהם נפיהם יראו סלה לנאם בעקביהם ולנוכח ולפלפל בהוויית של אצוי ורבה וצית שמאי וצית הלל ומתוך היותו יתברר האמת :

מתועלותיה

בזאתהרות להודיע ולהודע החבורים שחברו באומותינו ע"י שלמים וכן רבים. ומתוך ספר זה יתגלו מחבריהם על פי התורה ופסוקים וכל כוונת זה. וזוה כל הכס ישתדל להתרם או לגנותם וילמדו בהם וישתדלו להסוף עליהם במדרשות ופסוקים איש ואיש כפי אשר תשיג לבו ותלמודו :

ומתועלותיה

בדעות ופסקי הלכות וזה כי כשהיו ביד התלמידים כל החבורים או רובם בכח ההערה מספר הזה יראו רוב הדעות בפוסקים ואחרי רבים להטות ואנב גררר עורך אני לפניך דעת הפוסקים על כל מיני המדות לח ויבש ומיני ממצעות שבגמרא למען יהיה נקל לתלמידים להבינם ולהביאם אל שיווי המדות והמצעות שבדורינו זה. וכל מקום שיושבים :

ומתועלותיה

בהורא' כי בידיעת סדר קדימת תורת החכמים מדעה נרדפה לפסוק כבחרתי על פי השרשים שבידיו :
ומתועלותיה בניסים והוא לפרסם ענין הנפלאות שעושה השי"ת בכל יום לישראל וזה כי המהגר שנושא משך סדר הזמנים יזכיר גם כן הנסים שעשה השי"ת לפרט ולכל מצני ישראל. ומה טוב ומה נעים להכיר מתוכם טוב עשם השגחתו יתברך הפרטות עליו :

ומתועלותיה

בקדושת ה'. והוא להלביב השוקת הקורא לקדם גם שמים בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאורו כאשר עשו שלמים וכן רבים שיזכר עינים איך מסרו עמנם על קדושת ה' וסבלו יסורים וגליות ובכל זאת לא תחאו ולא גתנו הפלה לאליהם :
ומתועלותיה בתורת ה' תמימה והוא להודיע זמנה מעלות למקום עליו שנתן לנו כלי חמדה וזה כי המחבר כותב אנב גררר חכמי האומות שהיו בכל דור ודור בכל המושכלות וזה להודיע כי גם שרבו חכמים בהם לא ידעו ולא יבזו להסיל ח"ו דופי בחינתנו הקדושה וזוה חוכר אלל כל העולם שהיא תמימה מחכימת פזי ולא תגול בה ספק משום נד :

ומתועלותיה

בניגוד. כי בסדרות ספרים מכה הסערות הילל ולמוד בהם ויהי גופו באטענות סאה שטמז מזונד על סבריות וכאשר אמרו חז"ל ח"ה קודם לל

לכל דבר וכמעט שמיים ואבטליון עם הכ"ג ורצ עין ורצ נחמן ומעשים רבים בגמרא :
ומתועלותיה בצטחון כי מתוך ספורי המאורעות והגלויות שהיה בעמנו נשכיל ונדע כמה
 הרך אפים יתברך וזה כי עם היות שענותינו חייבו אותנו כלים . הנה
 הוא יתברך משגיח בצרפתנו ועל כל פשעים מכסה אהבה . וגם כי מלך אחד דחה אותנו
 ממלכותו . הקב"ה נותן אותנו לרחמים לפני מלך אחר ופרש כנפיו עלינו עם היותינו מתי
 מספר פאמור לא מרובכם וגו' ובכן יתחזק צטחוננו זו יתברך ונדעה נרדפה לדבק' זו
 ובצדוהו כל הימים :

ומתועלותיה בקדושה וצטרה . וזה כי ספור סדר הקבלה והשתלשלותה נושא משך
 הזרע המיוחד הוא הדבר אשר הקפיד עליו מאד מרע"ה ליהם השבטים
 משפחותיהם ויאלחו אדם דרכו . וכן אמרו חז"ל אין הקב"ה משרה שכונתו אלא במיוחדים
 כמו שנאמר שבטי"ה עדות לישראל וגו' וכן להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו . וכן אמרו
 שלא זכו ישראל לקבל הפורה אלא בזכות יחסותם . לפי שנאמר בסוף בחקותי אלה המצות
 ותיקף החמול במדבר סיני שאו את ראש וגו' : ועל זה בקשת ממני להודיע הליך אנשי יחסות
 והמעלה בחכמה ודעת ומני משפחתו מיום שהוסד ספר דברי הימים האחרון מתולדות בני
 יחייא אחרי שענותינו המרגלית טובה מספר יחסותו הראשון אשר חגיע אל דור דוד המלך
 עליו השלום אצל לרוב הגלויות והצרות שהיו בצפוד ואלוה זה האחרון חיע מתחיל אלה מדור
 רב שרירא :

ומתועלותיה והיא גדולה מפלס והיא השתלשלות קבלת תורה שב"פ מאדון הנביאים
 ליהושע וממנו לזקנים וכן מדור אל דור מהרב אל התלמיד עד שבא
 דבינו הקדוש שחבר המשניות - וממנו עד רבינא ורב אשי שהזכו הנמרא . ומאס אל עמודי
 הגולה שחברו פסקים ומאס עד דורנו זה וממנו עד משיח לדקו איש מפי איש מהרב אל
 התלמיד ומהאב אל בנו המרחק כל דעת רחוב זיה ומשפל אל הר גבוה המדברים עליה עסק .
 מלבד לוי הפורה להאמין דברי הזקנים והחכמים כמו שנאמר לא חסור מכל הדברים אשר
 יבדו לך ימין ושאלה ואסמכתות אחרות נגלות ונסתרות המהיבים אותנו לשמוע דבריהם ולכן
 סמתי מאד בהקדמה פי' הרמב"ם למשניות בלמרו שאין תועלת בהזכרת שמות החכמים . הגם
 שהוא עלמו כתב הפך זה בחכמת אבות . ורציתי לרש"י בסוף פ' אלו מציאות שאומר שהזכיר
 שמות החכמים שמה ישתכחו המשניות ויחליפו שמות החכמים . ובמקום חייב יאמרו פטור
 ובמקום אסור יאמרו מותר :

ומתועלותיה באמונה וזה כי בהזכרת דור אדם הראשון שאו היה צריאת העולם יש
 מאין אשר אין בזה ראייה גלויה אלא אמונה . ראוי להזכיר איזה דרוש
 על הספירות ועל עיני כפופים ועדים . ועל עיני סדר יצירת הולד . אשר כל אלה הם כולם
 מוצב ארלה וראשו מגיע לשמים באמונת אלהים ולהכיר כמו וגבורתו :

אלה הם קלה דרכי סברותיו והעולותיו אשר סדרת לפני דבר הזה להכריעו ולהביאו
 לעשות ראוך בדרך קלרה לחבר קובץ קטן מסדר זאת הקבלה למען יהיה לך למשמרת
 ולתועלת דורותינו האחרונים . ועשה כי רציתי גודל תבוקתך בני חביבי כאישון בת עיני נערתתי
 לקולך ושמתי פני להסקות אותך מיין הרקח מעשים רימון זה המחוק מדבש . הגם כי אמרתי
 אחכמה והוא רחוקה ממני כי הברות תכופות זו לזו ולא נתנו לי ריח בין הדבקים ושנחתי
 גמראי . עם כי מוצר היא מחמת אנשי' . ולא נתנוי המשיקים השב רוחי ולקבוע עהים לתורה
 ברלוי . וגם כי ראויה היתה זאת המלאכה לעשות לך ע"י האלופים אשר מייניהם אנו שואים .
 עם כל זאת להפקק ראוך חקח לפני אגרת רב שרירא גאון . וספר קבלת הראב"ד . והקדמת
 משנה תורה להרמב"ם והקדמת פירוש המשניות שאו : והספר כריחות והליקות עולם . וספר
 יוחסין . וספר יוסטון וקונטרסים רבים מאחרונים אשר כתבו זכרונות בישראל וכן אביב
 אשקיף על ספרי כותבי זכרונות וקרויקו מהאמונת היתה אמתיים והתנאים אלה ומתוכם
 שברר הדברים הללוים כפי שאלתך . והזרוע השליפות וזוכן אולם ולאסדר באותות איש דגלו .

וגם כי המדפיסים הפליגו בטעויות רבות בספר קבלת הראש"ד וסדר עולם רבא וזוסיא עם כל זה לא חנע מלבדוק עד היכן שידי מגעת למצוא כל הדרכי' האמתיים ולהעמידם על צוריהם . וזאת היה אחד מן הסבות שהתחיל בספר הקבלה הזאת מצריאות העולם בקולר נפלא למען הציג לפניך דברי הראשונים בסדר גלוח ויפה . וגם להוסיף עליהם חדוש מה לאזיה טועלת באמונתו יתברך . וזה כי האומות הקדומות יש מהם שעלו למעלה ראש ואחרי הימים אחד זכרם וקצתם עברו חלפו מתורה אל תורה וקצתם הרבה באלוקות זה טחח זה וימירו את כבודם על דעת חכמיהם ופרנסיהם ולא ישכילו את אשר יעשון . ולא כן זרע ישראל עם אל . ולא יוכל הכן להכחיש המוחש מאביו אשר הביאו לעולם ובפרט היוצר הגדול יתברך שמו כי הוא אבינו ואנחנו עמו ולכן מרעיזו כמו שאמר בנים אחם לי"י אלהיכם ואומר חיים כולכם היום : **ורמען** לא יתערבו הדברים בתרתי לחוק כל החבור הזה בג' חלוקות - הראשון יהי' סדר קבלת התורה מאדם עד היום . והשני יהיה בהודיטך קתה כללים על הנגלים ועולם שמימי . ועל יצירת הולד במעי אמו ומה יהיה אחריתו . ועל מעשה כשופים וכל זה בקולר רב למען יהיה לך כמו סילם לעלות בו לספרים שחיברו על פרטיהם ובהם חזין ותשכיל גדולות מעשה הבורא יתברך ועל מטבעות ומדות שבשפת סדרי . והשלישי יהיה שלשלת חכמי האומות וגזירות שהיו נגד ישראל וחדושים יפים שולדו בכל דור ודור :

והנה חכמי נבז על משמרת הקיבור האפשרי הן בדבר סדר הקבלה האמתית אשר עיניך עם ובפרט כי השרידים אשר ה' קורא הרמב"ם והראש"ד הארכיבו בזה ומדורס ועד עתה אלטרך לקרר בהכרח להעדר החבורים ופסקים שעשו חכמי הדור הראשונים בעלי הקבלה לרוב הגלוי' ושרפו ספרים שהיו בכל דור ודור אשר מתוכם היינו רואים החכמים הגדולים והמדרשות והקבלות אשר היו משתלשלים ביניהם מדור אל דור . והזקנים אשר בדורנו זה נעלם מהם בדברים האלה קבלות על פה ומזכרת החכמים כאמור . ואין בידם לא בכתב ולא בעל פה אחד מני אלה מהמלטרך בזה ואיככה אוכל לדעת מהם כי לא נביא חכמי . וזאת המעט אשר אוכל לקבל מחכמי הדור וזקניהם כי מעט הוא זעיר עם זעיר עם . וכמו כן חקיר גם כן בענינים אשר שלט באודיע אליך אצל הדורות הקדושים הן משלשלת חכמי האומות אשר היו הן מחודשים או מעשים בכל דור ודור מהאומות . להיות כי החפץ לראותם לא יצלר ממנו חלי תלים של ספריהם המלאים מאלה דברי הימים :

ודע כי אני לקחתי מזכרת חכמיהם וחדושיהם מספר דברי הימים רואה לומר קרויני חכמי פרה יקומו פלימו דברגמו אשר דבריו נראו לי יותר אחרונים מהמחברים והיותר אמתיים אשר אצלה להווה וקצתי הענינים כי בלתי התפאר עלי-כי לא אעריר לפניך קטנה או גדולה ובפרט בקבלת התורה אם הביא אליך מורה מקום אנה נמצאת או אנה נשמעת השמועה היא למען הדע האמת ממי שאמרו . אל יפוזר ריעויך לחשוב מחשבת פגול נגדי לאמר שינאתי מגדתם שאלתך . אם תמלא אגדות או שמועות חוץ מהסדר הראוי ורלוי . כי לא כן הוא הדרבה כי תשב ללחוס את מושל הבנת שלך . אז תדע ותשכיל כי אין דבר קל בעלמא שלא יכין אל ה' מכוונתך ותועלותיך אשר סדרת לפני :

או ראויים ללמוד מהם מדות או מוסרים או ניסים והנפתחות וע"ה גאותים וישרים להלך אמונתיו . והבט נא בספר העקרים בהקדמת מאמר ב' האומר אין למעיין בספר מספרי המהברים לקפון ולהשיב הן העולה על רוחו ראשונה . אבל ישיב אל לבו כי המחבר ההוא לא היה מקלי הדעת שלא השיג בעומק עיונו מה שיעלה על לב המעיין בתחלת הדעת ויותר ראוי לכל אדם לחשוב בשכלו והבנתו וירבה להעמיק דבריו עד יתבאר לו אמתת כוונ' המחבר וכו' : **ונם** לא יהיה בלבדך נגדי כי לא בקשתי בכל מאמלי כחי להביא הדברים על ספר ביוסר אמתות ותקון האפשרי . כי הנני נשבע אליך בחיי ראשי שלא אכתוב זכר | שום חכם מישראל או מאומות או שום הגדה ומעשה אם לא ראיתיו בכתב יד או בדפוס או (לה) שקבלתי על פה מאנשי אמת שהיה פרקם נאה . ואם תמלא בתחריט הימים ענינים מעין שאלתך אשר (לה) תמלאם כתובים אמי אין עליך להרהר נגדי . כי התנוללות ומניעות רבות יש לי סן מלך

מה שממני הקולר שכלי וחלישות זכרוני . וכן מלד מה שבין שהיא הנבונה המצויות וגזרות
שבאו זה ימים רבים על המין ישראלי ועוד ידם נפוייה אם לא ירחמנו עושינו . וכן מלד שאליו
מהעדר הספרים כי בראשונה נסרף הגמרא אשר היא אספקלריאה המחירה וספרים רבים
נעדרו ממנו . באופן כי השיבותי אל לבי להסתפק בהכרחי וחפץ ה' בידיו יליות :

וראיתי לחלוק הדורות אשר אחדש אחרי סדר הראב"ד מחמשים שנה או כיוצא לזה
למזכרת הנם הגדול מייאשת מלר' דומה לבריאת העולם אשר חמשים פעמים
זכר בתורה וגם כנגד חמשים שערי צינה הנה כי ראיתי קסטינופוטני הפולסיף הגדול שאומר
בספר ו' משמות המשותפים שלפי דעת המלריים סתם דור הוא שלשים שנה . ולפי דעת
היונים הוא כ"ה שנים ולפי דעת הרומיים הוא מאה שנים כנראה באובידיאו ספר י"ב . ון'
עזרא על פסוק ודור רביעי ישובי הנה אומר כי כפי הדרך בתורה דור הוא כל זמן שידור
האדם בעולם וכן כתב הקמחי בשורש דור וכן נשמע מדברי הרמב"ם בפ' המעניות מס'
עדות פ"ב . וחכמי הנוצרים אומרים ששנות העולם הנרמז בעולם קמן שהוא גוף האדם הנקרא
בל' יון מקרוקוסמז שנות דורותיו הנקראים איפה תחלק ששה חלקים בהשמות חייו ולכן יקרא
דור שהיא איפה של עשרה שנים ובשביעית ימות וזה נוסף אל דברי המשורר שאמר ימי
שנותיו בהם שבעים שנה . ואולי לזה רמז המאמר בדרך חידה שיה אלפיין שנין הוי עלמא
ואד תרוב . עם כל זה הלכתי בעקבי חכמי האמת וחלקתי הדורות אל חמשים שנה כשנות
היוצא הנקרא עולם :

וראוי שדע כי תמלא קלף החכמים אשר הארכיו שנים עד שנמלאו בשני' או שלשה דורות
ולכן אין לתמוה אם לא תמלא בכתובים חיזה חכם אשר ידעת שהיה חי בימים ההם
או בשמעת שחבר ספר או השיב תשובה בדור הקודם או מאוחר אל הדור שהזכרתי כי ראוי
שדע כי כל אחד מהחכמים אשר יכלתי לדעת ממנו אכתבה דבור אשר היה נמלא או כמו
בחז' ימיו ובתורף תלמודו ובזירת חכמתו ואין לתמוה בזה כי כאלו נמלאו רבים בהיותם סדרי
בכל כמות הקבלה ודוק ותשכה כל שכן אשר לא נכתבו כי רבים הם . ובחזתי להתחיל סדר
הקבלה לפניך ממרע"ה עד הראב"ד שפי' שקדמוני עמודי גולה לפי שלא ראיתי בהם סדר
רז' וראוי כפי מה שיש במחשבתו לערוך לפניך ולסבה הזאת הקדמתי ג"כ מראש הברואים
אדם הראשון אשר עם זה יהיה הכל שריר וקיים :

ומסורת זה יהיה צידך כי התחיל מספר שנות אמונתם קודם חורבן בית שני שנים
ושמונה שנים כי כן קבלה אלנו שהיה שנה ג' אלפים תשס"ה לבריאה וכן
תשמאל כתוב שנות החורבן באיזה ענין יהיה גלוי לפניך תמיד זה החשבון :

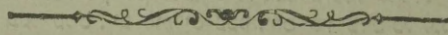
זכור נא ואל תשכה זאת באזכרה כי אל תחשוב שהמשכות קבלת זאת התורה אשר עם
משה לפני בני ישראל לא הייתה זולת מראש ישיבה אחד ומדרשו הנקובים בשמות
הקבלות אשר כתבו הראשונים והאחרונים כי זה יהיה לך דעת כוזב אבל דע לך שבכל דור
ודור היו אלפים ורבעות מתלמידים וחכמים ובתי מדרשות בישראל ובכל הגלילות ואקלימים
והיו הדורות עקבלין דין מדין הקבלה האמתית היא המשנה ושיחא סדרי והיא היא עלמה
שיאלה מפי מרע"ה שקבלה מהשם ית' וכל אלה הדורות ורבו המדרשות וחכמים שהיו בכל
דור ודור חכמים קטנים וגדולים וקונטריסים ופרושים וחדושים על תורה שבכתב ושבעל
פה אשר קראם לרוב הגליות והגזרות גאבדו ונשרפו וקראם ביד חכמי הגליל מהמחבר ההוא
אשר לא נתפשו ביתר הגלילות וקראם החזיקו המחברים ממש בידיהם וקראם נתפשו אבל
לא נידע שמות המחברים והקדמונים לא הזכירו כל שמות החכמים שבעולם בכל דור ודור
כי הסיפור היה ארוך ואבוד זמן והיה לריך ספרים גדולים על זה ולכן הספיקו בהכרח
והזכירו הגדולים וראשי הגולה שבכל דור ודור וכן על זה הדרך גם אני מזכיר המושג אלני
מהחכמים שהיו מדור הרמב"ם עד היום ונפרט את אותם הועלו לדורות עם חבוריהם .
וה' יעלנו משגיאות *

אמר העבד הנרצע ומנחך עפרות רגלי החכמים גדליה בן לבאון דון יוסף בן לבאון דון דוד בן הושע דון יוסף בן לבאון הנעלה דון דוד בן השל דון שלמה בן השל דון דוד בן לחם דון גדלי' בן לבאון דון שלמה בן לבאון דון יוסף בן השל דון יהודה בן השל וקפסר גדול וגורא-מאד דון יחיאל בן יעיש ראש ואב משפחתינו משועי יהודה הרודים בעם גלות ירושלים אשר בספרד זכרם ה' אלהים כל השנים וגאונים האלה לעזב וינחו על משכבותם בנן עזן לנלח אמן אמן . נתתי ללבי בחיזה שם יקרא ספר הזה כי ראיתי הרבה קדמונים שנלאו למלוא הפתח בדבר הזה תכלית הדברים בהרתי לשום שם זה הספר :

יהי הקבלה יחריך ימים בעולם שכולו עוב וגם שזה השם עולה ל"ט כמנין טל לרמוז שלעמיד לבא יוריד השי"ת על ויחיו המתים המודים בזאת הקבלה כמו שדרשו על יחזק בשעת העקידה ומקומות אחרים וגם בראשי חצרות זה השם אומר יהודי חכם ישר ירא אלקים לרמוז כי המחמין בזאת הקבלה ראוי להקרא בשמות האלה וגם להיותו כנוי אל שם משפחתו אחרי שבחבור הזה תמצא גם כן זכרון קצת הגאונים זקנינו ובהם תראה כי יחוס המשפחה אינו נחלה בעושר וכססים וכבוד או קדמות שלשלת המשפחה זולתי בחכמה ודעה ויראת אלהים והם יהיו לאות ולמופת לפניך ותבקש להדמות לבני עליון כי אין יחס ביחס עלמו על כן אמרת הנה בחתי במגילת ספר כתוב עלי :

וכראות המהבר יופי והדרת עמלו . פתח בשיב והלל אח קולו . בעוד חיים הייתו ואף כי אחרי מותו . ויקרא אל בניו ארבע . ויעש להם שיר מרובע :

ג	ילת רנן ארים שירים .	עם קול תודה אל ראש לורים :
פ	פדים אקריב כיקר פדים .	בהיכל קדש נבחרים :
ד	רבנן מלמד אל איש ישר .	ובין ישמע גם יחאשר :
י	יניב ליון . כקדוש מעשר .	קרני ירים על ראש הרים :
ל	ב חכמים שם למנוחה .	במנוח אל הכל שמחה :
י	יפדה נפשו ומצטחה .	בגבה רוס עם טהורים :
ה	ה אלי עלמה ירבה .	ארבין אוסיף אכתוב הוגי :
ה	חורת ה' אף גם יאבה .	לפרי בטני לו נסתרים :
ה	לל אשא גילת רנן .	בעדן גן יבאיש גנן :
	אודה אליו ואחחקן .	בעדיי קדש לדורורים :

[Faint, mostly illegible text in the bottom half of the page, likely bleed-through or secondary text.]

שְׁרֵשֶׁת הַקְּבֵלָה

אדם היה בן ק"ל שנה כשהוליד שח ושניו חתק"ל ומת בשנת ר"ז ללמך אמר רבי רבני חגיגה י"ב שעות ביום הקב"ה עשה את האדם ביום ר"ה בשעה ראשונה לצד עפרו ב' נעשה גולם ג' נמתחו אבריו ד' נזרקה בו נשמה ה' עמד על רגליו ו' קרא שמות ז' נזדונה לו חוה ח' עלו למטה שמים וירדו ארבעה ט' נלטוה י' סרח י"א נדון י"ב נפטר והלך לו שנאמר אדם ביקר כל יצן וגו' . אומר המדרש כי אדם וחווה כבני כ' שנה נבראו ופניו למזרח ולא שמע בריה עם אשתו קודם אדם בו ביום נבראו בו ביום שמעו בו ביום הולידו תולדות עלו למטה שמים וירדו עשה לפי שגולדו קין והבל ולכל אחד תאומתו הבל היה תאומים יום . במדרש שמחזאי ועזאל היו שני מלאכים שקנאו ולא היו רוצים בבריאת האדם ואמרו מה לנו כי נזכרו והש"י השליכם מן השמים ושמחזאי נתן עינו באלה אחת יפה ושמה איסוסר ולמדה ממנו השם המפורש וברחה ועלתה לשמים קודם הנשואים ותקועה כעובד כימה והמלאכים אחרים לקחו נשים והולידו בנים ונקראה הי"ה והי"ה וקודם המבול שמחזאי חזר בתשובה ועזאל לא חזר ועדיין עומד בקלקולו להסית בני אדם זהו עזאל מנוחיים לו שער למען לא יקטרג כנגד ישראל . גדה פ' האשה אמרו סיחון ועוג אחים היו ובני שמחזאי בזהר פרש' שלה לך אחימן וחביריו נולדו מהמלאכים שנפלו מהשמים בפרקי אבות דרבי נתן אומר י"ב גולדו מהולים והם אדם שח נח עם מלכי דק יעקב יוסף חיוב בלעם שמואל דוד ירמיה זרובבל . אין ספק שלהיות אדם הראשון יציר כפיו של הקב"ה היה שלם בכל החכמות טבעיות ואלקיות הכללות בתורת משה אשר נברא' קודם העולם כמו שדרשו חז"ל על פסוק ואהי' אללו אמון וכו' ולכן נוכל לומר שהי' במדקת מרע"ה ושלמה בכל מה שאפשר וגם אין ספק שבדרך טבע כל האבות מבקשים שיטלמו בניהם כמותם ויתר כפי האפשרות כי האב והמלמד אינם מקנאים בבנו והלמידו אם כן אדם מסר כל חכמתו אל שח בנו הנולד בללמו כדמותו ומהם נשתלשל לנה ואברהם ודורותיהם וכו' עד מתן תורה שאז הש"י מסרה בגלוי אל מרע"ה ולכל ישראל ומהם נשתלשלה אל דור ודור עד היום הזה ולכן השתדלה תורה להזכיר בשלשלת זאת הקבלה הייחוד ראויים לה ומקבליה באמת בכל דור ודור באופן שאי אפשר להכחישו כלל כי האב מוריש לבנו האמת בכל ענין ובפרט בדברים הרוחניים והנפשיים ועל אשר שאלת ממני פעמים רבות למה לא הזכירה התורה הלא איש אחד בכל דור ודור ראוי שהדע כי לא נודע בזה טעם אמת הלא הרבה חכמים בקשו להשיב והעלו חרם בידם כי התורה הסתירה . יש אומרים שאלו הדורות התעכבו מלהוליד להלשט טבעם עד סך השנים שהעידה התורה יש אומרים שהכתוב לא חש להזכיר רק הבן הראוי שיילא ממנו שלשלת הקבלה י"א כי אחד משנותינו להווה היה לראשונים עשר שנים . יש אומרים ששנותיהם היו שנים של לבנה יש אומרים להיוחס אובלים למחי האדמה ושוחים מים ולא טעופים בזמה לכן האריכו ימים אבל אחר המבול שהתרו לאכול בשר ויין נקצרו ימיהם י"א שהיה אורך ימיהם בדרך מופת י"א שלא היו שנים ארוכים ממש אלא שראש הדור ההוא היה מזה לדורו דינים ונמוסים כרצונו והיה נמשך מהגב התורה והנימוס ההוא כל הזמן הנזכר בתורה והיה נחשב כאילו היה כל השנים ההם יש אומרים כי הרוצה להסתכס וללמוד כל החכמות טבעיות נריך לו זמן רב ולמען יתפרסם אלקותו ית' האריך ימיהם למען יהיה להם זמן גדול ומה שהשכילו והביו כתבו על ספר להועלת דורותיו . הרמב"ם בספר המורה אומר שאורך הימים לא היה אלא לאיש הנזכר בתורה אך שאר הדור היו חיים ימים טבעיים הרמב"ן אומר שנתעכב כח תולדותם עד הזמן הנזכר בתורה :

שְׁת

היה בן ק"ה שנים כשהוליד אנוש וכל שניו חתק"ב ומת בשנת קס"ח ללמך אין להאמין שיחר הבנים מתו בלי בנים אבל לא זכו שתולדותם יקראו בשמותם ויהיו ראשי אומות אבל נגדרו אחרי האומות שנזכרו בתורה ואומר בירוש' הכשדי בדברי הימים שלו שבראות הש"י העולם ריק מבני אדם בלתי מיושב השגיח בבני אדם הרבה דורות וכלם הולידו תאומים . אנוש היה בן ק"ן שנים כשהוליד קינן ושניו חתק"ה ומת שנת רס"ו ללמך קינן היה בן ס"ה שנים כשהוליד מהללאל ושניו חתק"ח ומת שנת קע"ט לנת מהללאל היה בן ס"ה שנים כשהוליד ירד

וכל שניו תתל"ה שנים ומת שנת רל"ד לנח ירד היה בן קס"ב שנים כשהוליד חנוך ושניו
 תתקס"ב ומת שנת שפ"ו לנח חנוך היה בן ס"ה שנים כשהוליד מתושלח ושניו שס"א והוא קבר
 אדם והיה אחריו כ"ו שנים ויחלך חנוך אל האלקים שנת קי"ג ללמך וראיתי במערכת האלקים
 שהוא במדרגה יותר גדולה ממשא ואליהו :

מתושלח

היה בן קפ"ו שנים כשהוליד למך ושניו תתקס"ט ולא היה שום אדם כ"כ
 שנים כמוהו ומת שנת ח"ר לנח שהיה ל"ז לשם - צפרק יש וחולין ז' קבלו את
 העולם מתושלח ראה אדם ושמשו רמ"ג שנים שם ראה את מתושלח ושמשו מ"ח שנה יעקב
 ראה שם ושמשו פ' שנה עזרם ראה יעקב אחיה השלוני ראה עמרם ז' שנים והיה בן ס"א
 שנים בלחמו ממנרים אליהו ראה אחיה ועדיין אליהו קיים והאי הנח לא סבירא לי' אליהו
 זה פתח ולא חנוך זה מעטרון למך היה בן קפ"ב שנים כשהוליד נח ושניו תשע"ז ומת שנת
 תק"ז לנח והוא היה ראשון להחזיק שתי נשים אחת לפניה ורביה והיתה יושבת מופה ואבלה
 כאלמנה ואחת ליופי והיה משקה אותה כוס של עיקרין שלא חלד ומוקטטה כלה ומאכילה מעדנים
 נמלה מאדם ועד נח חלף כ"ו שנים והיו עשרה דורות :

נח

היה בן ח"ק שנים כשהוליד שם חם ויפת בשלשה שנים ושניו תתק"ן ומת שנת כ"ז
 לאברהם בשנת ת"ק לנח נלמנו על הציבה ואומר המדרש שהיה בן ת"פ שנים ועשה
 הציבה בזמן מאה ועשרים שנה ובשנת תר"ח יאל ואומר יוסיפון כי עדיין רובם יש ממנה על
 הרי אררט היא ארמונייה ובימים הקדמונים היו מתרפאים ממנה כמו היום עם הטורחיק
 אומר המדרש שאשתו היתה נקראת נעמה בלחמו מן הציבה הכישו ארי ושברו ולא היה כשר
 להקריב ושם בנו הקריב תחיו . זוהר פרשת בראשית אומר כי נח תקן הכלים לעבודת
 האדמה . ה' ראו עולם חדש נח יוסף משה איוב מרדכי ג' עברו עליהם ג' עולמות נח דיחל
 איוב . שם היה בן ק' שנים כשהוליד ארפכשד ושניו ת"ר ומת שנת נ' ליעקב והאריך שנים עד
 שראה י"ג דורות אומר המדרש שהיה ה' מלכי זקק (מלך) שלם . ארפכשד היה בן ל"ה
 שנים כשהוליד שלח ושניו תל"ח ומת שנת מ"ה ליחזק . שלח היה בן ל' כשהוליד עבר ושניו
 תל"ב ומת שנת י"ד ליעקב . עבר היה בן ל"ד שנים כשהוליד פלג ושניו תס"ד ומת שנת ע"ט
 ליעקב . פלג היה בן ל' שנה כשהוליד רעו ושניו רל"ט ומת שנת מ"ח לאברהם הא למדנו
 שבן מ"ח שנים היה אברהם בשנת הפלגה - שכן דרשו חז"ל כי בימיו נפלגה הארץ בסוף ימיו
 ולמדנו שאלף תתק"ו שנים מאדם עד הפלגה ומהמבול עד הכלגה ש"מ שנים רעו היה בן ל"ב שנה
 כשהוליד את שרוג וכל שניו רל"ט שנים ומת שנת ע"ה לאברהם שרוג היה בן ל' שנה כשהוליד
 את נחור וכל שניו רל" ומת שנת ג' ק' לאברהם נחור היה בן כ"ט שנים כשהוליד את תרח וכל
 שניו קמ"ה שנים ומת שנת ק"י לאברהם . תרח היה בן ע' שנים כשהוליד את אברהם וכל
 שניו ר"ה שנים ומת שנת ל"ה ליחזק וחז"ל גמרו אומר שחרח עשה תשובה ולכן נ"ל שבזכות
 תשובה ובזכות אברהם בנו הושמה שלשה קבלת התורה שנמשכ' מאד"ר על שמו דבור הזה והוא
 מסרה לאברהם . במ' ר"ה פ' ח' יש מלתאוקת רבי אליעזר רבי יהושע את בחשתי נולדו האבות
 או בנין . במ' בתרא אומרים שם אמו דאברהם המתלחה בת כרנבו צמדש שרה בחדש מרחשון
 אחר העקדה מתה . זוהר פכ' היי שרה אומר זכתה שרה שמתה נכתב בתורה יותר משאר
 האמהות לפי שהביאה חיים בעולם היפך מה שעשתה חיה שהביאה מות בעולם שנה' הביטו
 אל לור הוזהבם ואל מקבת בור נוקרהם : צמדש אמרו שמשכה ע"ח של אברהם היתה של
 ח' פרקים ודעו כי מה שאמרו ששאר אפילו ערובי חשבילין ולא הזכירו מטה אחרת יש בו
 סוד אל חדוש העולם . צמדש שיר השירים אומר מל אח עלמו בלחד בתמוז ויש אומרים
 שהיה ביום לוס כשור שנאמר בעשם היום הזה . פ' נח אומר נ' עזרא נח ואברהם ושם עזרו
 בנין מנדל בכל ואברהם היה בן כ"ח כשמת נח : אליעזר עבד אברהם היה בן בנו של נחור
 כנראה צמדש וכשילחק נש' את רבקה אליעזר יאל חפשי ובזכות אברהם נעשה מלך והוא
 עוב מלך הכשן כנראה צמדש שיר השירים רבי אליעזר פי"ו : צמדש פרשת היי שרה אומר שאליעזר היה
 בענין בן חם ולפי ששרת אברהם יאל מכלל ארור שנאמר בא ברוך ה' . צמדש רבי אליעזר

אברהם בואת הפעם ה' שנים בבית אביו ואז נאמר לו לך לך וכן נאמר ואברהם בן ע"ה שנים
 בלחמו מהרן ובשנה ההיא היה הרעב וירידתו למצרים ובין זה עבר שלשה חדשים וישב באלוהי
 ממרא אשר בהברון ותיכף בא לו מלחמות המלכים וכבשתם ובהיותו שם בן ע"ו שנים בא לו
 מחוה בין הצהרים והיה עובר בארץ כנען הוא ושרה אשתו ומגירי חפשים והיא מגיירת נשים
 וחקועת אהלו ומקנהו חמיר בארץ כנען ולקח הגר לו לאשה. ובהיותו בן פ"ו שנים נולד לו
 ישמעאל. וחמיר דורש ומגיר בן ל"ט שנים נלטהו ועשאה ותיכף נתבשר מילדת ילחק
 והוגד לו בארץ לוב עם בנותיו ויסע משם ויגר בגרר ואבימלך לקח שרה וחקר שנה בהיותו
 בן מאה שנה נולד לו ילחק ובהיותו בן ק"ג שנים הגמיל ילחק ונקח גט פעורין להגר וגרש
 עם בנה מביחו. וישמעאל אז היה בן י"ז שנים ואחר זה ג' שנים הלך למדבר לראות ישמעאל
 ברשות שרה עם שבעה שלא לירד מן הנמל וכשהגיע לביתו שאל לאשתו ממנו והשיבה שהלך
 עם אמו למצוא סרף לביתה ואברהם שאל ממנה להם ומים להיותו עיף והשיבה כי ח"ו
 לה אמר אברהם חלילה תאמרי לאישיך שיהליף מפחן ביתו וכאשר שב ישמעאל לביתו ספר לו
 אשתו כל הדברים וישמעאל הבין שהיה אביו. גם שמע חידתו ותיכף נקח לה גט וישלחה מביחו
 ולקח לו אשה אחרת ושמה פטומה ואחרי שלשה שנים אחרים שב אברהם אל בית ישמעאל
 וברשות שרה ומלא אשה אחרת לבנו וישאל ממנה להם ומים ונקח לו אז נתמלא רחמים אברהם
 על ישמעאל בנו ויחפלו אל השם ויחברך בעדו ונתמלא כל ביתו מכל טוב ובשוב ישמעאל הביתה
 ראה ושמע מאשתו כל הדברים וישמח מאד אז הכיר כי עדיין רחמי אביו עליו ובהיותו בן
 חמשים שנה בא לשחר פני אברהם אביו ובאותה הלילה בא הלוויי לאברהם קח נא את בניך
 את יחידיך אשר אהבת את ילחק לעקידה לאפקו ישמעאל וחי' אז ליחק ל"ז שנים התהלכו ישמעאל
 ואליעזר מפלפלים ישמעאל אומר עתה ימות ילחק ואני בגור ויורש ואליעזר אומר אתה בן
 הגרועה ואין לך חלק בה ואני בן ביתו ועבדו הנאמן ולי נאה הירושה ואברהם טרם לכהן
 בחר לקחת רשות משרה ואמר לה אם רצונך שיוליך את ילחק לבית המדרש ונתרעתה וחת"כ
 כששמעה מעשה העקידה מתה והיא בת קב"ז שנים ואז היה לאברהם קל"ז שנים אחרי ג'
 שנים למיתתה שגשמו ימי אביו של ילחק על אמו אברהם שלח עבדו לקחת אשה ליחק והביא
 לו רבקה בת ג' שנים כי נולד' חיפק אחר העקידה כנראה בסוף פרשת וירא והיה ילחק בן
 מ' שנים בקחתו את רבקה ובן ששים שנה כשנולד עשו ויעקב הכי רבקה היתה עקרה כ'
 שנים ובת כ"ג כשהולידה בנים אברהם היה ק"מ שנים כשלקח קטורה ובן קע"ה במיתתו שהיה
 שנת ט"ו ליעקב וקבר טרח אביו ב' שנה קודם מיתת שרה. ועל אשר שאלת למה לא פרסמה
 הטורה גם גדול כזה כבר השיבותך על כל כיוולא בזה השי"ת חינו רוחה שיאמין בו האדם
 באמצעות נסים ונפלאות אלא באמצעות בחינת האדם במלאים שאז יעלו דעתו בעליונים ויכיר
 הנגלה ביראה של אהבת זולת כי נתפרסם זה הנס לכל האומות וכבר העיד הרב המורה שראה
 וכהוה בספרי הכסדים הקדמונים ועיין בפירוש הרמב"ן פרשת נח :

יִצְחָק

בט"ו ניסן נולד ובן ל"ו שנים היה כשנעקד ונגד דעת בן עזרא האומר שהיה בן י"ג
 שנים וביום לו"ב נעקד ובו נפרק נולדה רבקה והיה בן ששים כשנולד יעקב ושני
 חייו ק"פ שנה ובהיות יוסף בן ל' שנה כשעמד לפני פרעה מת ילחק. חיפק אחר העקידה
 הלך למדרש שם ושם עמד עד שבה אליעזר עם רבקה כנראה במדרש זוהר פ' תולדות אומר
 שרבקה היתה בבואה לבית ילחק בת ג' שנים ובספרי נראה שהיתה בת י"ד שנים. עשרים
 שנה היתה עקרה והולידה ילחק להר המוריה למקום שנעקד והתפללו על הבנים וילחק היה
 יודע שהיו לו בנים אבל לא ידע אם מרבקה או מאשה אחרת. עשו הרג את נמרוד ולקח
 ממנו בגדיו החמודות אשר היה מאדם הראשון ואחר כך לקח יעקב בשעת הצרכה :
 זוהר פ' תולדות במדרש תהלים מזמור י"ח אומר יהודה הרג עשו בקבורת ילחק ובמדרש
 אחר אומר שהיה חוששים בקבורת יעקב שאז נעשית מלחמה גדולה בין יוסף וזרע עשו על
 משרת המכפלה במסכת סוטה. רש"י פרשת שלח לך אומר משנולד ילחק התחילו ח' שנה
 שנאמר לאברהם ועבדו וענו אותם :

יעקב

חי קמ"ז שנים ומת פנה ל"ה ללוי פרקי רבי אליעזר פנ"ה אומר שהוא היה ראשון
 שנחטטת וחסה . חספתה פרק קמא דחולין אומר שע"ז שטמן יעקב תחת האלה היה
 דמות יונה שמאלו הכותים אחרי ימים והבימוה בראש הר גריזים . וזהו פרשת תולדות אומר
 שהקב"ה לא רצה לגלות ליצחק רשעה עשו למען יחברך יעקב ממנו שלא מדעתו וזה כי להיות
 ליצחק כולו גליל לא היה יכול לבדק נסוב הארץ כ"ה מימינו שלכן לא בירך אביהם למען לא
 יחברך ממנו עשו . אמנם נענש יעקב על חרדת אביו . בראשית רבה פרשת ל"ז אומר כי
 משולד יעקב עד שאמרו בניו בירה על הים ילאו ש"ע שנים וכן מן המבול עד דור הפלגה
 ולפי שמזון הגלגל מרדו בו יחברך כן מדה כנגד מדה היו גרים במצרים כ"כ זמן וזכר ה'
 בזרע אברהם ישא עליו זה השעבוד יותר משאר האומות לפי שעבד לו תפלה של ישראל . במדרש
 פרשה נשא אומר כל השבטים ודינה אחותם נולדו בשבעה שנים חוץ ממנימין שהיה ליעקב מאה
 שנים כל אחד מהשבטים נולד לשבעה חדשים . עם כ"ה נולדה האומה והיו להם לנשים למען
 לא יקחו מבנות זרע כענן לנשים כנראה בפרקי רבי אליעזר במדרש פ' וישב אומר כי מיום
 שנאמר לאברהם ידוע תדע עד שנתישב יעקב (בפ' וישב) ילאו רנ"ט שני' כמנין מגורי . במדרש
 בראשית אומר כי י"ח פעמים זכרו' האבות בתורה וכנגדם הקנו י"ח ברכות רחל מתה בת ל"ו
 שנים וקלור ימיה היה לעונם יעקב לפי שאחר נדרו : פרקי ר"א פ' ל"ו אומר בלהה זלפה
 היו בנות לבן מפלגשו וזהו פ' וישב אומר לא שמש מטמו כמשך העדר יוסף מאללו בן עזרא פ'
 שמות דינה נולדה בהריון אחד עם זבולון במדרש פ' וישלח אומר כשנלקחה דינה משכס היתה
 אשת לויב ואחר הריגת בני שכם לקחה שמעון לאשה ומתה בארץ כנען ושם נקברה קודם
 ירידתן למצרים שם במדרש שאל בן הכנעני' זו דינה שנבעלה לכנעני וילא ממנו שאלו וזהו
 נקרא גם כן זמרי בן סלוא ושלומיאל בן לורי שדי : בפרקי רבי אליעזר חסנת צה פומיפדע
 אשת יוסף היתה בת דינה . ענה מבני החורי היה הראשון שהרכיב סוס עם המור ודבר גדול
 היה שחדש זבירה שלא בראה הקב"ה בצריחות העולם כי ראו שהדע שכל מה שאפשר חדשו
 מהטבע כפי מה שהטבע הש"ה לא יחס צריחתו לו יחברך בספור מעשה בראשית כי הוא
 יעשהו באמצעות הטבע לזה לא יחס לו יחברך הוויית הנמחים והב"ה המתהו' מן העפוש ומזולת
 מינס אכל לו ית' יחס צריחתו מה שלא יתהוה על המנהג הטבעי כי זולת אלה די בחנופה
 הגרמים השמיימיים עם כח אשר בחומר השפל לקבל כל העורות באמצעות הנירות יסודיות אשר
 בו אל שיתהוה מזה החומר והשפל אלו המינים מהאומה וב"ה הנולדים מעפוש ולכן כמו שלא
 הודיעה התורה הכריה חדשה שנתחדשה בהחכמותה זה האיש שאינה מעפוש ולא על ידי הטבע
 ולא נברא בחדוש העולם . מלכות יוסף במצרים היו שמונים שנה וזהו שרת יצחק וקנו קודם
 זכירתו חשעה שנים ראוהו היה ראשון בעולם שחטט ועשה תשובה מדרש וישב מדרש בהעלותך
 יוסף עמד הנש בבית האסורין י"ב שנים במסכת ר"ה פ"א אומר שילא מצית האסורין ביום
 ר"ה ורואיני במדרש התורה לקארו שעדיין מהינים במצרים כשרוצים לעשות שליט שרין שיהיה
 עבד ויקנה אותו עד הטבחים ואחר כך כופר צדו ואחר כך נעשה שליט : במדרש ומביאו
 הבחיי פרשת שמות ראוהו נולד י"ד כסליו וחיה קכ"ד שנים ומת אחר יוסף ב' שנים והיה בן ד'
 שנים כשהביאו הדודאים לאמו שמעון נולד כ"ה שנה וחיה ק"כ שנה ומת שנה אחד אחר יוסף
 לוי נולד י"ז ניסן וחיה קל"ו שנים ומת אחר יוסף כ"ד שנים ואז התחיל כובד הגלות וכשירד
 למצרים היה בן מ"ה שנים ול"ב שנים חיה במצרים . יהודה נולד ע"ו סיון וחיה קי"ט שנים
 יששכר נולד י' אב וחיה קכ"ב שנים : זבולון נולד ז' תשרי וחיה קכ"ד שנים ומה אחר יוסף
 ב' שנים . דן נולד כ"ט אלול (והיה) קכ"ז שנים אשר נולד כ"ב שנת וחיה קכ"ג שנים יוסף
 נולד כ"ז תמוז וחיה ק"י שנים והיה ראשון בינים למות בנימין נולד י"א חשוון וחיה קי"א שנים
 ומת לפני לוי כ"ו שנים : גד נולד י' חשוון וחיה קכ"ה שנים נפתלי נולד ה' תשרי וחיה קל"ב
 שנים באייר ושבת לא נולד שום שבת ונשהיירו לאפרים ומנשה ועתה בא לידי מקום להשיב
 אליך מה ששאלת ממנו אם בימים הקדמונים היו מנהגים בני המשפחות איזה לורה לסימן
 משפחותם כמו שנוכחים להווה הנקרא בלע"ז ארמא ולכן אני אומר כי לא ראיתי בזה מאומה

בספרי ישראל זולתי מה שמביא הבחיי על שם המדרש והוא כי האבנים שבאפוד הוא נגד השבטים ולכל אחד היה רשום גוון אחד וזורה א' עלי מפסת ול"ד זה היה להם כמו הבנדירי לשרי לבאות בזמן המלחמות לראובן אדם הנקרא רוביו והלבשו ממנו וסגולתו שהנושאה טוב להריון ושלא תפול ולמקשה לילד ומפתו ירוקה ועליה ליר דודאים זכר שמלא דודאים לשמעון פטרה הנקרא פרסומה והמקדו ממינו והנושאה מקררת הגוף ומפתו ירוקה ומזייר עליה שם על שם המעשה ללוי ברכת והוא גרפונקילו ומאירה כנר והנוגרים קוראים אותה סמיראלדו וטובה לפתיחת הלב ומפתו לבנה שליש לבן ושלש שחור ושלש אדום ומזייר עליו אורים ותומים על שם הכהנים גדולים שהיה עליהם האורים ותומים ליהודה נופך הנקרא מרקד . והוא ירוק ממין פרסומה והגז"ים קוראים אותו קרבונקלו והנושאה מגרית חויביו ומפתו כלבוע השמימי ומזייר עליו חריה ע"ש גור חריה יהודה ברכתו . לישכר ספיר הנקרא לפירו והוא ממראה ההכלת וטובה לאור עינים וכל כאב ומפתו כמו לבוע החול ומזייר עליו שמש וירח ע"ש ובני יששכר יודעי בינה לעמים לזבולון יהוש הנק' פירלה והנוגרים קוראים אותה די אמנטו ומביאה שינה ומפתו לבן ומזייר עליה סגינה ע"ש זבולון לחוף ימים ישכון לך לשם הנקרא טופליא ולמזרים טורקינה ומפתו דומה לספיר ומזייר עליו נחש ע"ש ברכתו אשר עליו לגד שבו הנק' טורקינה וטוב לרכוב על סוס והנוגרים קוראים אותו טופליו ומפתו מעורב שחור ולבן ומזייר עליו גדוד על שם ברכתו לפתלי חתומה הנקרא קריסעאלו והנוגרים קוראים אותו אומיססטה ומחזקת הלב ומפתו לבוע' כיון ללול ומזייר עליו חיליה בברכתו אשר עליו לאשר חדשים הנקרא קריהוליק ולנוגרים ויזיטו וטוב לעבול ומפתו כלבוע אור השמן ומזייר עליו חילן זית בברכתו . ליוסף שהם הנקרא טוקולו וטוב לחן ומפתו ב' שבטיו שור ראש ומזייר עליהם מזרים לפי שגולדו שם : אשרים היה מזייר על מפתו שור ולמנשה מזייר על מפתו ראש לבנימין ישפה הנקרא די אספיו וטוב לעזור דם . ומפתו מכל הלבנים ומזייר עליו זאב בברכתו : ואומר הבחיי שראה בספר האבנים שסגולת האבנים תפעל כשהנושאה הוא עמוד והנושאה בטומאה יבטלם או יהיבשם ואם יטרו יחזרו לסגולתם יכול להיות שכל האומות לקחו דוגמה מן בני ישראל הן בעשיית הבנדירי לזורך לבאות המחנה במלחמות הן סימנים למשפחות : עד ועוקן היו בני ג' שנים כשחטאו כנראה בסדר עולם והרמב"ם אף שהיו בני י"ב שנים . הרמב"ן פ' וישב חמר נחו של שם היה : בספרי קהת לוי עמרם מתו בני ק"ו שנים יוסף יהושע בני ק"י שנים שמואל ובלמה בני ל"ב שנים משה הלל הזקן ריב"ז ור' עקיבא בני ק"כ שנים . בזוהר פרשת שלח לך אומר שקבורת האבות במערת המכפלה היה צב' שורות כזה [ ]

ואומר שם' שלמה המלך גמלא בדרך אחרת היינו ( )
 ואומר שכן נקברו כן יקומו בהחייה . ואשיב עתה גם כן לשאלתך כי להיות יוסף גם אחרי נמחר הוא הגליט כמו שהעידה התורה בבית פוטיפר ובני' האסורי' וכל שכן בהיותו משנה למלך ח"ך לא הודיע לבניו עניינו . והנה דרך המפרשים נודע וגם אני הרחבתי הדבור בזה בספר הדרכות שלי אמנם לבי נוקף ועדיין

נחשבה דעתך ודעתי ולכן להפקת רלוך אחיה דעתי שנית בזה הדרך . והוא אמרו חז"ל שהתעשה שבטים לרפו השגיגה עמהם והטילו חרם שלא יגלו הדבר ליעקב ועל זה השי"ת וילחק לא גלו הדבר ואני אומר שהשי"ת לא גלה לבנה אחרת כמופה אללו וכמו שאמרו חז"ל ראוי היה יעקב לרדת למצרים בשלשלאות של ברזל וכו' או לאיזו סיבה אחרת כמופה אללו וקרוב אללי שבשעת החרם היה יוסף עמהם שעדיין לא פנו משם המדינים והישמעאליים כמו שלאוי להאמין שנמשך זמן רב בתנאי השבטים עם הסרסורים והסוחרים וגם לרוב תמנוני יוסף כמו שנאמר אבל אשמים אהנו וכו' בהתמנוני אלינו ובמשך זה הזמן הטילו החרם ויוסף הסכים עמהם והשלים סך העסקה בשני לדידים אף בהכרח להיותו אסור תחיהם ועונה אמן בעל כרחו ואם כפי הדין שאם רוב העבור מסמימיים בחומרא א' המעוט גמשיים אחרים נגד

דְּלוּמָה וְלִבָּן חָיִן לַפְּרֵשׁ דְּבָרֵי חו"ל כַּפְּסוּעֵי לְפִי שְׂחִין כַּח לִבָּן לְהַכְרִיחַ הַאֵב וְלֹא הַחֲלָמִיד לְרַב
 אֲבָנֵי דְבַרְיָהּ ר"ל שְׁהוֹאִיל וְהַשְּׂבָטִים הַסְּכִימוּ בְּזֶה גַם הַשִּׁי"ת לֹא רָחַם לְגִלּוֹת לְכִיבוֹת הַכ"ל אוֹ
 אַחֲרָתָּה כִּי לֹא מַחֲשָׁבוֹתַי מַחֲשָׁבוֹתֶיהֶם וְלֹא מִלֵּד הָרַם הַשְּׂבָטִים וְהָיוּ יוֹסֵף לְדִיק תָּמִיד לֹא רָחַם
 לְגִלּוֹת הַדָּבָר בְּשׂוֹם דֶּרֶךְ וְחוֹפֵן הָם לֹא בְּרִשְׁוֹתָיו יִתְבַּדֵּךְ אוֹ בְּהַחֲרַת הַחֲרָם וְלִבָּן כְּשֶׁהִגִּיעוּ הָיוּ
 לְמַלְאָכִים בְּקַם דֶּרֶךְ וְחוֹפֵן לְהַפֵּר הַגִּדּוּר וְלֹא עָלָה לְיָדוֹ עַד הַפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית שֶׁרָאשׁוּנָה בְּאִמְרוֹ וְיִסּוּב
 מִעֲלֵיהֶם וַיִּבְרַךְ שְׂרָפָה לומר הַחֲחֹן בְּתַפְלָה וּבִכָּה אֲלָלוּ יִתְבַּדֵּךְ שִׁירָפָה לוֹ לְגִלּוֹת עֲלֵמּוֹ עִם אֲחִיו
 וַיּוֹתֵר הַגִּדּוּר בְּקֵן נִמְלֵא בְּכִיָּה שֶׁר"ל תַּפְלָה כִּמוֹ בְּחִנּוּ וּבְחֻקֶּיהָ וְלֹא שׂוּה לוֹ שֶׁקֵּן נֹאמַר וַיִּשַׁב עֲלֵיהֶם
 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים וְהָיוּ אֹמְרִים מַה דָּבָר אֲדַרְבֵּנָה יֵשׁ טַעַם זָקֵן גְּדוֹל עַל וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים שְׂרוּמָה לְהַשְׁלִים
 עִם הַדָּבָר עַל דֶּרֶךְ הָאִסְפוֹ וְהַגִּידָה לָכֵס שֶׁבְּקַם יַעֲקֹב לְגִלּוֹת אֶת הַקֵּן וכו' . הַפַּעַם הַשְּׁנִית
 בְּאִמְרוֹ וַיִּבֹּא הַחֲדָרָה וַיִּבְרַךְ שְׂרָפָה לומר שֶׁתַּפְלֵל לְהַסִּיר הַגִּדּוּר כִּי נִכְמַרו רַחֲמָיו עַל בְּנֵימִין אֲחִיו
 וְלֹא שׂוּה לוֹ כִּי רַחֵן פְּנֵיו וַיֵּלֵךְ לְדַבֵּר לְאֲחִיו וַיַּתְּאֲפֵק וְלֹא דָבָר מֵאֹמְרָה אֲלָה שִׁימוּ לָהֶם אֲהֵמָה
 בַּפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית פַּעַם בְּמַעֲשָׂיו וְרָחַם כִּי דָבָר הַנֶּאֱסָר בְּמִינֵי לְרִיךְ מִינֵי אֲחֵר לְהַסִּירוֹ וְלִבָּן בְּרִשְׁוֹתָיו
 שֶׁהִיא נִמְלֵא לְפָנָיו הַמִּינֵי הַהוּא מֵמַם וּשְׂנִים יוֹתֵר שֶׁהֵם רְחוּבֵן וּבְנֵימִין בְּחַר לְהַסִּיר הַגִּדּוּר בְּרִשְׁוֹת
 הַמִּינֵי הַהוּא וּבְרִאשׁוֹנָה הַתַּפְלֵל אֲלָיו יִתְבַּדֵּךְ כִּמוֹ שֶׁעָשָׂה פַּעַם אַחֲרָתָּה זֶה אִמְרוֹ וַיִּתֵּן אֶת קוֹלוֹ
 בְּבָכִי וְאַחֲרַי כִּךְ בְּהִיוֹסָם כֹּלָם נֶאֱסָפִים יַחַד אַחֲרֵי אִמְרוֹ הָוִיאוּ כֹל אִישׁ מַעֲלֵי גִלָּה עֲלֵמּוֹ שֶׁבְּאִסְפוֹסָם
 יַחַד רָמַז לָהֶם יוֹסֵף שִׁירָפָה לְהַמְנוֹת עִמּוֹ וַיְהִיבֵרוּ הַגִּדּוּר אֲהֵמָה אֲחִיו שָׁחַדוּ מִמֶּנּוּ לְהִיוֹסוֹ מִלֵּךְ
 וּשְׂבָחוּלֵי יִגְלָה לְאֲבִיהֶם וַיִּגְלַגֵּל עֲלֵיהֶם קִלְבָּה וְלֹא רָצוּ לְהַסְכִּים אֲדַרְבֵּנָה לֹא עָמַד לוֹ אֲהֵמָה יוֹסֵף הֵלֵךְ
 פְּנִיָּה בְּלִשׁוֹן אֵל שֶׁנֶּאֱמַר יוֹסֵף אֵל אֲחִיו גִּשׁוּ גֵא אֲלֵי וְהֵם יִתְרָלוּ וַיִּמְנוּ כּוֹלָם כֹּלָחַד וַיִּתְרָלוּ
 לוֹ וְאֵל אַחֲרַי הַחֲדָה הַתַּחֲמִיל יוֹסֵף שְׂנִית וְאִמְרַת אֵלֵי יוֹסֵף אֲהֵמָה וכו' וְלֹא אִמְרַת הַעוֹד אֲבִינִי כִּדִּי
 שֶׁלֵּא לְהַפְחִידוֹ וְעַל זֶה הַדֶּרֶךְ נוֹכַח לְפָנֵינוּ כֹּל אֶת הַפְּרָשָׁה וְנִרְאָה לִי נֹאחַת זֶה הַפִּירִיּוֹשׁ כִּפִּי פַּעַם
 הַפְּסוּקִים וְכִפִּי דָבָר עֲבַע הַחֲמָת בְּסִפְרֵי הַמִּצְוֹת נוֹתֵן סִבְרָא וְכוּנָה עַל הַיּוֹם הַבְּכוּרָה רְאוּיָה לְיוֹסֵף
 אֵף בְּלִי טַעַם בְּלִבּוֹל יָדוּעַ שֶׁל רְחוּבֵן וְהִנֵּה עֲרוּךְ לְפָנֵים עֲסָקִי וּמֵאוֹרְעוֹת יַעֲקֹב וּשְׂנִיתוֹ כִּפִּי דְבָרֵי
 סִדְרָה עוֹלָם וְהַמְדַרְשִׁי בְּהִיוֹתוֹ בֵּן ט"ו שְׁנֵי הַבְּכוּרָה וּבְהִיוֹתוֹ בֵּן ס"ג שְׁנֵים לְקַח הַבְּכוּרָה וְחִיבָה
 בְּרַח מִצִּית אֲחִיו וְהֵלֶךְ בְּמַדְרֵשׁ שֶׁל עַם וְעַבְרַת דְּבִירָה קָבַע וְשֶׁ עֲמַד י"ד שְׁנֵים זֶלֶת כִּי מִבְּרִאשׁוֹנָה
 הָיָה הוֹלֵךְ עִם לְלֵמוֹד וְשֶׁ אֵל אֲחִיו לְחֹזֵר לְפָנָיו לְמוֹדוֹ . בֵּן שְׁנַיִם בְּלֵאָוָה מִצִּית אֲחִיו מֵת
 יִשְׁמַעְהֵל וְכוּנָה בְּצִית לִבָּן בְּהִיוֹתוֹ בֵּן פ"ד שְׁנֵים וּבְהִיוֹתוֹ בֵּן פ"ו שְׁנֵים מֵת עַבְרַת רָצוּ וְאַחֲרַי הַדָּשׁ
 יָמִים שֶׁכּוּנָה בְּצִית לִבָּן לְקַח לְאִשָּׁה לָהֶם וְרַחֵל בְּהָיוּ הַחֲמוּמֹת וּבְנֹת לִבָּן וְהָיָה לִבָּן כ"ב שְׁנֵים
 וְחֹךְ שֶׁהֵם נוֹלָד לְרַחוּבֵן וּבְמִדְבַר ז' שְׁנֵים נוֹלְדוּ לוֹ ו"א שְׂבָטִים וְדִינָה . כ' שֶׁהֵם עֲמַד בְּצִית לִבָּן וַיֵּלֵךְ
 מִבְּהִיּוֹתוֹ בֵּן ק"ד שְׁנֵים וְבֵאל לְסוּכּוֹת וְשֶׁ עֲמַד שֶׁהֵם א' וְהֵלֶךְ לְשִׁכְסֵם וְשֶׁ עֲמַד כִּמוֹ שֶׁהֵם חֲדָשִׁים
 וְהָיָה לוֹ אֶרֶץ דִּינָה הָיוּ שְׂמִינֵן וְלִוֵי בְּהִיוֹתָם י"ג שְׁנֵים וְהָיָה לְיַעֲקֹב וּבְנֵיו מִלְחָמוֹת עֲלוּמוֹת עִם
 בְּנֵי אֲמוֹרֵי עַל הַרְיָגָת וּבְבִיטָת שִׁכְסֵם כְּנִרְאָה בְּמַדְרֵשׁ פְּרַשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח כִּי יָפֵס הוּא וְלִהְיוֹתוֹ כֹּל כִּךְ
 אֲרוּךְ לֹא הִעֲתַקְתִּיו הֵלֶךְ בֵּית אֵל וְשֶׁ עֲמַד כִּמוֹ ד' חֲדָשִׁים וְשֶׁ מֵתָה דְבוּרָה וְגַם בֵּאל לוֹ
 בְּיוֹעֵשׁ מֵיַתָּה רִבְקָה אֲמוֹ וַיִּקְרָא עִם הַמִּקְוֵס אֲלוֹן בְּנֹת וְשֶׁ נִתְבַּדֵּךְ בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל וַיִּסַּע מִצִּית
 הֵל וְנוֹלָד לוֹ בְּנֵימִין בְּדֶרֶךְ אֲפְרָתָה וּמֵתָה רַחֵל אֲשֶׁתוֹ וְרַחוּבֵן חָלַל יָלוּעֵי אֲחִיו וּנְסַאחֲרַת בְּזֶה הַדֶּרֶךְ
 כִּמוֹ ב' חֲדָשִׁים וַיִּבֹּא אֵל אֲחִיו וְהוּא בֵּן ק"ד שְׁנֵים וְשִׁמְשֵׁם אֲחִיו כ"ב שְׁנֵים בֵּן בְּכַרְק הָיוּ יוֹסֵף בֵּן
 י"ז שֶׁהֵם מֵתָה לָהֶם וְהָיָה מ"ד שְׁנֵים וְאֵל נִכְרַד עָשׂוּ מִיַּעֲקֹב וְחֹךְ ו' חֲדָשִׁים נִמְכַר יוֹסֵף וּמַעַם
 אַחֲרַי כִּךְ הָיָה מַעֲשֵׂה חֲמֵר עִם יְהוּדָה . בֵּן שְׁלֹשִׁים שֶׁהֵם הָיוּ יוֹסֵף בְּעֲמַדוֹ לְפָנָי פְּרַשְׁתָּה וְאֵל הָיָה
 לְיַעֲקֹב כִּמוֹ קכ"ט שְׁנֵים וְאֵל הָיָה רַעַב בְּמִלְאָרִים וְכוּנָן וְחִיבָה שֶׁלֵּא יַעֲקֹב הַשְּׂבָטִים לְשַׁבּוֹר אֲזוּל
 בְּמִלְאָרִים וּבְהִיוֹתוֹ בֵּן ק"ל שְׁנֵים הֵלֶךְ לְמִלְאָרִים עִם בְּנֵי בִיטוֹ וַיִּמָּת בֵּן קמ"ז שְׁנֵים וַיִּלְבּוּ בְּנָיו
 לְקַבְּרוֹ בְּמַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה וְאֹמְרֵם הַמְדַרְשׁ שְׂמִלְחָמוֹת גְּדוּלוֹת הָיוּ בֵּין הַשְּׂבָטִים וְעָשׂוּ שִׁבְעָ עִם מֵהֵמָּה
 גְּדוּלָה לְלַחֹם וְלֹא רָחַם שִׁיבְרֵי יַעֲקֹב בְּמַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה וְאֵל הִכְרַג עָשׂוּ מֵהַשְּׂבָטִים וכו' כְּנִרְאָה עִם :
 ר"י מִמִּיתָתוֹ עַד שִׁילָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמְלָאָרִים עֲבָרוּ קל"ו וְהוּא הָיָה הַאֲחֲרוֹן מֵהַשְּׂבָטִים שְׂמָרוֹ וְל"ד
 שְׁנֵים עֲמַד בְּמִלְאָרִים וְלֹא הִתְחִיל הַשִּׁיעֲבֹד עַד אַחֲרֵי מוֹתוֹ וְאֵין הַשִּׁיעֲבֹד יוֹתֵר מִש"ו
 שְׁנֵים כְּשִׁנְיָתָם שֶׁל מָרִים וְלִיךְ קִרְאוּהֶם מָרִים כְּסִגְלוּרָה : בְּמַדְרֵשׁ יֵאֵר וּמְכִיר וְכוּנָה בְּנֵי מַגִּישׁ

בן יוסף נולדה בחיי יעקב ומחו אחר מיתת מרע"ה. במדרש פ' שמיני יאזר נהרג מאנשי עי
 והיה שקול כנגד ל' חיים. כרח צת אשר ויוכבד צת לוי חשט עמרם היו מצואי מלכים ומיואלהים
 סרה גלתה למשה המקום שהיה עמון ארון יוסף ביאזר והיה היתה האש' חכמה שדברה ליואב
 ע"ה שבע בן זכרי כי ארכו ימיה :

קת חי קל"ג שנים ומת שנת ק' קודם ילידת מלכים : עמרם חיה קל"ז שנים ומת שנת
 ל' למשה אחר המדרש שבשנת כמו ק"ל לרדת ישראל למלכים פרעה חלס ורחה זקן
 עומד נגדו ומאזנים בידו ויקח כל זקני מלכים ויקשרם יחד וישימם בכף אחד של מאזנים ולקח
 סלה ח' וישימנה בכף מאזנים האחר ויכריע הטלה כנגד כלם והיה בצקר ויקרע הרעומיו
 ויפתרו לו שטחיד לילד מושיע לישראל נגד המלכים ויכול להיות זה המדרש כוונת הפסוק ויקחו
 להם חיים מה לבית שהיו קושרין אותו על כרעי המטה לרמוז להם זה החלום כמו הנה מטתו
 שלשלמה כו' או ע"ם מטה מאזני משפט שהכריע הטלה ולא לזה בלבד הילוד וכו' וזכה
 רחיה בקרוניקי :

משה נולד ל"ז שנים אחרי מיתת לוי והי' שנת ב' אלפים סס"ה ללידת ציוס ד' ז' ימים
 לחם אדר ב' שעות מהיום וי"ח שהיה כ"ו יוכן ויהי מקץ בנתיים ימים הביאוחו
 אמו לבתיה בת פרעה ויקרא שמו משה ואביו קראוהו חנן ואמו קראתוהו יקותיאל ואחותו
 קראתוהו ירד ואביו קראו חזי וכו' וקת קראוהו חזי טובו וישראל קראוהו שמעי' בן נתנאל
 ונפעמים טוביה ולפעמים שמעיה ולפעמים סופי' ולכלם יש טעם במדרש ומלריים קראוהו מויוס
 עיין בה"ע פרשת שמות שמאל זה בספר עה"ה חומר המדרש כי ביהוה בן ב' שנים על זכרי
 צהיה אל פרעה וחרטומיו לקח משה העפרה מעל ראשו פרעה וישימה על ראשו ויהסכו כלם
 ופרעה פחד ובלעם יען להרגו והש' שלה מלאך גבריאל צלורת אדם מהחרטומים ויען לקחת
 מרגליות ולשימם בכלי אחד ואש בכלי אחר ולהביא שניהם לפני הגער וכו' אם הגער יקח
 ממרגליות יהיה סימן שבהממה לקח הכהן וחייב מיתה ואם יקח אש יהיה פסוק וכן עשה
 והמלאך הרואה וחיוו נראה סמך יד משה ולקח אש וישימהו על פיו ותצער קת שפתיו ועשה
 כזה מה וכבד לשון וילא חפשי ונתגדל צבית צהיה ופרעה חזי' עד היות לו י"ח שנים ויש
 חומרים כ"ט שנים ולא אל אחיו וירא חיים מלרי מכה חיים עברי שהיה דתן ויברח העברי
 המוכה אל משה ויאמר לו המלרי הזה נכנס צביתי בחמש ויחסרני וצא על חשתי צפני ועשה
 מצבקס להרגני ויך משה את המגרי בשם המפורס ויטמנהו בחוף בני ישראל הנמשלים לחול
 ויך העברי לביתו לנגרש אשתו נטממה ותצרה האשה ויגד הדבר לאצירים אחי אשה בצקר
 שב משה שנית למחנה העברים ומלא דתן ואצירים נגיס על דבר זה הגע ויעק אליהם
 והשיבו לו הלהרגני אהה חומר וכו' והודיעו אל המלך רחמת המלרי והושם צבית האסורים
 ונפסק דינו להחיו ראשו וצטעת השחיסה נעשה לוארו כמו שיש ונהפך החרב על לואר הקוסטנר
 וימת ומשה צרה ויך לו אל מלך כוש אשר היה נגרש חון מעירו לזאת הסבה היינו בי להיות
 בורקיתום מלך כושי יולא מעירו כדי ללכת להלחם נגד ארם ובני קדם היות צלעם ושני בניו
 לשמירת העיר וזה כי בהתגדל משה צבית פרעה ולא היה עם צלעם אחד מהרעומיו ויוגד לצלעם
 כי משה שונא לו ומצבקס רעתו ולא בחר לצרות מלפניו ויך לו עם שני בניו לכות וצביות צלעם
 ובניו חוף עיר כוש ויען צלעם למרוד במלך וישמעו אליו המון העם וכוה הצדיה חומת העיר
 והחזיקה ועם כשופים החזיק עלמו זה ובצב המלך לא ראו שיכנס והפילו שללמח הרבה יחד
 לעולם היות יד המלך על התחטונה ויהי כי הגיע אליו משה ומלא חן צעיריו נתייען משה להיות
 בעזרו נגד צלעם ובסוף ס' חדשים חלה המלך וימת ויקומו שרי לצבאותיו וימליכו משה עליהם
 ודברו לו להשה חלמנת המלך ולסיות צלעם מעמיד בכשופיו נחשים ושרפים סביב העיר למשמרת
 לקח משה בני החסידה ועם תהבולות וע"ה הצרית הנחשים ונמשה ולצבאותיו נכנסו צעיר וצלעם
 ובניו צרוו והלכו להם ויקם העם וימליכו את משה והשיאו לו אלמנת המלך וימלוך עליהם חרבעים
 שנה אחרי הימים נחרעמ' האלמנה עם השדים נגד משה בחמרה שלעולם משה לא נגע בה ולא
 דבר לה מחומה ושללו מהם שימליכו עליהם בן המלך אשר מת בקראת מנחם ולא אחירו בזה

ובן עשו ויתנו מתנות למשה וישלחוהו בצנוד ומשה בן ס"ב שנים בלחמו מסם וילך לו אל רעואל
 ויספר לו כל המאורעות לו ויחשב יתרו שמשה ברח ממלך כוש כמו שעשה לפדעה וישמו בנית
 האסורים ושם עמד עשר שנים ויתרו שכת ממו. אמנם הש"י הביא בלב לפורה ולכללה אותו
 לעולם אחר זה הזכירה להביא לרחות את משה האסור ויתמה יתרו ויאמר ה"ך אפשר שעדיין
 הוא חי ותאמר לו הלא ידעת כי חלקי העברים הליל אברהם מאור כשדים ויחמק מהעקודה
 ויעקב מהמלך וזה משה מן היאור ומחבר פרעה בן נחן לו חיים ויגלהו מן האסורים הלאה
 וישלח בעדו וישתחו משה לפני יתרו וילך משה אל הגן לתת הודאה לחלקיו וירא שם מסה ספיר
 נשוע בגן והכיר שם המפורש חקוק עליו ויחלשו ויהי למטה בכפו כי זה המטה בראו הש"י
 בשש ימי בראשית והיה ציד אדם ואח"כ ציד נח אברהם יחמק יעקב ויוסף מלך
 מצרים ולצפון ציד פרעה ואח"כ ציד רעואל ראש הכרעמים וכוונתו יועץ המלך לתועלת
 היהודים נגד כוונתו בלעם היועץ השני קנף המלך נגד יתרו ולכן ברח יתרו לעירו והביא המטה
 לביטו ונטעו בגן ביתו והש"י הים בו כח שלא יוכל שום איש לנחשו משם עד בראת משה
 איש האלים ובראית יתרו המטה בכפו תמה מאד ולא נחן לו לפורה בחו לאשה ולא מל בנו
 ובראשון כי לא ראה יתרו ואחר ז' שנים נולד לה אליעזר והיה רועה לאן יתרו והמטה בכפו והבהמות
 פרוס ורבים הרבה מאד ע"כ במדרש וכיוצא לה מלאחי בקרויקו גם כן ובספר אבינו :

והואיל

אלהו על סיפור ענייני מרע"ה אמרתי להודיעך בקלרה דעתי על ענין תפארו ותפא
 אהרן בהכחט הסלע אפילו שכבר הרחנתי הדיבור כי בספר השפטים שלו הנקרא
 ספר גדליה ושם בהצט"ח דעות בדבר הזה שאספתי מכל המחברים והבאתי שם גם את
 דעתי ועתה בחרתי להודיע אליך כוונתי אחרת בו והוא ישרה בעיני כמעט וכו' שזה שם עדה
 שהבאתי שם והוא הש"י אמר למשה קח את המטה והקבל את העדה וכו' עדה
 רומז אל הרמון וקניו אמנה שנאמר עליהם עד מהי לעדה הרעה והואת כי לפניהם לריך
 אלי להראות גדולתי שלפני הקהל שהם זקני וחכמי הדור איני לריך לפי שכבר מכירים אותי
 ומאמינים בו אבל משה והאהרן לא האמינו שזכות העדה היה כל רך שיזכו להצטרף עם זכות
 ולהפך הסלע למים ולכן לא קראו העדה אבל ויקהילו משה ואהרן את הקהל שרעה לומר
 הגשמים והחכמים שיעשו. בודאי שהם לדיקים ורחוים אל הגש ולא הרים משה את ידו ויך
 פעמיים אחד כנגד זכותו ואחד כנגד זכות אהרן והקהל והש"י כעס לפי שלא קרא העדה
 שאמר לו אשר עשה להכבוד זאת העדה קראש הש"י בלשון בני ישראל שהוא שם מיוחד ולא
 האמתה שם עם הבלתי רחיים שאני מתאבד במדת רחמים. ותפא אהרן היה שהיה לו
 לזכור הדבר אל משה הואיל ונטעה גם הוא בלשון וידבר ה' אל משה לאמר הקהל את העדה
 ויחטה ואהרן ודברתה וכו' שהיה לו לקבץ ולעשות את המעשה כי במקום שיש היולו ה' אין
 חולקין כבוד לרב כנראה בקבלת פנחס ועל אשר שאלת למה עמד משה בהר בניו ג"פ מ'
 יום לפי שבעני פעמים שעמד עבור לוחם ראשונות ושניות אין ספק שהש"י היה יכול לכחב
 וללמד תורה למרע"ה בפחות מיום ה' וגם השלישית על תפלת העגל אחר שהיה ברצונו ית'
 להאריך אפו היה יכול להשיב לו כדע וינחם ה' וכו' ולכן ראו שחדע כי בספר עפרת זקני
 מדתיו עמד על תשובת זה הספק ולהיותו ישר מאד בעיני ארואו לפניך בקולר רב ואח"כ אחרי
 ידעי בקולר אחרי אשר הרחנתי בו בספר גדלי' שלי וזה אומר לשלש סבות נחבאר מרע"ה בהר :
 האחד מכאח המושג ומעלתו והוא כי ישיבתו שם היה להכלית השגת הדברים החמונים ועליונים
 והליות הגמלאים השפלים במספר עשרה שהם חומר ראשון לורה בשמות לורה מרפית ליסודות
 מקרים הנמשכים אחר הצורות הכלול' הדברים שיתאוו באויר לסיבת האדים היוצאים מן הארץ
 הויות הככבים ורעם וברק וכיוצא לזה הויות המחכות אשר יתאוו מהאדים הנכבדים בבטן
 הארץ ואינם יכולים לעלות באויר הנפש הצומחת החיותות כח שכל האדם ולכן הוצרך משה לעמוד
 בהר העשרה ימים ראשונים להשגת כלם. ועל זה הדרך עמד עשר ימים שניים למשן וכל להשיג
 סבעי הגרמי שמיים אשר הם נחלקים לי' מדריגות והם לדעת את הגרמים שמיים כמו
 כוכב וגלגל וכיוצא מרכבים מחומר ראשון לורה גשמיית ואם הם דומים זה לזה במספרם כי יש

חלוקת בין הפילוסופים והחוכמים בהחלפות בתמונתם במקומם במדרגת מנינם בחנוכה
מניעיהם בזמנם ר"ל אם הם נפסדים או נחיים ופעולתם בשפלים - ועל זה הדרך היתה
יבחו ' ימים שלישיים למען יוכל להשיג עיון השפלים הנצדלים אשר מספרם ' כמו שאמרו
'כל ט' הגלגלים יש שר הממונה עליו המניעו ועל זה הדרך היתה יבחו ' ימים רביעיים
מען יוכל להשיג עיון מה שאפשר מהאלקות שהוא תכלית הידיעה ולפי ההספירות אשר יוכל
הם כל זאת הידיעה הם ' לכן נחאחר עשר ימים. הסבה השנית כפי המשיג וזוהי הכוונה
הוא שבחו שהעלם האנושי נהווה במ' יום וזלי מאכל ומצחה כן ראה הקב"ה לדמות זאת
הויה חדשה דמרע"ה לחול בו הצורה אלקות בזה המספר וגם בחולי שחומר משה הולך לכך
לה הימ' כדי להעלותו. והסבה שלישית כפי לורך קוטר המשיג וגודל המושג לפי שאיכויות הגזרות
הדם הם ד' כנגד היסודות ותכלית כונת מרע"ה היתה לקבל עשרת הדברות הכתובים בחלצב
גמים שרוב וידיעתם היה עולה לתכלית רוב המעלות האנושיות לכן הולך להכניע כל יסוד
הה עשר ימים כמספר הדברות . כאן נחסר סיבה שלישית ולשתי סיבות נעדר מאכילה ושתייה .
אחד שבהתגבר כח השכלי נבואי יחלש כח הגופני ולכן לא אכל למען יתגבר השכלי והב'
שני שהי' מוזק החבורות השכל בזמן האכילה ע"כ בקוטר . והנראה לי והוא בניו על מה שאחז"ל
והקב"ה מסאו' לתפלתן של נדיקים וכן אמרו הבא ליסתר מסייעים לו ולכן אני אומר שהג"פ
ועלה משה הראשונה היתה ללורך הש"י שרצה לפרסם חלקוהו בעולם עם מתן תורה ואמאעיים
זה ללורך ישראל על מחילת עון העגל והאחרונים ללורך מרע"ה לקבל תכלית השלמות שאפשר
אדם וכבר הארכתי הדבור מזה בחבור שעשיתי הנקרא הר סיני ואערכנו לפניך בקוטר והוא .
ופעם הא' לא ראה השו"ת להשלים כוונתו עם משה אלא בסך מ' יום כדי להלקות גופו אשר
זמא בגופניות כי אין אדם נדיק בארץ וכו' ובפרט כי נחגלו נגדו ד' עונות ולכן ראה השם ית'
להלקותו בהעדר המזונות כך אלו הימים למען יהי' לו כמו מלקות לכל גופו וכחותיו ועם כל
ה שז לו תועלות אל כונות שכלו לפי שכמה קם זה נופל ואל זה הרמז חשבתי שהיה כוונת
הימים שניים לרמוז לישראל שהנזק בושח ולער שהיה למשה בימי המלקות ההוא הם היו חייבים .
אזנס בעין הדור נספה הנדיק ועליו נאמר הוא עונותיהם סבל וההשלישיים היו במספר מ'
ג"כ לרמוז שהקב"ה מתחלה לתפלתן של נדיקים ובראותו יחברך שמשח הכין עלמו כל כך בשני
בשמי' ראשונים הוא י"ח פחה פחה לפניו ולשוב למעלה ולהשחלם יותר וזה עם החבורות פסל לך
וישחלם ככל האפשר והאריך מ' יום למען לא יפלו ימי לורך משה מהימים שנלערכו לו ואל
אשראל וגם כי אין ספק שבכל יום היה משה מתפלל ומבקש יותר שלמות מיום אל יום ע"כ
בקוטר תן לחכם ויחכם עוד . במדרש שיר השירים אומר שהנער שכיחן בבית מיכה היה בן
גדשון בנו של מרע"ה שנא' והלוי היה לו לכהן בן נגשה והנו"ן חולה במ' ויקרא במ' וחטא
משה היה שנעשה בנו כומר לע"ז על ששמע לחנאי יתרו שהבן הראשון מאפרה יהיה לע"ז אע"פ
שכונת משה היה לחזור את חותמו למוטב . במדרש עוד חטא אחר שאמר על גד וראובן חרבות
אנשים חטאים והאריך ימים עד שדוד המלך הביאו לשבז בששובה ואחרי מות דוד שב לסורו
עד שהוא היה גבאי שאמר גם אני כמוך ואמרו חז"ל שבבואל שמו ונקרא כן לפי שלבסוף שב
בששובה ומלאה בגמרא ב' דרשות על שמו : מרים אחות משה היתה אשת כלב בן יפונה ומשה
גולד חור . בפרקי ר' אליעזר פרק מ"ה וכן במדרש נראה שלקח ג"כ בתיה בת פרעה וקראה
יהודית בפרק בן סוטר ומורה אמר חור הוליד בללאל שעשה המשכן והיה בן י"ג שנה כשעשה
והיו אביו ואביו אביו בני שמונה שנים כשהולידו זה לזה ואין ספק שזה היה חוץ מהטעם ומעשה נס
ומדרש ויקהל נראה שדוד המלך ילא מזרע בללאל ואולי ר"ל מזרע הנשים בפרקי ר' אליעזר ופי'
רש"י ב"ד נראה שאליפזן בן פרנץ לקח יוכבד לאשה אחר מיתח עמרם וגולד להם אלדד ומידד .
וזכר פרשת בא אמר כשירדו ישראל למצרים גולד חיוב וכשילאו משם מה ואומר שאיוב וחביריו
היה מזרע אברהם ושכן בעצבא וכן יבמה היה ואיוב ויתרו ובלעם היו מהרעומי פרעה ובאות'
עלה ולרותיו התחילו ביום ר"ה ומשכו י"ב חדש : וראיהי כהוב בקונטרס ישן שמרע"ה היה
מראה ספר איוב ודורשו לזקני ישראל וזה למען ישמעו וילמדו כי יש תקות לכל בזמנא בה' .

אומרים מאומות שהיה בן עשו וי"א שהיה בן זרח מצורה . זהר פרשת בלק אומר שנמלא בחרטומים
 צ' חכמים אחרים ושמש יגום וימצרום ובלעז יואלי ואמצרוסיהו ושני אלו ההכמים עשו את
 העגל בחרטום והרגו במזות משה ולזה רמז הפסוק באומרו כשלת אלפי איש לפי שהיו שקולו'
 בחכמה אל ג' אלפים אמנם אחז"ל שהיו נקראים יגום וימצרום וכן ראיית בקרוויקי : במדרש
 יודג בן רכב ומשפחת הרכבים וכן הקי כלם היו מצני צניו של יתרו . וכן בלק אומר שהיה
 מצני צניו . במדרש אהרן נהגבל לישראל במלרים שמים שנים במדרש כמכנסו משה ואהרן לפני
 קרעה נדמו למלאכי השרה כי נהגבל' קומתם וזו פניהם כחמה ועיניהם כגלגלי חמה וזקנם
 כאשכולות ודבריהם כשלהבת באופן שגל פחדם על כל רואיהם . במדרש שיר השירים אומר
 כשילאו ישראל ממלרים היו שנים רבות מן עשרים שנה ומעלה ומשם ולמעט היו שמים אלף .
 וחמה אני ממספר מועט כזה . לכן אמרתי טעות סופר הוא וכבר הרהצתי הדבור בהקדמת
 חבורי הקבלה ספר עין המנין והוכחתי שם עם קצת אסמכתות שהי' יותר מסך חקל"ו אלפים
 וחמט"ו רבוא וכבר ראיתי מה שאמרו חז"ל בב"ק פרק יש נוהלים וסנהדרין פ' חלק שלא ילאו
 ממלרים אלא שנים ארשים מכל ס' רבוא והשאר מהו במלרים צ"ו מהח"ך למען לא יראו
 מלרים במפלגן של ישראל ויש ראייה מפסוקים ולכן אני אומר טובה של הקב"ה אינה חוזרת
 כנראה צני משה ומקומות אחרים ולכן ראוי להאמין שגולד זה הסך ויותר במדבר ולה נמו
 בפרשת פנחס לפי שבאולי עדין לא היו צני כ' שנים וגם בירושת הארץ נגדרים אחרי אבותם
 שילאו ממלרי' . וה"כ וכל לדון שבגניסת ישראל בארץ היו המיוחסים סך כחול היס וכוכבי
 השמים אשר לא תוכל להמנות וכן אמרו חז"ל שמדבר הר סיני נקרא מדבר פארן לפי שישראל
 פרו ורבו שם וכן אמרו על פסוק כי אהם המעט מכל העמים ר"ל לפי שאין אומה שלא שהי'
 מעורב' בה מאומות אחרות אבל ישראל המיוחסים ובלי חערובות הם יותר מכל אומה כשחבי'
 לבד' והפסע הידוע הוא כי כל האומות הם ע' וישראל הם ס"ה משפחות וה"כ הם ה' פחות
 מכלם וזה לשון הפסוק המעט כלומר ה"א מעט ה' משפחות וחות' ה' משפחות נחסרו ממשפחות
 שמעון במעשה מדין על דבר פעור ועל אות' ה' משפחות נחטבו הגורל ועל זה נאמר מדינים
 ישבית הגורל מלאחי רבתי פרשת מטעי : זהר אומר שחלל בת צנו של מחושלה היתה הרה
 ללדת במלרי' ומסוה וילא הולד ממעיה נהערב בחוך המלבן וירד מיכאל והעלרו לפני כסאו
 הכבוד ובאותה הנילה הכה חבורי מלרים . במדרש כ"ז השרי נגזרה גזרה לאבותינו עבור עון
 העגל וציוס י"ז אלוו מתו מוליאוי דבת הארץ : זהר פרשת פנחס ערב רב נשאו מצנות שמעון
 והיו סבה לעון בעל פעור בפרק חלק אמרו שבלעם היו בן ל"ד שנים כשגהרג והיה בן בעור
 בן לבן . בפרקי רבי אליעזר בפ"ב קרה עשיר היה לפי שאלה חלוצות יוסף במלרים : זהר פרשת
 תרומה אומר בשעה שנאמר שם שם לו חוק ומשפט משה עשה הסריעה לישראל כי לא נעשה
 במלרים אלא החיך ביומי החשך למען לא יהיו חלשים ביציאתם בפרק ר' אליעזר פרק מ"ה
 יגנון משפט אברים י"א שטעו בחשבון הקץ וחשבו והיו מונים משגולד ילחק ומהרו את קץ וזה
 שאמר דוד בני אפרים גושקי רומי קשת הסכו פניהם ציוס קרב ומה שאמר מלרים הרגום יכול
 להיות אבל במקום אשר מאלאו שאנשי גת הרגום והרא' ממדרש ולא נחס דרך ארץ פלשתים כי
 קרוב היה הדבר אשר עשו אנשי גת והיה נבוא שקר לישראל במלרים והוליא רבים מהם וילכו
 מלרים אחריהם והרגום ואומר המדרש שהיו מלתי' אלף יש אומרים שהעלמות יבישות שהי'
 יחוקאל היו אלה אמרו חז"ל שהחורה נסגה ציוס שבת שהיה כ"ב בחדש השני ליציאתם ממלרים
 ובחדש השלישי נתנו עשרת הדברות . ובאותה השנה מת נחשון . במדרש פרשת במדבר נראה
 שכל שבט לוי ואללד ומידד נכנסו בארץ . בזהר פרשת קהת אומר כי משה מת ציוס ז' אדר :
 ואהרן יום ר"ח אב ומרים ציוס י' ניסן וכלה בשנת הארבעים ולא נקברו יחד לפי שיהאל :
 ובפרשת תרומה אומר שיוסף ומשה ודוד מתו ציוס שנת בשעת המנחה וכנגדם נלסונו לומר ג'
 פסוקים של נדק סך כל אלה השנים מצריחת העולם עד יציאת מלרים עולה ב' אלפים תמ"ה כל
 אלה החשבונות והעניינים שכתבתי עד הנה רוצם כסדר עולם רבם חזמה אשר הם כתבו מה
 שראו וסקבלו מהגדות ומדרשות המפורסות ציוס הסיחא סדרי :

יהושע

היה בן פ"ב שנים כשקבל החורה ממרע"ה היא שנת שני אלפים תפ"ח לכריאה והיו משפט אפרים : במדרש רחב היחה בת י' שנים כשילאו ישראל מלרים וזאתה כל מ' שנה שעמדו ישראל במדבר וכן נראה בזבחים פרק י"ד והיתה אשת יהושע והיה להם בנות וילאו מהם ח' נביאים כנראה בפ"ק מגילה והם ירמיה חלקיה מחסיה חננל שלום צדוק נרי יחזקאל בן בוזי וי"א חף חולדה הנביאה במדרש פנחס וכלב הי' המרגלים ששלה יהושע :

פנחס

לא ידעו ימי חייו כי האריך ימים מאד וקבל החורה מיהושע בשנת מותו שהיה שנת ב' אלפים תתק"י לכריאה בימיו שפט עתהאל למטה יהודה מ' שנים אשר תיקף אחרי מותו היה מעשה פל מירב ומעשה פלגם בנצבה אשר ביום כ"ג שבט נתקבלו ישראל על זה ואלף איש מבנימין לא רצו ללחום עפ' ישראל והלכו לאי רומייה כל זה במדרש . ובימיו שפט ג"כ אהוד בן גרא למטה בנימין כ' שנים ואחרי מותו היה הרעב ונקיעת אלימלך ועמי מל' ואלימלך היה אחיו של שלמון בן נחשון בן בועז שמת אחר יהושע ובימיו שפט גם בן שמגור הכהן א' שנה בימיו שפט ג"כ דבורה וברק למטה נפתלי מ' שנים וג' שנות היו לברק מיכאל לפידות ודע כי אפילו שאשה פסולה לדון עם כל זה שהיו דבורה שישראל קבלה עליהם וי"א שהיתה מלמדת לשופטים וי"א שתקנתה ע"פ הדבור במ"ג אמרו חז"ל מבני בניו דסיירא למדו חורה בירושלים בימיו שפט גדעון למטה מנשה מ' שנים בימיו שפט אלימלך בן פלגשו מ' שנים בימיו שפט הולע למטה יששכר פ"ג שנים בימיו שפט יאיר למטה מנשה כ"ב שנים בימיו שפט יפתח למטה מנשה ז' שנים בימיו שפט אבנן הוא בועז למטה יהודה ז' שנים במדרש בועז היה בן ק' שנים בצבאו אל רות וביום מתהו מת והיה לו קודם נשיאה רות ל' בנים וג' בנות ואמרו שעובד בנו אבי ישי חיה יותר מ' שנים ואומר שפט ואומר עולם ותהומות כי שלמון הוליד בועז בשנת מ"ב אחרי יליאת מלרים רות וערפה כלות געמי היו בנות עגלון מלך מואב בהתחומא במסכת הוריות הי' בן בנו של בלק וכשהלכה רות ללקוט בשדה היחה בת מ' שנים והאריכ' ימים עד שראתה שלמה על כסא מלכותו וערפה יהיה אם גליה הפלשתי ובימיו שפט חילון למטה זבולון י' שנים ובימיו שפט אבדון למטה אפרים ח' שנים ובימיו שפט שמשון למטה דן כ' שנים במדרש שמשון היה חגר משני רגליו ובימיו מת כוזי בן בוקי מזרע אלעזר והלך מעלת כ"ג לזרע איהמר ועלי הי' הראשון ואביתר האחרון ובזמן שלמה חזרה לנדוק מזרע אלעזר בב"ב פ"ה אימיה דשמשון נקראת נקראת ללפניות ושה אחתיה נש"ק עלי הכהן קבל מפנהם ב' אלפים תת"ל במדרש האיש מבנימין שהודיע לעלי מיתת בניו ושביות הארון היה שאל :

שמואל

במדרש היה מזרע קרח ואמו חיה היחה בת ק"ל שנים כשילדתו והסתהל לשפס ישראל בשנת קבלתו החורה מעלי והיה שנת ל"ט ללידתו ושפט י"ג שנים ומת ביום כ"ה אייר שנת ב' תתכ"ב וכל ימיו היו ג"ב שנים ילקוט ספר שמואל אומר אברהם ושרה היו עקרים ע"ה שנה רחל י"ד שנים חנה י"ט שנים ורחי ואלי אומר שבאלי יש עטותי במדרש בן ג"ט שנים היה שאל כשנמשה ומלך ב' שנים ויש אומרים כ' שנים וי"א שנים בן ג"ט שנים היה שאל כשהרג הכהנים דבז ובו בפרק שמואל הביא את אהל מועד לנצטון וי"א שוב הוא עתה האשה ששאלה בחוב לפני שאל היחה אמו של אבנר כנראה בפרקי רבי אליעזר פל"ג והיתה שמה לפנייה השני אנשים שהלכו עם שאל לשאל באיוב היו אבנר ועמשה בעל העקרי ח"ד פ' כ"ו מרחיב הדבור בחופן מספיק על ענין השא שאל והוא יפה במדרש שמואל מה לפני מיתת שאל . ד' חדשים לא נמאל מלך ושופט שבט שמעון וזה עבוד השא כזבי בת לור דוד נמשה שנה שיה למלכות שאל והיה בן כ"ט שנים והסתחיל מלכותו בשנת תתפ"ד ללידתו וש' לכניסתו לארץ ואחר ל"ו שנים למלכותו מלך אבשלום . ברים ברכות אומר מפיבושת בן שאל היה רבו של דוד וכן אחיתופל ורבו מוהק היה עירב היאורי הכהן וטמן כל מעשרותיו . במועד קטן אומר דוד היה קורא על כרים וכסחות אביתר היה כ"ג ובמלכות אבשלום יאל ונכנס סתתיו לנדק הכהן ונתן הנביא וגד החוזה היו נביאים אמיה דדוד נקראת מלכת בת עדאל כנראה בבבבא פ"ה מוספות פרק הזהב הסולך למלחמת בים דוד היה נוסף לאשתו גע מוחלם ביום ו' סיון תורי' נסן גע

לאשמו וביום כ"ד אלול הובאה בת שבע לדוד וביום הכפור נמחל עונו ובהקדמת הזהר יש דרוש
 גאה על השם דוד במסכת סנהדרין פ' בן סורר ומורה אומר בת שבע היתה בת בנו של אחיחופל
 זמח בן ל"ב שנים והיה לו ח' בנים כשגולד אליעם בנו ונס לו ח' שנים כשגולדה בת שבע בתו
 וזה שם שגולד ממנה שלמה ולכל זה מצינו פסוקים והדרש' תדרוש במדרש כשדוד חי' נרדף
 מפני שחול שלח אביו ואמו ואחיו לעמוד עם מלך מואב ליתור בעמוןם ולא שיהיה לו כי מלך מואב
 הרג כלם זולתי ח' מאחיו שברח לארץ עמון. כבוד עולם רבה אומר בברוח דוד מפני אשכולם
 בנו חי' אביתר עומד במעלה הזתים ושאל באורים ותומים נסתלק אביתר וגננם לדוק והחזירו
 הארון למקומו אבל אהל מועד דמשה ואהרן שירד צימיו ומנחה הנחשת דצללאל ומנורה ושלחן היו
 בצמח נגבעון ועמם הימן עד שזאו לבית עולמים דוד תקן לכהנים ולוים שיאמרו בשחר הדוד
 לה' קראו בשמו וכו' עד אל הנשו בהשחיתו ובין הערבים שיאמרו שירה לה' כל הארץ עד ואמר כל
 העם אמר והלל לה' ובשנה אחרונה הקיין משמרות כהונה ולוייה וסדר כל הבית ומלא כ"ד
 אלפים לויים משוררים ומס' ד' אלפים מנגנים בכל יום פ' יושב אומר איש עדולמי ושמו חירם
 ריע וחמתו של יהודה האריך ימים מאד עד שהיה חירם מלך לור אהוב שלמה וזיה יוחר
 מאלף ומאחיים שנים : מדרש מפורע חירם הזה הי' בעל אמו של נבוכדנצר :

אדהו השילוני

קבל משמואל שנת ב' אלפים תתפ"ב ולביתה שזו מת שמואל ואומר
 ב"ב"ב שהיה מיוצאי מצרים וראה את עמרים : שלמה חי' בן י"ב שנים
 כשהתחיל למלוך ומלך מ' שנה והתחיל לבנות הבית בשנת ד' למלכו ובשנת עשירית נשלם הוא
 שנת ב' אלפים תתק"ח לזירה ( ) למתן חורה ויזיחה מלרים * צימיו היה דקוק כ"ב ועדו ואחיה
 השילוני נביאים כשהתחיל לבנות את הבית לקח בת פרעה לאשה ובנת זקנתו נשיו הפו את
 לבנו והניחן שכל אחד בנתה מזבחות לאלהיהן ומעלה עליו הפחזב כאלו הוא הקריב לאלילים
 חמנם בסוף ימיו שרתה עליו רוח הקודש וחדר ספר משלי שיר השירים וקהל : שמעו היה
 דבו של שלמה ובהיותו חי לא לקח בת פרעה לאשה סנהדרין פרק ב' כשנשא שלמה את בת
 פרעה ירד נביא ונתן קנה בים והעלה עליה שרען ועליו נבנה עיר רומה . ואני אומר שכפי
 הקרוניקי לא נראה זה כי כבר נבנה ונכלל לפרש שבימי שלמה נסתייעו מן השמים ונחנלל רומה
 נבנה חומה סביבה ראיה מפרש ח' שאומר עם ראוי שני באת שלמה האוכלים על שולחנו היו
 ס' חלף והשעורה שהיה לרדף לכוסיו היה מאתים חלף סומבולי לחד' יסולי מלבד סך גדול
 שהיה לרדף לכלכל הבהמות מהאשוי' הבאי' בכל יום לשחר פניו או לשאת מנהה וכיוצא פסחים
 פ"י כל כסף שבעול' יוסף לקפו וישראל העלוהו לארצם ונחנכוהו לדוד ושלמה בבנין הבית ששק מלך
 מצרים נטלו מרחבעם זרה מלך כוש נטלו ממנו אשה מלך יהודה נטלו ממנו ונחנכוהו לדוד ושלמה
 עבריימון בני עמון . נטלו ממנו יהושפט . נטלו מהם סנחריב . נטלו ממנו חזקיה . נטלו ממנו
 כשדים נטלו (ממנו) מלדקיהו פרסיים נטלו מהם יוניס נטלו מהם רומיים נטלו מהם . כהוב אשר
 הכין דוד לשלמה בנו ללירך בנין הבית היה במשקל חלף וזאזים ושלשים פעמים חלף אלפים
 דוקט' זהב אבל שלמה לא שלח יד בהם אפילו פרוטה אבל לקח אחר תחתיו כסב הצביבות
 דפרסייניו ס"ט פ"ד שהכסף שהכין דוד היה חלף ומאחי' חלף אלפים לוס והברזל חי' היה י"ח
 חלף פעמים חלף אלפים לוס . יוספון ס"ז פ"ב אומר כי שלמה השי' לקבר אביו סך רב של זהב
 זכסף ולאחר ח"ת שנים בהלטרך הורקמוס מצית השמורי' להעלות מעליו הנטייכוס המלך פתח
 המערה ההוא והוליה ממנה שלש אלפי' ככר וכן עשה אח"כ הודוס ואין שיה אחד מהם
 נכנס בקבר חמנם אחרי הימים רלה הודוס לכנס חוך הקבר ושלח בלי ה בהחבט בני נערים
 והוא המתין על פתח הקבר וילא אש ושרף הנערים והיא צרה ואח"כ בנה הקבר בנין יפה
 ועם כל זה מאז והנחה כל מפשעו וילאו לרעה :

בית המקדש

הוא בחמלע הישוב לה בחמלע העוים כמו שהשנו קלת האנשים וירושלים
 אינו בחמלע ארץ ישראל כי ארץ ישראל היה ח' פרסה עליו' פרסה ויש י'
 פרסאות מירושלים לירדן שהוא ח' מהלגות . בשרק בחרה' דבזבזים ובמסכת תמורה אומר
 ששולמו ישראל לארץ העמידו המשכן בגלגל כ"ד שנים ומס' הבית והארץ לשילה ושם עמד שס"ה
 שנים

שֵׁים וְהִיא בְּיַד בְּנֵי שָׁל אֲבִיבִים לְמַטֵּה וִירֵעוֹת לְמַעַלָּה כְּשֶׁמַּח עָלֶי נַחֲרָב שִׁילָה וְכֵלָּו לְנוֹב וְכֵן
 שֶׁס כְּמוֹ מִקְדָּשׁ וְכִשְׁמַח שְׂמוּאֵל נַחֲרָב נֹב וְכֵלָּו לְנִצְעוֹן וְשֶׁס כְּזֹל לְבִית עוֹלָמִים וְיֵאלֹו כְּמוֹב וְכִשְׁעוֹן
 ג'ז שֵׁים וְיַד הַיּוֹם הַהוּא נֶאֱסָר כָּל הַמְקִימוֹת לְהַקְרִיב אֵלָּה בְּבֵית הַבְּחִירָה : אֵס אֲמַרְתִּי בְּכִי
 לְיִיר לְפָנֶיךָ בְּנֵי בֵית הַמִּקְדָּשׁ יִחְרִיךְ הַזֶּמֶן וְהַמַּכְחָב אֲמַנֵּס רְאִיטִי לַעֲרֹב לְפָנֶיךָ בְּקִיפֹר רַב רַפִּי
 מֵה שְׁחִיטִי לְהַרְמַב"ס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הִיָּה בְּמִישׁוֹר אֵלָּה מְשׁוּפָּע וְהִיָּה מְרֻבָּע וְהַלְכוּ ס"ק אֲמַת
 לְכָל רוּחַ וְכֵנֶל יִדְעַת שְׂאֵמַת הַבְּנִין הוּא ו' עַפְחִים וְאֵמַת הַכֵּלִים ה' עַפְחִים וְהַסַּפֵּחַ ד' אֲלֻבֹּת
 גְּדוּלוֹת וְכִיפִין ע"ג כִּיפִין ר"ל מַעֲרֹת הֵינּוּ בְּזוּיֹות תַּחְתּוֹי מִפְּנֵי אֵהֵל הַסּוּמָאָה הַשְּׁעָרִים שֶׁזֶּיז ל' א'
 לְמַעַרְב וְא' לְמִזְרַח א' לְפָנָיו וְכֵן לְדָרוֹם וְכֵן לְרָחוֹב וְכֵן לְרָחוֹב וְכֵן לְרָחוֹב וְכֵן לְרָחוֹב וְכֵן לְרָחוֹב וְכֵן לְרָחוֹב
 מֵהַחֹמֶה הִיָּה לוֹ חֵיל סְבִיב בְּכָוִי א' אֲמוֹת הִיָּה לוֹ חֹמוֹת עוֹרָה לְפָנֶיךָ מֵהַחֵיל וְהַעוֹרָה גְּדוּלָּה
 אֲרַכָּה ק"ו אֲמוֹת וְרַחְבָּהּ ק"ה אֲמוֹת ו' שְׁעָרִים הֵינּוּ לֵה ג' לְפָנָיו סְמוּכִים מֵהַמַּעַרְב א' לְמִזְרַח
 מְרִוּן בְּחַמְלָע כֶּנֶד קִדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים וְאֲרַכָּה וְרַחְבָּהּ כְּשַׁעֲרֵי הַחֹמֶה וְכֵן לֵהס דְּלִתּוֹת מְחוּפּוֹת זֶס
 חוץ מִשְׁעַר מִזְרַח שְׁהִיָּה מְשׁוּפָּע נַחֲשֵׁת קָלָל וְהוּא הַקִּרְאָה שֶׁעַד הַעֲלִוּן אוֹ שֶׁעַד נִקְוֹר וְלִפְנֵי הַעוֹרָה
 בְּמִזְרַח הִיָּה עוֹרַת נֶשִׁים שְׁהִיָּה אֲרוּךְ ק"ה וְרַחְבָּהּ ק"ה אֲמוֹת וד' לְשֹׁכֹת הֵינּוּ בְּמַקְשָׁוִים א'
 לְשֹׁכֹת הַנְּזִירִים שֶׁסֶס מְגַלְחִים שְׁעָרֵיהֶם וְכַשְׁלִים שְׁלֵמִים וְלִשְׁכַת הָעֵלִים שְׁהַכְּהִיִּם כְּעֵלֵי מוֹמִים
 רוֹאִים הָעֵלִים אֵס הִיָּה בֵּהֶם חוֹלְעַת הִיָּה פְּסוּל לְמִזְבֵּחַ וְלִשְׁכַת הַמַּעֲרֻשִׁים וְלִשְׁכַת שָׁן וְיַד הִיָּה
 עוֹרַת נֶשִׁים מוֹקֶפֶת גְּזוּמָרָה כְּדִי שִׁהִיָּו הַנֶּשִׁים רוֹאוֹת וְלֹא יוֹבֹאוּ עִם הַלְּשָׁכָה שְׁעָרֵיהֶם וְכֵן
 גְּדוּל כֶּנֶד זֶהֶת הַעוֹרָה בְּשֹׁמֶה מִן הַחוּץ וְכֵן הַעוֹרָה וְהַחֵיל וְהִיָּה בְּנֵי כִּיפָה וְמוֹקֶף רֹבֵדִין שֶׁל
 אֵבֶן וְהִיא נִקְרָא בֵּית הַמוֹקֵד וְהִיָּה לוֹ שְׁנֵי פַחֲחִים אֶחָד לְעוֹרָה וְאֶחָד לְחֵיל וְלִרְבַּע לְשֹׁכֹת הֵינּוּ בְּ
 שֵׁים בְּקוֹדֶשׁ וְשֵׁים בְּחוֹל וְהֵס לְשֹׁכֹת הַעֲלָאִי וְלִשְׁכַת עוֹשֵׁי לֵהס הַפָּיִים וְלִשְׁכַת הַלְּבָבִים הַבְּגִינִית
 מִפְּנֵי פְּסוּל אוֹ שֶׁקוֹן וְלִשְׁכַת שְׁבָה הֵינּוּ יוֹרְדִים לְפָעִילָה וְהִיָּה הַיּוֹרֵד הוֹלֵךְ בְּמַסְבָּה הַיּוֹלֵכַת תַּחַת
 הַמִּקְדָּשׁ כְּלוֹ וְהַנְּרוֹת דוֹלְקוֹת תְּמִיד מִכָּאן וּמִכָּאן עַד שְׂמִינֵעַ אֵל בֵּית הַטְּבִילָה וְדָרוֹר' וְכֵן הַכֶּסֶף
 הֵינּוּ שֶׁס מֵאלֹו נְעוּל סִימֵן שֵׁים שֶׁס אֵדֶס כְּשֶׁאֵדֶס הִיָּם נִינֵס בְּשַׁעַר מִזְרַח שֶׁל הַבֵּית הִיָּה מֵהַיָּךְ
 עַד סוֹף הַחֵיל בְּשׁוֹה וְעוֹל' מִן הַחֵיל לְעוֹרַת הַנֶּשִׁים בְּשֵׁים עֶשֶׂר מַעֲלוֹת וְהוֹלֵךְ כָּל עוֹרַת נֶשִׁים בְּשׁוֹה
 וּמִמֶּנֶה עוֹלָה לְעוֹרַת יִשְׂרָאֵל בְּחַמְשָׁה עֶשֶׂר מַעֲלוֹת וְהוֹלֵךְ כָּל עוֹרַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹה וְשׂוֹמֶה לְשֹׁכֹת הֵינּוּ
 בְּעוֹרַת יִשְׂרָאֵל וְהֵס לְשֹׁכֹת שְׁהִיָּו נֹחֲטִים שֶׁס מֵלַח לְקַרְבָּנוֹת וְלִשְׁכַת הַפָּרוֹ' שֶׁסֶס הֵינּוּ מוֹלְחִים עוֹרוֹת
 הַקִּדְשִׁים וְעַל הַגֶּג הֵינּוּ בֵּית הַטְּבִילָה לְכַסֵּן גְּדוּל כְּזֹס כְּפֹר וְלִשְׁכַת הַמִּדְיָחִים שֶׁסֶס הֵינּוּ מִדְיָחִים
 קִרְבֵי קִדְשִׁים וּמִשֶׁס מִסְב' עוֹלָה לְגַג הַפָּרוֹת וְלִשְׁכַת הַגִּזִּית שְׁבָה יוֹשְׁבַת סַהֲדָרִי גְּדוּלָּה חֲלִיָּה בְּקִדָּשׁ
 וְחֲלִיָּה בְּחוֹל וְהֵס פַּסְחִים וְהַסַּהֲדָרִין יוֹשְׁבִים בְּחֵלֶק הַחוֹל וְלִשְׁכַת הַגּוֹל' שֶׁסֶס הֵינּוּ בּוֹר שְׁמַעִים מִמֶּנּוּ
 בְּגוּלָה וּמִשֶׁס מַסְפִּיקִים מִיָּס לְכָל הַעוֹרָה וְלִשְׁכַת הַעֵץ הַנִּקְרָא לְשֹׁכֹת טַהֲדָרִין לְשֹׁכֹת פִּנְחֵס הַמְּלִבִּישׁ
 לְשֹׁכֹת עוֹשֵׂה חֲבִיטִין וּמַעֲרַת יִשְׂרָאֵל הֵינּוּ עוֹלִים לְעוֹר' הַכַּהֲנִי' בְּט"ו מַעֲלוֹת וְשֶׁס הִיָּה הַדּוֹכֵן שְׁעַל
 אֲוֹתֵס הַמַּעֲלוֹת הֵינּוּ הַלּוּיִם מְשׁוֹרְכִים בְּשַׁע' שְׂאוּמִרִים שִׁירָה עַל הַקִּרְבֵּן וְעַל כָּל מַעֲלָה הֵינּוּ מְשׁוֹרְכִים
 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת א' כִּי ט"ו הֵס וְהַלֵּךְ עוֹרַת הַכַּהֲנִי' מִבֵּין הָאוֹלָם וְהַמִּזְבֵּחַ הִיָּה שׁוֹה וְעוֹלָה מִשֶׁס
 לְאוֹלָם בְּב' מַעֲלוֹת וְהַיִּכָּל וְהַדְּבִיר הֵינּוּ בְּשׁוֹה עִם הָאוֹלָם וְכָל מַעֲלָה מֵאלֹו שְׂזַכְרֵנוּ הִיָּה חֲלִיָּה אֲמַת
 (וְשֹׁלֶשֶׁת חֲלִיָּה אֲמַת) וְלִשְׁכֹּת אֲחֵרוֹת הֵינּוּ שֶׁס תַּחַת עוֹרַת יִשְׂרָאֵל פְּחוּחוֹת לְעוֹרַת נֶשִׁים שֶׁסֶס הֵינּוּ
 הַלּוּיִם נֹחֲטִי' הַנְּמֻרוֹת וְהַכְּבִלִים וְהַמְּלָתִים וְכָל כְּלֵי הַשִּׁיר. נִמְלָא גּוֹבָה קִרְקַע הַיִּכָּל עַל כָּל קִרְקַע שֶׁעַר
 הַמִּזְרַח שֶׁל הַר הַבֵּית כ"ז אֲמוֹת וּמִלְבָּד זֶה הֵינּוּ בְּמִים סְמוּכוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ עִם הַעֲלִיֹּות עֵלִי' זו
 עַל זו שֶׁסֶס הֵינּוּ אֲוֹרֹת בֵּית ה' וְכָל דְּבָרֵי קְדוּשָׁה וְעַם הַיִּשְׁרָעִית הַמִּקְיֹופ' אֵת הַבֵּית סְבִיב בְּג'
 זָדָדִיו וְגַם חֲאִים וְהֵס הֵינּוּ חֲדָרִים שְׁנַעֲשׂוּ בְּמִקְוֹת הַפָּנוּי' שְׁבִין הַכְּהִיִּם שְׁהִיָּו ט"ו דְּרוֹם וְט"ו בְּפָנָיו
 וְח' בְּמַעַרְב וְכַתִּים אֲחֵרִים הֵינּוּ בְּכַר הַבֵּית לְלוּיִם שֶׁסֶס הֵינּוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹכְבִים כֶּסֶלָּה הֵינּוּ מִשְׁמָשִׁים
 בְּמַשְׁמָרוֹת : וְדַע שֶׁכָּל הַלִּילּוֹת הֵינּוּ שְׂוֹמְרִים הַמִּקְדָּשׁ לֹא מִפַּחַד הָאוֹיְבִים וְהַלְּסָמִים כִּי אֵס מִשְׁנֵי
 הַכְּבוֹד וְהֵינּוּ כ"ד מַשְׁמָרוֹת הַכְּהִיִּם בְּג' מִקְוֹת בְּפָנִים וְהַלּוּיִם כְּכ"ה מִקְוֹת מִבְּחוּץ וּמִמּוֹל' הִיָּה
 עֲלֵיהֶם הַנִּקְרָא חֵיל הַר הַבֵּית שְׁהִיָּה חוֹזֵר עַל כָּל הַמַּשְׁמָרוֹ' וְאֲבוֹקוֹת דוֹלְקוֹת לְפָנָיו וְמִי שְׂמֵאֵל יִבֵּן
 חֲבָטוֹ בְּמַקְלוֹ וְשָׂרָף בְּנִדְוִי אֵס יִרְלָה. וְדַע כִּי אֲמָרוֹ חז"ל י' קְדוּשׁוֹת הֵינּוּ בְּחָרֵץ יִשְׂרָאֵל זוֹ לְמַעַלָּה מִזֹּו
 וְהֵס א' בְּעִירּוֹת הַמוֹקֶפֶת חוּמָה שֶׁסֶס מִקְדָּש' יוֹתַר מִעִירּוֹת שְׁבַחְוָה לְחָרֵץ וְשִׁלְהִין מְסוּכָה

המאורעים ואין קוצרים בהכנס מה אם אינו נביא או מלך : ב' זירובבלים על שער העירות המוקפות שאוכלים קדשים ומעשר שני לפני מחומת' ואין מליגים בה את המט ואין מעבירין בתוכ' עלמנת אדם ואין משכירים בה בתים ואין נותנים בתוכה מקום לגר תושב ואין מקיימ' בה קבור' חוץ מקברי בית דוד ונביאים ואין נותנים בה גנות ופרדסי' ואינה נזרעת ולא נחרש' שמה חסרה ואין מתקיימ' בה אילנות חוץ מגני' ורדים ואין מקיימ' בה אשפ' ואין מולאים ממנה זמין וגזוזטריות לרשות הרבי' מפני אהל עומת' ואין עושים בה כבשן מפני העשן ואין מגדלין בה חרנגולה מפני הקדשים וכן לא היו הכהנים מגדלים הרנגולים בכל ארץ ישראל מפני הטהרות ואין הבית נחלט בה ואינה מסמח' בנגעים ואינה נעשית עיר הנדחת ואינה מביא' עגל' ערופה לפי שלא נחלק' לשבטי'. שלשה היו להר הבית על ירושלים שאין צבים וזב' גדות וילדו' נכנסים בה ולא היה נכנס אדם בהר הבית ומקלו בידו ולא מגעלים בדגליו או מעות לרורות בסדינו ולא ירוק בהר הבית אלא מזליעו בכסותו ולא נכנס שמה אלא לדבר מזוה'. ד' היו בחיל על הר הבית שאין ע"א וממא מת ובעל גדה נכנס שמה. ה' היתה בעזרת נשים שאין סבול יום נכנס שם וזה הסוד מדבריהם. ו' היתה בעזרת ישראל יותר מעזרת נשים שאין מחוסר כפורים נכנס שם וסמא מת חייב כרת. ז' היתה עזרת כהנים שאין ישראל נכנס שם אלא ללורך בחיטה סמוכה וסמפ'. ח' בין האולם והמזבח שאין בעלי מומין ופרועי ראש ומחוסר בגדים נכנס שם. ט' בהיכל שאין נכנס שם אלא רחוי' ידים ורגלים. י' בקדש הקדשים שלא נכנס שם אלא כ"ג ד"ס ציזים אס כסור בשעת העבודה. והנה אחרי שהצנתי לפניך לורת בית המקדש בקיבור בחרתי לערוך לפניך לורת כסא שלמה כי עירי ה' אלקינו עליו וזה כי בקשו פרעה וגבופדנלר לישב עליה ולא יכלו בדברי חז"ל. טשה מעלות היה לכסא וכולן מכושבו' בְּחֵבִים טוֹבוֹת ומרגליות לבנות ומטרוממות וחיילי המרים מיפות אותו וב' אשנים של זהב היו על צ' לדי הכסא והיו מלאים מכל מיני בשמים ועל כל מעלה היה ארי וגשר מלד ימין וכן בשמאל וביד האריו' היה כתוב פסוקים שונים על אזהרת המשפט ובכה בלגלים התחובים מאחורי הכסא כשהמלך היה רואה לעלות היו האריו' פושטים ידיהם והנשרים כנפיהם באופן שהמלך היה נשען עליהם ועולה וכשעלה כל המעלות היה שם חנין של כסף ומושב המלך על הכסא ועל כל א' משני האריו' שנמעלה העליונה היה עמוד אחד של שיש על ראשה ויונה של זהב עומדת ביניהם ומוט' ס"ח על צרכי המלך הארי של דג שמאל היה פושט ידו ומוטן העטרה על ראש המלך ומיד היו פושטים הנשרים את כנפיהם למעלה מראשו ועושים כמו אהל עליו. ועוד היו על כל מעלה ומעלה ליפוי הכסא חיות עמאזת עם טהורות היינו בראשונה השור כנגד הארי בשניה זהב כנגד טלה בשלישית נמר כנגד גדי. ברביעית דוב כנגד צבי. בחמישי נשר כנגד פפור והיה עולה ביניהם לרמוז שהיה משיס שלום ביניהם : וראיתי להציג לפניך מה שהעמקתי מספר שבט יהודה והוא כי בהיות מרקו קינשולו ושופס הרומני על ערי יהודה וירושלים כתב להם עבודה ב"ה ובניינו חלוק ב' חלקים והם חומ' הבית שהיו ו' דברים והם אבנים ארוכים צרופים אלמונים היינו קורלי ועמודים גדולים מהם זהב כסף נחשת גדיל ברזל מרגליות מקום הבית על הכר ואבן השחיה בונה הבית דשלמה הולאת הבית דשלמה מדת הבית דשלמה וצית שני ושל הורדוס צחי הבית משלשחם פתחי הבית כלי הבית משרת הבית דשלשת' קדוש' העבודה ולפי שראיתי צו אופן עבודת אים כפור וקרנן פסח בענייני' שאינם כתובים בספרי יהודים בחרתי להודיעם אליך פה בקבלה לפי שהיא יפה בעיני אופן קרנן פסח. כשמגיע ראש חודש ניסן יולאים רעים צמאות המלך והשופטים לכל הביצות ירושלים לכל מי שיש לו מקנה אלא ובקר למהר להביא' כדי שימלא לעולי רגלים לזביחה ולמחללם וכל מי שלא היה צא לזמן הקובז מהריומי' ממונו ולכן היו ממחר' ובאים אל הכח' סמוך לירושלים סך כהול אשר על שפה הים ומכסים כל ההרים והגבעות ההם ובהגיע י"ד לחודש היו ממונים עולם על מגדל גבוה שבמקדש וחוקעים בחולרות ואומרים הגיע זמן שהיטת הפסח ומיכף העם לובשים בגדי מעד ובצתח העזרה גדולה היו עומדים י"ג ליום מבחון ובזרי כסף בידם להחרו' בנכנסים שלא יזיקו זה לזה לרוב המהירו' וגם שלא יבאו לידי מהלוקת וי"ג ליום החרים בשנים לצחידר היושבים אחר עשייתן הקרנן וכשרואים שנכסכו בעזרה מה שהיה די היו נוטלים פתח

הַאִישׁ הַהוּא לְרוּמָה, וּוְיִרְבֹּרַשׁ הַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּחַ קוֹפִיָּאָה מִמֶּנּוּ לְאַלְפֹּאנוֹס מֶלֶךְ סַפְרָד, רַחֲבֵטֶס מֶלֶךְ יוֹזֵי שָׁטִים אַחֲמִיעֶזֶר כ"ג וְשִׁמְעוֹן וְעִדּוֹ נְבִיאִים. בְּמִדְרַשׁ עֲדוֹ הִיא הַנְּבִיאָה שֶׁהַחֲבֵט לִירְבֵּטֶס הַנְּבִיאָה שֶׁקָּרָא שֶׁהַנְּבִיאָה הַנְּבִיאָה לְשׁוּמְרוֹן הִיא אַחֲמִיעִי בְּכֵן בֵּית אֵל וְיֵשׁ אֲחִמְרִי שֶׁהִיא נִרְשָׁן בֵּן מִשֶׁה וְהַנְּבִיאָה אֲמַת הִיא מִיכָה וְיֵשׁ אֲחִמְרִים שֶׁהִיא עֲדוֹ :

אִמָּא בְּנוֹ מֶלֶךְ מ"א שָׁטִים יְהוּרִים וְעִזְרִים בֶּן עוֹדֵד וְחַנְנִי הַרְוָה הִיא בְּיָמָיו כְּהֵנִים גְּדוֹלוֹם וְיִהוּא בֶּן תַּנְנִי הִיא נְבִיאָה. יְהוֹשֻׁפֶט בְּנוֹ מֶלֶךְ כ"ה שָׁטִים יְהוֹחָזִי הִיא כ"ג וְיִהוּא הַמְּקַבֵּל וְעוֹבְדִיהָ וְיַחֲזִיחֵל בֶּן עוֹבְדִיהָ וְאַלְעָזָר בֶּן דּוּדַיָּהוּ וְיִמְיָכִיהוּ בֶּן יִמְלָא הִיוּ נְבִיאִי. יִרְבֵּטֶס בֶּן נֶבֶט מִשְׁבֵּט אַפְרַי מֶלֶךְ עַל י' שְׁבָטִים כ"ב שָׁטִים. אֲחִמְרִי הַמְּדַרְשׁ כִּי נֶבֶט הוּא מִיכָה וְהוּא שֶׁבַע בֶּן בַּכְרִי יָבֵד בֶּן יִרְבֵּטֶס מֶלֶךְ שְׁחִי שְׁחִי בְּעֵשֶׂה בֶּן אַחֲמִיעִי מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל כ"ד שֶׁהָא אֵלֶּה בְּנוֹ מֶלֶךְ שְׁחִי שְׁחִי שָׁטִים אַחֲמִיעִי מֶלֶךְ ז' יָמִים. עַמְרִי לְפִי דַעֲמִי הִיא מִשְׁבֵּט אַפְרַיִם מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל י"ב שָׁטִים וְהוּא קִנְהַר הַר שׁוּמְרוֹן וְכֹהֵה עַלֵּה עִיר וְיִקְרָאָה שׁוּמְרוֹן וְחִי עִיר מְעֻרְפּוֹלִין לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הַיָּמִים :

אֲרִיָּהוּ הַתְּשֻׁבִי קָבֵל מֵאַחֲמִיעִי הַשְּׁלֹמִי קְרוֹב לְסוֹף מַלְכוּת שְׁלֹמֹה וְהוּא שָׁנָה כְּמוֹ ב' אֲלָפִים חֲמֵסָ"ב לְבְרִיאָה. יֵשׁ סְבֻרוֹת מִשׁוּבוֹת בְּמִדְרַשִּׁים לְדַעַת מִי הִיא זֶה אֲלִיָּהוּ

וְעִין בְּחֻסְפוֹת בְּמִיעֵט פֶּרֶק הַמְּקַבֵּל שְׁמֵאֲרִיכִים בְּזֶה כִּי י"א שָׁנָה מִשְׁבֵּט גַּד מֵאֵד אֲבִיו וְאַחֲמוֹ מְבַנְיָמִין וְזִילְמַדְנוּ אֲחֵר שֶׁהִיא מִשְׁבֵּט בְּנִימִין וְיִמְיָכִי לְשֶׁכֶת הַגִּזִּית וְדַר צִירְשָׁלַיִם וְצִפְרָק הַמְּקַבֵּל נִרְאָה שֶׁהוּא כֵּהן וְצִפְרָק יֵשׁ נוֹחֲלִין נִרְאָה שְׁאִינוֹ פָּנָחָם וְעַל הָאֲמַת רֹבַּע הַמְּפָרְשִׁים וְכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל כִּהְגוֹ לֹמַר פָּנָחָם הוּא אֲלִיָּהוּ וְכָל זֶה הַדְּבָר נִשְׁאָר בְּחִיקוֹ. ב"מ פ"ט נִרְאָה שֶׁהַחֲטוֹק שֶׁהִיא הִיא מִשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף חֻסְפוֹת תַּעֲנִית פ"א אֲחִמְרִי כִּי כֹאשֶׁר יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ חוֹשְׁבֵי גִלְעָד עֲבָר מִעֵשֶׂה פִּלְגַשׁ הוּא הִיא דַר עַם וְלְרֹב לְדַקְחוֹ גִלּוֹל. יְהוּרִים בֶּן יְהוֹשֻׁפֶט מֶלֶךְ עַל יְרוּשָׁלַיִם שְׁמֵהָ שָׁטִים יְהוּדֵעַ הִיא כ"ג וְאַלִיָּהוּ נְבִיאָה. אַחֲחָב בֶּן עַמְרִי מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל כ"ה שָׁטִים אַחֲחָזִיהוּ בְּנוֹ מֶלֶךְ ב' שָׁטִים יְהוּרִים אַחֲחָזִיהוּ מֶלֶךְ י"ב שָׁטִים וְזֶהוּ שְׁאֵמֵר הַמְּדַרְשׁ פֶּרַשְׁתָּ וְיִשָּׁב שִׁלְטָו מִיּוֹסֵף ו' שׁוֹפְטִים לְדִיקוֹס וּו' מַלְכִים רַעֲשִׁים. עַלֵּה אֵל הַהֶלְקוֹס אֲלִיָּהוּ שָׁנָה ג' אֲלָפִים מ"ז לְבְרִיאָה שֶׁהִיא שָׁנָה י"ח לְמַלְכוּת יְהוֹשֻׁפֶט מֶלֶךְ יְהוּדָה וְרַחֲשִׁית מַלְכוּת יְהוּרִים בֶּן אַחֲחָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְבַדְבְרֵי הַיָּמִי נִרְאָה שָׁנָה מִכְּחַב אֲלִיָּהוּ לִיְהוּרִים בֶּן יְהוֹשֻׁפֶט מִמֶּלֶךְ יְהוּדָה שָׁנָה ג' אֲלָפִים ס"ח לִיְלִירָה וְצִפְרָק עוֹלָם נִרְאָה שָׁנָה מִכְּחַב ז' שָׁטִים אַחֲרֵי שֶׁנִּגְזַר וְזֶה אֵין מְכַרְעֵי וּו"א שֶׁהַסִּילּוֹק מֵאַלִיָּהוּ הִיא שָׁנָה ב' אֲלָפִים חֲמֵסָ"ז וְגַם בְּזֶה אֵין מְכַרְעֵי. בְּסִדֵּר עוֹלָם נִרְאָה שְׁבִצִּיאַת הַמִּשִׁיחַ יְגִלָּה אֲלִיָּהוּ וְחִיקָף יִסְחָר. בְּמִדְרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים אֲחִמְרִי כִי ק"פ רְבוּא נְבִיאִים הִיוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּיָמֵי אֲלִיָּהוּ וְאַחֲמוֹ שׁוֹלֵט מ"ח נְבִיאִים הַכְּתוּבִים בְּהוֹרָה הִיוּ בְּיִשְׂרָאֵל כָּל דוֹר וְדוֹר אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת מִנְּבִיאִים אֲשֶׁר לֹא עֵלֶה זַכְרֹנָם בְּסִפֵּר לְהַיּוֹת נְבִיאִי שְׁעָה. וְכַעֲשֶׂה נְבִיאוֹת נִכְחָצוּ בְּהוֹרָה שֶׁהִם ד' אַחֲהוֹת נִקְרָאוּ בְּרוּחַ נְבוּאָה א' מֵרִים הַחוּט מִשֶׁה דְּבֹרָה שֶׁהִיא עַם צִרָק וְאֲחִמְרִי הַמְּדַרְשׁ שֶׁהִיא אֲשֶׁר וְכַעֲשֶׂה נְבוּאָה הִיא נִפְרַשְׁתָּ מִמֶּנּוּ חִנָּה אֲשֶׁה אֲלָקִיָּה אֲבִיגַיִל אֲשֶׁה דוֹד הַמֶּלֶךְ חוֹלְדָה אֲשֶׁה שְׁלוֹם אַחֲחָר הַמַּלְכָּה וְכַעֲשֶׂה הַלְכוּת גְּדוֹלוֹת מוֹנֵה מ"ח נְבִיאִים בְּזֶה הַדֶּרֶךְ אַחֲרֵיהֶם יִחַק יַעֲקֹב מִשֶׁה אַחֲרָן יִהְיֶשֶׁע פָּנָחָם אֲלָקִיָּה עֲלֵי שְׁמוּאֵל גַּד נָחַן דוֹד שְׁלֹמֹה עֲדוֹ מִיכָהוּ בֶּן יִמְלָא וְבִימֵי אַחֲחָב עוֹבְדִיהָ אַחֲחָב הַשְּׁלֹמִי יְהוּא בֶּן הַנְּנִי בְּיָמֵי אַחֲחָב עוֹזְרִיהוּ בֶּן עוֹדֵד חֲזִיחֵל מְבַנֵּי הַתְּנִיָּה אֲלְעָזָר בֶּן דּוּדַיָּהוּ מִמּוֹרִישָׁה בְּיָמֵי יְהוֹשֻׁפֶט בְּנוֹ יְהוֹשֻׁפֶט בְּנוֹ יְהוֹשֻׁפֶט עֲמוֹס בְּיָמֵי יוֹתָם מִיכָה הַמּוֹרִישָׁה בְּיָמֵי אַחֲחָב אֲלִיָּהוּ אֲלִיָּהוּ יוֹנָה יִשְׁעִיָּה בְּיָמֵי מִנְּשֶׁה בֶּן חֲזַקִי יוֹאֵל נְחוּם חֲבֻקֹק בְּיָמֵי יִהֲבִיָּהוּ לְפָנֵיהֶם יִרְמִיָּה אֲרוּרָה מִקְרִית יַעֲרִי בְּיָמֵי יְהוֹיָקִים בְּגוֹלָה יִחְזַקָּאל דִּנְחָל צִרְיָן נְרִיָּה שְׂרִיָּה מַחֲסִיָּה הִנֵּי זַכְרִיָּה מֵאֲלָפִי מִרְדַּכִּי בִּלְשָׁן ע"ב מֵאֲחִי וְחֵסֶר שָׁטִים וְאֲחִמְרִי אֲחִי שְׁבָאֲלִי הֵם חֲנַמָּאֵל וְשֹׁלֵם :

אֲרִישֵׁעַ קָבֵל מֵאַחֲמִיעִי בְּשָׁנָה סִילּוֹקוֹ לְשָׁמַיִם שֶׁהִיא שָׁנָה שְׁלֹשָׁה אֲלָפִים וּמ"ז לִיְלִירָה אֲחִמְרִי רַעֲשִׁי בְּכַתּוּבוֹת פֶּרֶק שְׁחִי דִּינֵי כִי אֲלִישֵׁעַ בֶּן שִׁפְטָה הִיא מִשְׁבֵּט גַּד וּמִפְּשֵׁט הַפְּסוּקִים נִרְאָה שְׁאֲלִישֵׁעַ חִיָּה אַחֲרֵי סִילּוֹק אֲלִיָּהוּ נ"א שָׁטִים וְצִפְרָק עוֹלָם נִרְאָה שְׁחִי ס"ח שָׁטִים וְהָיָן מְכַרְעֵי. בְּמִדְרַשׁ סוֹף פֶּרַשְׁתָּ נִשָּׂא נִרְאָה שְׁאֲלִישֵׁעַ שְׁמֵשׁ יִשְׂרָאֵל ס' שֶׁהָא אַחֲחָזִיהוּ בֶּן יְהוּרִים מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ א' שֶׁהָא יְהוֹשֻׁפֶט הִיא כ"ג וְאַלִיָּהוּ נְבִיאָה עֲתִילָה אֲשֶׁר מַלְכָּה ו' שָׁטִים : יְהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ כ"ח שָׁטִים יְהוֹחָזִי בְּנוֹ מֶלֶךְ י"ד שָׁטִים. צַפ' חֲלָק נַעֲמָן שֶׁר צָבָה לְמֶלֶךְ אַרְס גַּרְלָד דִּק הִיא. בְּפִרְקֵי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר

פֶּלֶג אֹמֵר הַאִים שֶׁהָיָה אֵלִישֶׁת הָיָה שָׁלוֹם בֵּן יֵבֶט אִישָׁה שֶׁל חוּלַד' הַנְּבִיאָה וְאַחֲרָי שֶׁהָיָה אֹמֵר הוֹלִיד חֲמֵמָל בֵּן שְׁלוֹם וְהַמְדַרְשׁ אֹמֵר שֶׁהָאִים שֶׁהִפְלִיג בְּקִבְרָה הִי' לְדַקִּי' בֵּן כְּנַעֲנָה :

יְהוּדֵה הִכְהֵן קָבֵל מֵאֵלִישֶׁת כְּמוֹ בִּשְׁנַת ג' אֶלְפִים נ"ה לְבְרִיאָה וְהֶאֱרִיךְ יָמִים עַד ק"ל שָׁנָה יוֹאֵשׁ בֵּן אַחֲזִיבוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה . יְהוּדֵה וְעַדִּיה כ"ג וְזָכְרָהּ בֵּן

יְהוּדֵה כֶּהֵן וְנִבְיָא וְדִין וְחָתָן הַמֶּלֶךְ וְיוֹאֵשׁ לוֹה וְנִהְרַג וְרַחֵם דְּמוֹ עַד שֶׁבָא נְכוֹרְזָאָן וְנָקַם אֶת נַקְמָתוֹ בְּחַרְבֵּן בֵּית לְחָשׁוֹן כְּנַרְחָה בְּמַדְרַשׁ אִיכָה וְיוֹם הַרְיָגוֹהּ הָיָה שָׁנָה וְלוֹם כְּפוּר . יוֹנָה הַנְּבִיאָה הָיָה בְּדוֹרוֹ רְבוֹ שֶׁל יְהוֹאָשׁ וְמוֹשְׁחוֹ לְמֶלֶךְ בְּמִלּוֹת אֵלִישֶׁת . בְּפֶלֶג רַבִּי אֵלִישֶׁר שֶׁהִרְסִית הָיְתָה אִמּוֹ בְּמַדְרַשׁ קֶהֱלָה נִרְחָה עֲבָן הַהִרְסִית לֹא מֵת וּבְמַדְרַשׁ וַיְחִי אֹמֵר שֶׁבְּנָיו שֶׁל יוֹנָה הָיָה מִשְׁבַּט זְבוּלוֹן וְאִמּוֹ מִשְׁבַּט אֲשֶׁר וַי"א שֶׁאִמּוֹ שֶׁל יוֹנָה הָיְתָה גְּוִיָּה כִּי זֶה אֲלִיבּוֹ שֶׁהָיָה כֶּהֵן וְנִבְיָא לֹא הָיָה מִמֶּמְתָּה עֲלָמּוֹ עַל מַת יִשְׂרָאֵל . בְּמַסְכַּת ר"ה פ"ד אֹמֵר שֶׁאֲשַׁחַז שֶׁל יוֹנָה הָיְתָה עוֹלָה לְרַגְלִי : זוֹהַר פֶּרַשַׁת סְקוּדֵי אֹמֵר שֶׁהֶאֱנָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּסִפְיָנָה יוֹנָה נִחְיִירוֹ וְלַמּוֹדוֹ חוֹרֵה . בְּסִדְר עוֹלָם נִרְחָה שְׂוִינָה חֵי יוֹחֵר מִק"כ שָׁנִים וְרַחֲמֵי בֶּט' פִּילוֹן יִיְהוּדֵי שְׁאוּמֵר שְׂדוֹד הַמֶּלֶךְ לוֹה שֶׁהַיּוֹמֵר קָקָן מְבָנִיו יִמְלֹךְ שֶׁהָיָה שְׁלֵמָה וְאֵם יָמוֹת הוּא אִזּוֹ זָרַע בְּלִי זָרַע שֶׁל קִימָא יִמְלֹךְ שֶׁחֶתְפֵי זָרַע הַגְּדוֹל מִזְּמַנּוֹ שֶׁהָיָה נֶחֱן וְאִלָּן נִקְרָאִים אֲחֵי הַשָּׂר כְּנַרְחָה בְּמַלְכִים א' סִימָן ד' וְמוֹן הַעַת הַהוּא עַד יְהוֹשֻׁפַע וְאַחֲזִיבוֹ זָרַע נֶחֱן הָיָה יוֹקֵרָא אֲחֵי הַשָּׂרִים וְכֵן הֶאֱנָשִׁים שֶׁהָרָג יְהוֹרָם הָיוּ זָרַע נֶחֱן כְּנַרְחָה עַד הַיָּמִים ב' סִימָן כ"א וְיְהוֹרָם לְבָדוֹ נִשְׂאֵר מִזְּרַע שְׁלֵמָה וְכֹאֲשֶׁר נִהְרַג הַשְּׂחַדְלָה עַתְלִיבָה לַהֲמִית כֹּל זָרַע הַמַּמְלָכָה שֶׁל אֲחֵי הַשָּׂרִים וְבַעֲרַמְתָּ יְהוּדֵה וַיְהוֹשֻׁעַ נוֹשַׁע יוֹאֵשׁ נִגְק' ג"כ אֵלִי וְאֵלִיקִים וְהוּא הָיָה רֹאשׁוֹן לְזָרַע דוֹד וְלַשָּׂרִיּוֹת זָרַע נֶחֱן בְּנוֹ . זָכְרָהּ בֵּן יְהוּדֵה קָבֵל מֵאֲבִיו שָׁנָה ג' אֶלְפִים ס"ז . הוֹשַׁע הַנְּבִיאָה קָבֵל מִזָּכְרָהּ שָׁנָה ג' אֶלְפִים ז' וְהָיָה מִשְׁבַּט רֶאֱזוּבֵן עֵינֵן דְּבוֹר יִשְׁעִיה אֲפוֹן קְבוּרָתוֹ : עֲמוּס קָבֵל מִהוֹשַׁע שָׁנָה ג' אֶלְפִים ק"י וְהָיָה עֲמוּס בְּלָשׁוֹנוֹ וְהָיָה מִשְׁבַּע אֲשֶׁר : אֲמַלְיָה בֵּן יוֹאֵשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ כ"ט שָׁנִים . אֲמוֹן אֲבִי יִשְׁעִיָה הָיָה נִבְיָא וְהָיָה אֲחֵי הַמֶּלֶךְ בֵּן כ"ח שָׁנָה אֲמַלְיָה בְּמַלְכוֹ . וְרַחֲמֵי בְּסִפְר דְּרַבִּי נוֹעַם ל'ן חֲבִיבֵי הָאוּמֵר בְּהַיּוֹתֵי בְּמַלְכוּת מִירוֹטְרוֹ הַגִּידוֹ לִי כִּי שֶׁס מִלְכַת קְבוּרָתָהּ שֶׁר לָבָא אֲמַלְיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְרַחֲמֵי הַשָּׂרִים עֲלֵיהֶן . וְאֹמֵר הַמְדַרְשׁ שֶׁמַּעַת שָׂר אֲמַלְיָה מֵאַחֲרֵי ה' וְהַנְּבִיאָה גַּזַּם וּבִשְׁמַעְנוֹ עֲבָדָיו וְקִשְׁרוּ עֲלָיו קֶשֶׁר . וְלִדְקִיבוֹ הָיָה כ"ג :

יִשְׁעִיָה קָבֵל מִעֲמוּס שָׁנָה ג' אֶלְפִים ק"מ לְבְרִיאָה' . עוֹזִיָה בֵּן אֲמַלְיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ ר"ב שָׁנִים . יוֹאֵל כ"ג הוֹשַׁע עֲמוּס יִשְׁעִיָה וְעוֹזִיָה וְמִיכָה הַמּוֹרְשָׁתִי נְבִיאִים . בְּתוֹסַפְתָּה אֹמֵר שֶׁהָיָה כ"ה שָׁנִים מְאוּרַע . וְזֶה הָיָה רַעַשׁ גְּדוֹל שֶׁלֹּא הָיָה כְּמוֹרֵו . יוֹחָס בֵּן עוֹזִיָה מֶלֶךְ עַל יְהוּדָה י"ו שָׁנִים . יוֹחָס כ"ג וְהַנְּבִיאִים שֶׁהָיוּ בְּיָמֵי אֲבָיו . יוֹאֵשׁ בֵּן יְהוֹחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ י"ו שָׁנִים . יִרְבֵּעַם בְּנוֹ מ"ח שָׁנִים . זָכְרָהּ בְּנוֹ ו' חֲדָשִׁים שֶׁלֹּס בֵּן יֵבֶט חוּדַס א' מִנְחַס וַי"א שָׁנִים : פְּקַחְיָהוּ בְּנוֹ ב' שָׁנִים . אֲחָז בֵּן יוֹחָס מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ י"ו שָׁנִים . יוֹחָס חֵיה כ"ג הוֹשַׁע עֲמוּס יִשְׁעִיָה עוֹזִיָה וְמִיכָה הָיוּ נְבִיאִים פֶּקַח בֵּן רַמְלִיבוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ ב' שָׁנִים . בְּיָמָיו (הָיָה) בְּסוֹף מַלְכוּת פֶּקַח עָלָה סַנְחַרְבַּן מֶלֶךְ אֲשׁוּר וְהִגִּילָה לְאַרְבּוֹת אֲשֶׁר שָׁבַט רֶאֱזוּבֵן וְגַד וְחֵלִי שָׁבַט מִנְשֵׁה וְעַגְלִי זֶהב דִּירְבַּעַם וְהוֹלִיכָהוּ לְחַלְתָּ וְחִבּוֹר וְנִהְרַג גּוֹזָן זֶה גִּלּוֹת רֹאשׁוֹן הוֹשַׁע בֵּן אֱלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ חֲשַׁעִיָה שָׁנִים . וְזֶה שֶׁב סַנְחַרְבַּן וַיְגַל כֹּל יִשְׂרָאֵל הַנוֹתָר וְכֹל מַלְכוּת שׁוּמְרוֹן וְעַגְלִי שֶׁנִּי שְׂבָבִית אֶל עַמָּהּ וַיִּשְׁלַח נָס הֵם לְחַלְתָּ וְחִבּוֹר וְנִהְרַג גּוֹזָן זֶה הָיָה שָׁנָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לְאַחַז זֶה גִּלּוֹת שֶׁנִּי לְיִשְׂרָאֵל וְסוֹף מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל . בְּמַדְרַשׁ בְּיוֹם כ"ג סִיּוֹן יִרְבַּעַם בְּטַל הַבְּכוּרִים מִלְּעֻלּוֹת יְרוּשָׁלַיִם וּבְיוֹם ט"ו אָב הוֹשַׁע בֵּן אֱלָה הַסִּיר הַפְּרֻדְסָאוֹת שֶׁעָשָׂה יִרְבַּעַם וְהִנֵּהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְעֻלּוֹת לְיְרוּשָׁלַיִם . חז"ל אֲמָרוּ שֶׁמַּלְכֵי יִשְׂרָאֵל הִרְשָׁעִים הָיוּ שְׂבַעָה וְהֵם יִרְבַּעַם וְזָרַעוֹ בְּעָשָׂה וְזָרַעוֹ עֲמָרִי וְזָרַעוֹ יְהוֹאָשׁ וְזָרַעוֹ מִנְחַס וְזָרַעוֹ פֶּקַח הוֹשַׁע וְכֵן מַלְכֵי יְהוּדָה הִרְשָׁעִים הָיוּ ז' וְהֵם יְהוֹרָם יְהוֹחָז מִנְשֵׁה אֲחָז אֲמוֹן יְהוִיכָן לְדַקִּיבוֹ . חֲזַקְיָהוּ בֵּן אֲחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ כ"ט שָׁנִים נָרִיָה כ"ג הוֹשַׁע יִשְׁעִיָה עֲמוּס וְמִיכָה נְבִיאִים . אֹמֵר הַמְדַרְשׁ שֶׁהוֹשַׁע הָיָה מִשְׁבַּט רֶאֱזוּבֵן וּבְיָמָיו תָּמָה זְכוּת אֲבוֹת בְּפֶרֶק הַלֵּךְ אֲמָרוּ שֶׁבְּדָקוּ מִדָּן וְעַד בָּאָר שְׁבַע בְּיָמֵי חֲזַקְיָהוּ וְלֹא מֵאֲלוֹ אִישׁ וְאֵשָׁה שֶׁלֹּא הָיוּ בְּקִיָּאִין בְּהַלְוֵת עוֹמָה' וְסִהְרָה בְּשָׁנָה אַרְבַּעַם לְמַלְכוֹ עָלָה סַנְחַרְבַּן שְׁלִישִׁית עַל שׁוּמְרוֹן וְלֹא הָיָה אִזּוֹ מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וְלִכְדָּה שֶׁשׁ שָׁנִים אַחֲרָי גִּלּוֹת שְׁנֵי וְהִגִּילָה שָׁבַט אֲפִרַיִם וּמְנַשֶׁה שֶׁנִּשְׂאָרוֹ שֶׁס זֶה הָיָה גִּלּוֹת שְׁלִישִׁי שֶׁהָיָה שָׁנָה ג' אֶלְפִים ר"ז לְיִשְׂרָאֵל

קבלתי מזקני הדור דסליניקו שקבלה אללם שהושע הנביא מת בצבל וזוה לפני מותו שיקברוהו
 בארץ ישראל ולפי שהדרך הי' ארוך ומסוכן לזה שישימוהו חוץ הארון חייף אחר מותו ויקברו
 הארון על הגמל ויניחוהו שילך לו מאליו ובמקום שינוח הגמל שם תהיה קבורתו וכן עשו והגמל
 הלך בלי שום נזק ומוקף עד גליל העליון הוא אפס במקום בתי חיים של ישראל ועל פי המכתב
 שהיה בארון הכיורוהו היהודים ויקברוהו שם בכבוד . מנשה בן חזקיה מלך יהודה מלך ל"ה
 שנים הושע כ"ג . ישעיה וזאל נחום חבוקק נביאים ולא נזכרו בימיו לרוב רשעו . כפ' חלק
 אמרו שנים ועשרים שנים היה רשע ול"ג שנים עמד בתשובה. זאת היא חפלת מנשה בתיורו אסור
 בשלשלאות של ברזל בצבל העתיקוהו חכמי אדום מספרי יוונים . ה' היכול אלהי אברהם יצחק
 ויעקב וזרעם הצדיק אשר עשית השמים וכל לבאש ושמת גבול לים ובמזוהיך סגרת התהום
 ונורא שטך והכל יראים ממך וחרדים ממעשיך והכעסך על הרשעים . אבל גדולים ונוראים חמוניך
 שגדרת כי אהה גדול על כל הארץ ורחום מאד ורב עליך רשעת האנשים ואהה ברוב טובך גדרת
 לקבל השבים אליך ואהה אלוה הצדיק לא דרשת התשובה אל אברהם יצחק ויעקב לפי שלא חטאו
 לפניך אבל אני חטאתי ונחול על שפת הים רבו חטאי אני אסור מאד בצבלי ברזל ולא אוכל
 להזיח הנשיטה על כי הכעסתיך והרעותי לפניך להציב התעבות ולהרבות ברשעיות ועשה אני
 בא לפניך בצרכים כורעות שבלבי לחלות מדה טובך חטאתי חלקי והעניתי ומכיר אני רשעיות
 ושאל אני מחילה לפניך ה' חלקי שתמחול ותסלה לי למען לא תשחיתני עם עונותי ואל תעמיד
 ענשי לעולם ותושיעני ברוב חסדיך הפינו שאינו ראוי והאלל' שמך לעולם כל ימי חיי כל ברוהיך
 יהללוך סלה ולך הגדול' לעולם ועד ע"כ . במדרש כשאמר ישעיה ראייתי ה' העליל עליו מנשה
 ואמר כבר נאמר כי לא יראני האדם וחי ולכן בקש להרגו וישעיה ברח והזכיר ה' ונבלע הוה
 האילן אמנם נאמר חוץ מהאילן יצאית ואז לזה מנשה ותתכו האילן וישעיה מת . ודע שאם תחשוב
 שנות מלכי ישראל מתחל' ירבעם בן נבט עד גלות הושע כפי פשוט הפסוקים תמלא עולים כך
 רס"ח שנים וכן אם תמנה שנות מלכי יהודה מתחלת רחבעם עד שנת ששה לחזקיהו שאז גלה
 הושע תמלאם עולים כך רס"ח שנים ויולד מזה כי בקצבת השנים משנת ד' לשלמה שבנה הבית
 עד החורבן דרך מלכי ישראל יעלה בידך ת"י ודרך מלכי יהודה יהיה ת"ל והמפרשים נוטרים
 ויהודים נחשבתו מאד כדי להסכימם יחד ולא נמלא דרך מחישב באופן שאמר מפרש נוטרי אלו
 הדברים על היגע להטיל פשר בין הכתובים יכלה זמנו לגודל הפרשות וקושי הסכמתם ולכן נוכל
 לומר כי אשמכתוהו כחית למאור שדרשו חז"ל וכן בזאת יבא אהרן ודומיהן הם אשמכתו בעלמא :
 סיבה קבל מיישעיה שנת ג' אלפים ק"ס : יואל בן פדואל קבל ממיכה שנת ק"ן . ובמדרש פרשת
 נשא אומר יואל הנביא היה בן שמואל הנביא ונקרא פדואל לפי שפדה ישראל בחפלהו : נחום
 קבל מיואל שנת ג' אלפים ר"מ : חבוקק קבל מנחום שנת ג' אלפים רנ"ד : זוהר פרשה בשלה
 אומר השוגמית היתה אם חבוקק ובפרשת לך לך אומר שהיה אשת עובדיה הנביא ובפרשת וילא
 אומר שביים ר"ה היה כשדבר אליה אלישע . ובפרקי ר' אליעזר אומר שהיתה אחות אבישג
 השוגמית ושנקרא חבוקק לפי שנחבק שני פעמים אחד מאמנו ואחד מהנביא : צפניה קבל מחבוקק
 שנת שלש אלפים ר"ס לנביא' ובימיו היתה חולדה הנביאה ובפרק י"ד ממסכת שמחות אומר
 שנקבר' בירושלים ולא נגע אדם בה מעולם : ירמיה קבל מלפניה שנת ג' אלפים שי"ו לנביאה
 והתנבא ארבעים שנה והתחיל להתנבא גער . אמון בן מנשה מלך ביהודה שני שנים שלוש כ"ג
 ותזוה נביא . יאשיהו בנו מלך ל"ה שנים חלקיהו כ"ג לפניו וירמיהו וברוך נביאים וחולד' נביאה
 והמלך בעל' ועזרת ירמי' גנו הארון דמשה והלוחות ונלנית והמס' והרבה חכמי קדוש' במערה
 מתחת המקדש : שאלו חז"ל במקום דקאי ירמיה היכא מתנבא חולדה והשיבו קרובה ירמיה היתה
 ולא קפיד עליה . ויאשיהו היכי שניק ירמיה ומשדר לנבה אמני מפני דנשים רחמינות ורבי יוחנן
 אמר דהלך להחזיר עשרת שבטים אחר רב נחמן מולדה מזרע יהושע באה מלד בנותיו ויחאחז
 בן יאשיהו מלך ביהודה ג' חדשים חלקיהו כ"ג וירמיהו נביא : ברוך קבל מירמיה שנת ג' אלפים
 ש"ל וזמ בצבל שנת תי"ג . יהויקים אחיו של יואחז בני יאשיהו מלך יהודה מלך י"א שנים
 צזרי' כ"ג ירמיה ברוך ואוריה נביאים בשנת ד' למלכותו נחמס גזר דינם של מלכות יהודה
 ועלה

ועלה עליו נבוכדנצר והגל' מיהוד' ומצנימין ג' אלפים כ"ג ומשאר השבטים ז' אלפים וכלם היו חממ' גדולים בחורה והביאוהו לבבל ויהויקים מת בבבל ומגלות זה עד שנחצרה ירושלים ילחו מ' שנה כל זה תמלא בסדר עולם רבה כ"א כסליו סוף המגלה שכתב ברוך מפי ירמיה. יהויכין בנו מלך ג' חדשים ועשרה ימים שריה כ"ג ירמיה וברוך נביאו'. ואז הגלה אותו נבוכדנצר וי"ח אלפים מיהודה וצנימין אחר והביאוהו לבבל והולך עמו לדקיהו אחי אביו בן יאשיהו. וזה גלות ה' לישראל: בן סירא ה' בנו של ירמיה שולד לו מבחו כנראה בכחובות וילד זה האיש אשר היה חכם גדול וחבר ספרים ומשלים וחידות ובפרק החובל קורא בכלל כתובים ספר בן סירא הזה. וכן תמלא אז ספרי בן לענה וספרי המירס הנזכרים בירושלמי פרק חלק וכן ספר בן הגלה. עבד מלך הכושי שהוליא ירמי' מן הבור היה ברוך בן נריה כנראה בפרקי ר' אליעזר פנ"ג וזהו לכנסו חי בג"ע. לדקיהו אחי יהויקים מלך יהודה שב מבבל לירושלים ברשות נבוכדנצר ומלך י"א שנים ויהויכין נשאר בבבל בבית האסורין. יהולדק אחי עזרא הסופר היה כ"ג ירמיה ויחזקאל נביאים בירושלים וברוך נשאר בבבל. בשנת ט' למלכו בא חיל נבוכדנצר על ירושלים ובשנת שלשה אלפים ש"ח לבריאה הוא י"א שנים למלכו גלו לבבל ד' אלפים ות"ר מיהודה וג' אלפים משבט צנימין ומשאר השבטים ז' אלפים והחרש והמסגר וכו' ואז היה גלות ו' לישראל לחרבן ירושלים היה קל"ז שנים אחר חורבן שומרון שבעה מרחשון מזאת השנה עורו עיני לדקיהו על שעבר שבעותו. ילקוט פ' פנחס אומר ד' הן שבאו ממשפח' צווי' פנחס מבנות פטיאל אחי' מצניט בבעוים יחזקאל מצניט בנות רחב ירמי' בכמה אופנים שלכן נקרא בן צווי' שהיו מצניט אותו וכלם נפקא מקרא. במסכת מגיל' הגולים עם יהויכין הביאו מירושלים לבבל עפר מב"ה ואבנים טובות ומתס' בנו בית הכנסת בנהרדעא וקראו שמו שף ויתבי. תמלא כתוב בס' המסעות לרבי צנימין וכן בקרוניקו דיואן דאיינגלט' אומרים כי יחזקאל נפטר בהיי' נבוכדנצר ויקבר בארץ בבל בין נהר פרס ונהר כבר וכשמלך אויל מרודך והוליא יהויכין מבית הכלא ובא יהויכין וי"ח אלפים יהודים ובנו כיפה על קבר יחזקאל הנביא וגם היום נרא' גם חקוק יהויכין ויחזקאל וגדוד אנשים ויעשו כנסת גדולה סמוך אלי' ובמקום הכנסת יש כמו ששים מגדלים ובין מגדל למגדל כנסת ובהל' כנסת יחזקאל צביה התיב' ואחרי הכנסת יש קברו של יחזקאל והכל יחד נקרא כנסת יחזקאל ויהויכין הדין לכנסת הזה נחלות וכרמי' שנתן לו אויל מרודך להספרים סוף ואחריה מקום מחדש על עם ישראל ובאים להתפלל גם ממרחקי ארץ וצוים הכפורים מויליא' ס"ח מגויל מכתיבת ידו של יחזקאל וקורים בו ועל קברו עשית דולקת כל היום ועם בית גדול מהקדש מלא ספרים רבים מחורבן בית ראשון ובני ושיח' השמעה' כשמלך במקומות ההם קיים לכנסת זה כל ההכנסות ההם עד היום הזה. י"ז שנים אחר הגלו' החרב שב נבוכדנצר שר לבא נבוכדנצר על ירושלים ושרף את הבית ולקח כל כלי ה' והוארות המלך ושלחם לבבל והרג מישראל ז"א רבוא זולת הנהרגים על דמו של זכריה כנראה במדרש והגל' מישראל חתל"ב אלפים וכלם חורי יהודה וצנימין והשאירו בירושלים ששת אלפים ומנה עליהם גדליה בן אחיקם ובא ישמעאל והרגו ואז ברחו אלה עם ירמי' נגד ראונו ונביאחו למלרים והגל' נבוכדנצר זה מארץ ישראל יותר מששים רבוא של בני משה וצביהם ג"כ מצניט יונדב בן רכב וכשהגיע לנהרות בבל הויליכם הקב"ה וגזס מעבר לנהר סמצניון וכל זה נקרא גלות ז' לישראל: זוהר פ' פקודי אומר כל אישן יסודי ביתא קדישא אהגניזו ולא אחא צידו מנייהו אפי' חד. שמנה שנים אחר זה נבוכדנצר לכד מלרים וגור ולקח היהודים שהיו גם בארץ עמון ומואב וסביבות ארץ ישראל ובחוס ירמי' וברוך והויליכם לאכסנדריא של מלרים ומחדש שנים רבות והיה להם כמו מקדש מעט ופרו ורבו בעושר בנים וכבוד וכמו ק"ג שנה אחרי החרבן פלה עליהם ערוקיאנוס קיסר י"ד לרומא והרג מהם כפלים כיוצאי מלרים ואח"כ שב שנית עליהם אלכסנדר קיסר כ"ד מרומא והרג מהם שנית כפלי כיוצאי מלרים בגטין פרק הנזקין קורא אדריאנוס במקום עורקיאנו ואמריו' גם התוספות אלכסנדרוס החריבה ותישבה ואח"כ אדריאנוס החריב' שנית בסכה פ' החליל אומר אנשי אלכסנדריא מאי עמא אעגבו דכתיב לא תוכיפו לשב בדרך הזה עוד וכל זה נקרא גלות שמיני לישראל בבית ראשון: כל אשר כתבתי פה תמלאנו בספר עולם רבה חזקא

זכר עו.ס. טג הראב"ד שהם לקמו מן המדרשים ואגדות הגמ' וקצת קבלות על פה שהי' להם .
 מדרש איכה אומר כי בשלשה מקומות גלו ישראל אחד לפנים מהער סמבטיון ואחד חוץ מהנהר
 הנו' שירד עליהם ענן והקיפם ואחד לדופני אנטוכיא וי"א לרבו' של רבלת' ויש מסמבטיון לשם
 כמו מא"י לסמבטיון. אחאב בן קוליה ודקיהו בן משש' היו נביאי שקר בימי נבוכדנצר ויאמר
 להם נבוכדנצר הני רעה לכם אחכם באלם כמו שעשית' לחנניה מישאל ועזרי' והשיבו הם היו ב'
 ואנו ב' ולכן הם נללו והמלך השיב שיבררו יהודי אחד כרלו' וישלכוו באלם עמהם וכתרו יהושע
 כ"ג בחשבם שזכותו יועיל להם והוא גלול והם נשרפו זה חמלא בסנהדרין. פ' חלק חיל מרודך
 מלך ב"ב שנים אחרי מות נבוכדנצר אביו ובשנה ראשונה למלכו הו'יא יהויכין מביא כלה ואחרי
 הימים דקיהו העור בצבל . והשי"ת לרוב עונות מלכי יהודה החליש כח זרעם ולא היה עוד
 בהם כח למלוך על ישראל אבל הניח שיתנשאו על זרע ישראל בשם משלות נביאות יהויכין מזה
 הנשואות היה הראשון ובמשך ימים מועטים מה בצבל שאלחיאל בן יהויכין היה נשיא ויש
 גלותא על גלות צבל אחרי מיתת אביו ומת גם ואחריו זרובבל בנו כאשר תראה במקומו :

ראיתי לכתוב הנה סדר בחירת הנשיאים בצבל ובמלכות פרס ולמה נבטל כפי שגראה
 בחשבות הגאונים ואני העתקתיהו מספר שבט יהודה . בשעה שישראל היו מבקשים
 להקים עליהם נשיא וגם היה נקרא ריש גלותא היו מתקבלים כל ראשי ישיבות וקנים ושופטים
 שבעל המלכות ובאים בצבל ומיחדים גם בית גדול מעיבת שם ורקמה ע"כ כסאות לכל הזקנים
 וכסא מהודר לנשיא וראש ישיבת סוריא מומינו ומפומבדיחא בשמאלו ומזכיתים לנשיא שלא ירום
 לבבו מאחיו וזיום ה' הולכים לנכסת וסוקעים בחזונרות וקול שופר ומברכים ואומר' יחי אדוננו
 נשיא פלו' ראש גלות ישראל ומלוין אותו עד ביתו ושם חוזרים וסוקעין ומחרין בו שיתנהג ביושר
 דרך ומשפט ומישרים ויואלים מלפניו וזיום ו' בולחים לו מתנות כל אחד לפי כחו ובערב שבת
 בזיום לו מגדל צנכסת ומכסים אותו בצגד משי ורקמה וזיום שבת הולכים כל ראשי העם לביתו
 ומלוים אותו לב"ה והוא לפנייהם ופניו מכוסות בצגדי משי וכשמגיעים לנכסת מתהיל החזן ברוך
 שאמר וכו' אחר זה מתקבלים כל החזנים ואומרים התפלה בנגון עד הולאת ס"ס . ואז מעלין
 הנשיא לראש המגדל ופניו מכוסות ור"י סביבו ומוזיאים ס"ה מההיכל ומביאים אותו אל המגדל
 והנשיא קורא ראשון ואחריו ראשי ישיבות ואחר הקריאות הנשיא דורש ועולם עינו לכבוד התורה
 ודורש דברי כבושים וסוכות ומעורר הלצנות לנדבות הנריכות לישיבות והוא פותח התלה כפי
 עשרו ונדבות עלומות היו עושים אז לכבוד הנשיא אח"כ קמים כולם ומברכים את הנשיא ואומרים
 קדים וכשמגיע' לחיובין אומרים ובהי' אדונינו נשיאנו ראש גליותינו אחר כך קם הנשיא על רגליו
 ומתפלל על ראשי ישיבות שיליחו בתורתם ואחר כך על המתנדבים ועל העוסקים על הצבור
 ועל כל מדינה ומדינה וכל זה בקול נמוך למען לא יאמרו השונאים שמהפלל על השפלות המלכות
 והולכים לביתו בשמחה ואוכלים עמו וצברכת המזון מברכין לנשיא ומן היום ההוא והלאה אין
 הנשיא יוצא מפתח ביתו אבל הולכים לעולם עם אנשים להספיל עמו וכשרואה ללכת לדבר למלך
 בולח לקחת רשות ממנו והמלך שולח לו מרכבת המשנה ש"ו אבל מפני כבוד המלכות לא היה
 רוכב עליו רק הולך לפניו והוא הולך בלבוש רקמה וי' איש רעים לפניו וכל ישראל שרוואהו
 חייב ללוותו . וכשמגיע לחצר הריטי המלך רעים לקראתם ועד הגיעו סמוך למלך ועד הנשיא
 עובר לפניו ומפזר זהובים לפני הנשיא וכשהנשיא מגיע למלך משתחוה לו ואחר כך קם על רגל
 כעבד והמלך רומז לסריסיו שיושיבו הנשיא בכסא שבשמאלו והמלך שותק מעט להראות כבודו
 ואח"כ המלך שואל בשלמו ומשיב שלום ואח"כ המלך שואל משלום עמו ומשיב ומתחיל ואומר לו
 שאלחו ובסת המלך שאלחו קם על רגליו ואומר למלך ברכה מתוקנת בחכמה והולך לו . אחרי
 הימים כאשר ראו שרי המלך גדולת הנשיא קנאו בו ויאמרו הנה עם בני ישראל הולך וגדל
 וימרדו בנו עם זרע דוד מלכס והרגו הנשיא ומיחוסי ישראל אשר אתו והמלך שלח לעזרת' אבל
 כבר נהרגו ומשם והלאה נבטל הנשיאות אבל הכתב לזרע דוד ראיתי יחוסם אבל לא שום
 שררה על ישראל ע"כ בקולר : וראוי שתדע כי נראה בחסכת ע"א פ"ק כי כמה שנים מהחרבן
 ואלך ב' ח"י היו מונים שנותיהם להרפן יוסר מגולה למלכי יוגים . בירושלמי דר"ה העלו ישראל

עמהם מבבל שמות המלכיים כמו מיכאל גבריאל ושמות החדשים כמו ניסן חייך . בספרי פרשת
 בהעלותך אחרי זאת ממלכיים היו מונים ליציאה אחרי בואם לארץ היו מונים לכניסת' וכן אחר
 בואם לארץ היו מונים לכניסת' וכן אחר הענין לבנין חרב הבית וכו' ובסוף אחר חרבן בית שני
 היו מחזיקים חשבון ביאת אלכסנדרו' בירושלם וגם שנות חורבן בית שני חלל אחרי הרמז'ם
 התחילו יסב' בכללו להחזיר שנות היצירה המקובל אללנו באמת וי"א שמינין ליצירה התחיל מר'
 הלל בר' יהודה נשיא' מסדר לנו השבועות הקביעות והעיבור שהי' קרוב לסוף חכמי גמרא בבבל
 כמו ד' אלפים ר"ם ליצירה וכמו ש' שנים אחר החרבן. במדרש מגלת אהרן אמרו ב' עשרים
 עמדו בעולם קרח לפי שמלא אולרות יוסף והמן לפי שמלא אולרות מלכי יהודה . ואומר שמרדכי
 י"א משמעי ופ' שלח לך אומר שאסתר היתה בשעת הגם בת ע"ה שנים בפ' חלק חנא מבני
 בניו של המן למדו תורה בבני ברוך בחום' של ב"ב פ"א המן הרג ההך לפי שהיו משיב דברים
 בין אסתר למרדכי עם פ"ה אומר אמיה דהמן נקרא' אמתלאה בת עורבאחא ואמיה דאברהם
 אמתלאה בת כרכבו וסימך עמא עמא עהור עהור ודאיחיי בס' סגולה האומר הרוחה לכבוש
 הסוגא זיכיר ז"פ אמיה של המן :

עזרא

הכהן הסופר הגדול קבל בבבל מברוך בן נריה שנת ג' אלפי' ש"ע והוא ראש לאנשי
 כנסת הגדולה שהיו ק"ך זקני' והיתה קבלת כל התורה ביד כלם והגודעי' לנו הם
 חגי וזכריה מלאכי דניאל חנניה מישאל ועזרי' עזרא נהמיה מרדכי זרובבל כאן מתחיל שמונה
 דורות של הודאה במשך בנין בית שני הוא מלאכי הנביא ולא הי' מהראשונים לעלות לא"י כי
 היה ערוד לחזו' תלמודו לפני ברוך רבו דלהיותו זקן מופלג לא היה יכול לעלות וגם היה סיבה
 מן השמים למען יכהן יהושע בן יהוהצדק להיותו בן כ"ג ולא יהיה פתחון פה לעזרא הכהן הוא
 אבי' שהיה לדיק כמוהו ודע כי ביום כ"ד אלול התחילו להכין לרכי הענין וביום כ"ד כסליו
 התחילו לבנות. זוהר פרשת פקודי ח' שאבני יסוד ירושלים ויסוד ב"ה נגזרו ולא ישראו עדי ביאת
 המשיח וחסרו ג"כ אלו העניינים שהיו בבית ראשון והם ארון כרובים אורים וסומים אש מן
 השמים הגם כי לא היה יורד אש בכל יום וזה כי בימי שלמה ירד ועמד לעולם על המזבח
 רובץ כאריה עד ימי מנשה שאז נגזר ובפ"ר דיומ' נראה שבבית שני רואים אש מן השמים על
 המזבח רבון ככלב אבל לא היה מסייע ממש כי בשל כחה שכינה ורוח הקודש מורה שלחן וכל
 כלי המשכן נלגנת המן מקלו של אהרן שמן המשחה כי כלם נגזרו לפי שאין להשתמש בהן זולת
 בהיות כל ישראל על אדמתם. חלוצרות משה נגזר בימיו כן נראה במד' בהעלותך. במדרש בנבואה
 מבבל בנה מזבח והקריב עליו קרבנות וי"ט שנים קודם בנין הבית . במדרש ג' נבואים ע.ו
 עמהם מן הגולה ח' העיד להם מקום המקדש וח' העיד להם מקום המזבח וח' העיד להם
 שמקריבים אפי' שאין עם בית וי"א ח' העיד על התורה שנכתבה אשורית. כתב הכוזרי מ"ב
 שהתמידה הנבואה עם אנשי בית שני מ' שנה. בשנת ג' אלפים ח"י לבריא' היא שנת י"ח למלכות
 מדי הוא שנת ע' לחרבן בית ראשון התחילו לבנות חומות ירושלי' ובית המקדש וכל אנשי כנסת
 אומנים ומחזיקי' ידי הנבונים ולהיות' תחת מלכות מדי ופרס הכריחו ליהודי' לעשות זורת עיר
 שושן הבירה שהיכל זרובבל בן שלתיאל בן יהויריבן עלה מבבל לא"י כמו נשיא וריש בלוטא ואחר
 עזרא הסופר וקאת הגלות עמהם וזרובבל חזר לבבל ומת עם והוא ח' מהק"ך דכנסת הגדולה
 אומר המדרש שזרובבל היה נק' ג"כ נהמיה בן חנני' ובפ' יוחסין אומר שנחמני' הזה נק' ג"כ
 החרשתא על שהתירו לו לשחות יין נסך בעצור שהיה נוחן לשחות למלך דניאל נק' ההך כנראה
 במדרש והיה בן י"ד שנים כשנכנס בחצר נבוכדנצר והי' נק' ששצלר לפי שראה ז' לרות צמנחות
 פ' ר' ישמעאל וסקלי' בירושלמי והרמז'ם פי' המשניות דסקלי' ותוספות פ' מרוב' אומר שמרדכי
 דוד אסתר חי' יוחר מת' שני' ונמלא בסוף מלכות שמונאי והי' נק' ג"כ פתחי'. יומא פ"ד מיתו'
 אנשי כנסת הגדולה היתירו ילר הרע דע"ה ובקשו להמי' דערוות לא עלה להם והגם הכנסת הגדולה
 הזאת חדשו לעובת' והנא' כל גולה רבה תקוני' כמו חלוק הפסוקים וקרי וכתב מלא וחסר
 ופרשיות סתומות ופתחות ואתיות גדולות וקטנות ופעמים ונקודות וכן מינוי חדשי השנים שיתחיל
 מחדש חשרי כי עד עם ה' וחכמים מתחילין מחדש ניסן וע"ה רבים כאלה הגם שנחלקו מאד
 קדמוניע

קדמוניו המחזרי' לדעת מי חזר כל הדברים הו' ועיין בהקדמות הרד"ק פי' יהושע והאפודי
 צפ"ז מספרו ור' אליה המדקדק בספר מסורת המסורת ולבי חומר לי להכריע שהכל ניתן למשה
 מסיני ושכתבו או שלא נתנו להכתב ואלו השירים כתבו הכל וחזרו להזכירם לכל ישראל . במסכת
 סוכה אמרו דבור הזה היה באלכסנדריא של מצרים כפלים כיוצאי מצרים וע' קתדראות זהב
 בכנסת הגדולה וכן נהרגו ע"י אלכסנדר . אחר זה נתישבה שנית ע"י חזי בן שמעון הדיוק
 ונחאחר עד עתה הרבן ביה שני שנחבר ע"י אדריגוס עם ציחר וכן גם בחוספות אמרו שנתישבה
 שלישיה וכן רליתי בקרוניקי . לפי החשבונות נראה שמעשה מרדכי עם המן היה כמו בשנת מ"ח
 לאחר חרבן הבית הראשון צ"ג ניסן כתב המן הספרים צט"ו בו נכנסה אסתר למלך צ"ז בו
 חלו המן . בכ"ג בו כתב מרדכי להשיב ספרי המן צ"ג אדר חלו י' בני המן ובאותו הזמן לשנה
 הבאה נכתבה המגילה אמרו חז"ל פרק י' יוחסין שמעט יודי' עלו עם עזרא לירושל' והניח
 צבל סולת נקיה מהיהודים . וי"א כי היהודי' הרבים שגלו למצרים בחרבן ראשון נשארו גם עד
 שאלכסנדרוס מוקדון בנה עיר אלכסנדרוס של מצרים והלכו גם ופרו ורבו בה . וכן עשו את אשר
 הלכו לארצות עמון ומואב וארצות היוונים וכן עשו הגלות שהלך לספרד כי לא הניחו לה
 מצחיהם באמנם שבתי' בית שני היחה פקידה לבד . ומה מאוד חמסתי ששפילו בימים האלה
 שהיחה נבואה בישראל לא נודע מחלומה מעשרת השבטים שגלו וגם לא נראה שהדור הקדוש הזה
 בקשו לדעת מהם . ואם עדיון הם אחרי עבודה עגל ירבעם ואפי' שבט' חלק ר"ע אמר שהשבטים
 הלכו ולא יחזרו . ור' אליעזר אחר שיחזרו . ויש מדרש האומר ירמיה החזיקן ויאשיבו מלך עליהם
 ואמרו לא כן החזיר אלא מקלחם ובספר עזרא אמר פרשה ה' כשראה נעדר ממנו ליום שלח
 שניהם אל פסטיח המקום . ואומרים ששלח אל הררי גוזן ומדי שגלו גם השבטים וקראים
 מונסי כספ"י ועם כל זה חמיה הוא שאם נאמין הדבר כפשוטו שירמיה חזר כלם או מקצתן
 חיך לא יכתב על ספר יהודית ואפי' בותבי זכרונות באומ' לא אמרו מחלומה ולא יוסיופן . ועלה
 בדעתי לכתוב פה ראשי דברים ממה שמלאתי כתיב על הכבוד הגדול שבאופנים רבים נעשה
 לבית שני מאת כמה מלכים שהיו בני מלכיות גדולות פרס ויון ורומא בעוד שלא גרם החטא מה
 שלא נעשה לבית הראשון לפי הנודע מהכתובים ועל אודות הדברים שחסר בבית שני כדאיחא פ"ק
 דריומא גם אמרו דאש מן השמים בבית ראשון היה רבועה כארי ובשני ככלב . וכן אמר יוסיופן
 א"א פ"ג דזקן א"ג גלה להם מערה אשר החביאו ירמיה ושהיה כשמן עב או מים ויקחוהו ולא
 יכלו למצוא יותר כי ירמיה נשבע שלא יתגלה עד קבוץ גלויה . וכן גם ס"ג פ"ט שהיו נכדים
 תשובות אורים ותומים באבני חתיבות וחסרו כמו מאתים שנים קודם החורבן עבור חטא ישראל
 וכן אמר ביומא פ' טרף שהגלו בבית שני משמח שמעון הדיוק . עזרא פרש' ו' כהן דריוש מטעם
 המלך כחוב שזה היה ג"כ רון כורש הקודם אליו לזה לאמר ומכנסי מלכא וכו' מתייב להון
 דיהון מקריבין לאלקא שמיא ומללין לחיי מלכא ובגויה . וכן כל הפרשה היא וכן מה גדלו
 התשורות ודורות ששעה אלכסנדרוס מוקדון למקדש וישראל . וכן הכבוד הגדול ודורות נפלאות
 שעשה תלמי פולדלפי כשהעסיק החורה . יוסיופן ס"ב פ"ג אטייכותם הגדול זקנו של אטייכותם
 אפופני הרשע לזה שלא יואקו ישראל ולא מקדש בשום דבר נגד ריוגוס . וכן ס"ג פ"ה הכבוד
 הגדול שעשה דיומיתריאו מלך יון אל הבית בימי יונתן בן חשמונאי כ"ג שמחל ליהודים ו' אלפים
 שקלים שהיו חייבים לו ואמר הנני מיוחד מהכנסתי פ"ו אלף שקלי כסף בכל שנה לקנות זבחים
 וכל איש שיגוס למקדש לא יוכלו לחפשו אפי' שהיה חייב למלך ואם ינטרך למקדש איזה וכל איש
 שיגוס למקדש לא יוכלו לחפשו אפי' שהי' חייב למלך ואם ינטרך למקדש איזה תקון חיי רוצה
 שיעשה להולאטי . ועוד גם אומר כי מלכי אשיאה כנדו מאד ב"ה . וכן בס"ב נגד אפיאון אומר
 כי תלמי ג' הנקרא אורגיטי כשנלח מלכי אשור ושב לביתו שמח לא הקריב זבחו לאליילים בשום
 מקום אלא לירושלים . בס"ו מהמלחמות אומ' כי אליכסנדרו אביו של סיביריאו הקוסר הוילאו סך
 מרובה גדול בהדור ט' דלחון הסיכל ועזרת נשים בתכלית היופי וגם סיביריאו לא רצה שישלחו
 פקידו בירושלים ישים מנינים וזה במקדש להיוז כתוב בו גם הנואן פס"א הו' שופיאל לבר
 צבא לרומיים בימי מחלוקת האחים אריסטובולוס והורקנוס בני ינאי נתן יקר והפארת למקום

ההוא בעברו עם וכן ליסארו אנושמו שאחר כך היה קיסר כאשר שמע שלא היה עם תמונה ליה
 לכהנים שיקרבו על שמו ומהכנסותיו פר אחד ושני כבשים בכל יום ולשמו התדונה כלים רבים
 של כסף וזהב וכן עם ס"ו כי ליסרו הנז' אחרי היותו קיסר אזה שלל העולם ויכלו לשלוח נדיבותם
 אל ב"ה אפי' שדבר המלך הוא שלה להוציא כסף ממדינה למדינה ושהיהודים יוכלו לזכות כנסיות
 ומדרשות כרונם אפי' שאל יהר העמים הוא אוסר בלתי רשותו. ס"ד פי"ב קליאופטרה מלכת
 מצרים כבדה מאד המקדש בנדבותיה וגם עמים רבים ומלכי הארץ שלחו מנחה מדי שנה בשנה .
 ס"ב ס"ס מאריך מעשה הילנ' המלכה ומונזו בנו כ"ה שנים קודם החרבן בימי קלאודיוס קיסר
 ואגריפס מלך ישראל ישמעאל בן פאפי כ"ג . ס"ב פי"ז גירון הקיסר היה שולח עולות וזבחים
 למען ילית במלחמותיו ואלעזר בן חניו כ"ג פעם א' הסליכה חוזה ואז נהפך הקיסר לחויב .
 שבת פ"ב גם השמונאי בנרות . יוסיפון בס' השמונאי' פי"ד סיליבקה מלך יון שלח סקיד לגזות
 מקדש וכשנכנס עם חלה למות ובתפלת הכ"ג נחרפה . וכן גם אחר כזה אירע לפקיד תלמי
 פוסקון חגיגות פ"ג בבבין ב"ה בימי הורדוס לא ירד מער :

שְׁמֵעוֹן הַצְּדִיק

היה משירי כנסת הגדולה ונשארה בידו הקבלה מכל הכנסיה היתה
 שנת ג' אלפים ט' לבריאה ושמש בכהונה גדולה מ' שנים וי"א שהיה
 נקרא עדו גם כן . שנת ג' אלפים תמ"ח לבריאה שהיה חלף שנים לניחא מלרים ומתן תורה .
 ו' שנים לבנין בית שני מתו חגי זכריה ומלאכי הנביאים י"ז שנת ונחלק' נבואה מישראל ואז
 נכנס בירושל' אלכסנדר מוקדון ולבקשתו החחיל זמן השטרות על שמו זמן השנים משקרי כנ"ל
 ועשה הנחות רבות ליהודים ומתית למקדש גדורו היה ר' דוסא בן הרכינס שהיה יוחר מת'
 שנים עד ימי ר' כנראה פ"א . חניו בן שמעון הצדיק הלך וזכה כמו מקדש באלכסנדריו של
 מלרים והקריב קרבנות ולפי הנראה בנאחו הוא אה"כ על הר גריזים עם עזר השמרונים כותיים
 וסועת לדוק ובייתוס ומשך זה הבי' כמו ר' שנים . והסיבה היה כנראה בירושלמי דיומא ומנחות
 לפי שנפלה קטטה בין חניו ושמעי אחיו על הכהונה גדולה . ובדברי מסכת יומא פרק ב"א לו
 ומגלה חגיגות פרק ט' נראה לי מקדש הר גריזים היה בנוי בימי אלכסנדרס מוקדון . ובדברי
 היוחסין בהרבה מקומות נראות הפרשות רבות ואין בלבי ויכולתי להכריע צעניינים ההם . רק
 יהיו לך מוכרה דרך מעבר . פ"ק דחולין אמרו דמות יונה מלאו בהר גריזים ויש מדרש שהיה
 ע"ז שטמן יעקב . וכחוב בקרוניקו כי סמירימים המלכה רביעית למלך נמרוד בכל שהפליגה
 במלחמות יוחר מכל האדם החחילה להביא על דגלי מלחמותיה דמות יונה וי"א לזה נרמז בירמיס
 שאמר מפני חרון הוינה שרומז אל מלכות בבל :

אֲנִינֹנִים

איש סוכו קבל משמעון הצדיק בשנת ג' אלפים ת"ס לבריאה בימיו היה ר'
 אליעזר בן חרכום עשיר מופלג . בימיו נחחדש כת לדוקים ובייתוסים וזכנה
 מקדש בהר גריזים כאשר הראה למטה במקומו וסבת הפיקורוסוס תמלאו פי' אבות להלמב"ס .
 יוסף בן יעזר איש לרודה . ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מאננינונים שנת ג' אלפים ת"ק
 לבריאה שהיה שנת ל"ב לבנין בית שני . בימיו היה אלעזר הזקן כ"ג שנת לו עולמיא מלך
 מלרים שישלח אליו זקנים להעתיק התורה מעברות ללשון יוונית והגלריס השימו כל המעשה
 הזה בספר בפני עצמו וסלו אותו במנין הביבליה שלהם וקראום אריסטוהיו ובחרתי להנינו לפניך
 בקיור הקאורים למען תראה מעלת תורת משה . בדור הזה החחילו ראשי הקבלה להיות זונות
 כי א' היה נשיא וא' אב בית דין והיה יוחנן כ"ג אביו של מתתיה ועשה ב' פרות . באבות
 דר' נתן יוסי בן יעזר אומר כסם שהלדיקים חסידים כן בהמסם כנראה בגמלים של א"ה וחמור
 דר' פנחס בן יאיר וחמור ר' חנינא בן דוסא : אריוסמו אחד משרי מלך עולמי סילידילפי בן
 עולמיא בן לאגו מלך מלרים כתב הנמשך מהעתיקת תורת משה בזה הדרך וזה קיור הקיורי
 גלות ישראל למלרים ע"י המלך עולמיא בן לאגו אבי המלך אשר לקחם מירושל' ושאר וערי אדום
 זולת כי בראשונה בלו עם המלך סמטיקטן אשר מכלס הכתורים שבהם צעלי זרוע סך כמו ל'
 אלפים ללקחו להיות במלחמותיו וקניהם ונשיהם וספסם נתנו במחנה לשכירים וגמכרו מזה לזה
 ובחייקו בהם לעבדים ולשפחות המלך ביום הזה היה שלל גופות היהודים הסם יובאו למלרים וק'
 אהם

שְׁלֵשֶׁת מַעֲשֵׂה תִּמְיָ הַקְּבֵלָה

אותם אשר היו יותר מק' חלק וישומם לחירו' שילכו וישבו לחרגם וקלמם מהנחורים בחר לו
 לנאמני' וישמם בחוקם אשר בכל מלכותו למען יהיו שומרים נאמנים נגד אויביו וזה היה קלמ' הדורון
 ששלח המלך לאלעזר הכהן בירושלים . וגם שלח לו שלחן כולו וזה מקשה אמתים ארבו ואמם
 דחבו ואמם וחמי קומחו וב' כרי זהב מקשה וב' כרי כסף וב' גביעים זהב מקשה ובכלם ליורים
 ימים ויוראים לא נראה כמוהם . ונקשרו בניוירים ההם מרגליות יפות ויוראות גדול' ובינונים
 וקטנים כפי לורך יופי הניוירים לא נעשו כמוהו לעולם כי הוא אסף כל האומני' במלכותו האלה
 מכל מלכותו ועמד עליהם המיד למען יעשוהו היותר יפה שאפשר באופן שנקמם בהם יותר מה'
 אלפים החכים של מרגליות טובות שהיה שוים חמשה פעמים יותר מדמי שוים מהכלים והכל
 שלח עם אגרתו ע"י שולמו דורון אל אלעזר הכ"ג בירושלים ומחלה פניו לשלוח לו חודת משה
 עם ע"ב מתרגמין אות' מלשון יהודית ללשון יווני וזה ארסיסיו הוא ח' מהבגיות ופסח ליור
 מעמד ירושלים והוא מלכ ירושלים הוא על שדרת ההר ועל ההר היכל מוקף ג' חומות גבוהות
 ע' אמה ועליהם ענייני' חלום בגבוה שלופי גליהם מחוועים לכל רוח נושפת וסם מזנה
 גדול וכו' ההיכל כולו רלוף אבנים של שים גדולות . ויש החח הארץ כמו ה' שמיעות מיל מעין
 גדול גובע מים גדול וממנו עונים ובאים בהיכל יאורים קטנים הרבה לורך העבודות וכל
 היאורות מלמעלה ומלמטה רלופות בעופרת . ויש חמוד כמו ע' כהנים בחורים ובגלי זרוע
 מאוד לפי שלוקחים הספרים וכבשים ועוים גדול' ושמיים מאד בידם בקלות גדול ומשמיים על
 השלחמת חזוקים מזה לזה בקלקה . ויש ביניהם שתיקה גדולה ועלמה אין קול נשמע וכלם
 יודעים מה לעשות בעבודתם ועוים אותה בקלות . ומציחי הקרבן הם יותר מק"ן אגשים כמעט
 חמוד ויש לפעמים שם הכ"ג אשר זולת הדור גופו הסבעי כאשר הוא לבוש בגדי כהו' והמיעירא
 על ראשו דומה לבר חלקין ונתן פלח לכל רואיו ופחד ורעה ובגדי כל הכהנים המשרתים הם
 ארוכים עד קף רגלם . ויש מצנר גדול אלל העיר על ראש ההר נתון במקום גבוה ועליו מגדלים
 רבים כלם בנויים אבני גזית גדולות ויש בהם שומרים נאמנים והם כמו ת"ק אגשים ואינם
 יוצאים הלא ח' אגשים בכל פעם וזה ברשות קנינים ואינם יוצאים בשנה הלא מעט פעמים ולא
 יפסחו לשום אדם הלא ברשותו ומציטים ושאליים בכמה חקירות עם הנכנס והעיר מקשה כמו
 מ' רים ר"ל חלק ח' משבעת חלקים וחמי של מיל ודרכי העיר חלוקות והם בשפוע ההר והחלקים
 כל אחד מהם לשנים חלקים עליות שבהם הולכים האגשים קדושים וטהורים וטהויות שבהם
 הולכים עמי הארץ שאינם כ"כ טהורים וחולה לה הרים וגבעות וכלם מרע' שמן ודשן והעבדיים
 היושבים על גבולם מציאים סחורות מכל המינים והירדן מקשה הארץ כמנהג גילום במלרים ודברתי
 עם הכ"ג על כמה עניינים ומנהגות מהיהודים והשיב עמם עופות ובהמות וחיות פמאות הוא
 לפי שדורסים כדי להעמידנו דחוקים מפעולתם ולא נקח ממון זולתנו ולכן נעמאלו ומעל גרה
 סימן לנו שנחשוב בדבורינו קודם לאתו חולה מפינו ומפריים פרסה כדי שנחלוק עניינו לסוב וכן
 שרלים עמאים גדלים ממנו להיותם בעלי השחחה . וכן משפט העריות והגדות ולינית ותפילין
 ומזוזות וברכת כהנים וכן מעשה הקרבנות כלם נלמנו כדי שנעמוד חמיד על ההתבודות בגדולת
 האלוקי ונהיה מתמיד' במעלות המדות ומושכלות . אלעזר הכ"ג שלח ע"ב זקנים חכמים ובנוים
 עם הכהונה אל מלך חלמי ועמם אגרתו התשובה וקבל' הדורות והשואות חן . הביאו הסורה
 לפני המלך כחובה בחויות מוזהבות על קלפים דבוקים יחד באופן שא"ל לבחון מקום חבורם
 יחד ויקבלם המלך בשמחה וילו שיכלו אחו' ז' ימים רלופים ובכל יום שאל מהם פתרון הדות
 ומשלים ככתוב בספרו באורך וכלם הביטו כראוי כראון המלך אשר תמה מאד מחכמתם . אחר כן
 הובאו על ח' דרך שפת היא רחוק מאליכסאגדריא' כמו מיל ונתנו לכל אחד מהם חדר
 ובכל יום ויום היו באים באשמורת הבוקר לאחול בשלום המלך ולברכו ושיבים לאחדם ומתפללים
 ואח' כ' אובלי' ומעתיקים עד שעה חשיע' ויוצאים לרוח היום לעדון כי היה להם עם כמו גן עדן
 וכל הכהנות המצטרות להם היו לרוב . והשלימו ההעקפה בע"ב יום ואח"כ דימטריאו שר
 הליברא' קרא אליו כל אלה הזקנים יחד וכל היהודים שהיו בערי מלכות פילומאחי הנזרד ואחרים
 ג"כ ויקרא באזניהם נוכח ההעקפות וישר בעיני כלם ויאמרו כי הוא ישרה מאד ועשה ממנו
 העתקות

הַעֲתָקוֹת הַרְבֵּה עִם צוּיִים שֶׁלֵּא לְהוֹסִיף וְלֹא לִגְרוֹעַ מֵאוּמָה מִנוּסַח הַהַעֲתָקוֹת . וַיִּשְׁלַח הַזְקֵנִים עִם מַתְנוּה רְבוֹת וְעַם זֶהָב וְכֶסֶף הַרְבֵּה לְהַקְרִיב קַרְבָּנוֹת עַל שְׁמוֹ בִּירוּשָׁלַיִם וּרְאִיתִי פ"ג דַּמְגֵלָה בְּנִמְרָח בְּבֵלִי וְכֵן עִם בִּירוּשְׁלַמִי ח' תְּנִיָּה מַעֲשֵׂה לְחַלְמֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּסֵם ע"ב זְקִיָּים וְהַכְּנִיסוּ וְכו' וְכֹה רְאִיתִי בְּמִכְיֵלָה פֶּרֶשֶׁה בָּא אֶל פֶּרֶשֶׁה וּמְדַרְשׁ פֶּרֶשֶׁה שְׁמִינִי בְּמִסְכַּח 'סוֹפְרִים פ"ק אֹמֵר חֲמִשָּׁה זְקִיָּים כְּתוּב לְחַלְמֵי הַחֹרֶה וְהִיא בְּיוֹם הַהוּא קָשָׁה כְּיוֹם עֲשִׂייתָ הַעֲבֹל וְכו' וְבוֹסוֹף מִגְלַח חֲמִשָּׁה אֹמֵר ח' בְּשִׁבְעָה נִכְתָּבָה הַחֹרֶה יוֹנִית בְּחַיֵּי הַלְמִי הַמֶּלֶךְ וְהַחֶבֶךְ בָּא לְעוֹלָם ג' יָמִים וְז"ל שֶׁלֵּל שְׁמָרְוֹב פֶּחַד הַיְּהוּדִים עִשׂוּ חֲמִשִּׁיּוֹת וְחַפְלוֹת וְהוֹשִׁיחוּ פִּיהֶם כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ בְּיָמֵי הַבֶּן וְלֹא יִדְעוּי הַכְּרַע וְהִיא לְרֹאֵי לְבָבָךְ אֵת זֶה הַהַעֲתָקָה הִיא שֶׁל חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי חוּרָה לְבַד אִו כֹּל הַמִּקְרָא . וְגַם בְּזֶה לֹא יִדְעוּי הַכְּרַע כִּי לֹא מִלְּאִתִּי דָבָר מְפֹרָשׁ בְּזֶה כִּי יֵשׁ פִּיִּים לְכַתֵּן וְלִכְתֹּן . כִּי נִמְאָל לְחַלְמֵי כְּמֵה פְעֻמִּים חוּרָה כְּרוּמוֹ לְכֹל הַמִּקְרָא וּלְפַעֲמִים רוּמוֹ אֶל הַחוּמֵשׁ לְבַד וּמְדַבֵּר אֲרִיסְפִיָּה זֶה הַחֲמִשָּׁה וְגַם מְדַבְרֵי הַיּוֹסִיפוֹן וּמְדַבְרֵי פִלְטוֹן הַיְּהוּדִי וּמְדַבְרֵי גְדוֹל הַחֲכָמִים שֶׁבְּנִיבְרִי גֵרָאָה שְׁאִינוֹ אֵלֶּה הַחוּמֵשׁ וְעַל דָּבָר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת עוֹסֵחַ הַהַעֲתָק' הַהוּא בְּאִמָּה וּבְאִמּוּנָה רְאִיתִי רֹאשׁ חֲכָמִיָּים בְּסִפ' עִיר הַחֲלָקִים סִפ' פ"ו וְפ"ג שְׁאֹמֵר נִכּוֹן הוּא לְשִׁפּוֹס כִּי בְּזִמְנֵי הַסִּמּוֹךְ לַהַעֲתָקָה הַחֲמִיּוֹת . הַיּוֹנִיּוֹשׁ הַמִּזְרֵים שֶׁנִּמְאָלוּ אִז הָיוּ שׁוּגָאִים מִן הַיִּשְׂרָאֵלִים בְּחִלּוֹת בְּאֹרֶף שֶׁבְּזוֹן וְי"ל בְּשִׁנְגָה זְיִיפוֹ אִיזָה דְבָרִים וּמִמֵּנוּ בָּאוּ הַשְּׁנׁוּיִים שֶׁכָּל הַהַעֲתָקוֹת שִׁילְחוּ מֵהֶם אֲבָל הַנוּסַח שֶׁשׁ בִּיד הַעֲבָרִים הָיוּ מְשׁוּבָה מְכֻלָּם וְכֹה כְּתוּב בְּסִפ' י"ח פ"ג וּפ"ד וּבִפ' מִזְמוֹר מ' וְכֹה כְּתוּב תּוֹקִיּוֹ הַחֲכֵם בְּפ' אֲבָרָה פְּאֻלוֹ לְרוּמִיִּים פ"ט וְכֵן אֲרִיסְפִיָּה דְלִימְלָדוֹ דְלִימְלָדוֹ חֲכֵם גְּדוֹל בְּחֹרוֹת הַקְּסָרִים בְּעִלְמֵי חֶלֶק ו' ס' ר"ג וְדַע כִּי הַמַּלְחָמוֹת נַעֲשׂוּ בֵּין לִיסָר הַקִּיסָר וּפּוֹנִיפְאוֹ וְאִנְשֵׁי הַנְּבִיא שֶׁרָפוּ כֹל בֵּית הַמְּדַרְשׁ הַהוּא שֶׁהִיא בְּכֵס בְּיַמֵּי חַלְמֵי ה' ח"ט אֲלֶף מִינֵי סְפָרִים וּבְחֻכְסֵי הַהַעֲתָקָה אֲמִיתִית הַזֹּאת מִיד הַזְקֵנִים מִמֶּשׁ בֶּן כְּתוּב אֲבִלְוִיָּלִי וְאוֹרוֹסִיָּאוֹ וְסוֹפְרִים נֶאֱמָרִים לְד"ה וְדַע כִּי י"ח שֶׁהַזְקֵנִים הַעֲסִיקוּ הַחֹרֶה שֶׁהִיא אֲלֵלִם הַהוּגָה בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית אֶל יוֹנִית וְי"ח מִלִּשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ שֶׁהִיא אֲרָמִית הָיוּ וּרְאִיתִי כְּתוּב בְּכַתְבֵי דוֹן אֲנָטוֹ דְגִיּוּבְר' סְפָרְדֵי שְׁחֹרֶת מִשָּׁה אֲוַעֲתָקָה פְעֻמִּים רְבוֹת כֹּאֲשֶׁר חֲמִנְאָנוּ בְּאוֹרֶךְ לַעֲנוּנוֹ בְּחֶלֶק ג' בְּזֶה הַדּוֹר הַבְּוַעֲתָקָה פ' פְעֻמִּים : יְהוּדָה בֶּן שְׂבָאִי וְנִחְיֵי הַהַרְבֵּלִי קָבְלוּ מִן הַשְּׁנֵי יוֹסֵי הַנ"ל שְׁנֵי ג' אֲלֵלִים חֲק"ם לְבִרְיָאָה הִיא שְׁנֵי ק"ב לְבָנִין בֵּית שֵׁנִי וְכִמוֹ ס' שְׁנֵי קוֹדֵם מִלְחָמָה יוֹן . רְאִיתִי בְּקוֹנְסֵרִים יֵשׁן כִּי בְּדוֹר זֶה הִיא אֲלִיּוֹהֵי הַח' בְּמִשְׁנִיּוֹת וּבְנִמְרָח בְּלִשׁוֹן הַחַד דְבֵי אֲלִיּוֹהֵי בְּרוּמוֹ אֶל בֵּית מְדַרְשׁוֹ וְאִינוֹ אֲלִיּוֹהֵי הַנְּבִיא בְּשׁוֹם פִּיִּים וְעוֹד רְאִיתִי שֶׁס כִּי הִיא כְּמוֹ בְּדוֹר זֶה מַעֲשֵׂה הַשְּׁבִיָּאֵר' אֲמִי בְּבִרְכוֹת פ"ק כְּמֵה גְדוֹלִים בְּעִלְמֵי אֲמִיָּה מִמְלֹךְ' וְבוֹר וְכֵן הִיא הַמַּעֲשֵׂה שֶׁמִּבִּיא בְּעַל הַעֲרוֹךְ בְּעֶרְךְ חוֹלְדָה וְאִנִּי מִקְרָא נַעֲרָה מִקְשָׁפָה שֶׁלְכָה לְבַד' לְבִית אֲבִיָּה וְעַתָּה' בְּדָרֶךְ עַד שֶׁלְכָה חוּץ לְיִשׁוּב וְתַלְמָא מֵאֵד פִּתְחָה עֵינֶיהָ וְתָרָא בָּאָר עִם חֲבֵל וְאִין לָה דְלִי קְשׁוּר בּו . נִשְׁתַּלְבְּלָה וַיִּרְדֵּה לְבוֹר וְתַשָּׁה וְלֹא יִכְלָה לַעֲלֹא אֲלִיָּה וְהַבְּךְ וְתַלְעָק עֲבַר עֲלֶיהָ אִישׁ וְהִלְצִן עֲלֶיהָ וַיִּשְׁאֵל לָה אֵם הִיא מְבִי אֲדָם אִו מִן הַמְזִיקִין וְהַשְּׁבִיָּה מְבִי אֲדָם וַיֹּאמֶר לָה אֵם אֲנִי מַעֲלָה אֲוִיךְ תִּזְקְקִי לִי וְתֹאמַר הֵן עִם שְׂבוּעָה וְהַעֲלָה וְסָפְרָה לוֹ עוֹבְדָא הִכִּי הוּא הִיא רֹזָה הֵיאָה לְחִזְקָא לָה וְתֹאמַר לָה מִלְּחָה עִם אֲחָה וַיֹּאמֶר מִמְקוֹם פְּלוּגִי וְכֵן אֲנִי וְגַם הִיא אֲמַרָה אֲנִי מִמְקוֹם פְּלוּגִי וּמִמְשַׁפְּחָה פְּלוּגִית וְאֲמַרָה לוֹ מִשְׁפַּחָה קְדוּשָׁה כְּמוֹךְ בְּךְ בְּחַר ה' מִבְּקָשׁ לַעֲשׂוֹת כְּבִהְמָה בְּלֹא כְּתוּבָה וְקְדוּשִׁין בָּא אֲלֵל אֲבִי וְאֲמִי וְאֲתַנְשָׁא אֲחֶךְ בְּכַבּוֹד וּבְעִתְרָה וְנִתְרַלָּה הֵיאָה וְנִטְטוּ בְּרִית זֶה לָזֶה וְאֲמָרוּ מִי יַעֲיֵד וְנִחְפְּשֵׁרוּ שֶׁהִיא עֵדִים הַשְּׁמַיִם וְחוֹלְדָה שְׁעָרָה לְפִנֵּיהֶם וְהַבְּחָר הַהוּא הֵלְכוּ כֹל אֶחָד לְדַרְכוֹ הַנַּעֲרָה עֲמָדָה בְּאֲמוּנָתָה וְכֹל מִי שֶׁהִצְעִה אֲוִתָּה לְהַנְשֵׂא הִיאָה מִמִּלְחָמָה בּו כִּיִּין שֶׁחֲזִי' בָּה אֲבִיָּה וְאֲמָה עֲשָׂה עֲלֶמָה כְּשׁוֹפָה וְקָרְעָה בְּגָדֶיהָ וּבְגָדֵי הַנוֹעֲטִים בָּה עַד שֶׁנִּמְנָעוּ בְּנֵי אֲדָם אֲמָנָה וְהֵאִישׁ שָׂחָה בְּרִיתוֹ וְנִשָּׂא אִשָּׁה וַיִּלְדָה בֶּן וְנִתְקַחָה חוֹלְדָה וְעוֹד יִלְדָה בֶּן אַחֵר וַיְגַדֵּל וְנִפְל לְבוֹר אֲמָרָה לוֹ אֲשֶׁרֹו אֵם הַבְּנִים הָיוּ מֵתִים כְּדָרֶךְ כֹּל הָאֲדָם הֵייתִי מְלִדִיק דִּינִי עֲכָשִׁי שְׁמַתִּים בְּמִיתָה מִשִּׁינָה אֲמָרָתִי בְּבִי שֵׁשׁ בִּידֶךְ אִיזָה עוֹן חֲמוּר וְלִכֵּן שִׁפְטָשׁ בְּמַעֲבָד' וְכִנְיָדָה נֹא לִי וַיִּסְפָּר לָה הֵאִישׁ הַמַּעֲשֵׂה הַחֲזָק וְהִיא הַשְּׁתַלְדָּה לְהַתְנַשֵּׁת מִמֵּנוּ וְתֹאמַר לֶךְ אֲלֵל אֲשַׁחֵךְ שֶׁחֲמוּן לְ הַבּוֹרָא וְכֵן הֵלֶךְ וְשָׁאֵל עֲלֶיהָ בְּעִירָה וְהַשְּׁבִיָּה לוֹ הִיא שׁוֹטָה וְהֵלֶךְ הֵאִישׁ אֶל אֲבִיָּה וַיִּסְפָּר לוֹ כֹּל הַמְּאֻרְעוֹת וְרָלָה לְכָה אֲלִיָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי מִקְבֵּלָה אֲלִי עִם כֹּל מוּמִיָּה . וּבְצוּרָה אֲלִיָּה הַשְּׁתַלְדָּה

לְהַסְתֵּמָה גַם עָמוּ וְהוּא הַזְכִּיר לָהּ מַעֲשֵׂה הַבּוֹר וּמִיד נִחְסְבָה דַעְתָּה וְחָאֵר לִּי אֲנִי עַמְדָתִי
 צְבָרִיתִי וְנִשְׁחָה וּפְרוּ וּרְבוּ צְבָרִים וְעוֹשֶׂה ע"כ : יְרוּשָׁע בֶּן פְּרַחִיָּה וּשְׁמַעוֹן בֶּן שֹׁטָח קָבְלוּ מֵהֶם
 שָׁנָה ג' אֲלֵפִים תְּרַכ"א לְצִרְיָהָ שֶׁהִיא שָׁנָה רִי"ג לְבִנְיָן הַבַּיִת . זֶה יְהוֹשֻׁעַ הָיָה צִיְמֵי תַלְמִידֵי הַלֵּל
 וְשִׁמְחֵי כְמוֹ ע' שָׁנִים קֹדֶם חוֹרְבַן הַבַּיִת : צִיְמֵי הָיָה אֲלִיעוּעֵי כ"ג שְׁעָשָׂה פְּרָה א' . וְהִנֵּה מִלְחָמִי
 שֶׁהִרְמַצְתִּים בְּרִאשִׁית מַשְׁנֵה תוֹרָה שְׁלוֹ מֵשִׁים בְּסֹדֶר הַקְּבֵלָה יְהוֹשֻׁעַ צִי פְּרַחִיָּה הוּא צְדוֹר ר' יְהוּדָה
 בֶּן טַבְּאִי וְכֵן עָשָׂה צֶלֶל סֵפֶר הַיּוֹחֲסִין וְהִרְחַב"ד בְּסֵפֶר הַקְּבֵלָה שְׁלוֹ כְּכַז יְהוּדָה קֹדֶם יְהוֹשֻׁעַ
 וְאֲנִי הִלְכְתִי בְּזֶה אַחֲרֵי הִרְחַב"ד כִּי לֹא מִלְחָמִי מְכַרְעֵי זֶה יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחִיָּה הָאֲרִיךְ יָמָיִם מֵאֵד
 בִּימֵי מֶלֶךְ מַחְסִיהַ בֶּן יוֹחָן כ"ג שָׁנָה אֶחָד הָיָה שָׁנָה שֶׁל רִי"ג לְעִנְיָן הַנ"ל וְהוּא מֵרַד בְּאֲנֻשִׁיכִי
 מֶלֶךְ יוֹן וְהֵרַג יִקְנוֹ' מִשְׁנֵהוּ עַם תְּשַׁעִים אֲלֶף יוֹנִים וְזוֹה שִׁיְהוּדָה בְּנוֹ הַגְּדוֹל יִמְלֹךְ אַחֲרָיו וְזֶה כִּי
 אֵלֹהֵי הַיּוֹנִים נוֹו לַיהוּדִים שֶׁלֹא יַעֲשֶׂו שָׁבַת ר"ח וְיִמְלִיָה וְזֹאת הַיְשׁוּעָה בְּקְבֵלָה עַל פֶּה יֵשׁ לְנוּ שְׁמֵהֶרַג
 יִקְנוֹר בְּאֲמַלְעִית יְהוּדִי' בַּת מַחְסִיהַ שְׁיִקְנוֹ' אֶהְבֶּה מֵאֵד וְהִיא הִלְכָה אֲלָיו וְנִהְיָה לוֹ מֵאֲכִלָּים שֶׁל
 בְּבִינָה הַנּוֹחִים מֵאֵד וְתַשְׁקֶהוּ וְהַמִּיָּהוּ וְהַבַּיִת רָאָה לְאֲחִי' וְזוֹ הַיְהוּדִים הִלְכוּ עַל הַיּוֹנִים וְיִמְיָחֹס
 כְּנִל וַיִּגְרָשׁוּם מֵא"י וְרָאִיו שְׂקָדַע כִּי לֹא יֵשׁ זָכֵר מִזֹּאת הַחֲשָׁה אֲלֵהּ הַמִּדְרָשׁ שֶׁמִּצִּיָּה הַר"ן פ"ב
 לְשֶׁבַת אֲמֹנִם בְּמִגְלַת תְּעֵנִית פ"ו מִזְכִּירָה בְּמִדְרָשׁ אֲמֹר ז"ל בְּסַנְגוֹן אַחֵר וְכֵן הַגּוֹלְדִים בְּסֵפֶר יוֹדִיָּה
 מִזְכִּירִים בְּסַנְגוֹן אַחֵר וְלֵקֵן וְכֹל לֹמֵר שֶׁבְּטוֹל מִגְלַת תְּעֵנִית הַסְכִּימוּ הַדּוֹר לְכַוֵּל יָחַד בְּשִׁמְחַת
 חֲנוּכַּת דְּבַר יְהוּדִים מִחַי שְׁהִיָּה וְיִהְיִידֵי אַחֲרָת בַּת שְׁמוּנָאִי וְגַם הַנְרוֹת כֻּלָּם בְּהִלָּה מֵאֲנֻשִׁיכּוֹס .
 וַיִּשָּׁב אֲנֻשִׁיכּוֹס וַיִּשְׁלַח שְׁנֵי חֵיל רַב עַל יְדֵי צְבָרִים וַיִּלְכוּ בְּנֵי מַחְסִיהַ וַיְהוּדָה מְכַבִּי אֶהְיֶה בְּרִאשִׁית
 וּמְכַבִּי ר"ל מִי כְמוּכָה בְּאֵלִים י"י שֶׁהִיָּה כְמוּכָה עַל הַבְּנֵי דִירָה שְׁלוֹ וַיְהִרְגוּ בְּשׁוּאֵיהֶם מֵאֵד וְגַם
 יְהוּדָה מְכַבִּי נִהְרַג וְכֵן אֲלַעֲזֹר אֲחִיו נִעְבַּע בְּדַם הַפִּיל . וַיִּשָּׁב שְׁלִישִׁית אֲנֻשִׁיכּוֹס וְשִׁלַּח עַם כְּחוֹל
 הַיָּם ע"י פְּלִיפּוֹס מִשְׁנֵהוּ וְכֻכָּם בִּירוּשָׁלַיִם וְהַעֲמִיד לָלֶם בְּהִיבֵל וְהִרְגָה הַרְבֵּה יְהוּדִים שֶׁלֹא רָאוּ
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לָלֶם . וְעַל כֻּלָּם חָנָה וְשַׁבְעָה צִיָּה . וְה' הָיָה עִם הַאֲחִים וַיְהִרְגוּ בְּשׁוּאֵיהֶם . וְאַחֲרַי
 כִּךְ שֶׁלֹא אֲנֻשִׁיכּוֹס פְּלוֹיָאוֹ וְאֲחִיכ"ב לְיִשְׁיָהּ וְכָל פֶּעַם נִלְחָו הַיְהוּדִים עַד בְּגֵרָשׁוֹ מֵאֲרָם כָּל הַיּוֹנִים
 וְכַמֶּשֶׁךְ אֵלֶּי הַמִּלְחָמוֹת מֶלֶךְ יְהוּדָה ג' שָׁנִים וַיִּמָּת וַיְהוּנָן אֲחִיו ו' שָׁנִים וַיִּמָּת וּשְׁמַעוֹן אֲחִיו י"ח
 שָׁנִים וְזֶה . בּוֹ בִימֵי בְטוֹל הַמִּלְחָמוֹת וַיִּשְׁאֵר יוֹחָן בֶּן שְׁמַעוֹן הַנֶּקֶד בְּלִשׁוֹן יוֹן הַרְבֵּבִים וְגַלְחָה עַם
 הַמֶּלֶךְ מִזְרִים וְעַם מֶלֶךְ יוֹן וַיִּנְלָחֵם וְהוּא הָרַם עֵיר שׁוּמְרוֹן מִפְּרוּשְׁלִין לְבוּחִים וְלְדוּקִים וְהַרְבַּ מִקְדָּשׁ
 שְׁעָשׂו עַל הַר גְּרִיזִים שֶׁהִיָּה ר' שָׁנִים לְבִנְיָנוּ וַיִּשָּׁב יְרוּשָׁלַיִם בְּשִׁמְחָה וְלִפִּי שְׁכִסִּיל א' וְשִׁמוּ אֲלִיעוּזֵר
 אֲמַר לוֹ שֶׁהִיָּה חֵלֵל וְפִסּוֹל לְכַהֲנֵה וְהַתְּכַמִּים לֹא נִזְפְּרוּ נִהְפָךְ לְאִישׁ אַחֵר וְהִאֲמִין לְדוּקִים וְהִרְגָה
 עַם רַב מִיִּשְׂרָאֵל הַמֵּאֲמִינִים בְּחֹרָה שְׁבַע"פ וְזֶהוּ יוֹחָן כ"ג שְׁמַעוֹן בְּכ"ג מ' שָׁנָה וְלְבַסּוֹף נַעֲשָׂה
 לְדוּקִי וּמֶלֶךְ ל"ח שָׁנָה וַיִּמָּת אֲרַסְתְּבֹלוֹם בְּנוֹ מֶלֶךְ ב' שָׁנִים וַיִּמְלֹךְ אֲלֵכְסַנְדֵּר אֲחִיו וְבְרִאשִׁיטָה הָיָה
 פְּרוּשׁ וְלְבַסּוֹף נַעֲשָׂה לְדוּקִי וְהִרְגָה מֵאֵד בְּתַכְמִים וַיִּמְלֹךְ כ"ז וְהַמֶּלֶךְ אֲלֵכְסַנְדֵּר אֲשֶׁר פ' שָׁנִים
 וְחָאֵב הַפְּרוּשִׁים וְהַיְהִיָּה מֵאֲלֵכְסַנְדֵּר אִישָׁה ב' צִיָּים וְהֵם הַרוּקְנוֹס חוֹבֵב פְּרוּשִׁים וְאֲרַסְתְּבֹלוֹם
 חוֹבֵב לְדוּקִים וְהִיוּ מִלְחָמוֹת בִּינֵיהֶם עַל דְּבַר הַמְלוּכָה וּפְעַמִּים רַבּוֹת זֶה זֶה מֶלֶךְ וְלְבַסּוֹף מֵאוֹ
 שְׁנֵיהֶם וְאֲוִפְצִיָּהוּ קִיסֵר רוּמָה הַמֶּלֶךְ עַל יְרוּשָׁלַיִם הַרְדּוּם עַד שְׁמוּנָאִי וְהוּא לָקַח לוֹ לְאִשָּׁה
 מִרְיָמִי בַת אֲלֵכְסַנְדֵּר בֶּן אֲרַסְתְּבֹלוֹם וְלִהְיוֹת הַרְדּוּם קָל לְקַבֵּל לִשְׁוֹן הַרַע מִפְּנֵי זֶה הָיִיתָ מִרְיָמִי
 אֲשֶׁר וְשָׁנֵי צִיָּה שִׁילְדָה מֵמֵנוּ וְגַם בֶּן אַחֵר שְׁהוּלִידָה לוֹ אִשָּׁה אַחֲרָת וּבְשִׁנַּת כְּמוֹ ק' שָׁנָה קֹדֶם
 חֲרַבָן בֵּית שֵׁנִי כִי מֶלֶךְ בֶּן ג' שָׁנִים קֹדֶם הַחֲרַבָן כְּנִרְחָה צְבָאָה בְּחִרָא פ"ב הִפִּיל כָּל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 אֲרָלָה לְכַפְרַת עוֹוֹנוֹתָיו שֶׁהִרְגָה הַרְבֵּה הַמִּפְּרוּשִׁים וּבְנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מֵהַדָּשׁ זֶה עָשָׂה עַם עַלֵּת צָבָא
 בֶּן בּוֹטָה חֲכַם גְּדוֹל שְׁקִימָא עֵינָיו כְּנִרְחָה צְב"ב וְאוֹמְרִים שְׁעִשְׂאוּהוּ יוֹתֵר יִפֶּה וְעַשִׂיר מִבְּנֵי שְׁלָמָה
 וּמֶלֶךְ מ' שָׁנָה וְזֶה בֶּן ע' שָׁנִים וּבְמִוֶּחֶם כְּבוֹד גְּדוֹל עָשׂו לוֹ וְהוּא הַשְּׂמִיד כָּל מִשְׁפַּחַת שְׁמוּנָאִים כִּי
 פָּחַד שִׁמָּא יוֹרִידֵהוּ מִמְּלִכּוֹתוֹ וְאֲמָרוּ חז"ל שְׁכִלִי' זֹאת הַשְּׁמִפְחָה הַנּוֹרָא' אֲפִי' שְׁהִיוּ לְדוּקִים וְתַכְמִים
 גְּדוֹלִים הָיָה לְפִי שְׁלַקְחוּ לָהֶם מְלוּכָה עַל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׁסוּר לְלַקְחָה אִם אֲיִנוּ מִזְרַע דוּד וַיִּמְלֹךְ אֲרִיקִלוֹס
 בְּנוֹ פ' שָׁנִים וְאֲנֻשִׁיכּוֹס אֲחִיו הַנִּקְרָא הַרְדּוּם הַשְּׁנֵי מֶלֶךְ י"ח שָׁנִים וְהַגְּרִיפּוֹס בֶּן אֲרַסְתְּבֹס וְגַם בֶּן
 אֲלֵכְסַנְדֵּרוֹ אֲחֵ אֲרִיקִלוֹס מֵאִשָּׁה אַחֲרָת בֶּן הַרְדּוּם הוֹקֵן הַרְאָשִׁין הוּמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל ע"י מִיבְרִאוֹ
 קִיסֵר רוּמָה וּמֶלֶךְ כ"ג שָׁנִים וְחֵלִי קֹדֶם חוֹרְבַן הַבַּיִת וְזוֹ בּוֹשֵׁל הַשְּׂמִיד וְנִחְרַב הַבַּיִת וְבָאוּ מִסְפֵּר

ההרגים לסבת המלחמות חלף חלפים ומאה והשנים ל"ז חלפים וכמעט כזה הסך נהרגו מהפריטים
בכל משך ימי המלחמות האלה זולת המתים בידי שמים בימיו היה חנוי המעגל אשר אמרו חז"ל
שהיה משלחו נשמעה מאד כנראה במסכת חגיגה ונהרג חזק לירושלים במלחמות האדקוּס
וארסחובלים מבני השמונאי אחים ואומר במדרש שחז"ל יסן ע' שנים וכשנעור והלך למדרש ולא
עשו לו כבוד בזקנתו כרחוי שאל בחפלתו למות ושמעתי קולו וימת: ששמעי' ואבטליון קבלו
מיכוסע בן פרחיה ושמעון בן טעח שנת ג' חלפי' חשכ"ב ליזירה ופי"ד לבנין בית שני במסכת
גיטין וסנהדרין פ' חלק אמרו שהיה מבני בניו של סנהרש אשר נתני' אחרי ההרגות גדולות
שעשה בישראל והלו' החכמים היה להם רשות לשפוט את ישראל להיות אמשישראלית ורחימי
כחוב שלהיותם גרים לא היו יכולים להזכיר בלשונם ה"ל והיו אומרים אין במקום הן יש אומרים
שיש בחבורת הקסרים של רומה פסק אחד נקרא על שם אבטליון כשהיה ערל ברומה ואמי
השחלתו עם חכמים גדולים למולא הפסק ההוא ויבעתי ולא מלאחי בימיהם היו נשיא' בירושלים
בני בחיר' ור"ל בן בחיר' האריך ימים מאד עד שהיה דבור שמואל לוי כנראה בשנת פ' ר"ח
ובפ' כל השבט: הלל ושמאי קבלו משמעי' ואבטליון בשנת ג' חלפים חשכ"ה ליזירה וכמו ש"כ
לבנין הבית שני בירושלמי דכתובות פ' הנושא אומר ה' מקדמוני משפחתו של הלל שהיה משבט
בנימין לקח לו לאשה בת ח' מבני שפטיה בן אביטל בן דוד המלך וכו' ואומר במדרש הרשב"א
וימי שמלא בירושלמי מגלה יוחסין האומר הלל מוצא דוד ר' חייא רבה מוצא אביטל ר' יבוי בר
הלפתא מוצא יונד בן רכב רבי נחמיה מוצא נחמיה בן הרשעא וכן בהלכות סנהדרין פ"ד
הרמב"ם כהנ"ג אומר מפני מה ראש הגולה שבבבל גדול מן הנשיא' שבח"י ומפני שהוא
בא מן הזכרי' וסוכב"ה מהקב"ה בכתובות ריש פ"ק אומרי' ההוספות כלל ר"ג נשיאותו עד ג'
שנים לאחר מלכות הורדוס והיה לו אח עשיר ושמו שב"ל ולא ראה להעניק לו בעתו או כדאיחא
בסוף סוטה י"א שכלל היה את חזקיהו הנזכ' בשלשלת זרע דוד המלך. אומר סדר עולם ט'
באדר נהלקו הלל ושמאי ולא נהלקו כי הם בני' הלטות כנראה ודע כי בפ"ק דשבת עד ימי
הלל היו קורים ח"ר סדר י"ח מכה שהיה להם בקבלה ממרע"ה והללו וסייעו תקנו הכלל בשעה
סדרה זה היה בתחילת מלכות הורדוס כנראה בפ"ב דחגיגה ודע כי כל אלה ראשי הקבלה
דלעיל היו בבבל והלא הנזכ' עלה מבבל לח"י והוקם עם לנשיא' כמו ק' שנה קודם החרבן ושאר
בבבל חזקיהו אחיו על הנשיאות כנראה בסמ"ג עשין ב' קמ"ח ורכ"ג שאומר שם ח"ר ה'כה"ו
געלמה מבני בחיר' שהיו מגזע ישי וראשי ישיבות בירושלים וכו'. ודע כי בני בחיר' היו ג'
אחים ונקראים יהודה יהושע שמעון אחים בני בחיר' מיוחסים ונשיאים במסכת עדיות והלל
הזכר האריך ימים עד ק"כ שנים ונמשך נשיאותו ובניו מאה שנים שהוא עד דול רבן יוחנן
בן זכאי ובלם נקראים דור ח' ונבלעים החת שמו בשלשלת הקבלה וסם רבן שמעון בעו ורבן
גמליאל בן בנו ורשב"ג שנהרג ע"י פיעוס חתה שמו בשלשלת הקבלה והם רבן שמעון בעו ורבן
השמונאים ובניו אחרי' וגם שמאי האריך ימים כמו הלל חנרו ולכי נקרא שמאי בזקן ודע כי
טימי מרע"ה עד ר"ג הזקן בן בנו של הלל היו קירין ומלמדים בעמידה. ולשהיה שבה חולשת
בעולם החמי' ו לקבות בביצה ודע כי כשהעלו אחי ירושלים את הלל הזקן לראש העלו מנחה
ביניה בן זוגי במדרש אחר בדרך שנוכח להיות בין האומי' בסטודאי המפורסמים שלשימים
בכל החכמות ב' ראשי ישיבות באופן שהודרכים ותלמידיהם מקנאים זה בזה וזה בזה הדרך מרבים
בהכמות והלמידים ומנהם הזכר הולך ללכה אל כרי מלכי פרס עם פ' חכמים לנשים זהב
כדאיחא בהגינה ובישיבות העלו שמאי החתיו וזה מנחה היה כמו נשיא' והתנבא לארדוס שימלך
בימיהם היה בנה בן בוסא והורדוס כנד מאד הלל ושמאי ומנחה ותלמידיהם וחלפים ורבנות
מחכמי בעלי הוראה. שמונים תלמידים מעולים מהאחרים היה לו להלל המזכ' גדול שבנין היה
יוסף בן עזיאל אשר האריך ימים עד שבנהרואו קבל מן בני זכרי' ומלאחי הנשיאים ובקפחה
היה מחברי ד' יוחנן בן זכאי ושמאי היה הולך לבקר הלל כנראה בפ' יש נוהלין הלל כשהיה
מבבל היו לו מ' שנה ומ' שנה למד ומ' שמש ישראל בימיהם היה רבי יוחנן הארית שגלג
לבקר הלל ושמאי בכוכה והנניח בן חזקיהו בן גריון שגלו ב"ה וב"ש לבקר כנראה במסכת

שְׁמֹחַת פ"ו וְשֶׁם גִּזְרוּ י"ח דְּבָרִים כְּנֹרָאָה פ"א דְּשַׁבָּת וְהוּא כְּתוּב סֵפֶר מִגִּלְתָּ חֲמִישִׁית בְּיָמֵיהֶם הִיא
 ב' גְּחוּטָה בֵּן הַקֵּיָה שֶׁחֶבֶר כֶּפֶר הַבְּסִיר עַל הַקְּבֵלָה וְהֶאֱרִיךְ יָמִים וְרַבִּי חֲנִינָה בֵּן דּוּסָא שְׁהִים
 מְלֻמֵּד בְּיָמֵיהֶם כְּנֹרָאָה ב' עֲרָבִי פְּסָחִים וּבִפ"ג דְּחֻמְשֵׁי וְרִיב"ז עֲבָדוּ ב' כְּהֵנִים גְּדוּלִים
 וְהֵם חֲמֹלֵל הַמְּצִיָּה וְיִשְׁמַעְיֵאל בֵּן פִּאֲבִי הַחֲסִידִים שָׁכַל ח' מֵהֶם עָשָׂה פֶּרֶה ח' בְּדוֹר כֹּהֵן הִיא
 שְׁמוּאֵל הַקָּטָן שֶׁמָּנָן בְּרַכָּה הַמֵּינִים לִפְנֵי ר"ג הַזָּקֵן וְנִקְרָא קָטָן בְּעֶרְךָ שְׁמוּאֵל הַגָּבִיחַ וְהָאֵל קוֹדֵם
 הַחֹרֶבֶן וְגַם לִפְנֵי שְׁאֵפִילוֹ שְׁהִים חֲכָם גְּדוּל עַם כֹּל זֶה בְּעִיּוּוֹ הִיא קָטָן אֲמָרוּ חֲז"ל שֶׁבְּזָמַן שֶׁב"ה
 הָיוּ קִיּוּם הָיוּ סְהַדְרֵיךָ וְיִשְׁבִּים בְּלִשְׁכַת הַגְּזִית וְשָׂחַי בְּהִי דִינִים שֶׁל כ"ג הָיוּ בְּמִקְדָּשׁ ח' הִיא עוֹמֵד
 עַל פֶּתַח הָעֵזְרָה וְא' בְּפֶתַח הַר הַבַּיִת וּמִלְבָּד אֵלָיו הָיוּ בִּירוּשָׁלַיִם חֲפ"א בְּחַי דִּינִים אַחֲרָיִם וְדַע כִּי
 אֵלֶּה בְּחַי דִּינִים שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם הִיא ב"ד לְכָל שָׁבֹט וְכֵן בְּכָל עִיר הִיא לֵהֵם ב"ד שֶׁל ג' לְדוֹן בְּדִימֵי
 מִמוּטוֹת וּבְכָל עִיר שֶׁהִיא גְּמָלָה ק"כ יִשְׂרָאֵלִים הִיא לֵהֵם ג"כ ב"ד שֶׁל כ"ג לְדוֹן לֵהֵם דִּינֵי נַפְשוֹת וְדַע
 כִּי לֹא גְמָלָה בְּחֹרֶף מִי שְׁהִיה מַעֲמִיד וְיִתְחַר אֵלָיו שׁוֹפְטִים כִּי י"א שְׁהִיה הַמֶּלֶךְ בְּהַמְלָאָה וְי"ח
 הַסְּהַדְרֵיךָ וְי"א גְּדוּלֵי הַמּוֹן בִּפ"ק דְּכִרְיֹתוֹת אֲמָרוּ שְׁכַל הַמְּגוּיִין שְׁבִיִּשְׂרָאֵל הָיוּ לְאָדָם כֹּל חִיּוּ וְהָיוּ
 ג"כ יְרוּשָׁה לְבִנְיָו אֵם הָיוּ רִאשִׁים בִּפ"ק דַּע"ז אֲמָרוּ מ' שְׁנֵה קוֹדֵם הַחֲרָבִין גִּלְתָּה סְהַדְרֵיךָ מִמְּקוֹמ'
 מִפְּנֵי שֶׁבְּרָבִי הַרְלָחִי וְבָטְלוּ דִינֵי נַפְשוֹת מִיִּשְׂרָאֵל וְאֵל נִפְתַּחוּ שַׁעֲרֵי הַהֵיכָל מִעֲלָמָן וְעַד בְּהֵם רִיב"ז
 בְּמִדְרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים אֲמָר שְׁהִיה בִּירוּשָׁלַיִם חֲפ"א כְּנִסְיוֹת . בְּמִדְרַשׁ חִיכָה ח' ש"ך כֹּל ח' הִיא
 גְּמָרָא וּב"ד וּמִדְרַשׁ רִיב"ז הִיא גְּדוּל מְכוּלָה . הַרְמַב"ם בִּפ"ו הַתְּשִׁנוּת בְּהַקְדַּמַת עִירוּבֵין ח' שֶׁר'
 פְּרִידָה נוֹלֵד קוֹדֵם הַחֲרָבִין וְחִיה ח' שְׁנֵה וּבִפ"ו מִסְכַּת אֲבוֹת פ"ד ח' שֶׁר' דּוּסָא בֵּן הַרְכִּינִים הִיא
 בְּדוֹר שְׁמַעוֹן הַלְדִיק וְהֶאֱרִיךְ יָמִים עַד שֶׁרָאָה ר"ע . וְחֵמֶה בְּנֵי אֵל חֲמֵמָה כִּי הִרְבֵּה חֲכָמִים נִמְלָאוּ
 בְּגִמְרָא שֶׁהִפְלִיגוּ בְּאוֹרֵךְ יָמִים וְלָכֵן נִמְלָאוּ בְּהוֹדָאוֹת בְּב' וּב' דּוֹרוֹת בְּיָסוּן פ"ה אֲמָרוּ שֶׁר' לְדוֹק עַמֵּד
 מ' שְׁנֵים בְּחֻמְשֵׁי לַמֶּטֶן לֹא יִחַרְבֵּן ב"ה וְנַעֲשֶׂה כֹל כֶּךָ רָזָה וְכַחוּשׁ בְּאוֹפֵן שֶׁכֹּאֲשֶׁר הִיא אוֹכֵל נִרְאָה
 הַמְּאֻכָּל חַיָּן מְגֻרָוּת וְדַע שְׁאֵלֹו הַשְּׂמוּנָה דּוֹרוֹת שֶׁל הוֹרָא' שְׁהִיוּ בְּצִיַּת שְׁנֵי מַחֲלָמוֹת וְעַד סוּפוֹ לֹא
 דָּלוּ הַחֲרָבִין וְדַע כִּי כֹל יָמֵי הַיִּחִי חוּהָה עַל סָךְ וְשֶׁם הַכְּהֵנִי גְּדוּלִים שֶׁשְׂמֹו בְּצִיַּת רֵאשׁוֹן וּבְצִיַּת
 שְׁנֵי זֵה כִּי מֵאֲמָרֵי הַגְּמָרָא וְהַמְּפָרְשִׁים אַחֲרוּנִי וְיִתְחַרִּים זֶה לֹאֵה כְּמוֹ שֶׁתְּרָאָה וְהַנְּחַלָּה בְּצִיַּת רֵאשׁוֹן
 הֵם יִתְחַר . בִּפ"ק דִּיּוֹמָא ח'ר' יוֹחֵן מֵאִי דְכִתִּיב יִרְאָה ה' חוֹסִיף יָמִים זֶה מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן שְׁעַמֵּד ת"י
 שְׁנֵים וְלֹא שְׂמֵשׁוּ בֹו אֵלֶּה י"ח כ"ג וְהַגְּרָאָה לִי בְּסִדֵּר עוֹלָם וְכֹאֲשֶׁר כְּתָבְתִי לְעִילֵי הַס יוֹתֵר וְשִׁנוֹת
 דְּשַׁעֲרֵי הַקְּלוּרִי זֶה מִקְדָּשׁ בְּנֵי שְׁעַמֵּד ח"כ שְׁנֵים וְשְׂמֵשׁוּ בֹו יוֹתֵר מֵש' כ"ג לֹא מֵהֵם ח' שְׂמֵשׁ
 שְׂמֵעוֹן הַלְדִיק וּפ' שְׁנֵים יוֹחֵן כ"ג ו'י' שְׁנֵים יוֹחֵן בֵּן נִרְבָּחִי וְי"א שְׁנֵי אֲלַעֲזֵר בֵּן חֲרֹסוֹס . מִכָּאֵן
 זֶאֱיִלֵךְ חֲשׁוֹב שְׁכָל ח' לֹא הוֹלִיֵא שְׂחָו . וּר"ח בְּחוּס' כְּתוּב שֶׁבְּצִיַּת רֵאשׁוֹן הָיוּ ח' וְר"י אֲמָר שְׁהִיו
 י"ב וְכֵן בִּירוּשָׁלַיִם דִּיּוֹמָא פ"ק ח' בְּמִקְדָּשׁ שְׁנֵי שְׁהִיו כ"ג נִטְלִין בְּדָמִים וְי"ח שְׁהִיו הוֹרְגִים זֶה
 אֵת זֶה בְּכַשְׁפִּים שְׂמֵשׁוּ בְּשִׁמוֹת' כ"ג וְי"א פ"א וְי"א פ"ב וְי"א פ"ד וְי"א פ"ה בְּחוּסוֹס' דְּזַבְחִים
 פ' קְבוּל יוֹם אֲמָר מִיָּנוּ בְּדַבְרֵי הַיּוֹמִים שֶׁלֹּא הִיה כ"ג אֵלֶּה מִפְּנֵהם שְׂנֵאֲמַר הַגְּנִי נוֹתָן לוֹ אֵת
 בְּרִיחֵי שְׁלוֹם שְׁעַמֵּדוּ מִמֶּנּוּ ח' כ"ג בְּצִיַּת רֵאשׁוֹן וּש' בְּצִיַּת שְׁנֵי וְכֵן בְּיוֹסִיפוֹן פֶּרֶק אַחֲרוֹן מִסְפָּרוֹ
 אֲמָר כִּי מֵאֲחֵרֵן הִקְּהֵן הַרְלָשׁוֹן עַד בְּנֵין בְּצִיַּת ע"י שְׁלֵמָה הָיוּ י"ב וּבְצִיַּת רֵאשׁוֹן הָיוּ י"ח וּבְצִיַּת שְׁנֵי
 ג"ב וּמֵאֲחֵתִי בְּסִפֵּר שַׁעֲרֵי לָיוֹן שֶׁחֶבֶר רַב יִחָק דְּלִפְטִים בְּסִירוּיָלִיָּה שֶׁח' אֲלִפִּים פ' הַאֲמָר אֵלֹו
 דְּבָרִים מֵמֵשׁ אֵלֹו הַכְּהֵנִי גְּדוּלִים שֶׁשְׂמֵשׁוּ בְּצִיַּת ח' אֲחֵרֵן אֲלַעֲזֵר בְּנֵהֵם אֲבִישַׁע בְּחָקִי זִקְרִיא אֲמָרִיה
 אֲחִישׁוּב לְדוֹק אֲחִישְׁמֵן יוֹחֵן עֲרִיִם אֲמָרִיה אֲחִישׁוּב שֶׁל' חֲלָקִיה עֲרִיִם לְרִיבִי יִהוּדָק אֲשֶׁר בְּגִלְוֹ
 עַבֵּל וְאֵלֹו כ"ג שְׂשֵׁמֵשׁוּ בְּצִיַּת שְׁנֵי עֲרִיִם יִהוּשַׁע בֵּן יִהוּדָק הַיּוֹקִיָּם אֲלִישׁוּב יִהוּדֵעַ יְדוּעַ חֲנִינָה וְאֵל
 לִקְרֹא הַכְּהֵנָה מִנְּשֵׂה וְאֲחִיו גִּינָה שְׂמֵעוֹן יְשׁוּעַ אֲחִיו חֲנִינָה בְּנֵי יוֹחֵן בְּנֵי שְׂמֵעוֹן יִהִיב מִן הַגְּלִיל
 חֲשַׁמְגִילִי מִתְחִי' בְּנֵי יוֹחֵן בְּנֵי שְׂמֵעוֹן אֲחִיו יְהוּדָה אֲחִיו אֲלַעֲזֵר אֲחִיו יוֹנָתָן אֲחִיו יְהוּדָה בֵּן
 שְׂמֵעוֹן הוֹרְקָטוֹס יִגְאִי יִשְׁכַּר אִישׁ כֶּסֶר בְּרִקְאִי אֲלִכְסִנְדֵּר הוֹרְקָטוֹס אֲנִישְׁבִּיגוֹס אֲרִישְׁבִּוּלוֹס הוֹרְקָטוֹס
 אֲחִיו בֵּן יוֹחֵן בֵּן אֲנַלָּל בֵּן מַסְתִּיבֵי אֲלִישׁוּב יְהוֹסֵף עֲנִיָּה יְעִזֵּר יוֹסֵף בְּנֵי יוֹחֵקָל עֵקֵי יְהוֹשֻׁעַ
 בֵּן גְּמָלָה סוּבִלוֹס בֵּן הוֹרְקָטוֹס הַמְּאֻכָּל בֵּן יוֹנָתָן אֲלִיהֵבֵנִי שְׂמֵעִין הַלְדִיק יוֹסֵף בְּנֵי חֲנִינָה יְשׁוּעַ יִשְׁמַעְיֵאל
 שְׂרִישׁ שְׂמֵנֵה בְּנֵי קִמְחִים יוֹנָתָן הַיּוֹבִלוֹס חֲמֵמָל מִתְחִיבֵי בֵּן פִּנְחָס יִשְׁמַעְיֵאל חֲמֵמָל הַמְּצִיָּה יִשְׁמַעְיֵאל
 שְׂמֵעוֹן יוֹסֵף יוֹסֵקָל פִּאֲבִי יִשְׁמַעְיֵאל בֹו עֲבָדִי יְהוּדִי בְּנֵי עֲנִי אֲלִיעֶזֶר בְּנֵי פִאֲבִי בֵּן פִּינְחָלִי הִיא

ש'לשלת רבן יוחנן בן זכאי הקבלה

שדה חלישע ישמעאל בנו הנהרג ע"י סיסוס ואני לא ידעתי מנין לו ודע כי כיונא לכתב סהא כמעט כאלה השמות ראיתי בקרוני שלהם וכבר ידעת מה שכתבתי מהמדרש שפנחס היו מיואלי מלרים ושחיה יותר מש' שנים :

רבן יוחנן

בן זכאי הכהן וחביריו קבל מהלל וזרעו קודם שלום המדבר שיהי כמו שנת ג' אלפים ותשכ"ח לבריית' שהיא ת"כ לבנין בית שני וק"פ לראשית מלכות הקסרים ברומה וכ"ג למלכות אנריפס מוצע הורדוס על ירושלים שאז נהרג רשב"ג סימוס עשה ריב"ז נשיא ומלך ג' שנים אחר המדבר כנראה בזמנין ובאבות דר' נתן וזיה ק"כ שנים וממנו מתחילין ששה דורות של הנאים שקבלו תורה שבעל פה מדור הלל ושמואי שהיו סוף ח' דורות של הוראה שבבית שני בראשית רבה פ' ס"ו אומר שריב"ז היה מקלם עלמנו ואמר כי כל השמים היו יריעות וכל בני אדם לבשרין וכל היערי' קולמוסים הינה יבולים לכתוב כל מה שלמדו מרבותי ולא חסרתו מהם אלא ככלב המלקק ובמסכת יומא מזכיר חכמותיו ומכאן שבין גדולי מעלת חכמה רבותיו. בדור הזה היה ר' חנינא בן דוסא וראיתי בספר דרך אמונה ח"ה ע"ג שהיה רופא ובפ"ג דתענית נראה שבסוף ימיו נתעשר י"ח שנים הכהן תלמיד ריב"ז הוא יושף בן גוריון אחיו של נקדימון בדור הזה היה ריב"ל שהלך חי בג"ע כנראה במ' ע"א. ספר הבביר שחבר ר' נחמיה בן הקנה כנראה לעיל שנתפרסם בדור הזה. ובתב ר' שם סוד בספר האמונות שבסוף הימים בא זה הספר מאל"י ביד המקובלים שבארץ אשכנז ומשם הופיע והגיע ביד חכמי פרווינצה אשם לא הגיע בידם בשלמות. בדור הזה היה ר' אבויה אביו של אלישע אחר וזיה פשיר גדול ובבבית מילה של חלישע קרא לסעודה ריב"ז ור"ע ותלמידיהם ולנקדימון בן גוריון ולליניא הבסה ולכלבא שבוע. ואחר שאכלו עלו ריב"ז ותלמידיו וכל ההכמים לעליה ודרשו עד שהיה האש לוהט סביב הבית כנתינתה על הר סיני ועל זה תמה מאד אבויה ונדר בנו למורס ועל שלא היה הנדר לשם שמים לא נתקיימה בידו. ראיתי כתוב שהלל הזקן וריב"ז ור"ע ראו זה לזה רבי יהושע בן חנינא היה מתלמידיו ריב"ז ואמר עליו אשרי יולדתו לפי שכשביסה אמו ברה ממנו היסה הולכת למדרשות ומחלה שיחפלו על העבור שיהיה חכם כנראה בירושלמי דיבמות. בדור הזה היה ר' לודק שהלריך ימים עד ח' שנה ריב"ז היה נאשב מאד פהקיסר סיסוס ושאל ממנו במתנה מקום יבנה וחכמיה ונתן לו :

רבן

גמליאל בן רשב"ג שנהרג בימי החורבן קבל מריב"ז בשנת כמו ג' אלפים סת"מ לברייתא ובמו י"ב שנים לחרבן. הוא היה בר פלוגתיה דר' יהושע על קדוש החדש ותפלת ערבית ואלו ותלמידיהם היו עומדים במדינות ח"ו וכרכים סביב לירושלים. ובזמיו היה ר' חליעזר בן בורקגוס חברו של ר' יהושע הנז' שחבר הפרקים ואשתו היחה נקראת הימה שלום אחות רשב"ג ח' בבבוי ושם האחד חליעזר כי זה בורקגוס היה מוצע מרע"ה ועיין בהקדמת פרקיו והראה חופן למודו הסודי. בדור זה היה ר' חליעזר בן ערך והיה ר' חליעזר בן עזריה דור פשירי לעזרא וכהן ועשיר ותלמיד ריב"ז. והיה ראש ישיבה בהרבת י"ג מ' שנים. וכשמטוה היה בן י"ג שנים וי"ח בן י"ח כנראה בחסופת פ' לפני חידוין וביום שמתוה חברו הישיבה מסכת עדיות ועשו שקונים הרבה. בדור הזה היו ר' יהודה בר אלעאי שחבר ספרא והוא תורת הכהנים ראיתי בבראשית רבה פרס' ס"ה שבדור הזה גזרה המלכות שיבנה בית המקדש עמדו ספוס ולוליאטוס והושיבו שולחנות עם מזונות והיו מס' יקים לעולי הגולה הלכו כוחים והלשינו למלך באחרם שאם תבנה העיר לא יחנו לו עוד המס וימרדו בו השיב המלך להם כי כבר נתנה הגזרה אמרו לו זה תעשה תשלח להם שיוסיפו או יגרעו המדה ישנה וידענו שמעלמס יניחו הבנין וכן עשה המלך וכשהגיעו האגרות ליהודים אשר היו מכוונים בבקשת בית רמון התחילו לבכות והיו רולים למרוד במלך לבסוף אמרו יבא חכם וינחה את הבלבד אמרו ישול יהושע בן חנניא כל חכמת הסודו בו וכו' ככתוב שם ודע כי ענין זה הבנין מלאחיהו בדברי יחמיס והם שלהם גימטרי' וקליסטס ח' פ"ב והוקרמו נולדי ס"ב ופלאטינה ובעל ספר חיי הקסרים וחומרים שאז היה יוליאנו קיסר מ"ו ברומה ודמסו אפיפיור ל"ס כמו ר"ן שנים אחר המדבר. בדור הזה היה ר' חליעזר בן יעקב שעל פיו נכתב מסכת מדות ורבי פרידס אשר חיה פ' שנים וחומרים

צפ' כיז מערבין שהיה לומד ההלכה לחלמיו ח' פעמים ואח' החלמיד שכה ההלכה היה מלמד
 ס' פעמים אחרים. וינחן בן עזיאל האריך ימים מאד עד כי בכתרו קבל מהגי זכריה ומלאכי
 הכהנים ובהי' ימיו היה מהברי ריב"ז שהיו חלמידים מהלל הזקן ובסוף ימיו ראה אונקלוס הגר
 בדור הזה וזה יהונתן כתב תרגום נביאים על פי רבותיו. וזכר פרש' אחרי מוח נראה שיהונתן
 זה ראה אונקלוס הגר. וזה שאומר שם שמאי והלל לא חודיעו לאונקלוס מלה דלורייתא עד
 דאחגור ואל' הביט אל אונקלוס הנזכר פרק הניזקין שהעלה פיקוס דודו בניידא כי הוא
 לא נתגייר אלא אחרי מוח פיקוס שהחריב הבית וזה היה אחר לפניו מזה. ונמלא פרק יש
 נוחלין יונתן בן עזיאל חולק עם שמאי לענין האדם שלא היה נוהגים בניו עמו כשורה ונתן
 ליונתן בן עזיאל נכסיו וכן נמלא אונקלוס בימי ר"ג הזקן במסכת ע"ז פ"ח שמח ר"ג וספר עליו
 אונקלוס הגר בע' מנה לורי וכן עקילס הגר היה בדור הזה שכן נמלא בואלה שמות רבה
 פ' משפטים ובפסוק וידר יעקב נדר אמר ליה עקילס לאדריאנוס קיסר שהיה בעל התורה רואה
 אני להתגייר וכו' וזה אדריאנוס הוא אשר החריב ביתה ר"ב שנה אחר החרבן הבית ועקילס בא לו
 לא"י להתגייר ושאל שאלות לר' אליעזר ומלאו רגזו כבית שמאי ובה לו לר' יהושע ומלאו פניו
 כהלל ונתגייר שנת ל"א לחרבן שהיה ק"ד לנולדים וד' לאדריאנוס וכזה מעיד הגמון מוגדונימו
 באמרו שזה עקילס שהיה נקרא ברומא אקוילה נחלהב באהבת יהודית באי שנתו ונתגייר ואז
 העתיק הסורה מיהודים ללשון יון וכן חסורת כהנים פרשת בהר סיני מזכיר עקילס בפסוקו.
 ינחן בן עזיאל אפילו שהתפרס' תרגומו על נביאים לבדו כנראה בראש מסכת מגילה בכתב
 מפי הגי' זכריה ומלאכי עם כל זה נמלא שחרגס ג"כ כל התורה וההכס ריקאנטי לפירושו
 לתורה מזכיר על שמו הרבה פסוקים מפורשים בתורה כתרגומו ובדוריו זה נמלא ח' מסס שלם
 וכתוב בסופו שהוא ח"י בן עזיאל על התורה והוא בעי' רייו בני פואה ואהר כמוהו במאווה
 ביד בני קסים אחת שכתוב בסופו שהוא תרגום ירושלמי ונמלאו לשונותיהם כמטע מכוונים
 ויכול להיות שהכתוב בו ירושלמי ר"ל שכתבו יונתן בירושלים. צפ' כל כתבי אמרו התוספות
 שבימי התנאים כבר נעשה פי' כחוצים אונקלוס הגר תרגם התורה מפי רבי אליעזר ור' יהושע
 כנראה במסכת מגילה פ"א ור"אית' כתוב שהיה אז שנת ג' אלפים תתס"ה לליידיה וי"ח שיונתן
 ואונקלוס פירשו יותר ממה שהיה כתוב בראשון ולכן נקרא על שםם וכבר התפרסם שבימי עזרא
 היתה התורה ביד ההמון בלשון ארמי כנראה בפרק ח'ין בין המודר וזה כי שפתם היה אז
 ארמי וכן התמיד זה הלשון בישראל עד החרבן כנראה בסוף דברי נחמיה ויוסיפן לרומיים פ"ח
 וכן נראה לשון האזכר וגמרא ירושלמי ובאולי בזה הלשון או רובו הוא גמרא בבלי והיה שמשך
 זמן זה הלשון ארמי מדברי התורה נשתבש ביד ההמון ובאולי מצעלי התורה ג"כ עד ד' אונקלוס
 ודקדקו וסקטו מזוקק שבעתים לפני רבותיו והודו לו וכך כתוב ר"י פ"ב דקדושין אונקלוס לא
 מדעתו הוסיף שהרי מסיני נחן אלא שנשתכח והוא חזר ויסדו להיותו ישר ונאמן כללענינו השלמם
 הפרשיות עם תרגום אונקלוס בכ"ג דברכות ובאולי היה זה הליווי למטן שההמון יהיו בקיאים
 ושומעים דברי התורה כמו שכתב סמ"ג בעשין ס' י"ג ופוסקים אחרים כי ימות לנו יותר ממנו
 הפרובים המפורסמים אללנו הם כי בדרשותיו העיקר הגדול שאמר חז"ל בזה הליווי נוכל לומר
 שיש בו רמזים נסתרים נשמות הקודש ובפרט לדעת האומר כי התרגום הוא קבלה למרע"ה
 מסיני. עקילס הגר העתיק כל התורה מלשון עברי אל לשון יווני כנראה בירושלמי דקדושין פ"ק
 עקילס הגר תרגום לפני ר' עקיבא והוא משפחה נחרפת וכו' ופסוקים רבים מאלה המלא מפורז
 ומפורד בין החבורים כמו בפרשת שמיני ברכות וכן פסוק לריה שמניך במדרש ורבים באלה.
 ועיין בירושלמי פ"ק דמגלה אמר רבי חייא עקילס הגר תרגום התורה לפני ר' אליעזר ור' יהושע
 וקלטו אבות ואמרו יפייסיה מבני אדם שר"ל יופי של יפת שרופז אל לשון יווני וכך אמרו בירושלמי
 דשנה פרק במה אשה יאלה מותר לאדם ללמד את בתו יונית מפני שהכשיע היא לה ובדוהי
 נמלא כלו כתוב ועל שמי נביבריהא שנרומה ובירושלמי דמגלה הנ"ל ח' רשב"ג בספריו לא
 הסיכו שיכתבו אלף יוניתם ותרגום כתובים לא נמלא מי תכרו כנראה בתו' פ"ק דמגלה וכבר
 כתבו מעג שבימי התנאים נכתב ואומר ספר יוסיפן בן עזיאל גרגס ובה קול שילא

ואמר מי הוא שמגלה סתרי תורה לבני אדם היה כשראה לפרש ובה לנין וי"א פסוק ה' מלך
 ומה שראה מפוזר ומפורד בגמרא תרגום מכונה על שם רב יוסף ורב ששת כמו פ"א דב"ק
 פסוק ובעו מלפניו תרגם רב יוסף וכו' וקדושין ע"י יוחסין פסוק ויש ממוז תרגם רב יוסף
 וכו' וכן פ' עגלה ערופה פסוק כאשר תעשה הדבורים תרגם רב ששת וכו' ודברים כאלה
 אמרו החוססות פ"ק דב"ק שתייחסו התרגומי' להם לרוב בקיאות' בתרגומי' מאוס שהיו סני
 נהור ודברים שכתב אי אחה ראשי לאמר' על פה רב יוסף היה רבו של אביו : הוזהר ס"ה
 לך לך חומר שהסכה שהראשונים פתרו תורה נביאים וכתובים בלשון תרגום לפי שהמלאכים
 מקבלים בישראל שיש להם תורה כמו שאמר מה לנו וכו' והם אינם יודעים לשון תרגום ולא
 יגיחו בזה וי"א שיהיה אצל מוחסים זה הלשון ואינם משגיחים בו ועל זה נחנלה הקב"ה
 לאברהם בהיותו ערל בל' מחזה שהוא תרגום למען לא יקטרו נדו :

רבי עקיבא בן יוסף בר רדק היה מצני בניו של סיסרא ואמו ישראלית קבל מר"ג הנ"ל
 שנת כמו ב' אלפים תח"ש לבריאה וכמו י"ב שנים לחרבן בית שני והיה ק"כ
 שנים והוא חבר ספר מכותין וספר היצירה על הקבלה ויש ספר יצירה שחבר אברהם אשר
 הרמב"ן חבר פי' גדול ונפלא עליו ולפי הנראה רוב התורה שיש לנו בעל פה מידו היתה לנו כי
 תלמידיו שחברו ספרא וספרי ותורה כהנים והוספתא כלם הם חליבא דר' עקיבא . ודע כי יש
 מכותילת' אחרת משמו עד סוף התורה שחבר בן עזאי ויש מכותילת' דר' ישמעאל ור' יהושע בן
 קרח היה בנו כי הישיבות היו קורים לר' עקיבא קרחה לפי שיהיה קורח כל החכמים בפלוגת'
 בכרך אעפ"י נראה שכן עזאי לקח לאשה ברא של ר"ע ואח"כ גרשה למען יכול ללמוד תורה
 והיה תלמיד חבר לר"ע ב"ב פ' ח' ר"ע היה חתנו של כלבא שבוע ואשתו היתה סבת חכמהו
 כנראה בכתובות פ"ה שהעמידו במדרש י"ב שנים ואח"כ י"ב שנים אחרים וכו' והיה יודע ע'
 לשונות כנראה ברש"י פרק ק' דסנהדרין בשמחה אשתו הראשונה לקח לו לאשה אשת טורנוסורפוס
 הרשע שנתגיירה בימיו היה שר הקיסר שנתגייר ונתן חצי ממונו לרבי עקיבא והיה נקרא קטיעה
 בר שלום : וראיתי במסכת שבת פ' במה אשה שר' עקיבא עשה משהה בנשואי' בנו ועל כום
 וכום שהביא היה חומר חמר' וחיי לפוס רבין ותלמידיהו (הנראה שאמר בן מפני שלא נברא יין
 חלל לנחם אבלים ע"כ אמר חמר' וחיי שיגיע חמר' לרבין ותלמידהו בבית הנשואי' בבית המשטה
 ולא בבית האבל שיארע ב"מ חלילה ששחין על מה רק ישחו על חיי תמיד) וזה בדברים שנהגים
 עשה במשתאות . דודר זה היה רבי חנינא בן חרדיון וראיתי בספר היכלות שהיה ו' חדשי' והרב
 וכו' כנראה שם ולבסוף העלילו השרים עליו וישפרשו במסכת נדרים נראה שנתעשר ששה פעמים
 והי' יודע ע' לשונות כנראה בפ"ג דסנהדרין . ראיתי בספר הפרדס לרש"י היה הכס גדול נקרא
 רבי אלישע והוא ואשתו היו חסידים גדולים ובניהם היו מחיס קטנים והתפללו אל הש"י ונעמד
 לקולס . ונולד להם רבי ישמעאל ושם מאריך מאד וזה רבי ישמעאל כשב ממנו קנה אביו של
 נחמיה בספר הקבלה שלו . ואומר בשמו חני רבי ישמעאל כ"ג בן י"ג שנה הייתי כשהלכתי אלל
 נחמיה בן הקנה ללמוד תורה ושאלתי ממנו יודיע לי מי הוא שר התורה ומה שמו והשיב ויפאל
 שמו . ותיקף עמדותי בתענית ופרשתי עמי מכל תענוג מ' יום ולבסוף אמרתי שם גדול עד
 שהורדתי אותו וירד כשהבנת אש ופניו כמרחה הברק וכשראיתי אותו נבלתי וכל איברי נתפרקו
 ונתעמתי לאחור . ואמר לי בן אדם מה עובד שהרעשת פמלייה של מעלה . והחזקתי עמתי
 ואמרתי גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שלא הורדתיך לכבודי אלא לעשות רצון קונך .
 ומיד אמר לי בן אדם ספה סרוחה רמה ותולעה . חף כי נשך טהורה הואיל ויש לה הברה
 בגוף הנגוף סמה אחת ולכן חס תרעה דאיתגלי לך השב בתענית מ' יום ותפול כ"ד טבילות
 בכל יום ואל תפסע דבר מזהם ולא כל מיני קטניות וירק ואל תסתכל באשה ושב בבית אצל
 והורתיך ברנוך . וכן עשה ולמד תורה הרבה כנראה מפוזר בגמרא וספר הוזהר והבביר והיה
 עולה ויורד למרום כרצונו ומדבר עם המלאכים . וראיתי בחומ' דקדושין פ"ד שכל פעם שזם
 כ' ישמעאל היה בא מביית המדרש אמו היתה רולה עד רצונו לרחוץ רגליו בדיה ואח"כ שותה
 המים הכס וכו' כנראה שם והיה יפה תואר מאד ולבסוף היה מן הגהרנים . תוספות פ' מט"ס
 חליה

שְׁלֵשֶׁת חֲרָבֵי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּבִיתֵי הַקְּבֵלָה

חֲלִילָה חָמְרוּ חַיֵּי ר"י בַּר אֱלִישֶׁע הוּא . בְּדוֹר הַזֶּה הָיָה רֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּבָבֶל ר"י בֶּן בְּחִיָּלָה חֲבִירוֹ
 שֶׁל רִיב"ז כִּי הֶאֱרִיךְ יָמָיו עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבְאֻלָּי הוּא הַמּוֹרֵד בְּדוֹר הַלֵּל וְחֻזְקִיבּוֹ בֶּן דּוֹד הָיָה
 ר"ב . רִאשִׁיתוֹ בֶּפ' חֶלֶק שֶׁר' יְהוּדָה בֶּן בְּחִיָּלָה הָיָה מְזַרֵּעַ הַמַּמֵּי שֶׁהָיָה יוֹחֲסָלָל . אַחֲרֵי כֵן שֶׁהִמָּסִים
 הָיָה מִזְבֵּי אֲפָרִים שֶׁמָּאָה בְּמַלְרִים עַל שֶׁטָּעוּ בְּזִמְנֵן הַקָּץ לִפִּי שֶׁהִתְחִילוּ לִמְנוֹחַ מִנְּזוּחַת בֵּין הַבְּחָרִים
 וְהָיָה לָהֶם לִשְׁתַּחֲוֵי מְלִידַת יִחְקָר . ר' עֲרֻפָן הִכְתִּיב וְעִשִׂיר גְּדוּל רִבִּים אֲמוֹרִים שֶׁהָיָה בְּדוֹר הַזֶּה
 ר' יוֹחָק הַסְּדֻלָּר הָיָה עוֹשֶׂה סְדֻלִּין וְחָכֵם גְּדוּל הָיָה וְסִמְכָר ר"ע בְּקַטְנוֹתוֹ כִּנְרָחָה בֶּפ' מִי שֶׁמָּאָה
 בְּיִירוּשָׁלַיִם דְּסוּכָה פ' הַחֲלִיל תִּמְרָר' יוֹדָא כֵּל מִי שֶׁלָּא רָחַב גְּדוּלָת אֱלֹהֵי אֲלֵכְסַנְדְּרִיָּה' לֹא רָחַב כְּבָרִי
 יִשְׂרָאֵל מִיָּמָיו רַחְבּוֹת הָיוּ בֵּה כְּפָלִים כְּיוֹלָאֵי מַלְרִים וְע' קַתְדֻרָאוֹת שֶׁל זֶהָב וּמְקַבְּעוֹת בֵּה אֲבָנִים
 קְצוּבוֹת כִּנְגַד ע' זָקִים וְכֵל ח' עוֹמֶדֶת בְּכ"ה רְבוּבָה לְנֵרִי זֶהָב וְצִמָּה' שֶׁל עָץ בְּחֻמְלָע וְכו' וְכֵל אֲמוֹנֹת
 בְּפָנֵי עֲלָמָה וְהַחֲרִיבָה עַרְקִינֹס הַרְשַׁע וְדָרוֹשׁ כֹּזֵב עוֹשֶׂה שֶׁס רַשְׁבִּי וְכֵן בְּמִרְיָחָה דְּשִׁלַּח פ"ב
 וּבְמַדְרַשׁ אֵיכָה יוֹסֵפוֹ זֶה לְעַרְפִּינֹס וְכֵן בְּרִאשִׁית בְּמַדְרַשׁ אַסְתֵּר : וּבְגִמְרָתָה בְּבָלִי מַסְכַּת סוּכָה פ'
 הַחֲלִיל מְצִיא כֵּל זֶה הַעֲנִין וְכִלְהוּ קַטְלִינָא אֱלֹהֵי אֲלֵכְסַנְדְּרוֹס מוֹקְדוֹן וּבְמַסְכַּת גִּטִּין פֶּרֶק הַגְּזוּקִין חוֹתֵם
 וְאַחַר אֲדִרְיָאוֹן קִיסָר הִרְגַּב בְּאֱלֵכְסַנְדְּרִיָּהָ כְּפָלִים כְּיוֹלָאֵי מַלְרִי וְמוֹסִיִּים וְהוֹלֵךְ קוֹל יַעֲקֹב זֶה אֲסִפְיָאוֹס
 קִיסָר שֶׁהִרְגַּב בְּכֶרֶךְ בִּיתֵר ת' רְבוּבָה וּי"א ד' אֲלֵפִים רְבוּבָה וּבְמַדְרַשׁ אֵיכָה בְּפִסּוֹק בַּלַּע ה' מֵאֲרִיךְ
 בְּפִסּוֹר מַעֲשֶׂה בִיתֵר וְכֵן כּוֹזִיבָא וְכֵן בְּרִאשִׁית רַבָּה פ' . חוֹלְדוֹת יִחְקָר יִחְסוּ הַחֲרָבֵן עַל יְדֵי אֲדִרְיָאוֹס
 כֹּאשֶׁר הָיוּ בְּחֻמְתָּ כ"ב שָׁנִים אַחֲרֵי הַחֲרָבֵן וְכֵן בְּמַדְרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים וְהָיָה ח' אֲפִשְׁרָה שֶׁהָיָה אֱלֵכְסַנְדְּרוֹ
 מוֹקְדוֹן הַמַּחְרִיב לִפִּי שֶׁהוּא הָיָה בְּרִאשִׁית הַבְּנִין וְהָיָה אֲרֹכֵב לִיהוּדִים מֵאֲדָ כִּנְרָחָה מַעֲשֶׂה שֶׁמִּעוֹן
 הַלְדִּיק וְהוּא הָיָה מַעֲרִיב אֱלֵכְסַנְדְּרִיָּהָ וְקִרְאָה בְּשֵׁמוֹ וְגַם לֹא הָיָה אֱלֵכְסַנְדְּרוֹס קִיסָר כ"ד לִפִּי שֶׁהָיָה
 ק"ע שָׁנִים אַחֲרֵי הַחֲרָבֵן חֲמֵסֶה הָיָה הַזֶּה שֶׁכָּל אֵלֶּה הַהִפְרָשׁוֹת טוֹבֵל לומר שֶׁבְּהַמְשָׁכוֹת הַזֶּמֶן נִפְלוּ
 טַעֲוִיָּה בְּמַעֲרִיקִי וּבְדַפְסוּסִים וְכוּל לְדָרוֹשׁ כֹּזֵב אֵל ד' או' ה' סַפְרִים מְקַרְוִיקֵי הַנּוֹעֲרִי שֶׁל סוֹפְרִים
 הַגְּאֻלְמִים הַחֲתוּמִים וְאוֹמְרִי וְגַם הַיּוֹסִיפּוֹן סַפֵּר ב' פְּכ"ח אֲמוֹרִים שֶׁהָיָה לְיִהוּדִי חוֹשֵׁב אֱלֵכְסַנְדְּרִיָּהָ
 הָיוּ סוֹכְנִים כּוֹלֵם יָחַד בְּקֶלֶה אֲחַד מֵהַעֲרִיר וְנִסְלוּ קַטְעוֹת בְּצִינֵיהֶם וְבִין הַיּוֹנִים חוֹשְׁבִים שֶׁזֶה בְּקֶלֶה
 אַחַר עַמֵּד עֲלֵיהֶם אֱלֵכְסַנְדְּרוֹ הַנְּגִיד שֶׁס עַל שֶׁס נִירוֹן קִיסָר רוֹמָה וְזֹה לִיהוּדִים שִׁינִינּוּ אַחֲרֵי
 וְיִתְרָה כֵּל הַמִּלְחָמָה וְהָס מְרוֹ אֵת דְּבָרוֹ וְזֹה נִהְפָךְ לֵהֵם לְאוֹיֵב וּבְחִזְרַת הַיּוֹנִים הִרְגַּב מֵהִיָּהוּדִים
 יוֹסֵפִי מֵל' אֲלֵפִים וְחֹכֵם צְבוֹ אֲחֵת: כְּבִרְשָׁאוֹן' עַד אַחַר הַחֲרָבֵן שֶׁנָּא עֲלֵיהֶם טְרִיטִינֹס קִיסָר רוֹמָה
 וְהִרְגַּב כּוֹלֵם וְעַשֶׂה חֲרָבֵן בִּיתֵר וְזֹה נִגְדַע' קָרַן יִשְׂרָאֵל וְחוֹשֵׁב אֱלֵכְסַנְדְּרִיָּהָ נִעֲשָׂה לִפִּי שֶׁעֲבָרוֹ עַל
 מְלֹחַ לֹא חוֹסִיפוֹ לְדָרוֹשׁ מַלְרִים וּי"א שֶׁהָיוּ מַשְׁתַּחֲסִים בְּכָדוֹר בְּיוֹם הַשִּׁבְעָה וּפִילוֹן הַיְהוּדִי מַעֲיֵד בְּסַפְרֵיו
 שֶׁכֹּאשֶׁר הַקִּיסָר חָלְוִיו הָיָה רוֹחֵה שִׁישִׁימוֹ אֲרַחֲתוֹ בְּמַקְדָּשׁ בְּאֲמָרוֹ שֶׁכֹּמוֹ שֶׁהָרוּעָה הוּא גְּדוּל הַמַּקְהֵלָה
 בְּמַדְרַגֵּת הַלְקִיָּת כֵּן מִלֵּךְ הַאֲנָשִׁי רָחִיו שִׁיעֵלָה מַמְדַרְג' הַאֲנָשִׁי וְיִכְנֵם בְּאֲלֻקִּיָּת וְהִיָּהוּדִים לֹא רָצוּ
 וְיִקְוִמוּ בְּנֵי אֱלֵכְסַנְדְּרִיָּה' וְשִׁלְחוּהוּ לְקִיסָר לְחַלּוֹת פָּנָיו עַל זֶה וְלִהְיוֹתוֹ מַחוֹשְׁבֵי אֱלֵכְסַנְדְּרִיָּהָ מַעֲרִיב
 שֶׁהָיָה שֶׁס אֲלֵף אֲלֵפִים צְבוֹי בְּחַי' יְהוּדִי וְזֶה הָיָה כְּמוֹ פ' שֶׁנָּה קוֹדֵם הַחֲרָבֵן וְכֵן כ"ב שָׁנִים אַחֲרֵי
 הַחֲרָבֵן קָם אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה נִקְרָא בֵּר כּוֹכְבָא שֶׁכֵּן דְּרַשְׁוֵבוֹ עַל פִּסּוֹק דֶּרֶךְ כּוֹכְבַּ בְּאֵיכָה רַבְחִי
 וְאֵח"כ לִפִּי שֶׁמֵרֵד בְּקִיסָר אֲדִרְיָאוֹן קִרְאוּהוּ בֶּן כּוֹזִיבָא מִלְּשׁוֹן שִׁקְרָה וְכּוֹזֵב וְעַשֶׂה עֲלָמוֹ מַשִּׁיחַ וְהִלְכוּ
 אַחֲרָיו כֹּל הַיְהוּדִים שֶׁבְּבִיתֵר וּבְכַרֶּם ר"ע שֶׁהָיָה רָץ לִנְעוּי עִם כְּלֵי הַמֶּלֶךְ צִדְוִי וּמִלְּוָג' דּוֹרוֹת
 מֵהֶס עַל יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ רוֹמְלוֹס בֶּן רֹפּוֹס בֶּן כּוֹזִיבָא וְאֲדִרְיָאוֹס ה' קִיסָר עֲלָה עַל דּוֹמֵלוֹ בְּיוֹם ט' בֶּאֱזַב
 שָׁנָה ע"ג לְחֲרָבֵן שֶׁהָיָה שָׁנָה כ"ב לְחֲרָבֵן הַבִּית וּי"א שָׁנָה ג' אֲלֵפִים הַתְּקַךְ לְבִרְיָה' כִּפִּי סֵדֶר הַרְחֵבֵד
 וְהָרַג מֵהָה רַבָּה בְּיִשְׂרָאֵל וּבְחֻבֵס ר"ע וְחִזְרִיו וְיִחוּן הַעֲרִיר וְלֹא טַעַדַּע מַקּוּמָה אֵיכָה . אִי' בְּמַדְרַשׁ
 אֵיכָה ט"ק בְּחַי' סוֹפְרִים הָיָה בְּבִיתֵר וּבְקַטָּן שֶׁבֵּהָס הָיָה יוֹסֵפִי מֵש' טוֹקוֹת וְאוֹמֵר בְּמַדְרַשׁ אֵיכָה
 בְּי' גִּזְרַת בִּיתֵר הָיְתָה לִפִּי שֶׁמִּמָּחוּ מַחְרָבֵן הַבִּית לִפִּי שֶׁמִּלְבִּי יְרוּשָׁלַיִם הַכְּרִיחוֹ חוֹשְׁבֵי בִיתֵר לְעַמּוּד
 אַחֲמָס וּלְמִלּוֹךְ עֲלֵיהֶם נִגַד רְלוֹס וְזֵלֵו הַחֲרָבְנוֹת לִיהוּדִי חֲמָסֵם בְּקִירוֹב גַּם בְּקִירוֹקֵי שֶׁל ג' או' ד'
 מַחְבָּרִים וּלְפִי הַגְּרָחָה בְּסֵדֶר עוֹלָם כּוֹאֵת הַגְּזֵרָה הָיָה לְרַח' הַרְוִי מַלְכוּת וְרַח' י' טַעַדַּע כִּי כֹל יִפִּי
 פִּיזִיתִי טוֹהֵה עַל אֲשֶׁר נִשְׁאַלְתִּי בְּהַפְּיוֹעַ הַנֶּאֱמָרִים בְּיוֹם ל' ז' וְבְיוֹם ט' בֶּאֱזַב כִּנְרָחָה כֹּלֵל הַמַּחְזוֹרִים
 מַלְכֵי הַלְשׁוֹנוֹת . וְיִרְאָה בְּהֶם מִיתָה עֲשֶׂרָה הַרְוִי מַלְכוּת עֲבוּר חֶסֶף מְכִירַת יוֹסֵף . עַד שֶׁאֲמָרוּ כִּי
 שִׁמּוֹת עֲשֶׂרָה בְּשָׂמִים שֶׁמְכָרוּ יוֹסֵף שֶׁהֵם עֲשֶׂרָה זוֹלָת יוֹסֵף וּבְצִימִין עוֹלָם בְּאֲסַפֵּר שֶׁנִּי אֲלֵפִים חֲנֻנִי'

שְׁלֹשֶׁת עֶשְׂרֵה הַרְוֵי מַלְכוּת הַקְּבֵלָה

הַשְּׂמִיעַ זְבוּלָן עַם ו' אֶחָד וְכֵן עֲלוּ שְׁמוֹת ו' הַרְוֵי מַלְכוּת הַשְּׂמִיעַ הַנִּיחָה בְּשָׁנֵי י' כִּי בָּלַי עַל
הַדָּבָר הַזֶּה קוֹשְׁיֹת הַרְבֵּה וְהֵם סֶפֶק א' אֵם אֲחֵי יוֹסֵף חֲטָא בְּמִדְוַתוֹ אֲשֶׁר עַל זֶה יִהְיוּ חִיבִים
קָנֵם וְזֶה כִּי הַבְּחִי' אִינוּ מַעֲשִׂים אֵלֶּה דְבוּרָא דְגִרְמָו וְאֵם אִנּוּ מִלִּילַם בְּדֶרֶךְ נְאוּת וַיִּפֶּה כִּנְרָאָה
בְּסִפְרֵי דְרִשּׁוֹת שִׁלְי' פ' וַיִּשָּׁב . סֶפֶק ב' אֲחֵי' שְׂקִיִּים שְׂחֲטָאוּ . אִיךְ יִקְבְּלוּ בְּנֵיהֶם אֲהַרְיֵהם עוֹנֵשׁ
הָלֵא הַכְּנִיאוֹת מִלְּוֹחִים וְאוֹמְרִים וְנִים לֹא יוֹמְמוּ עַל אֲבֵיהֶם . סֶפֶק ג' אֲחִילוּ בְּנֵיהֶם שׂוֹכְלוּ לְמוֹת
הַבְּנִים עַל חֲטָא הַאֲבוֹת . אִיךְ הִיֵּה עוֹנֵשׁ לְאֵלֶּה הַחֲכָמִים וְלֹא לְמוֹטְאִים מִמֶּנּוּ אִלּוּ לְאֲחֵרִים . סֶפֶק
דְּבִיעִי וְהוֹאִל' וְהִיוּ הֵי' שְׂבָתִים יַחַד בְּעַת עֲשִׂיַת הַחֲטָא . אִיךְ לֹא הִיוּ יַחַד בְּעַת הַעוֹנֵשׁ . וְזֶה כִּי
אִלּוּ הַחֲכָמִים לֹא נִמְלְאוּ יַחַד בְּדוֹר כְּאֶשֶׁר אֹרִיחַ : סֶפֶק ה' כִּי לֹא יִמְלְאוּ הַחֲשָׁאִים בְּמִכִּירָה אֵלֶּה פ'
וְזֶה כִּי רְאוּבֵן וְנַטְעָן לֹא נִמְלְאוּ עִם וְאִיךְ הַחֲכָמִים הַגְּדוּלִים הִיוּ עֲשֶׂרֶה כְּפִי הַמוֹנֵה : סֶפֶק שֶׁשֶׁ
אִיךְ לֹא יִזְכְּרוּ טְרַטְרֵי אִלּוּ עֲשֶׂרֶה הַרְוֵי מַלְכוּת מִי מַהֵם נִגְדַּב בְּשֵׁט פְּלוּגֵי הַחֲטָא . אֲשֶׁר לְהַשְׁבִּיב
הַסִּפְקוֹת כְּפִי קוֹלָר שְׂכָלִי אֲשִׁיב שׂוֹאִלִי דִבְנֵי זֶה הַדֶּרֶךְ בְּרַשְׁאוֹנָה אוֹמֵר אִי כִי שָׂקֵר נִחְלוּ אֲבוֹתֵינוּ
לְהִאֲמִין שֶׁהַאֲבוֹת יִאֲכְלוּ בּוֹסֵר וְשִׁנֵּי בָּנִים חִקְקֵה וְלֹא נִהְרָנוּ כֹּל הַחֲכָמִים הֵם זֹלְמֵי קֶלֶת הַבְּחִינִים
בְּגִמְרָא . וְהֵם רַשְׁבַּ"ג וְרַשְׁ"ו' יְהוּדָא בֵּן בְּבֵא וְתַרְדֵּינ וְכוּ' וְנִם הֵם לֹא מִתּוּ כִּי אֵם בְּעוֹנֵם
אִלּוּ עוֹן דּוֹרֵם אִלּוּ וְלֹא בְּעוֹן זֹלְמָה וְהַפְּיִיטִים בְּדִלִי זֶה הַעֲיָן מִלְּבָם לְהַבִּיא מוֹדֵךְ בְּלֵב הַהֲמוֹן
בַּיָּמִים הֵם שֶׁהֵם יָמֵי עֲנִי וְתַשְׁבּוּבָה . וְדוֹמָה לְזֶה רַחֲמֵי בּוֹהֵר פְּרַשְׁתָּ בְּרַשְׁאִית פְּסוּק וְאוֹסֵף
לְלַח אֵם אֲחִיו אֵם הַבֵּל הַאוֹמֵר וְיוֹסֵף קָבַל עוֹנֵשׁוּ בְּאִילֵיךְ עֲשֶׂרֶה הַרְוֵי מַלְכוּת דְּהוּי עַתִּידִים לְמִיפֵק
מִיָּנִיחָה י' שְׂבָתִים וְנִגְיָן דֹּח הוּו עֲשֶׂרֶה הַרְוֵי מַלְכוּת כְּכוֹנֵנֵה ד' שְׂבָתִין דְּהוּו עַתִּידִין לְמִיפֵק מִיָּנִיחָה
וְהוּו חֲשִׁבּוֹן ד' בְּנֵי יַעֲקֹב הוּו . וְכֵן הַבְּחִי' בְּסוֹף פְּרַשְׁתָּ מִקֵּץ אֲוִירֵי שְׂמַעַת כִּי כִּשְׁם הַחֲחֻקִּי
יִחַק אֲבִינוּ בְּאֵל כֵּן נִחְתַּלְמוּ י' הַרְוֵי מַלְכוּת וְהֵם כֹּלְמוּ נִהְרָנוּ הוֹאִל וְנִגְרָה דִּינִים וַיִּשׁ מִדְּרַשׁ
הַאוֹמֵר שֶׁר' חִינוּא בֵּן תַּרְדֵּינ נִחַף בְּלוֹפְטִים קוֹסֵר אֲבָל אֵם נִקִּיִּים שְׂעוּדָא הִיוּ הוּו נִוְכַל לִמְרָ
בְּדֶרֶךְ אֲהַרָם וְהוּו כִּי רַחֲמֵי לְהִאֲמִין בְּדְבָרֵי בַּעַל הַקְּבֵלָה שִׁישׁ גִּלְגוּל נִפְשׁוֹת כְּמוּ שְׂאֲמַר רַבן כֹּל
אֵלֶם יִפְעַל אֵל פְּעֻמִּים וְשֵׁלֶם עִם גְּבַר בְּאוֹסֵן שֶׁדְּבַר יִלְךְ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ . שִׁישׁ עוֹנוֹת אֲשֶׁר אִין כַּח
בְּשִׁבּוֹבָה לְחַלוֹת וְלֹא בִּישׁוּרִין לְמַרְק וְלֹא בְּלִכְר וְלֹא בְּמִיחָה לְמַחֹל אֲבָל בְּכַח הַגִּלְגוּל וְשֵׁלֶם
עוֹנֵשׁ הַנֶּפֶשׁ לְמִין הַעוֹן הַהוּו . וְיִטַּל לְשׁוֹב וְלִהְיוֹת אוֹכֵה לִיהוֹנֵת מִזִּיו הַשְּׂכִינָה וְכִיֵּה בְּחֲכָמָו דִּינֵו
הַדָּרֵק שֶׁל הַקְּבֵלָה שֶׁלֵּא לְהַשְׁלִים נִיחָנָה הַעוֹנֵשׁ הַהוּו אִלּוּ וּכְשֶׁאֲחִיל וְנִבְיָאוּ רִוֹר הַמּוֹד שְׂבָתֵן אֲכִרְיוֹת
הַשְּׂבָתִים מִתּוּ י' הַרְוֵי מַלְכוּת וְעֲשֶׂרֶה בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר וְעִדְיִין הַחֲטָא קִיִּים וְנִרְאָה כִּי עוֹנֵם הִיוּ
יִתֵר עֲכוֹר הַאֲכִרְיוֹת שֶׁנִּהְגּוּ עִמּוֹ יִתֵר מִמַּעֲשֵׂה הַמִּכִּירָה עַכְ"ל וְאֵ"כ כְּפִי זֶה הַדֶּרֶךְ לֹא הִיוּ רַחֲמִיִּים
לְכַ"כ עוֹנֵשׁ וְשִׁחִיָּה חִיפֵךְ אֲחֵר הַחֲטָא וְנִגּוֹפֵם מִמֶּנּוּ וְנִם נִוְכַל לִמְרָ שֶׁהַקְּבֵלָה הִיֵּה רִוְיָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
מֵהֶם לְהַעֲלוֹת יִשְׂרָאֵל לְמִזְרֵים וְגִלְגוּל יִזְחָל יִשְׂרָאֵל עִם הַאוֹתוֹת הֵם וְנִם לְהַרְבּוֹת זֶרַע הַאֲבוֹת
בְּחִמְעוֹת' . לְזֹחַת הַכוֹנֵה בְּאִילֵי נִסְמַכָּה פ' מִכִּירַת יוֹסֵף אֵל יִבּוֹשׁ יְהוּדָה לְרַמּוֹ אֵל הַגִּלְגוּל הַזֶּה
וְכִמוּ שְׂאֲמֵר הַבְּחִי' בְּזֹחַת הַפְּרַשָּׁה . וְלִסְפֵק ב' אוֹמֵר אִי כִי בּוֹדְאֵי לֹא יִשְׂאֵר הַבְּנִים עוֹן אֲבִיהֶם
אֲמִנֵם דְּרַשׁוּ חז"ל עַל פְּסוּק פּוֹקֵד עוֹן אָבִיָּה עַל בְּנֵים כְּשֶׁמְחַזְקִים מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵיהֶם בְּיָדֵיהֶם וְה'
יַחַד שׁוֹנֵא מִדָּה הַגְּאוּהַ בְּחִלְתִּיה כִּנְרָאָה בְּמִדְרָשׁוֹ רַבִּים מְפֹרָשִׁים בְּגִמְרָא שְׁלִין מִקְאָמוֹ לְקִאֲרִיךְ
בְּמִקּוֹם הַזֶּה . וְדִי לֵנו פְּסוּק חֲעוּבָה ה' כֹּל גְּבַה לֵב . וְזֶה לְפִי שֶׁהַתֵּדָה רַעִה הַזֹּאת מִסְבָּב מִדּוֹת
רַעוֹת אֲחֵרוֹת וּבְפִרְעַת הַאֲבִירְיוֹת כְּמוּ שְׂאֵנִי דּוֹרֵשׁ עַל פְּסוּק וְרַחֲמֵי רַעֲשִׁים אֲכִרְיוֹ שְׂרִיל רַחֲמֵי מִלְּשׁוֹן
רַחֵם וְכִרַם שֶׁהַרַעֲשִׁים הוֹלְכִים בְּגְאוּהַ וְקוֹמָה וְקוֹפָה וְרַחֲמֵם מִתְגַּדֵּלָת לְפָנֵיהֶם כֹּלְמוּ יִהְיוּ נִשִּׁים
מְעוּבָרָת וּמְחִילִידִים עִם הַמִּדָּה הַמְּנֹנָה הַפִּיחַ מִדָּת הַאֲכִרְיוֹת וְאִין מִרַחֲמֵי הַעֲנִי' וְהַגְּלָרִי' וְהֵם
אֲחֵי יוֹסֵף הִיוּ גְאוֹים כְּמוּ שֶׁנִּרְאָה בְּקִנְיָת' לוּ מֵאֲהַבַת אֲבִיו וּכְמוֹת פְּסִים שֶׁהִיֵּה גְלוּהַ לְפָנֵם בְּזֹחַת'
כִּיִּם יִתֵר נִכְבְּדִים וְרַחֲמִים מִמֶּנּוּ . וְכִמוּ שֶׁנִּרְאָה בְּמַפְשִׁיָּהם וּדְבִירֵיהֶם כְּפִי דְבָרֵי הַמְּרַשִּׁים בְּאוֹסֵן
שֶׁעַם גְּאוֹתֵם נִכְנָסוּ בְּמִדַּת הַאֲבִירְיוֹת . וְהֵם רַחֲמֵי הַדּוֹרוֹת אֲחֵרִינוּם וּבְסִפְרֵי הַגְּדוּלִים
שְׂבָתֵם שֶׁהִיוּ מְחַזְקִים בְּמִדַּת הַמְּנֹנָה הַזֹּאת מִהַגְּאוּהַ וְהַמְחַלּוֹקֵת הַיּוֹלֵדֵת אֲכִרְיוֹת רַבּוֹ שְׂאֲמֵר
מִשְׂרַבּוֹ תַלְמִידֵי שְׂמַאי וְהֵלֵל שֶׁלֵּא שְׂמַשׁוֹ כֹּל לְרַכֵּם רַבּוֹ נִחְלּוֹקֵת בְּיִשְׂרָאֵל וְכֵן אֲמַרְוּ בְּמַסָּגָה יַחַד
פ' כֵּהֵן גְּדוּל לְאַחַר פְּטִירָתוֹ שֶׁל ר"מ אֲמַר ר' יְהוּדָה לְתַלְמִידָיו אֵל יִכְנָסוּ תַלְמִידֵי ר"מ לְכַתֵּן שְׂקִיטֵרֵי'
הֵם וְכו' . וְכֵן אֲמַרְוּ בְּסִנְהֶדְרִין פ' כֹּל הַתַּנְחִי' בְּתַחֲלָה לֹא הִיוּ מְחַלּוֹקֵת בְּיִשְׂרָאֵל אֵלֶּה ב' ד' שֶׁל

שלשלת י' הרוגי מלכות הקברה

ע"ה יושבה בלשכה הגזית ושני בתי דינים של כ"ג בירושלים וכו' הולך הדבר לשאול שאל לנתי
דינים וכו' ומהמאמר הזה נשיב לספק ג' והוא כי אלו עשרה הרוגי מלכות נמלאו בסוף בית
שני ואחר החרבן אשר נחבטלו בתי דיני' ורבו המחלוקת עבור גאוהם כנראה ברבן גמליאל עם
ר' יהושע ואחרים. וכן בב"מ פ' הובב המחלוקת שהיה בין ר' אליעזר ור' יהושע. וכן בכחובות
סוף פ' מיליח האשה שלא ליה רב עין לר' הוגה חזרין. (אל שרי לי' מרי' להרב הזה ואם
הייתי שומע הלעה דברים אלו מאנשי' בווני ומאנש' כערכי הייתי אומר לפניו רב לכם בני לוי
להלוק על הכהונה הנשי קרח קרח מלאן וקרח מאן כאשר בעונותינו הלצבות מהמעטים בכל דור
ודור כמו שאמרו אם הראשונים כו' בפרט קתה ההרוגי' עלמו שהתלמיד מזכיר כמו ר"ע נפתחו
ש"ע כו' ומה יכולה נמלה שפלה לדבר אל על ואף שאין בני ובין המחבר הזה הדמות כלל וגם
לא היה מהראוי להלם ולסבך שומי לכחש ולדבר נגד הגאון המחבר הזה אשר חבר במה וכמה
ספרים ואנכי תולעת ולא איש דברים אמרתי האות שיש לדבר בני ובינו הוא אהב בעלמו בני
ובינו בפרט שבר עוקבא היסב חרה לו על רב עין כשצא לקבל לפניו על רב הוגה והלעה הדברים
ששאל לו מאן ישב בבית מרזח בראש והוא לא ידע אמר לו כי כדן עשה מאן דלא ידע מי ישב
בבית כו' קראו הוגה חזרין אח"כ נאמר בודאי מאחר שלא קראו עין עין אלא החמיל בתחילת
קדימה השאלה והוא לא ידע נמלא הוא כאלו נעשה רב הוגה רבו ומחויב הרב להכריח תלמידו
שיקרא לו רבי ומורי וכן הדן וגם דרך מוסר וכן משפט מדברי מר עוקבא ע"ש וראיתי מה
שכתב בהקדמת מלהו ונתייחי בקלת מקומות מכוונת השמר ואל' החם המשיין זה חלי לעזות פנים
כי כן דרך החכמים שהתלמיד אינו נושא פנים לרבו בחוכה בזה שגראה לו סתירה דבריו) -
והוא בגאוהו השיב לו בשמחה והוא מאן דלא יימר ליה עין עין וכל זה ולפי שלא קראו רב הוגה
וכיוצא לזה נמלא בכל הדורות ורובם כשהיו יותר גדולים בתור' א"כ להיות שדורות האלו נפלו
במכמורת המחלוקות והגאון כמו שעשו השנפים עם יוסף וימר ממה שנגה הדורות הקודמים
לפי שהיו כפופי' תחת ב"ד הגדול ובתי דינים אחרים. ובזמן לבות וכליות ה' יודע לשקול
מחשבות האדם והמטא' ולתת להם ענשם הראוי. הן מלד ענשם. הן למתן כל העם ושמעו
ויראו ובפרט כי החכמי' האלה היו מופתי הדור ומגדוליהם ושמש נודע בשערים והסמוך יראו
ויפשטו על מה נעשו. וזאת היא הסבה האלי שלא נעשו כלם בדור אחד למתן יתפרס' עונש
דין זה החטא לדורות הרבה וישמרו את עלמם ממנו ועם זה יהיה תקנת החכמי' תקנת הסמוך.
ובזה השבתי ג"כ לספק ד'. וכבר נודע כפי חלוקת סדר עולם להראב"ד ולהרמב"ם ואחריו.
באזה דורות נמלאו אלו עשרה הרוגי מלכות וזה כי רשב"ג הזקן ור' ישמעאל בר' אלישע כ"ב
ור' הנינא בן חרדיון שביים כ"א סיון נשרף וס"ת עמו. ור' חנינא בן חנינאי כל אלה היו בדור
רבן יוחנן בן זכאי בזמן חרבן הבית כפי חילוק הרמב"ם בהקדמתו לסדר זרעים. ואם כן
צריך לומר שהריגת' היה ביד שיטוס הרשע. אשר להיות ריב"ז ראו אלו כנראה ביוסיפון
טבל לומר שעל ידו למד תורה ולנסוף עשה מה שעשה ובסד' הקבלה אומר שצ"ל סיון הורגו.
ואח"כ היו ר"ע בן יוסף. ור' יהודה בן בבא. ור' יהודה בן תימל ע"כ שנים אחר החרבן ור"ע
נחבש ביום ה' תשרי. ולריך לומר שהיה הכרה על ידי אדריאנוס הקיסר שהכריח ביתר ועשה
כ"כ הריגות ביהודים ואח"כ היה ר' אליעזר בן שמוע ור' חולפית החורבמן ור' ישבב הסופר
בדור שאחר זה שהוא דור רשב"ג השני ולא מלאתי אחר אדריאנו הקיסר כפי דברי הימי' שלהם
אלא אנפונינו הקיסר שהרב רבינו הקדוש ולזה אמרתי שאנפונינו בראשית ממלכתו בימי רשב"ג
השני באולי היה רשע ועשה מה שעשה ואח"כ בסוף ימיו כי כ"ב שנים מלך עם ב' בניו הרהר
בתשובה ואהב רבינו הקדוש או שנוכל לומר שהיו אלו ההרבי' תחת מלך אחר ולא ביד קשרי
רומה. והספק החמישי אני משיבו בזה הדרך כי מאמין אני שלא לקה רלוונן בשום דבר כי החטא
הקטן שעשה מילוט חביו היה לכבוד אמו ועם כל זה עשה תשובה ביום מיתרתו היה טרוד
בשקו ותעניתו ק"ו שלא לנכח בחטא הגאווה ואכזריות הזה וכאשר מילני' אותו ההורה ומז"ל
אמנם אומר אני לפי דעתי שכמו שיוסף בזכותו זכה אל ב' שנפים כן בעונותיו לקה כפלים
בשו שנאמר ויסרתי אתה שבע כהשאתיכם וא"כ על זה הדרך היה ראוי ליפול על יוסף בכל

בעונם ר"ל על שבת אפרים ומנשה כי הוא יוחר מהאחרים החזיק במדה רעה הזאת מהגאון
 ואכזריות נגד אהיו ולהביא עליהם מהזקן קללה ולא ברכה ועל כל זה לרוב הברכות שקבל
 מאביו וממשה וגם לרוב לדקותיו אשר עשה מההשקפה ולהחיות עם רב זכה ולא קבל אלא עונש א'
 ר"ל לשבת א' זולה שכולל להקן הדבר שבאולי התנסה הנהרג על שמו היה אביו משבת אפרים
 ואמו משבת מנשה או למפרש ואם כן יהיו לוקים שניהם כאחד וגם נוכל להקן הדבר שהחכם
 הנהרג על שמו היה ציטוני במדותיו ולא הי' ראוי לכ"כ עונש ולכן זכה יוסף ולא נענש אלא
 במדרגה א'. ולתשובה ספק ששי אומר אני כי לא מלאתי מפרשי' על אלה הספקות שעוררתי
 ובפרט על זה הפרט זולת כי ראיתי בספר היוונים שאומר שרשב"ג הוא נגד יוסף וגם קבלתי
 על פה מהחמי הדור שר' עקיבא הוא נגד יששכר משום רמז שיש שכן לתורתו צעולם הוא ועם
 כל זה הנראה לי הפרט הוא כפי סדר השבטים ציה הדרך לשבת שמעון נהרג רבי אליעזר בן
 שמוע שכן שמוע יש בו היבט שמעון ואולי היה משבתו לשבת לוי נהרג ר' ישמעאל שכן היה
 משבתו לשבת יהודה נהרג רשב"ג שכן היה משבתו לשבת יוסף נהרג ר' עקיבא בן יוסף שכן נרמז
 יש בו היבט חמור גרם כמו שנאמר ביששכר לשבת יוסף נהרג ר' עקיבא בן יוסף שכן נרמז
 בהקראו בן יוסף שרמזו אל יוסף הקדוש לשבת דן נהרג ר' חנינא בן חרדין שכן יש בו היבט דן.
 לשבת זבולון נהרג ר' יהודה בן חיימא שכן זבולון במספר קטן עולה כ"ט ואם שמו עולה ל' וכן
 יהודה מלא עולה ל' לשבת גד נהרג ר' יששכר הסופר שכן יששכר במספר קטן עולה ח' כמו שעולה
 גד עם שמו לשבת נפתלי נהרג ר"י בן גבא שכן נפתלי במספר קטן עולה כ"ח במספר יהודה
 במספר קטן לשבת אשר נהרג ר' חנינא בן חנינאי שכן רומז פסוק דניאל אשרי המחכה שר"ל
 שבת אשר הוא נגד בן חנינאי עד כאן ראיתי תשובה לספקות ואפי' שאינה מספיקות כראוי
 בקבלה עד יבא מצבר משמי' חזו תשובה יוחר נכונה ומקובלת וה' המוב יבשר בעדי :

רבן שמעון

כרוב אלו ראשי קבלה עד כאן וחביריהם היו מעט קודם החרבן ובין החרבן
 בית שני בדורו היה ר' שמעון בן יוחאי ור' אלעזר בנו שלמדו במערה י"ג שנים כנראה במס'
 שבת פ' במה מדליקין וראוי שהדע כי רשב"י ובנו לא נחזרו על ספר הזוהר אשר הוא צדינו
 היום אבל היו תלמידיו ותלמידיו שהצירו הקונטרסים שכתבו הם וחביריהם כמו ע' שנה
 אחרי מותו וקבלתי על פה שזה ההבור הוא כל כך גדול הכמות שאם הי' נמצא כולו יחד היה
 משפחה גדול ודע כי כבר הוא מוסכם בישראל כמו שראיתי בספר יוחסין שהדבר שזה החבור לא
 יחלוק על הגמרא או שהוא דבר שאינו מפורש בגמרא וכו' מפרשו דאוליין בהריה כמו אמר אחר
 באל ישראל שיש מחלוקת בין הפוסקים אחרונים אזלין בחר הזוהר שאינו רואה וכן ראה קדוש
 בסעודה שלישיה של שבת ואינו רואה תפילין בחול המועד וברכת המזון דיחיד אינה טעונה כוס
 וכן כל כיוצא בזה. וראיתי בסוף תקון ו' מהזוהר שלא יתגלה כל הבור הזה אלא בסוף הימים
 וכן היה שלא נתגלה בימי הרמב"ם והרמ"ש ויש פלפול בין האחרונים אם היה ר' אלעזר בנו
 של רשב"י או אחר שחבר הפייסין שציד מנהג השכנוים ואפליאני ובעל הערוך ערך קלייר אומר
 בהקרא קלייר לפי שכתב שמות הקדוש בעונה א' ואכלה להסיב בה הזכרון ואין בזה מכריע
 ובפסיקתא א' שהיה בן רשב"י ב' השוכר ראיתי בשם ר' אלעזר בן רשב"י ביקש רבינו הקדוש
 לקחת אלמנותו לאשה והיא לא רצתה בלחמ' היתה כלי של קדושה גדול ממנו וראיתי בספר
 יוחסין דבר מתמים ובהרתי להעתיקו לפניך והוא בשנת כמו ה' אלפים ל' נמצאו כחות אנשים
 שאמרו כי דברי הזוהר אם אשר הם בלשון ירושלמי הם דברי רשב"י אבל אם אשר הם בלשון
 אינם דבריו וי"א שהרמב"ן מלאו בא"י ושלחו לקטלוגיהם אחר הלך לארצאון וגם ביד ר' משה
 דליאון וי"א שרבי משה דליאון הנז' היה חכם ועשה אלו הפירושים משכלו ולמען יקח מהם
 ממיר רב מהחכמים היה כותבם והולה אותם על פה רשב"י וחברותו וזה כי הי' עני ומרבה
 באורלסין ע"כ בספר יוחסין ומאריך יוחר הרבה אבל אני מאמין כי הכל הכל והאמת יהיה שרשב"י
 וסבורתו הקדושה אמרו הדברים הסם ויוחר הרבה אבל יוכל להיות שלא נכתבו דבריהם בדורותם
 על סדר נכון אלא בקונטרסים מפורים ובמשך הזמן חוברו כהלכתן ואל תחמה מזה כי כן עשה

רבינו הקדוש בחבור המבניות שהיו מפוזרים בקונטרסים בארבע גמטות הארץ וכן עשה רב אש
 בחבור הגמרא. בימיו ה' ר' מאיר ור' נתן ובקשו לבייש רבי שב"ג הגז' להיחוס יותר חכמים
 ממנו ונחללה הדג' לרשב"ג ונזר שלא יאמרו התלמידים הלכה בשם זולתי יקראו לר' מאיר
 בלשון חכמים חומרים או לר' נתן בלשון י"א כנראה בסוף הוריות בניסיון ס' הנזקין נראה שר'
 מאיר היה גר לזק מבני בניו של ירון הקיסר י"א פירוש היה שר' נגז' מהקיסר ובגנייר ויהי
 נקרא ג"כ רבי יהודאי ואומר האדרש שהיה יפה טואר. במסכ' כליה פ"א ברוריא אשת ר' מאיר
 אמרה הלכה ופסקו כדבריה ויהיה זה ר' חנינא בן חרדין ובפסחים פ"ה אומר שבימי החורף
 למדה ש' הלכות מש' חכמים ובפ"ק דע"א נלגה על מה שאמרו ז"ל דעתן של נשים קלה וכחבה
 בספרה חוץ מברוריה ור' מאיר אזה לא' התלמידיו לנשותיה ולקנטרה לדבר עבירה והתלמיד הפליר
 בה כל כך עד שנחללה וכנס ר' מאיר תחת התלמיד וכשנחלה אליה חנקה עמה ור' מאיר
 ערק לבבל מהאח כוסופא. הזכר ס' פנחס אומר כי אשת רשב"י ואמו של ר' אלעזר היתה בת
 ר' פנחס בן יאיר ור"ש בן לקוניה היה חמיו של ר' אלעזר כנראה במדרש קדושים ובפ' הבא
 קורא אותו ר' שמעון בר יוסי בפ' השוכר את הפועלים אומר ר' אלעזר ברשב"י ור' ישמעאל
 בר' יוסי ור' שמעון בן הלפחא היו בעלי בשר מאד מאד וכן נשיהם ג"כ באופן שכשהיו מקריבים
 איש ואשתו כרם זה כנגד זה היה יכול לעבור תחתיהם ב' שוריה בימיו היה ר' יוסי בן הלפחא
 שחבר סדר פולם והיה חסיד גדול ואומר בפ' כל כחבי שהיה לו ה' בנים כלם חכמים גדולים
 וזה לפי שבעל' ושינה כדי שיהיו לו בנים שיעסקו בהורא ובמדרש ס' ויבס אוחה אומר שהיו כלם
 בני יבמות ובפרק במה שומני' נראה שהיה אומן לעבד עורות וזהו הקדמה בראשית נראה שבימי
 כנניר פלוסוף אחד שנקרא שמו אח"כ יוסף קפינאה. בדור הזה היה ראש ישיבה ברומה ר'
 מחי' בן חרש כנראה במקומות הרבה בגמ' ראייה בילקוט ס' ויחי שמימו לא הביע באשה ויא
 טען בדמות אשה יפה להסיתו ולא יכול לו לדברא רבי מחי' סימא עיניו והס"י שלה לו מלאך
 והפסחה וראייה בהרמב"ם סנהדרין סוף פ"י בהגהה שבימי לא היה בדור גדול ממנו ויש
 ברייה אומרת שאל ר' מחי' בן חרש לרשב"י ד' חלוקי כפרה הם וכו'. בדור הזה היה ר'
 אליעזר בן יעקב שהיה יודע מדות המקדש יותר מכל החכמים והאריך ימים :

רבינו יהודה הנשיא הנקרא רבינו הקדוש בן רשב"ג הנזכר קבל מאביו בשנת ג' אלפים
 תתקכ"ב ליזירה וכמו ל"ב לחרבן והיה נקרא קדוש לפי שלא שלח ידו מאבניו
 ולמטה הם לא במטלת עבה וי"א בירושלמי לפי שגולד ביום השמד ואביו ראה למולו ובירושלמי
 דסנהדרין אומר לפי שלא הביט לעולם במילתו והוא חזר המשניות שנת שלשה אלפים תתקמ"ט
 לבריאה ק"כ לחורבן בחוס' ראש מליצה אומר שלא היה לומד הגמרא לתלמידים על פה בסדר
 הפרקים אלא כהשן התלמידים אחד הכה אחד הנה וכבר נודע שהמשניות כבר היו משיים
 קדמויות. אמנם חוץ מהסדר ומפוזרים בעולם בקונטרסים במקומות שונים אשר היו עומדי' החכמים
 זה הנשיא הקדוש ברוב עשרו ויגלתו עם אנשיוניו הקיסר השתדל לאסוף כולם וחברם יחד
 בסדר גאות ויש' ולשון נח כאשר הוא לפנינו היום. וכן כהן רבינו חס בריו הגוזל והתלמידים
 היה לומדים המשנה על פה בזמרה כי פוז לזכרון סוף מגלה. בימיו היה ר' חייא שחבר התוספתא
 לבאר עניני המשנה ואי' בפ"ק דקדושין שאשתו נקרא יהודי' והיתה יולדת בכל פעם תאומים
 עם זכר גדול עיין ביבמות סוף פ"ו הזקי' ויהודה נזרנו מטיפה ח' והחלקה לנשים ונשלמה לורחו
 דחוקיה ג' חדשים קודם שלא יהודה והיו להם לאשה שני תאומות ואמם אחר שגולדו לקחה סם של
 עקרין וראייה בפ' ואלו מגלחין אביו של ר' חייא היה נקרא אחא קרסלי מכפרי וגשא לאה והוליד
 ממנה איבן נפטר' לאה וגשא רחל ולה בה מאים אחר וצמחה גולד ר' חייא וגשא איבן הבת הווא
 גולד מהם רב נמלא רב בן איבן אחוא דר' חייא מאבא ובר אחתי' מאמיה. בדור הזה היו ר'
 הששיא ובר קפרא שחברו הבריות לבאר המשנה וראייה בספר יוחסין שר' הששיא ור' חנינא
 היה עושים מעשים לזונ' ודע כי בר קפרא היה בדור שלשמו והיה שמחה ר' בדבריו ומחבריו
 של ר' ישמעאל שחבר מדרש ואלה שמות עד סוף התורה שנקראת מכילתא וחבר פרקי היבנות
 ור' הששיא היה בר המא בר ביטנא כולם חכמים גדולים וגשאל מאלה לבלשם ביום ח' וכולם

אמרו דעתם והזקן הכריע כדעתיו כפי חוקת הכתובים. בדור הזה היה רב שהי' בר פלוגתי'
 דשמואל והיה ר"י מחא מחסי' קרוב לשנת ד' אלפים ליתירה והוא חנר ספרא וספרי לבלר
 עקרי המשנה בימיו היה רב הונא מזרע בית דוד מלד האב נשיא בכל כנראה בכרייתא ומח שנת
 ד' אלפים ק'. קובטנטיין מחזק אמונתם הי' בדורו. בימיו הי' אלטנינוס קיסר רומא אשר אהב
 ר' הקדוש מלד וי"א שגייירו בסתר ומח קודם ר' כנראה בריש ע"י ואנטיסופוס וקומדוס ב' קסרי'
 אחרים אחריו אהבבוה מלד ומלך אחריהם מרקו אבריליוו חתמו על אנטיניו ושם אשתו פאוסטינו
 ואישה היה מוכיחה על שזינהה ויש אגרותיו בזה מלאים חכמה ודעת וזכרת בגמרא ורתימי
 במסכת תענית פ"א שפיר יבנה היה בימי ריב"ז ואושרא ושפרעם בימי ר"ג הזקן וביה שערים
 ופטורה וסכריה בימי ר' וכלל אלה המקומות היה גולה הנשיא וסנהדרין אחריו. בדור הזה נולד
 ר' יוחנן שהביר בגמרא ירושלמי וחסה יותר משלש מאות שנה כנראה בפרק בתרא דיומא א"ס כן
 היה חי אפי' אחרי רב אשי. ואמר כי באולי הין זה ר"י מחבר הגמרא ירושלמי וזה להיות כי
 קבלה אלילי עמם קודם רב אשי כמו שחראה למטה במקומו ויוכל להיות שר' יוחנן אחר היה.
 אומר הרמב"ם כפי' המשניות בהקדמת סדר זרעים כי בן בנ בנ היה נקרא רבי יוחנן ובאולי
 זה הוא. בימיו הי' ר' יוסי בן פיז ואומר לרור המור פרשת וירא כי זה ר' יוסי בא לכני ר'
 יוחנן קודם שלמד תורה ושאל ממנו ללמוד תורה על מנת להיות עשיר וקבלו בס ורתימי בירושלמי
 סוף הגריות מעשה בר' פיז ורבי הושעיא שבלו בסעמות ע"ד חוקת המעלה והגדולה ופסקה.
 ההלכה דלזילין חבר חזקה. ר' אבהו היה בדור הזה יפה יותר מר' יוחנן ונאהב למלכות באופן
 שהיו משתחוים לחכמתו כנראה כפי' המבואר גם יום שמת ר' נולד רב אדא בר אבהו שהלריך
 ימים מהד ק"מ שנים. בימיו הי' בן גונוס היהודי עשיר גדול שהיו לאביו א"ף ספיות בים
 וא"ף עירות ביבשה. בדור הזה הי' ריש לקיש אשר בכתובותו היה לסקים ובליל ויהאב אחוס
 של ר' יוחנן ויאמר לו ר' יוחנן שאם ישוב בתשובה יתנה לו לאשה וכן עשה ואומרים החוכמות
 כפי' איזה נשך כי ריש לקיש למד תורה בכתובותו קודם שהשיבו ר' יוחנן ונעשה עם הארץ והח"כ
 ר' יוחנן השיבו למוטב. ורתימי בגיטין פ"ג כי ריש לקיש היה שמן מאוד ומכר עמו ללודאי
 ועשה חנאי שכשיצרו להרנו ולעשות ממנו נהח איברים לרפואה יתנו כל רעונו למתן ימחול להם.
 אז דמיו וכשהגיע הזמן שהיו רגלים להרנו שאלו לו מה רעונו והשיב רעה אני לקבור אהבם
 כרעונו ולחת לכה מכה וחתי ונחרטו וקשרם ואח"כ לקח שק וחבן בתוכו. נתן לכל א' מהם
 מכה ערי' על פניהם עם השק וכמעט שהרגם ופתחו פיהם לרוב הצער וצוערים שיהיה כאלו
 נוחקים והוא החמיל לשחק בהם ולומר להם אהם נוחקים ועדין אלנערך לחת לכם חתי. מכה והי'
 הפלים להרגם מכל וכל. אמרה לי' ברהיה רעונך שאקח כר או כסת שקשב עליו אמר לה בתי
 כריסי כרי לי פי' שימן שבקרבי הוא לי במקום כר וכסת. אומרי' התוספות שמעשה לודאי היה
 קודם שחזר בתשובה בימים האלה היה עדין חי חוטי המעגל ואמר לי חסם אחד שהוא ראה
 צוהר שחוני הוא ר' כנחם בן יהיר ואני בקשתי ולא מלאתי ורתימי בחולין פ' אלו טרפות אמר
 ר' יוחנן בן זכאי נהירנא כד הוה יתיבנא וי"ז שרואין אחריו דרב ורב קמיה דר' וכו' וחביב
 במהר"י סי' קס"ט ושם חמלא שריב"ז שמש לפני רבינו הקדוש והוא זר גם לזה חמתי שיוכל
 להיות כי ריב"ז אחר הי' ולא הראשון שנחרב הבית בימיו או שרבינו הקדוש אחר היה ורתימי
 בתוספות בע"א פרק לפני חנייה שנכתב קע"ב לחרבן בית שני נשלמו ד' אלפים בנין שאומר
 יאמר חנא דכ"א שיה א"פי שנין הוי עלמא וכו' וזה לפי שמתחילות מחת הנפש אשר עשו בחרן
 שאז היה אברהם בן ג"ב שנים ורתימי במסכת נדה פ' המפלת אבל שאלו ארוך בדורו היה
 ור' טרפון מגיע לכחפו ור"ע מגיע לכחפו דר' טרפון ור' מאיר מגיע לכחפו דר"ע ור' חייא
 מגיע לכחפו דר"מ ורב מגיע לכחפו דר' יהודה מגיע לכחפו דרב ורב הדא מגיע
 לכחפו של רב יהודה בימיו היה ר' זירא והיו קוראים אותו קטיגא חריך שקי וזה לפי שהי'
 קטן מלד והיה נוהג לשום עצמו בכבשן שאם ולא היה נשךר י"א שהי' מכה השבועות וי"א שמתח
 מס'מדרה וי"א שנתעה לו נח להראות שאם גיהנם לא יוסי' שלש בו לרוב זדקתו ודע כי ב'
 ג' דורות אחר רבינו הקדוש הזה נמלאו חכמים רבים אשר חנרו ספרים ולא נודע שם הכתובים

ובחזרתו להציג לפניך מזכרת קאתם פסיקתא אשר כתוב בה שחזר בשנת חלף חק"ז מהסוכות העיר צימי לדקוהו שהוא חלף י"ז להפסקת הכנולת וחלף כ"ג לחרבן בית השני וד' חלפים חמס"ו ליצירה מדרש חלים מדרש חמורה שעור קומה פרקי היכלות משנת מבין דרך ארץ רבה חוטא מסכת פופרים אשר כתב הרמ"ש הלכות ס"ח שחזר אחר חתימת הגמרא אבל רבתי פ' גלה סדר עולם ברייתא של ל"ב מדות מדרש שמואל פרקי אליהו ופיואל חלה רבים , ורואיתי בס' רוקח שמחבר סדר עולם היה נקרא יוסי כמנין חייבת מלדס ושהוא תחלת הספר שהוא שפולה פ"ו עם חייבה אמרו חז"ל שי"ג שנים עמד רבינו הקדוש ביסורים וחלה מחולי עינים ורופא שלו הי' שמואל וחכמים רבים עד אין חקר היו על שלחנו רבי לוח שיהי' רבן גמליאל בנו הקטן נשיא להיותו עניו מאד אבי' שרבן שמעון בנו הגדול היה יוצר חסם , ור' חנינא יהי' ר"י אבל הוא בענותותו לא רצה להיות כל ימי רבי אשם שהי' זקן ממנו ואחרי מות רבי אשם עלה רבי מה בצפורי וגקבר בבית שערים כנראה בפ' גמיר הדין וכן דברי הימים למלכי ישראל ושיחת שלמה ומשליו ודברי הימים למלכי יהודה . בדור הזה היה רב ציבי הגר ואמו ישראלית היה חולק עם רב אדא בר אבהו ענין שררת הציבור אהו לקאי' דרב יוסף ופסק דרב אדא דגברא רבה הוא לעיין צמילי דשמיא שהם גביית לדיקה וחלוקה וסדר הפסרה וחרגוס וכיוצא והגר צמילי דמתא כמו תקון חומות ודלתות ומעיינות , רב חנינא בר חמא קבל מרבינו הקדוש שנת כמו ג' חלפים חק"פ לבריאה וק"ן לחרבן ורואיתי כי זה ר' חנינא היה רופא והיו חבריו בני רבינו הקדוש והם ר' אבשיא ורבי שמעון ור"ג ר' חנינא נכנס לעולם עם ר' אלל א:טווינוס :

רב ושמואל

קבלו מר' חנינא שנת שלשה חלפים חק"פ ואז ירד רב לבבל ומלא שם רבי שילא ר"י . ובה לסורא היה מתא מחסיא ושם עמד עד מותו שהיה שנת ד' חלפים ג' ובאזו בני ישיבתו לשמואל והליכתו לסורא היה לפי שהיה מקום מלא יהודים ולא היה בהם תורה ולכן הניח שמואל בנהרדעה והלך שם להרביץ תורה . ורואיתי בפ"ק דפסחים אמר רב אחיה דרבי חייל דליהו בר אחתיה דרבי חייל ועיקר שמו אבא ושלמדין קורין לו בר פהתי שר"ל בן נשיא . ורואיתי בפ' הבא על יבמתו שאשת רב היחה קטרתית ורבי חייל בנו היה מהפך דרבי רב שהיה שולא לאמו בדברים רעים ופוזים ורואיתי בספר יוחסין שהיה בבבל ה' משרי המלך אהב אהו מאוד והיה קוראו ודרב"ן וגם אומר שהי' מזרע שצעי אחי דוד המלך חולי זה הוא חייל בר רב שכתוב לעיל ונמלא בפ' אלו מגלחים במסכת ע"ה פ' לפני חנינא אמר כי סורא הוא ארס לובא והיא סבורה לארץ ישראל . בפ"ק פ' מרובה בחוססת חומות: שארס נהרים שהיו יושב לבן הארמי וארס לובא שכבש דוד המלך הכל ה' והצוה פרשת וירא אומר כי מתא מחסיא היחה נקראת כפר פרשא לפי שהיו מתים שם הרבה צמגפה ורב אחא החזירם בתשובה ולמד אותם שיאמרו בכל יום פ' הקטורת ותרפאו ואז קראו המקום הוא מתא מחסיא ויש קבלה אללנו היום שארס לובא היא חליפי אס כן היא סורא נהרדעה וסורא תרווייהו על נהר פרת ונהרדעה לעיל מסורא שפי מן כ' פרסי . שמואל! היה ראש ישיבה בנהרדעה והיה חכם בצורה ובחכמה יונית ונפטר שנת ד' חלפים לבריאה ורואיתי בספר יוחסין שהיה מזרע עלי רופא של רבינו הקדוש כנראה בב"מ פ"א . והיו קורין אותו שמואל ירחינאה לפי שהי' בקי בסוד העבור והיה קטן הגוף . יושלמי פרק אש"פ אומר ששמואל היה זוכר ומכיר המילדת שלו ואבג גררל ה' שריב"ל היה מכיר מוהל שלו ורבי יוחנן הנשים שרחלוהו בלדתו . ואומר ספר ברייתות שאחרי מותו בא פפוס בן פולמוס והחריב את בית מדרשו הגדול שנת חק"פ לשמרות . רב יהודה בר שמואל! היה בדור הזה והיה לו אשה קטרתית ולרוב חסידותו כי היה משלף מסאני אחי מפרא כנראה בצרכות ושמואל קורא אותו שינא ציניסם היה ר' שילא ורב אשי ואלו מחברי הגמרא והיה ציניסם שגאה גדולה וחרפו זה לוח ומתו ציוס ה' ונתראה הדם על שני הארמות שנפל מזה על זה והישיבות שפטו ואמרו שעשו שלום ציניסם . בגא בתרא פ"ג אמרו שופרים דרב כהנא כעין שופרים דרב ודרב כעין דרבי אבהו ודר' אבהו כעין דיעקב אבינו ודיעקב כעין דאדם הראשון ודאדם כעין השכינה ואבג גררל אמרו הכל בפני שרה כקוף בפני אדם וכן שרה בפני חוה והוה בפני אדם ודאדם בפני השכינה . בפ' חיוה נאך אומר

רב מרי בר רחל בת שמואל היחה ונשבה ונש' לכוני ונחגייר ולכבודו יחסו לו למנו. והורוה שלא
בקדושה ואביו היה נקרא איסור גיורא וד' אחים היו כלם חכמים והם זה ואחא ומר זוקרת
ורבא זהו דעת רש"י בפ' השובר. בפ' מי שהחשיך חמלא רבא בר אבהו ורב מרי בר רחל.
בדור הזה היה רב שמואל בר שילת חכם גדול ומקרי דרדקי כנראה בצ"ב פ"ו. ונראה בפ'
חלק שהיה מבני בניו של המן ואמרו עליו שעמד י"ג בנים שלא הלך לראות הגן שלו כדי שלא
להניח התלמידים מהלימוד. בימינו היה ר"י בארץ ישראל ר' יוחנן שהיה הגמרא ירושלמית
על המשניות בחמשה סדרים שלמים אבל בסדר פהרות לא עשה גמרא אלא במב' נדה וחברו
בשנת ד' אלפים לבריאה שהי' כמו מאתיים שנים להרבין וי"א שנפטר בשנת ד' אלפים ל"ט והיה
יפה וכלי זקן והיה עומד על שערי טבילה כדי להשיב אמן על ברכות טבילה מהבאים וגם למען
ישמו דמיונם יופיו ויולידו כמוהו והיה מזרע יוסף הדריק ומלך פ' שנים. ונראה בכפר יוחסין
שרב פשא סבה היה לו י"א בנים שמחו בחייו ויש לו בקבלה מאבותיו והם מוקפים שהמזכירים
ז"פ מועיל לשכחה כמו מזכר' אליהו הנביא במ"ג. והם דלרבי פרחב רביש רפרש אבא אחא
רבי חיננא אבא בר נחמן. רב יהודה בנהרדעא ור"ה בסורא קבלו מרס שנת ד' אלפים י"ד
ולהיותו רב הונא קרוב לאבא גברה ושיבתו ונפטר רב יהודה בר יוחנאל והלך ושיבתו לרב
הונא ומת שנת ד' אלפים נ' ועמדה הטיבה מ' שנה ורב הונא היה קטן הגוף וכחש בימיו ע'
ס"ח וז' מהם היה פסול להיטור רחבו כארכו והוא היה ראשון להיות ר"י בבבל כי עד שם לא
נהגו ר"י אלא הנשיאים בלבד. ובימינו שהי' רב אחי ראש ישיבה בארץ ישראל. בדור הזה הי'
רב עק אשר היה רביאל אליהו דאחא לגביה ללמוד חורה והנה סדר אליהו רבה. ואשחלק מניה
לפי שרב עק החחיל לקבל דרוגות והוא הפליג להחפלו ולהשענות למען ישוב ונעטר לקולו וישב
חליו ואת אשר כתב אח"כ נקרא סדר אליהו זעא. בפ' מניחא האשה שיה ליה רב עק לרב
הונא הונא חברין ורב הונא כעס לפי שלא קראו רב הונא והשיב לו עק עק ובשמחא מאן דלא
קרי ליה עק. רב חסדא ורבה בר נחמני קבלו מהם בשנת כמו ד' אלפים נ' לבריאה רב חסדא
היה תלמיד רב הונא וד' שנים קודם פטירת רב הונא בנה בית המדרש לעלמו ומלך י' שנים
אחריו בסורא. ואחריו מלך רבה בר נחמני כ"ב שנים והוא הנה כל הספר הרבות ונרח לאדם
רפמי המלשינות ומת שם שנת ד' אלפים כ"ב עיין מילעא פ' השובר והיה לו י"ב אלפים תלמידים
ומלך על כסאו רב יוסף ב' שנים והלוי ומת שנת רפ"ה. ורב יוסף נקרא סיני ורבה עוקר הרים
ואמר רש"י פ' ויגש שהרבות היא הגדת ארץ ישראל אבל בגמ' שלנו מלינו באופן אחד. בכתובות
פ' הא"ה נמצא ברש"י שרב חסדא היה מוחן רבה ובפרק מי שהיה נשוי נראה שלרב חסדא
היו ב' בנים בשם א' והיו קוראים אותם מר קשישא ומר ייקא. אביו ורבא קבלו מהם שנת ד'
אלפים פ"ה. ואביו היה ר"י בנהרדעא י"ד שנים ומת שנת דל"ט. ואחריו היה לרשא במחוזא
רבא בר יוסף י"ד שנים ומת שנת ד' אלפים קי"ג וי"א רל"ט ואביו היה שמו נחמני ונדלו רבה
בר נחמני בביתו לכיותו יחוס ולמדו חורה וקראו אביו למען לא יקראוהו בשם אביו שהיה נחמני
ובבת רש"י בהפך שהיה שמו אביו אבל קראו נחמני בשם אביו לא בשמו אחרו. רבא בר פלוגתיה
מלך אחריו במחוזא ומת שנת דקי"ג ורבו היה רב יוסף בני נהור וזהו המזכר בהגרוס כחובים
כמזכר לעיל בדור אונקלוס. ובשרבא היה יולא מלפני רבו היה יולא מלאחריו לכבוד רבו. בדור
הזה היה ר' יהודה נשיאה האמורא בן ר"ג בן רבינו הקדוש והוא היה אביו של ר' הלל הנשיא
שהיה נסמך בארץ ישראל וסוף הגמתיים כנראה במסכת ע"א. וקבלה חללו שרבי הלל המזכר
הקן לנו בכחך סוד חשבון העבור והמולדות ותקופות העתיד לבה עד שיבא אליהו על דעת רב
אדא וכפי שהיה לו מסורת מרבותיו על פה עד הלכה למשה מסיני על דרך השוה ועל מעמד
ארץ ישראל שהוא עבוד ישוב העולם ועל זה אנו סומכים כנראה בפ"א דסאהדרין ופ"ק דר"ה
ואז היה שנת תר"ע לשטרות. ואומר בעל ספר יסוד עולם שהיה אז שנת ד' אלפים ור"ס לבריאה
והתחילו למנות ליזירה כי עד שם היו מונים לשטרות שהיה מזכרם הכל' באלכסנדרוס מוקדון
בירושלים ואחרים היו מונים לחרבן בית שני וראויים בספר יוחסין שהיה לר' הלל בן ושמו ר"ב
ולו בן ושמו ר' יהודה ולו בן ושמו ר"ג בסראה שנת תת"ל לשטרות. ר' נחמן בר' יוחנן ורב

פסא קבלו מהם שנת ד' אלפים קי"ג לזיירה ומה שנת דקי"ז והיה לו מעט זקן והוא חקן שנוצת
היסח ואשמו היפה נקראת ונתח כנראה בחולין פ' כל הבשר ומחבירי רב עינא סבא ור' יהודה
וראיתי בילקוט ספר מלכים שהיה נמלא קרוב לזה הדור איש שמור וקבן כשעיר עפח וחכם והיה
נקרא ר' אחיה אבוכמא . ור' נחמן היה ר"י בפומבדיהא . ורב פסא בעיר ברגא קרובה לסורא
היה ר"י וגם אחרי מות רב נחמן היה ר"י בפומבדיהא ג"כ ומה שנת דקל"ב ומחבירי רב עינא
סבא ור' יהודה . רב אחי ראש ישיבה בסורא קבל מהם שנת ה' אלפים קכ"ז ומלך ששים שנה
ורב זביד היה בפומבדיהא ח' שנים ורבינא שנה ה' . ובמשך מלכות רב אחי מתו בנהרדעא ו'
ראשי ישיבות והם רב עינא ורב זביד רב דימי רב כהנא רב אחא בריה דרבא ורבינא צדור
הזה היה רב גביהה מני כחיל ואחרון דפרס בר פסא שמת שנה דר"ג . צימוי גזרה מלכות פרס
שמד ונהרג מר הוגא . יום גלותא ומר זוטרא ואחרים רבים והיה עת לרה גדולה וראיתי בספר
שבט יהודה שזאת הגזירה היתה נגד רגון המלך . רב אחי התחיל לכתוב הגמרא בבבלי וחזר
ללמוד כולו פעמים רבים ועשה מהדורא קמא ובתראה אכל לא הספיק להשלימו ולחממו מכל
וכל כי עלה אל האלהים שנת אלפים קע"ז . מרימר ומר בר רב אחי ורב גביהה מני כחיל
קבלו מהם שנת ד' אלפים קפ"ה לזיירה מרימר היה ר"י בסורא ומה שנת דקל"ב . ומר בר רב
אחי הפליגו בני הישיבה לראש בהיותו בן ה' שנים לכבוד אביו וי"ב שנה ישב על כסא אביו
ומה בן י"ט שנים שנת ד' אלפים ר"ו לזיירה ולרבות שניו קראוהו בני הישיבה רב סבימי .
וכשב רב שרירא שאהרי מותו גזרו מלכות פרס שמדות על ישראל שנת דקל"ד . וגם הם עשו
להורות גמרא בכל והפליגו להפיץ לו . ואחריו רב סימא בריה דרב ומת שנת דרל"ו . רב יוסף
היה ראש ישיבה בפומבדיהא וקבל מהם שנת דרל"א לזיירה . והוא היה ראש לקבלת התורה
מהדורות הנקראים רבנן סבוראי . ולפי דעתי נקראים סבוראי לפי שנתגלגלו לישראל גרות
משנות ולא היו יכולין הישיבות ללמד על פי מנהוגם והיו מפלפלים על הבנות המשניות כפי
הסברות ופסר שנת דרע"ד . ובשנה כ"ד לגדולתו הוא ונית דיו וכל חכמי דורו וישיבות השלימו
לכתוב ולהחוס גמרא בכל שהתחילו לכתוב רב אחי ורבינא חבירו והי' אז שנת דרס"ח לזיירה
וחתי"א למנין שפירות . ולהחתימת המשנה שנת שי"א . ורנ"ה להחתימת גמרא ירושלמי . וחתי"א
לחרבן הבית ופ' שנים שהתחילו רב אחי לכתוב ונחפשו בכל ישראל וקבלו אותו עליהם ולמדו אותו
והסכימו עליו כל ישראל ועליו חין להוסיף וממנו חין לגרוע וזלתי רבנן סבוראי שהוסיכו בו
מעט דבר כאשר מקובל לנו מהבאנוים הראשונים . ועיין בחוספוט ריש כחובות . וראוי שתדע כי
רבינו הקדוש חנר המשניות על חמשה עמודים והם א' פירושים מקובלים ממרע"ה מפי הגבורה
יש להם רמז בכחוב ואפשר להוילאם בדרך סברה וזוה חין מחלוקת ב' דינים שנאמר בהם הלכה
למשה מסיני ולא נלמדו מסברה ולא ממדה ג' דינים שהוילאום על דרך סברה ונפלה עליהם
מחלוקת בין חכמים ויחיד או יהודים זה גזה על חקירת טעם וסברה ד' חקנות שהנהיגו הנביאים
וחכמים הקדמונים ה' גזרות וחקנות חכמים אחרונים בכל דור ודור כדי לעשות סייג וגדר לתורה
ולזה כונה התורה בלמרה עשו משמרת למשמרתה וגם רב אחי וסייעתו שחברו הגמרא יסדו על
ד' עמודים והם א' לפרש כל פעמי המשנה ודקדוקיה ופרסיה וכלליה . ב' כסק דין על דעת
החולקים . ג' גזרות וחקנות שנעשו מדור רבינו הקדוש עד דורו . ד' דרשות ואגדות שלומדים
מוסרי' וכדוות . וזכור נא בני ללמוד בכל שנה לפחות ב"פ ספר הליכות עולם שחבר החכם ר'
ישועה הלוי להיותו סובב על כל דרכי הגמרא ומגלה חלומות כלליו וסדריו בצלור רחב ונאה
מאד . והוא הכרחי אל התלמידים הדורשים בגמ' והפליג לעשות ממי שקדמרו ואם תחפוץ בני
לדעת סבה קדימה סדר א' לחבירו בין מבין הקדמה הרמב"ם בפי' המשניות כי סם האריך ביופי
נפלא וכן בענינים אחרים רבו החופלות מאד . ובחתיי להניג סימנים אל השיחא סדרי ומנין פרקיה
ומסכתותיהם . אמר ר' שמפון בן לוי מאי דכ' יב וביה אמונת עתך חוסן ישועות חכמה ודעת
יראה ה' היא אלגרי . אמונת זה סדר זרעים . עתך זה סדר מועד . חוסן זה סדר נשים ישועות
זה סדר נזיקין חכמה זה קדשים ודעת זה סדר פהרות . סדר זרעים מסכתות י"א . זלכות ס'
פסא ס' דמאי ז' כלאים ס' גביעית י' ארומות י"א מעשרות ה' מעשר שני ד' חלה ד' ערלה ג'

צכורים ד' וזה הסדר אין בו גמרא אלא במס' ברכות. סדר מועד מסכתות י"ב וסו' למועד
 הו"ה שבת כ"ד פרקים עירובין י' פסחים י' יומא ח' שקלים ח' סוכה ה' י"ט ה' ר"ה ד'
 תענית ד' מגילה ד' מועד קטן ג' חגיגה ג' סדר זה כולו גמרא חוץ משקלים סוכה הפרקים
 פ"ח. סדר נשים ז' מסכתות וסו' ברכות הד"ג יבמות י"ו כתובות י"ג נדרים י"א נזיר ט' סוטה ט'
 גיטין ט' קדושין ד' זה הסדר כולו גמרא סוכה הפרקים ע"א. סדר נזיקין ז' מסכתות ג' צבות
 יחד הם ל' פרקים סנהדרין ומכות י"ד שבועות ח' עדיות ח' ע"ז' אבות ז' מסכתות ג' צבות
 הסדר גמרא חוץ מעדות ואבות סוכה הפרקים ע"ג וסו' סי"ג תורה. סדר קדשים י"א מסכתות
 וסו' אסרו ח"ג זבחים י"ד מנחות י"ג חולין י"ב צבורות ט' תמורה ט' מעילה ו' כריכות ו' מדות ה'
 תמיד ו' קיטין ג' זה הסדר כולו גמרא חוץ מהמיד ומדות וקיטין הפרקים ז' וסו' על פ"י ה'
 ביד משה. סדר פהרות י"ב מסכתות וסו' עהור הו"א כלים ל' פרקים אלהות י"ח נגעים י"ד
 פרה י"ב פהרות י' מקואות י' נדה י' מכשירין ו' זבים ה' עבול יוס ד' עוקצים ג' וזה הסדר
 אין בו גמרא אלא בגדה סוכה הפרקים קכ"ו וסו' לא יטמא בעל בעמיו. סוכה כל המסכתות
 ששים וסו' ששים המה מלכות סוכה כל הפרקים תקכ"א וסו' כאשר נזכר ה' אל משה כ"ז מהס
 בלא גמרא ופרקיהם רפ"ו ל"ג מהס עם גמרא ופרקיהם ש"ו. ויש מסכתות אחרות שלא נכללו
 בזאת הגמרא מסכת כלה מסכת שמחות או אכל רבתי מסכת אבות דר' נתן מסכת סופרים
 מסכת דרך ארץ רבה וזוטה. ואגב גרר' אני מודיע אליך סך תורה משה בראשית י"ב פרשיות
 ופסוקים אלף תקל"ד ספר שמות י"א פרשיות ופסוקים אלף ר"ט ספר ויקרא י"א פרשיות ופסוקים
 תהלים ספר במדבר י' פרשיות ופסוקים אלף רפ"ח ספר דברים י"א פרשיות ופסוקים אלף נ"ה :
 רב אחא בר האיבא בפומבדיתא ורב עינא בצורא קבלו ממנו שנת כמו ד' אלפים ר"ע ליזירה
 ומלך רב אחאי רב הונא ומת שנת-דרע"ה ואחריו רב שמואל בר אבא ומת שנת רע"ח ואחריו
 רבינא השני ומת שנת ש"י ואז היה רב עינא בצורא ר"י ואחריהם היו תלמידיהם של אלו ולא
 הזכירו ימותיהם כי השיבות בטלו בעבור שנאה מלכי פרס ורדיפתם ג' שנה והתלמידים לא
 יכלו להקים עליהם ר"י עד שהגיע רב חנן מאיסקייה אשר קבל מהזקנים ומתלמידיהם. ראיתי
 בתוב בקונטרס ימן כי בשנת ד' אלפים רפ"ד דמר זוטרא בן מר זוטרא מזרע דוד המלך נעשה
 ראש סנהדרין ואחריו היה ו' דורות שלא נודע שנותיהם ואני אומר שאלו הששה דורות באולי
 נמשכה כמו ק"ן שנים אחר זה ששילמו עד כך כמו ד' אלפים ת"ן לבריאה כי אז נאבד מיד
 בי מי הוא שנשאל על מהזרע קדוש של מלכי בית דוד. רב נחמן מאיסקייה קבל מהלמידי רב
 אחאי ורב עינא והתחיל המדרש בפומבדיתא שנת ד' אלפים שמ"ט ליזירה ואחריו רב מרי ואחריו
 רב הונא ואחריו רב חיינא ולא נודע ימי חייהם ומלכותם לרוב הגזרות שהיו בימים ההם ואני
 מלאתי בספרי דניהם של האומות כי בדור הזה היה הגמון א' בגליל קלבריהה מזר לישראל
 וכשנודע הדבר אל אפיפיור רומא שהיה שמו סנגרו כתב וטא לו שלא יהיה מזר ליהודים שהוא
 נגד דתם ונכתבה האגרת בנומסי האפיפיורי' ודחיהם עד היום הזה. רבי יוחנן קבל מרב חנן
 שנת כמו ד' אלפים ש"ס ור' זוטראני היה ריש גלותא בימיהם גברה מלכות ישמעאל על מלכות
 פרס ומלך ישמעאל הנקרא עלי כבד מאד ר' זוטראני ונתן לו לאשה בת מלך פרס אחר שנתייבשה
 ומקודם כמו בשנת דשע"ד התחיל מחמד לפעון טעניתיו. מר הונא ר"י בצורא ורבא ר"י
 בפומבדיתא קבלו מרב יוחנן ותלמידיו בשנת כמו ד' אלפים ש"ע ליזירה ואחריהם רב שינא ומת
 שנת דחמ"ט ורב זוטרא ואלה היו סוף רבנן סבוראי שהיו הדומות בקפ"ו שנים וכיוצא. רב
 חיינא גאון ר"י בפומבדיתא ומת שנת דשע"ה. ורב הונא גאון ר"י במתא מחסיא ומת שנת
 דחמ"ט קבלו מרבנן סבוראי שנת כמו דחמ"ט וכיוצא ואחריו רב חייה ממישו' ואחריו מר יניקא
 והוא רבה בר נטורנאי שמת שנת דשע"ט. רבי יעקב מנהר פקוד ר"י בפומבדיתא רב יהודה
 ר"י במתא מחסיא קבלו מהגאונים הראשונים כמו בשנת ד' אלפים ת"ט. ואחריו רב יעקב בר
 שמואל מבני בניו של מרימר ונפטר שנת דחקי"א ואחריו רבי יהודה שהיה סגני נהור ועם כל זה
 חבר ס' הלכות גדולות כדאיחא במרדכי פ' אלו מגלחין ואחריו רב יוסף ומת שנת דתל"ט ואחריו
 רב שמואל מזרע אמיער ומת שנת דתק"ח. ובימיו רב שמעון קיירא ולא נסמך וגם הוא חבר

הלכות גדולות שנת דק"א. ואחריו רב אחא וחבר שאלהו אחריו נסמך רב נטוראי במוקם פ
 רב אחא ומה שנת דקכ"א. רב מרי הכהן ר"י בפומבדיתא ומה שנת ד' אלפים חקכ"ג
 רב יהודה ר"י במתא מחסיא ומה שנת ד' אלפים חקנ"ו קבלו מהגאונים שהיו קודם להם שנת
 כמו ד' אלפים ח"ק. רב מרי היה סני נהור ועם כל זה חבר הלכות הרבה ובימיו יאל
 תלמיד א' לתרבות רעה. ואחריו רב מרי בר רב משרשי' שנפטר שנת דקמ"ג ואחריו רב צבי
 הלוי ור' יהודה עלה אחריו ור' נטראי במתא מחסי' ומה שנת דקמ"ז ואחריו רב חיננא והסירו
 ונפטר שנת דקל"א. ואחריו רב מלכי' ומה שנת דקל"ג ואחריו רב חיננא והסירו ריש גלותא
 דקמ"ב. ואחריו ר' מנשה ומה שנת דקמ"ח. בר אבא ה' ראש ישיבה בפומבדיתא והוא קבל
 מהגאונים שהיו לפניו בשנת כמו ד' אלפים חקנ"ו ואחריו רב יוסף בר שילא ואחריו רב מרדכי
 הכהן ואחריו רב אחונאי ומה שנת דקפ"ד והיה חסיד גדול ומלמד בנסים ואלוהי היה נראה
 לפעמים בישיבתו. ואחריו רב אברהם ולא היה בימיהם חכם ראוי לשמירה במתא מחסיא.
 רב יוסף היה ראש ישיבה בפומבדיתא. רב הילאי ר"י במתא מחסיא קבלו מהגאונים שהיו לפנייהם
 בשנת כמו ד' אלפים חק"ן רב יוסף נפטר בפומבדיתא בשנת דקל"ו ואחריו רב ינחק ומה שנת
 תר"ג ואחריו רב יוסף ואחריו רב פלטוי ומה שנת דתר"א ואחריו רב אחא ואחריו רב מתתיהו
 ומה שנת דתרכ"א ואחריו רב זמח בר רב פלטוי ומה שנת דתרל"ג ואחריו רב האי בר דוד
 ומה שנת דתרנ"ג ואחריו ר' הילאי הג"ל ר' יעקב ואחריו ר' איסוחאי ומה שנת דתרל"ג ואחריו ר'
 עמרם והוא שלח בנחרותו סדור הפלות לספרד. זמח שנת דתש"ה ובזקנותו בדור הבא היה
 גאון. ואני הצעיר ראיתי בקונטרס ישן אופן קבורת רב עמרם ולא ידעתי אם הוא זה הגאון
 שבמתא מחסיא ששלח הסדור או אם הוא גאון אחר. ועם כל זה בחרתי להציג לפניך הדבר
 רב עמרם היה במגילתא עיר גדולה על נהר רינוס וילך הרב להקים ישיבה בעיר קלוגייה ויהי כי
 זקן מאד וזה לתלמידיו שאתרי מותו יקברוהו אלל אבותיו במגילתא ועשו תלמידיו כי זה היה להם
 סגנה גדולה והשיבו להם הטהרו אותי ושימוני בחרון ואח"כ בספינה קטנה על הנהר ושימונו
 הספינה שתך מאליה. ואחרי מותו השלימו התלמידים את נדרם והספינה הלכה מיד אחר מרוגת
 המים עד שהגיע נגד עיר מגילתא ויתמחו אנשי העיר ויאמר כי יש ארון ואיש מת בחובה אז
 אמרו קדוש הוא שאל להקבר באלרנו. וישלחו ידם להחזיק בספינה והיא נרתעה לאחור וישתוממו
 האנשים ויגידו הדבר אל שר העיר ויבוצו כולם אל שפת הנהר ובהיות יהודים עמהם נתקרבה
 הספינה אל היהודים וישלחו הכותי' ידיהם להחזיק הספינה ולא יכלו כי בירחה מהם וכן עשו
 פעמים רבות עד שראו במופת כי מתקרבת ליהודים ולא להם ויקראו ליהודים ויאמר להם הכנסו
 בספינה וראו מה זה והספינה נתקרבה להם ויכנסו ויפתחו הארון והי' בו כחוב כהב האומר אחי
 ורעי בעלי בר' ק"ק מגילתא הנה באתי אליכם כי נפטרתי לעולמי בק"ק קלוגייה ומבקש אני
 שתקברוני בקבר אבותי ולכלכם חיים שלום נאום עמרם. ובדאחוס המכחז החילו להחלבל
 עליו והולילו הארון ממנה והעניו אנשי העיר ויתחזקו על היהודים ויבוס אלל לא יכלו לזוז הארון
 ממקומו ומיד לוו לשמור אותו הם ובנו עליה בית תפלתם גדולה והיהודים השתדלו עם תהוונים
 והוללות להשיג הארון ולא יכלו ובכל לילה היה רב עמרם בא בחליס להרבה בחורים ואומר
 להם תקברוני בקברי אבותי ויתעלו הבחורים וילכו בלילה חוץ לעיר ויקחו תלוי שהיה על העצים
 וילבשוהו בגדים לבנים וינגבו רב עמרם וישמוו הלוי חתמו ויקברו הגאון בקברות אבותיו וה'
 היה עמם שלא נודע ולא נתגלה הדבר ע"כ בק"רה. רב קימוי היה ר"י בפומבדיתא ומה שנת
 ד' אלפים תרנ"ט רב ינחק בר ישי ר"י במתא מחסיא שנת דתרמ"ה קבלו מהגאונים שלפניהם
 בשנת כמו ד' אלפים תר"מ רב קימוי מת שנת דתרנ"ט ואחריו רב יהודה ומה דתרע"א ואחריו
 רב כהן לזק ונפטר שנת דתרל"ה ודוד בן זכאי נשיא ואחריו רב חיננא ובמתא מחסיא רב ינחק
 בר ישי מת שנת דתרמ"ה ואחריו רב הילאי ורב קימוי ורב משה ורב שלום ומה שנת ד' תרפ"ה
 ואחריו רב כהן לזק ואחריו רב נטוראי ומה שנת דתר"ן ואחריו רב עמרם בר שיננא ומה שנת
 דתש"ח וזה הוא שבנחרותו שלח הסדר כנ"ל :

רב אהרן

בן סגמרה ר"י בפומבדיתא רב נהשון בר לודק ר"י במהא מחסיא קבלו
 מהגאונים שלפניהם בשנת כמו ד' אלפים ת"ש רב אהרן היה סוחר ועשיר גדול
 ורוקס ר"י מפני עשרו אבל לא היה ראוי ומת שנת דתש"י ורב נהשון ר"י במהא מחסיא מת
 שנת דתש"י ואחריו רב למח אחיו מלד האם. ובחולו זה הוזכר בפ"ב דב"מ ומכר ש"ס ואחריו
 רב חיים ומת שנת דתשכ"ח ואני העזיר ראיתי בהלכות שחיטה ובדיקה שהביא אלדד הדני מי'
 שבטים ויש גם אלו הדברים שאלה עשו בני אלקירואן מברבריאה אל מר למח הגאון שבמסתא
 מחסי' וכו' ואחריו שהביאו לפני הגאון פרטים רבים מדברי אלדד הדני בדיני שחיטה ובדיקה
 שנהגים י' השבטים ואומרים שזה האיש אמר להם דברים אחרים ושאלים מהגאון אם ראוי
 להאמין דבריו ואלה הם דבריו ועוד ספר לנו אלדד הנז' שכשהר' המקדש בראשונה עלו ישראל
 לבבל ועמדו הכשדים על בני משה ואמרו להם שירו לנו משיב ליון. עמדו בני משה וגשו
 בבדיה לפני הקב"ה וכתחו אלבשותם שהיו מנגנין בהם במקדש ולא ראו לנגן ובה העק ונשאת
 עם אליהם ובהמתם והוליקם לחוליה בלילה ובאחה הלילה היה רעש גדול ובצקר ראו חיל
 גדול והשיב ה' סביבם נהר שגולל אבנים וחול במקום שלא היה שם נהר מעולם ועדיין בולל
 אבנים וחול בני מים ברעש וקולות שאלו היה שם אפילו הר של ברזל היה מנפלו וזה כלל ימי
 חול ובשנת נח ולזה נקרא נהר סמכטיון ומקומות באותו הנהר שהוא רחב ס' אמה ולכן אינם
 יכולין לבוא אליהו ולא אלו אליהם ואין ביניהם אלה בהמות והיות טהורות ולומדים תורה א'
 שבעל פה עליהם ובני דן לא היו יודעים מהרבן הזיה ראשון אבל נפתלי גד ואשר שהיו יושבים
 עם יששכר ומתקומטים וקוראים אותם בני השפחות ויראו שלא יפול קטטה ביניהם הלכו לשבט דן
 ויחשבו יחד ע"כ קלת השאלה והשיב להם מר למח דעו כי יש לנו בקבלה מרבינו י'הק באון
 שבשנת כמו דתכ"מ ראו אלדד הנז' ותמרו בדבריו להיות במקלסם כדברי חכמים שלנו ומקלסם
 מופלגי' ודעו כשהגלה סוחריו זבולון ונפתלי ובשנת ה' לאחו מלך יהודה הלכו לארץ כוש וחמו
 שם להיוחס ארץ רחבת ידים מלאה טוב ונחנו בלבס לעבוד ה' והועיל להם כי נפתרו בתורה
 ובמלוא ואמרו חכמים י' גלויות גלו ישראל ולא זכר שבט דן בכל הגלויות לפי שמעלמו הלך לבוש
 קודם החרבן קל"ה שנים ובחולו לא נסע דן עד גלות שלנו ומה שאמר ר' אלדד הדני כי הם
 דיון ד' מיתות ב"ד וכי בני משה אללם ונהר סמכטיון מקיף אותם. אמת אומר כנראה במדרש
 שנובוכדנצר הגלה בני משה ואל תתמהו על השינוי וחלוף שמעמם דדבריו שהרי חכמי בבל
 וחכמי א"י שגין משנה אחד ויש שינוי בתלמידים ואפי' במקראות כנראה בחסרות ויתרות פתוחות
 וסתומות ובמסורות וחתוך הפסוקים וכל שכן במשנה שהיה חמורה ועמוקה וכו': רב ישירא
 גאון בשנת כמו ד' אלפים תש"ב קבל מהגאונים שלפניו והיה ר"י במקום נקרא פרוז שבור בנבול
 נהרדעא אלל בבל שהיו בו כמו ל' אלף יהודים לבד מגויי הארץ ונמשך מלכותו ל' שנים ובהיות
 רב האי בנו בן י"ח שנים ראה אותו ראוי למעלות ולהיות ר"י סלק עלמו והשיב בו על כסאו.
 ובהיותו כמו בן ק' שנה ופרני עמיו הלשינו עליו ועל רב האי בנו ונחלה רב שירא בידו
 אחד ומת בשנת כמו ד' אלפים תש"פ: רב האי בנו ישב על כסאו כמו מ' שנה והבר ספרים
 ופסקים ובתוכם ספר הדינים וספר שנועות וספר מקח ומומכר וספר הפקדון ומת רב האי שנת
 דתש"ח וכמוהו לא היה בגאונים והיה מורע רבה בר אבון מבני זרובבל בן שלמיהל על
 חותו היה חקוק אריה כמו שכתבו דגל מלכי יהודה וזקניו הראשונים לא יכלו לנהוג שררה
 להיות כי בני ישראל היו קונים שררת הנביאות ממלכי ישמעאל דמאי יקרים. בערוך ס"ח אומר
 כי בדורו היה מר אברהם קבכי שהיה מכיר עמידות בענוע עלי אילנות ציוס שאין רוח גושבת
 שהיה מכסה האילן בסדינים והוא חכמה מפוארה ע"כ נראה במדרכי דשנת דרב האי גאון היה
 ברומה ובימיסם היה ר"י במהא מחסיא גאונים אחרים ואחרון שבהם רב סעדיה גאון שהיה
 מורע רבי הניגא בן דוסא מבני שילא בן יהודה שליחיתו נרדף מדוד בן זכאי ריש גלותא נהבא
 ז' שנים ושם הבר על טומאה וטהרה ועל אסורי ביאה וביטות רבות בגמ' וספר האמונות ופי'
 הסורה בלשון ערבי ומביאו י' עזרא בפרשת בראשית והאיר עיני ישראל ומת בן ל' שנה שנת
 דתש"ב וראיתי בספר האמונות שהזכר ר' שם טוב שראה לו שזה רבינו סעדיה מרחיק אמונת

שלשלת רב האי ורבינו סעדיה הגאונים הקבלה

הגלגול. ואחריהם הי' ר"י רב שמואל הכהן בן חפני חותנו של רב האי וגם הוא חזר ספרים
 ונפטר ד' שנים קודם רב האי והיה שנת דתשל"ד ואחריו הקימו תלמידי רב האי ריש גלותא
 את חזקיהו בן צמו של דוד בן זכאי ונהרגו ואחריהם בעלו הישיבות ממחא מחסיה ומפומבדיתא
 ונכרת חוקם שהיו מקבלים בכל שנה ושנה מספרד ומערב ומאפריקה וממלרים ומארץ הגזי.
 בדור הזה היה לפי דעתי שני חכמים גדולים שנחלקו על מלוח הרבה שבתורה ושעמיהם ונקראו
 ד' אהרן בר' משה משבט אשר ורבי משה בן דוד משבט נפתלי וראיתי בספר יוחסין דבר על
 אלו הישיבות יפה בעיני להודיעך והוא אלו המעלות שהיו לישיבת סורא על ישיבת פומבדיתא.
 בימי רב שהיו סוף התנאי' וחללת האזוראין לא היה עדין ישיבה בבבל אלא הנשיאים מזרע
 דוד ולאחר שנפטר רב עשו ישיבה בבבל על דרך א"י והוא ישיבת סורא ומלך רב הוגא מ' שנים
 ואחריו רב חסדא י' שנים ובסוף זה הזמן רבה בר נחמני התחיל לעשות ישיבה בפומבדיתא
 ומשה והלאה היה ר"י שם תמיד הרי סורא קמה לפומבדיתא ועוד שלא היה גאון בפומבדיתא
 אלא ע"פ ר"י דסורא וישיבתו וגם בהתקבץ אלו הראשי ישיבות בבבל אל הריש גלותא ר"י ותלמידיו
 דסורא היו קורים ויושבי' בימין ר"ב דפומבדיתא בשמאלו וכן במסיבה סעודת מלוא ישיבה דסורא
 בולע תהלה ודפומבדיתא מצדך ברכות המזון וכן בכניסה ויציאה ר"י דסורא קודם ועוד כשהיו
 משלחים אנרו' זה לזה ר"י דפומבדיתא קורא גאון אל ר"י דסורא ודסורא אינו קורא לו הכי
 ועוד אם קורא ריש גלותא בס"ת ר"י דסורא מתרגם עליו ודפומבדיתא יושב דומם ועוד כשימות
 ר"ב כל הדרשיות שלו יתנו לר"י דמחא מחסיה ולא אל פומבדיתא ועוד מהפסקות שבאים מכל
 העולם אל הישיבות דסורא נטלות צ' שלישים ודפומבדיתא חלק אחד אבל אח"כ כשמלך כהן
 צדק בפומבדיתא ורבו בני ישיבתו ולא הספיק להם שלישי אחד נפלו קטעות ביניהם ונתפסרו
 לחלוק בשוה וכך היה מנהגם לעולם בכל הדברים אפילו שר"י דפומבדיתא היה יותר זקן ויותר
 חכם מר"י דסורא תמיד ר"י דסורא היה ידו על העליונה כנ"ל והנדבות שבאים להם בכל השנה
 היו מליקים ביד נחמן לנורך הולאה התלמידים המתקבלים מכל המקומות בחדש כלה שהם אדר
 וחלו כי בחדש אדר אומר להם הר"י בלאתם מעמו מסכת פלונית נגרום בחדש אלול בלאתם
 מעמו אומר להם במסכתא פלונית נגרום בחדש אדר וכל אחד מהתלמידים במקומו מעיין כל
 אותם החדשים המסכתא שנלעוו ובאים כלם ויושבין לפני ראשי ישיבות בחדש ובאלול ור"י עומד
 עליהם וצדק אותם וזה סדר ישיבתם ר"י יושב ולפניו י' אנשים ופניהם אל פני ר"י והעשרה
 שיצבים לפניו ז' מהם ראשי כלות ר"ל שכל אחד מהם ממונים על עשרה מן הסנהדרין ונקראים
 אלופים והשלושה האחרים נקראים חברים וכך היה מנהגם אם נפטר אחד מראשי כלות ויש לו בן
 ממלא מקומו יורש מקום אביו אפילו שהיה רך בשנים וכן הדין בחברים ואין אחד מהם דולג על
 מדרגת חזירו וזה אינו ממלא מקום אבותיו אבל הוא ראוי לישיב בח' משבט דרי מושיבים
 אותם וזה אינו ראוי מושיבים אותו עם שאר תלמידים שהיו כמו ת' ושאר הסנהדרין היו
 נחלקים י' לכל שורה ופני כלם אל ר"י וכל שאר התלמידים יושבים אחריהם בלי המדרגה ולמעלה
 ובסעודה ר"י לנסותם בנייתסם גועדי' כלם בשני החדשים הנו' יושבים במדרגות הגזכרים
 והשורה הראשונה גורמים לפניו ושאר השורות שומעים ושותקים במקום המלמדך ויברו ור"י שומע
 ומבין דבריהם ואח"כ קורא והם שותקים ויודעים שבכל הר"י הבין מחלוקותם וכשישלים קריאתו
 דורש וגורם באותו מסכת שעיניו החדשים שבערו ובכלל דבריו מפרט הדבר שיחלקו בו התלמידים
 ולפעמים הר"י שואל מהם פירוש הלכות והם מכבדים זה לזה ואין אחד מהם יכול לדבר בפניו
 עד שיחן לו רשות וכל אחד מדבר כפי חכמתו והוא מרחיב להם בפתרון כל הלכה עד שיחברר
 להם הכל יפה ואח"כ עומד אחד מדרא קמא ודורש' ברבים עד ששומעים אותה כלה ואז מדקדקים
 בה שאר התלמידים וכך היו עושים כל ימות החדש כולו ההוא ובשעת רביעי' קורין כל הסנהדרין
 וכל התלמידים ור"י חוקר אותם עד שיחברר לו היותם בחכמה וכשרוהה ח' מהם שאין
 תלמודו סדור בפיו גוער בו ומוכיח ומודיע המקומות שנחשלו בהם והסרחוהו שאם יטהה כן
 פעם אחרת שלא יעניקו לו ולפיכך היו מתחדדין ומזהרים בתלמודם היטב וכל השורות אינם
 בולגות מעמו עד שמודיעם המסכתא שיתעבטו בה אבל לשאר התלמידים לא היה צריך זאת

ההודעה אלא כל אחד לומד בחיזו מסכתא שרואה וכן השאלות שבו לא יחס סגל גלות ישראל הנ"י מוילאם לפנייהם ונתן להם רשות שישיבו עליהם והם מכבדים אותם ואומרים לא שבי בפניך והוא מרשה שנית וזו מדברים כל אחד כפי חמתו ומושאים ונותנים בכל דבר ור"י שומע דבריהם עד שחבר לו האמת ומיד מלה לסופר לכתוב ולהשיב וכן נוהגים בכל יום עד שהשלמו להשיב כלם ובסוף ההדש היו קרואים כל השאלות והתשובות במעמד כל החברה ור"י חותם תחתיהם ואח"כ שולחים לשאלים וזו מהלק הממון לתלמידים כ"ח כמודגתו. דוד היה היו ב' חושאל ורבינו חננאל בנו רבינו משה ורבינו חנוך בנו ור' שמרי' בר' אלחנן ור' יוסף בר' יחזקאל שטנאק שפירש כל הגמרות בשון ערבי אל מלך ישמעאל ששמו אלחנאס ורבי שמואל בר יעקב והיה מפיס כלם חכמים גדולים שחפזו בגלות ספרד. בימי ר' שריאל גאון הג"ל והוא בשנת ד' אלפים תשנ"ו לבריאה היה איש אחד חכם גבור ועשיר משועי יהודה ובאולי מצרע מלכי בית דוד נאהב מאד ממלך פרטגאל והדרין לו המלך ב' מקומות ושמה אונס ופריאל אחל דיאשה דוש גיבגוש. ועם האיש היה הרב דון יחיאל' יעיש וישמיהו המלך אדון לביטו זמושל בכל קנינו רק הכסף של מלך אטוריקו גדול ממנו ולפי מה שראיתי בקרוניקי אנציריק הראשון היה מלך גיטי בספרד בימי קוסטנטינו מחזיק המונח וס' שליוססרו אפיפיור רומא זה אטנריקי היה בן בנו מאטנריקו ראשון וזוהי השר החמילו זרעו ודורותיו שבו אחריה להקל ממשפחת יחיאל ובימינו היה נמלא ספר היחס ממשפחתו המהורה שהיה מגזע ישי ונחמד אח"כ לרוב הגזרות ולעלולים ונרשטים שולדו בגלילות ההם והפליג להטיב לכל היהודים וימת זקן ושבט ימים בשנת ד'ת"ט לזיכרה ויבכו אותם כל ישראל כי גם עבור מיתתו נחטלו ישיבות דבות בעבור הגזירות שחדשו עליהם מלכי ישמעאל ונפסקה ארחת השנה שהיו מעלי' הגלילות ההם אל פני הישיבות כי זה האדון לקח עליו משרת עלי הנדבות לנצחם ולשלהם בכל שנה זכרה לו אלקינו לעובה זה השר דון יחיאל הניח אחריו דון יהודה בנו אשר ישב על בסאו אמנם הורידו המלך ממעלת אביו ולא היה פני המלך אחר ויעמוד מנגד ולא הניח לו אלא הכנה קטנה והשר דון יהודה בן יחיאל הניח שני בנים עם הבכור היה החכם גדול דון יוסף' יחיאל והוא דור שלישי ראשית משפחתו וזאת אמנם לא ראה לרש גדולת השגרה כי נתן לבו אל התלמידות ולא ראה לבא להיכל המלך והעמיד תלמידים הרבה וחבר הנזרים ובפרט פירוש על הנמרה אשר בעונותינו נעדרים מאתנו לאורך הזמן והגליות והוא בנה ממנוו הכנסת גדולה שגליסבניה והיה לו בן ושמו דן שלמה אשר לפניו אודיעך הנמשך ממנו ועם השני היה דון יחיאל והוא ישב על כסא אביו והיה מדיני גדול ונאהב מכל היהודים ומהשנים והקים את ביתו נעזר הגור שכמעט אבדה מפני צרות הישמעאלים ודע בני כי זה השר דון יחיאל הראשון בראותו אהבת המלך אליו לזיר בחותמו ראש פני המלך שהיה כושי ולמען לא תהיה נורה שלמה השם מסוה לכן על עינו קפור עם עיבה אחרי ערפו וכסף שצניו אחריו קראו שם משפחתו' יחיאל על שמו בן נמשכו אחריו חבית חותמם ומגנס ראש הכושי הזה וכן אנו עופים היום האמנם קבלתי כי לורת מגן נמשפחתו בזמן הקדמונים קודם זה השר היתה לורת אריה מחני הגוף ולעילא עם שני ידיו פתוחות ולובל בידו הימנית ומחניו ולמטה כחני נשר מלך רגליה ובתיקן פתוחות וזונה רחבה כמו פורחות באמצע ואני הצעיר השבתי שלקדמוניי היתה ירושה אללם זאת הגרה לסימן יהוש משפחתם משבט יהודה הנמשל לאריה. והנשר לסימן שכל המשפחה קלים לתורה ולמעשים טובים שכן יחי ראון מלפני הש"י שחיה נמנה עמם לכל דבר שנקדושה אמן. אחר כל זה נבאר שם גאוות ובה תחתיו עם רבנות ונחשלת' אליהם סדר הקבלה בהורה שבעל פה. והואיל לא מלאהי בסדר הקבלה להראש"ד ולא שים מחבר אחריו שיחמיד סדר הקבלה מהרנבים מדור אל דור כפי הלוק היותם על דרך שנעשו לראשונה אמרתי לשלם נדרי אליך להביא על ספר שמות חכמי הדורות אשר חננו ונקבו בשמות חלוקים בסדר דורות עולם יתכן שידי מנעת ובעזרת ה' הטובה ע"י :

רב יוסף

בן הנניד רב שמואל הלוי בן גקטילייה מהקהל קורטובה והרביץ תורה הרבה בכל ארצות ספרד וארצות המערב קבל מהגאונים שסיו לכתבו בשנת כמו ד' אלפים

שלשלת הרבנים אחרי הגאונים הקבלה

ת"ת והסליג להסיב לישראל . ול"ד זה הוא שכן עזרא קראו נגיד בפרשת וירא ויולד נצרה רעה
 בצנראטה ונהרג הוא ואלף ת"ק בעלי בתים כנראה בשבט יודעה שנת דתתכ"ד והיה חסיד ושלם
 כמו רב שמואל אביו אבל לא כ"כ עניו ויקלחו בו סרני פלמחים והרגוהו ביום שבת ט' טבת שנת
 דתתכ"ח ומלך ספרד ראה להכריז ר' אברהם הלוי בנו על הדת ולא יכול וינו לתלותו . רבינו
 חנוך היה בדור הזה ר"י בקורדיבה ומת שנת דתשע"ה . רב חסדא מוצע בית דוד היה בדור
 הזה וחוליו זהו שמעיד הרשב"ד בסוף סדר עולם שלו ואומר שארץ הגרנבי הנקראת גרנן עד
 גהר אובל שהיו שם כותים כוזריים שנתגיירו ויוסף מלכס שלח ספר לרב חסדא הנשיא ברבי
 יצחק ' שפרטו והודיעו שהוא על דעת הרבנות עם כל עמו וראינו מזני בניהם בטולימול' ת"ת
 מחבר סדר עולם רבא וזו"ס היה בדור הזה שכן אומר בחבור שהיה אז שנת דתת"א לבריאה
 שהיה אלף ג"ג לחורבן והעלים עמו וראיתי כתוב שהיה שנת דתתפ"א . ר' יהודה בן פאסי הנקרא
 חויג היה בדור הזה ובאולי זהו ר' יהודה המדקדק הראשון שמיאן ' עזרא פעמים רבות והיה
 מדקדק ומשורר גדול ר' מרימוס ' גנאח ורבינו יונה בנו היו בדור הזה וכ' יונה זה היה רבו
 של רבינו יעקב בר יקר שהיה אח"כ רבו דרש"י ובאולי זהו רבינו יונה המדקדק הספרדי שמוזכר '
 עזרא בפי' ויהי ומקומות אחרים . ר' משה הכהן בן גקמיליה היה בדור הזה המדקדק ומשורר
 גדול . ר' שלמה בן גבירול המזכר במקומות רבים היה בדור הזה בסרגוסה ונפטר בגילוינה .
 היה חכם גדול מדקדק ומשורר נפלא וחכם בלשון יון וקבלתי מחכמי הדור שחוגר ח' לבש קנאה
 מרוב חממתו והרגו וקברו בנן שלו אלל אילן תאנה והתאנה חטטה פניה קודם זמנו ועשה האנים
 גדולים ויפס מאד ויתמה עם הארץ וישמע גם המלך ויתמה וישאל לתוגר איך החכים על האילן
 להקדים פירותיו כל כך וגאלס אמנס המלך הפעיר בו ולא הודה מאומה וינו המלך להנתן לו
 יסורים עד שיודה ענה עשה לאילין . ולבסוף הודה איך הרג ליהודי וקברו אלל התאנה ומאמין
 שלמה הנקבר מצבר הפירות וכו' ותיקף ליה ויתלוהו עליו ונפטר זה הרב בשנת דתת"א כנראה
 בט' יחסין . ר' משה בר' יצחק ' עזרא בדור הזה היה גם הוא חכם ומשורר גדול ובחכמות
 האוניות והוא חב' ספ' ערוגת השובס והיה לו ג' אחים כלם חכמים גדולים ושמו יצחק יוסף
 יהודה והוא נפטר שנת דתת"מ . רב יוסף הדיין בר' יצחק בן סהל היה בדור הזה רב חושיל
 היה בדור הזה ר"י במדינת אלקירואין . רב חננאל חכם גדול ועשיר היה תלמידו וחבר ספ'
 המקצועות כנראה במרדכי ס' חע"פ ושבעות פ"א וחבר ספר חפץ כנראה בהגהת הרמב"ם הלכות
 שכינים פ"ג והיה ר"י בארץ אלקירואן רב נסים בר יעקב תלמיד רב חושיל המזכר הוא ורב
 חננאל הנ"ל מתו בלא בנים זכרים ונפסק הגמרא במדינה ההיא מרבינו קלונימוס איש רומה
 כסמך שם וראיתי בקונטרס ישן נושן כתוב שלמד חורה מרב האי גאון והי' רבו של ר"ף . רבינו
 חננאל איש רומה היה בדור הזה שכן רשב"ם מביאו כנראה בהרמב"ם הלכות חמץ ומלה פ"ה
 הגהה ב' . ר' משה פריאה חכם גדול ומוזכר מאוד בהגהות והערות . רבינו יצחק הישראלי חכם
 גדול בחורה ובכל המושכלות ועשה חבור על הרפואה שנעקרו אל לשון לעינו ופי' על מסכת
 פכות וחבורים אחרים ויהי יותר מק' שנים ולא נשא אשה ומת שנת דת"ש לבריאה שהיה תת"פ
 לחרבן . וע"א רבים ראיתי ממנו בספר שערי ציון וראיתי חבור רפואה הנקרא ספר מראות
 השמן המחמיל אמר יוסף בן הרב ר' יצחק הישראלי וכו' אמנם ראיתי בספר ש"ת דהר"א ש' כלל
 נ"ה ס' ט' שכתבו זה לזה הרא"ש והישראלי ולא ידעתי אם זהו או אחר וקבלתי מחכם זקן א'
 שיש קבלה אלנו מרבותיו שר' יצחק לא ראה לעשות אתו אדרבה הלך אלל הרא"ש ושאל ממנו
 מחילה . ויאמר כי לא כתב הדברים ההם לתרפתו אלא שלהיות שהרא"ש לא היה מכיר מחכיבת
 ערבי ולשגור לא היה יכול להגיע אל ספרת ודין הדבר ועשו שלום . כי ר' יצחק אמר לו שהיה
 רז"ה להיות תלמידו וגם הרא"ש ראה ללמוד ממנו חכמתו החכונה ואומרים שאז ר' יצחק חבר
 ספר יסוד עולם לבקשה הרא"ש . וזה ר' ישראל מלאתיו מזכר בספר הקרוי קי שלהם ג"כ .
 אמנם לפי שהרא"ש היה אח"כ זמן הרבה וזה ר"י בדור הזה ראיתי לעשות פשרה בדבר ולכן
 אומר אני שר' יצחק דהרא"ש היה בן בנו של זה ר' יצחק בר' יעקב אלפסי קבל מהרדנים לשינו
 לפינו בשנת כתב ד' אלפים תת"ן לבריאה והוא הי' תלמיד של רבינו נסים ורבינו חננאל הנ"ל

ופריני עמנו הלשינוא באלרו היא פים של ישמעאלים וברת והלך לספרד במדינה אלסאמי ובהיותו
 בן 17 שנים נפטר שם בשנת דתתס"ג וי"א בשנת דתתפ"ג והוא העמיד תלמידים הרבה וחבר
 חבורים ונפרט ספר ההלכות. ר"י בר יעקב בר ברוך ו' אכאלייה הספרדי מקהל קורטוב' היה
 בדור הזה וגאמר עליו שהיה משועי יהודה והיה חכם גדול בחורה ובחלוניות ונפטר בגרנאטה
 שנת דתתנ"ה ור' אבי אמו של הראב"ד. ר' יחזק בר' ברוך מקורדובה שהרבין חורה הרבה
 בישראל וחבר ספר קופת הרוכלים ולא השלימו כי מת שנת תתל"ד. רב ברוך בנו שחירו מות
 אביו הלך ללמוד מהרי"ף והפליג בחורה והעמיד תלמידים הרבה ובתוכה הראב"ד בעל סדר
 עולם ומת שנת דתתפ"ו ר' יחזק בר' משה בן סכנו מקהל דנייה והלך לארץ מזרח ושמו שחירו
 מוסו לא נשאר גמרא בארץ שנער ומחלוקות גדולות היו בין זה הרב והרי"ף ומת שנת כמו
 דתתע"ה רב יחזק בר' יהודה ו' גיאוס מגדולי אליפסה והיה חכם גדול ומדקדק ופיטן מופלא
 ובקי בחלוניות ומת שנת דתת"ע והעמיד תלמידים הרבה. רב יחזק בר' ראובן ב"ה מגרנאטה
 למדינה דנייה והפליג בחורה מאד וחבר חבורי' והעמיד תלמידים הרבה. רבי יוסי בן ר' זדוק ו'
 זדוק היה מתלמידי רב יחזק בר' ברוך ומת שנת דתתק"ע והיה מופלג בחכמה. רב יוסף הדיין
 בר' יחזק ו' סהל ומהבר ספר עשרת דברות היה תלמידו והיה מתלמידי רב יחזק ו' גיאוס. הרב
 הנשיא ר' יהודה בר' ברזיל ברזלי וזהו הרב אל ברזלי המוזכר בפוסקים והיה חכם גדול וחבר
 ספר בדיני נשים נקרא ספר יחוס בשר. ובדיני מועד נקרא סדר העתים וספר תקון שמרות
 וחבר חבור גדול במחלוקת הגאונים והשופטים. וזהו הרב אל ברזלי המוזכר בספר העמוד
 ואורחת חיים. וזה תמאל בש"ת של הרשב"ץ סי' ו'. ר' יוסף מאיר הלוי מיגאשו נפגעים נקרא
 מהפוסקים יהוסף וגולד שנת דתתל"ד והיה מגדולי תלמידיו של הרי"ף וסמכו והושיבו על כסאו.
 ומת שנת דתתק"א והעמיד תלמידים הרבה ונפרט הרמב"ם. רבינו מאיר אביו ורבינו מאיר בנו
 ור' מאיר בן אחיו כלם היו חכמים גדולים ואחר פטירת רב יוסף ו' מיגש הנ"ל הישמעאלים
 גזרו על ישראל שמדות וזרות רבות וזרחו היהודים לפולטוב' ולפורטיגאל והיה שם הרב דון
 יהייא בן דון יהודה ו' יהייא הראשון משנה למלך והטיב לישראל הגולים האלה מאד. רבינו
 יעקב היה בדור הזה חכם גדול בעיר דומריג שבצרפת וחבר חבורים וש"ת רבות כנראה בש"ת
 דהרשב"א ומצינו מהרי"ק סי' כ"ב. ונראה בס' תשובות דהר"ם בר למח סי' ו' שזה הוא בן
 בחו של רש"י וזה להיות עיר דומריג רחוק מערייזים מקום רש"י כמו ג' פרסאות ואני אומר שיש
 טעות סופר בספר הר"ם בר למח המוזכר והראיה כי הראב"ד בעל ספר הקבלה מזכיר זה הרב
 ואינו מזכיר רש"י וקניו אשר גלה בכל הישוב כאשר קבלנו מאבותינו ושנתפשו חבוריו בכל העולם
 ואדבר ממנו לפנינו ג"כ. רבינו יהודה הלוי בר שמואל הספרדי היה בדור הזה חכם גדול ומדקדק
 ומשורר ובעל המושכלות והוא חבר ספר הכוזב עם החבר היה אחת ושם החבר היה רבי יהודה
 לבריאה בספר האמונות כי מעשה מלך הכוזבי עם החבר היה אחת ושם החבר היה רבי יהודה
 אלגנרו והמלך המוזכר נחנייר ע"י החבר כמו ת' שנים קודם זמן ר' יהודה הזה והחבר הוא
 כתב כל המחורע כל' כוזבי ור' יהודה העתיקים בלשון ערבי ורבי שמואל ו' תבון העתיקים בלשון
 עברי ושמעתי העתקה אחרת שעשה רבי יהודה בן קרדיטאל ואינה כל כך שלמה. כתב ספר
 יוחסין שרבי יהודה הלוי היה בן נ' שנה כשהלך לארץ ישראל כנראה בפיוטיו וקבלתי מזון א'
 שבהגיעו אל שערי ירושלים קרע את בגדיו והלך בקרסוליו על הארץ לקיים מה שנא' כי ראו
 עבדיך את אביה ואת עפרה יחוננו והיה חומר הקינה שהוא חבר האומרת ליון הלא השאלי וכו'
 וישמעאל א' לבש קנאה עליו מרוב דבקותו והלך עליו בסוסו וירמסו וימיהו: רבינו אברהם
 בר' מאיר ו' עזרא וכתב בעל ספר יוחסין כי ר' יהודה הנ"ל ו' עזרא הזה היו בני שתי אחיות
 והוא היה חכם גדול בחורה ובדקדוק וסירים ואלפגנינות וחקמות. ואומר בספר הלח' שהוא
 נמלא ברומה שנת דתתק"ו וסוף פ' שמות שנת דתתק"ב ופ' דיאל שהיה ברודים שנת דתתק"ו
 ובפ' וישלח שהיה בלוק' בפ' שמות ראה ד' בנים שנולדו בפרס א' ובפ' תרומה חומר ראיתי
 ספרים שבדקוק חכמי פבריא ונשבעו לי ע"י מזקניהם שג' פעמים הסתכלו כל מלה וכל נקודה
 וכל מלה וכל הסר בפירש' ויאל פ' חכן יש ה' נראה שהי' חכם בחבלה. ובפ' תשא נראה כי

מזל ישראל הוא מזל דלי כי כן פטמו רבים וגם הוא ראה זה פעמים רבות ובפרשת תרומה
 נראה שבימיו היה מדרש גדול בטבריה וכבר גלוי לכל הגלות רוב חכמותיו וחבוריו וגמלא בחבור
 הכתבים של הרמב"ם אשר כתב אל בנו שבחוק ומהלות רבות על חכמת החכם הזה וזהו לו
 ללמוד בחבוריו בכל ימיו. וזה החכם הלך בגלות בעולם רוב ימיו חייו כנראה בחתימת חבוריו.
 ואני שמעתי מעשים רבים מענייניו ומעשיו ונחיותיו אשר בצרתי האריכות הנחמים מלכתוב.
 ושמעתי אומרים שרבי יהודה הלוי בעל הכוזב היה עשיר גדול ולא היה לו זולתו בת א' יפה
 ובשגדולה היתה אשתו לוחמת להשיאה בחייו. עד שפעם א' כעס הזקן אישה וקפץ בשבועה
 להשיאה אל היהודי ראשון שיבא לפניו. ויהי צבוקר ויכנס ר' אברהם ו' עזרא במקרא לבוש
 מלבושי הכהנות. ובראות האשה העני הלז נזכרה משבועת אישה ויפלו פניה עם כל זה התחילה
 לחקור אותו מה שמו ואם היה יודע תורה ויתנכר האיש ולא הודע ממנו האמת. ותלך האשה
 אל בעלה למדרשו והכסה לפניו וכו' ויאמר אליה ר"י אל תפחדי אני אלמדנו תורה ואגדל שמו.
 ולא אליהו יהודה וידבר אתו ויגנוב ו' עזרא את לבבו ויכס ממנו את שמו ואחר רוב תחנוני ר'
 יהודה הערים ו' עזרא להתחיל ללמוד ממנו תורה והיה מתמיד בערמה ומראה עלמו כעושה
 פרי. לילה אחת ויתאחר ר"י ללאת מבית מדרשו וזה כי נתקשה מאד על חבור תיבת ר' שבפזמון
 לדון הסדר. והיטה אשתו קוראה אותו לאכול לחם ולא בא והלך האשה ותפטר בו עד כי בא לאכול
 וישאל ו' עזרא אל ר"י מה היה לו במדרש שנתאחר כ"ב ויהתל בו הזקן ו' עזרא הפעיר עד
 שהאשה החסונה ההוא הלכה אל מדרש אישה כי גם היא היטה הכמה ותקח מהצרת אישה
 ותראה אותו ו' עזרא ויקס ו' עזרא ויקח הקולמוס והתחיל לתקן צב' א' ג' מקומות בפזמון
 וכשהגיע לתיבת ריש כתב כל הבית ההוא הראשון המתחיל דלה הא' לשמור כפלים וכו' וכראות
 ר"י הדבר שמה גמד ויתקקרו ויתקקרו ויאמר לו עשה ידעתי כי ו' עזרא אחת וחתן אחת לי
 ואז העביר ו' עזרא המס' מעל פניו והודה ולא בוש ויתן לו ר' יהודה את צהו לאשה עם כל
 עשרו. ור"י לאץ לו חצר הבית של תיבת ריש בפזמון שמתחיל ראשה אבחר למדך וכו' וראה
 שגם תיבת ריש תשאר עם בכתיבים לכבודו. וראיתי בספר יסוד עולם כי ו' עזרא מת בשנת
 דתתקכ"ד וי"א תתקל"ד יום ב' ר"ח אדר והוא בן ע"ה שנים. ואמר בשעת מיתתו ואצטר בן
 חמש ושבעים שנה בלאחרו מחרון אף עולם. וראיתי חכמים מפורים אשר היו קדומים מאד
 שגרה לי ראוי לכתבם בדור השני הזה אשר הרא"ב לא הזכירם וספ' יוחסין כהבם אבל לא
 כסדר וחלוקת הדורות ואני אשתדל להציגם לפניך כסדר יוד ה' הטובה עלי : רבינו בחיי הזקן
 היה בספרד גדור הזה וחבר ספר חובת הלבבות בלשון ערבי ורבי יהודה בן חבון העתיקו
 בלשון הקדש והוא היה קודם הרמב"ם דור א' להיות כי רב שמואל בן חבון בנו היה גדור
 הרמב"ם הרי לריך שיהי' זה החכם בדור הזה : רבינו נתן בעל הערוך היה בימיו האלה
 ראש ישיבה ברומי וגם משפחתו עמו והראיה שהי' בדור הזה הוא שאם חביב בספרו אינו מיבא
 ראיה משום חכם אלא מהאחרוני' אלא שהיו רבינו הגאון ורבינו נסים שהיו בדור ראשון מהרבנות
 וגם רש"י מביאו בפ' הגמ' וגם בא לידי ספר הערוך כ"י ישן נושן עם שני שירים אחריו שהביר
 זה הגאון המגיד שהשלים זה החבור בע"י לירח ג' שנת דתתס"ה לינירה שהיא חלף ל"ג להרבן
 וחלף ח"ג למנין שטרות ובשיר השני מודיע שגולד לו בן וקראו יחיאל ומת בן ל' יום. והשני
 בנימין ומת בן ח' שנים הב' שבחאי ומת בן ג' שנים הד' לא זכה למולו. וראשון לכלם היה
 ראובן שאז היה חי ואומר כי בשנת דתתס"ב הוא נאחיו וזית אביו עשו כנסת צביהם עם מקוה
 מים חיים שהיו יכולים לנקות המים וציליה אחד שבים ונותן תודה מהכל והשירים שקולים והם
 אללי. ויכול להיות כי ר' נתן שמוציא רש"י בפ' דברי הימים בבנין הבית הוא זה ואם חביב
 בספרו בערך עד תבין וגראה כמעט בקרוב שהיה אז שמת שנת דתתל"ח. ואומר ספ' יוחסין
 שמת שנת ד' אלפים תתס"ו וראיתי בהנה' בספר מרדכי דשנת פ"י אומר נשאלה שאלה זו ברומי
 מן מר שלמה ומר דניאל ומר אברהם אחים בני מרגל ורבנא רב נתן גאון שהביר ספר הערוך
 ושם אומר שהיו ממשפחת יחזק והשיבו שכבר נשאלה שאלה זו בבית מדרשו של מר יחיאל גאון
 והשיב בשם רבינו יעקב גאון ריש מהיבתא דמהא דרומה דמנהב בש"י הוא להיות המילה סניף
 לקריאה

לקריאת התורה ולחקיעת שופר וכו' וראיתי בס' האומנות כי זה ר' נתן בעל הערוך היה חכם
 בכל החכמות ובקבלה. וראיתי בהגה' שאחרי הרמב"ם הלכות גרושין המזכיר ר' נתן בעל הערוך
 ורבינו אברהם אחיו ורבינו יחיאל בנו וראיתי בקונטרס' ישן נושן שזה הרב לקח לו לאשה בתו
 של רבינו הנגלה באון ולא ידעתי אם היה בתו של רבינו הנגלה באון שבדור ראשון או רבינו
 הנגלה מרומי הנזכר בהג"ה הלכות חמץ ומלה פ"ה ומקומות רבים אחרים. רבי' משה הדרשן
 מזכרנו' רבו של רש"י ומציאו פעמים רבות וגם אומר בפ' ד"ה וכן פי' לי רבינו שלמה בן
 אחיו של ר' משה הדרשן. ואו' ספ' יוחסין שזה הגאון היה רבו של הערוך. רבינו אפרים הזקן
 היה מגדולי תלמידיו של הרי"ף וחבר הבורים כנראה בב"ק פ' הגזול ומאביל בהשואה הרמב"ן
 למאור הגדול. רבינו יהודה בר ברזילי שחיבר ספר העתים רבינו יהודה' ה'בון ראש המעמיקים
 היה בדור הזה שכן מצינו בנו ר' שמואל שהי' בדור הרמב"ם שאחר זה רבי אברהם ברבי הי"א
 החוקן הגדול מת שנת דתתס"ה. ר' יצחק ברבי אשר הלוי ר' משה עניו תלמיד הר"ם הדרשן
 רבינו יוסף טוב עלם היה בדור הזה ומזכירו רש"י בכמה מקומות ובפרט פ"ק דתשובות וחבר
 חבור על הדינים ונקרא בן פורתא וחבר סדר הנאים ואמוראי' כנראה בסמ"ג לאוין סימן קל"ח
 והלכות גדולות לאוין הג"ל סי' ק"ו וחבר פי' הסורה כנראה בספ' שערי ציון ושם מצוי של ר'
 יוסף היה רבינו שמואל כנראה במדרכי דמהדרין פ"ד וחבר הבורים אחרים וש"ת הרבה.
 רבינו יעקב בר יקר היה רבו של רש"י כנראה במדרכי דברכות פ' חלו דברים ומקומות אחרים
 וזהו שקראו לפעמים מורי הזקן וזה היה תלמיד רבינו גרשון מאור הגולה רבו של רש"י יצחק בר'
 אשכנזי היה רבו של רש"י וכן ראיתי בקונטרס רבינו יצחק הלוי גם הוא רבו של רש"י המובהק
 כנ"ל ראוהו ב"ד גבי הוסיף לשי. ר' גרשון הזקן מאור הגולה לרפתי כנראה בספ' יוחסין
 וזהו בעל התקנות היה בדור הזה ויש לי קצת ראיה למשה בדור ד' לרצנות כשמדבר מרבי
 יהודה החסיד ובהגה"ה דמדרכי דשנת פ"י נראה שהי' נגלה וראיתי בקונטרס ישן נושן שמה
 שנת דתתכ"ח (בקונטרס אחר) וראיתי בשערי דורא בדון אם ריח' מלחמה היה אומר וכן פסק
 ריב"ש כהן זקן רבו של רבינו גרשון מאור הגולה המכונה לויטום. ודע בני כי לא נהפססו
 גזרותיו אלא עד סוף חלף החמישי כנראה במההר"ק סי' ק"א בשם הרשב"א. רבינו שמעון
 ברבי יצחק ורבינו יהודה הגדול ראש הנהרגי' לקדוש' ה' ורבינו יהודה הכהן בעל ספ' הדינין
 היו תלמידיו ר"ג כנראה במדרכי דשנת פ"י וב"מ פ"א. רבינו קלונימוס ברבי יהודה היה אחי
 אמו של רש"י כנראה בפ' לד"ה. רבינו שלמה הספרדי שמזכיר ו' עזרא בפ' התורה פעמים
 רבות ובפרט בפ' בראשית קוראו בעל שיר השקלים היה בדור הזה ואפי' בשפ' תרומה מזכירו
 בשם רש"י הוא טעות הדפוס ויוכל להיות כי זהו רבינו שלמה בן אחיו של ר' משה הדרשן
 ומזכירו רש"י בפ' ד"ה פעמים רבות אמנם מודה אני שן' עזרא בקצת מקומות מציא לשון ממש
 של רש"י על שם רבינו שלמה ובאולה זהו ולא ידעתי בזה הכרע אלא שבדור הבא נראה לי
 שרש"י היה בדור הרמב"ם והאמת יעשה דרכו. רבינו אברהם בן דאור בן רב יצחק בן רבינו
 ברוך הכהן לעיל חבר ס' הקבלה אשר ממנו אני וס' יוחסין ורבים אחרים לקחו ולקחתי רוב
 שלשלת הקבלה אשר ערכתי לפניך עד השפחה וכן ראיתי בס' יסוד עולם כי זה הגאון היה נק'
 הראש"ד על שם משפחתו שהיתה נק' ו' דאור ובדור ראשון של רבנן סבוראי אומר שכח ספרו
 שנת ד' אלפים תתקכ"ח לבריאה אשר גם זו ראיה אלנו שרש"י היה בדור שפחה' זה הואיל והראש"ד
 המהב' הזה אשר שם כל לבו ונפש וחקירתו ותלמודו ושאלותיו לזקניו ולחכמי דורו כמו שעשיתי
 גם אני עתה לשום על ס' כל גדולי החכמים וזהו רש"י שהיה מאור הגולה לא הזכירו וראיתי
 בס' יוחסין שזה הגאון חבר ס' אמונה רבה וס' על חכמת הכהונה שנת דתתקמ"מ ושנהרב
 בטוליפולה על קדושת ה' ושהיה לוי וזהו הראש"ד שמזכיר הרמב"ם בכ"כ שנה והלל בכחבו
 שכח לבנו והיה להראש"ד תלמיד חשוב וחכם גדול שהיה נק' ר' מאיר ובכתב שכח הרמב"ם
 אל ר' שמואל בן חבון שהיה משבח חכמת ר' יהודה אביו אמר שהעיד לו מחכמת זה ר"מ
 מתלמיד הראש"ד הרב הגדול שבפסקיהו וגם היה לומד אלל הראש"ב ע"כ. וזה הראש"ד הינו
 בעל ההשגות בשום פנים שלא היה משבחו כ"כ כי הראש"ד לא השיגו כאוהב ומבקש דעת זולתי

באיוב ומכאן בגנות הרמב"ם כנראה ברוב השגותיו כי בעל השגות היה צדור הגאון כאשר
 תראה. ר' פדיגורת חכם גדול מאד בא מלרפת אל קורטובה בימי הרי"ף ועשה לו טובה הרבה
 הרי"ף הגו' וגם למד ממנו כנראה בס' יוחסין. ר' חייא אלדאו' בא מצבל לספרד ונפטר שנת
 דתקק"ד. רבינו יצחק בר' יהודה היה מופלג בחכמה ונראה שבגה"ה דהרמב"ם הלכות חמץ
 ומל"ה פ"ח שזה הגאון קבל מרבינו גרשון מאור הגולה: הרב רבינו משה בן מיימון הנק' הרמב"ם
 מעיר קורדובה בספרד. הרב ר' שלמה יצחק הנק' רש"י מעיר טריווים בלרפת קבלו מהרבנים
 שהיו קודם להם בשנת כמו ד' אלפי' תק"ק לבריאה הרמב"ם לא מלינו שהיה לו רב מובהק
 אלא ר' יוסף ו' מיגס ורליתי במגדל עוז הלכות פ"ג וכן נראה במרדכי דמסכת שבועות שר"ן ו'
 גיאור ורי"ף ו' מיגאש היו רבותיו וקבלתי מחכמי הדור שנמלא כחוב שעמד עם רבו סגור
 במערה י"ב שנים רלופים ושם קבל תורתו. ורליתי בס' יסוד עולם שחבר ר' יצחק בר' ישראל
 ובהבור של ר' שלמה ו' יחיון שהרמב"ם נולד בשנת דתתל"ה שהיה שנת אלף תמ"ו לשטרות
 ושנפטר שנת דתתקס"ה ובספ' יוחסין אומר שנולד שנת דתתל"ח יום ש"ק שעה ושליש אחר חלי
 היום ובקונטרס ישן רליתי שנולד שנת דתתל"ב ונמלא בסוף פי' מסבת ר"ה להרמב"ם חתימת
 יד ר' דוד בן בנו האומר הרמב"ם זקני נולד יום י"ד ניסן שנת אלף תמ"ו לשטרות בעיר קורדובה
 ונפטר שנת דתקק"ו לשטרות יום שני כ' טבת ואזי מורי בנו נולד שנת דתתע"ו לשטרות ואזי
 דוד בנו נולדתי לאזי במלרים שנת דתקל"ד לשטרות. ורליתי כתוב שהיה מזרע רבינו הקדוש
 והתחיל לחבר פי' המשניות בהיותו בן י"ח שנים וי"ח בן כ"ג שנים וכן כתב הוא בסוף החבור
 וכתב דרפוס' שבקלף גדול ושם אומר והשלמתיו במלרים ואזי בן ל' שנים שהי' שנת אלף תע"ט
 לשטרות והצר ספ' משנה תורה בשנת דתתקל"ו לבריאה הוא שנת אלף ק"ו לאחר ואלף תפ"ו
 לשטרות והיא שנת השמיטה מולאי שביעי' הוא שנת כ"א ליוזל ואומר ספ' יסוד עולם שעמד
 עליו ה' שנים רלופים ואומר ס' יוחסין שחבר חבור הגדול י"ב שנים אחר פי' המשנה וספ' המורה
 בשנת ל' לחיו ואגר' חתימת המתיים ה' שנה אח"כ. רליתי במגדול עוז הלכות סנהדרין פ"ב
 שהרמב"ם עמד כמה שנים על החבור ועשה העתקיו הרבה עד שהיה מאיר הדיוטם בבה הגמ'
 או אסמכתות בלורנו והראב"ד בעל השגות מעיד בהלכות כלאים פי' בהשגו' כי מלאכה גדולה
 עשה באסיפתו דברי גמ' בצלי וירושלמי ותוס'. י"ח כששמע הרמב"ם כ"ח דברים קטעורים
 ובזיונות בהשגות שעשה לו הראב"ד אחר עליו אמר לרב שבפסקייהוה שאם התחיל לה ישלים
 ואומר כי הראב"ד לא השלים שנתו ואומר הר"ם בר למח בשתובותיו סי' ו' שמעתי שהרמב"ם
 ראה בהשגות שהשיג הראב"ד עליו ואמר מימי לא נלחתי אלא בעל מלאכה ה' כך שמעתי אבל
 לא רליתי כתוב כן בשום מקום עכ"ל. ואזי העביר אומר כי כיום דבריו שלא נמלא זה בשום
 מקום לפי שאם הרמב"ם היה רואה השגותיו היה משיב להם וגם על מה שאמר הר"ם בר
 למח בהשגות ההיא ז"ל ובהשגות הראב"ד מלאנו שאמר על הרמב"ם שהוא נער ואנחנו ישיבים
 עכ"ל אומר אני כי לא נמלא חלנו תשובה כזאת כי יעשתי ולא מלאתי אבל אם אמר הדבר
 יוכל להיות כי הראב"ד בן דאו' הזקן בעל ספ' הקבלה היה כי באולי היה עדיין חי בימי חבור
 הרמב"ם. ורליתי בהלכות מעיד פ"ח ומקומות אחרים כי הראב"ד בעל ההשגות מלעיג ג"כ
 על דברי ו' מיג"ש. ורליתי בהקדמת פי' השניות לסדר זרעים האומר שחבר פירושים לקל'ת
 הגמ' ועל זה מעיד ג"כ ר' יעקב בהקדמת העתקהוה צפי' המשניות לסדר זרעים ואומר כי
 הרמב"ם פי' ג' סדרי גמ' דדין כל מפרש ולא נחפשו בארץ אדום אמנם ראינו מהם ב' או
 ג' מסכתות ובלשון ערבי כהנם והוא הרמב"ם בספ' המעות שלו מלות עשה סי' מ"ו אומר
 שעשה פי' לקל'ת מסכתות וגם אומר צפי' המשניות מסכת תמיד שחבר הלכות מכל גמרת וירושלמי
 והוא אומר צפי' מגניות פ' חלק שחבר ספ' הדרכות וספ' הנצוה וספ' פי' היסודות ועקרי
 האמונה. ורליתי בהגרת הסודות שחבר רבי אליהו היים אומר בהקדמתו מעיד אני שרליתי כתב
 כמח"ר עובדיה האומר שבאו בימיו בירושלים יהודים שהיו באים ממקצוע דרומית מזרחית על
 ים חוקייטוס ואמרו שאין להם פסק אחר זולתי ספ' היד של הרמב"ם וגם אני העביר קבלתי
 מקמי הדור שבפליטיקו ואומרים שיש קבלה בידם שזה החבור נתפשט מעבר לחלח ונחר גוזן

אל י' שבמים . ורחימי בכהב לחממי מרסיליאה האומר דעו רבותי שחפשתי מאד בחכמה
 שקראוה גזרת משפטי הככבים כלומר שידע ממנה האדם מה שעתיד להיות למדינה או לאדם
 וגם עיניו בעיניו ע"א כולה כמדומה לי שלא נשא' לי בטולם ספ' בענין זה בלבון ערבי עד
 אשר קראתי והבנתי בו עניניו וירדתי עד סוף דעו ומאוחס הספרים נחברר לי טעם כל המלות
 וכו' וגם אומר וכבר יש לי חבור גדול בענין זה בלבון ערבי ברחיות על כל מלה ומלה וכו'
 וגם שם אומר שנית וכבר הנרתי אני חבור גדול בלבון ערבי בעיניוים האלה ושם בנרתי
 הראיות הברורות והמופתיס החזקים על מילת הבורא ית' ונצרתו כל אותן הראיות שאומרים
 הפלסופים שהעולם לא נברא ושם בנקתי כל הקושיות שהקשו עלינו על שאנו אומרים שנברא
 יש מאין וכו' וגם אומר שם פעלה נדעמו לחבר עם המשנה תורה שלו חבור אחד אחד אע"פ
 שהיה קורה גדול בכל הלכה שאינה במקומה באתו ענין אודיע מקומה כיצד כגון הלכות שבת
 מהחבור כל דבר שהוא כפי' במסכת שבת אינו נריך להודיע מקימו אך הלכה שהוא מהלכות שבת
 אבל היא בע"א או פסחים או זבחים או כריתות אודיע מקומה ואומר הלכה פלונית שהיה במקום
 פלוני מהחבור היא במסכת פלוני וכו' מעיד מגדל עוז בהלכות יו"ט פ"ו כי הרמב"ם ראה נסחאות
 שנכתבו בימי חממי הגמ'. וכן ס"ת שהיו מגיחים ממנו בעזרה לכן אשר וכן תמלא זה שנית
 בהלכות סנהדרין פ"ד וכן הוא מעיד בעלמנו בספר המלות שלו עשין סימן קל"ח ורחימי כתוב
 בקונטרס ישן האומר שבשנת דתתקס"ח הרמב"ם ברח מפני המלשימים מספרד למצרים והיה
 יודע בשלימות לשון ערבי אבל לא היה יודע כשדי ומדי וכוונותו במצרים לקח לו תלמידים
 מאלכסנדריאה ודמשק וחקן ישיבה ושמעו הלך למרחוק והכמתו היתה מפורסמת בין היהודים
 ונסתרת מן האומות לחסרון הלשונות ההם ובחר ללמד לשון כשדי והגרי עד כי צו' שנים היה
 שליט בלשונות ההם וילא שמעו בכל הארץ ולקחו מלך מצרים לו לרופא . והיה אז במצרים מנהב
 כי השלפון היה יושב בימים ידועים על כסא מלכותו והיה אללו ז' מדרגות על כסאו' אשר
 עליהם היו יושבים גדולי החכמים שבשבע חכמות ככתוב למטה ולא ידע המלך באיזו ממדרגות
 ההם יהיה מושב הרמב"ם כי מלא' את חכמתו גוברת על החכמים בכל החכמות והרב ברוב
 ענותותו לא רצה לעולם לשבת בשום אחד מהם . ואלו הם דקדוק הנקרא גרמטיקה והיא חכמת
 הפעולה ודרכי הדקדוק . הגיון הנקרא פיליטיק' והיא לוייקה וחכמת ההגיון ולחות הלשון .
 הלל הנקרא ריטוריק והיא חכמת הלירוף וחבור בהסך הלשון . השבון הנקרא ריטמטיקה והיא
 חכמת המספר החשבונות וסוד הלשון . השבורת הנקרא ייאומיטריאה והיא חכמת גמטריא ותקופות
 ותשבורת ומדות . תכונה הנקרא אסטרונוגיא' והיא חכמת השמים ומהלך הגלגלים וכוכבים ומזלות
 שיר הנקרא מוסיקה והיא חכמת הגיון ותנועות הקולות ביריד' ועליה . ושמעתי שרופאי המלך
 קנאו מאד וידברו אל המלך תועה ממנו עד כי בא בויכות בחכמ' הרפואות לפני המלך . ויקבלו
 הרופאים עליהם לשתות הסם שיסדר עליהם הרמב"ם לפני המלך אך שהיהודי יקח בראשונה
 הסם שהם יסדרו עליו וכן קבל הרמב"ם לעשות ויהי ציום הנועד הרמב"ם הגיד הדבר לתלמידיו
 וירעו בעיניהם מאד ויהלל בהם . וילו להם כל הסגולות והתרופות שינערכו אליו קודם השתייה
 ואל"כ יתקנו הכל בהכרעה גדולה ויפה ויקומו התלמידים ויקראו אום ותפלה לה' בעד' רבם וילך
 הרב לפני המלך והרופאים נתנו לו כוס התרעלה וישה ותיכף שב אל ביתו ויעשו לו תלמידיו
 כפי סדרו ויהי ה' אתו וירפאו ויהי ציום השלישי וילך גם הוא לפני המלך וסם המות בידו
 ויתמהו האנשים איך ינאל היהודי והולרכו על אפס לשתות גם הם וימותו עשרה מהם לפני
 המלך ויפרון הרב מאד לכבוד ולתפארת בעיני המלך והכרים ונחפכו פני שוגאיו כשולי קדרה
 אמנם שמעתיא בלופן אחר והוא שבהיות המלך חולה והרמב"ם יחיד ברפואתו והרופאים מלאו
 מקום לשם ארם חוך התחבשות שהיה ראוי למלך לשתות ציום פלוני והקדמו ללכת למלך וגלו לו
 בכוד שהיו ידועים בודאי שהיהודי השים ארם בתחבשות ויהי כבא השתייה לפני המלך ביד
 הרמב"ם ויאמר המלך שינהן מעט ממנו לבלב ותיכף מת הכלב ויתמה המלך וחשב בלבו בודאי
 שהי' זה ע"י הרופאים ונחלחם להרמב"ם עם כל זה נסתמו ענותיו והרמב"ם נשאר כגוף
 בלא נשמה עם כל זה אמר המלך להרמב"ם שהיך רוחה שאתה חייב מיחה עם כל זה לפי
 שהרבות

שהרבות בעבודתי מתרנה אני שתבחר אחת לופן המיתה שהרנה והרמב"ם לקח זמן ג' ימים
 להשיב לו הלך ונהל לתלמידיו שהוא יבחר שהרופאים יזיקו מכל גידיו שלו כל דמו וזנה חלף
 בפשו אולם יהיו מוכנים לעשות הרופה פלוגות לפי שיש עורק אחד היוצא מהלב שודאי אללו
 שהרופאים לא ידעוה ולא יפתהוה וכן היה ותלמידיו נשאוהו לביתו ויעשו לו התרופה וחי ולא
 הלך במערה וחבר ספר היד זי"ב שנים . ואם אמרתי בני להגיד אליך כל המעשים המוראים
 שראיתי בכתב ובקבלתי על פה מזה הרב יכלה הזמן והם לא יכלו . כי הפלוגי לחבר ספרים
 והלכות וש"ת ופירושים . כי הגלויים לנו אין לורך להזכיר' אמנם נעלמו ממנו הרבה . בחורה
 בפלוסופיה בהגיון ורפואה ובלשונות הרבה כמו ערבי יוני וכשדי . ומעיד אני ששמעתי וראיתי
 חבורים של רפואה שנתקחו ללשון לטינו ונקראים על שמו ושמעתי בודאי היות עדיין בלשון יוני
 וערבי סך גדול וחשובות שעשה לחכמי לנויל ואחרים במצרים וגלילו' אחרות אשר לא נחפסנו
 אללו וגם שבעליהן אינם רוצים לגלותם . וראיתי בחתימת פירוש המשניות של הרמב"ם אומר אני
 הרמב"ם בר' יוסף החכם בר' י' יחזק הדיון בר' יוסף הדיון בר' עבדי' הדיון בר' הרב רבי
 שלמה עבדיה הדיון וכו' ואני הבאתי לפניך בלשנת זה הרב ויהוהו למען תראה גדולתו מלד
 עלמו ומלד אבותיו שהיו כ"כ חכמים ושלמים והוא יגע ומלא להדמות להם . ואומר ספר היוחסין
 שהרמב"ם היה נקרא רב המאמין שהשמיד החולקים על הקבלה . העיד הרמב"ן באגרת החמדה
 אשר חבר שבכל ארצות תימן התקינו והיו אומרים בקדיש בחיכוך וביומיון ובחיי דמנה הרמב"ם
 ואומר כי גם היום בכל גלילות מזרח ביום שמחת חורה אומרים פטירת מרע"ה בפיוטים ואמרים
 ג"כ ירחם ה' על נפש כבוד מורינו ורבינו כבוד המזרח נר המערב הרמב"ם ועל כבוד קדושת
 רבינו אברהם בנו ז"ל . ואמר בספ' יוחסין כי במותו הלכה השמועה באלכסנדריה ומצרים
 וירושלים קראו לוס וקראו החזן מוכחות שבפרשת בחקותי והמפטיר קרא ויהי דבר שמואל אל כל
 ישראל וסיים כי גלקח ארון האלקים וישלחיהו לקבור בארץ ישראל ויהי בדרך ויקומו הלכטים
 על השלוחים ויבקשו לקחת הארון ולא יכלו כי אפי' שהיו שלשים יהיה המשה כזדה עליהם
 ובתלוחם זה אמרו איש קדוש הוא ויניחו השלוחים ללכת לדרכם . וראיתי בספר אגרת המודות
 שחבר ר' אליה חיים שאומר בהקדמתו . אני ראיתי אגרת הרמב"ם שכתב מירושלים למצרים
 לתלמידו והיה אומר אחרי בואי מארץ הצבי מלאתי זקן שהאיר עיני בדרכי הקבלה ואולי ידעתי
 אז מה שהשנתי עשה דברים רבים כתבתי שלא הייתי כותב ע"כ וכן הריב"ב"ה בעל ספר מנדל
 עוז הלכות יסודי התורה סוף פ"א אומר איך ידע וראה שהרמב"ם בסוף ימיו ידע בחכמות הקבלה
 ויהי כי ארכו לו שם הימים והיה בן ע' שנה ויגע ויאסף אל עמו ונקבר בגליל העליון ונכתבו
 שירות ותשבחות על מלכתו ואח"כ בימי הרמב"ן ורד"ק אשר קמו אנשי בלילע ודברו נגד הרמב"ם
 כנראה בכתבים ההם אשר הסיחו חכמי ארפת נגד ס' המורה המסיתים ההם תקנו המלצה
 שהיה כתוב עליו מנחה האנושי וכתבו ר' משה מיימון מוחרס ומין . אמנם אח"כ שבו בתשובה
 וחקנו המלצה כנראשונה אשר נפטר בשנת דתקס"ה והסו' ככ"י חבל משה . וראיתי באגרת
 הרמב"ם אל ר' שמואל ו' תבון דברים בלמוד החינוכים ובחתי להניגו לפניך לתועלתך ובכלל
 אומר לך שלא תתעסק במלאכת ההגיון אלא בהגור אבולר' אלפרכו וכן בכפר ההתחלות שלו
 הכל סולט נקיה ויתכן שיטייל ויבין האדם מדבריו לפי מה שהיה מופלג בחבמה וכמו כן אבולר'
 בן אלנאזי חבוריו נכוחים למצין . וספרי ארסטו הם העקרים לכל אלו החבורים לא יוצגו אלא
 עם הפירוש שהם אלכסנדר או סמפטיאוס או ו' רשד ודברי אפלטון רבו הם עמוקות ומשלים
 ודעה ארסטו תלמידו הוא דעת האדם ושיסיקו על כל מה שחיבר לפניו מלמד שנתפע עליהם
 השפע אלקי עד שישיגו אל מעלת הנבואה וספ' עלי ו' סנה אעפ"י שיש בהם עיון טוב אינם
 כספרי אבולר' אבל מועילים וראוי להצבונן בחבוריו אמנם ספ' התפוח וספ' זי' הזהב שיחסום
 לאריסטו ואינם לו . וכן ספ' אל רזו וספרי יחזק הישראלי כלם הצלים ואין בהם תועלת כי
 לא היו אלא רופאים וכן ספרי בנרקלוש ופיטגורס וספרי הרמ"ם וספרפיריאווס כל אלה הם
 פלוסופיה קדומה אין ראוי לאבד זמן עליהם . אמנם ספ' העולם קטן שחבר ר' יוסף הנדיק לא
 ראיתו אבל אני ידעתי את האיש ואת שיחו והכרתי ערך מעלתו ומעלת ספרו כי בלא ספק

הנהוג בו מנהג בעל הארזים וכו' אני הרמב"ם א' חשרי חקיון' לשטרות. ורלתיי באגרתו לחימן שמלעיג על מי שאומר כי ביז' חסרון החכמה בימיו היה צהמלא אז היהודים תחת מצב ג' מזלות עפריים שהם שור האומים גדו ולא תחת המשולש האים שהם עלה אריה קשת וזה כי מוכיח שגם בימי האבות ובימי דוד ושלמה היו תחת הג' עפריים כנ"ל ורלתיי באגרתו לחכמי מרסיליי"ה שאומר ועל ענין המשיח שאמרתם שהגיע לכם דברים משמי לא כך היה המעשה ולא במזרח היה אלא בארץ תימן עמד איש ח' זה כמו כ"ב שנים ואמר שהוא שלוהו של מלך המשיח דרך לפני ביהוה ואמר להם כי מלך המשיח יחגלה שם ונתקבלו אחריו יהודים וערביים רבים והי' מטעה אותם באמרו בלו עמי ואלא לקראת משיח כי הוא שלחי אליכם לישר דרככם וכחצו אלי אחינו שבארץ תימן כהב גדול והודיעו לי משפטו ודרכו ורלתיי שמהדש להם בספלות ושראו נפלאותיו (ואני המחבר ראיתי בספ' שבט יהודה שא' מאותותיו היה שגן מלורע והשקים בריח) ושאלו לי על זה והבנתי כל הדברים והכרתי שאותו האיש היה שחר דעת אבל היה ירא שמים בלא חכמה וכל מה שאומרים שעשה נראה על ידו הכל שקר וכזב ופחדתי על היהודים משם וחרתי להם כמו כ' קונטרסים מעיני מלך המשיח וסימניו וסימני הזמן שיתראה צו והזכרתי אותם להזהיר האיש הזה שמה יאבד הוא ויאבד הקהלות . כללו של דבר לאחר השנה נחפש ונכרחו ממנו כל הגלויים אליו ויאמר לו א' ממלכי הערביים שתפס אותו מה זאת עשית והשיב כי שליח המשיח הוא אמר לו המלך אין לך מופת גדול מזה ואם הוא כך אני וכל העולם נאמין אחי' כבדאבונה אמר לו המלך אין לך מופת גדול מזה ואם הוא כך אני וכל העולם נאמין לדברייך מיד לזה המלך וחרך ראשו ונהרג העני ההוא ההא מיתחו כפרתו ונעשו היהודים ממון גדול ועד עתה יש חשרי דעת שאומרים עתה יחי' כך היו הדברים ואחס שמעתי שהגיע כתב"ל לפי"ם שמה אותן הדברים ששלחתי לארץ תימן הועתקו והגיע שם וכו' אנב גרר' בחרתי להודיעך מעשים אחרים כאלה למען תראה שאין להאמין לכל דברי הפתאים . ראיתי בספ' שבט יהודה שאומר שהי' במדינת פרס איש שעשה עלמו משיח וגלגל לרות רבות לישראל וקודם זה כמו י' שנים במדינת קורדוב' היה איש כזה וכמעט גלגל כליה וכן בלרפת עמד יהודי על זאת השמועה ונהרגו כמה קהלות וכן נראה בהרשב"ה שאלה י' שקס איש אחד עם זה השבט ובשנת תתקכ"ד בעיר נקרא אמרי' והוא קרוב לנהר פישון בקרב מלכות מדי רחוק ממלכות פרסיה כמו מהלך ג' ימים והי' שם כמו אלף צעלי צמים ובתוכם בחור נקרא דוד אלמנסר ונתחכם בקבלו מעשיות וימיני כשופים עד שנכנס בו רוח שפות ועשה עלמו משיח והסית והדיח יהודים רבים ומרד במלכות וישלח לו המלך בעמון שיבא אליו ובגלוהו השימו בסוהר והוא ברה משם וילך המלך אחריו והוא היה רואה ואינו נראה ויגל עיני המלך ותראה לו שהי' בורה וינו המלך ליהודים שיבואהו אליו בקנסים גדולים ולבסוף נהרג והמת המלך שככה אך השים מס גדול על היהודים ורלתיי כי לזה ליהודים שלא יבאו מלבזשם אלא עד חלי גופם . ושישאו אחריהם עד גדול וכבר תלוי על לואריהם בחבל באופן שתמיד היה עומדים בבית ואם לאיזה לורך גדול היו יולאים היו אנשי העיר לועגים עליהם ומכים על העץ ומלערים אותם מהד שאלה נודע אם זאת הגזרה היתה עבור המעשה או אחר כמוה . וכהב יוסיופן שכ"ה שנים קודם הרבן בית שני בהיות קוספדו פלרו פקיד קיסר רומא על אדמת היהודים קס מכסף אחד נקרא תודה ואמר שהי' נביא והסית כמה יהודים לחנוף ממון באשר ימלאו וילכו אחריו על שפת הירדן שיבקעו ויעברו בדגליהם . והפקיד שלה שליח אחריהם ויהרגם והביאו ראש המסית אליו וכזה ראיתי בקרוניקי ומעט אח"כ קס יהודי שבא מארץ מלרים וגם הוא התפאר מנבוא' ורבים הלכו אחריו על הר הזאתים והעלו חרם בידם עיין יוסיופן ספר ב' כ"ו . ובזמן זה שנת המשת אלפים ר"ס לבריאה קס יהודי בגליל אסטריאה ושמו ר' אשר למלך אשכנזי שעשה עלמו נביא וסיה אומר שיזמו וישומו בתשובה כי קרובה הישועה וכן כל-גלות איטליאה האמינו לדבריו וישומו איש מדרכו הרעה בכל חסם (דבר כלו) כמעט כחשובות נינו' וימת האיש ולא בא משיח וגלגל המרות גדולות כי בראות הפתאים שמשיח לא בא אז המירו ועדיין השנה ההוא נקרא שנת התשובה וכן בשנת המשת אלפים רל"ד לבריאה שהי' שנת אלף הס"ו לחרבן הבית שני בא

מֵאַרְצָן מִרְחֻקֵי אֵישׁ יְהוּדִי וְשֵׁמוֹ ר' דוֹד הַרְאוּבֵי וְהֵגִיעַ לְרוֹמָא וְדָבַר עִם אֲפִיפִיּוֹר קְלִימְנָסִי וּמֵאַחַד
 חָן בְּעִינָיו וְהִ' אֹמֵר כִּי הוּא שֶׁר לְבַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְהִ' קָרָה הַקּוֹמָה שְׁחֹר כְּסוּפֵי וְכִמּוֹ בֶן מ"ה
 שָׁנִים וְהֵלֵךְ וְדָבַר אֶל מֶלֶךְ פּוֹרְטוּגָלָל וְהוֹלִיךְ אֹתוֹ מְלִיטִים כִּי לֹא הָיָה יוֹדֵעַ לְדָבַר אֶלֶל בְּלִשָׁן
 קֹדֶשׁ וְעִרְבִי וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ חֵיךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל הַעוֹמְדִים מֵעַבַר לְחַלְחָל וְחִצּוֹר וְהִנֵּה גִזּוֹן הָיוּ שׁוֹלְחִים
 אֹתוֹ לְאָמַר לוֹ אִם יֵשׁ אִתְּךָ נֶפֶשׁ לִהְיוֹת עִמָּם נֶגַד שׁוֹנְאֵיהֶם וְלִתְּתָם לָהֶם אֲלֵיכֶם הַמְּנַחֲמִים שֵׁשׁ לֶאֱלֹ
 יָדֶם לִכְבוֹשׁ אֹתָם וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שֶׁכֵּן יַעֲשֶׂה זֶה ר' דוֹד עִמָּד שֶׁשׁ יָמִים רַבִּים וְזִכְרֵיהֶם שֶׁשׁ הַעִיר
 ה' רַחֵם בְּחֹר ח' אֲשֶׁר הִ' מְסוּפְרֵי הַמֶּלֶךְ וְהַיּוֹשִׁיעִים רַחֲשׁוּהָ לְפָנָיו וְהִיא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְהִרְרַח
 חֲשׂוֹבָה בְּלִבּוֹ וַיִּדְבַר אֵל ר' דוֹד וַיֵּלְאוּ מֵהַמְּלֻכּוֹת הַהֵוא וְנִתְּגִייר וְהָכִי' שָׁמוֹ שְׁלֵמָה מְלִכוֹ וְהָפִי' שְׁמוֹ
 עַרְל מְשׁוּלָל מִחֹרֶת מִשֶׁהָ כֹּאשֶׁר הֵגִיעַ בֶּן הַיְהוּדִים הִיא דוֹרֵשׁ בְּרַבִּים בְּכָל גְּבִילוֹת אֲרָצוֹת וְהוֹרַגְתָּ
 דְּבָרִים נוֹרְאִים עַל הַחֲרוֹה שֶׁבְּכַחַז וְשֶׁבַע"פ ע"ד הַנְּסָחָר וּפְשָׁטִים יָפִים וּמַחְמִיחִים לֹא נִשְׁמַע כְּמוֹהוּ
 וְלֹא נוֹדַע חֵיךְ הַפְּלִיג בְּכָל כֶּךָ חֲכָמָה וְהִ' אֹמֵר שֶׁהִיא לוֹ מִלְּאָךְ מְגִיד וְחִצּוֹר סְפָרִים וְהִיא אֹמֵר
 הַיּוֹתוֹ מִשְׁלַחֵי הַמִּשִׁיחַ וְהִיא יָפִה חוֹאֵר מֵאֵד חֲסִיד וְשׁוֹעַ זֶה ר' דוֹד הִיא מַחְעֵנָה ו' יָמִים ו'
 לִילּוֹת רְאוּפִים וְהִיא שְׁמַעְתִּי אֵישׁ ח' רָאוּי לְהִאֲמִינוֹ נִקְרָא ר' יְהוּדָה דְּבַלְנוּשׁ שֶׁהֵעִיד בְּשִׁבְעָה
 שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ בְּרוֹמָא הוּא הִיא ח' מְשׁוֹמְרֵי זֶה הָאֵישׁ שֶׁלֹּא יֵאֱכַל כֹּל זֶה הַזְּמַן כְּדִי לְרַאֲוֹת הַפְּלֵא זֶה
 ר"ש הֵלֵךְ לְמַנְטוּב"ה לְדָבַר אֵל קָרְלוֹ וְלֹא נוֹדַעוּ דְּבָרָיו זֹלְתֵי שֶׁהִקִּיסֶר נִתְּמַלְא חַיִּימָה נִגְדוּ וַיֵּלְאוּ
 שִׁישְׁרָפוּהוּ וְכֵן עָשׂוֹ עִם רֶסֶן בְּפִיו כִּי פָחַדוּ בְּמֵאָה יֹאמֶר הַשְּׁבֻעָה וַיִּבְרַח וְעִדְדִין יֵשׁ יְהוּדִים רַבִּים
 שְׁטוּעִים אֲחֵרֵי בְּחִמְרָם שֶׁהוּא חֵי וְשֶׁהוֹלֵךְ בְּכָל שַׁבָּת לִקְדָשׁ לְאַרְוֶסְתּוֹ שֶׁבַע"פ וְע"א שֶׁל הַבַּל וַי"ה כִּי
 הוּא הַתְּנַבֵּא מִיתְּתוֹ וְאֹמֵר פֶּסוּק אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנִיחֵנו וְכו' שֵׁשׁ בְּפֶסֶק ה' חִיבוֹת שֶׁמַּחְתִּילִין מֵלֶת
 ח' בְּרוֹמָא אֵל שֶׁנֶּת חֲמִשָּׁה אֲלָפִים . אֲנַחְנוּ עַל אֲחִינוּ עוֹלָה ר"ן וְהִיא אֹמֵר שֶׁבַע"פ הַר"ן נִגְזַר
 דִּינוֹ לְמוֹת בְּמִיתָה מְשׁוּנָה . וְעַל הָאֲמִת קֶדֶשׁ ה' שֶׁלֹּא רָחַם לְהַמִּיר אֲפִילוֹ שֶׁנִּדְרוּ לוֹ הַחַיִּים
 וְהִקִּיסֶר הוֹלֵךְ ר' דוֹד לְסַפְרָד וְכֵס מֵת . רַבִּינוּ מִיִּמּוֹן אֲבִי הַרְמַב"ם הִיא גַם הוּא חֲכָם גְּדוֹל
 שְׁכִי הַרְמַב"ם בְּנוֹ קוֹרָא אֹתוֹ הַדִּין וְהַרְמַב"ם בְּפִי הַמְּשַׁנָּה אֹמֵר קִבְּלֵתִי כָל הַסְּפָרִים אֲשֶׁר בָּאוּ
 לְיָדִי מִפְּרֻשֵׁי אֲבָא מוֹרֵי וְכו' וַי"ה אֲשֶׁר הוּא יֵאֵק מִיֵּם לר' יוֹסֵף ו' מִיגַשָּׁא וְקִבְּלֵתִי מִזִּקְנֵי ח' וְאֹמֵר
 לִי שֶׁזֶה הַמְּעַשֶׂה רָחַם כְּסוּב בְּקוֹנְטֵרַם יֵשׁ וְהוּא כִּי זֶה ר' מִיִּמּוֹן לֹא הִיא רֹחֵה לְקַחַת אֲשֶׁה
 וַיְהִי כְּמוֹ בְּחַיִּי יָמָיו בָּא לוֹ בְּחֵלוֹם אֵישׁ אֶחָד זֹלָה לוֹ שִׁיקָה לוֹ לְאַשָּׁה בַּת קֶלֶב פְּלוּנִי שֶׁהִיא עוֹמֵד
 בְּעִיר אַחֶרֶת קְרוּבָה לְקוֹרְדוּבָה . וְהִרְבֵּה הִיא מֵהַתֵּל מִזֶּה הַחֵלוֹם וַיֵּרָא לוֹ זֶה הַחֵלוֹם פְּעַמִּי' רַבּוֹת
 עַד שֶׁבָּחַר לְלַכֵּת אֵל הַעִיר הַהוּא וְגַם שֶׁסֶּה חֲלָם פְּעַמִּים רַבּוֹת זֶה הַחֵלוֹם עַד שֶׁלְּקַחַת וְהִתְרַד לוֹ
 וְהוֹלִיד מִמֶּנָּה הַרְמַב"ם וְהִקָּשׁ בְּלִדָּת' וְתַמָּה . וְאֲחֵ"כ לְקַח לוֹ הַרְבֵּה אֲשֶׁה אַחֶרֶת וַיְהִי לוֹ בְּנִים אַחֶרֶם
 וְזֶה הַרְמַב"ם הִיא קֶשֶׁה הַהֲבֵנָה מֵאֵד וּמַעַט רֵאָוִן הִיא לוֹ בְּלִמּוּד וְאֲבִיו הִיא מְכַוֶּה עַד כִּי נוֹשֵׂא
 מִמֶּנּוּ וְקוֹרְאוֹ בֶן הַקֶּלֶב וְגִרְשָׁהוּ מִבֵּיתוֹ וְהַרְמַב"ם הֵלֵךְ לוֹ לְבֵית הַכִּנְסָת וַיִּשֶׁן . וַיִּקָּן וּמֵאַחַד עֲלָמוֹ
 כֶּהֵסֵךְ לְאֵישׁ אַחֵר . וְבָרַח מִפָּנָיו אֲבִיו וַיִּלֶךְ אֵל עִיר שֶׁהִיא שֶׁסֶּה הַרְבֵּה ר' יוֹסֵף ו' מִיגַשָּׁא וְקִבְּחֵל
 לְלִמּוּד מִמֶּנּוּ וְהַפְּלִיג לְהַתְּחַכֵּם . אַחֶרֶת הַיָּמִים הַרְבִּים שֶׁבֶן אֵל קוֹרְדוּבָה וְלֹא הֵלֵךְ אֵל בֵּית אֲבִיו אֶךְ
 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַתְּחִיל לְדַרֵּשׁ בְּרַבִּים דְּבָרִים נוֹרְאִים וְאַחַר הַדְּרָשָׁה קָמוּ אֲבִיו וְאֲחִיו וַיִּשְׁקִיבוּ וַיִּקְבְּלוּהוּ
 בְּכֶסֶב פָּיִם יְפוּת ע"כ . רַבִּינוּ אֲבָרְהָם בֶּן הַרְמַב"ם הִיא חֲכָם גְּדוֹל וְהַסִּיד וְרִאֲשִׁיתִי שֶׁלֹּא שָׁאֵל
 רַבִּינוּ יוֹסֵף בֶּן הַרְבֵּה רַבִּי גִרְשׁוֹן אֵל הַגִּנְיָד הַרְבֵּה גְּדוֹל רַבִּינוּ אֲבָרְהָם בֶּן הַרְמַב"ם וְבַתְּשׁוּבָתוֹ נִרְאָה
 שֶׁהִיא חֲכָם גְּדוֹל זֹלָת כִּי בְּאַגְרוֹת הַרְמַב"ם אֲבִיו שֶׁהִיא יָקָר וְהַבִּיב מֵאֵד בְּעִינָיו בְּעִבּוֹר חֲכָמָה .
 רַבִּינוּ וְעַבְדִּים הִיא בֶן ר' אֲבָרְהָם וְגַם הוּא חֲכָם גְּדוֹל וְהוּא הוֹלִיד שְׁנֵי בְּנִים שֶׁסֶּה הַבְּכוֹר דוֹד
 וְהַשְּׁנִי לֹא נוֹדַע שָׁמוֹ וְצִעֲוֵן הַדּוֹר הִלְכוּ שְׁבִי וְלֹא נוֹדַע מֵהָ הִיא לֶהֱם זֶה תְּמַלֵּא בְּחִצּוֹר הַרְיָאֵשִׁי
 אֲמַנֵם רִאֲשִׁיתִי בְּסִפ' יוֹסֵפִין הָאֹמֵר שֶׁהַגִּנְיָד ר' דוֹד נִכְדוּ שֶׁל הַרְמַב"ם הִיא בְּדוֹר הַרְמַב"ן וְהִ' וְהִ' חֲכָם
 וְחֲסִיד גְּדוֹל . וְהִיא מֵהַפְּלָל בְּמַעֲרַת קְבֻרָה הֵלל וְשֵׁמָא וַיֵּלְאוּ מִיֵּם . וְזֹלָת הַרְמַב"ם לְמַלְטִיִּם
 וְכֵן בְּיוֹם מֵתוֹ ח"ק מְלִשְׁיָנִים בְּאַרְץ מְלָרִים וְאַחַר ז' חֲדָשִׁים נִעְקְרוּ נְשִׂיָהם וְבִנְיָהֶם מֵהַעוֹלָם . וְהִיא
 לְזֶה רַבִּינוּ דוֹד הַגִּנְיָד ז' בְּנִים וְשֵׁמָם ר' אֲבָרְהָם וְר' שְׁלֵמָה שֶׁהִיוּ בְּזִמְן הַרְשֵׁב"א . וְרִאֲשִׁיתִי בְּקוֹנְטֵרַם
 שֶׁבָּחַר ר' אֲבָרְהָם הִלְוֵי בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁנֶּת ה' אֲלָפִים רַע"ז שֶׁהוּא פ' נְבוּאָה שֶׁנִּתְּמַלְאָת בְּחִרְבוֹת יְבוּשָׁלַיִם
 וַיֵּלְאוּ דְּבָרָיו רַבִּים וְנִכְבְּדִים מִחֲכָמֵי בְּרַלְאוֹ' כְּתוּב אֵל הַרְבֵּה רַבִּינוּ דוֹד בֶּן בְּנוֹ שֶׁל הַרְמַב"ם לְחַלּוֹת

פניו להודיעם אם נמלא אצלו דבר בסוד הקץ וישא את פניהם וישלח להם המעשה מלידת הנער הנעי' ילד שעשועים והנצחיות אשר נבא ובסוף כל נבואה קלת פי' ולפי מה שנראה הרב ר' דוד היה שקלל וסחריס לכל מי שיגלה רו' זה לנכרי וראוי לזכר מגחלתו שלא יכוח ולשמור סוד כמה שיש בו כאשר היא קללת חכמה מוסף אל רוב חסידותו וגודל יודותו וספארת גדולתו כאשר היה נגיד ומורה לאומים מזרע קדושים מזני בניו של אחוה לדיק הרב המורה לדיק אשר בשערים מעשיו יהללו ולהורתו חיים ייהלו לו והפעם שאסור לגלות לפי שיש בקלת עניינים ההם סכנה הרבה ובקלתם השתיקה יפה ע"כ. וראוי שהדע שזה המעשה היה בקיבור. כי בשנת כמו דרמ"ה ליזירה וכמו ת"ה שנים לאחרן בית שני היה ר' פנחס חסיד גדול וקדוש וחי לו רחל לאשה גם היא חסידה והיה עקרה ויחפלו להם יחצ' ונעטר לקולס והער ובחדש ז' להריונה בחמישי בשבת בעלות השחר שהיה עולה לזק ומאזנים לזד מזרח ביום ר"ה שהיה שני לשמטה בשנה הנזכר נולד זה הנער ויקראוהו נחמן והיך שגולד החחיל לדבר פלאות ומעשה מרובה והעולם קראו הנער נחמן קטופא דמן כפר כרעס ומת בן י"ב שנים. ובסוף ימיו הסבא נבואות גדולות על הישועה והדברים ההם נכתבו והם סחומים נסחריס ועמוקים בהרבה לשונות ירושלמי ובבלי ארמי והגרים מעורבים ונחלפים עמוקים מאד במליה וחייה וגללו המכרשים להבין חלק קטן מהם וזה ר' אברהם המפרש אומר שבשנת ה' אלפים רפ"ט הייתה מחברת בן דלי לדגים כאשר היה כשינכחו ישראל לארץ בימי יהושע כן כשעלה עזרא עם הגולה לירושלים ועיין לעיל בדור יז'את ישראל ממלריס שהארכתי באלה המחברות. וזה המפרש אומר באורך דבריו שנשאל בחלום מחי קץ הפלאות והשיב לו מישאל אלפנן וסחרי וגם הוא בצהרותו שאל בחלום זה והשיבו לו הלא הוא כמוס עמדי אומר ש:נבואות אלו נמלאו בהרבה ה' בגליל החחחון בעיר עבריא כחובים בגיילים ישנים ובלוי' בחוך כלי עופרת ע"כ ויש בידי זאת הנבואה וראיתי כתוב שנשאלה זאת השאלה בחלום והשיבו החאנה חננה פניה והואיל זאמי עמך על דברי זמן הקץ בהרמי להרחיב בקלת הדבור בו למען השמע ממני דברים רבים אמר ר' יונתן תיפח רוח של מחשבי קליין שהיו אומרי' כיון שהגיע הקץ ולא בא שוב אינו בא אלא חכה לו שנאמר אם יתמהמה חכה לו. וכן אמר ישעיה לכן יחכה ה' להננכ' וכו' אשרי כל חוכי לו. בפ' חלק מנא דבי אליהו שיה אלפי שנין הוו עלמא ב' אלפי' תהו פי' בלי תורה הי' מצריאת העולם עד ג"ב שנים לאברהם שני אלפי' תורה שמשלימין שנת קע"ב אחר חרבן בית שני שהיא אז ד' אלפים שנים לצריאה ושני אלפים משיח פי' היה ראוי שיבא משיח אבל בשביל עונותינו עדיין מעוכב אמר ליה אליהו לרב יהודה חין העולם פחות מפ"ה יובלות שהם דר"ן וצויבל אחרון בן דוד בא אמר רב אשי הכי אמר ליה עד הכא אל תלפה לו מכאן ואילך איסתכי ליה אמר רב חנן מלאתי אדם אמת ובידו מגילה שמאלה בין גנוי רומה וכתוב בה לאמר דר"א שנה לצריאת העולם יתמו מלחמות והשאר ימות המשיח ואין הקב"ה מחדש עולמו אלא לאחר ז' אלפים שנה רב אחא אמר לאחר ה' אלפים אמת' אמר ר' נתן מה דכתיב בחבקוק עוד חזון למועד ויפה לקץ ולא יכוח אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא ולא יאחר מקרא זה יקצ ויורד עד התהום לה כרבותי' שהיו דורשים עידן ועדנים ופלג עידן פי' גלות מלריס ה' וזהו עידן ועדינים הוא ת"ח ופלג עידן הוא ר' הרי אלף ת' שנים ולא כר' שמלאי שהיה דורש האכלהם לחם דמעה וחסקמו בדמעות שליש כי ג"פ ת' שהיה גלות מלריס וג"פ ע' שהיה גלות צבל שהם יחד אלף ת"י ולא כרבי עקיבא שהיה דורש פסוק עוד אחד מעט היא ואני מרעיש את השמים ואת הארץ פירוש כשיאלו ישראל מגלות צבל חני הנביא אמר זה הפסוק ופירושו שבבית ההוא היה מעט כבוד ואח"כ והבאתי חמדת כל הכותים לירושלים ובפ"ק דע"א ח"ר חנינא אחר ת' שנה לאחרן. הוזהר פר' חולדות אומר כשישאל' שנת ה' אלפים ת"ח ליזירה יתי משיחא וכו' בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחותו. ושמעתי אחרים מביאים אסמכתא ויענו בני ח"ת את אברהם שר"ל כשישלימו ימי העיני שנת ת"ח. בזהר פ' שמות מגיד הרבה סימני' שהיו צביאה משיח בזהר פרשה וארא ובשלת ובגל אומר שבשירת היס יש רמז לציאת משיח. הרמב"ם באגרתו לישראל שבחיומן אומר אמת טעם בדקדוק אינו נודע אך יש בידי קבלה נפלאה קבלתי מאבי זקני שקבלו מאבותם וקניסם

עד תחילת אבותינו צבירושלים כמו שהעיד הנביא ונלות ירושלים אשר בספרד . והוא שבלעם
אמר כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל יש צו סוד שהזמן ההוא ימנה בזה יש משעת ימי
צראשית עד הזמן שהשוב הנבואה לישראל כי זה הזמן היה בשנת ל"ח שילאו ישראל ממלכים
שהיום כבר ילאו שני אלפים תפ"ו שנים ועל זה ההיקף. תשיב הנבואה לישראל בשנת דתתקע"ו
שנים לליירה ואין ספק שהנבואה תהיה קודמת לביאת המשיח והשם יתברך הוא היודע האמת
שמעתי אומרים האמתות במטריאות פסוק אם יתהמה חכה לו וכו' שעולה אלף של"ה כנבוא'
דניאל האומר פסוק אשרי המחכה ויגיע זכות שעולה כמוהו . שמעתי אומרים האמתות הנה
אנכי ראשי חיבות ה' אלפים שולח לכם את אליה הנביא ר"ח עולה של"ז והוא רומז בקרב אל
פסוק עד כי יבא שילה שמעתי על שם ר' שלמה מלכו . אמר איוב ארדוף אשיג אחלק שלל
שר"ח עולה ה' אלפים ש"ס והרי זה קרוב לדעתי שהכתוב למטה שעולה השנ"ח . הרב ח"א
צפי' דינאל מוכיח שזמן הקץ יהי' שנת הת"ש לבריאה . וראיתי בספ' הקנה אביו של ר' נחוגיל
האומר בכה חשבונותיו שיהיה בשנת הרנ"ב וסי' ברן יהד ככזי בוקר. אברננאל צבירוש ישיעה
וירמיה אומר שיהיה בשנת הרס"ג או הרנ"ד י"א פסוקים אחרונים של דינאל עולים של"ה י"א
שמלות לקץ הימין תמימות ממש עולים של"ה י"ח במטריאות של הסתר אסתר עולים של"ה מועד
מועדים ר"ל מועד שלפני מועדים שונים שהם ת"פ שנים מיציאת מלכים עד בנין בית ראשון
ות"י של משרן זמנו שהם יחד הת"ן הוסוף עליהם מחניחם יהיו אלף של"ה . מוהר"ר מרדכי דאטו
בספ' מגדל דוד שלו מפרש מאמר כ"ח מפרקי ר"א האומר שמי' ד' מלכיות פרס יון והרביעית
ישמעאל ימשכו יום א' של הקב"ה פחות ב' ידות שעה ובפרק מ"ח שם נראה דאלף שנים הם
לו ית' י"ב שעות א"ב יום שלם יהי' ב' אלפים חוליא מהם ב' שלישי שעה מהם ג"ה שנים ו'
חדשים ב' ימים ותמנה אלף תתקמ"ד שנים ה' חדשים י' ימים מראשית מלכות פרס שיהיה נ"ב
שנים אחר החרבן ראשון שהם י"ח שנים קודם בנין בית שני ומלא מלכות ד' מלכיות וכלה י'
אדר של"ה בשנת שס"ה בקצן גליוה ובשנת ת"ח תחיות המשיח . ר' סעדיה רש"י ורלב"ג צפי'
ספ' דינאל ר' אברהם הגשוי בספ' המגילה והרמב"ן בס' הקץ ובספ' הגאולה ורבינו בחיי פרשה
ויכלו כולם מקיימים בראוי להיות בשנת הקי"ח וזה עם זאת האמתות שאמרו חז"ל שני אלפים
ימות המשיח והם ד' אלפים לליירה ישלימו קע"ב שנים אחר חרבן בית שני שים עליהם קי"ח
שנים ועלו לסקר ר"ן וזהו שרמז דינאל ולתת שקון שומם ימים אלף ר"ן ומה שכתוב אחריו אשרי
המחכה ויגיע לימים אלף של"ה רומז אל מ"ה שנים אחר קי"ח שאז יהיו כל המלחמות באופן
שהכלית הזמני והמלחמות יהיו קס"ג שנים ובזה הדרך יהיו ימי השלוה ימות המשיח תתל"ז
שנים כי לסוף האלף שני ישוב העולם הו וצבו וכלו יהי' שנת ולזה רומז ישעי' ב' למרצה המשרה
עם מ' סחומה שעולה ת"ד והשאר עולה רל"ז . ובזה היו ימי השלוה לישראל לשעבר שהם
ז' שנים שעמדו על בנין ות"י שעמד הבית ראשון ות"כ לבית שני שהם יחד תתל"ז שנים וכן
אם תלרק קע"ב שנים אחר חרבן בית שני שאז נשלמו ד' אלפים תורה עם קס"ג מהאלף חמישי
יהיו יחד אלף של"ה . ולזה רומז ג"כ עידן שרומז אל ארבע מאות ושמונים שנים שילאו מיציאת
מלכים עם בנין בית ראשון ועידן שני רומז אל ת"י שעמד הבית ופלג עידן רומז אל בית שני
החשבונות הנזכ' שעולים תמ"ה כלם יחד הם אשל"ה . ור' אברהם זכות בס' התכונ' שלו אומ'
שיהיה שנתר"ן ור' אברהם הלוי גיסו בספ' משרא קטרון מקיים שנת ר"ן . ואני הלעיר אמרתי
להגיד אליך על זה הענין מה שאירע והנני גשע' אליך כי כיום דברי וזה כי בשנת ה' שט"ו
בליל שביעי של פסח על משכבו בלילה ההוא נדדה שיני מעיני ונכנסתי צהתבודדות עד מתי קץ
הפלאות ואחרי הדברים רבים נרדמתי . ויהי צנקר והנה עלה זית צפי ממסוק ארלנו ולא עתה
וכו' ונתתי לבי עליו ומלאתי כי עולה כלל הפסוק ה' אלפים שנ"ח . בזה האופן כל הפסוק
בהיותו עולה השי"ב וסימך השי"ב את חמתי מעל בני ישראל ועוד שוב ותמנה חיבות דרך כוכב
מיעקב וקס שנים מישראל במספ' קטן בהניח ו' של כוכב להיותה נחה ובלתי נשמעת בדבור
שעול' מ"ו וסימני"ך אלי"ה הנביא שכלם יחד עולים השנ"ח . ובחיבוי חו"כ אל דברי התרגום
שאומר ויתרצה משיח' שמחתי מאד כי ראיתי המשיח עולה בן קרוב לזה מלאתי פסוק ויקרא

יעקב לבניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אחכס באחרית הימים שעולה השנה בזה הדרך. ה' רומז אל ה' אלפים אח"כ חספור יוד יוד מ'. 'י יוד מ' מס שעולים ש"ג חספור אח"כ פחה ה"א וקמץ 'י והדגש 'י וחירק המ' שהם ב' ווין ו'ג' יוד שעולין מ"ב אח"כ חמנה כל החיבה במספ' קמן ועם כל המלה יחד יעלו י"ו שהכל יחד עולה שנה וכן את חמנה פסוק אז נהלו חלופי אדום וכו' חמ"א ה' אלפים נעים שרומזים אל חמשה אלפים אח"כ חמנה מלה ראשונה ואחרונה שכל אלו החיבות חוץ ממלות אחד שכב' ב'או במספ' וגם אל חמנה מאות אלא אחדים ועשרות יעלו בידוך שפ"א. הסר ו מהפסוק כ"ה חיילות שאין נוכך מהם שלא יעזרו בהשגון ישאר בידוך שנה וכן על זה הדרך פסוק עזי וזמרת יה שיש ה' אלפין ואח"כ חמנה ראש וסוף חיבות ויעלו בידוך כ"ה אח"כ החמיל הפסוק וחמנה במספ' קמן עד אלי ואנוהו ויעלו בידוך קשה כל יחד הם השנה וכן בפרשת הר סיני בשני פסוקים שהם אחרי נמכ' גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו או דודו או בן דודו יגאלנו או משאר בשבו ממטפהו יגאלנו או השגיגה ידו ונגאל כי יש ה' שמוס של גאולה יש אותה אל עולה ה' אלפים ויש ג' יגאלנו שעולה במספ' מלא ש' ואח"כ חמנה ג' יגאלנו במספ' קמן עולה ג"ז ושלשם יחד הוא א' שבין כלם הם השנה ושמתחי כשראיתי שפי' רבינו יעקב בעל הטורים האומר שדוד הסר רומז אל משיח בן דוד וכו' השני פסוקים יפה וקל לדרשו על גלות ישראל הנמכרים בין האומות ומדר הקב"ה לגאלם כי הוא גואל קרוב. חמנה הרמב"ן בספרו הג"ל אומר אין הכליתו בימות המשחית רק שמירת הסורה והשכר המקווה עליה באיזה דרך וזמן שיבא מלא האלקים חמנה חיפה גאולתו או תאחר עד הימך הדעת ולא נסי' מכל דברי תורה כדבר המפורר ואענה חורפי דבר כי בטחתי בדברייך ואל תל מפי דבר חמת וכו' ולכן לריך לומר כמ"ש סוקרטי אין לאדם לבקש מה ירצה האלקים לעשות בעולמו עת זולת עת כי זו השנה קשה וזרה מאד לטבע האדם גם רעה רעה בעיני האלקים. הרב רבי שלמה מלכו שגשר במנוכרה למד להלמידיו ראשי חיבות ב' ג' פסוקים על ביאת המשיח והם כי תקנה ענד עברי שם שנים יעזוד ובשביעית ילא לחפשי חסם כאשר יגיע חכלית קן נבואה הנביא עמוס בסוף דבריו עס במחון רמזו ישעיה שבהחל' שנת ש' נשלמו ימי מועד יהיה עליו בית דוד וזו הוזה רביעי באחריתו יהיה על ישראל ישועה נדקח חמת לעולמים חשק פני שכינה ישרה חמדת ונה ממשתלח את בגפו יבא בגפו ילא את בעל חשה הוא ויאלה חשחו עמו אז מערכות בני גוג פושעים וחמלים יחספו בחוך ארץ בצרה גומר פוג ולוד יבאו לייס אחריהם אשר מחשבותם באו ערובה להשלים חרצה שוממה העיר הגדולה ויבאו אללה ויתחברו יחד לבא ארץ הכבי חך שכינת הפארתו ועוזו על מקדשו וביטו את חדוניהו יתן לו חשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה חכיה לאדוניה והוא ילא בגפו אחרי מלחמות הרביעי דודנים נחלה יעשו ואז יתגלו חכלית נחמות לישראל והיה אחריה שנת השבת והעיר יושלים להגדיל דמי הע"ל לכלות ולהסר בני נכר יתנו מסיס חשכנו וריפ' בעוש' נשפע וההיכל חוסד המקדש אחרי שלשה הימים ואז יקבצו לאלפים דרך ים הגדול חוקף האומות יחד המונים לרצונת אחריהם דרך נגב ים המלך ואז המלחמה. ואחרי חלילים יאבד לא"ב גלות פירוסו וחכליתו והמשגילים יבינו לא"ב שנת רל"ג לחלף הששי יהיה סוף הגלות פירוסו מלשון הלא פרום גם נתן סימנים אחרים כמו אמר חויב חרדוף חשיב חחוק שלל שר"ת רומזים ה' אלפים שין וכן חיש אל אחיו חבל חשמים חחחו וכן חרדפה חויבי ואשיגם ולא חשוב וכן חשובה חרעה לחך חשמוד חעבור :

הרב

רבינו שלמה ילחקי הנקרא רש"י מעיר טרוויש שבצרפת ראיתי ספר יסוד עולם שחבר רבי ילחק ברבי ישראל האומר שר"ש בר ילחק מעיר לימברו שבארץ לרפת נספר בשנת דת"ק. ואחריו נמשך בעל ספ' יוחסין ואומר שהיה מכונה פרשנדתה שר"ל מפרש הדת ושהיו ימי חייו ע"ה שנים וגם ראיתי ש"ת בן למה סי' ו' אומר שהרמב"ם היה נמלא בימי ח' עזרא וגם שמעתי חכמים רבים בדורנו זה אומרים שיש בידם קבלה שרש"י היה קודם הרמב"ם. וגם ראיתי שר' עזרא מזכיר רבינו שלמה פעמים רבות ולפעמים את דבריו. רק חני חושב שבחולי הוא ר' שלמה ספרדי שמוזכר ג"כ או רבי שלמה אחר ואני חמתי בלבי שרש"י היה

דבור הרמב"ם ולא קודם אליו ולאילו שמוכל להאמין שרוח הקודש נושג' בדברי רש"י להיות
 מפרש כפי הקבלה האמתית כל תורה שבכתב ובג"כ עם כל זה להיות הרמב"ם מפרש יותר
 ממנו בחבור כיד הגדולה שלו אשר יגע וטרח ועמל בו מאד עם הספסוף הגמרות והדברייטות
 והוספות וכל המהצרים ופובקים שקדמוהו זולת פני' המשניות והפ' המלוות בחרת' להקדימו
 לכל דבר כאפרים למגשה ואלי איני גוזר שרש"י יהיה צוה הדור ושואף האמונה תהיה מלוח
 עשה מן התורה. אבל אני נוטה מאד אל זה בכת הרלויות הלה רשונה הראש"ד שכתב ספר
 הקבלה שלו בשנת דתתק"כ כנראה לעיל דבור שני ועיין עליו עכ"פ יש להפלא מאד איך לא
 זכר בקבלתו זה הגאון שהיה כל כך חכם ויודע בשערים שמו אשר עם פירושו האיר עיני
 התלמידים בתורה שבכתב ושבע"פ. ובפרט אליבא דמהן דאמר שזה הגאון נלה בעולם רוב
 ימיו והיה נכנס בכל המדרשות לכן לריך לומר שהיה אחרי הראש"ד ועוד כי חמלא בפסקי
 ר"ת בן צמו של רש"י שהיה חמלא בשנת ה' אלפים ל"ט כאשר תראה למטה במקומו והוא
 מהנמט שרש"י יתרחק מנכדו יותר ממאה שנים בפרט כי רש"י אחיו של ר"ת למד עם רש"י
 זקנו כאשר תראה ועוד חמלא בסוף שנת הגה"ה ב' בדברו יחד רבינו שמחה דויטרי תלמיד
 מובהק של רש"י כנראה בספ' יוחסין עם ר"ת בן צמו של רש"י אם כן רבינו שמחה דבר עם
 הזקן ונכדו. ובדור ר"ת אוכיח אליך שר"ת היה בשנת ה' אלפים ל"ט. ועוד כי רואים לנו
 שרש"י ונכדו הרשב"ם בפני' הגמ' מביאים בעל הערוך ח"כ בעל הערוך היה לפני רש"י וכבר
 הוכחנו שבעל הערוך היה דבור שני ח"כ לריך שרש"י יהיה דבור שלישי שאחריו. ועוד שרבותי
 על פה מזקני וחכמי הדור שיש להם בקבלה מזקניהם שרש"י בגלותו היה ג"כ בספרד ואם היה
 קודם הרמב"ם איך אפשר שרוב חכמתו לא יהיה נזכר במהצרים רבים שהיה אז בדורו בספרד
 ולרפה ועוד חמלא לפירושו בדברי הימים על מיתת יאשיהו מלך יהודה שאומר דונמאל' לט' נאב
 שמזכירים קינות על ההרוגים בימיו והנה חמלא כי לרות גדולות היו לישראל בכללו משנת
 דתת"ק עד שנת דתתק"כ כאשר תראה למטה במקומו מזקני הדור ובפרט בסליקי כשהייתי
 שם שנת שר"ח שבלכת רש"י בגלות העולם עבר ג"כ דרך מלרים ונתארח בבית הרמב"ם אשר
 עשה לו כבוד גדול בראותו שפארת חכמתו ונתן לו במשתה שמן בלסימו ששזה משקלו זהב
 ועמדו יחד ימים רבים ועוד שחמלא ראב"ן היותו שנת דתתק"ה לפנינו דבור הזה ואומר ספר
 יוחסין שריב"א בנו היה תלמיד רש"י כמו שאכתוב ושרבינו שמחה שהיה מגדולי תלמידי רש"י
 כתב מפני ריב"א וכן רח"ם שדור הזה נראה שהיה תלמיד רבינו יעקב ברבי יקר שידענו היותו
 רבו דרש"י ועוד שאם רש"י יהי' קודם הרמב"ם כבר ידענו שחבורי רש"י הם קב ונקי מאירים
 עיני הגולה והרמב"ם יגע ומלא כל חבורי ישראל ומחזיר מחכמים גדולים ואגרותיו ותשובותיו
 ואיך אפשר שלא יזכיר זה הגאון לעולם בשום מקום. הלא לריך לומר שהיה דבורו ובחולו בלי
 גודל שמו אללו. וקבלתי מחכמי הדור שאביו של רש"י היה שמו רבינו יתחק והיה חכם גדול
 יורה שמים. וע"כ קראו לרש"י יתחקי על שם אביו ובסוף מסכת ע"ה ברש"י מנה אותו בחכמה
 ורלויתו כתוב בקונטרס יפן. שזה ר' יתחק היה לו מרגלויות יפה שזה הוה עתק. והיו רלוים
 אותו בני עירו לקנותה כדי להשימה בעין פלו'. ואף כי הרבו לתת צעורה מאד מהר ומתן
 לא אבה שמוע אליהם עד שנגללו והביאו ר' יתחק צערמה על ספינה בחצי הים ואז התחילו
 להכריחו לתת להם המרגלויות וצראותו מוכרת לתת להם והשליכה צים וינילוהו ה' מידם. ונת
 קול נשמעה בבית מדרשו לכל תלמידיו שאמר היה לך בן מאיר אל כל ישראל וחקך שיה נולד לו בן
 ויקראו שמה בשם אביו ויגדל הגער בחכמה לא קם כמוהו בצלכות נרפת. וכל החדושים ופירושים
 שהיה חמלא ושומע מאחרים או משכלו היה כותבם על קונטרסים. ולכן בעלי התו' קראוהו
 הקונטרס וכן התמיד עד היותו בן ל"ג שנים. שאז נדר ללכת בגלות ז' שנים לכפר עון האער
 שקבל אביו על האבן שזרק וזה שאפי' שאביו קדש ה' בזריקה עם כל זה היה לו לער גדול על
 האבנים. ואם כן לא יתנה מלוח שלימה וגם לצבא אהרת רנה ללכת בגלות שלהיות שאז
 השלים פני' התורה ורוב הגמרות לא רנה לגלות קונטרסיו ופירושו לשיצות בהשבו שמה קדמהו
 אחר ביותר בטריות ויפוי. וצוה הגלות היה חוקר ודורש בשיצות הפירושים שיש להם וכן נלה

באיטליאה ובארץ יון וארץ הנבי ועבר בדרך מלחיה וזם ראה הרמב"ם וסבב את ארץ פרס וחזר
דרך אשכנז והגיע אל ביתו בעיר מרום שזרפתא ובסונו לביתו חפס פירושו לסורה. והסלים
פירוש כ"ג מסכתות שלמות ודבות אחרות בלתי שלמות. ואז התחיל לפרסם חבוריו ע"כ ראיתי
עם וראיתי כתוב שזאו פירושוו ביד הרמב"ם או שבהיות צדיחו הכאה לו קלה. ותומרים
הרמב"ם כתב בלגרוו שהיה בנפשו לכתוב עדיין פירושים אחרים לולי שקדמי בלרפתי. בהבנת
הרמב"ם פ"ג דשפת אומר שרש"י חקן בעיר מרום. ערובין בלא הכיר ליר. ונראה במשנת המתבבל
שדה מחזירו שרש"י הי' חכם גדול בתבונה וחכ' פסקי וס"ת הרבה. וס' הפרדס אשר לא נמלא
אלגו אלא קאורו. וקבלתי מתלמידי הר"ם מפדוה שבהיות רש"י בולג נחאכסן צדים יסודי חכם
גבור ועשיר ופרנס העיר בספרד ולנקטתו חכר לו ספר אחד וקראתו על שמו ספר הפרנס.
וראיתי בקונטרס שנפטר רש"י בן ס"ר שנים אצל ספר יוחסין אומר שהיה ע"כ שנים. והעידו
לפי יחודים סוחרים ממנוטובה שהלכו אל חצר הקיסר במלכות הגרמניאה ראו בעיר פרנאטה
קבורת רש"י עם מצבת אבן עליו וכתוב עליה דברים שלפיהם מחיקתם לא יכלו להכניס ועיין
בשרשים שרש"י עשה בהנה"ה שנראה היות רש"י חכם ברפואה. וקבלתי מתלמידי רבב רבי לואק
דמוריאל שהוא קבל מרבותיו שקבלה אללם שפס רב נהגלגל ברש"י ונפש שמואל בהרמב"ם.
ונפש ר' יוחנן ברבינו חס. וכן נהגלגלו הדברים שכמו שקבע הלכה כרב באיסורי שר"ל מהלכות
חסרות כן נקבע להיות כרש"י וכמו שקבע הלכה כשמואל בדיני וסימך הרי"ך מן הלכה
היינו שמואל שהיה מרווה התלמידים בהלכות והי' כמו מן דוגיא במלכותא דנא. ולכן נקרא
ג"כ עבור מלכה. כן נקבע להיות כהרמב"ם. וכמו כאשר יש לפסול בין רב ושמואל היו קובעים
הלכה כר' יוחנן בן להיות במקום שלא נהווו רש"י ורמב"ם נקבע הלכה ברבנו חס. וראיתי
כתוב שהיה שר ח' בנרפת נקרא גופיפידו בלשון יון גבור ואיש מלחמה סחז וחים משהיה
ונשחע חמת רש"י. אפילו בין העמים כי אלו כל העמים ידרשו. ושלח בעדו מעיר למדינה
וימחן רש"י ללכת כי הכיר האיש יזעם השר וירכב עם כל חילו ויבא אל בית רש"י ועלה
עד לבית מדרשו ומלא כל השערים פתוחים וכן הספרים פתוחים ולא ראה אדם. ויקרא בקול
גדול שלמה שלמה ורש"י משיב מה אדוני מצקש. ויאמר השר אנה חכה ורש"י משיב הני וכן
עשה כמה פעמי' אז חסה השר וילא מן המדרש וישאל היש פה יהודי ויבא לפניו ח' מתלמידים
ויאמר לו השר אמור לרב שיבא אלי והנני מצפיתו על דאשי שלא יקבל היזק וירד רש"י אל
השר ויכרע לפניו והשר הקימו ויאמר עתה בלתי חמתך. אכן ראוני שיתעלי על דבר גדול
שיש לי לעשות והוא כי הכינותי ק' אלף פרשי' ור' חניות גדולות ורלוני ללכוד יושלים וגם יש לי
בעיר עקרון ז' אלפים פרשים אחרים ואני בנות בה' ללוח השמעאלים היושבים שם להעדרם
מתחמת המלחמה. ולכן הודיעו דעתך ואל תשחד ואז השיב רש"י בדברים מועטים אחת הלך
ותלכוד יושלים והמלך עליה ג' זמים וזיוס הד' יגרשך הישמעאלים ותבדה וחשוב בעיר הזאת
עם ג' סוסים ויתמרמר השר מאד. ויאמר יוכל להיות כי בנים יהיו דברך חך את החיור עם
ד' סוסים אלהיל בשרך ללכדים ואחרוב כל היהודים שזרפתא ויארע לו כל אשר החנה אלו
רש"י ויחזור עם ג' סוסים אחרים ויתר משלו אחרי רוב המלחמות שעשה כי נמשו ד' שנים
ויחזר דברי רש"י והיה דעתו להרע לו וה' הפר עלתו כי בהכנסו בשער העיר נפל אבן ממסקוף
השער והמית אחד מחביריו עם סוסו הרכוב עליו ויבהל השר מאד והודה כי כנים דברי יסודי
ויקך לו אל רש"י להשתחוות אלו קודם שבו אל ביתו וימלא כי הלך לעולמו ויתחבל מאד עליו.
ע"כ מלאתי ואני כחצוי הקור. וקבלתי שלא הי' להש"י במס זכרים. וזולתי ג' בנות אשר
השיאם בחיור לרבינו ומחר נתן הגדולה שהיה חכם גדול כנראה במדרבי דקדושין פ' האומר
ומקומות צדים אחרים והוא היה אב לרשב"ם ור"ת ורבי"ם לרבינו יהודאי בר' נתן הנקרא רי"י
נתן השני וגם הוא חכם גדול ופי' קלה מסכסות לפני חמוי וס"ת הרבה כנראה במד' י'
חולין פ' כל השבר. וראיתי בקונטר' ישן כי נפטר בהור. לרבינו אפרים נתן השלישי וגם הוא
היה גדול ובקי בנמ' רבי ו שמריה ראיתי בקונטר' ישן שהיה מנדולי לתלמידי וחבר ש"ס ושיינס
בנמלא ונדע שמו בפסקים רבינו שמשון היס מתלמידי כנראה בהבנת הרמב"ם בלכות הבלה

פ"ו וצ"ל הוּא רבינו שמעון משכן שמצוי בהנהגת מרדכי גסין פ"א רבינו שמחה דויערי אשר
הבד מחזור ויערי על פי רש"י רבו כנראה במהררי"ק סימן קע"ו ומקומות רבים אחרים .
זכרונות"ם סוף שבת בהג"ה ז' כנראה שדברו יחד זה החכם ורבינו חס . וגם זו ראייה שרש"י
היה בדור הזה . כי רבינו שמחה דבר עם הזקן וכדו . ר' אלעזר בר' נתן מוסל הנקרא ראב"ן
היה אשכנזי חכם גדול וחבר חיבורים בחוכם ס' לפנת פענח . ר' אלעזר בר' משולם ור'
אלעזר בר' מאיר בר' ינחק מאורליאגש היו זקנים בדור הזה ומזכירם רש"י בפ"ו ר"ה"ו יוסף
תלמיד חשוב דהרמב"ם . שעשה פ"ו שיר השירים בלשון ערבי . ר' אליקים בר' יוסף חכם גדול
ומורה הוראה וראיתי בקינפרי' יפן שהיה חמיו של ראב"ן והוא יחד כנראה במרדכי במס'
ר"ה פ"ג שאומר אירע מעשה במגלה שנת דתחק"ה בפני רבינו אליקים וראב"ן . ואמר שרש"ם
אחיו מרבינו חס בן בחו של רש"י היה בימיים גדול ומורה הוראות כנראה בהג"ה בהרמב"ם
הלכות אישות פ"ג האומר וכבר היה מעשה והסכימו לדעת ח' רבינו אליקים בר' יוסף וראב"ן
וכו' ושלמי פי הרמב"ם והודה להם וכו' וכן במרדכי דכתובות פ' האשה שאלו ראב"ן ורבינו
אליקים אח הרמב"ם וכו' רבינו ינחק בר' מרדכי הג' ר"י בר"מ היה בדור הזה חכם גדול
ברינגטבורג ומזכירו מרדכי דר"ה פ"ט ומקומות אחרים רבינו שמעון בר' טוביה הנקרא רשב"ב
היה חכם גדול בדור הזה כי חתנו מראב"ן כנראה בהג"ה דמיימון בסוף דיני חמץ ומלה וכל
הפוסקים מביאים דעתו . רבינו יואל הלוי היה חותנו של ראב"ן והיה חכם גדול . והיה לו בן
שנקרא ראב"ה ואכתבנו בדור ד' . בן ראיתי בקינפרי' יפן . רבינו יואל בנו מראב"ן הנקרא
רבי"ח היה חכם גדול וחבר חיבורים ואומר מרדכי דחולין פ' כל הנשאר שחבר ס' נקרא ח"ה
ואומר ס' יחסין שרבי"ח היה תלמיד רש"י . וכן ר' שמעיה ורבי"ח הלוי הבחוי שנהרג על
קדוש ה' היה בדור הזה וראיתי בהרמב"ם בסוף הנהגות שאחרי הלכות ביאות אסורות שרבינו
שמריה כתב מפי רבי"ח . רבינו אלעזר ממ"י האשכנזי הנקרא רא"ם היה בימים האלה כנראה
במרדכי בסוף ב"ב המעיד על ג' אלו הרבנים ר"ל ראב"ד רבי"ח רא"ם שהיו יחד והיה חכם
גדול גם בחכמת הקבלה וחבר ספ' היראים אשר מזכיר בו הרבה שהיו בדורו כמו בס' כ"ג
ד' ינחק בר' מלכי לך ומר רב הונא ראש כלה . ורבינו יוסף בשם הרב רבינו שמואל . ובס'
ק"ד רבינו אפרים בר' וצדין אחרון מזכיר מורי הזקן רבינו יעקב ור' יקר ורבינו ינחק
הלוי . וראיתי בהג"ה רמב"ם פ"ז דאסורי ביאה שהיה תלמיד ר"ח ומחק פסק ח' מס' הישר
ד"ה רבו ונראה בס' יחסין שזה רא"ם מת שנת דתחק"ה . רבינו שמעיה נראה במרדכי דב"ב
פ"ב שהי' תלמיד ר' יוסף קוב עלם . וראיתי במרדכי פ' כל הנשאר שזה הגאון הי' בן בחו של
רש"י . ר' אברהם בר' מעיר מנפלייר שצפרווינגלה הי' חותנו של הראב"ד שאכתוב בדור שאחר זה
וכי' אב"ד חכם וחסיד וחב" ס' אשכול זה ראיתי בס' שערי יוון . וראיתי בס' האמונות של ר'
שם טוב האומר שיש קבלה ביד האחרונים שהיה זה הגאון מקובל גדול ושליחו היה מחגלה
בבית מדרשו ואני המחבר אומר שצ"ל אל זה כיוון הראב"ד . בהשגה שעשה בהלכות סוכה פ"ח
האומר כבר הופיע רוח הקדש בבית מדרשנו ממה שנים וכו' . ר' שמואל בן חבון בן ר"י ראש
המעתיקים היה בדור הזה כנראה שהרמב"ם כתב לו אגרות של אהבה על השעשוק המורה -
רבינו שמואל הלוי היה ראש ישיבה בקולית' שכן נראים אגרות בינו וצין הרמב"ם וכן תראה
בהגהת הרמב"ם הלכות תפלה ש"ב . ואני הצעיר ראיתי בס' ש"ת הרא"ם כלל ל"ב תשובה ה'
שזה הגאון חבר ס' הנקרא בשל על גבי גחלים אמנם שמעתי שר"ח חברו וראיתי מהר"ל אומר
שהמחבר השי' שמו בן לפי שיש בו וצדיקו טעם ורית כמו שהוא בשל על גבי גחלים ולמטה
בדור ר"ח נמלא מחב' אחד לו . וצ"ל חבור אח' היה . רבי חסדאי הלוי הספרדי ממגלים
והיה שוכן באלכסנדריאה הלכו אגרות בינו וצין הרמב"ם רבינו פנחס בר' משולם דיון אלכסנדריא'
הרמב"ם כתב לו בכבוד גדול . רבינו יהונתן בן רבינו דוד הכהן חשבתו שהיה ראש ישיבה מחכמי
לונדל שעשו כמה הלכות להרמב"ם . רבינו יעקב מקורביל חשבתו שהיה בדור הזה וחבר בהלכות
שהיפה פ"ג בהנהגות רמב"ם . רבינו משה מפיררה בר' מאיר שמצאו סם הלכות תפלה פ"א
בהג"ה בחולין הי' בדור הזה שכן ר' מאיר בר' ברוך מזכירו בפסקיו . רבינו שמואל מבינברק

שמניח מרדכי ר"מ פ"ב. ראיתי בקונטרס' ין שהיה תלמיד רבינו שמחה מאשפזיה. רבינו שמעון קרא היה בדור הזה באשכנז שכן ראיתי בקונטרס'. רבינו ברוך ממגלה בן רבינו שמואל היה בדור הזה חכם גדול והוא חבר ס' החכמה כנראה במדרכי פ' שבעות כדיינים ששאל רבינו שמחה דויטרי את רבינו ברוך ממגלה וכן במדרכי שם תראה שהלכו אגרות בין זה הרב ורבינו שמחה תלמיד רש"י וכן בתרומת הדשן סי' ש"ע וכן במדרכי פ' העור ורומב הקשה רבינו שמואל לרבינו ברוך בס' החכמה ורבינו ברוך היה מאריך ימים עד שראה ראב"ה כנראה במדרכי דתשובות פ' הכותב שאל ראב"ה את רבינו ברוך ממגלה רבינו יקר ה' רבו של ר' ברוך ממגלה כנראה במדרכי דחולין פ' כל הבשר ורבינו יהודה ממגלה היה ג"כ בנו במדרכי דב"ב. רבינו שמואל אביו של ר' ברוך הנז' ורבינו שמואל בנו היו חכמים גדולים כנראה בתרומת הדשן סי' שכ"א ומכרר" סי' ל' וע"ג. רבינו יעקב מאורליאני' בגליל אנגליטרה היה בדור הזה חכם מופלג וספרג שנת דתקכ"ו והוא נקרא בחו' ר"ת כאשר קוראים רבינו יעקב בן חנו דרש"י. בן קבלתי מחכמי הדור ולא יש סי' לדעת מי הוא דרש"י או דאורליאניש. וראיתי בסמ"ק דבין גיטין הר"ר יצחק מאורליאני' מכוונה בכור שור. וראיתי בהגהת הרמב"ם הלכות שבת שהוא התייר לכותי לחקן האש ביום השבת משום דהכל חולין' לל האש וכו' ואומ' ס' יוהסין ששנתת תתקנ"ו היה גזרה גדולה במלכות ליהון ששספרד ופעם אחרת שם שנת דתתקנ"א. רבינו יצחק בר אבא ממרסליא' היה בדור הזה וחב' ס' העטור ואומ' ס' יוהסין שחברו שנת דתתקמ"ד וחב' ס' עטור סופרים וחבור על רי"ף הנקרא מאה שערים וחב' עשרת הדברות כל זה ראיתי בס' שטרי ג'יון. וכבר היה תלמיד ח' לר' יצחק בן גאות שהב' ס' וקראו עשרת דברות כאשר ראיתי במקומו. וראיתי בהג"ה דהלכות אישות פ"ד להרמב"ם האומ' ותשובה זו מלחמי כתיב' יד מרבינו פרץ בס' העטור שלו. וכן בהג"ה הלכות ספלה פ"ג ומקומות אחרים נראה שרבינו שמחה חב' ס' העטור. ובש"ת להרמב"ם סי' ע"ט אומ' רבינו הנחל בעל העטור ולכל זה לא ידעתי הכרעה. רבינו יצחק בר' ראובן היה בדור הזה וחב' ס' השערים כנראה בהגה דמדרכי דתשובות פ' הכיתוב האומ' שבעל השערים הזה היה בן בנו של הרי"ף וגם הוא נקרא רבינו יצחק מפיס ומציאו מהררי"ק סי' קי"ד שאומ' ר' יצחק בן מנחם ראובן. וכבר נכתב ר' יצחק בר אבא שם הוא חב' ס' מאה שערים. רבינו אפרים בר' יעקב גם הוא בדור הזה כנראה במדרי דע"א פ' כל הללמים השיב רבינו אפרים לרבינו יואל וכו' וזה הרב הוא את אשר נזכר בשם רבינו אפרים מצוה וצאלי זהו שאומ' ס' יוהסין שרבי יואל העזרי היה תלמיד רבי אפרים מרגנשבורק חתנו של ר' ירמי והוא ור' אליעזר בר' שמעון נפטרו שנת ה' אלפים ד'. רבינו יהודה בר' קלונימוס הנק' ריב"ק ורבינו מנחם ורבינו אליעזר בניו כנראה בהרמב"ם הלכות שופר פ"א בהגה ורבינו שלמה הכהן גיסו של הריב"ק ורבי יצחק בר' מאיר היו בדור הזה כנראה במדרכי דב"מ פ' איזהו נשך והמלך במדרכי דתשובות פ' האשה שגפלו כי ר' אליעזר בר' יהודה והריב"ק ורבינו מאיר ור' ברוך בר' שמואל וראב"ה כתבו זה לזה וכו'. רבינו יקותיאל בר' משה שמוכי' הגה דהמדרכי דב"מ היה בדור הזה ל"ד. רבינו משה הכהן הנק' הרמ"ך אומ' ס' יוהסין שעשה השנות נגד הרמב"ם והרמב"ם השיב לו. רבינו יעקב גיקטלייאה היה בדור הזה חכם גדול בקבלה רבינו יקר בר' שמואל הלוי ורבינו שלתיאל ורבינו משה בר' מרדכי שמוכי' המדרכי דב"מ פ' המקבל ששכתי שהיה בדור הזה. רבינו יצחק בר' מרדכי שמוכי' ר' משה בר' יואל. רבינו משלם. רבינו מאיר בר' משה כלם היו ברענגנשבורק ורבינו בדור הזה כנראה בתשובה שהשיבו לראב"ן במדרכי דב"מ פ' חזקת הבתים ר' יוסף בן פלג אשר השיב לר' אברהם אב"ד כנראה בהקדמת אבודרהם רבינו אליעזר מפיס ורבינו משה ברענגנשבורק ורבינו יעב"ן היה בדור הזה כנראה דב"א פ' חזקת הבתים אמר ראב"ה וכו' וכן נראה לרבינו יעב"ן ורבינו יצחק היה בדור הזה כנראה במדרכי דמיעט פ' איזהו נשך והאריך ימים עד שהשפיע להרמב"ן בן ראיתי בקונטרס' ין. רבינו יעקב בנו חב' ס' דיינים כנראה בעור אורת חיים סי' תפפ"ו. רבינו אליעזר מרגנזיא' היה בזמנים האלה כנראה בס' האמונות דר' שם טוב וסי' חכם גדול וחב' ס' הרוקח שלכן קרא שם ס' רוקח שעולה ש"ת כמנן אליעזר. ונראה

משם שר' אליעזר הזה קבל תורתו מהקדוש רבינו יהודה והוא קבל מרב קטישא גאון מורס
 בגאונים דמתא מחסיא אשר נסע משם וצא לפולגיא ושם הרבין הורה וכתב מורס חכמי דבין
 קטן לכבוד חלמיו רבינו יהודה הנזכ' אשר בא ללמד בא אלגו מארץ קורביל ע"כ. ורש"י בכל
 בו מזה ר' אליעזר מחב' הרוקח הים ממספחת וורדון שבאשכנז. ורש"י בהג' הלכות מילה
 פ"ג בהרמב"ם כי ראב"ה חב' ה' הרוקח. ולא ידעתי להכליע. ורש"י במדרי דחולין סוף
 פ' כל הנשר שהריב"ק והרמ"ה היו רבותיהו של בעל הרוקח. ור' צימין בעל המסעות שב לשפרד
 אחרי שבו מהמסעות שנת דתחקל"ב כמו שראיתי בס' יוחסין. רבינו ישעיה הראשון היה
 מאשכנז בעיר פרנ"י שבמלכות כשולי בדו' הזה. וקבלתי כי עשה פטירתו אחר והיה בן בתי
 יורש אותי. וכן היה כי רבינו ישעיה האחרון שהיה בן בתי ירש את חממו כן מלאהי במהפרת
 הריאטי. ורבי ישעיה בן בתי היה חכם כמו ל' שנים אחר מיתת זקנו וכן נהלא רבי מאיר
 בר' ברוך האומ' שקבל מרבי ישעיה ואז היה כמו שנת ל"ח לאלף השני וראיתי נזכ' על שם
 ריח"ז שר"ר ר' ישעיה אחרון ז"ל וחבר ספרים. ר"מ בר' טודרוס הלוי בעיר ברגוש בא לפולגואה
 וסרביץ תורה וכתב חבורים ונפט' שם שנת ה' אלפים ד' זה ראיתי בהב' ר' שלום ו' יחיון.
 ואומ' ה' יוחסין שבסוף ימיו היה חבר להרמב"ן וכתב נגד המורה. רבי פורט שמזכ' הגהת
 הרמב"ם הלכות ק"ש. ורבינו שמואל ברפפת שמביא הגהות הרמב"ם הלכות שבת פ"ה. ור'
 שמואל ברבי שלמה שמביא הגהות הרמב"ם הלכות אישות פי"ג ורבינו נתן המכירי שזכ' במהרי"ק
 סי' ל' ששאל מרבינו יחזק בר"י כלם היו בדו' הזה. רבינו שמואל ורבינו יעקב ורבינו יחזק
 שלשם אחים וכו' רבינו מאיר בן רבינו שמואל מעי' דומרוג חותנו של רש"י ורבינו שמואל בן
 ד' מאיר הוא מכוונ רש"ם ור' יעקב הוא מכוונ רבינו חס' ע"ש ויעקב חוס חס' יושב אלוים
 ור' יחזק בר' מאיר נקרא ריב"ם שלהיות שלשם חכמים גדולים וכל ה' מהם בר אוריאל בן
 אבהן אשר הליבו הסורה לכל ישראל לכל שמת' ראבי הדו' הזה והם קבלו מאבותיהם וזקניהם
 וחכמי הדו' שלמיהם שנת כמו ד' אלפים חתק"ב והיו מעי' טרויש שברפפת כנראה בחרס ששמו
 על המוציא לעז על הגע ומביאו המדרי בסוף מסכת גיטין רש"ם היה הבכו' וגולד צימי
 בחרותו של אביו עד שראה ולמד מוקני הדו' והליק מים ע"י רש"י זקנו. וקבלתי שחב' פי'
 כל הגמ' בחיי זקני רש"י ובראותו שהיה מאריך מאד בפירושו חרה אפו ושרפהו לפניו וי"ח שלח
 שרפו חבל אחר כי כבדים על ידיו וגו' שלח ילמדו הגמ' עמו. וראיתי בהגהת מיימון על חסלות
 השנה הרמב"ם כתב על אלפס. וראיתי בהב' אריאטי"ה ומקומות אחרים שרש"ם השלים לפרט
 קלח מסכתות שהיה רש"י מלפרש לסיבת פטירתו והם רוב מסכת בשרא ופסח שני ואחרים
 וראיתי הגהת מדרי פ"ק דערובין במעשה שהיה בהליכה על המרוגות שבשנת שהיה קלר הראיה
 מאד ובאולי זהו רבינו שמואל שמביאו חסם כל כך פעמים המדרי ונפט' שנת דתחקל"ה כן
 ראיתי בס' יוחסין. ראיתי בהג' שסביב המדרי דתחובות סוף פ' הכותב האומ' השיב ר"ה
 להר' יחזק בן רש"ם. וכן ראיתי ביוחסין שרש"ם היה בן חכם גדול נקרא רבי יחזק ונפטר
 שנת דתחקל"ה וגם לר"י היה בן חכם גדול נקרא בן פורת הריף מאד. רבינו יעקב הנקרא
 רבינו חס היה חכם גדול ומופלג ציושר ההנה לא קם כמוהו מפלל ומודה על האמת וחבר
 חבורים וכתובס ס' הישר וס' הפרסקא כנראה בהג' דהרמב"ם סוף פ"ט מהלכות ס"ה.
 וחב' הוס' ופולגואים על הגמ' והוא הוא ר"ה שמביאים ההוס' תמיד וראיתי בראשית הג'ה
 שאחרי המדרי דניסין אומ' ר"ה שנת השמיטה הוא שנת ה' אלפים ל"ע. ותמתי כשראיתי
 בש"ס של הרא"ש בר למח סי' ו' האומ' שרבינו יעקב בן בתי של רש"י היה נהלא צימי ו' עורא.
 חבל חשבתי שטעות סופר ור"ל ר' יעקב מעי' דומרוג הנזכ' בדו' ז' וקבלתי ממחר"ס מסדוה
 שיש לו בקבלה מרבותיו שר"ה חב' ס' הנק' בשר על גבי גחלים הנ"ל על שם ר' שמואל הלוי
 ונראה במקומות הרבה שהיה מלאכהו להלוות ברבית. וראיתי בקונטר' יפן שהיה עשי' גדול ונחב
 בחצר המלך. ואומר יוחסין שנפט' בעיר קרוב לטרויש כמו ג' פרסאות שנת דתחקל"ה. והעמיד
 שלמדיים הרבה. ראיתי במדרש הגאון ר' עזריאל טרנטי ס' גדול קשור בו הרבה סודות
 עניינים של קבלה. וכתובס היה כתוב בו זה המעשה. וזה לבונו. העתקה זו באה מפיטור'

ר' מרדכי טורמשה ר' משה מטייל ר' יואיל מצנזא . ר' ברוך מגרשצורק . ר' יוסף מקרמש . רבינו חליה מפרישי . רבינו נתנאל מליץ הקדוש . ר' יוסף דבינדיטו ור' מנחם מויני ור' דוד ממיינבורג כל אלה ואחרים רבים היו תלמידים ושואבים מים ממדרשו' השלשה אחים הנ"ל והרי הם מצדדים מפוזרים בפוסקים ובהגות הרמב"ם ומרדכי . רבינו יוסף בר' משה המבול' דון בנדיטו היה גדול' הזה ונזכ' בסמ"ג לאוין סוף דיני שבת . ר' אליקים חותנו של ר' אברהם בר' נפן הירחי זקנו של מרדכי חיב' ס' המנהיג וס' מחזיק הדין והעיד בספרו שבשנת דתתקנ"ו ראה בקולותיו' פ"ט מ"ב ח"ב אלף יהודים . רבינו יחזק גיאת הנק' הרי"ץ גיאת היה בן אחות' של ג' אחים והיה עם דודיו על פלפולי החו' ואולי עם אביו היה רבינו שמשון כנראה בהג"ה פ"ה שהלכות סוכה בהרמב"ם ומעשה שהרב ר' שמשון גיטו של ר"ח סיכך בנסכים וכו' ופסקה ר"ח אצל מלאחי בסמ"ג לאוין סי' קל"ז פ"ה ח' מזכיר הרי"ץ בר' שמואל ופ"ה ח' הרי"ץ בר' אברהם . רבינו אברהם בר' דוד הנק' הראב"ד היה חתנו ותלמידו של רבינו אברהם הנזכ' לעיל בדו' ג' והיה חכם גדול כנראה בהשגותיו על הרמב"ם ונראה גם' האמונות שהיה חכם בחכמת הקבלה וכן תראה במגדל עוז הלכות תפילין פ"ג ונראה במהרי"ק סי' קל"ט ומקומות אחרים שחב' ס' בעלי הקטף וחבר גם כן חנו' גדול בדינים כנראה במגדל עוז דסוכה והלכות גרושין פ"א ונראה בהלכות כלים ב"ב בהגהות ש"ע פו' לתורת כהנים ור"חיו בס' יוחסין האומ' שזה בעל ההשגות נפס' בפסקיירה בהגהות שנת דתתקל"ט ושהרמב"ם אמר עליו לעולם לא נלחני אלא בעל מלאכה ח' ושעשה השגות על ר' זרחיה הלוי ועל הרמב"ם וכו' הוכחנו שיש טעות בדפו' כי אלה הדברים היו לר' אברהם בן דאור מחב' סדר עולם בדו' הרי"ף ור"חיו בס' מכלול יופי ש"א פ"ה שאומ' ושמעתי שאליו הכניח נראה להראב"ד וכן ר"חיו בהגהות על ג' בדי הדם . ור"חיו בקונטרס' י"ן שחב' ס' ב"אסו' והסר וקראו אסיר משהו ושהוא ובעל המאו' למדו יחד וראה ר"ה . ר' יחזק בן הראב"ד אומ' מגדל עוז סוף פ"ג מהלכות תפילין וכן אמרו מפי הרב החסיד ר"י בן הראב"ד הריקנטי פ' וישב אומ' כי החסיד ר"י בן הראב"ד היה מכו' בפני האדם אם הוא נולד מן הנשמות חדים או מן הישני' הנאים' בעולם דרך גלגול החיים בפ' מערכת חלקות פי"ד אומ' שהי' בני נהור הריקנטי פ' ח"א אומ' ש"פ' שהיה בני נהור הרגיש באו' אם זה חי או מת ושהיה גדול בספלותו בענין החולים כר' חנינא בן דוסא . רבינו זרחיה הלוי מעי' לוטל הספרדי חב' שני המאורות נגד הרי"ף בשנת דתתק"י כנראה בס' יוחסין ור"חיו שהיה בחור מאוד כשהב' ההשגות ושכני אפרים תלמיד הרי"ף הליו אמנם אומ' הרמב"ם בהקדמת פי' המשניות לסדר זרעים אין חפסיה לרי"ף בהלכות שלו אלא בהלכות מועטו' לא יגיעו לעש' כבוד פנים ור"חיו ביד ח' מחכמי הדו' קונט' י"ן שהיה בו שאלת ר' בונהס עדין דשמעטרי שבהלמנר' בשנת דתתקע"א מהראב"ד ומרבינו זרחיה הלוי וזו ר"חיה שהיו יחד בישיבה ח' ושהראב"ד המשיג היה זה האחרון ושרי הראב"ד הוי' רבינו יחזק בר' שמואל בר' שמחה דויטרי בעל החו' הנק' רבינו יחזק הזקן כנרא' במרדכי דמ"ק פ"ה השי' ר' יחזק בר' שמואל ר"חיו במחזו' ויטרי סידר זקני הרב ר' שמחה שהיה מתלמידיו רש"י וכו' והיה בן אחות' של ג' אחי' כנראה בסמ"ג ומקומות רבי' אחרי' והעמידו תלמידים הרבה . ואומ' ס' יוחסין נשפס' שנת דתתקל"ה ור"חיו בהקדמת ס' גידה לדרך ומקומות אחרים כי נודע ומפורסם שהיו לומדים לפני גאון זה ששה כרבים של א' מהם היה שומע ההלכה מהיה מניד וגם היה לומד כל ח' לגדו מסכת שלא היה לומד חבירו והיו חוזרים על פה והי' מזכיר ר' יחזק הלכה שלא הי' בין כלם הנמ' עד מתחברו אליהם כל ספקות שבג' וכל ההלכה שבראה הסך או שחזרה במקום אחר וישב ומחקן כנראה בחו' ובהגהות שאחרי הרמב"ם להלכו' הוואה המלא פסקים ממשכון שמשכין ר"ח לרי' הזה באמעות סוטי . וכן תמצא בהלכות עדות פ"ב בהגה' ר"ה האומרת ר"ה שמעו מר"ה במרדכי דמ"ק פ"ה שאל רבינו יהודה מפריש' אל ר' יחזק הזקן וואת ר"חיה שהאר"ך ימים . רבינו אלחנן בנו גם הוא חכם גדול כנראה במהרי"ק סוף סי' נ"ב רבינו שלמה גם הוא בנו כנראה במרדכי דחולין פ' גיד הנשה ר"י בר' יחזק היה תלמידו חבר ס' הכבוד ר' שמשון משאנן בר' אברהם כחב' החו' על פי רבינו יחזק וזה רבינו שמשון החמיל לחב' פי' המשניות ולא יכול להשלימם כי מה ור"י בן מלכיא' תלמידו

תלמידו השלימה הנס שלטה אינם כלם עמנו וזה ר' שמשון שכתב שנית בבוקר זה הדו' זה תמלא
בחדרת הריאוימי ורואימי בהגהת הרמב"ם הלכות שבת פכ"א שאל ר' שמשון משנן לר' חיים כהן
ובסגנו' מרדכי דכתיבו פ"י שאל הרב אבנדרו' לבינו יתקן הכתו' הגו' בהגהת הלכות אישות פ"ח
בהרמב"ם היה בדו' הזה מתלמידי רבינו חס ויהיה לרבינו שמחן הגו' חזי רבינו גם הוא נק'
רבינו שמשון כנראה במרדכי דגטין פ' האומ' לבינו יעקב מקורשן היה תלמיד רבינו שמשון רבינו
שמשון מקנן שנק' מהרש"ק כתב חו' ע"י תלמידי ר' אלעזר מטוך ונק' על שמו סו' טוך והוא
חבר סו' נריהות אבל סו' יוחסין אומ' שיהיה ר' שמשון בר' יתקן ואומ' שמת שנת ע'. רבינו
ברוך בר"י היה בדו' הזה באשכנז כנראה בס' התרומה שכתב סו' קל"ה האומ' היוסו אז שנת
דחתקס"ב והיה תלמיד רבינו יתחק הזקן וכתב הס' מפי רבו כנראה בהרמב"ם בהלכות שבת פ"ג
בהג"ה ואומ' סו' יוחסין שיהיה ר' ברוך מגרמז"ח שכתב סו' התרומה שנת חתקל"ו והלך לספרד
להוכיחן על מלוא תפלין, רבינו אלעזר בר' יואל הלוי בן חמו של ראב"ן הגא' ראב"ה כנראה
במהרי"ק סו' ל' ומקומות אחרים וכן ממרדכי דחולין פ' כל הנש' ושם אומ' כתב ראב"ה קבלתי
בבירו' יש בשוף שלם ששים כנגד דם שנלב אבל בכבוד כשהוא שלם חין ששים כנגדו ובמרדכי
דגטין פ' המגש שאל ראב"ה מרבינו קלונימו' ובין זה ראב"ה ורבינו שזחה דויטרי הלבו
ש"ח כנראה במהרי"ק סו' ק"ב ורואימי בהגהת רמב"ם הלכות שבת פכ"א שאל ראב"ה מרבינו
חיים כהן זכו' ורואימי בקונט' יאן שהיה תלמיד רבינו אליעז' ממין זה ראב"ה חבר סו' גדול על
דויט' וס' חזי העזרי ואביחסף וגראה ביוחסין שהיה ממגלה ומת שנת ה' אלפים כ"ד רבינו
יחזקאל היה חזי של ראב"ה כנראה במרדכי דב"ק פ' אחרון רבינו מתתיהו מקנן רבו דראב"ה
כנראה במרדכי פ' אע"פ רבינו אהרן ורבינו קלונימו' מלוקה ורבינו דוד בנו שאמ' שבזמן הזה
שאין אלו בקיאים בפתרון תלומות אסור להשתנות בשבת כנראה במרדכי שבת פ"ג ורבינו אבנדרו'
תלמיד ר' שמחה דויטרי ור' חיים אחיו ורבינו מא' מאיבנטי' ורבינו יתחק מטורייל' ורבינו
יתחק בר' כהן כל אלה היו בדו' הזה חכמים גדולים ור' כנראה מפוזרים ומזכרים בהגהת
ובמרדכי. רבינו דוד קמחי הנק' הרד"ק מגליל פרווינצה בנרבנו' היה בשנת דחתק"ג כנראה
בספרו והארך ימים עד שראה הרמב"ן כנראה באגרות שכתבו נגד המורה והז' תנורים
ופירושים על תורה נביאים וכוזבים ושרשים ומכלול. רבינו משם קמחי אחיו שכתב סו' מהלך
שבילי הדעת. רבינו יוסף קמחי אביהם לא היה חכם כבניו לכן ילא (לפני) אחיהם אמה
חבר סו' האמונה והזכרון. רבינו יהודה מפרישי הנקרא החסיד שעשה הלוואות היה תלמיד רבינו
יתחק הזקן בעל הסו' כנראה בסמ"ג עשאין סו' רי"א ושם חזי היה רבינו שמואל ושם חזי רבינו
היה נקרא רבינו קלונימו' הזקן שהיה בימיו רבינו גרשון מא' הגולה כל זה תמלא בהגהת סביב
המרדכי דשבת פ"י ואני ראימי חבו' קטן האומ' בראשון זה ספר החסידים אשר יחדו רבינו
שמואל הנביא חזי של רבינו יהודה החסיד ובאולי זה הנביא שזכר לעיל במעשה קשר החפילין
וזה הגאון העמיד תלמידים הרבה ובתוס' בעל הסמ"ג כנראה בספרו לחזין סו' ע"ה שאומ' ואמר
מורי ר' יהודה על שם רבו רבינו יתחק וכו' אמנם לאחין סו' ס"ט אומ' וקבלתי ממורי רבינו
יהודה בר"י ויובל להיות כי שני תלמידים היו לו וכן ראימי בקונט' יאן שרבינו יתחק מווינה היה
רבו וקבלתי מחכמי הדו' כי בלתי רבינו יהודה החסיד לכנס' עבר קרון ח' מאחורי ב"ה כהיוסו
שם והקרון הזה לוחו מאוד ונעשה לו נס ופתח הקיר אח פיו וקבלתו בסוכו ויילל ועדיין נראה
הרושם שהוא ויש קבלה חללה שבית הכנסת שהוא נכתב שם המפורש בכותל ואינם מרשי' להסו'
העכביש שיש שם שחל לרבו וקטנו לא יתחק השם ורואימי בקונט' יאן שזה הגאון נס' ברינגסבורג
שנת דחתקע"ו. רבינו יתחק מפרישי רבינו דוד ממין רבינו בלזה הלוי ר"י בסולויטלה ורבינו
אברהם בר' שמואל נ' הסד"ה בברלנ'ו. רבינו יהודה הרופא בר' יוסף אלפברו נשיא ורופא
בקסטוליי' ורבינו יוסף נ' פלם. והשם החכם הגדול ר' אלמושרינו ירום הודו בן מניאו הרמב"ן
סו' רפ"ד ר' אלעזר ממודיגה והרב ר' אליה ור' יהודה מאפיר'. והרב ר' חזקיה אלם היה
בדו' הזה ומזכרו' הם מפזרים בכל הפוסקים והגהות רבינו מא' בר' ברוך שהמרדכי מזכירו
בעל פסקיו. ורואימי במרדכי דיבמות פ' מלוא תליגה בהגהת במעשה אשה ח' שזנתה חתת בעלה

כַּחַז וְחַזָּה זֶה הַרְבֵּי שָׂנֵה ה' אֲלֵפִים ל"ה וּבְמַרְדְּכִי דַגְטָן פ' הַמִּקָּן חוֹמֵס שְׁמוֹ וְאוֹמֵר וְכֵן הַגִּיד
 לִי ר' יֵשׁוּעָה דְקָרְנִי וּבְמַרְדְּכִי דְכ"ב פ' חֻזְקַת הַבְּתוּסִים אֹמֵר כֵּן אָמַר לִי מַרִּי ר"י מוֹוִינִי וּבְמַרְדְּכִי
 דַּמ"ק כִּשְׁהִייתִי חִימוֹק צִוְרֵלְצוֹרֶק בְּהַלְקוֹתֵי מִים עַל יְדֵי רַבִּינוֹ יוֹסֵף פּוֹב מוֹוִינִי וְכֵן וּבְמַרְדְּכִי דְכ"מ
 פ' הַשִּׁיבֵי אֹמֵר אָמַר לוֹ הַרְמַזְיָן מִפִּי הַרְבֵּי רַבִּינוֹ יוֹנָה וְהַגְהַת רַמְב"ם הַלְכוֹת שַׁבָּת פ"ו גִּרְאָה
 שְׂרַבִּינוֹ שְׁמוּאֵל בֵּר' מַנְחֵם הִי' רַבּוֹ וְהוּא קָבַל מֵר' מַנּוּחַן שֶׁס הַלְכוֹת אֲבָל פ"ג בְּהַגָּה אֹמֵר שָׁמַע
 מֵר"ה כֵּהֵן . שֶׁס פ"י אֹמֵר בְּהַגָּה דוּדֵי הַרְבֵּי ר' יוֹסֵף בֵּר' מֵאִי' וּמֵהַר"ק ס'י' י"ט הַשִּׁיבֵי רַבִּינוֹ
 אֲצִינְדוֹ לְרַבֵּי ד' . בְּמַרְדְּכִי דַגְטָן פ' מ' שֶׁאֲחַזוּ גִרְאָה שָׂנֵה ר' מֵאִי' הַב' ס' הַתְּשֻׁבָּה אֲמַנֵּס רֵאִיתִי
 שְׁהַרְמַל"ע הַבְּרוֹ וְגַם הוּא בְּרַבֵּי חִיבּוֹת אִו' ר' מֵאִי' ג"ע אֲמַנֵּס רֵאִיתִי בְּקוֹנֵץ יָסֵן אֲחֵרֵי מוֹת
 הַר"ם מְרוֹטְנִבּוֹרֶק שֶׁחֲבִי' לְפָנֵינוּ תַלְמִידֵינוּ קָבְלוּ פַסְקֵינוּ וְחִבְרוּ זֶה הַסֵּף וְאוֹמֵר סֵפ' וְחִסְיָן שְׁחִבְרוּ
 רַבִּי שֶׁמֶשׁוֹן בֵּר' לְדוֹק תַלְמִיד הַרְבֵּי מְרוֹטְנִבּוֹרֶק וְכֵן אֹמֵר בְּר"ת חִיבּוֹת שֶׁמֶשׁוֹן בְּרַבִּי לְדוֹק וְחַז
 שָׁנָה ע"ב וְלֹא יֵדַעְתִּי לָזֶה מַכְרִיעַ . בְּמַרְדְּכִי דְקְדוּשָׁיִן יֵשׁ חִיבּוֹת הַר"ם לְרַבִּינוֹ יִידִידֵיהּ וְכֵן מַרְדְּכִי
 פ' אֲלוֹ טְרַפּוֹת רַבִּינוֹ יוֹסֵף קוֹלּוֹף הִי' רַבּוֹ . בְּהַרְמַזְיָן אֲחֵרֵי הַלְכוֹת הַלוּאָה בְּהַגְהַת ר' שְׁמוּאֵל
 מְצִוְנֶבֶק קְרוֹבוֹ בְּשֶׁס רַבִּי שֶׁמֶשִׁיהּ מְטוֹרָה וְסוֹף הַגְהַת לֵס' מִשְׁפָּטִים הַשִּׁיבֵי לְרַבִּינוֹ שֶׁמֶר' .
 בְּמַרְדְּכִי פ' הַשׁוֹכֵר רַבִּינוֹ בְּרוּךְ אֲצִיב הִי' חֶסֶס . ר' עֲמֻנְאֵל מִמְּשַׁפַּח הַלְּפָרְוִי הִי' בְּדוֹ' הוּא
 בְּעִיר פִּירְמוֹ וְחַז' פ'י' עַל הַתּוֹרָה וּס' שִׁירִים . הַגַּם שֵׁשׁ אֲנָשִׁים שֶׁתְּפַסְּוּהוּ וְרֵאִיתִיו שֶׁהִי' לוֹ אֲחַ
 שְׁנֵי שָׁפִיה שְׁמוֹ רַבִּי יְהוֹדָה שֶׁהִי' תַלְמִיד רַבִּירְטוֹ מַנְוִי בְּחֻמַּת הַכּוֹלֵסוֹפִית וְהוּא פ"י כֵּל הַכֹּד
 לְרַבִּירְטוֹ הַחַז' כֵּל זֶה תַמְלֵא בְּחַז' הַרְיֹשִׁטִי . וְאֵי הַנְעִי' עֲמַדְתִּי עַל חֲשַׁבּוֹן שְׁנוֹתֵיהֶם וְמוֹלֵחֵתִי
 בְּקִרְוֵיקִי כִי זֶה הוֹכַרְטוֹ כִּיֵּה כְמוֹ בְּשַׁת ה' אֲלֵפִים . וְחַזֵּה הִי' עֲרוּגַת הַחֲכָמִים אֲשֶׁר מֵלֵחֵתִי בְּס'
 שְׁעִיר לִוְיָן אֲשֶׁר הוּא מַעִיד שְׁהִי' כֵּלֵס בְּמַשְׁךְ ג' שָׁנָה קָלָחַס קוֹדֵס הַחֲלָף הַשְּׁשִׁי וְקָלָחַס מַעַס אַח"כ
 וְאֵי בְּחֵרֵי הַלְּצִיגֵס לְפָנֶיךָ עַל שְׁמוֹ בְּדוֹ' הוּא הַגַּם שֶׁל"ד יֵשׁ מֵהֶם כֶּכֶר נִכְחָבִים וְקָלָס שֶׁאֲחַבְּבֵם
 אַח"כ . ר"י בֵּר' צִוְרִילִי אֲבִרְלִנְלוֹנִי בְּפִרְיוֹנְוֵלָה שַׁחֵב' ס' הַעֲחִים . ר"מ בְּרַבִּי יוֹסֵף מְגִרְבוּנָה .
 רַבִּי מַשְׁלֵם בֵּר' יַעֲקֹב מְלוֹגִיל . ר"מ בֵּר' יְהוֹדָה מְבִישִׁים . רַבִּי מֵאִי' מְטוֹרְקַטְלֵייהּ שַׁחֵב' סֵפֶר
 הַעוֹר . ר' יוֹנָתָן הַכֵּהֵן שַׁחֵב' כִּי' סִבִּיב הַר"ף . רַבִּי מַשְׁלֵם בְּרַבִּי מֵשֶׁה בֵּר' שַׁחֵב' ס' הַשְּׁלֵמָה
 רַבִּינוֹ אִלִּיָּה בֵּר' יִחָק מְקַרְשׁוֹנָה שַׁחֵב' ס' הַאֲסוּפּוֹת . רַבִּי שְׁלֵמָה בֵּר' אֲבִרְבָּה וְרַבִּי דוֹד בְּרַבִּי
 שְׁמוּאֵל תַלְמִידוֹ רַבִּי אֲשֶׁר שַׁחֵב' ס' הַתְּמוּת . רַבִּי שְׁלֵמָה בֵּר' י' הַבּוֹן שַׁחֵב' פִּירוּשׁ כֵּל הַתּוֹרָה
 וְחַז' יְקוּוֹ הַמִּים בְּמִקּוֹם אַח' אֵי הַמַּחְבֵּר רֵאִיתִי שֶׁהִי' ר' שְׁמוּאֵל י' הַבּוֹן וְרַבִּינוֹ מֵשֶׁה י' הַבּוֹן
 שַׁחֵב' סִפְרִים רַבִּים וְהֵס' ס' לָקַט שַׁחֲחַת וּס' פֵּאָה וּס' הַכּוֹלֵל וּס' הַמֶּלֶךְ וּס' עֶשְׂרֵת דְּבָרִים
 וְהַעֲחִיק ס' הוֹקִלִידִים מַעֲרַבִי לְעַבְרִי בְּעִיר מוֹנְפִלִיָּרִי שַׁת ה' אֲלֵפִים ל' לִילִירָה ר' שֶׁמֶשׁוֹן בֵּן
 אֲבִרְלִנְלוֹנִי שַׁחֵב' ס' הַמְלַמֵּד וְרַבִּינוֹ מֵשֶׁה קָמְחֵי שַׁחֵב' ס' תַעֲנוּג הַכֶּפֶס רַבִּי גִרְשׁוֹן בְּרַבִּי שְׁלֵמָה מְקַטְלוֹרִיָּה
 שַׁחֵב' ס' שַׁעַר הַשְּׁמַיִם וְאֵי רֵאִיתִי בְּחִיבּוֹת בֵּר' שֶׁשֶׁס ס' קַנ"ז שַׁחֵב' זֶה הַס' הִי' שְׁמוֹ ר'
 יִחָק לְטָף רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֵּר' עֲמֻנְאֵל וְאֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַעִיר טְרַבְּקוֹ זר' מַרְדְּכִי בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 שַׁחֵב' ס' מַחְזִיק הַאֲמוּנָה הַרְבֵּי ר"י בֵּר' לִוי מֵשֶׁה בְּרַבִּי יוֹסֵף בֵּן מַרְוִן הַלִּוי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֵּר'
 זְכִירָה . רַבִּי שְׁלֵמָה הַיִּשׁוּסֵי הַחֶסֶס הַגְּדוֹל . רַבִּי מֵשֶׁה בֵּן הַרְבֵּי הַגְּדוֹל ר' עוֹדְרוֹס וְכֵן רַבִּי
 לִוי ר"י הַכֵּהֵן שְׁהִי' תַלְמִידֵי הַרְבֵּי ר' רַחוּבִן בֵּן הַיִּשׁוּסֵי ר' חִיִּים ר' יוֹסֵף בְּרַבִּי גִרְשׁוֹן הַרְבֵּי
 הַנְּשִׂיא רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרַבִּי שְׁלֵמָה הַרְבֵּי הַגְּדוֹל רַבִּי מֵשֶׁה בֵּן בְּחוֹ שֶׁל ר' גִּרְשׁוֹן שַׁחֵב' ס' הַשְּׁלַח וְהוּא
 כּוֹלֵל כֵּל פַּסְקֵי הַגַּמ' וְלֹא הַשְּׁלִימוֹ כִּי נִתְבַּקֵּשׁ בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה וְהַרְבֵּי הַגְּדוֹל רַבִּינוֹ שְׁמוּאֵל בֵּן
 הַשְּׁלִימוֹ ע"כ . הַשֵּׁר דוֹן שְׁלֵמָה בֵּן דוֹן יוֹסֵף י' יְחִי"ה הִי' בַּיּוֹם הַאֲלָהָה בְּשַׁת כְּמוֹ ד' אֲלֵפִים
 סַחֲק"ג בְּמַלְכוּת פּוֹרְטוּגָלָל וְהִי' דוֹר ד' לְמַשְׁפַּחְתֵּינוּ וְהִי' אִישׁ חֶסֶס גְּבוּר מִלְחָמָה וְפִלוֹסוֹף גְּדוֹל
 יִישׁמִירוֹ מֶלֶךְ פּוֹרְטוּגָלָל לְרַחֵם עַל כָּל חֵילוֹ מֵהַפְּרָשִׁים וְרוֹכְבֵי הַסּוּסִים וְהִי' כָּל דְרָכָיו מַשְׁכִּיל
 וְיִהְיֶהבּוֹ כָּל הַשְּׁרִים הַגַּם כִּי בְקָלָחַס הִי' קָנְיָה עֲלָיו וַיַּתְעַשְׂרוּ יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם מֵאִדּוֹ וַיִּלּוּ שֶׁלֹּא יִשְׂאוּ
 הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם בְּגִידֵי מַשִּׁי וְטַכְסִיסֵי מַלְכוּת וְשֶׁלֹּא יִרְכָּבוּ עַל סוּסִים בְּעִיר כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְרַבֵּה עֲלֵיהֶם
 קָנְיָה וְהִי' בְּלַחְתּוֹ עַל הַיִּשְׁמָחִילִים וְיִכְרַחוּהוּ הַמּוֹרִים וְיִמְתּוּהוּ בַחֲלִים וְהַנִּיחַ ב' בַּיּוֹם שֶׁס הַאֲחֵר
 גְּדִלִיהּ וְהִי' אִישׁ תּוֹלָנִי שְׁחֹרְרִי וְיַחֲסֵם כָּל הַחֲכָמוֹת וְהִי' רּוֹפֵא לְמַלְךְ קַסְטִינִיָּה וְיִקְרָאָהוּ מֶלֶךְ
 פּוֹרְטוּגָלָל הַיּוֹם ל' לְרּוֹפֵא עַם אֲרוּחָה גְּדוֹלָה וְהַפְּלִיג לְסִיבֵי אֵל הַיִּשְׁבּוּת . וְשֶׁס בְּנוֹ הַשְּׁמִי הַר"ר

רבי יוסף ו' יחייא חכם גדול כאשר תראה. רבינו יצחק ברבי אברהם הנקרא ריב"ז חכם גדול וגם הוא חב' חוס' כמו ר"י הזקן. ואומ' ס' יוחסין שמה שנת דתחקל"ה. רבינו שמעון ברבי אברהם היה אחיו וגם הוא נקרא רב"ז בעיר פרישו ואומ' סמ"ג לזוין ס' קב"ה הריב"ז ח' וניסו רבינו שמעון וספרים וכתיבם של רבי ישראל ס' ח' ואומ' וכן בתשובת ריב"ז ח' לרבינו שמעון אחיו ובזו"ל בהוא מה שראיתי בקונט' יסן האומ' רבינו שמעון בר' אברהם מקולי הנקרא שר מקולי וה' ניסו של סמ"ג רבינו שמואל הספרדי בן הרב ר"י חב' ס' הסדומות הגדול שנת דתחקל"ה ואז נפט' ר' טורדוס הלוי בר' ואלח"כ שנת דתחקל"ה היה גזרה גדולה במלכות ליהו' בספרד ואז ראיתי בקונט' יסן סס' הסדומות חדרו רבינו ברוך אשכנזי ובמקומות רבים מספרו נראה ששאל מהרמב"ן. הרב רבינו משה מקולי שחב' ס' הסמ"ג והרב רבינו משה בן נחמן שניהם ספרדים קבלו מהגאונים שדו' הקודם להם כמו בשנת ד' אלפים תתק"ג. הרב בעל הסמ"ג שזאלי נקרא הרב מקולי היה בחת"ל האלף השני כנראה בהקדמת חבורו ורבינו יהודה מפרסי היה רבו כנראה במהרי"ק ס' קע"ג. וראיתי בס' שערי זיון שהשלים לחב' הס' בשנת ה' אלפים מ"ב בלזוין סימן קי"ב או' והארכתי בדורות בגלות ירושלים אשר בספרד בשנת דתחקל"ו לפרט בלזוין בדיוני חולדות אבות מלאכות אומ' לי ר' יהודה בר' יצחק כי רבו רבי יצחק בר' שמואל. בלזוין ס' ע"ה אומ' כתב מורי כי מעשה בח' לפני זקני הר"ר יהודה והרב ר' יוסף אחיו וכו'. בעשאו' בהלכות נעילה ידים נראה כי זה הגאון עמד ימים רבים בלרפת ולזוין ס' ע"ח אומ' אבי אמו רבי חיים בר' חננאל הכהן וכו'. עשאו' ס' כ"ו כתב רבי שמחה דוכרי זקנו לזוין ס' קי"א או' וכן ראיתי גיסו ר' שמעון בר' שמעון שהיה מנהיג לבחו לעבול אף בחורף בזמנה אעפ"י שלא היה בעלה בעיר. עשאו' ס' ע"ג אומר בשם רבי שלמה בר' אשר הלוי. עשאו' ס' רל"ד אומ' והרב רבי יעקב אחיו מרו שלמה מדרוש וס' רמ"ה רבי משה מפונטריקה. סוף הס' מזכיר רבי מתתיה מקראש: הרב ר' משה בן נחמן היה מעיר מרוגה שבספרד והיה חכם מופלג וחב' חבורים רבים. והס' פי' הקורה ועל כמה מסכתות בגמ' וס' תורת האדם וס' הזכות ושלחן ארבע וס' הכתובין על הקבלה ומציאו' החיט' פי"ד וס' המלחמות שבו הגיל הרי"ף מהשנות ר' זרעיה בעל המאו' ועשה השנות על ס' מנין המלות של הרמב"ם וכלל ארץ קסטיליא לה לסיבת הגרושין ופולניטילה כמעט שנשכחו הסוס'. והיו לומדים חדושי וראיתי בש"ת של הר"ם בר' אמה ס' ו' שהרמב"ם היה מצני בניו של ר' יצחק בר' רחובן אלברלזוני הכתוב בדו' ז' לרבות וראיתי בקונט' שר' יאשיה הבבלי היה רבו וקבלתי שכתמה הקבלה שהיה לו למדס מהרב רבי אלעזר מגרמיוח בעל ס' הרוקח ואומ' ס' יוחסין שרבו בהכמת הקבלה היה רבי עזרא שנספ' שנת דתחל"ה. ושהרמב"ן האריך ימים בירושלים ונפט' שנת כ' לאלף הששי. ואני ראיתי בקונט' יסן שנספ' שנת תתק"ס. ואופן למודו בהכמת הקבלה היה שלחיו רופא מובהק ופלוסוף כמעט שלא חב' זאת בהכמת עד שח' אליו זקן חכם גדול בהכמת הקבלה. ובזאתו שהרמב"ן היה כל כך חושב הלומד וחכם גדול. שהשתדל ללמוד הקבלה. אבל הרמב"ן לא הפס' אזנו בה ויהי היום זה החכם הערבי ללכת בקובצה של זנות ויבא החלצה ויתפסזהו ודמיהו לשרפה ביום שנת קודש. ויודע הדבר להרמב"ן ולא רלה להליץ בעדו והחכם הפסוח שלא לקרא הרמב"ן ביום השבת שהוא ויתרעס ממנו למה לא הליץ בעדו והרמב"ן הוכיחו על מעשה הזנות. והוא התנאל בחמרו כי שקר הוא ושבעות בה' שיליכו. ולכן יבין לו לאכול בשלש סעודות ויהי ביום ש"ק הוליו החכם בשוק להשרף וזרקוהו על האש אמנם החכם בהכמת הקבלה מעשיות שהיה יודע החליף שהטילו חמור החציו והוא הלך לבית הרמב"ן אחר המנחה וימלאהו מקדש על היין ויען אמן ויתמה הרמב"ן. ואז השיב החכם הלא ראיתי בעיניך כח זאת החכמה ואז הרמב"ן נחלה ללמדה. והשכים והעריב עליה עד שיאל ראש החכמים בדורו על זאת החכמה. וראיתי בסוף פירושו לתורה שסיים להברו בירושלים שנת ה' אלפים כ"ט ס' אלול שאז חב' התפלה יפה דרך קינה על חרבן הבית ויש אחריו אגרת שכתב לבנו ר' נחמן וזה אינו כתוב בפי' הנדפס אבל ראיתיו בס' כתב יד. ובמעתי וגם ראיתי כתוב בקונט' שכתוית הרמב"ן בברלזונה על חוף היה עם תלמידיו לראות האומנים שהיו מציאים בים אניה חדשה

שָׁעָבוּ בִּצְבָא . וְהִיא שֵׁם הַמֶּלֶךְ בֵּין הַרוֹאִים וְלֹא הִיא יְכוּלִים לַגְרָרָה וְיֹאמֶ' הַרְמַבְז'ן כַּמְחַלְסָנָה כִּי בָרוּחַ שִׁפְחוּ וְיִלְכֵה בַּיָּם וְיִוֹגֵד הַדָּבָר לַמֶּלֶךְ וְהַכְרִיחוּ הַלְבִיזָה בַּיָּם כְּאִשְׁרֵי הַחִפְּזָר . וְכִרְאוֹת הַרְמַבְז'ן שָׁאִין לוֹ מִקִּים לְבָרוּחַ וְשִׁיטְרָךְ לְלַמֵּד לַמֶּלֶךְ אֶחָד מִהַשְׁבָּעָה אִוּ שִׁיעִילֵל עֲלוּי כַּמְשַׁקֵּף טֹה וְהַכִּין לוֹ סְפִינָה קַטְנָה בַּיָּם עִם מִלְחָה וְהוּא נִכְנָס בּוֹ וְאִחֲכ' הַשְׁבָּעִי הַסְפִינָה וְהַבָּא אֶלָּוּ בַּיָּם . וְחִיָּקף כַּחַז בַּפֶּהק שֵׁם קְבִילָתָה הַדָּרָךְ וְשִׁימָה בַּקֶּלָה אֶחָד מִסְפִּינָתוֹ הַקַּטְנָה וְיִרְדֵּם הַמֶּלֶךְ וְהַלָּךְ הַסְפִינָה בַּשָּׁעָה קַטְנָה לַמַּרְחֹק מֵאֵל . וְכַשֶּׁהַנִּיעַ לַמַּחֲזוֹ חֲפָזוֹ הַקֶּץ הַמִּלְחָה וְיֹאמֶ' לָךְ לָךְ לַאֲרָךְ וְיִתְמָה מֵאֵל הַמֶּלֶךְ וְיִרָא . וְהַכִּין יִהְיֶה רַחוּם מֵאֵל מְבַרְלָלוּנָה . וְיֹאמֶ' לוֹ אִיךְ אִיךְ עִם סְפִינָה קַטְנָה כֹּזֶמֶת בַּיָּם הַגְּדוֹל הַזֶּה כִּי יִרְאֵתִי מִשָּׁאוֹן גְּלוּי וְיִרְחַם עֲלָיו הַרַב וְנָטַן לוֹ פֶּהק כְּתוּב בּוֹ שֵׁם קְדוֹשׁ וְיֹאמֶ' לוֹ שִׁים פֶּהק זֶה בְּשׁוּלֵי סְפִינָתְךָ וְלָךְ לַדָּרָךְ וְאֵל פֶּהק . אֲמַנְסֵי זְכוּר לַקַּחַת הַפֶּהק מִן הַמִּקּוֹם כַּשֶּׁתַּחַקְרַב אֵל הַעִיר וְשִׁלְכֵהוּ בַּיָּם וְיִלָּךְ לוֹ הַאִישׁ וְיִשְׁכַּח וְיִרְדֵּם וְהַסְפִינָה הַנִּיעַ מֵאֵלֶיהָ אֵל חוֹף בְּרִלְלוּנָה וְהַלָּךְ עַד שֶׁעַר הַעִיר וְהַכְנֵס ב'כ' בִּצְבָא וְהַחֹסֵם כֹּל הַעִיר אַחֲרָיָה . וְלִנְעַקְתָּם הַקֶּץ הַסָּסָן . וְיִקַּס וְיִקַּח הַפֶּהק בִּידוֹ וְיִשְׁבֵּרְהוּ . וְהַחֹזֵה הַסְפִינָה בְּחַזֵּי הַעִיר וְשֵׁם עֲשׂוֹ בְּמֵי הַעִיר מַגְדֵּל ה' לְזַכְרוֹן עַד הַיּוֹם הַזֶּה . וְקַבְלָתִי שֶׁהִיא לְהַרְבִּיז'ן תְּלַמִּיד ה' שֶׁהִיא שְׁמוֹ ר' אֲבִנָּר וְיִסַּח אֹתוֹ רוּחַ עוֹטִים וְנִעְשָׂה לְדוּקִי וּמוֹלֵו גַרֵם שֶׁעֵלָה בְּמַעֲלוֹת וְיִסִּי נֹרָא כֹּל הַהָרָץ אַחֲרֵי הַיָּמִים בַּיּוֹם ל'כ' שֶׁלַח וְהַבִּיזָה לְפָנָיו הַרְמַבְז'ן רָבוּ וּבְפָנָיו הוּא בְּעָמְרוֹ הַרַב חֲזִיר ה' וְיִנְחַחְהוּ וְיִשְׁבֵּלוּ וְיִחַלְּלוּ וְאַחֲרֵי אֲבָלוּ שָׁלַח אֵל הַרַב כַּמָּה כְּרִיסוֹת עֲבָר וְהַשִּׁיב הַרַב שְׁהוּ ד' וְהוּא אֲמַר שְׁהוּ ה' וְהִיא רוּחָה לְחֻלּוֹק עִם רָבוּ וְהַרַב נָטַן עֵינָיו בּוֹ דָרָךְ כַּעֵם . וְיֹאמֶר הַאִישׁ כִּי עֲדִיין נִשְׁאָר עֲלָיו מַעַם יִרְחַם מֵאֵת רָבוּ . וְלִבְסוֹף שָׁלַח הַרַב מִי הַבִּיזָהוֹ אֵל הַהַמְרָה . וְהוּא הַשִּׁיב כִּי פֶּעַם ה' שָׁמַע שְׂדֵרָה בְּפִרְשָׁתָה הַאֲזִינוּ וְאִמֶ' שְׁבַרְשָׁה הִיא כְּלוּלִים כֹּל הַמַּעֲלוֹת וְכֹל הַדְּבָרִים שְׁבַעֵלֵם . וְלִהְיוֹת אֲבָלוּ זֶה מִן הַנְּמוּנָה נִסְפָךְ לְאִישׁ אַחֵר . וְיִשָּׁן הַרַב וְעֲדִין אֵינוֹ אֲמוֹ' זֶה שָׁלַח מִה שֶׁהִרְעָה וְיִתְמָה הַאִישׁ מֵאֵל וְיֹאמֶ' לוֹ ה'כ' הוּא הַרְחִיבֵי נֹא אֵם תְּמַלֵּא שְׁמִי כְּתוּב שֵׁם וְיֹאמֶ' הַרְמַבְז'ן כִּן דְּבַרְתָּ מִיָּדִי שְׁבַקְשָׁנוּ וְחִיָּקף הַלָּךְ לוֹ בַּקֶּרֶן זוּתָה וְיִתְפַּלֵּל . וְיִבָּא בְּפָנָיו פְּסוּק אַמְרָתִי אֲפָאִיכֶם אֲשֶׁרִיתֶם מֵאֵינֶם זְכָרִים כִּי אֹתָם שְׁלִישֵׁי שָׁל כֹּל חִיבָה יֵשׁ שֵׁם הַאִישׁ שֶׁהִיא ר' אֲבִנָּר . וְכַשֶּׁמוּעַ הַאִישׁ הַדָּבָר הַזֶּה נִכְפָּלוּ פָּנָיו . וְיִשְׁאָל לְרָבוּ אֵם יֵשׁ תְּרוּפָה לְמַכְסוֹ . וְיֹאמֶ' הַרַב אַתָּה שְׁמַעֵז דְּבָרֵי הַפְּסוּק . וְיִלָּךְ הַרַב לְדָרְכוֹ וְחִיָּקף הַאִישׁ לַקַּח לוֹ סְפִינָה בְּלֵי מִלְחָה וּמִשׁוּעַ וְיִכְנָס בָּהּ וְיִלָּךְ בְּאִשְׁרֵי הַלְבִיזוֹ הַרוּחַ וְלֹא עוֹדַע מַמְנוּ מֵאוֹמְהָ . רְחִיטֵי בְּקוֹנֵט' יֵשׁן כִּי הַרְמַבְז'ן יִתְּסֵה דִירְתוֹ קָבַע בְּעִיר פְּרַפְרִינִין שְׁבַגְלִיל קְלוּיִיזָא וּבְקַוְחוֹתָ בַּחַר לְלַכַּת אֵל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְמוֹת שֵׁם וְלִכְתוֹת וְתַלְמִידָיו מְלוּיִן אֹתוֹ בְּקִשּׁוֹ מַמְנוּ שִׁינִית אֵלֶיהָ אֹתָהּ וְסִימָן לְדַעַת יוֹם פְּטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם . וְיֹאמֶ' אֵלֶיהָ בִּזְמַת חֲדָעוֹן כִּי בַּיּוֹם פְּטִירָתִי שְׁבַקַע מִלְּבַת הַרוּחִי הַנְּקַבְרַת עֲבוּר הַזֶּה בְּמַחְלִית אֶרֶץ וּבַחֹךְ הַבְּקַע תִּרְאוּ כְדָמוֹת מְגוּרָה מְזוּיֶרֶת וְיִלָּךְ אֵל הַרַב אֵל אֶרֶץ הַלְבִיזָה וְיִהִי אַחֲרָיָה ג' שָׁנִים לְנִסְיַעַת הַרַב מֵאֵל תְּלַמִּיד ה' מֵהַם הַמַּלְבָּה בְּנִקְשַׁת הַמְּגוּרָה וְהַמְּגוּרָה בְּהַמְּזוּרָה בְּהַנְּקִישַׁת הַדָּבָר לְכֹל בְּמֵי הַגְּלִיל וְיִחַלְּבוּ עֲלָיו וְנִשְׁמַע אַחֲכ' שְׁקַב' הַרַב עַל דָּרָךְ בִּזְמַת גְּלוּלִים שִׁיחֵה לְעַסוּד לְבָא ע"כ מֵאֲחֵתִי . רָבִינוּ יוֹנָה מְעִיר בִּירוּדֵי הַיָּם בַּיּוֹם הַהֵלֶךְ ר"י בְּטוּלִיטוּלָה וְרִחִיתִי בְּקוֹנֵט' יֵשׁן שְׁנַפֵּס' שְׁנַת חֲמִשָּׁת אֲלִפִּים כ"ד וְיִרָא ס"ד . וְהִיא תְּלַמִּיד מוֹצֵק מֵהַרְמַבְז'ן וְבִנֵי שְׁנֵי אֲחִיוֹת . וְהִיא רָבוּ שֵׁל הַרְשֵׁב־אֲרִי וְהִיא אֶדֶם שְׁמֵן וְהוּא חֲז' ס' עַל הַרִיף כַּמָּה מִסְכָּחוֹת . וְגַמְלָא בְּיָמָיו רָבִינוּ יוֹנָה אַחֵר שְׁכַן נִרְחַה בְּאַגְרַת שְׁטוֹה מִלָּךְ אֲרָנוֹן לר' יוֹנָה שְׁדִין דוֹן מְסו' וְהוּא שֵׁלַח לר' יוֹנָה לְגִירוּדֵי לְשָׁלוֹם מֵהַ יַעֲשֶׂה לוֹ וְזֶה רָבִינוּ יוֹנָה וְר' אֶהֱרֹן כִּיו מוֹרַע נְשִׁיחִים . רָבִינוּ שְׁמוּאֵל הִיא אֲבָיו חֲכַם גְּדוֹל רָבִינוּ אִיס' בְּר' לְרָאוֹן וְהַקַּ"ב הַרְבִּיז' בְּר' מַגְלִיל בְּרִלְלוּנָה הִיא תְּלַמִּיד ר"י וְהַרְמַבְז'ן וְהַחֲרִיךְ יָמִים עַד שֶׁשָּׁלַח הַרְשֵׁב־אֲרִי מֵהַרְבֵּן וְקַבְלָתִי שֶׁזֶה הַגְּאוֹן נִמְלָא בְּמִדְרַשׁ הַרְשֵׁב־אֲרִי . וְרִחִיתִי בְּס' בְּר' שְׁנַת ס' שְׁנַת ס' הִיא הַגְּאוֹן ב' בָּנִים חֲכָמִים וְשָׂמֵם דוֹן קַדְלָחֵי וְדוֹן לְרָאוֹן . וְאֹתוֹ ס' וְחִסְטֵי שֶׁהִיא הַרְמַבְז'ן בֵּן נִק' רָבִינוּ גִיסִים בְּעַל הַדְּרָבוֹת אֲשֶׁר נִפְס' שְׁנַת חֲמֵסֵם אֲלִפִּים כ"ד . רָבִינוּ מֵאִ' הַהֶכֶן הַנָּח מְעִיר גְּרִבּוּנָה וְהַרְבִּיז'ן תּוֹרָה בְּטוּלִיטוּלָה . רָבִינוּ אֶהֱרֹן הַלְבִיזוֹ מוֹרַע נְשִׁיחִים שְׁבָא מְבַרְלָלוּנָה לְטוּלִיטוּלָה שְׁנַת ה' אֲלִפִּים מ"ה לְיִצְרָה כְּרָחָה בְּס' יִסוּד עוֹלָם וְאֹתוֹ ס' וְחִסְטֵי שְׁנַת ס' אֲלִפִּים ג' וְאֵלֵי אֹמֵר שְׁבָאוּלִי זֶה שְׁחַב' ס' הַחִיּוֹךְ רָבִינוּ אֲבָרְהָם בְּר' יִחָק הַכְּבוֹדִי מַגְלִיל קְלוּיִיזָא וְהִיא תְּלַמִּיד הַרְמַבְז'ן

שְׁלֵשֶׁת רֵישָׁי רַי וְרֵישֵׁי הַקְּבֵלָה

הרמב"ן ור"י כנראה בם' שערי ציון ועשה פי' על הריו"ף ועל המורה . אמנם ראיתי שהיה שמו
 משה ולפיכך היה אומ' אמ"ן שר"ל אמר משה נרצונו וכן ראיתי בכו' ו' העו' סי' ל"ח וכן
 ראיתי בם' מכלול יופי ע"א פ"ח האומ' ר' משה הנרצונו העיד שראה בעיר סוריא' גולרית
 ח' שהיה בת ק"ל שנים ודבר עמה בשנת קי"ח לפרס והיו חסידים קיימים והולכת בקומה זקופה
 והיו מזונוסיה בלמאוס ובפ"ב מהשער הנז' אומ' שזה הרב היה נק' בכנוי חסי' וידלל . ר' ר'
 לדקיה בר' אברהם הרופא בעל שבילי לקט היה באיטליאה ואמר בספרו סי' רס"ג בסמוך
 שרפת כ"ד קרונו' ספרים גמ' בלרפת שהיה בימיו שנת ה' אלפי' ד' לבריאה ואומ' בפ"א זאת
 חקת המורה הרבנים שאלו בחלום אם הייתה גזרת שמים והשיבו להם דל' גזירת אורייתא .
 על בנימין היה באיטליאה והוא סדר ס' היראי' על הסד' הנראה אלינו כי ר' אליעזר ממוז'
 שחברו לה חשב לערוב הדינים . וזה ר' בנימין אומ' בהקדמת ס' היראים שהוא חב' ס' וידוית'
 על הדינים ולזה הרב היה בן חכם נק' ר' יהודה מחב' ס' התניא היה בדו' הזה ונעלם שם
 המחב' אמנם הוא אומ' בספרו שהיה תלמיד ר' יהודה בר' בנימין ואחב' ה"ב באיטליאה שנת
 ס' אלפים ע"ד וזה החבו' הוא מורה לדק למנהגות איטליאה ונעלם שם המחב' לרוב ענותותו .
 רבינו יצחק מוילניא היה בדו' הזה חכם גדול וראיתי בקונט' י"ן שחביו היה נק' משה . והוא
 חב' ס' אור זרוע והוא הנק' ריא"ז . והיה תלמיד רבינו יהודה מפרש כנראה במהרי"ק סי' ל' .
 והיה תלמיד ראש"ה הנראה במרדכי דחולין פ' אלו טרפות והיה תלמיד רבינו שמעון מקולי
 כנראה במרדכי דמניעה פ' המפקיד והיה תלמיד ר' אפרים בר' נחן כנראה במרדכי דחולין
 פ' גיד הנשה . וראיתי במרדכי דע"א פ"א מעשה בכחובה שפעה הסופר ולא כתב שנת האלפים
 והשיב ר' יצחק מוילניא שהכתובה כשרה הואיל וליכא יותר מה' אלפים וראיתי בפ"י מחזור
 אגליהו שחב' ר' יוחנן ערוש' האומ' בתפלות ר"ה הדברים האלה ממש הועתק במחזו' י"ן אית'
 באת מהעתק בתיבת כתיבת ידו של רבינו יצחק מוילניא בעל האור זרוע המעיד שהוא מלא'
 המעשה הזה מידו ממש של ר' אפרים בר' יעקב ממונייה . ר' אמנון ממגלה שהי' גדול הדו'
 ועשיר ומיוחס ויפה תואר והתחילו האדון ממגלה והסררה לבקש ממנו המרה . וימאן לשמוע
 ויהי בדברם אליו יום יום ולא דמע אליהם ויפל' בו האדון ויהי בחוקם אליו ויאמר להם ר' אמנון
 אני רואה להועץ ולחשוב על הדב' עוד ג' ימים וכדי לדחות אמר בן ויהי אך ילא מאת פני
 האדון שם הדב' על לבו אשר ככה ילא מפיו בלשון ספק וידאג לבו ויהי ביום הג' שלח האדון
 בעדו וימאן ללכת ויבאחו המלך בעל כרחו וידבר אתו משפטים והשיב ר' אמנון את משפטי אני
 אדון את לשוני שדברה שפר דינה להסתך כי ראה לקדש י"י הואיל וילא מפיו דברי ספק בחלקות
 ויען המלך לא חקץ הלבון כי אחת דברה אבל חקץ הרגלים שלא באו אלי וכל הגוף אום' ויז'
 ויקללו פקדי ידיו ורגליו . ועל כל פ' שואלים את רואה להמיר והוא משיב לאו . ויהי ככלותם
 אזה המלך להשכיבו במקום ח' וכל פקדי אבועותיו אלו וישלחו לביתו הכי נקרא אמנון לפי
 שהאמין באל חי . אחר הדברים האלה ר' אמנון אזה להוליכו ביום ר"ה להכנס' אלל השלוח
 לבור ובזמן הקדושה אמר להש"ן המסן לי מעט ואקדש את השם ויען בקול רס ואמר ובכן לך
 תעלה קדושה כמו שקדשתי את שמך על מלכוזך ועל יחודך . ואח"כ אמר ונתנה טוקף קדושה
 היום וכו' . ולכן נהגו הלועזים לומר הקדושה היא בר"ה ול"כ . וכשגמר כל הקדושה הייתה
 בסתלק ונעלם מן העין ואינו כי לקח אותו האלהים ויהי ביום השלישי בא במראות הלילה לרבנא
 קלוגימוס בן רבינו משולם ולמד לו כל הכיזט ויזו לו לשלוח אותו בכל תפלות ישראל ע"כ .
 ויוכל להיות שזה רבינו קלוגימוס הוא חביו מריב"ק הנכתב בדור ג' כי מלאחי שהי' לו בן הנקרא
 רבינו משולם ובאולי עשה להקים שם חביו והאמת יעשה דרכו . וראיתי במחזור אשכנזי שיש זה
 המעשה ואומרים שחבר ג"כ פזמון מתחיל את שמע והוא יפה מאד . רביע שמואל בר חפני הכהן
 ורבינו שמואל המכונה מוסי' ליאון וגדולי חזריהם הנזכרים בפוסקים כלם היו בימי ריא"ז כנראה
 פעמים רבות במרדכי ובמהרי"ק סי' קס"ו . הרב הגדול רבינו אברהם מרענגשפורג ורבינו
 נתנאל מקינון ורבינו יצחק בר' טוהרם הנקרא ריב"ץ היו כלם בדור הזה כנראה מפוזר ומפורד
 בכל הפוסקים ובפרט במרדכי ומהרי"ק . רבינו יחאל מפרשי היה מסלמידי רבינו יהודה החסיד
 והריב"ם

זְהִיב"א וְצוּפֵם הַגֵּט. שְׁעָה וּמִצִּיּוֹ סַמ"ג שְׁהִי אִזְ שַׁנְתָּ ה' אֲלֵפִים י"ח וְכֹסֶף יָמִיו הֵלֶךְ לַעֲבוֹ
 וְרֵאִיתִי בְּקוֹנֵט' עֹה הַקְּדוּשָׁה הִיָּה גַם כֵּן חָסֵם בְּקִבְלָתָּ מַעֲשִׂיִם וְהִי' צְבִית מִדְּרָשׁוֹ נֵר שֶׁל שְׁמֵן וְהִי'
 מְדִלִיקָה בְּכָל עֶבֶד-שָׂבָה וְדוֹלְקָה כָּל הַשְּׁבֻעַ בְּלֵי שְׁמֵן וְזֶה הִיָּה מְפֹרָסֵם אֲלֵל כָּל אֲנָשִׁי הַעִיר עַד
 שֶׁהֵינֶע לְאַחַן מֶלֶךְ לְרַפְתָּ וְיִשְׁלַח בַּעֲדוֹ וְיִשְׁלְחוּהוּ אִם אֲחִיָּה הַדְּבַר וְיִכְפּוֹר אִזְ מִשּׁוֹם שְׁלֵל יִחְזִיק יִהְיֶה
 לַעֲלָמוֹ אִזְ מִשּׁוֹם שְׁמֵא יִחְזִיקוֹ לְמַכְשֵׁף וְהַמֶּלֶךְ חָזַב לְלַכְתָּ לְרֵאוֹת צַעֲיִיו הַדְּבַר וְיִוֶּעַץ עִם שְׂרָיו לְלַכְתָּ
 בְּלֵיל ד' וְהִנֵּה הִיָּה מִנְהַג הַעִיר שֶׁהַפְּרִיזִים הִיוּ דוֹפְקִים בְּלֵילָה בְּבֵית הַיְהוּדִים כְּדִי שִׁיעֲנִיקוּ לָהֶם
 אִיזִיה דְּבַר וְזֶה הַחֲסִיד לְמַעַן לֹא יִפְסִיקוּהוּ מִהַלְמוֹד הִיָּה לֹקֵחַ חֲסִמֵר וְחֹקְעוּ בְּחֶרֶץ וְכִשְׁהַפְּרִיזִים
 הִיוּ חֹקְעִים בְּדֵלָה וְהוּא עִמָּה הַחֲסִמֵר בְּפִטְסִים וְהַפְּרִיזִים הִיָּה לְלֵל בְּחֶרֶץ. וְעַתָּה צְבֵא הַמֶּלֶךְ וְהִיָּה
 דוֹפֵק בְּשַׁעַר וְהַרְבֵּ מַכָּה בְּפִטְסִים וְהַמֶּלֶךְ לְלֵל עַד מַחְנִיו וְכִשְׁדַּפְּקוּ שְׂנִית וְהַרְבֵּ הִכָּה שְׂנִית חֹזֵר הַחֲסִמֵר
 לְאַחֲרָיו לְמִרְחֹק וְיִפְתָּה-הַרְבֵּ וְאִמֵר אִין זֶה בֵּן-אִם הַמֶּלֶךְ וְיִלֵךְ וְיִפְתָּה הַפֶּתַח וְהַשְׁתַּחֲוֶה לַפְּנֵיו
 וְיִאֲמַר תַּמְחֹל לִי כִי לֹא יִדְעַתִּיךָ וְגַם הַמֶּלֶךְ תַּחֲלַחֵל כִּי כְמוֹ שֶׁהַחֲסִמֵר יֵאָל מִן הַחֶרֶץ כֵּן גַּם הוּא
 יֵאָל מִהַקֵּב'. וְהַמֶּלֶךְ וְשְׂרָיו יִרְאוּ פִן תַּבְלַעְמוּ הַחֶרֶץ וְיִחַמְרוּ לְרַב עֲזָרְנוּ וְהוּא הַעֵלֵם בְּבֵית אֲלֵל
 הַחֵא וְנָקַן לָהֶם מִיַּי מִהִיקָה וְיִשְׁבּוּ לְאִיְהִים הַרְאִשׁוֹן. וְיִשְׁאֵל מִהַמֶּלֶךְ מִה אֲדוּנִי מִנְקַשׁ בְּשַׁעוֹת הַחֵלָה
 הֵלֵא יִדְעַת-שִׁישׁ רֹחַ א' הֵלֵא פִתְחֵי הַמַּבְלִיעַ בְּחֶרֶץ כָּל הַקְּרָב אֲלִיו לְהִזְיָקִי וְאֲלֵמֵלֵא שִׁירְדִתִּי לְהַעֲזִיב
 הִיָּית נִבְלַע מִכָּל וְכָל אֲחֵר הַמֶּלֶךְ כְּבֵר-נִבְלַעְתִּי וְאֲשַׁרְךָ שֶׁהֵלַחְתִּי וְאִנִּי בְּחֵאִי אֲלִיךָ כִּי שְׁמַעְתִּי הַיּוֹחֵר
 חֲכַם שְׁחִמַתֵּם כְּשׁוֹף וְהַרְאִיָּה כִּי יֵשׁ לְךָ נֵר דוֹלֵק בְּלֵי שְׁמֵן הַשֵּׁיב הַרְבֵּ אֲנִי מִכְשֵׁף ח"ו אֲלֵל אֲנִי
 הַכֵּס בְּחִמַתֵּם הַעֲבֵעַ וְיִודַע סוּלוֹת וְהַרְאָה לוֹ הַנֵּר דוֹלֵק בְּלֵי שְׁמֵן אֲלֵל הִיָּה בִּזְוֹ מִחֹר כְּמוֹ
 שְׁמֵן וְיִחַמְתֵּם מֵאֵד הַמֶּלֶךְ וְהַשִּׁבְצוּ בְּחֶלְרוֹ וְהִיָּה לוֹ לְיִוֶּעַץ וְיִגְדֵל הַאִישׁ בַּעֲשׂוֹ' וְכַבּוֹד וְיִקְנֹאוּ בּוֹ הַשֵּׁרִים
 וְיִלְשַׁטּוּהוּ בְּאִמְרַם שֵׁאֵם יַעַבְדֵּ הַמֶּלֶךְ בְּכּוֹס יוּן הַיְהוּדִי לֹא-יִשְׁתֵּה מִמֶּנּוּ וְהִיָּה הַיּוֹם וְיִחַן הַמֶּלֶךְ כּוֹס יוּן
 לְיִהוּדִי לְשַׁחֹת וְהַשִּׁבְצוּ הַרְבֵּ לֹא אֲחֻכַּ לְשַׁחֹת בְּרַגַע הִיָּה אֲך' עֵרַם כֵּסֵעַ מִשְׁלַחֲךָ אֲשַׁתָּה וְבַהֲגִיעַ עַם
 רְחִימָת הַיָּדִים לְמֶלֶךְ-אֲחֵר הַאֲחֻכַּ רַחֵן יָדָיו עַל אֲנִי וְזֶכֶר וְיִחְיֶיךָ לְקַח הַרְבֵּ אֲנִי רְחִימָת יָדֵי הַמֶּלֶךְ
 וְיִשְׁטֵם הַמַּיִם הַהֵם לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁרִים וְיִאֲמַר הַרְבֵּ אֲלִיְהִים בְּשִׁמְיָה הַזֹּאת אֲנִי חֲסֵן שְׁמוֹתְךָ לוֹ אֲלֵל
 בְּכּוֹס הַיּוּן אֲלִיו יִכּוֹל-לְשַׁחֹת הַלְיוּמָה וְהַיּוֹמָה וְיִחַסֵּר לִי מִן הַחֹזֶרָה. וְהַמֶּלֶךְ שָׁמַר הַדְּבַר וְיִאֲהַבְהוּ כְּכֹלֵם
 וְכֹדוּמָה לֹא-שְׁמַעְתִּי שְׂאִירֵעַ לְהַרְמַצ"ס וְאֲחֵרִים. הַשֵּׁר דוֹן גְּדִלִי' כֵּן הַשֵּׁר דוֹן שְׁלֵמָה וְיִחִיָּה שְׁהוּא
 דוֹר ה' לְמַשְׁפַּחְתּוֹ הִיָּה בְּדו' הַזֶּה וְלִרְבוֹת חֲכָמָתוֹ וְהַרְיָחוֹת לְקַחְהוּ הַמֶּלֶךְ לוֹ לְיִוֶּעַץ וְכִי לוֹ לְרֹפֵא
 כִּי הִצִּיּוֹ מִקְסְטִילִיָּא כַ"ל בְּדו' ד' וְהִיָּה הַיּוֹם יִצָּא מִן קַסְטִילִיָּא עַל-מֶלֶךְ פּוֹרְטוֹגַל בְּחֵיל כְּבֵד
 וְיִקַּח אִתּוֹ כָּל אֲדָרָתוֹ מִדְּוֹ זֹלַתִּי ד' עֵיזָרוֹת וְהֵם קוֹאֲבִימָרָה וְלִיסְבוֹר' וְכֵהִיִּית כִּי יָמֵם הַסֵּתוֹ הֵינְעוּ
 הַשֵּׁר דוֹן גְּדִלְיָה וְהַצִּירִיו יַעֲזֵר אֵל הַמֶּלֶךְ שֶׁלֵּא יִלַּחַם עִם הַחֻזְבִּים וְיִיחַם כֵּךְ בְּזִמּוֹ הַקְּבוֹר וְהֵם גְּלוּם
 מֵאֲלִיְהִים וְלֹא-הָיָה הַמֶּלֶךְ אֲזָנוֹ לַעֲלֵת הַזְּקִימָה וְיִלֵךְ-אֵל עֵלֵת הַיָּלָדִים שִׁיעֲנִוּהוּ לְהַלְחֵם וּבְרֵאוֹת הַזְּקִימָה
 שְׁלֵא-נִשְׁמַע עֲלֵתָם בְּרַחֵן אֵל מֶלֶךְ קַסְטִילִיָּא וְיִכְבֵּדֵם וְיִשְׁאֵם וְאֵל דוֹן גְּדִלְיָה נָקַם אֲרוּחָתוֹ שְׁהִי' לוֹ
 עֵרַם נִסְעוּ מֵאֲלָיו. שְׁהִיקָה מִסֵּ אֵל הַמֶּלֶךְ לַחַת הַרְאֵם וְהַרְגִלִים מִהַבְּהַסְמוֹת שִׁישְׁחָטוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִי'
 מוֹכְרוֹ בְּחַמְשָׁת אֲלֵפִים זֶהָב. וְכֵן לֹה הַמֶּלֶךְ שְׁכָל הַסּוֹפְרִים וְדוּיָיו יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַעוּ עַל פִּי הַשֵּׁר הַזֶּה.
 אֲשֶׁר הֶאֱרִיךְ יָמָיִם וְיִוֶּעַץ זְקֵן וְשַׁבַּע יָמָיִם וְיִאֲסֵף-אֵל עַמּוּי וְנִקְבַּע צַעִיר טוֹלִימּוֹלָה. וְהַטְּבוֹבוֹת שְׁעָשָׂה
 אֵל הַיְהוּדִים בְּפּוֹרְטוֹגַל וְאַחַר כֵּךְ בְּקַסְטִילִיָּא הֵנֵם כְּחֻזְבִים בְּס' דְּכַרְבִּי הַיּוֹמִים לְחֹלְדוֹת בְּנֵי יִחִיָּא.
 וְהִנֵּחַ בְּנֵי נָגִים עַם הָאֲחֵד הַחֵסֵם הַגְּדוֹל דוֹן שְׁוֹדְרוֹס-שְׁמַלֵא בְּשַׁנְתָּ ה' אֲלֵפִים קי"ג שְׁהִי'
 כְּמוֹ אֲלֵף רַפ"ד לְמַיְיִם עִם חֲבָרָיו לְפַלֵּל לַפְּנֵי מַרְשָׁן הַפִּסְיֹר שִׁי עִם יְהוֹשֻׁעַ הַלּוֹדְקִי שֶׁהַמִּיר
 דַּח וְקָרָא מִסִּיר יִירוּשָׁלַיִם שְׁטַטְסִי כְּנֵרֵאָה בְּאֹרֶךְ בְּס' שְׁבַע יְהוּדָה. וְכֵס הַבֵּן הַשְּׂנִי הַגָּאֹן דוֹן
 דוֹד בֶּן יִחִיָּא וְהַרְבֵּ מִמֶּנּוּ בְּדוֹר הַבֵּא. רַבִּינוּ שְׁלֵמָה בֶּן אֲבֵרָה בֶּן אֲדָרָה הַנִּקְרָא הַרְשַׁב"א מִנְהַג
 בְּיִשְׁרָאֵל בְּצַרְלָלוּא שַׁנְתָּ ה' אֲלֵפִים מ' וְהַרְבֵּ רַבִּינוּ פֶּרֶץ הַנִּקְרָא הַר"ן הַכֵּהֵן בֶּן הַרְבֵּ הַגְּדוֹל רַבִּינוּ
 יִצְחָק קָבֵל מְרֻבְּוִיָּהם וְדוֹרוֹת שְׁלֵפִיָּהם בְּשַׁנְתָּ כְּמוֹ חַמְשָׁת אֲלֵפִים לְבִרְיָאָה הַרְשַׁב"א הִיָּה חָסֵם גְּדוֹל
 בְּכָל חַכְמַת. וְהַרְאָה בְּחַבּו' ש"ח שְׁלֹשׁ מִנְהַג בְּצַרְלָלוּא שַׁנְתָּ ה' אֲלֵפִים מ' וְרַבִּינוּ יוֹנָה
 הִיָּה רַבּוֹ מוֹרֵבֵק וְלַמֵּד גַּם מִהַרְמַצ"ן. וְהוּא חֲנַר ס' תּוֹרַת רַבִּי הַאֲרֹךְ וְהַקָּרֵן. וְס' עֲבוֹדַת
 הַקֵּדֶשׁ כְּנֵרֵאָה בְּהַקְּדָמָה גִּיד מִשְׁהָ לְהַלְבוֹת שַׁנְתָּ וְקָבֵלְתִי מִזְקִנֵי הַדוֹר שֶׁהַרְשַׁב"א הֶאֱרִיךְ יָמָיִם
 עַד שְׁכַלַת הַרְאֵם מֵאֲשַׁכְּזוּ לְטוֹלִימּוֹלָה וְנִחְאֲכֵן בְּבֵית הַרְשַׁב"א כְּאֲשֶׁר תְּרַאֵה בְּזַכְרוֹן כְּרֵא"ם וְכַתֵּב

ס' יוחסין שנפ' הרשב"א בן ע' שנים וששנים ל"ז וזה להעתיק לו פי' משניות הרמב"ם מערבי
 לעברי . וראיתי ש"ת דהרמב"ן ס' קמ"ח תשובה לרבינו יהודה בן הרשב"א וראיתי ב"ס קהלות
 שהיה להרשב"א בן שני ושמו ר' יצחק . ר' ידעיה הפניני שחב' הלכותיו היה בדור הזה .
 רבינו פרץ הכהן הנק' הרלף בן הרב הגדול רבינו יצחק הכהן חוס' על הנמ' הגם שלא נגלה
 לנו ועשה חוס' סביב הסמ"ג רבו וחבר ס' מערכת השלכות על הקבלה שאח"כ ר' יהודה החיים
 עשה פי' סביבו . וכן חכמים אחרים וראיתי בנפין פ' המגש הגה"ה סביב הרי"ף כחבר הרב
 וכו' בשנת ה' אלפים ואחת . וראיתי בהרמב"ם הלכות אישות סוף פ"ג הגה"ה שהרי"ף קבל מרבינו
 יחיאל מפרישי והיו לו תלמידים הרבה ובחוכם תלמיד שחב' ס' הניי' כנראה במהרי"ק ס' קס"ב
 וקבלתי מחכמי הדור שחברו בר שפת שהיה תלמידו מובהק ואומ' ב"ס ש"ת שלו ס' ששים
 שהרי"ף היה חכם גדול ברפואה והי' לו חכמים שזכרים אותו וקבלתי מהתלמיד ר' ליחון מוריאל
 כי ס' הנייר הוא הכל בו ובדורו נקרא ס' הנייר אבל האחרונים קראוהו כל בו ושמעתי שהמחבר
 הזה היה אשכנזי ויש אומרים שהיה פרובנצאלי . רבינו יוסף ברבי טוביה הנקרא הריב"ץ וקבלתי
 מתלמידו מהר"ם מפדווא שהיה שמו ר' יוסף טוב עולם בדור הזה והיה רבו של מגדל עוז .
 רבינו יום טוב קבלתי מתלמידי מהר"ם כי כך היה שם המהר"ם ס' מניד משנה בצי הרמב"ם
 ויש אומרים שהיה שמו מוסר וידאל דטולושה בקטלוגיה חנינו של הר"ן וכן נראה בשמעות
 הרשב"א ואומר ס' יוחסין שמת בשנת קל"ה . רבינו יום טוב בר' אברהם הנק' הריב"ץ א שחבר
 ס' מגדל עוז סביב הרמב"ם והודו לי מהר"ם ה' שמעות ה' מה שכתוב בראשית הס' ב"ס
 טובי ואומר שחברו הרשב"א והרמב"ן היו רבותיו . ובהלכות הפליין פ"ג אומר שהרשב"א והריב"ץ
 היו רבותיו וחבר ס' כתר שם טוב כנראה בספרו הלכות ק"ט פ"ב . וקבלתי ממהר"ם מפאלוה
 כי לר' יום טוב בעל המגיד משנה היה לו אשה ושמותאלמה בא אליה בעל מגדל עוז וישאל
 לה לאשה והיא השיבה לו יום טוב אחרון לגבי ראשון כחול שיהיה רבן . רבינו יצחק מקורביל
 שחבר ס' מלות הקטן הנק' סמ"ק ושם אביו רבינו יוסף כנראה בהג"ה הרמב"ם הלכות שביית
 עשור פ"ב וקבלתי שכבר יואל מפרישי ויש אומרים יחיאל מפרישי היה רבו וחוקטו רוב תלמודו
 קבל מהריב"ץ וזה ר' יצחק היה רבו של הר"ף הכהן ואומר ס' יוחסין ששים לו חוקט גדול .
 ונראה בסוף ספרו שנפ' שנת ה' אלפים ב"ס יוחסין אומר שנת ל' . ר' אהרן הלוי הנקרא
 הרא"ה היה בדור הזה שכן הרשב"א בתשובתו או' שהרא"ה היה רבו ויש הרא"ה אחר בדו' ה' .
 רבינו בחיי בר' אשר מעיר סרקסוקה אשר בספרד היה תלמיד הרשב"א וחבר פי' הסורה ואומר
 ב"פ בראשית שיה אז שנת ל"א לחי' הששי וחבר ס' כד הקמה . וכבר זכר רבינו בחיי אחר
 בדור ב' לרבות רבינו שלמה בר' יוסף בן עמואל ר"י בטולטולה ורבינו דוד כהן ורבינו חזקיה
 מוירלבורק היו תלמידי הרשב"א רבינו מרדכי מאושטרייך אשכנזי שחב' ספרו הירוע סביב הרי"ף
 היה בדור הזה כי כן הוא קורא הרי"ף שהיה רבו כנראה בכל חבור וראיתי בדיון שמיטות
 ובדיקות שחבר הוא בחרו שקורא עלמו מרדכי בר' הלל . וראיתי בספרו עירובין פ' חלון שהיה
 חסן רבינו יחיאל מפרישי וראיתי בקונט' שהיה גיסו של בעל הסמ"ק וראיתי ב"ס יוחסין שהיה
 תלמיד בעל הסמ"ג ואר' מאיר בר' ברוך ונפ' שנת ע' וי"א שטרבג בקדוש ה' . ר' מרדכי בר'
 הלואי ור' יצחק בר' אשעיה נכדו של ר' מנחם דיוני הכתיב בדור ג' היו בדור הזה בעיר
 קרויטש כנראה בהרמב"ם הלכות אישות פ"ג בהג"ה ואני אומר שבולוי זה המרדכי שכתב על
 הרי"ף . ר' משה מאורך חבר הנהות ס' של הסמ"ק כנראה במהרי"ק ס' ק' פ"ז וקבלתי מחכמי
 הדור שזהו ס' הלורך הנזכר בפוסקים ובפרט במהרי"ק ס' קכ"ב . רבינו מאיר הלוי הנקרא
 הרמ"ה מעיר טולטולה היה בדור זה כנראה במהרי"ק סימן ק"ב ובר שש סימן רע"א אומר
 שנהג נשיאותו באשכנז . וראיתי בקונטרס שקבל מרבינו יחיאל מפרישי ובאגרות שכתבו ע"ס
 המורה נראה שהיה כמו בן אחותו של הרמב"ן ואו' ס' יוחסין שהיה י' עודרוס אבולפיה ושמת שנת
 ה' אלפים ד' . רבינו אהרן הכהן מלוגיל הנקרא רה"ה הי' בדור הזה כנראה במגדל עוז הלכות
 תשובה שר"ה השיב לרמ"ה ונראה ב"ס יוחסין שזה הרב שמה מים מהר"ם ושחבר ס' ארמות
 חיים הארוך עם יורה דיעה הארוך שנת ל"ד וזה נראה בש"ת דבר ששם ס' קט"ו . רבינו

מאיר מריוסנבורג הנקרא מהר"ם היה בדור הזה זקן מופלג . וכבר הזכרתיהו עם ר' מאיר
בדוך שהיה נמלא שנה ה' אלפים ל"א . והלגתיו פה ג"כ להיותו רבו מובהק מהר"ם והוא
קבל מרבינו יחיאל מפרשי ורזיחי בהלכות חמץ ומלה זבחה בהרמב"ם שהיה תלמיד ר' יצחק
מונייה זלומ' ס' יוחסין כי מת בצוה' שנת ס"ה ושבעת ס"ז היה גרושים בזרפת יום ו' י' אב
ורלב"ג מאיר זה הגרוש על פסוק ואבד' בנוים וכו' . רבינו שמשון בר' לודק תלמיד הר"מ הנ"ל
וחנ' ס' התשבץ שר"ל בר"ח תשובות שמשון בר' לודק וקמ' שנת ע"ב . וי"ח שהיה הר"ם בר
למח שבדו' הר"ם . רבינו נתן שהיה בן בנו של רבינו היים כהן שהיה זקנו של סמ"ג מאד
אמו הנזכ' בדור רשב"ם היה בדו' הזה וחבר ס' הנחמה כנראה במהרי"ק ס' קמ"ט . ר' דוד
בר' יוסף אנדרהס הספרדי חבר פי' התפלות בשנת ה' אלפים ק' כנראה תשובות בשעת
התקופות והארץ ימים עד שלמד עם ר' יעקב על הטורים ואלו היהוים מקביליות פירושו
גדול ואלה החכמים מלאמי כתובים בערוגה א' בס' שערי יוון ומעיד שהיו בדו' הזה ואכתוב
אליך על שמו הרב ר' מרדכי בפריילינג שהז' ס' אבד מן החי שסובב דיני אבד והיה רוס'
בית השפנים על דיני כתובה וס' שער נדרים ר' מנוח שחב' ס' המלות על באור נדרים רבים
מהרמב"ם ר' יהודה דלטיש ר' אברהם מההר שעשה פי' לגמרא ר' יצחק הנשיא שחבר כמו
מדרש לתורה ר' מנחם בר' שלמה לבית מאיר שחב' ס' הבחירה והוא חבו' גדול ע"ד הרי"ף
ובלשון הקודש ובימיו שהיה שנת ה' אלפים ס"ו הי' גרוש לרפת והסימן ויחר אף ה' בס וילך
וגם אז מלך מורקה גזר על ספרי הקודש ועל ממון ישראל ר' הייח בר' שמואל בר' דוד מטודילה
תלמיד הרשב"א חבר לרור החיים ולרור הכסף שנת ג"ח ר' מתתיהו היבשרי שעשה חבורים
ורבשות ר' ישראל דלומבריקה ר' לוי בר' אברהם בר' חיים שחב' ס' לויית חן . רבי קלונימו'
בר' מאיר שחב' ס' מלכים על הנדסה ר' יוסף נ' כספי שחב' ספרים הרבה ויקראם בני כסף
ר' דוד דאייטלייח שחב' ס' המגדל וס' קרית ס' שהוא הכרעת הדעות בדינין ר' יקותיאל המכונה
אסוק' ע"כ . הרב ר' יצחק נ' לטף ספרדי וחב' חבורים א' קרא לורת העולם ולרור המור
רב פעלים פי' קהלת שער השמים והוא חבו' גדול ויפה ע"ד המורה ויש בו טעם קלת מלות
ועיין בתשובת בר ששח ס' קמ"ז רבינו יצחק בר' מנוח לרפתי ר' אברהם בר' ישמעאל רבו
של רבינו ירוחם ר' דוד הכהן כלס היו בדור הזה ר' יעקב בר' משה בן עכסאי הנק' בדרש
הספרדי בברללונה שהעתיק פירוש המשניות מהרמב"ם מלשון ערבי לעברי . ואומר בהקדמתו
לסדר נשים שהי' אז שנת ה' אלפים ג"ח לבריאה ואליך ר"ל לחרבן ואליך ת"ר לשמרות . יצחק בן
ס"ד היה בשנת ה' אלפים י"ב והמלך דון אלפונסה ליה לו לחב' הלוחות מהכתובה וקראם
אלפונסיגס וכל חכמי האומות תקנו לוחות' על דעת אלו הלוחות . ר"י בר' משה היה אז
בטולטולה והמלך הנזכ' ליה לו להעתיק ס' אבינוי מערבי אל לשון לבינו והוא ס' שחב' על אלף
וכ"כ כוכבים אשר נודעו ונכרים עד היום והם נכללים במ"ח לורות הגלגל והם י"ב מזלות באמצע
באפודה חגורת השמים וכ"א לורות ללד שמאל ופ"ו ללד ימין מס' יוחסין . ר' יעקב בן גקמילייח
חכם גדול בקבלה מת שנת ה' אלפים בסגוביאה . ר' יצחק בר' שלמה בן סהולא משורר ומליך
חבר משל הקדמוני ומה שנת כ"ח . רבינו שלמה בן בנו של ר' שמשון בעל התוספות היה בעכו .
ר' קודרוס בן אחיו של הרמ"ה חבר עליות יצמות ומה שנת מ"ג . ר' משה דליאן היה בדו' הזה
וכבר הזכרתיהו בחבו' הזוהר של רשב"י ועיין שם . ר' יצחק נתן העתיק הקונקורדנליס שחבר
פרק ארלוטו מלשון לטינו ללשון עברית שנת הקל"ה . הרב הגדול דון יוסף נ' יחיאל בנו השני
של דון שלמה היה בדור הזה ראש הגולה ואב לחכמים בכל מלכות קסטילייח והיה תלמיד חבר
להרשב"א ויקוקן עליו ולהיוחס יפה אסדרנה לפניך ומביא' בעל שקל הקודש וזה החכם חבר
פסקי הגמ' על סדר הנכתבים בשת' סדרי עם המורה מקום והדושים אחרים והיה יפה תואר
ויפה מראה מאד ולהיותו חכם גדול בדקדוק ובשירים שב שנית וחבר כל הפסוקים הסם בקלרס
דרך שיר מרובע ובעונותיו נשקף כל בית מדרשו בגזרות ה' . ומעיד אמי אליך שבימי ארפי
ראיתי ביד הנחון ח"א ב' קלפי מהשירים הסם שרופים יותר מחלים והגאון הזה האריך ימים
יותר מל' שנים וזהו החכם שמזכיר רב שש בש"ת שלו סימן שם"ה והניח בן זמנו החכם דון שלמה נ'

שְׁלֹשֶׁת הַקְּבֵרָה

יחייא אך נפס' בחור וכלי בניו : זזחא היא הקינה של ב' חנועות ויחד וב' חנועות
 קרחה להחייב כנשרים פרים : חנוו ויחחא שיר לחמים מרים :
 ומנגנים חנים מקום מינים חנו : יענה חסובב כי ערוס ערוס :
 ומקום הלילים כחללים גחקו : כאשר באשמיים פגרים גרים :
 לובש שרד יחד ושוד רד לב ירד : ונהי יחי אל העשירים שריב :
 מלך כחלקך לך ושאל ואלל : החגגבו לבשו מחורים חורים :
 לנוף לפון ועדי עדה וחדה בר : אשר נראש שפר כחיום חיום :
 אל הרהטים שז ברהטים דלוף : הקצן והדרדר לדיום דיום :
 מרעננות שלמות אל נהי : ילאו חמים מהדרים דיום :
 חחח בשמי' מק ושק חחה הענק : ראש עוללו צין עפרים פרים :
 בני תעמו גוף קשרו ראש חמרו : עד תשפרו דם על בשרים פרים :
 מחפלים עפר ואשר על פאר : נותנים ועל ראשי חורים זרים :
 זורמו דמי לבית בעד כניח מוח : ארץ עדי כסו נהרים חיים :
 יד אל לחי השלמי וחפלי : בחץ בחרבות היגורים לורים :
 עללו ראשם ארה פאם מור' ופח : שלח ברנלי האכורים סירים :
 קלו בחייהם וכששם מחק : חנחר ומעירות קברים פרים :
 הוא רב שלמה הגביר ברית : האיר ככני האורים אורים :
 עבשל ציום קייר ולה על אור ועל : נפש עיפה מי מקורים קורים :
 הפכו מיריו ווס לשולי דור עלי : כסו והנימו מעורים עורים :
 קדרות לבא מרוס לאידן לבשו : עד זהרי אור למורים זרים :
 כל בעלי ימים בלמים אלבו : יונה ענק חסיר וחורים חורים :
 עפים עופים בין עננים אמרי : שיחם לחזום צין קיורים יורים :
 לפור דרוך תמיד במרר הזמיר : אל ההדסים בלורים לורים :
 חאנה במוות החזה בדור חכה : חלון באבוס חד שורים ורים :
 במס ומרר החברגרות ועור : כתי יתפך והמורים מורים :
 נגדו מתי חכמה כנטף מדלי : או מהמות יס מחמרים מרים :
 נגדו אריות שואבים כאלמים : שבו וישבו פה בבורים גורים :
 טובו ספרו כי בחכמה ספרו : מתקו דבריו בס אורים זורים :
 אל יושבי אהל באהליהם כזו : חמים ולהלכים באורים אורים :
 מכשול מרימי' מתיב גולם כמו : מחוך כרמינו חסירים סירים :
 קפח בשמי' או באבקת רובלי' : שולחי' לחף שונים ומורים מורים :
 מה נעמם כי לא עממם רז וכל : מחום הכי כל הגשמים חרים :
 חומ' וחיל היה זרע רעה הזמן : מלד יסול לגל וערים ערים :
 בחון וגם שאון וקרק' קיר ירק : ארזי לבטון הקמורים קורים :
 מה יעשה העם לשום זעם למי : ינום בהלחם שערים ערים :
 מי יחזיק מגן ונהג לי ומי : יליג בהליג צין מלרים לרים :
 וארי באחי סף בעיני נקרא : לילה לעלמי לשקרים קרים :
 במה אעמם אם שאריתו ומה : אעיד ומה אשופה לכרים פרים :
 גדול שער ככל עבר ומי : ירפא כאב נחל לדורים חורים :
 אל רחמן : נוחס ומן למ ורב : יערב כיוו שדי ישרים פרים :
 ועשה גם כן ג' חנים אחרים :

אוי אם לדורות אבי אב לנרוס : סגל שערו שחור הלבנים :
 וארד שאלה בניון וסלה : יפי חלנך לו בקרים חדשים :
 שלשים לרעה בשמים לשעה : ומה ששבעה ועד בשלמים . מ"ב :

הַדְּבָרִים רבינו אשר אשכנזי • והרב ר' לוי בן גרשון ספרדי קבלו מרבותיהם ודורות של שניהם בשנת כמו ה' אלפים ו' רבינו אשר נקרא הרמב"ם בן רבינו יחיאל נהג לשיאורו באשכנז שנת ה' אלפים פ' כנראה בש"ת שלו • וחזו היה ג"כ חכם גדול כנראה בעור יורה דעה ס"ד שלא ללמוד בחכמה ויוגית עד שיגיע הלמוד אל כ"ה שנים תחום תחום הרשב"א ברלוגה והרמב"ם בטוליוסונה • והיו להרמב"ם כפי דבריו הקדמת יודה לדרך בנין זכרים • רבינו יחיאל היה הראשון והבולט המור פעמים רבות ונפט' על פני אביו • רבינו שלמה החסיד וגם הוא מת בחור • רבינו יעקב בעל הטורים היה שלישי ואומ' בפ' ראשון של שנת שביע עני ועם כל זה לא רצה ליהנות מיחיד או רבים ובהלכות קידוש החדש ס"ו תכ"ח כנראה שיהיה אז כמו ה' אלפים ק' • רבינו יהודה היה רביעי והוא חזר ס' תקת הסודס זמ' תקות שמים כנראה במהרי"ק ס' קע"ה • ורמיהו במ' יוחסין שזה הגאון בזמן שהיו הגזרות בטוליוסולה הרג את עלמו והשמו וחמותו שהיה אשת ר' יעקב אחיו בקדושה בשנת קנ"ח ובמקום אחר בספרו אומר שהיה שנת ק"ט ויש טעות הדפוס והמירו יתור ממחאים אלף יהודים • ויש קבלה שהיהודים היו פרוצים בעריות וכן הכותים וצנייהם ממש השחיתו אבותיהם מס' יוחסין • ורמיהו באגדת הסוכה שכתב זה הרב והיה כמו לוואה לחמשה בניו האומ' בשנת ה' אלפים ס"ח לבריאה הושם ביום האסורים הרב הגדול ר' מאיר מדונבורק כי המלך העליל עליו עסק א' והיה שואל ממנו סך גדול והרב היה עני ואין לאל ידו והמלך לא רצה שום ערב יהודי אלא הרמב"ם תלמידו • והוא לחמלת רבו ככנס ערב • ואלו הרחיבו הר"ם בסו' יתור עוצה עד שיפרע • סוף זה נפט' הר"ם ביום האסורים • ואני המהדר רמיהו בקונפ' יפן האומ' בשנת חמשה אלפים ר"ד' תמוז מלך רומה המכונה רודולף חפס הר"ם מדונבורק ונפט' בחפוסה י"ט אייר ולא נתן לקבורה עד ד' אדר שנת ס"ו לפרט • והרמב"ם ברח ושלח לפניו ר' יהודה בן להסין לו יודה בטוליוסולה • ושימורו הק"ק • והוא עליהם לראש ולקנין עם ארוחה טובה בכל שנה ועם הביא הרמב"ם כל בני ביתו וימת זקן ובשע ימים • ורמיהו בקונפ' כשעבר הרמב"ם מעיר ברלוגה עמד שמה ימים בבית הרשב"א ושה למדו יחד • הרשב"א כחב לחמני ספרד שיעשו פזוד לזה האיש כי חכם הוא ובעל סדרה • ורמיהו במ' יוחסין נפט' הרמב"ם בטוליוסולה ח' ימים לחדש מרחשון שנת פ"ח לאלף הששי • זמיר חוק חמשה חדשים והרגו כל היהודים שבגלילות נחל' תחת מלך גרפת • וזושיצו ק"ק טוליוסולה רבינו יהודה בן לעזר כסא' אביו • ובסוף ימיו עלה במחשבתו ללכת לעמדת ציביליה ויקומו כל העדה ויפתקרו לתת לו פ' שנים מאת אשר היו נותנים לו מלבנים וגשתעברו בן צעד עשרה שנים ועמד מאריך מאד להודיע לבניו כמה היה לו מלפנים וכן הסמקת אביו ומאריך מאד בספרו עסקי ביתו ובית אביו • ומאווה אותה ללכת ביראת שמים ומעוד בלא קבל מאומה מירושת אביו שהפילו עם ספרי אביו לא יוכלו לפרוש חובותיו ובהתו היו סומכים על שלתן אחרים וזמין אותם לשוב לדור באשכנז ומאריך מאד בצירוסים והדושים ועניינים כבים ופה מאד • וגם מזכיר לבניו מעשים שאירעו לו ולאחיותיו • ובתוכה המור שרבינו יחיאל אביו היה לו חכם והרב והאבנים מאד יחד ונשענו יחד שהראשון מהם שימות יבא ויחלוס להבין ויגיד לו דרכי הנפש אחר המיתה ויהי היום נפט' הבירו של ר' יחיאל וצפיותו בבית חיי' קודם הקבורה עמד ר' יחיאל ויאמר אל הקהל ראו רבותי פי כן נשענו יחד אני וחברי המוטל לפני מת • ולכן אני מזכיר לו בפניכם ביטלים נדכו ואלו ראו שארון חברו המוטל בו נדעזע מעט ויפתחו הארון ויראו עפעפיו מהנוודים וי"ה שהיה שוחק ויאמרו כי היה זה סימן כאלו יאמר לו שלא היה יכול להגיד מאומה • וזה החבר מת באשכנז שנת ר"ד לאלף הששי וגם ר' יחיאל מת בשנה הדיא • וגם או' שצפיות אמו של ר' יחיאל אלמנה ונ' בניו קטנים בא לה אישה בחלום לבלי שבת וזוה לה שתקוף חכמה חזק לעיר כי ה' מהפך את העיר ויפקן משנתה ברעלה ותחזור לישן ותיקף בא לה שנית אישה ציוני ההוא ותבחה ללכת חיקף בהני הטילה וחלף עם בניה חזק לשעבר העיר ותכנס בבית גוייה שהיפה כובסת שלה העומדת חזק לעיר כמשהו נקשת ויהי באשמות הבוקר בלא שודדים בעיר ויהרגו רבים מיוצבים ואלנם לבזו וילכו והוא שנה לביחה אח"כ בלי פגע רע וכן מספר להם שבהיותו

צהור כל לו הו'י העינים באופן שלא הי' יכול ללמוד ויהי כיום ופנה אשה כושית ותתפאר עם
 אביו לרפעתו ונתקן ח' ימים ראש תועלת גדול אמנם מהה הכושית והוא נשאר עלות בלופן
 שרוב למודו אח"כ הי' שבו מלמד בקול רם והוא שומע ומתבונן ולא יכלתי להמתיק עיניי
 אחרים רבים ויפיע שהיה בקונט' הזה כי החכם שהראה לי לא רנה . וראיתי בס' בר שפת
 כי' רע"ג ורפ"ט שהיא כתב לגאון הזה . וד' בניס אחרים הי' להרמ"ש שמש (אליקים משה
 אלעזר שמעון) והלם הי' חכמים בטולטולה וחדרו פסקים ושיקוף על הגמ' ולא נמלא חלילי
 כי אבד זכרם מהרע הקדוש הזה וחזוניהם כאשר תראה באגרת שכתב ר' הסדאי קרישקאש
 שאבחנוה בחלק הששי בסוף הס' הזה ולא נשאר אלא רבינו יעקב בעל הערוך שלא בא עם
 אביו בספרד . ונשאר באשכנז . רבינו חיים אחיו רבו של הרמ"ש נפטר שנת ע"ד לפ"ק -
 הרשב"א ומהב"ר הגהות מיימנות והרמ"ש הי' שלפחה הלמידי מהר"ם קן מלחתי בש"ת
 הר"ל בן תפוז דף ר"כ ע"ג . רבינו לוי בן גרשון הנק' הרלב"ג הספרדי וי"א שהיה פרוניאלל
 ונראה בהבדלו שהיה בשנת ה' אלפים ל"ה והפליג להחכם ועשה פי' על ארכסו' ושמעתי בזה
 שנתקן בלופן לפיו וחב' פי' החוכה ופי' אחרים וחבר' ס' מלחמות ה' בשנת פ"ה כנראה ש
 יום מרניים עליו על האמונה אמנם אין מוסיבים על הארי אחרי מותו ושם בח"ב פי"א אומר
 שנמלא בימיו נער בן ז' שנים מגיד עמידה בלחם לכל השואלים אותו ושם מפלפל היך אפשר
 זה כפי הענין ובהקדמת פירוש התורה וזר לחב' ס' המלות ופירוש על הגמרות . וראיתי בס'
 יוחסין שר' גרשון אביו היה חכם גדול וחב' ס' שער השמים וא"י אמו של הרלב"ג היה הרמב"ן .
 ר' יצחק בר' יצחק שחב' ס' יסוד עולם לכבוד הרמ"ש מת שנת ע"ב וכבר דברתי שנת ע"ב .
 דוד ר' יהוסף הלוי . ר' יששכר בר יקותיאל חב' קצור: ס' התרומות תלמיד הרמ"ש ומת שנת ל"ב .
 ר' שלמה בן טורחא תלמיד הרשב"א חב' ס' חקות הדיונים שנת ג' וי"א שיהי ר' יוס טוב
 אשכנזי רבינו יוחסין בר' משלם מארץ פרוניאלה היה תלמיד הרמ"ש כנראה בספריו ותבן ס'
 אדם וזוהי זמיתו' ואומר: רבינו שמעה בלש"י היה שנת ה' אלפים ל"ד שאנו עומדים בו כיום
 ר' אברהם בר' ושמעאל תלמיד הרשב"א היה רבו מה' ויחסינו רבינו ישראל בן יחיאל היה מחלמידו
 ר' שמואל בר' ידוק תלמיד הר"ם מרוטנבורק כנראה במהרי"ק ס' קפ"ג אבל שמעתי שהיו תלמיד
 הרמ"ש וחבר' ס' הגמורה שאספו דבריו הרב רבס ובהבוס יחד וקראום קודם . רבינו יצחק
 מדורח שחב' שער' דורח היה גדול' הזה כנראה בספרו . רבינו עובדיה בר' דוד שחבר פירוש
 הלכות קדוש החדש מהרמב"ם היה בספרד בשנת חמשה אלפים פ"ה ובאולי הוא פירש גם בן
 הלכות דעו' . ר' מכיר היה תלמיד ר' יהודה בן הרמ"ש והוא חבר' ס' אגדת רובל ר' מגחם
 בן זרע לרפתי הי' תלמיד ר' יהודה בן הרמ"ש והוא חבר' ס' לידה לדרך ונפט' בקולפילה שנת
 קל"ד ר' יצחק שפרוט חבר' ס' אבן בוחן ועיין בש"ס בר ששה פי' רע"א שגראה שהיה שמו
 ב' מחיב אבן בוחן ר' משה הכהן מטוריסול' עשה ס' עזר האמונה ר' הרב שמואל הלוי נהרב
 בקדוש ה' בשנת קל"ע עם כ"ה אלף יהודים בקסטייליה וטולטולה בסנת מלחמות ב' אחים אינרקו
 וסידרו . רבינו יצחק בר ששת הנקרא הריב"ש היה מעיר אליורו ושם הוא קבור והיה ממשפחת
 פרוסונו והל"ף הכהן הי' רבו כנראה בספרו פי' קנ"ו ומשם נראה שרבינו נסים היה רבו ובסי'
 רס"ט ושל"א נראה שכתבו זה לזה הוא ורבינו חסדאי קרישקא ובסי' פ"ב נראה שהיה אז ה'
 אלפים קל"ד ותעין ובסי' קל"ה ונראה דרוש יפה בידיעתו י"ת העמידות . רבינו שמעון בר למח
 הנק' הר"ם בר למח היה תלמיד חבר של הריב"ש בהליירו ושם הוא קבור וזוהי ממשפחת דורח
 ולרוב בגמחו היו קורים אותו רבינו שמעון הגדול ויש חזון ש"ת שלו הנקרא שש"ן שר"ל
 חאבוצ שמעון בר למח וחב' ס' מגן אבות וס' אוהב משפט והוא פירש חיוב ופירש אזהרות
 וס' תיקון סוכרים ומלחמת מלוא וראיתי שהיה נקרא ר' שמעון בר' ידוק משרת ותלמיד ר"מ
 הכהן שחב' הגהות מיימנות והרלב"ג היה אביו אמו . ר' שמעון בן בנו היה חכם גדול והוא
 היה מהגולים בגלות ארמון שבספרד שנת ה' אלפים רל"ב והלך לסוגרמה וימת שם . החכם
 יחסי' דון יוסף בן שושן מקובל ובלוסף וחמיד כנראה ששנת בר ששה פי' קנ"ז ר' אשר בר'
 שמואל חבר' ס' המנהיג ויש מהניג אחר דוד רשב"ם . הרב ר' יוסף נקטייליא בעל הנסים נפטר

שנת ק"י. הרב דון אלנודין שהעתיק ס' המדות ללפון הקודש היה תלמיד ד' יהודה בן
הראש רבינו חסדאי קרישקא שהכיר ס' אור ה' והוא נמלא בשנת הגזרת וזאת ס' היוחסין שנפטר
שנת ק"ח בברגוסה - רבינו יוסף אלבן ספרדי חזר ס' עקרים והפליג לפלג ע"ד האמונה וחזר
ס' על זה וי"א שהיה ק' דפיס ומח שנת ק"ל וי"א שנת ק"ג ר' יצחק בר' יעקב דלמי שחב'
בשנת הקל"ב ס' פערי לין כפרוינלה ר' יוסף ו' חזני חזר ס' נמוקי יוסף סביב הרי"ף אחים
לא הגיע לידיו אלא קלחו וזאת כפ' גמ' פשוט שהריעב"ל רבו. ר' פריפיוס דורנטי ה' בשנת
הקל"ד והנ' כ' האשד שאומ' בר"ם אמר פריפיוס דורנטי ויש קבלה שהמיר ושב בתשוב'. רבי
משה ורבי אליהו אחים ממשפחת הגערים יש קבלה על פה שהם אחד מד' משפחות מיוחסות
שהגלה טיטוס לדומה וזוה הדור י"אלו מרומה אלו האחים וצאו לבלגאומיה והיו עשירים ולא זכו
לזנים וימחו שם וישו נקברו ועדיין יש המלכות עם זכר שנת מיתתם והאחותיה בולטין ואני ראיתים
ובאולי זכו מהנ' ס' מלמד התלמידים שחיים אחרי ספרו אני משה בר' יהודה בן ד' משה
ממשפחת הגערים. הרב ר' מנחם דרקנאשי שחב' פי' החזרה ע"ד הקבלה וס' דינים וקבלות
ממורי רבי יעקב דרקנאשי שהיה מיוחסו חליו שיש לו בקבלה מלכותו זה האנן היה אובד
החורה אבל היה גם כשכל מחד והיה מרבה בחטיות וחפלה עמן השמים ירחיבו שכלו ולבו
וזיכל להבין החורה פעם אחת בהיותו מחפלה בחטיות בנכנס וירדה ורנה אום ובידו כלי מלא
מים והקיאו ויאמר לו משה ויקם וישם ולא הפלים לשתות כל המים והיבך הלך האיש מלפניו
והוא הלך למדרש כמנהגו וימלא שכלו בהיר וגבר כי נהפך לאיש אחר ולא חזר פי' סבורה וס'
פעמי המות ולא הפלים פרשה וזאת הנרכה כי עלה אל האלקים בשנת כמו חמשה אלפים .
בערבות חכמים מלאהי כחוב בגליון אחד אשר יאלו ממלכות זרפת וסבויה בלו באפליאה כמו
דבור הזה אפילו שיש קתחם כתובים במקום אחר לא השגחתי בזה אלא כהנהיגם כאשר מלאהים
רבי מחסיה קנינו שהלך לירושלים ר' לוי פרנבש גם הוא ר' שלמה אמרוק בסודין רבי אליעזר
טיגון בפי"ה ר' רפאל בלין בנייה רבי יעקב לוי בנכנרי רבי שלמה טרשבורג שם רבי שמעון כרמי
שם רבי נרכיאל כהן בקמפנייה דרומה ר' מאיר לואגש במלכות נפוליי' רבי מרדכי רילון בנייה
ר' גרשון טרויש ביולינלה ופרמה רבי יוסף כהן במונשירה רבי יחיאל דעסא' בפולו רבי יחיאל
טיגון באלויכסנדריה ר' רפאל בעופיש בשיולינאט. רבי מרדכי דפליטיה שם רבי משה בר' יוחנן
פריווש מקובל. ר' משה ראויון בסואיה ר' יחיאל פואה ר' שמעון בלין בפרמה רבי שמאל
מרשין בקרימונה ר' יצחק איגירה בקואל מאר רבי יצחק אורגין בלומברדיאה ר' יהושע דאברון
בשולאנו ר' יוסף טרנבורק בבלגאומיה ר' אברהם טרויש בסוראו ר' יהודה שיאיו בלומברדיאה
ר' חיים חזר תלמיד מהרי"ק בפולו. ר' נחאל טרבווס תלמיד הגזר כחב מרבו המזר .
ר' יצחק רומילי בפריאסינלה ר' מנחם מינין בסלוו ר' מחסיה פריוש בסוונאלין ר"ג אויסון
המכונה במנסירו בזולינלה. ר' שלמה פריווש ר' גבריאל פורשבורק בקרימונ' ר' בן לין שם ר'
ידידי רפאל ברימיט ר' אליה אליגש בפלירני ר' אהרן טרשבורק בפורל' שנת רמ"ז. ראוי שהדע
בני היקר כי החכמים אשר ארשום ואזכי' בדורות הבאים אין בידי שום ראיה להפמדיך על
האמת שיהיו בדורות שאכתבם זה לסיכה כי נתמטפו הלכנות והלרות תכופות ואין מהנ' ספרים
שיחתמו שם תחתיו כנדרהשונים. ואם קתחם רהבו לא נתמטפו ככל הנלויות וזאת יש לך לטעות
במוצי והלאמתן אל הקבלה על פה מחכמי הדור. ולכן אל יתחמה אם באלוי ימלא אחים חכם
כתוב ס' תלמידו או הפחות קודם לרב. הרב הגדול ר' יצחק קאטמון בן הרב הגדול רבי יעקב
הנקרא גאון קסטילייה ספרדי וברב ר' ישראל אשכנזי קבלו מלכותיהם ורבותיהם ודורות הקדמונים
בנת כמו חמשה אלפים קל"ב ר"י קאטמון ארביץ תורה ארבה והפמיד תלמידים ארבה. ושאריך
ימים עד מנפ' שנת רכ"ז. והיה יפה סואר וישם מרשם. הרב ר' יצחק דליאן מלמד בציסיס
שיש מסלמדין ושם בן שבעים שנה. הרב ר' יצחק אבוהב פסם גדול והפס' בפרשנאט ארז
רנ"ג ז' חזקים אחד הנרות וזיה לו בשים שנים ושים מסלמדי' ר"י קאטמון סואר וכו' ספר
ס' מערת המעלד. הרב ר' ישראלין אשכנזי תלמודיך חזר ס' חנומה הרשו ופ"ס ומבונים

שְׁרֵשֶׁרֶת ר' יצחק קאנפאטאן הקבלה

אחרים . ור' יעקב פולין ור' אהרן היו רבוצי כנראה בספרו . הרב ר' יעקב גדל אשכנזי חבר
 ס' האגו' בחיטויא בעיר עזיאה שנת המסת אלפים ר"מ . הר' ר' יוסף קלן לרפתי הנקרא
 הכרי"ק נהג נשיאותו בלומברדיאה וחלמדיו שהיו אחריו קצו ולקטן קצת חסודות וגדודו יחד
 ועשו ס' ש"ח על שני ופס' זה גאון באיאה שנת ר"מ ור' שלמה חביו היה גדול כנראה בחסודותיו
 ר' יהודה הנקרא מיט' ללאן הוב בחסודות וחיבר ס' נוח לופים . והיום בר פלוגתיה דמחזיק
 ונחלקו הקהל עד שדוכס ממוט' גרש שמיס מכעיר . הרב ר' ישראל מנרבוה מרגנשבורק
 אשכנזי היה בר פלוגתיה דמחזיק ר' יוסף חיון ר' אברהם חיון ר' יוסף פרנליס ר' יוסף דקסרו
 ר' יחזק' וייסה ר' יעקב ו' חביו דקון ר' אברהם וייבצפת ובנו רבי יוסף ולו שני בנים דון
 וידאל ודון אברהם כל חלו היו חכמים גדולים בפרטוגאל נדור הזה הרב ר' דוד הרופא בר'
 שלמה המכונה מס' וידאל חבר ס' מכסה לדוד וס' חבר קורה הרב ר' משה דיראסיי שחבר
 בשלמה הקבלה בדרך שיר אבל בלי סדר . וממנו לקחתי מעט דברים . הרב ר' יעשיה היה
 בסוליוטולה שנת אלפים רכ"ו . והוא חיבר ס' הליכות שלום ובי מחסף כל דרכי הגמ' יסה
 מאד . הרב ר' שם טוב הספרדי שחב' ס' הדרשות על התורה שנת ס' אלפים רמ"ס ר' שם
 טוב ו' טוב טה היה ר"י בספרד ומת שנת ק"ל . ור' יוסף בני חבר פי' ס' המדות לארסמו'
 ופי' המורה . ר' אברהם שלום בקלוגיאה שחב' ס' גוה שלום ומת שנת רנ"ב ר' אברהם בידין
 היה בהרגון וחב' ס' דרך אמונה ר' שמואל סרסא חב' ס' מכלול יופי על התורה וזאומ' ס'
 יוחסיי שגשר בקדוש ס' . ר' פנחס בפרגא כחריאל בקרקא ר' נתן מאיגר ר' שצ'לן דקון
 ר' יהודה הידנבורק ר' שמואל ספרה כל חלה היו חכמים גדולים בארנות אשכנז . ר' רפאל
 ידירי' מטרשבורג לרסתי ור"י בחרימנו שנת רמ"ה ר' שמואל זבד' לרפתי בפדווס שנת רס"ח
 רבי השכן מנזיבערג רבי מנחם ממיזבורג ר' יוסף סטרבורג ר' יחיאל בר' יוסף טרווייש ר'
 יוחק טרווייש ר' יעקב בר' מרדכי ר' שמואל בר' יוסף הנקרא חסד ממיסרטי יעקב הלוי כל חלה
 היו חכמים לרפתי בוד' סוס הר"ר מרדכי קומוטיו ויז' ר' משה קפפלי ויז' ר' אליהו אלפגיר'
 ר' אברהם ירושלמי . הר"ר אליהו מוזרי חבר פי' על רש"י הנק' על שמו מוזרי וס' ש"ת כל
 חלה היו חכמים בקוסטאנטינה . בדו' סוס לחו חכמים ממשפחה שולניו אשר התמידו כמה
 וכמה שנים שהדיסו הרבה ספרים עברי שהיו חועלת גדול לישראל ורצתי בהקדמת המכלול
 שהדפיסו בקוסטנטינה זאומ' חיי גשרון איש שולניו בן החכם המופלג רבי ישראל נתן בן שמואל
 בן הר"ר משה והוא דור ה' להר"ר משה משפחה הגז' צא' סוד . הרב ר' דוד בן אשר דון
 גדליה בן יחיאל שהיה בקסטיליא שנת ס"ה אלפים פ"ה לכריאה וחס נהג נשיאותו אחרי מות אביו
 והוא דורות למשפחתיו ובסוף ימיו גלה עם המעטרה הרחמו אל עיר לשבוה כי ברחו מגזרת
 ס' ויגיונו בשנת ק"ג לכריאה ואשתו בסוד טעמיה ושכלה השיגה באמנועות מלכת לשבוה כל
 ההכנסות שהיו לזקניהם והגאון סוס חבר חבורים ובפרט חיבוי דיינים ומחמר על דימי פרפות .
 והרב קארז מוזיקרו בהלכות ס' יורה דעה ויבוע ויחסף אל עמיו בן ע"ה שנים לא כהנה עיני
 ולא נס ליחה וכתיב ד' ננים הרב דון יהודה היה הראשון נעים וזמירות ומלא רוח חכמה ודעת
 וחב' חבורים ובים חוסה בחסודותיו כ"י ב"י שר"ל גאס יהודה בן יחיאל . והוא חבר הקניסה
 שנתקעה באב במחזור ויולד ננים ובנוה . הרב דון שלמה הו' בן רביעי לרב דוד והוא דור שביעי
 הידוע חללו . והוא הלך עם אביו ואש לפרטגאל כ"ל והיו לו שני בנים וחס דון הראשון
 והוא דור ח' לך יחיאל והיה חכם ועשיר ולא רצה שצמו יקנו בחים וקרקעות ולא יקרא לסי
 בחסודותיו בזמן הגזרות ופס' זקן ושבע ימים שנת רל"ה בלישבול וכוית ד' בנים וחס הרב דון
 גדליה שהתחכם מאד בתורה ובכרואה ובסוף ימיו הלך קוסטנטי' וחס הרביץ מורה וחב' חבורים
 והשאר חללו ח' קטן הנק' שבעה עינים ובקשו הקראים ממנו שישתדל להכשירם ולהביאם בדעת
 חכמי הגמ' והפליג לעשות אמנם לא עלה לידן כי חכמי ישראל לא הסכימו . ובסוף ימיו גרש
 רוחו ללכת אל חרץ חביו ולא נסתייעה מילתא . כי ביום ליל גדליה נפס' בדרך וקב' בשס' .
 השך דון יוסף היה סבני . והוא דור השישי לך יחיאל . והוא אב אבותיו והיה עמלא חו בלומברג
 ויחבב אצו המלך וישימכו לו ליועץ . ואחרי פיימם מה דון אלפונסו המלך ויקב במקומו דין

שְׁלֵשֶׁת רֵבִינוּ אֵלֵיהוּ בְּזֵרְחֵי הַקְּבֵלָה

יואן אשר להבטו גם הוא זינחורו במקומו מהיעולים. ויהי היום ויקראו המלך ויאמר לו רבו
 מרוב אהבתי אותך בחרתי להטיב אליך ולכל ישראל אחר זה בהיות את נפסדת מדינה של גיהנם.
 ולכן רוצה אני שחמתי אחי וכל בני ביתך וידעתי שכל ישראל שצמלכותי יעשו כמוך כי אותך
 רחמתי שר וגדול עליהם יועץ השם לא כן יעשה וכו' ככתוב בצורך גם' דברי הימים מחולדות
 בני יחיאל סוף דבר בראות השם כי בלתי אליו הרעה מהם המלך וגם להיות כי לא לקחו עלתו
 קבלתו פורטוגאל עד גרום קסטיליא כאלה חרחה במקומו. בחר ללאת הוא ובני ביתו מגלילות
 ספרד ולבא באיטליה ויקרא לו ג' בנים הזכרים שהם הגאון דין דוד זקני שלמטה במקומו
 זוכרנו עם המשכת זרעו. ושם השני החכם דון שלמה שנפס' בדודים שנת רל"ו י"ד סיון והוא
 הגיה בן בסלוגיקו ושמו החכם דון יוסף יחיאל. והשלישי נקרא הנזון דון מאיר חכם בשירות
 ובדקדוק מאד והלך לאזולנה ומת שם בני בנים שנת רל"ז. ויקח דון יוסף הזקן מן הבא בידו
 מעות מחושבים כמו ק' אלף קרוזדוס. ויכנס הוא ובניו בלג' לעת ערב על אליה ואחרי ימים
 רבים והולאות ועדרות גדולות הגיע בחוף ביסה שצטוסקנה באיטליאה. ככתוב בצורך בדברי הימים
 מחולדות בני יחיאל ואח"כ הלכו לירנלה ושם מולד הגאון ח"א' ואח"כ באו פיירה אשר זכרם
 פיירה קבל אותה בסבר פנים יפות כי שמע את יופי מעלתו פורטוגאל וימת הזקן בן שבעים
 שנה בפיירה שנת רל"ת ושלחו בניו עממותיו לפת כאשר זה להם לזיבה והנה קבורים אל
 קבר הושע בן בארי וית' הדברים הנם וכחוצים בדברי הימים הנז'. הרב רבי יוסף ניקמיליא
 מיואליו ספרד והרב רבינו יעקב ו' חביב גם הוא מיואליו ספרד קבלו מרבותיהם ומהגאונים שהיו
 לפניהם בשנת אלפים רל"ז. רבינו יוסף ניקמיליא הנק' הר"י ג' היה חכם בגמ' ומופלג בחכמת
 הקבלה. והב' א' שערורי אורה. וא' שער השמים ופ' מרכבת יחזקאל ודע שאינו הם' שהב'
 ר' יתחק' לטק הל"ל. רבינו יעקב ו' חביב חב' ס' עין יעקב ובית יעקב ור' לוי בנו השלימו.
 הרב ר' יתחק' ערהמא גם הוא מגולי ספרד איש חכם מופלג במורה וכל החכמות. וחב' פ'
 התורה וחמש מגלות והוות קשה ומבורים אחרים. הרב ר' יוסף ו' שרגא המכונה מקובל
 דארגוני גם הוא מיואליו ספרד והיה מופלג בחכמת הקבלה ובעל מעשים ושמעתי ממנו מעשים
 רבים בהיותו כי בצרתי האורכות השמחתי. הרב ר' יעקב ביריב ריש גלותא בצרף הלבי וילא
 מספרד לפים וזמש למלרים ומשם ללפס הרב ר' יוסף שאיטלאק גם הוא מיואליו ספרד והב'
 בשיאותו בסלוגיקו שנת רפ"ג ושמעתי שיש ס' ש"ת שלו ר' מאיר בן וירגא מיואליו ספרד ועמדו
 ימים רבים בחיבתא ואלק"ב בא באיטליה מהלסטיס. ר' יוסף ר' אברהם ו' דית מחב' ס'
 שערי לזק היה בדו' הנה הרב רבינו יהודה חייט מיואליו ספרד והיה חכם מופלג בקבלה ועשה
 פי' על המערכה האלקות וקראו ס' מנחת יהודה זואו' בהקדמת ספרו כי בודחי לה נתגלה ס'
 הזוה' דמי רב האי וכל הגאונים ורבינו אליעז' מגרמזיה והראב"ד והרשב"א לא ראוהו. הרב
 ר' אברהם בר' שמואל זקוני מיואליו ספרד ויהי חכם גדול בחכמ' האלפגנינות ולמד בזאת החכמה
 בקהילה שלהם בסרגוסה ואליו כל העמים ידרשו ויהי עלתו כפי ראות הכבדים כעלת אחיפתל
 והוא חח' ס' הוחסין שממנו העתקתי דברים הרבה בחצו' הזה' ר' אברהם דבלמ"ש חב' ס'
 מקנה חכמ' על חכמת הקדוק והיה פלוסוף גדול קורא בהקדמה בפומבי גולרים בסעודתי
 דפדוזה. ובהיות שם הלכו כל תלמידיו גולרים אחר מטתו. הרב ר' שם פוז שהב' ס' האמונות
 ומדבר תועה בספרו נד ו' עזרה והלמב"ס ורלב"ג על עיקרי האמונה. חב' ר' משה אלשקיר
 חסיג עליוהפול טעמותיו זה הגאון היה חכם כללי וחב' שו"ת דגויים. הרב ר' אברהם סב"ע
 שחב' פי' התורה וקראו ארור המו'. הרב ר' יוסף ו' לבית ר"י בסלוגיקו וקוסטנטינה והרצין
 הורה הרבה וחב' ג' ספרי ש"ת. הרב ר' יוחנן אלמאן חב' פי' התורה וקראו עני העדה ופי'
 שיר השירים וקראו השק שלמה והיה מלמד דון פיקו דלמיר גדולה. הרב ר' עובדיה מברספוריה
 החמיל לחב' פי' המנויות בצרף מולדתו באיטליאה ובסוף ימיו הלך לארץ בני וסבלים החבור
 ותת שנת רל"ו. הרב ר' אליה חייט מקיאולקואטו חב' ס' אגרת חמודות. הרב בעל בתימן חב'
 הרב ר' יוסף זרקה שהב' ס' רב פעלים על הדקדק באיטליאו. ר' מרדכי פיני חב' ס' על
 חכמות החכמה שולדות בתקופות ר' יעקב וילא אלכני חב' ס' ש"ת. ר' אליה חכמי חכם

גדול בדקדוק וחב' חבורים על זאת החכמה ר' דוד מקורחו שבח' ש"ס . ר' יהודה בן הלל
 ר' יהודה דסיון ו' זקרי . ר' יהודה בן שינן . ר' דוד ו' שינן . ר' שמואל בן בינה . ר' משה
 דקסטר . ר' משה אלזיבה . ר' שמואל פרנקו כל אלה היו חכמים ור"י משוררים בעולם . ר'
 יוסף עוזיאל ר' נחמן ר' יעקב ר' שם טוב עוזיאל כל אלה היו הלמידי ר' יצחק אבוב . ר'
 יצחק בר' שמואל חיים זר' יחיאל היו מיואלי ספרד מופלגים בחכמת הקבלה ר' אלעזר בן אור
 ספרדי והגה נשיאותו בלמרחק . ור' יחיאל מרבינו גם הוא גם ר' עזריאל דיינס בלומברדיה
 שנת רנ"ו . ור' יהושע שאלתיאל רבי צרוך בר' יוסף . ר' יצחק קורקוס ר' אשר ליון ר' נפתלי
 פרויים ר' דוד פלי גיטין ר' מרדכי דמודינה . ר' יהודה ליוו מפיכרה רבי בנימין ממנטאלינו .
 ר' יהודה המכונה ר' ליאון מזוריאל פנהרג מהלסטיס . ר' יהודה מיני ר"י בפדווה שהיה רב
 מובהק לח"א . ר' בידיפו אכילרר ר"י בוגיטיה וכן ר' משה בשאן ר' אשיל הלוי ממפחת
 ליון ר"י צרחה . ר' ישראל ברומא . ר' משה יפה בבוליטיה ר' ליב אשכנזי . כל אלה היו
 ממהם לשונות וחכמים גדולים משוררים באיטליה גם כן היו בדור הזה ר' יוסף סני ר' יצחק
 פהן ר' יצחק דמילינה . ר' שמואל עמיאה . ר' יצחק דוגדון ור' דוד ו' זמינה ר' משה הכהן
 ר' יעקב בן יקר ר' יהושע ור' יוסי קרקוס ר' אברהם קרקוס ר' נסים פירושא ערבי ר'
 חייא אחיו מאמו ערבי ר' שמואל חכים ר' אהרן דערני הלמיד הרב פיסו ר' יהודה ו' זכריה
 רבי יהודה עוזיאל הלמידו רבי יצחק חיון רבי נחמן סומבאל רבי יעקב אמינו רבי אברהם
 ביטון ר' אברהם אלמוכנו ר' אברהם סגין המכונה פניינו ר' יצחק ברליון ר' נחמו הרב ר'
 יוסף פוסי . הרב ר' יעקב צירב והרב ר' לוי ו' חביב בר' יעקב היה מחלוקת ביניהם כל ימי
 חייהם שבידושימים והחכמים אשר הם הרחו להם שלא שמעו דברי הרמב"ם וז"ל סמיכה ויש
 ש"ס מהחביב וצירב סתך עשר זקנים שם . ר' משה ארוקיש ר' ישראל קוריאל ר' חייא ברקאשא
 ר' שמואל חס ר' יהושע סונלינו ר' יוסף קארד הזקן ר' שמואל אלמוסנינו כל אלה היו חכמים
 גדולים בארץ ישראל ומלרים ופיז ולפי שלא נ"ל חללו וגם לא נשמע אס חיברו חבורים לכן
 הושמו יחד . הרב ר' שמואל ירמליו . ר' אבוב . ים קבלה אחיטית כי כשחפש המלך סולמן
 סוליימא את מלרים שנת אלף קנ"ג למרחן אזה ח' מסריסיו להיות משנה במלכות ההוא וימרוד
 המשנה במלך וינו אל כל היהודים אשר הם שבזמן ח' ימים יצאו לו סך גדול ממעות שהיה
 בלתי אפ"י להם וזה בקום הרב והרב יהודים החמיו בצום ובתפלות ויקם זה הגאון והגדול
 אחו כמו ש' עררים ולמטה ויסגו' עלמו עמסה לאום ולהתפלל בקול רם בצית הנכנס הגדול
 שבמלרים והמשיך תפלתו עד שצט המגזה ויעתר ה' לקולו כי טרם שילא משס הוגד לו
 שבמלרים המשנה וזה היה כ"ז אדר וי"א שהשליב כל כך בתפלה וכמעט שהסית דברים לפני מעלה
 שלכן ילא משס סגי יהור ואומ' שבט יהודה במוה המעשה נעשה מגלה . ר' יוסף המון הזקן
 היה רופא סולמאן סליס ור' משה המון בנו היה גם הוא רופא סולמאן סוליימן בנו ובסיף ימיו
 קנאו בו רופאי המלך הישמעליים וידברו מועה נגדו והורידו המלך . ר' יהודה אביגדו' המכונה
 בוגני ר' יוסף קמחי ר' בוגסמוג אבגדי' רבי רושיאל קריסקאש ארינאל ר' אברהם דלקוסטה
 ר' סודרוס כל אלו חכמים גדולים בפרווינאל ר' קלמן מאיר בקסטרוב ר' יצחק מרגליות ר'
 יעקב ברגשבורג רבי משה פיפלא ר' מנחם המכונה מעגדאל פראנק ר' יצחק המכונה איזקשיין
 שחיב פי' על הסמ"ג ור' ליב . כל אלה היו חכמים גדולים בארצות אשכנז :

הרב דון יצחק אברנבאל היו מיואלי ספרד שנת רנ"ב וחב' חבורים . ור"יחי בחבו' קצן
 מדפו' שמשיב אל י"ב שאלות מענייני פלוסופיה אל ר' שאול הכהן אשכנזי . האומ' אל
 הדברים . אלו הם חבורים אשר חברתי עד הנה פי' התורה יקרה היא מפנינים והס' ו"ב דות
 יציר וכל רעיותי בו פי' יהושע שופטים ושמואל והס' כמו ה' ידות נייר פי' ס' מלכים יפה אף
 געים והוא כמו הא' פי' ישעיה וירמיה והוא כמו ו' ידות . פי' יחזקאל וזרי עשר והס' כמו
 ו' ידות . פי' דיאל וק' מעייני ישועה אין ערך ליופי ס' משמיע ישועה והוא פי' מוכרח לכל
 הנבואות שלא נוכל לפרסם לא על בית שני ולא בדרך רוחני אלא על הבחולה עמידה ס' ישועות
 משיחו והוא טי' כל מאמרי הנב' ומדרשות שברו על המשיח ואלו הנ' חבורים הם כמו ה' ידות

כהם כלם יחד נקראים כגדול ישועות. ס' עשרת זקנים והוא הנז' קמן על. ס' ס' הכה הנז'
 שולח מלאך במשפטים אשר נשם מאריך יותר וכן בעקב. ס' ראש אמנה זנה פסח. נחלות
 חצות. ס' שמים חדשים והוא להכריח דעת חדש העולם עם בלאר כ"ס ח' ב' מהמורה ס'
 תפעלות חלקים בחדוש העולם ותשובה על הסגמות ובאור העניינים מהמורה. ס' לזק העולמים
 והוא ג' מאמרים. ח' מדב' מענייני העה"ו ומשפטיו עם דני ר"ה ונ"כ והב' על עולם השמות
 זנ"ט וניסוח והג' בחייה ויוח הדן ודיון לא השלים מאמ' ב'. להקת נבואים והוא בענייני
 בנבואה ונבואת מרע"ה ונזוכה עם המירס. וזה יהיה תחת ס' מחזה שדי שהסתמי לעבוד על זה
 ונאבד. וכל הפירושים והזכורים האלה אחר שיאמתי מארן מולדתי כי קודם זה הייתי סרוד
 בחצרות המלכים ולא היה לי פנאי לעיין ולא ידעתי ס' וכלוסי בהכל ימי ושעתי בהכלה לעשות
 עובר וכבוד וכן אבד העושר בענין רע ואחרי היותי נע ונד בארן והסרתי הממון אז דרשתי
 ס' ס'. ואז אמרתי חסורי מחסרה והכי קמתי. ואני ראיתי לו קונס' מדפים כמו קלף ח' דורש
 על לורה סימולות ושוסק שזרחה היא חוס לאש ולחום לאירי. והקוד למים. ויושב הוא לורה
 לארן. וזה הכחם מה ונקבר בסדווה שנת רס"ט. ויהי לו בן חכם ועלסוף נפלא. והוא חב'
 ס' טלמי הנק' דילגוני דילחן היהודי ובו נראה גדולת החפסלספוטו. ר' יעקב פולאק ר"י
 במלכות פולקיה. והרב ר' אברהם מינלי ר"י בסדווה. קבלתי שהיה מעשה בבולווייא סיהודי
 היה שומר חכם מיהודי אחר מסך י"ב חלף זהב ויהי כי בא בעל הסקדון לקחת סקדונו המוסקד
 החל ויבא החובע אל הרב מינן הזה וסד' טענותיו. וכן חלקו המוגד הלך אל רבנים אחרים
 והסתילו הסקסים באים יאה בין כל הדברים מחולקים קלחם נגד המפקיד וקלחם נגד המוסקד
 ויגיע סדב' עד מלכות פולק. ויכתוב הרב ר' יעקב הגל' נגד הרב מינן עד שהסתפס הגנע
 ביניהם וכתבו מלכות זה נגד זה עם יות' ממאה רבנן לכל מערכה עד כי לפי הנשמע חרמו
 זה לזה ונתחמת אלל חכמי איטליאה שמהו בשנה ההיא שניהם ביום אחד. הרב ר' דוד בן דון
 בלמה בן הרב דוד בן יחיאל היה בדו' הזה חכם גדול והוא חב' ס' לשון למודים ושקל הקודש
 וס' חסלה לדוד ולא הספיק להשלימו ור' יעקב בנע השלימו. הרב ר' יעקב בנע המכונה רביע
 חס היה גדול בקוסטנטיניא ומרשאי המלך סולמן סולימאן. והיה חכם בחורה הקדושה ובחורם
 סיממעאלים עד כי היה באים שושטיהם להרעין בפסקי דיניהם עמו ויהי לו ולבניו ארומה המלך
 זימת זקן ושנע ימים והיה שני בנים חכמים בכל המושכלות שם הגדול החכם ר' יוסף רוסא
 משנה המלך והחצר ושם השני כמחור"ל גדילא שנהג בשילוחו בסלונקי בק"ק ליטבניה וגם
 בקוסטנטיניא בק"ק פורטוגיזים והולידו שניהם בנים ונזוה יאו"ה ח"א. הרב ר' יוסף קארן
 הספרדי. והרב ר' משה דשרנא מפוליא שמהם מרבינים תורה בלפת קבלו מרבותיה ומאגלומים
 שהיו לפניהם בשנה כמו ס' חלפים שין. ר'י קארן חכם גדול בחורה והעמיד תלמידים הרבה
 וחב' סב' ושלחן ערוך וכסף משנה ועלה אל האלקים בלפת שנת של"ה. הרב ר' משה דפרני
 גם הוא חכם גדול ודיון בלפת וחב' ס' קריח ס' וס' ביום אלהים הרב ר' משה לוי חלקב"ן
 אב"ט גדול בקבלה וחב' ס' ביה ס' הרב ר' משה קורדוויכו חכם בחכמת הקבלה הרב ר' יצחק
 קארן בעל חולדות יצחק. ר' אברהם ירושלמי ר' שמואל קריבאל ר' לוי מוקרבו ר' שמואל
 חקמן כל אלה בקוסטנטיניא. ר' חיים דבולל שחב' ס' באר מים חיים על הקבלה. ר' אברהם
 ג'חלוי ר' שמואל דימדינה. ר' משה חלמישניו שחב' הבורים רבים. ר' יצחק אדרו שחב' ש"ת
 ודרוקס ר' מרדכי מהסו'. כל אלה הם ר"י זקנים בסלונקי והכמים גדולים והרב ר' שמואל
 דמדינה הנז' העמיד תלמידים הרבה ומתלמידיו חכמים ראשי ישיבות בסלונקי והאריך ימים
 אחר כל הנזכרים וחב' ספרי שלוח וששבות ס' יאריך ימיו אמן. ר' יוסף קורקום בירושלים
 רבי חיים חב' בדמשק ר' שלמה חלישקר עשיר גדול ומחזיק ישיבות בא"י. רבי יצחק סכמן
 הגניד עשיר וחסיד במלרים ר' שמואל סבט עם ר' יוסף בניס פורטניסו בלפא. ר' אברהם
 שלום סס ר' נחמן פירוקס ספרדי במלרים. ר' יעקב גלי ערבי בלפא. ר' יוסף חיים ערבי
 הדין בדמשק הרב ר' משה הדין ערבי בחלב הוא ארס לופס. ר' יואל הלוי בלפת הרב ר'
 שלום בר יוסף המכונה ר' סכנא גאון גדול באשכנז ר' שמואל בנ. ר' יונס בר קלמן בירושלא

שְׁלֵשֶׁת רוֹן יַחַק אֲבֵרְנָאֵל הַקְּבֵרָה

כר פלוגתיה דר' שכנא ר' שלמה לוריא ברושיא. ר' יצחק גלחא. ר' אוסלנים מקראקא
 ד' יחחק כסן ר' יעקב וירמיין ר' אליעזר פרגקסטר ר' קלמן כהן ועשי' ר' דוד מוילנבורג .
 ר' יחחק בני:שבורג ר' קלמן שור . ר' בנימין שחב' מחזור באשכנז ר' שלמה זכנו ר' יהודה
 היה יציק וחכיס ומתו שניהם בחיי שנה והרבון תורה כמעט בכל מדינת פולין פולין והעמיד
 תלמידים הרבה והיה חכם המדות ומתו בלובלין . וזאת הקינה אשר ישר עליהם שלטודו כהר"ר
 שאול במוסר"ר דוד לפופלה נשך רבו שאמרו חז"ל הקינות והספד נחח רוח הס לגשש חמם :
 ש עדה בגד ביום קרה לרה . חחה הלבוש שנים לבוש קרעים . וזוים עברה כי ארחה עת"ס
 בעמות המנדלים כנטיעים רעים . עליהם האנח בשברון מתנים . ולא חקום לרה פתמים
 פן ימוך המקרה בעלמתי :

ה ומיום בכיות חקלא בשערים . הנדיק נאסף מפני הרעם . הוי כפר"ה סוררה סוררי"ס והיה
 רק זועה הבין שמועה . נשעשה אל שערי דמעה . פן יבא פחאום שואה ומשואה . כנס
 עשו כלה ואם לא אדעה :

ד ב מחולל כל והפגע בעון כלו . ואחנו שמו בהושך וכוסה . כס חרעו ריע חלך חץ למ
 ובלרה מי יהיה מנן ושחסה למה נגששה כעורוס קיר . המוה לחסידיו יקר ואוקיר אנד
 מנום ואין מכיר :

ד חיתי אבל כנד בניורים . ערב לבי לבשת ולמלל . חף אס יתאלו בו ערום דברים ולא יוליאו
 יקר מזולל קינה לך חדר אחר . ומנינם לב כמוני אשכר . אזי הנני המתדבר :

ש או לזור נהי וקויה . אבל ומספד חמורים . על גאון בשאון זכו עס בינה . אחזו ליריס
 סחת שירים . אהה חמו חומי רעמו מרה סחת נעמו מי על זאת שומן שומי :

ל ב ריד ויורד . שערו שער רעמו פנים בגדו . סרד במרד יורד לחנות היקות . יעטם ותנים
 האנק על נשיא המנושא דוס אבל מחיס חששה מקשה וקרחה סחת מעשה :

ו' אדר ורוד שלמ"ה פשוט לך שולל וערום היה כעוטיה על עדרי שלמה גדול היה זיהוד"ה
 ורס חלקים במדת דיו הדר לעדי חזונו וחזונו כי לקה חזונו ואם זכו :

ה חלוף היה לשלמה . חלוף עולות ועולות עלה . כא"ב ל"ר ערר חניומו במלחמה . צמדע
 ככלכל ודרדע ר' חעלה . על שריב' בשיחי אריד . כי ארוד דמע כביר אורידי חביר סרועים
 מכבשים הסריד :

ב נ שלמה הוא מלך יהודה מיאן להסתחם . ויחאבל עד כי הלה . קול ילנחי אדרתי שחדה .
 אדר אל חבי ביגון שאולה ותקגה לרה באחוסה בשאר כסוי"ת דעש"ה ועושה וקבנא לרות
 דיוס אסת רעושה :

ג קסה נספי על כאבי חבי . חף ירד הילל רכב ישראל . הלך חריש ליש ולביא אמרתי יהוד"ה
 עוד רד עס אל אבל ילליה כהולוים רכב ולעקי על גמוס"ו ח"ב וקרע"ו פל לב יוד"ה
 ולמ"ו חב :

ה ה הכחוב לרוב"י תורחו יעיד ויגיד עליו רעו כל מעשה קספו והכמתו . כי עלה עד
 שמים שיארו לאו וראו בני ליון . האלי אשר עשה גבר בעזיון שמו מי"ס שלמה
 בליון :

ה משכיר השכיר אוכל למכיר ז' מה טובו ומס יוספו דגון בחורים . הושב בעלי דיושנים כביר .
 נשאו על לבם חומים ואורים . ובמותם הפילו רבים הללים חללים . איה שוקל ומוסר מגדלים
 נגדשו שני מקלות נועם וחבלים :

ד או אור כביר כי רכס . גס ב"ה זיו וזר שמשו שני ראשי באודים שוכנים למענה דרעך
 שביז חשי מעזו ראשי . מלך כשאר נדמה נדמה . חשך בעריופיה אור חמה . אכזבה עופס
 אור כשלמה :

ד ב מחולל חבל ליריס וחבלים . ירדו לעפר מחוקקים בלבוש שקים . הלכו אחריו לפש"ע ולחלוק
 שוללים . בלר ובמנוח ובמנוח מטקיס . מס בליל חכיות אורות חרור . אוי ללות זכר מירוס
 ודרור . קבנו פני כלס קדרוס פחרור :

שְׁלֵשֶׁת הַקְּבֵלָה

זוהי תרועה שהפך לשברים. ומיבב אמו כסופר ככה ויללה ביום באי מועד אבילות בין מארי"ם
כל משנה שבין השפדה ואלילה. יום טוב ברע המיר. עזר אבל המיר הנוי מעיק בעגלה
המלחה עמיר:

ה' ו' חזון יסופד לך חזי לנו כי נפלה עפרת ראשינו. בחורים פחון נשאו ממקום אהולך יחזק
אבן בוחן פנה יקרנו. יושב בנות מרוח בראש על שלמ"ה ירוש. ויהוד"ה יתרוש. וישן
בברות לענה ומי ראש:

ו' חקיה לגד ולמנחמים ואין. אלו דיגים והגו אך נכאים. חנו לאבלים ולמרי נפש יין.
הפיה בה רים כלם בבתי פלח"ם זה אל זה שואל. איה רב פעלים מקבילאל תורת משה
באר היטב הואל:

ד' עת חדריו מלא מבאר הכמה שבע. ח"ב שלום היפה להלל. באו עדיו לחסוף מים מגבא.
מפוי ראשם לא מלאו הדולל. שאבומי מאר עדת אבירים אשר כבדו אח"ה בחורים כהפכת
זרים למים מרים:

ה' רבם ארבע עלבוך ועצבוני. על אבי יושב אהל ומקנה. במסתרים חכמה נפשי באוני כי קול
ענות חלושה שמעתי במחנה. בביתו אין לחם ושמל"ה ועד מאד גדל שאלה באין משען
חובש המכילה:

ו' מיר הפורטים על פי הגבל. הסר מעלי והמון סירי ביום אבל שא"ל ישאלו בבל על מורי
מחרי ופסרי. ילא מחוק מארי מאו המבליב שוד בהיותו ישון. הפיל שני עמודי"ם וכי"ן
ובע"ז:

ז' רה כמזכירה אחזתי חיל כיוולה. שלמ"ה הלך לשכון בערפל משלחן הערוך לחורה ולתעודה.
עשו משה וארון לבור אופל בית מילוא הרחף במרץ נוכך פנן על פני פנן איכה הפסרתי
מראשתי השליך ארץ:

ח' מלאת עלמו"ת לב"ן להזכיר לנשתי נאמנים הקרוים בנים. ברגל נשמחו בלדק וזכור במקום
קדוש יהלטי על קברי שונים בהספד וכבוד רבך אל תעלל אז רוח ממרום ישרה וישאל
וינחם אותנו ממספר ביה האבל. אזכיר וצא לניין גואל:

כל אלה היו מפוזרים בערי אשכנז

ואלה הם הרבנים המפורסם באשכנזיה מכל השמונת הרב ר' אברהם כהן ספרדו ר"י
בבולוניה והרפוס ס' החסידים ועשה פירוש לשאלות דר' אחא. ר' עובדיה דסבורנו
שם וחב' ס' אור ס' ופי' החורה. ושיניהם מוח שנת ש"י. הרב ר' מאיר קאלילבונן ר"י בפדוזה
הב' ש"ה ומח שנת ש"ח. ר' יהודה בנו בויניאיה הרב ר' ר' יוסף אופילנגו אשכנזי ר' בקרמנה
ומח שנת ש"ל ר' משה באלו ר"י בלמקרה והלך לא"י ומח שנת ש"כ בן פ' שנים ר' יעקב
מנשינו חכם ורופא והעתיק מורה הנבוכים בלבן לפיו ר' עזריאל טרבוטוי ר"י באסקולו ונפס'
בפיסארי שנת שכ"ט ר' יוחנן טרויוש שעשה פי' מחזור עליאני ויש לו קבלה שהיה מגזע רש"י.
ר' יצחק דלמיס ר' יעקב פיני מרקאנטי ויש לו קבלה היותו מגזע חכם ריקאנטי. הרב ר'
אברהם מערווינו ור' ישראל אחיו ר"י בפדורה ואלו הג' גאונים היו רבתי וסמכוי באשיפות
תורתם בידם ממש הסהרות בברכתם על ראשי. רבי יהודה אדרוביל ר"י באקובה. הרב רבי
למח דמילי והרב ר' אליהו בנו במנשוה ר' ברוך חזקינו בפדורה ר' משה ור' דוד ור' יהודה
פרוינגאל אחים ר"י במנשוה. ר' יצחק ממנוילני בבולוניה ר' יהודה דליפייטילי ובער ר' יצחק
ברומה. ר' אברהם בן החכם ר' יצחק בן החכם ר' יחיאל דפיסא מת בבולוניה שנת שי"ד ר'
אליהו ממלה שם. וקבלתי מזקני הדו' כי בהיות ר' יחיאל דפיסא הגז' בפיסא אשר במוסקנה
חוף הים הגדול בהיותו גלות ספרד שנת רנ"ב ברחו ממש יהודים רבים ונפיש לאשכנזיה כדי
לעבור אל חוגרמה היה זה זמן מקבל כל עניים ועשירים ומכלכלם ומלוא אותם על יד על יד
עם הספקות ומונוה בכל המסרך וחומרים שבזבז זה סך רב ויהי היום הגיעו בביתו ד' וקנים
הבאים מהגולה חכמים גדולים ובראיהם את שער כבוד ספרתו ונפשו החסידה והאדיבה שעשו
לכל הגלות הזה שאלו ממנו מה בקשתו מהבורא והשיב הכמה הבנים ויאמרו לו כשה ב' שילא

חוץ שנה בן מחליף אשר הוא יהכנס מאד ותקראוהו אברהם לסימן בששית הסד עם זרע אברהם
 ואלא מכן בנו זה הגאון ר' אברהם דפיסא שהיה גבר בצבורין בכל המושבות וימא בחני ימיו
 והיה בניס בעושר וכבוד ושמחה שחב' חבורו ועדין לא נתגלה הגאון ר' דוד שמואל פסקורלו
 החליל לנחשו נשיאותו בלומכרדיאש שנת ה'של' הרב ר' פנחס אליה ממולי הרב ר' יהודה מוסקמו
 והרב ר' שמואל גורלונגין והרב ר' משה מנורני ר"י במנעוהו הסר דון שמואל אברנבל ילא
 מנפול בשנת ה' אלפים ש' בעושר יותר ממאחיס אלף זיקויה בחדש ה' עליו ובימיו נחשער השר
 ר' אלחנן מפלגו בבלוגיא והשיג עד סך הכז' גם הוא הרב ר' דוד בן הכר דון יוסף י' יחיא
 וכו' דוד עשירי לשלשלת משפחתו היה בראש גולים מליצונה עם אביו ואחיו ואחר פטירה
 אביו בפירמ"ה והליכת ר' שלמה אחיו לחורגמה בלה בעיר ריויה ואח"כ בעיר אימולה ושם נטע
 אהלו עם בניו ויהי חכם גדול בחורם ופליסופי' דקדוק ופיריס לא קם כמוהו בדורו חבר
 חבורים וקטורים על חכמת הדקדוק ופליסופי' והנס בידו ובחני ימיו קהלות קדש שבמלכות
 נשלי בחרו בו וקראוהו להנח עליהם ר"י שפט ודיין עליהם ושם עבד כ"ב שנים מד גלות
 ישראל מארצות הסב וישב לאימולה אל ביתו שנת ה' אלפים שין בשנת ש"ג עלה אל האלקים
 ויהי לו ב' בנים יהודה הוא הראשון ומא בחני ימיו בלי זרע של קיימא הרב דון יוסף בן הגאון
 דון דוד י' יחיא בנו הבני והוא דור י"א לשלשלת משפחתו והיה במעי אמו כשילאו הוריו
 מלסכונה כאשר חרזה בס' דברי הימים לתולדות בני יחיא ובהיותו בחימולאה הרבין תורה
 לק"ק כל ימי חייו והיה חכם כולל בכל החכמות וחי' ס' תורה אור ופי' כל כתובים אשר נדפסו
 בבילוגייה וחי' ס' דרך חיים אשר היה מפרש סך רב ממדרשי הנמ' וס' יר מלוה שהיה מפרש
 בו כל המלות ופעמם ובעונותיו נשרפו אלו השני חבורים בפדווה שנת ש"ד בשגנה לשוב לחץ
 השוערים עם ג' תלמידים שהי' לו עם ועם ספרי' אחרים ולא נותר אלניו מאלו השני חבורים רק
 קלחם שמלחתי קונטרסיו בבית מדרשו של הרב ה"א הזה ולרוב למודו יומם וליילה השיגוהו תלמידי
 רעים ונאמנים עד שנפט' לעולמו בן מ"ה שנים שנת ה' אלפים רנ"ט ואחרי פטירתו כמו י'
 שנים שלחו עלמותיו אל לפת באשר זה לנו ונקברו ע"י הגאון ר' יוסף קארו ויש בידיו ראיה
 מידו וזה הרב ר' יוסף אבי זללה"ה הניח בלטה בנים וד' בנות ואחיו בניו עם המעטירה
 מ' אביגיל י' יחיא הורחמו השיחמו הבנות ארבעתן דכבוד צרוך ה' דון דוד הוא הגדול ומא בן
 חסדים שנה והניח בן קטן ושמו אחיקם הרב ר"י היה השלישי אשר למד בפדווה בסקודירי
 שלהם ובחורה הקדושה יק מים ע"י הגאון ר' מאיר ר"י שם ונפטר ברפוא' שנת ש"ז בכבוד
 לא נעשה כמוהו לשום יהודי ונשא אשה בצוליטייה ומא שם בן ל"א שנים ש"כ ולא הניח בניה
 זכרים אלא בת אחד ושמה אביגיל אבי גדלי' בן הגאון דון יוסף הייתי בן שני לו אשר להפק'
 כעורך חברתי זה החנ' זולת חבורים אחרים אשר חברה על שם אחין ויולאי חלני כלכם ברובי
 ה' למען יהיה שמו נקרא עליכם חמיד כבר הארכתי כוונת כל אחד מהם בס' דברי הימים
 תולדות בני יחיא ועתה פה לא אומע מלהודיעך בקינור כוונת למען לא ימוש מפין ומפי
 זרעך עד עולם הראשון נקרא אבות לו' יחיא ויש בו כמה פשטים שקבלתי מאבותי והבי"ת
 נתן לי לשון אמודים והתחלתיכו בחרותי קודם שנשאתי אשה בחימולא השני נקרא ס' יחיא
 והוא זה וכוונתי בו להודיע שלשלת הקבלה מחורה משה רע"ה עד היום והתחלתיכו בריויה על
 שפך שנת ש"מ השלישי נקרא ס' הדרשות דרשתי ברבים בכמה מקומות באיטליאה והתחלתי
 לקטנם על ס' בשנת ש"ב על שם ר' משה בני זכום הזה הם סך ק"ף הרביעי נק' ספ'
 דברי הימים לתולדות בני יחיא וכוונתי להודיע שלשלת זרעו מחיל מדון יחיא הראשון בשנת
 ד' אלפים תרנ"ו עד היום אשר חדשתי ומלחתי יותר ממה שהיה כתוב ביד זקננו וזה לפי
 שמלחתי חדושים ביד קרובינו העומדים בשלטקו וקובכאטינו וכתבתים בו עם הקדמה יפה לחבור
 שלא היה מלא והתחלתיהו על שם ר"י בני שנת ש"ו החמיש' נקרא משלי שלמה וכוונתי בו
 לפת פתרון לכל מיני החלומות והתחלתיהו בחימולה על שם ר' שלמה בני שנת ש"ז הששי
 הוא ס' שבו פירשתי כל המלות זרות הנמלאות במחזור ספרדי והתחלתיהו ע"ש ר' דוד בני שנת
 שכ"ב בקודיגולה השביעי נקרא ס' חוץ וכוונתי לתת פעם ופתרון לכל מיני שרסופי הידים

שְׁלֵשֶׁת רְשִׁימָה מִן סְפָרֵי הַמַּחְבֵּר הַקְּבֵלָה

והפנים וזני אדם והתחליתו בפיסאלו ע"ש בני ר' חנוך שנת ש"ל. השמיני נקרא ס' גדלים
 וכוונתי בו לדרוש סאוקים הרבה שכתוב מאזרים שבמורה שבעל פה עם פסקים ימים
 ונחמים והתחליתו ע"ש ר' גדליה נקד ועל פה כל יולאי חללי אשר בשמי יכונה והתחליתו בפיסאלו
 שנת ש"ה. השביעי נקרא ס' בית חמונה וכוונתי בו להראות מעלת התורה ומעלת מדע"ה
 והתחליתו שנת של"ו באלכסנדריה על פה ר' גדליה בן מוקמילה בחי. ס' נקרא ס' הר סיני
 וכוונתי בו לפתח חנוף הדברות שיש בפרשת יצרו ופרשת ולתחק ולבסוף חזי עושה חלוק המלות
 הכהונות לקיות חובת לארץ עם דרך נאות ויפה והתחליתו באלכסנדריה אדר של"ו על פה ר'
 משש בן מ' קמילה בחי. האחד עשר נקרא עין המנין וכוונתי בו לפרש טעם מנין ישראל והסופר
 וע"ה על פה הרע והתחליתו על פה ר' משה גדליה בן ר' יהודה בני בקסטיליו שנת של"ז.
 השנים עשר נקרא ס' המשכיל וכוונתי בו ויכוח ופילוסוף בין יצר הטוב ויצר הרע על עסקי החשובה
 ודונים על מלות ר"ה וז"כ והתחליתו בקיירו שנת של"ח ע"ש ר' משה נקד. השלשה עשר נקרא
 ס' הללויה. וכוונתי בו לפרש דבדו רחצו חן ברוך שאת' עד סוף שמונה עשרה התחליתו בקיירי
 ע"ש הח"ר מנחה סיני שנת של"ח. ה"ד נקרא ס' נח וכוונתי בו לפרש דרכים יעקב שנת לבניו
 ומימתו ונחשק יוסף עם אמוד עניווי הספר וזכיה ונחמה והתחליתו באלכסנדריה שנת של"ח
 על פה ר' נח בן ר' יהודה בני. החמשה עשר נקרא ס' האופנים וכוונתי בו לפרש כל מזמור
 אצרי חמימי דרך והתחליתו שנת השל"ט בקסטיליו על פה ר' דוד בן ר"י בני. הששי עשר
 נקרא ס' מוסר וכוונתי בו להבין קיצור רוב המחברים שדברו על דרכי החשובה והאחריו חכמים
 ודונו יפה מאד והתחליתו על שמי שנת השמ"א בכפר סומא. ה"ז נקרא ס' הלמודים וכוונתי
 בו לפרש הרבה אנדות ומדרשים קשים ורחוקים מפשעיו אשר מאתים בס' עין ישראל וספרים
 החכים והתחליתו בפומא שנת שמ"א ע"ש הגאונים ח"א חוקי ז"ל. השמונה עשר נקרא ס'
 דרכי נועם וכוונתי בו ללמד הדרך הטוב שצריך לאדם להחזיק כל ימי חייו למען יזכה אל האוצר
 האשרון ונגמס בזה כ"ד דרושים על פרשיות התורה והתחליתו בפומא שנת שמ"ב. ה"ט נקרא
 ס' הפרשיות וכוונתי בו לתח טעם אל כל הפרשיות שכתרה שסם תרס"ט למה זאת פתחה
 וזאת סתומה וכן לתח טעם למה נכתבו זו לזו והתחליתו באלכסנדריה כסל"ט ע"ג. העשרים
 גק' רועד קטן וכוונתי בו לדרוש בכל מועד שבנה חזיה דרושים קשים מהעלת הק"ל מעניינה
 דיומא התחליתו באלכסנדריה שנת שמ"ח על פה ר' יהודה בן יצ"י. האחד עשר חלה
 ההבורים ביגיע כפי הדברים לא שלומי ולא שקפתי יומם ולילה עד שקפרה נפשי בהשבתה מאד.
 העשרים ואחד נק' עץ היים וכוונתי בו להשיג אל כל מיני ספקות אשר יוכל האיש לשאול על
 עסקי חמית המהים והתחליתו שנת שמ"ו על פה חננאל בן ר' יהודה בני יצ"י. ועשה הני
 עורך לפניך בני היקר מנין ופס וסד' כל הדורות אשר היו בעולם מיום הבריאה עד דורינו זה
 וזה להקל חלקי ידיעתם. וגם שלהיותי עשה בחמימת עיקר כס' טוב לראותם בחשבון נודק
 וקלר והם אדם שה אנוש קיין מהללל ירד האוץ ממושלמה למך נח שם ארפכשד שלח עבר פלג
 דשו שרוג נחיר טרח אברבם ילחק יעקב יהודה פתח הירון רם עתידב נחשק שלמנן בועז עובד
 ישי דוד שלמה רחבעם אשא יהושפט יורם אחזיה יואש חמניה עוזיה יחזקאל חזקיה מנשה
 אמון יאשיהו יהויקים יהויכין שלחאל ורובבל משלם חמיה צרכים חסדא ישעיה עובדיה שפטי'
 שכניה לזקיה נתן הונא נחום יוחנן שופט עין נתן נחמיה עקיבא הונא הונא זוסרל וזוסרל גוריה
 זוסרל יעקב מויקס נחמיה אבדומי פנחס הלוב חיה היה אהרון הנמלא בכתובים שיהם בלחמ
 ובחמונה מזרע הקדש של דוד המלך. וקשה בעיני כי רחמים שני אחים נחשבים צ' דורות כמו
 יהויקים אחי יהואחז ולזקיהו אחיו שסם נמיס ג' דורות והיה ראוי להשוב אחס דור ח'
 רק מר כונא ומר עוקבא וז"ה שפיו אחים ונמנו גם הם ג' דורות וכן אחיהם. עם כל זה
 אשר כסבתי הם דברי סדר עולם וכן בסדר עולם מביא שמעיה אחי שכניה. וכן מביא עדיה
 אביו של חזקיה ובסדר עולם זוטא פ"א שמעיה קדש שביה וכן אומר שמעיה בן שפטיה אביו
 של חזקיה וזכר' עולם זוטא חינו מביא נעדיה וי"ח כי גלל חזק היה אחיו של חזקיה כזה ואמי
 לא ידעתי להכריע. ובקובץ כי כאשר אמרתי צרפטיה שפטי' פסם שפטיה סיומו יצ"י כסוי

של הקב"ה. וראוי להאמין שהיה שם בנפשויות חלקיות המושגות מחורט משה אשר נבראת קודם
 העולם כאשר דרשו חז"ל ש' ואסיס אללו חמון ח"כ אדם הראשון היה משכיל בחורט משה בגלויס
 ונסתרים בכל השפער לכן אדם ובמדגרת מרפ"ה והוא מתרה אל שם המולד כללמו ובדמותו
 ומכס נפחלש! אל נה ואברהם וזרעם שנמלרים עד מכן תורה שאלו ה"ח מסרה בגלוי ובפומני
 גדול אל משה ואל כל ישראל ומכס מדור אל דור עד זה ובאופן שח"ה להכתיבה חפילו בנקודת
 חירק או י' קניה וספי' בהרחבתי עד השפח הדב'י' גזה בכמה לופים ודרכים באורך ובקלרס
 עפה להניג לפניך בקיור הקלובים כל בדר קבלת התורה למען יהיה ערוך לפניך במרחות הליבולס
 זך ובסיר כשמש. כבר הוכרתי לניך מהמר חז"ל שחמ' בפ' יש נוחין ז' קפלו את העולם
 מחושלת ראה אדם שם ראה מחושלת יעקב ראה שם עמרם ראה יעקב אחיה השלנוי ראה עמרם
 אליהו ראה אחיה ועדיין אליהו קיים ואין ספק שלהיותם כל ח' ראש לדורו וקבלת התורה תלויס
 עליהם כי למדו זה לזה כל התורה שהיתה ביד אדם וביד מרע"ה. ועשה חניג לפניך פרטי
 הדורות משלשלת הקבלה מחורט משה שנכתב וסנפ"ה. אדם חי חתק"ל שנה ומה בשנה ל"ז ללמך
 שח חי חתק"ב שנה ומה שנת קס"ח ללמך אטוב חי חתק"ה שנה ומה שנת רס"ז ללמך קין חי
 חתק"ז שנה ומה שנת קע"ה לנח מהללל חי חתנ"ה שנה ומה שנת רל"ד לנח ירד חי חתקס"ב
 שנה ומה שס"ז לנח חנוך חי שס"ה שנה ויחסך שנת קי"ג לנח הוא קבר אדם והוא אחיו ל"ז שני'
 מחושלת חי חתקס"ט שנה ומה שנת ה"ר לנח למך חי חסע"ז שנה ומה שנת חק"ג לנח נח חי
 חתק"ג ומה שנת ל"ו לאברהם שם חי ס"ר שנה ומה שנת ל' ליעקב חרפכשד חי חל"ה שנה
 ומה שנת ח"ח ליהק שלח חי חל"ג שנה ומה שנת ר"ד ליעקב עבר חי רס"ד שנה ומה שנת ע"ח
 ליעקב פלג חי חל"ט שנה ומה שנת מ"ח לאברהם רעו חי חל"ט שנה ומה שנת מ"ה לאברהם
 שרונ חי רל"ה שנה ומה שנת ק' לאברהם נחור חי קס"ה שנה ומה שנת ק"י ליהק חרם חי ר"ה
 שנה ומה שנת ל"ה ליהק אברהם חי קע"ה שנה ומה שנת ס"ז ליעקב יחק חי ק"ה שנה ומה
 שנת ג"ז לנח יעקב חי קס"ז שנה ומה שנת ג"ה לנח לוי חי קל"ז שנה ומה שנת קי"ז קודם י"ח
 מזרים קתח חי קל"ג שנה ומה שנת ק' קודם י"ח מזרים עמרם חי קל"ז שנה ומה שנת ל' למשה
 משה חי ק"ב שנה וכן ס' שנה ה' כשקבל התורה והוא שנת ב' אלפים תמ"ח לבריאת העולם.
 יחושע חי ק"י שנים וכן ס"ב שנה קבל התורה ממשה רבינו עליו השלום שנת ב' אלפים תפ"ח
 פנחס לא נודע וימי חייו כי האריך ימים מאד והוא קבל מיהושע שנת ב' אלפים חקי"ו לבריאה
 שבבנה הדיח חס יחושע. עליו הכתוב קבל מפנחס שנת ב' אלפים תה"ל. שמואל הנביא קבל
 מעני שנת ב' אלפים תתע"א אחיה השילוני חפילו שניה מיוולתי מזרים קבל משמואל שנת ב'
 אלפים תתפ"ב. אליהו הנביא קבל מאחיה שנת שני אלפים תתקס"ב. אלישע קבל מאחיהו שנת
 ב' אלפים ות"ו לבריאה ואלו נסתלק אליהו וי"א שניה שנת ב' אלפים תתקל"ז וי"א שנחלק בנס
 ג' אלפים ס"ז יהודיע הכתוב קבל מאלישע שנת ג' אלפים ר"ה זכריה בנו קבל מאביו שנת ג'
 אלפים ס"ז וי"א ע'. האשע הנביא קבל מזכריה שנת ג' אלפים ל' עמוס הנביא קבל מהושע
 שנת ג' אלפים ק"י ישעיה קבל מעמוס שנת ק"מ. מיכה קבל מישעיה שנת ק"ס ואלו קבל
 ממיכה שנת ק"ל נחום קבל מיואל שנת ר"מ חנניק קבל מנחום שנת רפ"ד לפניה קבל מחנניק
 שנת רפ"ה ירמיה קבל מלפניה שנת שי"ד והחרבן היה שנת של"ח ברוך קבל מירמיה שנת ג'
 אלפים ש"י. עזרא הסופר קבל מנרוך בבבל שנת ג' אלפים ש"ט והיה הוא יחד עם ק"כ חכמים
 ונביאים וקדושים אבני כנסת הגדולה שפעון סלדיק היה משירי כנסת הגדולה וקבל מהם שנת
 ו' אלפים ה'. אנוכיגוטם קבל משמעון סלדיק שנת ג' אלפים תר"ו יוסי בן יועזר ויוסי בן זחק
 קבלו מאנוכיגוטם שנת ג' אלפים ות"ק שהיה ל"ב לבנין בית שני יחושע בן פרחים ונחמי הארנני
 קבלו מהם שנת ג' אלפים תק"ה שהוא שנת קנ"ב לבנין וכתו ח' קודם למחמוס זון יואדם בן
 טנפי ושמעון בן שפח קבלו מהם שנת ג' אלפים תרכ"א לבריאה שהוא לבנין הנית ורשטיה
 מלפנס ששמונחיס שפעיה ואנשילין קבלו מהם שנת ג' אלפים תשכ"ב שהוא שנת ש"ד לבנין הכיס
 הולו ושחלי קבלו מהם שנת כתו ג' אלפים תשכ"ס שהוא שנת ש"כ לבנין ונמשך קבלם זה הדור
 משה שנה שהיה עד חורבן בית שני ומשם קודם וזאת הקבלה עמדה ביד זרע כלל אלו הק'

שְׁלִישִׁתָּהּ סדר הדורות מס"ת עד חורבן ב"ש הקבלה

שנים שבהם שמוען בן כלל ורצן גמליאל נכדו ור' שמעון בן גמליאל שנהרג בהרבן עם כל זה
 הלל זקנים היה ק"ב שנים במשך זמרו הוא עד שהוא ראה רבי יוחנן בן זכאי שנה הוא הזקן
 מאד עד סך ק"ג שנה באופן שהלכה הקבלה מיד הלל וזרעו ליד רבי יוחנן בן זכאי פה אל
 פה ו' דורות תנאים ר' יוחנן בן זכאי קבל מהלל וזרעו קודם משלוש החרבן והיה נביא ג' שנים
 אחר החרבן שהיה שנת ג' אלפים תתכ"ח שהוא ח"ו לנביא . רבן גמליאל בן רשב"ג שנהרג
 בהרבן קבל מרשב"ג בשנת כמו ג' אלפים תתמ"ו וי"ב שנים אחר החרבן ר"ע קבל מר"ג שנה כמו
 ג' אלפים תת"ס וכמו ר"ב להרבן רשב"ג השני קבל מר"ע בשנת כמו ג' אלפים תתנ"א לבריאה .
 רבינו יודקה הנשיא שנק' רבינו הקדוש קבל מרשב"ג אביו שנה כמו ג' אלפים תתק"כ ליליורה
 וי"ב להרבן ר' הנינא בן ר' חמא קבל מרבינו הקדוש שנת תתק"פ וק"ג להרבן ז' דורות אמוראי'
 רב בסורא ושמאיאל בנהרדעא קבלו שנת ג' אלפים תתקל"ב לבריאה ר' יהודה בנהרדעא ורב
 הונא בסורא קבלו שנת ד' אלפים י"ד . רב הסדא בסורא ורבה בר נחמני קבלו בשנת כמו
 ד' אלפים ג' אביו בנהרדעא ורבה במחוצא קבלו שנת כמו ד' אלפים פ"ה . ר' נחמן בפומבדיתא
 זרב פסא בסורא קבלו כמו בשנת ד' אלפים קי"ג רב אשי בסורא ור' זביד בפומבדיתא קבלו
 שנת כמו אלפים קכ"ז . מרימר בסורא ורב גביהה בפומבדיתא קבלו שנת כמו ד"ח קע"ה . ה'
 דורות רבן סבוראי רב יוסף בפומבדיתא קבל מהה שנת ד' אלפים רל"ח . רב אחא בפומבדיתא
 ורב עינא בסורא קבלו שנת ד' אלפים רע"ב רב הון בפומבדיתא קבל שנת ד' אלפים שמ"ט ר'
 יחזק בפומבדיתא קבל מרב חנן שנת ד' אלפים ש"ס רב הונא בסורא ומר רבא בפומבדיתא
 קבלו כמו בשנת ד' אלפים ש"מ . ה' דורות גאונים ר' הניא בפומבדיתא ור' הוגא במחא מחסיה
 קבלו כמו בשנת ד' ת"מ ר' יעקב בפומבדיתא ורב יהודה במחא קבלו כמו בשנת דת"ז
 רב מרי בפומבדיתא ור' יצחק במחא מחסיה קבלו שנת כמו שנת דת"ח רב אהרן בפומבדיתא
 ורב נחשון במחא מחסיה קבלו כמו שנת דת"ט רב שריירא ורב האי בנו בנהרדעא ורב סעדי'
 במחא מחסיה שנת דתש"כ . רב יהוסף הלוי קבל בשנת כמו דת"ח בספרד רב יחזק אלפסי קבל
 קבל בשנת כמו דתת"ג מפסי וספרד . הרמב"ם בספרד ורשב"ג בלרנא קבלו שנת כמו דתת"ק .
 רשב"ג ור"ה ורבי"ם אחים גרפיזים קבלו בשנת כמו ד' אלפים תתק"כ . סמ"ג והרמב"ן ספרדים
 קבלו בשנת כמו דתתק"ג ברשב"ג מפרווינא והר"ף מספרד קבלו בשנת כמו ה' אלפים תת"ט
 אשכנזי והרלב"ג ספרדי קבלו בשנת כמו ה"א ג' ר' יחזק ספרדי ורב ישראלין אשכנזי קבלו בשנת
 כמו תת"כ . רב יוסף ור' יעקב ספרדים קבלו בשנת כמו ה' אלפים רנ"ה הר"ח בלשח והר"ג
 בקוסטנטינוה ושלוניקי והרש"ם בשלוניקי קבלו בשנת כמו ר"ט . משה כתב ספרו וס' איוב . ופ'
 בלעם יהושע כתב ספרו ות' פסוקים שבסוף התורה וי"א ה"ת קוראח ומשה כתב בדמע .
 שמואל כתב ספרו וס' שופטים וס' רות . דוד וי' זקנים כתבו ס' תהלים . והזקנים היו . אדם .
 אברהם . משה . דוד . שלמה . אסף הימן ידוהן ג' בני קרח ועזרא ויש דעת אחר במדרש שיר
 השירים ודע כי מחלפת המזמורים בעשר מיני התהלות והם אשרי . מזמור שיר . רגן משכיל
 מכתב חפלה תהלה הודו . הללויה והיה מזמורים בעשרה מיני זמר ובה שמינית נחלוח נחית נגינות
 עלמות שושנים שושן אילת . ונת אלם . מחלת . והמזמורים הם ק"ג וי"א שש . קמ"ט בהשם
 למה רגשו עם אשרי א' וי"א שהם קמ"ו כאספר ימו יעקב וזה בהשם הב' מזמורים ראשונים
 שיהיו א' וחמשה דברי נפשי במזמור א' . ישעיה כתבו ספרו ומשלי ושיר השירים קהלת ירמיה
 כתב ספרו ומלכים וספר קינות אנשי כנסת הגדולה כתבו ס' יחזקאל ות"ע ודעמיאל ומגלת אסתר
 עזרא כתב ספרו ויחוס ד"ה עד ולו אחים פרשה כ"ח נחמאי' כתב משפ' עד משלים ספר דברי
 הימים בגלגלה כל זה באר הועב צב"ק פ"ק ויש שם חלוקי דעות ע"ש . וראשי שהעב די אומות
 העולם הרבו לכתוב ספרים אחרים בקובץ ספרי הקודש אשר אינם בידינו ואומרים כי מלאו
 קלמם בלשון כשדי וערבו יוני ובהרשו להניח לפניהן למען הדעה ספר מופיע אומרים שהיה
 בימי גלות בכל לכותבו לספר ג' דקותיו וביחודיו ומראה מלאך רפאל אליו ומשכה היונו והדקה ספ'

החכמים הנקרא שפייא גליהא וואומרים שחברו שלמה וי"א שהיה סילון היהודי צביה פרי
 וכוונתו סדור הכנסת הספרים וכדו"מ וישנאח ע"א והרמב"ן בהקדמה לפי' החזרה מזכיר ספר
 איקלסיאסטיקו וואומרים שחברו יבוע בן ברוק וכוונתו לדרוש להמון שיקשיבו לקול שופטים ושריהם
 ושיפסלו מדות טובות ומצבת ההכמה והאנשים הדיקים . ספר ברוך וכוונתו להסביל לשראל
 העולים בצבל שישובו לירושלים ומה שהיה בארצות הימים . ספר יהודית הנק' יודיתה וכוונתו
 לספר איך היה מעשה והללל ישראל מיד יוונים . פני הספרים אחרונים מעזרא יתר מהספרים
 שהם חללינו . וכוונת ספר ראשון הוא ספור פסח שעשה יאשיהו בירושלים ומזרעו אחריו ונלוסם
 בצבל . ומספר סילפול שהיה בין ג' בהורים לראות מי הוא יותר חזק אם היין או האשה או
 האמת או המוס . ואח"כ מספר ענינו בנין הנית פני וגרוש הנשים נכריות . וכוונת ספר פני
 הוא להגיד שהיה כל הכתוב בכל הספרים לאשורים בלב קצר . ומספר נבואות עזרא . ואחרים
 שיש ספק אם חלו הב' ספרים חבדס עזרא . ספר מצביאו נחלק לנ' ספרים וכוונתם לספר מלחמות
 עם היונים מן ספר איסטיאה וכוונתו הוא ספור איך מלך מצרים הנק' סולומיאול שלח אלעזר
 כ"ג שיפלה חליו זקנים להעתיק הקורה מעברו ללשון יווני . ואיך היה כל הענין ההוא באורך
 וכבר הארכתי בזה לעיל . ספר שושנה וכוונתו הוא לספר מעשה שני זקנים שופטים בקשו
 לאונסה והוא לא רצה והזקנים נזמו אותה להלשינה שרצה לזכות עם בחור ודילאל היליה והיא
 היתה בת חלקי' אשת יהויקים הסכן ולפי שיש בין האומות רינון ומרעמות היהודים באחרים
 שקדמונינו זייפו קלת דברים בנבואות וכו' . לכן אמרתי להודיעך דברי ראש החכמים והקדושים
 שבהם הנקרא ס' אנוסמין האות' בספרו הנק' עיר חלקים ספר פ"ו פי"ב . חלו הדברים אין
 להאמין שהיהודים עם מפורד ומפורד וכלו להסכים על זיוף הספרים אשר חללס העולים כלם
 להכנין א' . ויונה ג"כ שיוכלו עשוהו הלא הוא רחוק לחשוב כי בקנאותם צורים זייפו לעלמס
 ספרים קדושים כהמה וכן אומר בס' י"ח פ' מ"ג כי אחרי הטוסח העברי אשר כבדו לעולם
 נשפור העסקה השבטים משוכחת מכל זולתם וכן צבי' מזמור מ' מנחה אחרתו ארנו הספרים .
 ובה כתב כהנס חקוניו צפירושו לאגרת הרומיים פ"ט וכן אלס נדרו דחימולה חכם גדול בצורת
 הקסרים כתב בעלמו חלקו' מספריו ס' רל"ג מגין בעד היהודים אשר נמלחו בספריהם דברים
 שלא יאכחו . הספר השנים מכל הספרים בראשית משנבדל העולם עד שמת יוסף אלפים וצ'
 שנים . שמות משמת יוסף עד שנה שנית מיליאה מלרים שהוקם המסכן ק"ח שני' . ויקרא שנקרא
 חורח כהנים לפי שכל המלכות השבייכים לכהנים בנין קרנונה וסומאס וסורה ובינאל כחוביס
 בו היה ושהוקם המסכן עד החדש השני נמשך ח' חדש . במדבר שנקרא חומש הכקודים לפי
 שיש בו מהספר בני ישראל נמשך מוח' לחדש השני עד מ' שנה שהי' ל"ח שנים מ' חדשים . חלה
 הדברים והוא ס' משנה תורה לפי שבו מזכיר רוב עסקי היהודים ורוב המלוות . ומשך מעשתי
 עשר חדש עד החדש הראשון בהחדש לחדש שהיו ע' יום לא מהס ימי' חבל משה ל' יום ונ'
 שהכינו להם יודה לדרך הכי' ל"ג ויהר' ל"ז יום . יהושע משבאו ישראל בארץ עד שמת יהושע
 כ"ז שנים . ביופטים מעקהיהל בן קנו עד שמת שמשון שפ"ד שנים שמואל משכהן עלי' נטילה עד
 מיחה דוד ל"ג שנים . מלכים משמלך שלמה עד הרבן בית ראשון הל"ג שנים ס' חדשים י' ימים
 ומלכותי בס' ישן שהאמת הוא ח"א שנים ו' חדשים י' ימים . ישעיה מעזיה יוחס אמו חזקיה עד
 שנה ח' למנשה קי"ד שנים . ירמיה מן י"ג שנה דואשיהו עד הרבן בית ראשון מ"א שנים ו'
 חדשים י' ימים . יחזקאל מן שנה חמשים לתרבן ונלות יהויכין כ"ג שנים . חרי עשר מן עזרי' העמך
 עד שבה אלכסנדרו' מוקדון שב"ז שנים . דברי הימים משנבדל העולם עד כורש מלך פרס שנה
 בנין בית שני ג' אלפים שב"ח שנים . דניאל ועזרא מהרבן בית ראשון ובנין בית שני ע' שנים
 (משנה) מהרבן בית שני עד חבור המשנה ק"כ שנים הש"ס ירושלמי מחבור המשנה עד ר' יוחנן
 שחב' הש"ס ירושלמי פ' שנים שהיה ר' שנים לתרבן וי"א ק"פ שנים שהי' ש' שנים לתרבן הצבלי
 מחבור המשנה עד הקימת הצבלי ש"א שנים . דע כי חקוני' חז"ל צ"ב בסדר כל הכ"א הוא בזה
 הדרך . חורח משה ראשונה . ואח"כ נביאים ואח"כ כתובים וסדר הגביאים הוא יהושע שופטים
 שמואל מלכים ירמיה ישעיה יחזקאל חרי עשר וסדר כתובים הוא רות תהלים איוב משלי קלת

שְׁרֵשֶׁת סדר ב"ד ספרי קודש הקבלה

שיר השירים קיטת אסתר דברי הימים ושם נוחים פעמים וסגרות. אמנם בעני המסורת הקדמו
 ישנה לרמיה ויהזקאל לפי שהיה קודם וכן נמלא בסדר הספרדים אבל האשכנזים ולרמיה
 מסדרים כדברי הגמ'. ובעני המסורת סדרו כחובים זהה הדרך ד"ה תהיה חוב משלי רות
 שיר השירים קהלת קיטת אסתר דניאל עזרא וזה מסדרים הספרדים אבל האשכנזים מסדרים
 תלים משלי חוב ה' מגילות דניאל עזרא ד"ה וה' מגילת כפי סדר קריאתם ככנסת דבינו שיר
 צפסח. רות בשבעות קיטת ב"ב באב קהלת בסוכות. ומגילת אסתר בפורים. ודע שבעלי המסורת
 ספרינו להשגל בהורה מאד. וזכירו במינוי כל הפסוקים והתיבות ואותיות מכל הכ"ד עד כי
 ידעו ש' מחנן חיי התורה בלתי חיות. ודרש דרש משה חיי ההורה בתיבות. ויבט עליו את החסן
 חיי התורה מהפסוקים. ולהיות כי נמלאו בהורה מעשים ועניינים שהיו והפרשות והפסוקים
 המספרים ענינם הם מוקדמים ומאוחרים זה לזה בחרתי להציג לפניך הדברי' כפי זמנם בקלור
 ע"ד סדר עולם אשר לכל הפסוקים מציא רמיה. להיות כי אין ציד כל חכם הסדר ההוא
 אמרת כי טוב לכבוד חליך גם את הדבר הזה. ביום ס"ו ניסן נחמה השכינה בסנה ודבר
 עם משה ז' ימים נלווים ובסוף השנה הריא יום ה' י"ד ניסן שחשו ישראל את הפסח ובלילה
 כבאה היתה מכת בכורות. וביום ס"ו ילאו ישראל ממרים. נג' ימים הלכו לסכות ולחיות ולפני
 פי החירות. ב'ד' ויוגד למנך מרים כי ברח העם. בה' ושתי דרשו מרים לילה נכנסו ישראל
 בים ואחרים המלויים שפגעו זום ה' צבקר שהי' יום ז' ליליאת מרים ואחרון לפסח ילאו
 ישראל מהים וראו המרים נעבעים ואמרו שירה והלכו למרה ושם קבלו עדים ממות וילכו לאלים
 ומס' למדבר סין הוא חלוש ושם הביעו ביום ח' ס"ו חייך ועד היום ההוא אכלו עוגות הבק
 שהוליו ממרים שהיו ס"ח סעודות. ואז קבלו מן ושל ושמדו ז' ימים וקבלו השבט והבאר
 ונחמו עם עמלק. משם נסעו יום ח' ר"ח סיון ונאו לידבר סיני ומלאו עליו ענני הכבוד
 ומשה נגלה יום ב' לחדש בהשכמ' ובו ביום בא לעם ובהשכמת יום נ' לחדש עלה להר להגיד
 דברי העם ואז נהו לך אל העם וקדשם והיו נכוים ליום השלישי שהיה יום ששי לחדש שהיה
 יום שבט וזהו בו קול שופר ונגש משה אל הערפל וקבל עשרת דברות והעם שמעו חכי ולא
 יסי' לך. ואחרי הדברות יקבלו זקני העם ואמרו למשה דבר אשה עמנו וכו' ומשה נגש אל
 הערפל ושמדו העם מרחוק ונאמר להם הו' אשה ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם ופ'
 משפטים ופ' כנה חכי שולח מלאך ואחר שירד משה ללמד אל העם בא לו דבור ואל משה אמר
 עלה אל ה' שר"ל שאחרי דרתו יעלה פעם אחרת וכן עשה והכהים וע' איש עמו וישאחוו מרחוק
 ונגש משה לבדו. והפעם מלפני שבו וירד משה ויספר לעם כל עשרת הדברות וישראל השיבו
 כל אשר דבר י"י נעשה ואז משה כתב על ס' אלו הדברים וכל זה היה ביום ו' שהי' יום מתן
 תורה עד הערב. וביום ז' השכים ובנה מצח תחת ההר וי"ב מלכות כדי להכניס ישראל בנרים
 הדם ושלח הנערים לעשות הזבחים וקודם קבול הנריית לקח משה הס"ח שכתב ביום ו' שעבר
 ויקרא באזני העם לראות מה חשבו בלילה שעבר'. והשיבו כל אשר דבר י"י נעשה ושמעו -
 ואז לקח משה הדם ויאק על העם ותיקף עלה כמו שנזכר. ויהי משה בחר מ' יום. ב"ז
 סמוי ירד וסבל הלוחות. וביום י"ח עלה לבקש רחמים ועמד מ' יום אחרים. והקב"ה נסרף
 לו וזקו לפסול הלוחות שצוה ועשיות המשכן וירד כ"ח אב ופסל הב' לוחות ועלה כ"ס אב ועמד
 שם מ' יום שלמים. ונסתה לו החורה פעם שני. וירד יום י' השרי שלזכרון נעשה ל"כ וזהו
 עשיית המשכן ואמרו ח"ל במסכת תענית שהשכינה שהיה בחר ממחן לוחות הראשונות עד
 השניות שהי' בל"כ וגם שהיה עד יום שבוס המשכן שהיה ר"ח ניסן ואז זזה משם וישבה
 על הכפורת ושם באהל נהגה תורה שנע"פ. יום ח' כ"ג אדר התחילו ז' ימי המלוואים שהיה
 משם מעמיד המשכן בכל יום צבקר ומקריבו עליו קרבנות ובערב מפרקו. וביום ח' שהי' ר"ח
 ניסן העמידו אל מרקו ובו ביום נכנסו אהרן וצונו לכתוב ביום הפחילו הנשיאים לקריבו ומסו
 נדב ואניבו בשנה שנית ליליאת מרים. ר"ח חייך נאמר שלא את ראש וביא פרשת במדבר ושא
 י"ד חייך נעשה ססח שני כרי שממדו במדבר סיני י"א חדשים וכ' יום. כ' חייך ועלם סעק
 ונשעו ישראל ממדבר סיני ועלו לקברות התואה ושמדו שם שלמים יום ואח"כ הלכו לחצרות ושם

שָׁמְדוּ שְׁנֵעָה יָמִים לְהַסְגֵר אֲרִיס צִיּוּם כ"ה סִיּוּן הַגִּיטוֹ לְמַדְבַּר פָּאָרָן . וְכ"ס בּוֹ שָׁלַח מֹשֶׁה מַרְגְּלִים . וַיִּשְׁבּוּ מִקֵּץ מ' יוֹם וְהָיָה הַשְּׁעָרָה בָּאֵשׁ וּנְגִזְרָה עֲלֵיהֶם מִיַּתֵּהּ בְּמַדְבַּר . וְחִיבָהּ הִיָּה חֲלוּנָה קִרְחָה וְסָלְכוּ י"ט שָׁנִים נָדִים וְנִעְמִים בְּמַסְעוֹת הַמַּדְבַּר כְּנִרְחָה בְּפִרְשָׁה מִסְעֵי וי"ט שָׁנָה יִשְׁבּוּ בְּקֶדֶשׁ צְרִינָה עַד שֶׁהָיוּ לֵהֵם שֵׁסׁ מ"ב מַסְעוֹת . יוֹם ר"ח נִיטָן שָׁנָה מ' לַיְלִיָּהּ מִזְרִים בְּאוֹ מַדְבַּר לֵין הִיא קִדְשָׁה וְחַמַּת שֵׁס מְרִים י' בּוֹ וְחִקְבָר שֵׁס וְאוֹ שָׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים אֶל מֶלֶךְ אֲדוּם . וְאַחַר שְׁלֵשָׁה חֳדָשִׁים בָּאוּ אֶל הַר הַהָר וְשֵׁס מֵת אֶהֱרֹן בָּה' בָּאֵשׁ וַיִּבָּחַ הַכִּנְעֲנִי לְחַוֹּס וְחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל לְאַחֲרֵיהֶם שְׁנֵעָה מַסְעוֹת . וּבְמַסְעוֹת הַהֵם לְחַמּוֹ עִם סִיחוֹן . וַיְהִי בְשָׁנָה מ' לַיְלִיָּהּ מִזְרִים בְּר"ח שָׁבַע עַד ו' אֲדָר פִּירְשׁ מֹשֶׁה הַהוֹרֵס לַיִּשְׂרָאֵל בּוֹ אֲמַר לְמַשֶׁה הֵן קָרְבּוֹ יַמִּיךְ לְמוֹת . ז' בּוֹ אֲמַר מֹשֶׁה לַיִּשְׂרָאֵל בֵּן ק"ב שָׁנָה אֲנִי הַיּוֹם וּבַיּוֹם הַהוּא מֵת . וּמֵן הַמָּן שֶׁלְקָטוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲכָלוּ עַד יו"ו נִיטָן . וְהֵעֵס עֲלוֹ מֵן כִּירְדָן עִם יְהוֹשֻׁעַ צִיּוּם י' נִיטָן :

חֵלֶק שְׁנִי

מוֹזָסֶפֶר פֶּאֶמֶר עַל בְּרִיאַת הָעוֹלָם :
דְּרוֹשׁ עַל הַגְּלָגְלִים

וְלַהֲיוֹת שְׁנֵרְשִׁיּוֹת חֲבוּרֵי זֶה נִדְרָתִי לַעֲרוֹךְ בְּקִיּוֹר מִלֵּין אִיזֵה פֶרֶט עַל הַנְּבִרָאִים בְּשָׁמַיִם וְאַרְצָה וְכֵן צִנְיָתֵי הַשָּׁדִים וְכֵן בְּחֻשְׁלַת אֲבָרֵי אָדָם . עֵשָׂה בְּאֵתִי לְשֵׁלֶם נְדָרֵי וּלְמַעַן חֲצוֹן וְחִרְאָה גּוֹדֵל מִשְׁלַת הַבּוֹרָא וְחִכְמָתוֹ בְּנִבְרָאִים הֵן לְחַכֵּם וַיְחַכֵּם עוֹד . הַאֲלֵטְנִינִים חֲלָקוֹ הָאֲרָץ אֶל שָׁמַיִם מְדֻרָּה . כָּל מְדֻרָּה מִסְבָּנָה בְּאֲרָץ פ"ו מִלִּיּוֹן וְחִי' הָרִי כָּלִם יִחַד מִסְבָּנִים הָאֲרָץ ל"א אֲלָפִים וְח"ק מִלִּיּוֹן . וְכָל מִיל אֶלֶף פֶּאֶסִי וְכָל פֶּאֶסִי הוּא ה' פִּיּוּדֵי . הַבְּיָ"ח מֵלֵא כָּל הָאֲרָץ כְּטוֹדוֹ וְעַם כָּל זֶה כְּפִי כַח דְּמִיּוּנּוֹ הַזֶּה לְמַעַל מְכַל הַנְּבִרָאִי בְּמִקּוֹם נִקְרָא עֲרֻכּוֹת וְחִתְּסִיו הַרְקִיעַ הָרַחֲבָן וְאֵת בּוֹ כִּכָּב וּמִסְבָּנֵי כָּל מַה שֶׁחִתְּסִיו בְּכִדֵּי שְׁעוֹת וּק' נֶפֶשׁ הָעוֹלָם וְסָבְבוּ מִמֶּנָּה לְמַעַרְב . הַבְּיָ אֵין בּוֹ כִּכָּב וְהוּא מִסְבָּנֵי כָּל מַה שֶׁחִתְּסִיו מִמַּעַרְב לְאַזְרַח וּבְכָל ק' שָׁנָה מִסְבָּנֵי מְדֻרָּה א' מִהַבְּלָל . הַשְּׁלִישִׁי נִקְרָא פִּירַמִּיּוֹנִי וְבוֹ כּוֹכְבִים רַבִּים וַי"ב מְזֻלוֹת . וְאַרְסִטוֹ' לֹא הִגִּיעַ לְדַעַת אֱמִיתִיָּה הַלִּיכָה הַגְּלָגְלִים כָּלִם . אֲלֵא מִהַגְּלָל הַזֶּה וּלְמַטָּה . כִּי זֹאת הַחֲכָמָה לֹא נִשְׁלַם לְהַגְלוֹת צִיּוּמֵי . הַרְבִּיעִי יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב סְטוֹרָנוֹ וְעוֹשֶׂה סָבּוּבוֹ בִּי"ב שָׁנִים וְגִדּוֹל מִהָאֲרָץ ל"ה פְּעָמִים . הַחֲמִישִׁי יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב יוֹצֵי וְעוֹשֶׂה סָבּוּבוֹ בִּי"ב שָׁנִים וְגִדּוֹל מִהָאֲרָץ ל"ה פְּעָמִים . הו' יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב מְרִטֵי וְעוֹשֶׂה סָבּוּבוֹ בִּב' שָׁנֵי וְגִדּוֹל מִהָאֲרָץ בִּפ"ב . הו' יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב שֶׁמֶשׁ וְעוֹשֶׂה סָבּוּבוֹ בְּשֵׁס"ה יָמֵי וְרַבִּיעִי וְהוּא גִדּוֹל מִהָאֲרָץ קס"ו פְּעָמִים . הַשְּׁמִינִי יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב וַיְיָרִי וְהוּא קָטָן מִהָאֲרָץ ל"ז פְּעָמִי . אֶהֱכִישִׁי יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב מְרַקְרִיאוֹ וְהוּא א' מִשְׁלַשַׁת אֲלָפִים וְקס"ג פְּעָמִי מִהָאֲרָץ זֶהוּ דַעַת פּוֹלּוּמִיאֵו . אֲבָל אֲפֻלְסוֹן אֲמַר שְׁמִרְקוּרִיאוֹ קוֹדֵם . הַעֲשִׂירִי יֵשׁ בּוֹ כִּכָּב לְנִיָּה וְעוֹשֶׂה סָבּוּבוֹ בִּכ"ז יָמִים י"ז שְׁעוֹת וְהוּא קָטָן מִהָאֲרָץ ל"ט פְּעָמִים . הַי"ח הוּא גִלְגַּל יִסּוּד הָאֵשׁ . הַי"ב הוּא גִלְגַּל יִסּוּד הָאוֹרֵי . הַי"ג הוּא גִלְגַּל יִסּוּד הַמַּיִם . הַי"ד הוּא הָאֲרָץ . הַאֲלֵטְנִינִים אֲחֲרוּנִי גִמְרוּ אֲמַר שֶׁהָאֲרָץ מִסְבָּנָה ל"ה אֲלָפִים וְח"ק מִלִּיּוֹן דִּלְפִּילֵיָּהּ וְהַמַּיִם שְׁעִלֵיָּהּ מִסְבָּנָה י"ט יוֹתֵר מִהָאֲרָץ וְהָאוֹרֵי י"ט יוֹתֵר מִהַמַּיִם וְכֵן כָּלִם מִמַּסָּה לְמַסָּה אֲבָל פִּלְטוּנֵי וּפִיטְבוּרָה וְסִיעָתָם אֲזֻמְרִים שִׁשׁ שְׁנוֹיִם וּמְרַחֲקִים אֲחֲרִים . וְדַע כִּי יֵשׁ כַּסֵּה קוֹא' חֲבוּב בְּחַמַּשׁ כָּל הַרְקִיעִים וְהַגְּלָגְלִים וְהוֹלֵךְ מִסּוּף קֵלָה אֶחָד לְקֵלָה אֶחָד מְכַל הָעוֹלָם וְעַמִּיד עֲלָיו כָּל הַגְּלָגְלִים הַכֹּל וּמִסְבָּנֵים בּוֹ לְדַמִּיּוֹן אֶחָד רּוֹסָה שֶׁהִיא חֲבוּב בַּהּ בִּאֲרָכָה עַן אֶחָד וְאֵין הַקְּלוּחַ נִקְרָא א' פּוֹל אֲרִטְסִיקוֹ וְהָאֶחָד פּוֹל אֲנֶטְרִטְסִיקוֹ . וְה' מֵהֵם נִרְאָה לַעֲיִנֵינוּ וְלֹא הַשְּׁנִי . הַאֲלֵטְנִינִים הַרְשָׁבוּיִם שֶׁחִתְּסִילוֹ בְּזֹאת הַחֲכָמָה הִיוּ ע"א וְכָל הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ מְחַדְשִׁים אִיזֵה אֲזֻמְרָה הִיוּ עוֹבְדִים אוֹהוֹ לְאַלֹהִים וּמַיְיָרִים לִרְחֹתוֹ לְכַנּוּדוֹ . וְאֲזֻמְרִים שֶׁאֲחֲרֵי מוֹתוֹ הוֹלֵךְ בְּשָׁמַיִם לְהִיזָאוּ עִבְרַת הַאֲלֹהִים וְקִרְאִים שֵׁס כּוֹכָב א' עַל שָׁמַי . בְּאֲזוֹן שְׁנֵרְקִיעַ אוֹ גִלְגַּל שְׁלִישִׁי הַנִּקְרָא פִּירַמִּיּוֹנִי יֵשׁ בּוֹ כִּכְבִּים אֵין מִסְפָּר הִיוּ רּוֹבֵה נִכְרִים אֲלֵלִם אֲבָל הַאֲלֵטְנִינִים לֹא נָחַט עֲיִיבָהּ אֲלֵא עַל סֵךְ

שלישית רדוש על הגלגלים הקברה

אלף כ"ב. להיוחס יומר גדולים מהאחרים. ואפילו הם העמידים על מ"ח טרות ובחוכם הי"ב
 פולות וקראו שמוסם כפי המעשה השגשגים שנקראו על שם כנ"ל כנראה באורך בספרי הספירה.
 וי"ח שנקראו באלו השמות לפי שמשב הככבים דומה אל הגזרה ארזים שקראו אותה על שמו.
 וי"ח לפי שמשב הככבים ההם יש להם יכולת פרמי על מין הטורה היות שבארץ. וי"ח שנקראו
 קן על שם האנשים שגלו אותם להמון וי"ח שנקראו קן כדי שעי' הסי' מהשם יודע ויחגלה זמן
 מלכותם ופעולתם. אשר א"ח לבני אדם לדעת באיזה אופן ודרך מעי' האדם כפי חכונתם.
 וגם לא יודע סך וכמות ואיכות נלוות השפעתם עלינו ואיך הוא זה האל הכל הוא בראון
 הבורא. ודע כי משאלתם אינו אלא על דבר מקרי ולא על הבחירי' ושלא יהיה דבר תמידי
 ושלא יהי' דבר ערערי. והנה הם ודמות המ"ח טרות אשר בגלגל שלישי הנקרא פירממינטי כחובים
 בספרי האלגנטיים והספירה באורך אבל לא חגיד לך אלא הי"ב חלות שהיו כסופים חתח הליבוסם
 ומבטם יומר מזולתם. עלה הנקרא אריזים ולא פני עלה מזויר ב"ג ככבים. הוא ראש מזולת
 ומיוחד על הראש מושל בניסן והשמש עומד בו מחלי מרזו עד אפריל. שור הנקרא סבר ולו
 פני פרה מזויר ב"ג ככבים המכוונים גלילי או קיוונס עם פולניי. ומביט על השואר וגרון
 וכפפים ומושל באייר והשמש בו אחלי אפריל עד חגי מיוי. תאומים הנקרא יומיני ולו זורת ב'
 אחים נחנקים יחד מזויר ב"ח ככבים וי"ח שיש לו פרלוק זכר ונקבה. ומביט על זרועות
 ידים ורגלים ומושל בסיון והשמש בו מחלי מיוי עד חגי יומיני. סרסן הנקרא קנקרו והוא נרגל'
 והוא פרלוק בריה הנגדלת במים מזויר בט' ככבים הנקראים חמורים ומביט על החזה והחלקים
 המרכזיים אוחו בתמוז והשמש בו מחלי יוגי עד חגי יולי. אריה הנקרא לואו ופרלופו מזויר
 בט' ככבים ומביט על הלב והאקומכה וריאה וככד ומושל באב ושמש בו מחלי יולי עד חגי אבוסם
 בתולה הנק' וידגו והוא פרלוק אשה מזוירת בכוכבים ומביט על הסעיים ותחתון האלגנטימה
 ומושל באלו והשמש בו מחלי אבוס' עד חגי סיסטימי'. מאזנים הנקרא לינדה והוא פרלוק אדם
 שיש בידו מאזנים. ומזויר בח' ככבים ומביט על הכליות ופי הטבעת. ומושל בשברי והשמש
 בו מחלי סיסטימי' עד חגי אוקטו'. ודע כי אלו הככבים הם לפני עקרב אבל להיותו גדול מאד
 וממלא ב' מקומות האלגנטיים לקחו הככבים שלפניו ועשו ממנו מזל אחד וקראוהו מאזנים.
 וזה לפי שבהיות השמש בככבים ההם אז הלילה והיום שוים כמו מאזנים שהם שוים. עקרב
 שנקרא סקורפיון מזויר בכ"ח ככבים ומביט על כלי ההולדה ומושל בחשוון והשמש בו מחלי
 אוקטו' עד חגי נובימה. קשת הנקרא סייפריילו והוא זורת איש אשר מחליו ויעלי הוא ממראה
 איש ומחליו ולמעט בזורת סוס וזידו קשת וחלים ומזויר בל"ח ככבים והוא על הירכים ואינלי'
 ומושל בכסלו והשמש בו מחלי נובימה עד חגי דלימה. גדי הנקרא פקרקורנו והוא לורה שמהלמט
 גלגלים כמין עז ומאחוריו כמין דב מזויר בכ"ח ככבים. והוא על הכרכים ומושל בחדש טבת
 והשמש בו מחלי דלימה עד חגי ייאגרו. דלי הנק' אקווריון והוא בזור' איש שסופך מים מדלי
 לדלי ומזויר במ"ב ככבים והוא על השוקים ומושל בשבט והשמש בו מחלי ייאגרי עד חגי פיבראו.
 דגים הנק' פיסים והוא כזורת דב גדול הנק' בלינה. ויש אומרים שהיא כזורת שני דגים ראשו
 של זה אלא נזכר של זה ומזויר בל"ד ככבים ומושל באדר והוא על הרגלים והשמש בו מחלי פיבראה
 עד חגי מרזי ויש ב"כ יתר האורות כנ"ל שהם ל"ו זולת הי"ב מזולת אשר כ"ח מהם תקועים
 בגלגל חגד ימין וע"ו מלד שמאל. ובחוכם אזכיר זאת והוא בזורת כלב קטן הנקרא קוויקולה
 מזויר ב' ככבים והולך בו השמש מרזי יומי עד חגי אבוסם וזה החום גדול מאד ודע כי כל
 אלו הככבים והמזלות מחובים כל א' בגלגל. ואינם מגלגלים בשני עמם אלא הגלגל מגלגל והולך
 וגם הם נוסעים עמהם בהכרח לרמיון הקשרים שגורו בעבלה שבמקום שהולך הפבלה הולך
 סקאר עמו. והגלגלים ההם משוורים בגלגל הגדול הוא הנק' פירממינטי דמיון לכו"ט שהם שבקרון
 ההולך ממזרח למערב ועליו יש כמה נמלים הילכים על קתחם הולכים ממערב למזרח ומלפון
 לזרוע וכיוצא. ודע כי תנועת כל הנכרחים הג"ל הם בדרך עגול והארחן היא בחלמט דומה
 לנקודה שבחלמט העגול ואינה מתנועתת מהליה אלא מוכרחת ודע כי כל אלה הפרמי' האלגנטיים
 הקדמנים נובס ראו בעיניהם במופת חושך וזה לפי שכל אלה הפרמיים וגלגלים נכרתו מיהוד

חמישי זך ובהיר מאד באופן שנראה אליהם והראים כי בכל לילה אנו רואים בכוכבים שהם
 ברקיע השלישי תקועים ומראים בוקע כל הגלגלים שלמטה מהם עד שנראה לעינינו ומשום
 אלו הענינים הכירו וידעו והבינו דבר מתוך דבר ממה שנראה אליהם וכל אלה בראיות ברורות
 וזכרונות כנראה בספרי ז"ח ההכמה והרעומי מלרים הקדמוניים שכל נפש ומחשבתם השימו
 על ההכמה הזאת הפלינו להתחכם בה יותר משאר האומות להיות המדינה הזאת יבשה מה
 ולא ירד מטר עליה אלא פעם לשנה (ומעט לעולם) באופן שהשמים והגלגלים אינם מוכסים
 מעיני האנשים עבור העבים אבל לעולם הם זכים ובהירים וי"ח שהקדמונים כשהיו עובדים
 לשדים הם למדו לבני אדם אלה העניינים ואופן עבודתם ולהשביע' וי"ח שבני נח כשנפתחו
 ארצות השמים נתגלה להם כל מצב הגלגלים וזאת' ולמדוהו לבניהם. ודע כי גדד המולד הוא
 רגע שהכמה והלבנה נדבקים יחד בחלק ח' מחלקי הרקיע והוא ראש' למדת כנף וזמן לחדש
 שעבר וזה נקרא מולד חמישי וראוי היה לעשות הרגע הוא ר"ח לולי שאין שעות המולד גלו
 לבני העולם אלא מדרך השבון וזכרנו וזה נקרא מולד שיש לפי שהוא משום לכל אש' שהשחלה
 אינה שיה לכל האקלים לפי שח' סמוך למערבו של עולם ובכל נופה למזרח ולזה יסדאש הדוה
 הלבנה לבני ארץ ישראל קרוב ל' שעות אחר המולד ולבני בבל כמו י"ח שעות אחר המולד וזמני
 זה לא לזה השי"ח לשאר ר"ח משע' ההחלת' ברקיע והרעה לקבצו על עמם חכמי' ואלה הסבור
 המועדים בקריאה של אלה מידי ה' אשר תקראו וכו' ולכן סדרו שאם יהיה המולד קודם ו'
 שעות שילא המשע על הארץ נקרא מולד בחור וקובעים אותו היום ר"ח לפי שבידוע שנראה
 סמוך לשקיעת החמה ויהיה סוף החדש היולא ולמחר ר"ח הנכנס ואם יהיה בו' שעות ולמולד
 יהיה מולד זקן ואינו ראוי לקביעה ויש בזה סימנים ועניינים רבים ואמי מקצר והגור היא הנקרא
 אופוסוליאון שלהיות חננית המשע וכידת כדורים ונוף הירח פחות מעוף השמש חלק ח' מו'
 אלפים וח"ח ולכן כפי חכמי השבונות אין מאור השמש מהיר אל הירח באופן שרואה לעינינו
 אלא כשהיה השמש מנגד הירח בזה בליל י"ד או ט"ו ומשם ולפנים וכן לאחרים לא יתראה
 בעינינו אור הירח כי אם בקצת אשר אז נראה עמונו כמו קרנים או הוי כגולה וזהו אין סדר
 והתקופה של יסון הוא בשעת הכנס השמש בחלת מול עליה והיום והלילה שין ונקרא אקונוולאו
 ותקופת המון בשעת הכנס בראש מול סרטן והיום כפלים מהלילה ותקופת חשרי בשעת הכנס
 בראש מול מאזנים והיום והלילה שים ותקופת טבת בשעת הכנסו בראש מול גדי והלילה כפליים
 מהיום ול' תקופה הוא מלשון הקפה שמחמת ומסבבה. ודע שכל החושים הסכימו שכיום יהיה
 לעולם מכ"ד שעות ר"ל י"ב שעות לילה וי"ב שעות יום ומלקו השעה האלף פ' חלקים והטעם
 מפני שיש בו הוי ושליש ורביעי וחומש וששית ושמינית ותשיעית ועשירית מה שאין כן בשאר
 השבונות ובפרט בחסר ששים שלקחו להם האלמננינים שאין להם ז' ח' ט'. ולפיכך זה המון
 שלם בכל חלקיו. ודע כי המקום שעליו נתיסד השבון המולדות והתקופות המסוקן לה לקבוע ר"ח
 ומועדים מדור ר' הלל כזכר בדורו על פי הקבלה מחפה רביעי עליו הטלוס להיות סוף הכסמים
 כח"י כי אין קובעים בהואה לארץ שנאמר כי מליון ותלף תורה הוא בניו ומיחדד כפי מרולת ב'
 המאורות כהולכס האמנעי והמקום שעליו נתיסד זה ההשבון יש ג' דעות ר' אברהם הכניף
 ואחר' אומרי' שתיסד על קנה מורה היסוד. הכוז ראש ח"ב ובעל המאור והרפ"ס סוף פ"ח
 ואחרים אומרים כתיסד על המצות ח"י וקראוהו עבור הארץ. בעל ס' יסוד עולמי ואחרים
 אומרים שסבור הארץ הנקודה שעליה נתיסדו קו האורך שהוא הקו הכסוי וקי הרוחב שהוא קו
 הלי היום זה עם זה בחצאון ובס נתיסד. ודע כי תקופה שמואל נעשה לבקשת בני עיר וולג' חס
 לדקדק החלקים והרגעים ורב אדא עשה הרקדוק היטב והאמ' ז'. עשו ב"ד להכריע ביניהם וי"ח
 כי שמואל ור"ח היו בשני אקלים כשהגרו אופן השבונות והאמתי' הכריע ביניהם ואלו הולכים
 אחרירב אדא ודע כי מולד היום לא נעשה אלא לדעת ולמלא בנקל אימתי יהיה יום ר"ח כי אז
 דע ימי קביעות כל ימי ר"ח הפנה אך המולד האמתי נעשה למלא רגע המולד באמת וי"ח כי
 המולד האמתי הוא שלהיום הלבנה נדבקה בקנה אחד מהגלגל הימי ביה המולד שנעשה מחד
 המצבועה שהנכים כלו הלבנה הפנה באמצע הגלגל נק' שיה כי בזה האופן יהיה שיה לכל

העולם ודע שאין בכל עגלה הספירה עגול' שיהי' לה רוחב כלל זלתי אפודת המאות כי שאר העגלות כולן קיימים אחת אפודת המאות יש לה רוחב י"ב מעלות והשמש לעולם יתנועע באמצעו וישאר ו' מעלות לזר' אפן ושש לזר' דרום וזה הדרך לזר' יקרא לקוטי' כי כאשר השמש יזלכנה טוגשים זה בזה בקו נקודה א' בשעת המולד אז יהיה לקוח השמש וכאשר יבטו זה את זה בנקודות קרובות שזה יהיה בשעת הנווד אז יהיה לקוח הלכנה . ודע שהירה מסבב באמצע בגלג' קטן שאינו מקיף כל העולם וקרא נחש ברזי' ותנועמו בכל יום מצדד למערב וזה הגל מסבב בגלגל גדול המקיף את העולם וקרא בגלג' גלג' לפי שנושע מלפון לדרום במהלך אמצעי מהקטן בגדול הוא הנקרא אמצעו בירח וגם זה הגלגל הולך בגלגל אחר ושק' בגלג' גשש לפי שהוא נושא בגלג' גדול ממנו שנקרא בגלג' מעגל ותנועטו בכל יום ממערב למזרח על סדר המזלות עי' הרמב"ם סי' ד'. ולהיות כי יש קנה שיטוי בשבטון זמן המולדות שלפעמי' יקח חדשים כסדרן ולפעמים שלא כסדרן מלאו צעלי זאת התכמה שכל המחזור של רמ"ז שנים יבטו להיות מכונים כל המולדות זה כנגד זה ועי' צפי' הרמב"ם סי' ח'. ולהיות כי יש קנה שיטוי בשבטון זמן התקופות לכן מלאו שלל המחזור של כ"ח שנים א"כ תשליך כל ימיו ז' ל' לא יאשר ממנו כלום והצט צפירו' הרמב"ם סי' ט'. ולהיות כי החדשים כפי השבטות בני ישראל הם כפי מהלך הלכנה לפי שהארץ עולה חודש בחדשו שר"ל כשיחדש לכס רחיה בירח אחר שנסחר בחור השמש ויראה לעינים אז הקרינו עולה ר"ח שהרי נאמ' בייסן החודש הזה לכס ראש חדשים וכן השנים הם כפי מהלך השמש שחומר את חודש האביב שהוא זמן יליאת מזלים וכן חב השבטות בזמן הקציר ובזכות בזמן האסיף וכלם עי' מהלך השמש. אמנם מלאו מחזור של י"ט שנה עם הקטן הכרחי שיכנס בהם ז' שנים משבטות שהם שנת ג' ז' ח' י' י"ד י"ז י"ט י"ב שנים פשוטות אשר במשך אלו הי"ט שנים הלכו השמש והירח בשנה אבל מעדיף השמש שעה א' והצ"ה חלקים והא"ה חלקים והא"ה הואיל ובמחזור של י"ט שנים השמש הולך יותר מהירח שעה והצ"ה חלקים וכבר נכנסה התקופה בייסן משנה הכריאה עד מהן חורה כמו ח' ימים יחסיב מזה שהסיה התקופה נכנסה אחר שנים רבות בחייר ובזה אין תשובה רק השיבו חכמים חיק"ז ועי' צפי' הרמב"ם סי' ו' פ"ט. ואומר ס' הק' שכל חקל"ב שנה חמה ולבנה שנים בנקודת תלויס ברכיע כי בסוף זה הזמן הוא סוף מחזור של כ"ח שנים וסוף מחזור קטן של י"ט ובשנת ה' אלפי' ש"ב הוא שווי עשירי וכלל התחלת שווים א"א בלא סימני' מחמיחי' בעולם. ודע שהשמש נכרח בליל ד' כ"ח אלול והתקופה היתה ביום זה בעלמו בנ' שעות ביום ולהיות שכלל גדול אללנו שר"ל להתקופות הוא ייסן זה לפי שלא נלטינו במזות אלא אחר ג' אלפים חמ"ח ליזרה שאז היה מתן הורס . וגם לפי שאז הגיע התקופה קרוב לר"ח ייסן עבור השעה שמעדיף השמש לירח בכל מחזור של י"ט כ"ל וגם לפי שעושן התחלה אלא בזמן יפה ונעים וסוף בהיות השמש בראש פלה שהוא עם השיווי וזהו בר"ח ייסן וגם לפי שאז היה כמו בריות עולם לפי שבו נאלו ישראל ומוזלרים וגם לפי שאלטינו לעשות אה הפסח בחודש האביב לכן חז"ל עשו חשבון כפי מה שעול' לאומד הדעה וההשבטות שתקופת ייסן שהיה יכול להיות קודם בריאת העולם היסה בתחלת ליל ד' כ"ג אדר ומולד ייסן ליל ד' ס' שעות הרי הקדימה התקופה למולד ז' ימים ס' שעות הרמ"ב חלקים ועי' החשבון סומכים אנו במולדות ותקופות שכל שנה ושנה ועי' צפי' הכ"ל ודע כי רבי אליעזר סובר שהדם הראשון נברא ביום ג' השני ורבי יהושע סובר שנברא ביום ג' ייסן ואחר זה הולך רב ארז ואומר שהתקופה הראשונה שהיה בעולם צעת שנבראו היסה תקופת ייסן והחמה בראש מול עליה בתחלת ליל ד' והקדימה התקופה למולד ייסן ס' שעות הרמ"ב חלקים והירח נכרח אז בסוף מול דגים וההחילו ללכת במזלות עד שנתקבצו במעלה הראשונה של מול פלה ככמו כ"ד חלקים ממנו ס' שעות הרמ"ב חלקים ר"ח ייסן וכשם שנתחלת הכריאה שהיתה לפי זה בכ"ט אדר ג' שעות קנ"א חלקים הקדים למולד ייסן ס' שעות הרמ"ב חלקים כך לעולם כל ראש מחזור החאר בזה הדרך והצ"ה שחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על בריאת אדם הראשון עם כל זה מודים שיהיה שגולד ראשון לאדם היה ביום ו' שעות וממנו שאז מושגים ר"ה השפרי האלו לזעה מולד ספרי שפולה של הלג שבי' קודם הכריאה ו' חזשי

וְעַל לָנוּ שְׂמוֹל הַשָּׂרִי בַּשָּׂנֵה רֵאשׁוֹנָה שֶׁנִּבְרָא הַעוֹלָם הַיּוֹם בַּסֵּד. וְדַע כִּי מֵעַתָּה תִּחְשַׁקְךָ הַלְבָנָה
עִם הַשָּׂמֶשׁ בְּמַדְרִיגָה אֲחָת כִּהְיָה הַמּוֹלָד עַד שֶׁתִּחְשַׁקְךָ עִם שָׁמַיִם יֵשׁ כִּ"ט יוֹם וְיִ"ב שָׁעוֹת וְשִׁשִּׁיב
חֲלָקִים זֶה מִדַּת חֹדֶשׁ הַלְבָנָה. וְכַשֶּׁתִּפְסֹל הַחֹסֶפֶס הַזֶּה יִ"ב פְּעֻמִּים בְּחֹסֶפֶס חֲדָשִׁי הַשָּׂמֶשׁ שְׂמוֹל
יְהִי הַמְּקוּבָץ מִזֶּה סֵד"ד יוֹם ה' שָׁעוֹת חֲמֵשׁ חֲלָקִים אֲבָל מִדַּת שָׁנָה הַחֲמֵה לְפִי דַעַת שְׂמוֹל
שָׁאוֹ שׁוֹמְרִים עֲלֵיהֶם הֵם שֵׁס"ה יוֹם ו' שָׁעוֹת וּבִזְמַן הַזֶּה הוֹלֵךְ הַחֲמֵה בְּחֶלֶק ה' הַמְּרִיקֵעַ עַד
שֶׁחֲסוֹר וְחָזוֹר אֵל הַחֶלֶק הַהוּא בְּעַלְמוֹ. וְשָׁנָה הַלְבָנָה אַחַד עֶשְׂרִים שָׁעוֹת וְחֹגֶשׁ לֵב ב' אֵל הַמְּקוּבָץ
שֶׁהַחֲמֵה לְרֵאשִׁי הַיּוֹם לְקַרְאָה שָׁנָה לְחֹסֶפֶס שָׁנָה לְחֹדֶשׁ בְּחֹל הַהוּא שֶׁהַחֲמֵה אֲחִילָה אֲחִילָה שְׂמִי
בְּחֶלֶק הַהוּא בְּעַלְמוֹ וְכַשֶּׁבִנְיָו יִמִּי שָׁנָה הַלְבָנָה שֵׁסֶס סֵד"ד יוֹם ה' שָׁעוֹת וְחֲמֵשׁ חֲלָקִים וְיִמִּי שָׁמַת
הַחֲמֵה שֵׁסֶס שֵׁס"ה יוֹם ו' שָׁעוֹת מֵאֲלוֹ שָׁנָה הַחֲמֵה מוֹסִיף עַל שָׁמַת הַלְבָנָה י' יָמִים כ"ה שָׁעוֹת
ר"ד חֲלָקִים וְכַשֶּׁלְקָאוֹ יִהְיֶה שָׁנָה הַחֲמֵה עַל שָׁמַת הַלְבָנָה וְכַשֶּׁלְקָאוֹ הַחֲמֵה הַהוּא בִּי"ט שָׁנָה שְׂמוֹל
חֹסֶפֶס שָׁנִי הַמְּחֹזָר יְהִי הַמְּקוּבָץ מִזֶּה ז' חֲדָשִׁי הַלְבָנָה וְשָׁעָה ה' וְחֵסֶס חֲלָקִים וְחֹסֶפֶס אֶלֶף
הַשָּׂעָה חֲדָשִׁים בְּכֹל חֲדָשִׁי הַשָּׁנָה וְשָׁעוֹ בִּי"ט שָׁנָה שְׁמֵי מִי"ג חֲדָשִׁים וְכוּ' כִּלְלֵן וְכִּי
נִהְיִים מִיּוֹלִיאֵל לְיִסְרָאֵל הַקִּיסָר וְכַאֲשֶׁר חָרַף כָּסוֹב לְפָנָיו וְגַם הַמְּלָכִים מוֹסִיפִים אֲוֹת וְקַרְלֹתָו
מִמֶּדְרוֹ אֲבָנָו שֶׁלֹּא חֲשַׁבָן עַל זֶכֶד אֵין הַפְּרָשׁ בֵּינֵה לְבִרְיָו אֲלֵל שֶׁסֶס מִשְׁחִילִין הַמְּחֹזָר ב' שָׁנִים
מִלְשָׁנָיו שְׂמוֹל זֶמַן הַיִּדֵה וּבְגַלֵּל זֶה יֵלֵךְ לֵסֵךְ כִּי בְּכֹל שָׁנָה ה' ו' לְמַחְזוֹר יִתְעַכֵּב פְּתַח יָמִים
רְבִים אֲהַר פְּכַהֲנוֹ וְכִסְיָו הִיוּ וְכוּ' וְדַע שְׁלֹלִי הַסֵּד"צ חֲלָקִים שֶׁבְּכֹל חוֹדֶשׁ מַחְדָּשִׁי הַשָּׂמֶשׁ הִינֵנו
קוֹבְעִים חוֹדֶשׁ ה' עַל ל' יוֹם וְהוּא נִקְרָא מֵאֵל הַוָּדַעַת שָׁנָה אַחֲרָיו לְשֵׁל כִּ"ט וְנִקְרָא חֲסֵר וְלִכְן עֲצוֹר
אֵלֵו הַחֲלָקִים הַנּוֹבְסִים יֵשׁ לָנוּ לְחֹסִיף לְפַעְמִים יוֹם ה' לְשָׁנָה וְנִקְרָאָה שָׁנָה שְׁלֵמָה וְלַפְעֻמִּים נַחֲסֵר
יוֹם ה' וְנִקְרָא שָׁנָה חֲסֵרָה. וְלַפְעֻמִּים לֹא נִסְרָךְ לְחֹסִיף אִו לְגִרּוֹעַ וְיִבְאוּ הַחֲדָשִׁים כְּסִדְרָן ה'
מֵאֵל וְחֵסֶר וְנִקְרָאָה שָׁנָה כְּסִדְרָה. וְקִבְצוֹ הַחֲסֵרָו וְהִיתְרוֹן הוּא בְּחֲדָשִׁי כְּסֵלֵו וְשָׁמַת מִפְּנֵי שְׁלֵל
הִיוּ יֵךְ לִין לְקַבּוֹעַ לֹא ב' סָן וְלֵךְ בְּחֲשָׁרֵי מִפְּנֵי הַמוֹעֲדִים שֶׁבֵּסֶס וְלֹא יֵכֻלוּ לְקַבּוֹעַ בְּחֲדָשִׁים שְׁבִין נִסָן
לְחֲשָׁרֵי מִפְּנֵי שֶׁהַיּוֹמִים שְׁבִין מוֹעֵד לְמוֹעֵד לֹא יֵהִיוּ פַעַם עוֹדִפִים וְפַעַם חֲסֵרִים כִּי לְעוֹלָם בִּין פַּעַם
לְעִזְרָה ב' יוֹם וּבִין עִזְרָה לל"ב קב"ב יוֹם מִמָּחָן מִזְרָה עַד שְׁבִירָה כְּלוֹמַם מ"ה יוֹם וְחֵסֶס עַד
שֶׁנִּחְסַפֵּר הַעוֹן מ' יוֹם וְה' יוֹם שְׁעֵמֵד בְּכֵר לְקַחַח לְחֹחַת אַחֲרוֹמַת וְיִרְדַּ בְּצו"כ אִו בְּטִרְבֵו וְלִכְן
אֲזַמַּר ר"ח כִּי הַרְאֻשִׁים וְחֲמֵשִׁים הִיוּ שְׁלֵמִים תְּיָמִים וְלִילוֹת אֲבָל הַאֲחֵרוֹנִים חֲסֵרוֹ לִילוֹ ה' וְהִיֵּה
מִקְרָס ל"ב כְּכוֹלֵו וְהוּא דֹאמַר וְחֲמֵשִׁים לְפָנֵי ה' כִּרְאֻשִׁים ר"ל בְּרִנָן טוֹב וְכִי לֹא הִיוּ יְכוֹלִים
לְקַבְּעוֹ שֶׁבֵּסֶס וְאֲדַר מִפְּנֵי הַעֲבוֹר כִּהְיָה בְּחֵדֶר רֵאשִׁין שְׁלֵמוֹס הוּא מֵאֵל לְלוֹךְ הַטְּבוֹר וְכוּ' כִּרְאֻשִׁה
בְּאֲדָרְךָ בְּסִימָה וְדִינֵי הַלֵּלוֹ כִּי לֹא בִאֲחֵי לֹזֵה. וְדַע כִּי לְפִי דַעַת רַב אֲדֵלָה שָׁנָה הַחֲמֵה הוּא שֵׁס"ה
יוֹם ה' שָׁעוֹת וְחֲתַקְלֵו חֲלָקִים וּמ"ח רְגָעִים וְכִרְבַּע א' מַעֲוֵו בְּחֶלֶק. וְלְפִי חֲשַׁבּוֹן זֶה הִיֵּה חוֹסֶפֶס
שָׁנָה הַחֲמֵה עַל שָׁנָה הַלְבָנָה י' יָמִים כ"ה שָׁעוֹת קב"ה חֲלָקִים וּמ"ח רְגָעִים וּבְכֹל מַחְזוֹר שֶׁל י"ט
שָׁנָה הַכוֹנִיִם שָׁנָה הַלְבָנָה עִם הַשְּׂמֻשׁוֹת וְכַשֶּׁעוֹבְרוֹת שֶׁבֵּסֶס יַחַד עִם שָׁנָה הַחֲמֵה. וְכַלּוֹמַר
רֵאשׁ הַלְאֲמָנִיִּים הוֹלֵךְ בְּרֹב דְּבָרָיו אַחֲרֵי רַב אֲדֵלָה וּבְפַרְסֵו בְּסוֹד הַעֲבוֹר שֶׁל עֵשִׂים ז' עֲבוֹרִים
בְּכֹל מַחְזוֹר שֶׁל י"ט וְדַע שְׁלִפֵי חֲשַׁבּוֹן שְׂמִיָל שְׂעוֹשֵׁה הַשָּׁנָה מו' יָמִים וְרִבְעֵי יְהִי מַרְחָק בִּין
הַקּוֹפֶה לְקַוְפֶה ל"ה יוֹם ז' שָׁעוֹת וּמֵחֵסֶס וְכִיֵּה רְחוּקָה מִן הַקּוֹפֶה אֲמִיתִים ו' יָמִים בְּקִרְבוֹ וְלִרְב
אֲדֵלָה יֵשׁ בִּין חֲקוֹפֶה לְקַוְפֶה ל"ה יוֹם ז' שָׁעוֹת תְּקִי"ט חֲלָקִים ל"ה רְגָעִים. וְכַחַד הַרְמַב"ם
בְּדָלִין לִי הַדְּבָרִים שֶׁעַל חֲשַׁבּוֹן הַקּוֹפֶה ר"ה הִיוּ שׁוֹמְרִים לְפָנִין עֲבוֹר הַשָּׁנָה בַּעַת שֶׁב"ד גְּדוֹל הִיוּ
מַעֲבָרִים. וְלְפִי חֲשַׁבּוֹן חֲקוֹפֶה אִו נִבְחָרוֹ הַדְּבָרִים בְּאֲלִמְנִימַת יַחַד מִחֲשַׁבּוֹן הַקּוֹפֶה שְׂמוֹל. וְדַע
כִּי חֲשַׁבּוֹן חֲקוֹפֶה הַלֵּלוֹ הוּא כְּפִי מַהֲלֵךְ שֶׁנִּשְׁאֵף בְּאֲלִמְנִימַת לֹא בְּמִקּוּמוֹ הַחֲמִיתִי אֲלֵל בְּקִרְבוֹ כִּי
הַזֶּמַן הַחֲמִיתִי הוּא כְּמוֹ ב' יָמִים קוֹדֶם חֲקוֹפֶה שְׂמוֹל וְר"ה. וְדַע שֶׁהַשָּׂמֶשׁ כּוֹכְבֵי לֵכַח נִקְרָאִים
כְּכִי הַנּוֹכַח לְפִי שֵׁסֶס שׁוֹמֵם בְּמַהֲלֵכֵס בְּסֶקֶס אֵל גְּלַל הַכְּכָבִים הַקִּימִים כִּי אַחַד שֶׁמַּשׁוּעֵמִים
בְּגִלְגָּלֵס הַטּוֹעָה מִאֲדַרְתָּ. אִם בְּרִקֵּס אֵל כְּכָבִים קִימֵי הַשָּׂמֶשׁ בְּלֵי מִטְוֹרֶת. שְׂמוֹתֵס הֵם שְׂבַחֵי
הַקְּרָה שְׂפוֹרַת וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם שָׁבַע. לִבְּקֵינָה יוֹסִיפִיר אִו יִזְכֵּי וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם ה'. מֵאֲדִים הַקְּרָה
חֲדָשִׁי וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם ג'. חֲמֵה הַקְּרָה טוֹל וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם כ'. טַנָּה הַקְּרָה וְיָמֵס וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם ו'.
עוֹבֵד הַקְּרָה מִיִּרְקִירִים וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם ד'. לְשָׁנָה הַקְּרָה לְמַעַל וּמוֹשֵׁל בְּיוֹם ז'. וְדַע כִּי שְׁלֵל חוֹדֶשׁ

זוהו מלשון חדוש ואינה ראויה להאמר אלא על חדש הלבנה המתחדשת בו ומה שאומרים חדשי
 חמה הוא דרך השאלה וראוי היה להקרא חדוש הלבנה . אלא שחז"ל קראו לו מולד מפני שנכל
 חדש הלבנה נפתח בזמן ב' ימים או פחות מעט קודם שהדבק בשמש . ואח"כ מתחלת להסחיל
 ולקטט אור ואין באורה כח לבני העולם לראותה והוא כענין הילוד שאין בו כח לנהוג מנהג בני
 אדם וללכת ולנוע כשאר בעלי חיים . ודע שחז"ל ברוב חכמתם על חיקוק סדר החדשים והשנים
 והמועדות הסקיפו בעין חכמתם שלא למרות אל הקהל . ולא באו לם כבוד קרוב לשבת שזוהו
 יזכרנו לעשות ב' שבתות יחד . וכן להיות כי יוסערה לא באה אלא יום א' ואם יבא היום ההוא
 בשבת תחנפלו מזהו ערבה שזנה ההיא לכן חקנו שלעולם לא בד"ו ניסן וכסה ואייר . לא באה
 סיון ולא גמ"ז עננה ולא אלול ולא בד"ו י"ז המזו וס"ב ולא אב"ה אב ולא אד"ו השרי ולא
 גו"ז ג"ג . ולא אב"ו ל"ב וחשוון ולא כסליו ולא תמוזה . ולא ה"ז שבת ולא ב' שבת ולא ח"ז
 שבת . ולא אב"ה אדר ראשון ושני . ולא אב"ה הענית אסתר . ודע שעל ו' חדשים היו שלומי ב"ד
 יולאים להודיע לישראל יום קביעת ר"ח על ניסן מפני הפסח ועל אב מפני החענית ועל אלול
 מפני ר"ה כדי שיפיו אל ל' אלול שאם גודע להם שקדשו ב"ד יום ל' נוכחים אותו כיום קדש
 בלבד ואם לא גודע להם מזהים ל' ול"א קדש עד שיבואו להם שלומי השרי . ועל השרי מפני
 חקון המועדות . ועל כסלו מפני תמוזה ועל אדר מפני פורים בזמן שבת המקדש קיים יולאים
 גם על אייר מפני פסח קטן ועי' הרמב"ם הלכות ק"פ ס"ג . ועסע כל אלו החשבוטות ושפני מה
 מוסופים וגרעיים אותם והאין גודעו והרואים על כל הדברים הוא הנק' חכמה בעפריות וחקיפות
 אשר חזרו עליהם חכמי יון ספרים הרבה והם הגמלאים היום ביד חכמי העולם . אבל הספרים
 שהכירו חכמי ישראל ומצוי ישפכר צימי הנביאים על זה לא הגיעו אלינו . ומאחר שכל אלו
 הדברים נראים במופת חוקך ובראיות ברורות שא"ל להרר בהם אלו סומכים עליהם ובפרט
 על המולדות וחקיפות שיש בידינו חשבוטות מדור אל דור קבלה ממרע"ה שנאמר כזה ראה וקדש
 ודע כי כבר אמרו על דרך סתם שהיום הוא י"ב שעות . והלילה י"ב שעות . שעה ראשונה מהיום
 אבל ימי השבוע מושלים בדרך אחד ושעה ראשונה מהלילה מכל לילות השבוע מושלים בדרך אחרת :

ליל א' שעה מ"ט מושל כוכב :	ליל ה' שעה ראשונה מושל חמה :
ליל ב' שעה ראשונה מושל זדק :	ליל ו' שעה ראשונה מושל לבנה :
ליל ג' שעה ראשונה מושל נובה :	ליל ז' שעה ראשונה מושל מאדים :
ליל ד' שעה ראשונה מושל שבתאי :	והסימן כל"ג חל"ם :

יום א' שעה א' מושל חמה יום ב' שעה א' מושל לבנה יום ג' שעה א' מושל מאדים יום ד'
 שעה א' מושל כוכב יום ה' שעה א' מושל זדק יום ו' שעה א' מושל נובה יום ז' שעה
 א' מושל שבתאי והסימן חל"ם כל"ג . ודע לך שאחרי עבור שעה ראשונה ממשלת הכוכב שהתחיל
 למשול נכנס כוכב אחר למשול עמו וכל שעה נכנס כוכב חדש והסימן לדעת אותם הוא ע"ד
 שימן שנים חכ"ל במשל ליל א' שעה א' התחיל למשול כוכב . שעה שניה יכנס לבנה שהיא שוף
 חכ"ל אחרי כוכב ואח"כ בשעות הבאות תחיל לספור סי' ש"ם הנכ"ל וכן הדין בשעות הימים
 אולם הכוכב המתחיל למשול בשעה ראשונה בין ביום בין בלילה נמשכת כל היום ההוא וכל
 הלילה ההוא שהוא ימים מושל על כולו אמנם ישר הכוכבים הנכנסים למשול בשאר שעותיהם
 כמו שני הדברים המושלים יחד . אך המושל בשעה ראשונה יותר חזק מהאחרים ועם זה הדרך
 שאמרנו שוכל למנוח השעה שמוצלת הלבנה בליל החתימה ודע כי הי"ב מולות הם צפים ל' ככבי
 לכת ומסייעים זה לזה כמאורעות המחילות בעולם הזה ולכן נקראו בשמות הכריות לפי
 שנתן להם הבורא כח להטיב ולהרע אמנם אפי' שיש להם המחשלה אינם עושים מאומה אלא נרשום
 הבורא (שנאמר עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחם) וכן נאמר ומאורות השמים אל ספסו
 והם בזה הדרך חמה יש לו בית א' והוא אריה והנוול בו ביום או בלילה מזלו אריה נובה
 יש לו ב' בהים שור ומאזנים הטלד בשעת נובה ביום מזלו שור ובלילה מאזנים כוכב ב' בהים
 תאומים ובהגלה הטלד בשעת כוכב ביום מזלו תאומים ובלילה בהגלה לבנה בית א' סרפן והנוול

צו ביום או בלילה מזלו סרטן שכתאי שני בהים גדי ודלי הנוול בשעת שכתאי ביום מזלו גדי
 ובלילה דלי לרק ב' בהים קשת ודגים הנוול בשעת לרק ביום מזלו קשת ובלילה דגים מאדים
 ב' בהים טלה ועקרב הנוול בשעת מאדים ביום מזלו טלה בלילה עקרב. ודע כי טלה סרטן מאזני
 גדי נקראים מאלות מחשפטין ולכן צעה שהלכנה באה מהם טוב להחחיל לעשות כל דבר שיטשה
 מהרה ודע לעשות כל דבר שיהיה לו קיום ועמידה. שור אר' עקרב דלי נקראים מאלות קיימים
 וצעה שכתאי הלכנה מהם טוב לכל דבר שיהיה לו קיום ועמידה ודע לכל דבר שכתאי מהרה
 האומים בחולה קשת דגים נקראים מאלות בינוניים וצעה שכתאי הלכנה מהם טוב לכל דבר ודע
 שא"ק טבעט אש ושמוטן במזרח והם זכרים אמ"ד טבעט רוח שמוטן בצפון והם זכרים אמ"ד
 טבעט מים ושמוטן בדרום והם נקבות. שב"ג טבעט עפר שמוטן בצפון והם נקבות. מזלות
 זכרים שגואים הנקבות לפי שהזכרים משמשים ביום והנקבות בלילה ולכן מי שמזלו מהזכרים
 קשה להזדווג או להשתתף עם מי שמזלו מהנקבות ולכן לא יאז טוב אלא כשיזדווגו או ישתתפו
 שזה בשביל וכו' יש מאלות שולטים אלו באלו כך היא זיווג אש באשה שאם מזל א' מהם מהטלחים
 ימים יותר ורע שניהם שים המוקדם בסיומן הזה חזק על חבירו. והסימן הוא אמ"ק אמ"ד
 שב"ג אמ"ד. ודע שכתאי האומות הקדמונים לא היו עושים חדשים על ראיות הירח אלא ישראל
 בלבד אבל היה מהם מי שעושה חדשי הלכנה מקבון לקבון עושים חדשים על ראיות הירח אלא ישראל
 קלנדי לפי שכהנים היו קורים אז בקול גדול ומכריזים ומגידים יום ראש החדש וחגוים שחדש
 ההוא והיה מהם מי שעושה החדשים חדשי חמה וזה שמחלקים חדשי החמה ל"ב ה' ימים ועושים
 מקלת החדשים מל' יום וקלפת מל"ח והם הרומיים ויש מהם מי שעושה כל חדש על ל' יום
 ומסיפוס ה' ימים והם הנוצרים והפרסיים אבל כשצאו ההנריים והיתה סכנתם לעשות החדשים
 ע"ג הראיה כסברה ישראל לפיכך היו מדקדקים צדיעת זה החשבון כפי יכלתם יש מהם מי
 שעלה בידו האמת ויש מי שגלל במים אדירים לפי שבדיני זה החשבון יש קושי גדול מפני שני
 מהלך השמש והירח באורך רוחב ועגולו וגובהו ושני מחקו מהמולד ומלכ המדינה שהמחבר
 יושב בו ככהוב באורך בספרים ובהלכות ק"ה להרמב"ם. ופירושו ואגב גררר אמרתי להביג לפניך
 דרוש שכתאי אנטוניי גדול ע"ד החדש שעשה גרגוריאנו אפיפיור שנת שמ"ג להכליע י' ימים
 מחדש אוקטוברו שאחרי יום ד' בו ראה לכתוב י"ד בו ולאמר השנה יש לו ב' שנות אחד נקרא
 שנה ניולי ר"ל שיחלקוהו האנשים כפי אומד דעתם הב' נקרא שנה נטוראל. והיה שהכל מודים
 בה להיות אמת וכוון שהשמש ב"ב מזלות בששה ימים ה' שעות וסך שניים. כל העולם מודים
 בזאת השנה שפי' שהאומות משנים יום ראשיתו. ועתה ראוי לדעת כי רומולנו שהיה ראשון לבני
 חומה ולמלך עליה עשה תקונים רבים במלכותו ובתוכם תקן הלך השנ' ועשה שהשנה תהיה
 מסך ש"ד ימים וחלקם ב' חלקים ולא עלה לידו לפי שלא נשתה עם שנת הירח שהוא סך שג"ד
 ימים ולא עם השנה שמסית שהיא של שס"ה ימים ולכן היה מחחיל ראשיתו בזמנים שונים באופן
 שהחדש שלוש בו בראשונה עשיית האסיף והבלייר והזריעה והחגוה וכיוצא היו באים חוץ מזמנם
 הראוי ואומרים הקרוניקי שקודם בית המצריים היו קוראים השנה משני חדשים ובפיארתו
 משלשה חדשים ובראות נומ"ה פונפיליאי שמלך אחריו גדל אלו השמים והסוכרות שיוצאים
 ממנו ממה לדדים עשה תקנה והוסיף ל' ימים ועשה השנה דומה לשנת הירח של שג"ד ימים
 כמנהג היוונים וחלק השנה לר"ב חלקים ולכל חלק נתן ימים כמו שמראה לו ונתן לזה ל' יום
 לזה ל"ח ולפיברארו כ"ח ולמען תהיה שנתו שזה לשנת השמש של שס"ה ימים לזה שבמשך ח'
 שנים יוסיפו עליהם ל' ימים והיה מחלקם מדי שנה בשנה על חדש פיבראה באופן שלפעמים היה
 בחודש פיבראה ל' יום ולפעמים ל"ח וכו' שאחרי ימים רבים נראה גם לו שאחרי זאת החלוקה
 היו נמשך שנים חוץ מן הדין כנ"ל תקן החדש שבמשך י"ו שנים נעשו זה הסדר ואח"כ במשך
 ח' שנים אחרים לא יוסיפו אלא י"ו ימים בכל ב' שנים באופן שבמשך כ"ד שנים יהיו שזיים
 שותתו עם שנות השמש וכן בכל מחזור ומשך סדרו הזה עד ביאת ייסארו קיסר רומה שבאורך
 הזמן האנשים שכחו הסדר המוכר כהלכתו באופן שהחדשים נגלסו מאז לעשות בהם לרכי בני
 האדם וכו' היה בא חדש האסיף בימי החורף וכן כלם ועם שבזשים גדולים. ויקם ייסארו
 הקיסר

הקיסר וזקן הדברים והוסף בשנה ראשונה למלכו ע"פ ימים ועשאו של הע"ד ימים ויקראו
 שנת השגנות וזו שלשה השנים יהיו של שס"ה ימים ו' שעות והסיר כל הימים הנותרים שלוש
 טמ"ה פומפולי"ה הג"ל והשנה ראשונה שלו הינה תקופת ניסן ביום כ"ה מרזו ויום ה' יגואר
 היה יום מולד הלבנה וחלק החדשים וזו עליהם ימי החגות והלחוקות והקרבנות וימי האסף
 והבזיר והזריעה לע"ה כל א' מחוקן ומסודר כל א' כפי חדשו וכל זה היה מ"ה שנים קודם
 לידתו אחר זה מלך אנושמי הקיסר וראה שחלוק ליסארו היה מוליד שהתקופות יהיו חוץ מזמנם
 בלחוק שחארי עשותו הרבה למדוס ופלפולי' עם האלמנני' לזו וכדר שבמך י"ב שנים רלופים
 יינתן יום א' שנה ליסארו להוסף בחדש פברואי בכל מחזור של ד' שנים בלחוק שהסיר ג' ימים
 במשך י"ב שנים ואחר זה ישארו השנים כפי סדר ליסארו הג"ל וזו שנה שס ג' חדשים וקראה
 אחד מהם בשם יליאו ליסארו קיסר קודם לו הג"ל והוא חדש פוליו וקראה חדש אנושטע על
 שמו שהיה אטוילי אנוסטו וזה הסדר היה טוב לפי שלא ניכר בו שום שנוי אלא אחרי ק"ו
 שנים שמעדיף יום א' עם תקון הביסססו של כל מחזור של ד' שנים שמוסיפים יום אחד בחדש
 פברוא לפי שיש חזיה רגעים מיותר שהיה לריך להוסף ולהשימ' יחד בלחוק שטולד יום א' מהביססו
 בחדש פברוא של מחזור הנזכר א"ב בשנה הזאת של אלף תספ"ג מהלידה נמלא שכבר עברו
 אלף תרכ"ז שנים מזה התיקון של ליסארו ונתוספו כמו ט"ו ימים וא"כ התקופות חנים בזמנם
 הנראים לעין וחדשי החורף והקיץ לא היו במקומם ולא היו נעשים החגות בחדשים שלטו.
 ולהיות שהיהודים עושים פסח ביום י"ד מהמולד הבא יותר קרוב אל התקופה מהפרימורה
 שהוא חדש אלביב הקראת חדש ניסן והשנה ראשונה שלטו המחילו לילו' ו' אחרי זאת יום ה'
 ולהיות שמינת משיחם היו ביום ו' מהחדש הוא וביום א' אחריו לדעתם היה והלך לשמים
 הנולדים היו עושים פסחם שהיה למזכרת זאת המיחה והחחיה יחד עם היהודים ובהיות פפהפיאו
 ק"מ שנים אחרי מיחתו באו אליו יהודים שהתלכרו ויאמרו שאינו מהראוי לעשות פסחם
 עם היהודים ולכן הפא"פה הזכר גזר וזוה שלא יעשו פסחם ביום י"ד מהמולד כמו היהודים
 אלא עשו פסח ביום א' הבא אחרי הי"ד ימים מהמולד. הגם שבראשונה היו עושים
 אותו בחזיה יום שהיה מהשבע אך שהיה י"ד למולד ובשנה קפ"ח ללידתו פפה ויפורי קיים זה
 כדת וכן התמידו לעשות עד בואת פפה שלויסטרו' כי בראותו שהקמיחה עד שחאו עברו ש"ב
 שנים שבעצור המקושעים ורגעים החסרים בכל שנה שלש ימים חסרים בלחוק שהיתה נמלאת
 אל התקופה ביום כ"ה מרזו. ולהיות זה התוספת של ג' ימים מעט דבר לא ראו לחדש מאומה
 על חדשי השנה אלא נמנו וגמרו שהתקופה שהיה נקראת ועומדת כמו שהיתה אז ביום כ"ה
 מרזו ושפסחה תעשה ביום א' הראשון שיבא אחר י"ד ימים מהמולד הקרוב אל התקופה הנזכר'
 של כ"ה מרזו כמו שלטו לעיל אך בתנאי שאם יום י"ד מהמולד יפול ביום ה' לא יעשו אז הפסח
 אבל ידחו אותו אל יום א' הבא אחריו וזה למען לא יעשו פסחם עם היהודים וכנ"ל ועתה
 בדור הזה ובשנה הזאת לא ראה חסיפור לקיים ולקבל עליהם יום התקופה שהיא מעט יותר
 מעשרה מחדש מרזו כפי האמת. אבל דעת רב אדא הוא ו' מרזו ולשמואל כ"ו מרזו וזה לפי
 שנתוספו יותר מי"ה ימים אחרי הכ"ה מרזו שקבלו עליהם הקדמונים כנ"ל ואם גם אלה יקיימו
 פסח שהתקופה תהיה במקומה שהוא ו' מרזו כנ"ל יתמוטטו כל החגאות וימי העמי מהזמן
 הראוי והגאות ולכן פפה נרגוריוו זה בשנת י"ב למלכו שהוא אלף תספ"ג ללידתו קיים וזוה
 לחדש התקופה עחדש אלביב מואת השנה הקראת כאלו תהיה ביום כ"ה מרזו כאשר קבלו עליהם
 מאז הקדמונים וכנ"ל וזוה הדרך תעשה פסחם כנ"ל וכל יחד חנם בזמנם הראוי והגאות ע"כ
 דבריו בקגור. וראיתי בזהר פ' חלא כי נבראו חמה ומאדים ביום ב' כוכב וזוגה ביום ג' שנת
 לבנה שבסאי ביום ד' נדק ביום ז' ושע"ה אינן יודעים בבריאתם אלא בשמושה וישראל וישמעאל
 השבועם על מהלך הלבנה וכשהיא לוקה במילואם סימן רע לישראל בהסרוגם סימן רע לישמעאל
 ולימן לא ידעו חאי' בשמושה שנת החמה שס"ה ימים ורביע. שנת הלבנה שג"ד ימים ח' שעות
 תסע"ו חלקים. חדש הלבנה כ"ט יום י"ב שעות תסל"ג חלקים. המחאר של י"ט שנים שיסאו
 מהלך השמש והלבנה הוא של י"ב שנים שמונת וז' משוברות וא' שעה וסע"ה חלקים שמעדיף

הַמֵּשׁ מַחֲזִיר שֶׁל שׁוּי הַתְּקוּפֹת בַּסֵּלֶךְ כֹּל יָמָיו ז' הוּא שֶׁל כ"ה שָׁנִים מַחֲזֵר הַמּוֹלָדוֹת שִׁיבָה
 מִטּוֹנִים ז' הֵיא שֶׁל רמ"ז שָׁנִים מַחֲזֵר שְׁמֵה וּלְבַנָּה שָׁנִים בְּנֻקוֹת הַלְיוּחַס בְּרִקְעַת הוּא שֶׁל תַּקְל"ב
 שָׁנִים וְאִז יֵהִי סוּף מַחֲזֵר שֶׁל כ"ה וְשֶׁל י"ג מִשְׁנֵה ה' אֲלֵפִים הֵיא שְׁוִי אֲשֶׁרִי אֲשֶׁמּוֹרֵת הוּא
 שְׁלִישׁ לֵילֵה. עוֹנֵל בְּגִלְגַל מַחֲוֹק אֵל ש"ס מַעֲלוֹת שְׁעַת הֵיא חֵלֶק ה' מִכ"ד חֲלִיקִים מֵהַיּוֹם הוּא
 רְבִיעִית שֶׁל שְׁחוֹת שֶׁל הַעוֹנֵל הֵנו' עוֹנֵה ה' מִכ"ד מִשְׁעֵה עַת ה' מִכ"ד בְּשׁוֹנֵה רַעַג ה' מִכ"ד
 שְׁעַת וְאִמְרוּ חַכְמִים רַעַג כְּמִימְרָא וְשֶׁמֶחֶל אֲחַר שְׁהוּא ה' מַחֲמַשֵּׁת רַבּוֹא ו' אֲלֵפִים שְׁחַמ"ח לְשַׁעַה .
 בְּעַת נַחֲלַקָה אֵל אֲחִי פ' חֲלִיקִים וְשָׁנִים דְקִים יד' ה' שֶׁל שְׁעַה הוּא ש"ה חֲלִיקִים. דָּק הוּא נַחֲלֶק
 לְשָׁנִים שְׁנַיִם. קוֹרְא' לְמִזְרַח אֲוִירֵאֵנוּ אֲרִלוּיֵנוּ לְמַעַרְב אֲוִירֵאֵנוּ אֲוִינֵינוּ. לְפָנֵי מִינִינְסִירֵינוּ
 אֲוִי בּוֹרִיאָה. דְרוֹס מִינִירֵאוּגֵאֲלֵי אֲוִי אֲבַסְטְרֵאֲלֵי. וְרֵאוּ לְדַעַת שְׁהַעֲלִינוּ מִשְׁנֵחִים עַל הַחֲחֻמוֹסִים
 ב'ב' פִּנִי'. וְכֵס הוֹרְאָה שֶׁל ר"ל נִינֵה כַח וְהַכְנֵה לְדַבֵּר הַעֲתִיד וְהַשְׁפַּעַשׁ שְׁהוּא שַׁח כַּח וְהַשְׁלַמָּה
 לְאוּרֵי הַדְבָר . וְהַגֵּה הוֹרְאוֹת הַשְׁמִים וְנִינֵה כַח הוּא עַל הַעוֹלָם בְּשׁוֹה לְהוֹיֵת כֵּלֵס בְּנוֹיֵה בְּשׁוֹה
 מַחֲזֵר שְׁהוּא הַחֲחֵלֵת כֹּל כַּח וּמְנוּף שְׁהוּא גּוֹשָׁא . אֲבָל לְהוֹיֵת אוֹמֵה הַיְשָׁרָה מִיּוֹחַדֵּת מִיְהַבְנֵה
 אֲלִיקוֹת מִשְׁחַל תּוֹרַתוֹ כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְיֵהִי לְכֵס לְאֲלֵקִים וְאֲחַבֵּס לֶקַח. לְכֵן יִשְׁחַד טוֹעַל מִקְרִיָּהֵם
 לְכּוֹב אֲוִי לְרַעַה מַהֲשַׁבְנָה אֲלִיקוֹת כְּמוֹ שְׁנֵאמַר כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ וְסִגּוּלָתוֹ מְכַל הַעַמִּים וְלֵכֵן יִבְאוּ
 עֲלֵיהֶם הַהוֹרְאוֹת פַּעֲמַיִם בְּחוֹסֶפֶת וּפַעֲמַיִם בְּחֶסְרוֹן וּלְפַעֲמַיִם יִמִּירֵהוּ הוֹיֵת טוֹב בְּרַע אֲוִי רַע בְּטוֹב
 כְּפִי הַזִּכְרִית וְהַשְׁפַּעַת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְהַסְתַּרְתִּי פָנַי מִכֵּס וּמִלֵּד ה' אוֹמֵר וּמֵאוֹתוֹת הַשְׁמַיִם
 אֵל שְׁחַתּוֹ וְדַע כִּי הַחוֹזִים בְּכַכְבִּים רָאוּ בְּאוֹרֶךְ נְשׁוֹנֵם גַּז' כַּכְבִּי לַחַת כּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה יוֹסֵר
 מִמֶּה שְׁעוֹפִים הַכַּכְבִּים הַקִּיּוּמִים וְהַ כְּרוֹב שְׁמִיָּהֵם וְהַחֲחֵלְפוֹת מִלְּגַם וְקוֹרְבָּחֵם לְעוֹלָם הַזֶּה וְעַצְבוֹר
 שְׁהוֹסֵר עֲלֵינוּיִם הֵם שְׁבַחָי וְדָק וְגַם הֵם גְּדוּלִים מְכַלֵּם זוֹלַת הַשָּׁמַשׁ . וְגַם הֵם יוֹהֵר מֵאֲחֻרֵי
 הַתְּנוּעָה וּמַעַשׂ הַשָּׁמַיִם לְכֵן הַסְכִּימוּ שְׁרוֹב מֵאוֹרְעוֹת הַעוֹלָם הַזֶּה יִבְאוּ לְסִיבָה מַחֲבַרַת וּמִלֵּב הַסְכַּמָּה
 שֶׁל שְׁבַחָי וְדָק עִם קִלְס הַמּוֹלָת הַלֵּא תְרַאֵה מַחֲבַרַת הַגְּדוּלָה שֶׁל שְׁבַחָי וְדָק בְּדַנִּים שְׁחִיבָה
 בְּשַׁנַּת ב' אֲלֵפִים שַׁ"ה לְבִרְיָה הֵיא ג' שָׁנִים קוֹדֵם לִידַת מַרְע"ה שְׁהוֹרֵה הַפְּלַגַּת הַשְּׁפַלּוֹת לְיִשְׂרָאֵל
 וְאֲחַ"כְּבִלּוֹתֵם וּנְבוֹאָתֵם וְתוֹרַחַת וְאֲחַרַת כְּמוֹהֵ הֵיא שְׁנַת ה' אֲלֵפִים רַפ"ב וּבִין זֶה יִחַר הַמַּחֲבַרּוֹת
 הַכּוֹר חְדוּשִׁים בְּעוֹלָם אֲבָל הֵיוּ מַחֲבַרּוֹת קַטְנוֹת וּבְאוֹ אֲלֵו הַמַּחֲבַרּוֹת זֶה אֲחַר זֶה כַּסְדֵר הַאֲמוּדִי
 קְרוֹב אֵל רַל"ז שָׁנִים בִּין זֶה לְזֶה. אוֹמֵר ו' עוֹרָא פ' כִּי שַׁח אֲמַרוּ חַכְמֵי הַמּוֹלָת שְׁהַמַּחֲבַרּוֹת
 גְּדוּלָה שֶׁל שְׁבַחָי וְדָק בְּמֹזל שׁוֹר הֵיטָה מִיּוֹם קוֹדֵם גְּאוֹלַת יִשְׂרָאֵל מִמִּזְרֵים זֶה שְׁקַר . כִּי
 לֵא הֵיטָה אֲלֵא בְּמֹזל דְלִי שְׁהוּא מוֹל יִשְׂרָאֵל וְרַבִּים נָסוּ זֶה וְגַם אֲנִי רֵאִיתִי כְּכֵה וְהַגֵּה עֲרוּבֵי
 לְפִינֶךָ עִם חְדוּשֵׁיהֶם כְּמוֹ רַל"ז שָׁנִים אֲחַר הַמַּחֲבַרַת הַגְּדוּלָה הַב' שְׁהִים כְּמוֹ ב' אֲלֵפִים תר"ב
 לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ שְׁבַחָי וְדָק בְּמֹזל טֵלָה וְבוֹ נְבִנָה עִיר מְרוּוִיָּה וְנַחְגְּדַל מְלַכּוֹתוֹ וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים
 שְׁהִים כְּמוֹ ב' חַמ"ח שְׁנַחֲחַבְרוּ בְּשׁוֹר הַחֲחֵל מְלַכּוֹת אִיטְלִיאָה הַנְּקַרָּה לְפִינֵי וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים
 שְׁהִים כְּמוֹ גַּע"ט לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ בְּחַאוּמִים וְבוֹ נַחְגְּדַלָה מַמְלַכַת בְּנֵי אֲשׁוּר וּמְלַכְיָהֵם פּוֹל וְסַגְלַת
 פְּלֵאֲסֵר וְשֶׁלְמַנְסֵר וְסַנְחֵרִיב וְאַחֲרִים. וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ ג' שִׁ"ח נַחֲחַבְרוּ בְּסַרְטֵן וְבוֹ
 נַחְגְּדַל מְלַכּוֹת בְּבַל סַרַס וּמְרִי וְהִיוּ מְלַכְיָהֵם נְבוּכַדְנֶצַּר וְאוּוִיל מְרוּדֶךְ וְאַחֲרִים וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים
 שְׁהִים כְּמוֹ ג' תַּקְל"ו לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ בְּאִרִּים וְאִז נַחְגְּדַל מְלַכּוֹת יוּנִים וְכַרְשָׁשׁוֹן הֵיא אֲחַבְסַנְדֵר .
 וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ ג' שַׁנ"ד לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ בְּבַחּוּלָה וְאִז הַחֲחֵלוֹ הַמַּחֲבַרּוֹת לְחִיּוֹת
 מַשְׁנַגְדוֹת לְיִשְׂרָאֵל וְנַחְגְּדַל בַּה מְלַכּוֹת רּוּמָה וְנַחֲחַדֵּשׁ מִיְהִתּוֹ וְאֲחַר שְׁנַת רַל"ז שְׁהִים כְּמוֹ רַל"ב לְבִרְיָה
 נַחֲחַבְרוּ בְּמֵאֲזִימָה וְנַחְגְּדַל ע"י קוֹבְסֵינוּ וְנַחְגְּדַל אוֹמֵה גּוֹשִׁי וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ שְׁנַת דְרַע"א
 נַחֲחַבְרוּ בְּעַקְרָב וְאִז נוֹלַד מַחְמַד וְנַחְגְּדַל אוֹמֵה הַיְשַׁמְעֵאֲלִים וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ שְׁנַת דַּחְק"פ
 לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ בְּקַשָּׁת וְנַחְגְּדַל בּוֹ קַסְרוֹת הַלְרַפְתִּי וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ שְׁנַת דַּחְשַׁמ"ז
 לְבִרְיָה נַחֲחַבְרוּ בְּגִדֵי וְנַחְגְּדַל הַקְּסַרּוֹת בְּאֲשַׁכַּח וְעוֹד הַיּוֹם שֶׁס וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים שְׁהִים כְּמוֹ שְׁנַת
 דַּחְקַס"ה נַחֲחַבְרוּ בְּדִלֵי שְׁהוּא מוֹל אַחֲרוֹן שְׁבַחָפִידָה וְנַחְגְּדַל בּוֹ אֲמוֹנֵת הַהוֹנְרָמִים הַרִי עֲרוֹךְ לְפִינֶךָ
 שְׁכַל הַמַּחֲבַרּוֹת הַגְּדִילוֹ אוֹמֵת אֲבָל כְּשַׁנַּחֲחַבְרוּ בְּדַנִּים הֵיטָה מוֹפְלַגַת מְכַלֵּם כִּי נַחְגְּדַל בּוֹ אוֹמֵת
 יִשְׂרָאֵל מִן הַסֵּפֶךְ אֵל הַסֵּפֶךְ מַעֲמִי הַגּוֹף שְׁהִיו עַבְדִּים וְנַעֲשׂוּ בְּנֵיִם וְתוֹרִים וּמְלַכִּים מַעֲמִי הַנַּעֲשֵׂה
 שְׁקַבְלוּ תּוֹרָה וְזִמּוֹת בְּכַל כֶּךָ וְגְדוּלָה וְכּוֹרֵס הַמַּדְמֵם זַרַע מְקִיּוּמִים הַסּוֹרָה. וְאֲחַר רַל"ז שָׁנִים

שהיה כמו שנת הרכ"ב לבריאה שבה שנים מחצרת שנתאי לזק דגנים כמו שהי' ביציאת מצרים .
 ולהיות זאת המחצרת שבעה לשנות ענין ישראל מן ההפך אל ההפך כמו שעשה ביציאת מצרים
 כן על זה הדרך לפי שבע המחצרות ראוי שתייה שני הפלא והלא יוחר וכבר החמילו שנים
 ורדיסות בכל העולם ואחר זה כמו רל"א שנים כמו שה"ס לבריאה תהיה המחצרת האחרת
 שהוא חצור שנתאי ולזק בטלה והבן זה :

בספר מעייני הישועה הארטון וסיעתו וגלילו וסיעתו פלפלו מאד על חקירת זרע האשה כי
 י"א שאינו זרע אלא להיות הולד הוא בזה הדרך בזה זרע האיש חך שליית האשה ודובק עם הלימות
 שהוא מהאשה וכמו השאר וכן חמימות בעיסה כן זרע האיש - וכמו הקינוליו בחלב ולכן לררך
 שהזרעים שניהם יהיו טובים וצם הכנה טובה וגם השלשה תהיה נקיה ומזוקקת כמלמדך ולא
 יהי בשניהם שום מעיק כי נמלאים רבים מלד שניהם וכן יהיה טוב מאד שיהיה כח דמיונם
 מוכן ומתגלגל על לרכי ההריון וליציאת דמאן דלמד זרע האשה הוא דם גדוסייה יהיה הדם
 ארלי ומימי ורע האיש אורזי ואשי וכבר אמרו חז"ל במסכת נדה ג' שותפים בחדם אבי מזרע
 לזן שבו וממנו עלמות גידים ולפרטים ומוח ולזן שבעינים . אמו אורס שבו וממנו עור ובשר
 ודם ושער ושחור שבעינים הקב"ה נופח בו נשמה והחוטם וקלסתר פנים ודבור והילוך ודעת
 וזבינה והשכל וגם יש מחלוקת בזיהיה ע"ד הולד זכר או נקבה כי שאם הזרע הולך בלד ימין
 מהשליה הוא זכר . ובשמאל נקבה . וי"א שאם סך זרע האיש גדול מזרע האשה יהיה זכר ואם
 מהנקבה יותר גדול יהי' נקבה וי"א שאם זרע האדם יולא מהבינה ימנית וילך בלד ימין משליה
 יהי' זכר ואם מהשמאל נקבה ולכן אם אחר המשגל תהפוך עלמה לאט על גדה כן יהי' קולדות
 הולד וי"א שאם הזרע יולא מזד ימין וילך אל זד שמאל מהאשה יוכל להיות הולד זכר לרוב
 מוח הכבד ויהי' לולד כל תנועות הורחו והמקרים של בשרס . ואם מלד אחד יוכל להיות
 נקבה עם דמיון הנכות אבי ומקרים שעל בשרו וי"א שאם משתמש אחר תשלו יציאת הנדות
 עד ה' ימים יהי' זכר ואם מיום חמישי עד שמיני יהי' נקבה ואם משם עד י"ב יהיה זכר ואם
 אחר זה יוכל להיות פומטוס או אנדרוגינוס וחכמי הטבע נותנים טעם כל ה' כפי דעתו וי"א
 שזכו כפי כח דמיון מהאשה בעת ההריון שהוא פועל מאד בזה כמו שפועל בלשה הרה שחושקת
 איזה דבר ואין לה שבכל מקום שתגיע בידה הולד נרשס ממנו לרוב כח הדמיון והסבה הוא
 שאחרי הריגה כמו ב' חדשים נולד אליה חידים חמוצים וכככים בשליה ובהם מתאוו . וזה
 מתרבה גם כן כשמתחילה ללמטה השערות אל הולד . וי"א שהולד יהי' כפי תגבורת כח הדמיון
 מביטס בעת המשגל שאם כח דמיון האיש יותר חזק יהי' זכר ואם לאו יהי' נקבה ועל זה הדרך
 יהיו תכונות מעשיו מהולד דומה להוריו כמו שכרות לחוק ועריות וכיוצא וכן בדברים המתדבקס
 ומולאים כמו חולי הנופל וזרעה ופחורים וכיוצא וכן אם בשעת ההריון נפל בדמיונה איזה אורה
 רעה הנקרא מטוער או אורה שחורה אשילו שהם לבנים וכיוצא לזה כן יהי' הולד הגם כי י"א
 שכולדות המוספרי היא כפי כילוך הככבים בשעת הנכנס הזרע בשליה וי"א שהוא לעונג העונות
 הרהורים וי"א שהוא כפי הסרון כל ההנאות המלטרכות בהיות הולד וי"א שכולדים לפעמים
 מבלי זרע האיש וזה כי מדמה שכלה לפעמים התענוג מהמשגל ככ"כ כח והמימות בחוסן שולד
 בדמה פנדוחי בפרט ברביע ראשון ממולד הלבנה כמו בשר עגול שאח"כ יולא ממנה עם כלבים
 גדולים . ונראה שיהי' הדבר ההוא כהלו הוא נפל הנזר מזרע איש ואשה וכן אם יארע לאשה
 הרה איזה מקרה של פחד או שפלה וכיוצא כח החושים שלה ובפרט כח הדמיוני מניח מלאכתו
 שהוא השתדלות הזנה הולד בכל פרטיו וחושב על לער שלה ובזאת ההנחה הולד מתבלש ויוצא
 וזה כי הדמיון הוא פועל גדול כנראה שלפעמים הרופאים מתרלים לחולה מסוכן לחכול איזה
 דבר אפי' שמתנגד לו אחרי שרואים בו דמיון גדול בחאותו בחוסן שלפעמים ישוב טועלי לחולה
 וי"א שהינים זכר או נקבה הוא לפי שיש כח גדול למיני המאכלים שאוכלים ההורים ומי שנתס
 וזמני השנה כפי הולך המזלות מהמקום שעומדים מלכס בהר או בבקעה . וי"א שבזמני
 הדבר הולך אחר דמיון האדם וזה להיות בעת המשגל להנחת האשה כפלים מהנחת איש להיות

לֹא הָיָה הַיּוֹלֵד זֶה. וּמִשְׁמֹנֶה הַבָּרַב בְּפֶה שְׁלִישׁ וְהוֹלָא זֶרַע הַיּוֹם בְּשִׁלְיָתָא. וְאִמְרוּ חֲכָמֵי
 הַטְּוֹמִימָא שִׁים לְאִשָּׁה כְּמוֹ כַּפֵּים קְרוֹב לַעֲרוּתָהּ אֲרוּגִים בְּשַׁר וְגִידֵי שֶׁל רוֹב תְּחוּמָה לְתַשְׁמִים
 גַּלְגָּלִים בְּקוּמ' כִּי הַגִּיד לְאִדָּם וּשְׁפַעְמִים רַבּוֹת נִמְלָאוּ גַּם שֶׁלֹּאמְעַרְו מֵאֵל עַל רוֹב תְּחוּמָה עַד
 שֶׁהַרְפֹּאִים חִזְּכוּ הַכְּנָסִים הֵם וּשְׁקָמוּ. וְעַם אֵלֹי הַתְּחוּמוֹת וְדַמְיוֹן הַתְּעַטְגִּים כִּי דַמְיוֹנוֹ רַבָּה מֵאֵל
 יוֹתֵר מֵהֵימָּה וְיַעֲלֵל בּוֹלֵד וְלִכְן רוֹב הַיּוֹלֵדוֹת דּוֹמִים לְאִשָּׁה. וְרוֹב הַיּוֹלֵדִים הֵם נִקְבָּוֹת כִּפֵּי דַעֲיָה
 חֲכָמֵי הַקְּבֵלָה שֶׁהֵם שֶׁהֵם פְּעַמִּים יוֹתֵר מִמֶּינָם הָאִדָּם וְהִיבֵן שֶׁנִּכְנַס הַזֶּרַע בָּהּ כֹּל הַשְּׁלִיחַ מִתְקַבֵּץ
 וּמִתְקַוֵּן. וְקָבְלוּ וְהִסְגִּירוּ לָהּ לְמַעַן הַזֶּרַע לֹא יִשׁוּב אַחֲרֵי וְיֹאֵל. וּמִקֹּדֶם הַשְּׁלִיחַ וְהַיּוֹרֵדִים שֶׁהֵם בְּמִשְׁךְ
 שֶׁהֵם יוֹמֵם נִבְרָא' אֲבַעְבוּב אֶחָד שֶׁל בְּשַׁר וְדָם עֲגוּלָה כְּחֵלֶת לֶחֶם מֵלֶבֶת כְּמוֹ לִיאֲוֹנוֹ שְׁחֹרֵי דוֹמָה
 לְסַחֲלוֹ וְהִיא מֵלֶה וּנְרִידִים וְעוֹמֵד אֵלֶּה הַסַּחֲלוֹ וּמִכַּסֵּה כֹּל הַיּוֹלֵד אֲשֶׁר הוּא אֵלֶּה כְּבִינָה וְנִקְרָא
 סְגִינְדִיגָה וְבַעַת הַיְלִידָה נִשְׁבָּרִים וְרִידִים וְיֹאֵל דֵּם הַרְבֵּה וּמֵלֶחֶם' לְהַעֲמִיד יַחַד כֹּל אֲבָרֵי הַיּוֹלֵד
 וְיֹאֵל שֶׁמִּכַּסֵּה כֹּל כְּרַם הַיּוֹלֵד לְכַד וְהִיא נִדְבַקָה עַל הַשְּׁלִיחַ. אַחֲרַי זֶה נִבְרָא מִכַּסֵּה אַחַר הַנִּקְרָא
 מִיחַנְרָא' אֲשֶׁר מִשְׁבֵּב כֹּל הַזֶּרַע כְּהוּא. אַחֲרַי זֶה יֹאֵל מוֹרִירֵי הַשְּׁלִיחַ וְרַד ח' עַב שְׁבֹקֶע הַמִּכְסָּאֹת
 הַזֶּה וְהַכֵּס בַּזֶּרַע הַהוּא וְכַד שִׁיב' הַסְּבֹר הַנִּקְרָא בְּלִיקוּ בְּלַע"ז וּמוֹלִיד אֲבַעְבוּב אַחֲרַי שְׁמַמְנו
 מִכַּרְח הַכְּבֵד וּמִתְרַךְ זֶמֶן מִוֵּעַט עוֹלַד בְּכַד וְרִידִים גְּדוּלִים וְקַטְנִים אַח"כּ גוֹלְדִים וְרִידִים הַרְבֵּה
 וּבְתוֹכָם אֲבַעְבוּב אֶחָד שְׁטוֹלַד מִמֶּנּוּ הֵלֶב וְאִח"כּ עוֹלַד אֲבַעְבוּב אַחֲרַי שְׁמַמְנו עוֹלַד הַעוֹם וְאִח"כּ
 עוֹלְדִים יִסְר הַאֲבָרִים לֹאֵץ לֹאֵץ וּבְשַׁר וְגִיד וְעִים וְכֹל זֶה בְּמִשְׁךְ ס' יוֹמֵם אַחֲרַי הַשֶּׁשֶׁה רֵאשׁוֹנִים
 אֲבָרֵי זֶה נִבְרָאוּ ג' קָה' וְהֵם יִינְדֹבְבוּ וְהוּא כּוֹתֵן לְוֹלֵד אֲרוּךְ וְרוּחָם וְגוֹבֵה וְעוֹמֵק וְכַח ב' הַנִּקְרָא
 אֶקְרִיסְטוֹוִהוּ הוּם מְגִדֵל הַיּוֹלֵד כִּי כַח הַזֶּרַע וְכַח ג' הַנִּקְרָא נְטִירִיפִיּוּה וְהוּא מְקִיִּים וּמְחִיִּים
 הוֹלֵד נִבְטָן אִמּוֹ כִּפֵּי הַאֲפֶסֶר. אַחֲרַי זֶה מוֹלְדִים ד' כְּחוֹת אַחֲרוֹת וְהֵם ח' נִקְרָא אֶפִּיטִיפִיּוּה וְהוּא
 חֵם וְיִבֵּשׁ וּמְבִיֵא הַזֶּה לְנוֹף כִּפֵּי הָאֲרוּךְ לְכֹל אֲבָרֵי כִי לְכַד מְבִיֵא דֵם וְלִמּוֹחַ הַלְבֵנָה וְלִמְרָה
 הַשְּׁחֹרָה וְלֵבֶה הַאֲדוּמָה. הַשְּׁנֵי נִקְרָא קוֹנְקוּפִירִי וְהוּא חֵם וְקָר וְהוּא מֵהַסֶּךְ הַמְזוּנּוֹת אֶפִּילוּ הֵם
 מִכַּסֵּה מִיּוֹם אֵל הַיּוֹלֵד' הַנִּקְרָא קִילֵו לְמַעַן יִתְקַרֵּר וְהִיא קַל לֶחֶם הַזֶּה לְאֲבָרִים. הַג' רִוִּינְטִיפִיּוּה
 וְהוּא קָר וְיִבֵּשׁ וְהוּם מְחִזֵּק הַהָאָה הַסְּטֵרְפִי לְנוֹף. הַרְבִּיעִי נִקְרָא אֶנְסִפִּיפִיּוּה וְהוּא קָר וְלֵם
 וּמְרַחֵף עֲלֵיו תְּמִיד מְקַרֵּר חוּמוֹ הַגְּדוֹל שֶׁלֹּא יִשְׁרֹף הֵלֶב. אַחֲרַי זֶה עוֹלַד בְּחוּם ג' כְּחוֹת. אֶחָד נִקְרָא
 אֲוִרְדִינְטִיפִי וְהוּא נוֹהֵגֵם הַדְּבָרִים לְדַמְיוֹן וְלִדְקָה הַנִּקְרָא רִיזִי וְלִכְרוֹן הַנִּקְרָא מִיטוֹרִיפִי וְלִמְחַשְׁבָּה
 הַנִּקְרָא נְטִסִיפִי וְלִבְחִינָה הַנִּקְרָא יוֹדִיפִי. כַּח ב' הוּא נִקְרָא מְרַגְשָׁה וְבִלְעוּ סִינְטִיפִיּוּה הַעוֹלַד
 פְּנִידִים דְּקִים שִׁינְטִיפִים מֵהַעוֹת הַמְבִיֵאִים בְּחֹדְרֵי כַח נִפְשֵׁי וְעוֹלַד מִמֶּנּוּ כֹל אֵלֶּה הַכְּחוֹת הַמְזוּכָּרִים
 וְכַח הַתְּחוּמֵי הַטְּוִיִּים. כַּח ג' נִקְרָא מְצוּבָה וְהוּא הַנְּעוּמֵה מֵהַאֲבָרִים. אַחֲרַי זֶה עוֹלַד רוּח' ח' דֵּק
 מֵאֵל הַעוֹלַד מֵחַמִּישָׁתִּים הַדֵּם הַיּוֹלֵד מֵהַכְּבֵד וּמֵהַיּוֹרֵדִים וְעוֹתֵר נְעוּמֵה הַיּוֹרֵדִים וְהַמּוֹסְקִי וְחַמִּישָׁתִּים
 זֶה הַדֵּם שֶׁלְכַד עוֹלַד חֵם דֵּק מֵאֵל וְיָךְ הַרְבֵּה וְנִקְרָא רוּח' טְבַעִי שֶׁמְדַדְקֵה הַדֵּם וּמוֹלִיבֵו כֹּל
 הַאֲבָרִים וְהַכְּבֵד מֵחִזֵּק זֶה הַרוּח' טְבַעִי וּמוֹכָסֵו וּמוֹלִיבֵו אֵל הֵלֶב וְהֵלֶב מִזְכֵּהוּ שֵׁיחַ דֵּקָה מִן הַדֵּקָה
 וְאֵל נִקְרָא שְׁמוֹ רוּח' חִיּוּנִי וְעוֹלַד מִיּוֹם יֵשׁ יוֹתֵר סָךְ דֵּם וּמֵלֶד שֶׁאֲחֵלֵו יֵשׁ יוֹתֵר רוּח' חִיּוּנִי וְשׁוֹלְחֵו
 כֹּל חִיבְרֵי הַנוֹף וְהוּא עוֹד רוּח' טְבַעִי וּמְגִדְלוּ כְּשֶׁמֶלְטֵרֵךְ. וְכַשִּׁמְעִי זֶה הַדֵּם אֵל הַעוֹת מְזַכְּרֵו
 פֶּעַם אַחֲרָם דֵּקָה מִן הַדֵּקָה בְּהַכְּלִית הַאֲפֶשְׁרוֹת וְאֵל נִקְרָא רוּח' נִפְשֵׁי וְהוּלָךְ וּמִתְפַּזֵּר כֹּל הַאֲבָרִים
 אַח"כּ זֶה הַרוּח' מְשִׁיחֵה שְׁמוֹ ג' פ' כִּי בְּכַד נִקְרָא טְבַעִי בִּלְבַב נִקְרָא חִיּוּנִי וּבְחוּמֵה נִקְרָא נִפְשֵׁי וְהוֹלֵד
 נִיזוֹן וְהֵעֵם לְחוֹת שְׂרָפִי וְחוּם טְבַעִי. אַח"כּ עוֹלַד שֶׁשְׁלִיחַ פֶּרְשָׁה אֶחָד הַנִּקְרָא
 מִעֲטֵרָה הַגִּלְגָּלִים הַמְקִיף כֹּל הַיּוֹלֵד וּמֵתְגַדֵּל כִּפֵּי גְדוּלוֹת הַיּוֹלֵד. וְיֵשׁ אֲמוּרִים שִׁיב' דַּמְיִי. וּשְׁעוֹלוֹתֵיב
 הֵם לְקַבֵּל הַשָּׂתָן שֶׁמִּשְׁתַּיֵּן הַיּוֹלֵד. אַחֲרַי זֶה עוֹלַד כְּסוּת אַחֲרַי שֶׁמִּכַּסֵּה כֹּל הַיּוֹלֵד וְנִקְרָא מְנִי וְהוּא מִמֶּינָם
 הַשְּׂרָפָה רֵאשׁוֹנָה וְשְׁעוֹלָתָה הוּא לְהַחֲזִיק בָּהּ הוּא הַשָּׂתָן וְהַזֶּעַם שִׁינְטִיפִי מֵהוֹלֵד לְהִיּוֹת עוֹמֵד תְּמִיד
 בְּמִקּוֹם לֵר וְחֵם מֵאֵל. וּבְחֵלֶה הַשְּׂרָפִיּוֹת הַיּוֹלֵד עִם וְרוּחָם וּמְקַבֵּל הַזֶּה וְיֹלְאָת מִזֶּה נַחַת רוּח'
 לְאִמּוֹ וְלִמֶּנּוּ לֹא יִתְרַבֵּה זֶה הַשָּׂתָן וְהַזֶּעַם וְלֹא יוֹיֵק לְוֹלֵד יֵשׁ בְּמִכַּסֵּה הַרְאָשׁוֹן נִקְב' שִׁינְטִיפִי מִשֵּׁם
 וְהוּלָךְ ח'. מִכַּסֵּה הַשְּׂרָפִי וּמִשֵּׁם מִעַם מִעַם יוֹלַע בְּמַעֲיָה הַאֲשֶׁה. וְהֵלֵו הַמִּימוֹת הֵם מֵהַ שִׁינְטִיפִיּוֹת בְּעַת
 הַסְּוִלָּה לְכִי שְׁקוֹדֵם כֹּל דַּעֲיָה נִקְרָעִים אֵלֶּה הַמִּכְסָּאוֹת וְהֵם סִימָן מְזַכֵּק לְמִלְדוֹת שֶׁהוֹלֵד רוֹיֵה לְלֵאָת
 מְרַחֵם אִמּוֹ. הַיּוֹלֵד נִיזוֹן מֵהַדֵּם יָךְ וּבְסִיר שִׁינְטִיפִי מֵלֵוֹת מֵאִמּוֹ וְכֹל אֵלֵיּוֹ בְּחַמְלַעְתָּה יֵינֵה ח' שֶׁנִּכְנַס בְּטוֹבֵרֵו

שְׁלֵשִׁים דְרוֹשׁ עַל יְצִירַת הוֹלֵד הַקְּבֵלָה

זה נגד אישקרט וסיעתו והאומרים שמזן דרך הפה . וי"א שאין להאמין שזה הדם יהיה נדות
מכמה עמיסשדס הנדות הוא דבר ארסי כנראה במופת חוץ שמרקוב ומפסיד היין ומחשך
הספיקיו אבל הנשים שאינן רואות צימי ההריון הדם שהוא מחסור בוורידים ובמקומות שיש בין
מכסאות הולד . ומקצתו נהפך למים ומקצתו נולד ממנו חייה קשרים בשליש שאומרות הנשים
שצבעת הלידה נראה ומשם רואים כמה צימי חלד עדיין היולדת היא . ויש אומרים שאלו
הקשרים הם להחזיק הדם שבה לזון הולד למען לא ילך עליו הדם בשופע רב ויזיקו אלא ילך
לאט לאט וי"א שזואדי הנמור הולד גזון מדם נדות אמו וגם זה הדם עוזר להזיף הולד מרחם
אמו . ובחמלעות המימות האשה בהריון הדם מודרך שם טוב . ולכן האשה בהריונה אינה רואה .
וגם בהניקה . לפי שהכל הולך ושם אל מזון טוב ולכן אינה עושה מותרות . ולהיות כי יש נשים
שיש צפחה השליש שלהם הרבה גידים ורידים שמחזיקים הפחה לר . ויש אחרות שאין להם כ"כ
צרות . זאת היא הסבה שמקצתן יולדות במהרה ומקצתן צקושי גדול . והנה מעמד הולד צבטן
אמו היא כזינה באורך פולגל עקביו שבנחותיו וזרועותיו כללם . וי"א על אזניו וי"א על עיניו .
וי"א על ירכיו . וכבר נודעו דברי חז"ל שאמרו ב' עיניו כשני פישין של זבוב וכן ב' אזניו וב'
זרועותיו . פיו דומה לשעורה גוייתו כעדשה ושרוי צמעי אמו מקופל ראשו בין צרכיו ידיו על
צלעיו עקביו על ענבותיו פיו סחוס וסנדרו סחוס אוכל ושוחה ממה שאמו אוכל ואינו מוזיא
רשי . ומזרע אביו נעשה עלמות וגידיים לפורן ומוח הראש ולזון שבעינים . מזרע האשה נעשה
בשר ועור ודם ושחור שבעין . והקב"ה נותן בו נשמה וקלסחר פנים והחושים וכפי הזמן חולדת
הולד מאחרכים ימיו הטבעיים וגם מחנדל גופו ואשר נמשך זה עד י"ט שנים . ואם בגבורות
אל כ"ה שנים . וי"א שזהו כפי גדולת סך הזרע . וכפי גדולת השליה . וכפי הזנה טובה שמקבל
צבטן אמו וכפי גדולת מזלו שנוצר בו או שנוול בו . ומשם והללה אם יפלו עיניו אינם שבים
ועל זה הדרך הוא יופי ונפשו גופו רוב הוולדות נשלים לזרעו מכל וכל בחדש השביעי ואז מבקשים
ללאת ומתחילים לשבור בגידים שמחזיקים אותו שם . ואם אינו יכול לשברם ויוכרח לעמוד
עדיין שם ולרוב עיפותו אם ישלים לשברם בחדש ח' לא יוכל לחיות לרוב חלישותו . וי"א שהוא
לפי שבהחדש ח' הוא חמת ממשלת שבתאי הנקרא ספורנו שהוא רע . ואם ימתין לחדש ט' יהיה
בריא וחזק ובלש ויפה . ועל דבר מעלות המדות . כבר אמרנו איך יוכל להדמות אל הרדיו .
עם כל זה י"א שהוא כפי חולדתו חמת המזלות וככני לכת . וי"א שהוא כפי מזויות הולד אחרי
זאתו בעולם . וי"א כפי חברתו עם בני גילו צימי נערוהו ובחרותו . וע"ד הטבע שנק' קומפליאוי .
אם נולד ברביעי ראשון מהיום הדומה לפרימיירה יהי' דמיו . ואם בשני שדומה לקין יהי' קולירקו .
ואם בשלישי שדומה לאבטוני יהיה פלימטיקו . ואם ברביעי שדומה לחורף יהי' מלינקויקו . וי"א
שכל זה יהיה כפי המאכל שיטהוה ממנו הזרע שיהיה נוזר בו . וי"א כפי המזל שיוול בו . ודע
כי ג' שנים יוכל להמלא בחלוק האדם מחברו . ח' נקרא שניו הדעת כי זה יהי' חכם וזה סכל
זה חלוי בכלי הנפש . ב' נקרא שניו המקרה כי זה יהיה עניו זה גאה זה אכזר זה רחמן
זה חלוי במזון החולדות . ג' נקרא שניו טבעים וזה חלוי בהתגברות היסודות . ח"כ כל אלו
השנוים אינם מולד הנשמה וזה כי הנשמות קודם צואה צנוף שוות במעלתם כי אינם מנוזר
מלד כחות הגוף . אמנם אלו השנוים הם מולד החומר לדמיון האומן החכם שאינו יכול לפעול
בעולמו אלא בחמלעות כליו . ולדמיון ב' נרות ימות מאד ח' מונחות בעששית זה והאחרת בעששית
צפה ועבורה וכו' . אמרו חז"ל בפ"ק דהלכות רמ"ח איברים יש בחדש ולכלם בשר וגידיים ועלמות
זלזשה רנ"א . ותמלת בריוהו של אדם כזית ולפיכך נזרו בשעור סומאח בשר מס כזית והם ו'
לצבע מהרגל שהם ל' מלד ח' עשרה בקורלא והוא הפרק שכל האצבעות תלוים בו והוא סמוך
לעקב שיש בשוק והוא הפרק שהשוק נתלה בו . ה' בארכובה הוא הפרק שהירך נתלה בו ח'
בירך והוא עמש הירך ג' בקוטליה והוא הפרק שגוף הירך נתלן ומקשרים יחד הוא סף הירך
י"א בללעות ואפילו שנראה לעין שהם י"ב מכל לך נוכל לומר שהלע של מעלה חז"ל חשבו אותו
מעטם הגוף ו' בכל אצבע מהידיים שהם שלשים שנים צקום שנים במשקת והוא החוליא שאחרי
הראש שקשר הראש עם הגוף ח' צרוע והוא קנה הזרע . ד' צבתק והוא הפרק שקשר הזרע

עם הנוף כל אלה מלד ה' הם ק"א וכן שני האלדים יהיו ר"ב י"ח חוליות שבשדרה מ' בראש
 ח' בראש ו' בחפזם כלב ה' בנקוביו ומלאהי על זה החלק ושמותה שניים עם חמשי הטבע
 ואין דעתי עזה לפרש ולהכריע. ואומר הזכר מ' וישלח כי נקטו לישראל רמ"ח מלות לא חשבה
 כנגד רמ"ח אברים שיש בראש ונקטו בשמ"ה מלות לא חשבה כנגד שמ"ה גידים שיש בראש .
 ורתיחי בספרי רש"י בהמאקלים שהם פרקים צנוים מבשר וגידים ורודים אשר באמצעותם
 האברים פנימיים וחלונים מנענעים מכל דל ומלאו שהם תק"א וי"א שהם ח"ט. וכן אמרו שכל
 העצמות הם רמ"ח וי"א רכ"ד וי"א רט"ו ואלה זולת קל"ז עצמות קצנים מאד כמו גרני' הדל
 וכיוצא בהמלאים בידים ורגלים וכן אמרו שהחלוקות היותר גדולות שעושה הוינים גדולה היוצאת
 מהכבד הם קע"ח זולת חלוקות קטנות הרבה שעושה בכל האברים כדי לתת הזזה לכלם וכן
 אמרו שהחלוקות היותר גדולות שעושה הוינה ארמיריחה היוצאת מהכבד והלב המביא דם ונקי
 וז' מאד הם קמ"ז זולת ויני ארמיריחי רבים אחרים החולקים בכל האברים ובאלה מביא איד
 רוח הים לכל האברים המוח יש בו ג' חדרים ראשים הא' הוא על המלח ונקרא פנטסיאה
 וכוף הם ויבש . השני הוא קרוב לראשון באמצע הראש ונקרא קו:פרינסיבה שהוא מכיר מה
 שראה בראשונה וקבעו אמצעי וביאוי . והחדר ג' שאחרי אחריו הראש נקרא מזוריהל ששם
 כח הזכרון והוא מקבל הדברים מהחדר ע"י חור קטן שיש בויהם הנאמר עם ביטון ח' גדול
 דומה לדרך האשה ובשפתו כמו קרסו' בלולאות וכשרוה לזכור איזה דבר נפתח החור
 וסוף חכר למען לא ילא יותר הדברים העמומים שם עד שיהיה זמנם ומבעו קר ויבש . באופן
 שהזכירם שהיא מקום משמרת לורת החכמה עומד באחרית המוח הדעת מתחבר בנקבי המוח
 לפנים על המלח חלל ההרגשות הבינה הוא לורת העימות בין לורת הדעת והחכמה כנגד נקב
 אמצעי צמחו וכפי שיהיו אלו החדרים משוי' מטבעם הוצר הזה יהיה האדם חלש או חזק
 בצבע העינים ופתוחם . וכל אלה הם כמות שנותן הגוף בחדרים כ"א כפי טבעו באמצעים
 אידי דקים מאד מאד שא"ה לראות עיני . העינים מורכבים מן קליפות ומכסאות . הא' סמוכה
 אל האויר . ב' קרא לחמות והוא לו בת העין . ג' קרנית ולחיות קשה כקנן . ד' ענבים ומשאנית
 במראותיהם . ה' בליח . ו' עכבים . ז' דומה לקרח פה יש הראות . ח' זכריות מ' דומה לשכחה
 י' דומה לשלי' בעלת ידיים הרבה . י"א קשה כעלם ומותרותיו הימיים הם מלוחים למען לא
 ייבש המעבר ולא יהיה קל ללחה . האזנים עלב המכסה נקב האזן הוא הכלי ראשון לשמוע .
 והוא נקב האזן מעוקל למען לא יכנס בו האויר הקר ויוזק . וגם למען לא יכנס בו הקולות
 החזקים בחזקה . ומותרות שיוצאים מהאזנים הם מרים לסיבה הנ' בעין . האף הוא
 כלי הריח הנכנס בעצבים הנראים בחף ורוחה מותרות הראש מפאולת המזון הון אח המוח
 ועוזר לחמוך האוסיות ולהלויחם בנקל ומותרות הקילורה שיוצא מהאף מרוח למען לא יעלה איד
 מרוח ויוזק למוח . הנה שחק האכל והשנים והמחלעות והקטנות עוזרי' ויש צפה מעט בשול
 והסליגמה שיוצאת ממנה הוא מחוק למען שאם יווצא מהפה מותרות ייזיק החיך . הלשון נקרא
 כלי הסעימה ולחמוך האחות ובעקר הלשון ב' פיות שמורידים הריר והוא לרחיץ הדברים
 המוטעמים עד שיראה פעם לפה ועוזר לשנים ללעום האכל הקשה ולהניעו מנועה קלה .
 שושן הוא שניל להעביר האכל בכה המושך והדוחה לאצמוכה . הקיה הקבועה צריחה הוא
 פגל וממנו נכנס ויוצא האויר והקליות ועליו הסביות ששאי להלויח הקולות והוא על פי הקנה
 קרום והוא מחיפה כדי שלא יעבור בו ממה שיעבר מן הפה אל הושע פן יחזק והחומים שכל
 גביו הוא למען יהיה מחיפה למנוע שלא יעבור בו חבק ועשן שלא יגיעו לסביות ולהנין שלא
 יכנס הקור בחברי הנשימה . הזה כולו בשר ורוחב כחצמוכה ועומדת עליה ועוזרים באמצעות
 קנה וושט שמלויכי' האוכל לאצמוכה והאויר לריחה ולגב והמקום שנגד השדים הוא מלא נקבים
 ודומה לשפונה וטעלתו הוא לחמוך העינים שעליו מהאצמוכה אל המוח שלא יעלו כמו
 שהם אכל ודקדקי ולא יזיקו למנוע צמרוסם ועיירותם וכיוצאם כם החזה אף יכאב הראש וכפי
 טבע העין פן יהיה ערע הכאב . השדים מחילד שם החלב מרוב הלחות שצמא ב' הם אשר
 יאנו לחזה ומקעכל שם ויוצא מן השדים . האצמוכה הוא נוף כדורס דומה לרלעת עגולה אריכות

שְׁלֵשֶׁת רוּשׁ עַל יְצִירַת הָאֵלֶּה הַקְּבָלָה

הַיְאוֹר וְהָיָה מְזַכֵּת מֵעַם וּבִשְׂרָ וּבִיָּדִים וְשִׁרְקִים דּוֹפְקִים וּבְלִחֵי דּוֹפְקִים וְהַכֵּד חוֹפֵף פְּלִי
 מֵאֵד יִמִּין וְהַסְּחָל מִשְׁמָלָה וְשֵׁם מִתְּעַלְל הַמַּאֲכָל וּבְחַחְחִיתוֹ יֵשׁ נֶקֶד לֵר וּבְהִיּוֹת עַם הַמַּאֲכָל הַנֶּקֶד
 גִּבְרָה עַד שִׁיבְשֵׁל וְחֵ"כ נִפְתָּח וְהַמַּאֲכָל יוֹרֵד לְבִנֵי מַעֲשֵׂים הַדְּבָקִים בּו וְאִרְכּוּ כְמוֹ י"ב אֲלֻבְעוֹת. הַלֵּב
 יֵשׁ לוֹ חֵלֶל ח' מֵאֵד יִמִּין וְיֵשׁ בּוֹ דֵם הַרְבֵּה וְעַמֵּץ רוּחַ וְח' מֵאֵד שְׂמָלָה שֵׁם בּוֹ רוּחַ הַרְבֵּה וְעַמֵּץ
 דֵם עוֹבְרִים זֶה בְּזֶה וְהַחֵלֶל יִמִּינִי לְהִיּוֹת קָרוֹב לְכַדָּה כְּרוּד לְמֵאֵלָה הַדֵם שְׂמָמָה נִמְשָׁךְ הַמְּזוּן אֲלֵיו
 וְהַשְׂמָלָה לְמַחֵה הַרְוִידִים הַדּוֹפְקִים וְהוּא מְתוֹנֵעַ תְּמִיד וְהוּא הַסְּחָלָה כֹּל תְּנוּעָה שְׂבָנוֹף וְאֵם
 יִטּוֹ מִחַ וְעוֹמֵד בְּאֲמֵלֵע הַנּוֹף וְסוֹף דְּקוּחוֹ נֹסֶפֶת לְאֵד שְׂמָלָה וְיֵשׁ בְּמַפְּוֹת מִמֶּנּוּ לְרִיחָה לְהִבִּיֵא אֲלֵיו
 הַמְּזוּנוֹת וְאִוִיר הַנְּסִימָה. הַכֵּד מִקוּמוֹ לְאֵד יִמִּין וְהַלֵּד הַעֲלוּן מְנִיעַ לְמַחִיטָה הַחֹזֶה וְגַבּוֹ דְבַק בְּלֻפּוֹת
 שְׂבָחֹרִי הַנּוֹף וְהוּא דֵם נֶקֶפֶס וְתוֹעֵלְתוֹ לְשִׁנוֹת הַמַּאֲכָל עַד שִׁחְחִירְתוֹ דֵם וְשׁוֹלָה אִתּוֹ לְכֹל אֲבָרֵי
 הַנּוֹף. הַמְרָה מְחֻבְּרֶת לְכַדָּה וְלֵה ב' שְׂבִילִים ח' לְאֲקוּמָכָה לְשֵׁל הַמַּאֲכָל וְהַב' לְמַעַי לְנִקּוֹת הַסְּסוֹלָה
 וְתוֹעֵלְתָה לְמַשְׁךְ הַיְרִיקָה מִן הַכֵּד וּמִחַמַּת הַכֵּד וְהַלְּאֲקוּמָכָה. הַסְּחָל מִקוּמוֹ לְאֵד שְׂמָלָה בִּים
 הַלְּלֻפּוֹת שְׂבָחֹרִי הַנּוֹף וְהַלְּאֲקוּמָכָה וְיֵשׁ לוֹ ב' שְׂבִילִים. הַח' מְחֻבְּרֶת בְּכַדָּה וּבּוֹ מוֹשָׁךְ אֲלֵיו מוֹחֵר
 הַשְּׂחֹרֶה מִן הַכֵּד וְהַסִּי מְחֻבְּרֶת לְאֲקוּמָכָה שְׁשׁוֹלָה עַם מִן הַשְּׂחֹרֶה לְחֹזֵק תְּאוֹת הַמַּאֲכָל. מַעֲשֵׂים
 הַעֲלוּמִים הֵם ג' קַטְמִים וּבְחֹכֶם יֵבֵה הַמַּאֲכָל מִן הַלְּאֲקוּמָכָה וְהוֹלְכֵי בְּדֶרֶךְ עֲקִלְתָּן לְמַעַן יִשְׁהֶה
 הַמַּאֲכָל בְּהֵם עַד שֶׁהַכֵּד יִמְשֹׁךְ תְּמִיתִים הַמַּאֲכָל מֵהֶם בְּאֲמֵלְעוֹת עוֹרְקִים הַדְּבָקִים בּוֹ וּכְשִׁילִים
 הַכֵּד לְקַחַת הַמְּשַׁרְךְ לֹא נִשָּׂאֵר הַמַּאֲכָל הֵם וּבֵשׁ הַמַּעֲשֵׂים קַטְמִים הֵלֵה דוּחִים אִתָּם לְמַעֲשֵׂים
 הַנְּסוּסִים שְׁלֵמַעַם מֵהֶם מַעֲשֵׂים הַחַחְחִיתִים הֵם גְּדוּלִים הַח' מַעוֹת וְיֵשׁ לוֹ פֶּתַח ז' שְׂבוֹ יֵבֵה פְּסוֹלַת הַמַּאֲכָל
 וְהַלֵּד הַסִּי שְׂבָלֵד יִמִּין וְהוּא לְבֹק בְּרֵאשֵׁי הַמַּעוֹת וְהַי' הוּא יֵבֵה וְיֵשׁ בּוֹ חֵלֶל גְּדוֹל וְאֲמֵסָף כֹּל
 הַפְּסוֹלָה וְיִוָּלֵה מֵאֵד אֲחֵר הַמַּחֲטִים הֵם מַשְׁעֵד לְאֵד הַנּוֹף וְתַשְׁעַן לְלִילִית וְהַיִּסֵּף הַקָּרֵה וְהַרְעֵדָה
 הַבְּאִים בְּקִדְחָה מְחִילֵד מַעַם. הַרְוִיחָה הוּא אֲבָר חֹזֵק בְּפִעֲלֵי הַנְּסִימָה וְכַמַּחְשָׁפִים מוֹשְׁכָה הַאִוִיר
 לְפִתִּים וּכְמַתְּקֵלָה דוּחָה וְנִכְפְּלו הַלְּקִי הַרְוִיחָה שֵׁלֵה יִקְרֵה בַח' מֵהֶם דְּבַר יַעֲזוּד אֲחֵר בְּמַקוּמוֹ
 וּבְנְסִימָה ב' תוֹעֵלָה ח' לְהַחֲלִיף הַאִוִיר שְׂבָלֵד שֵׁלֵה חֵם בְּחַחְחִיתוֹת שְׂבִי וְלִסִּים תְּחַחְחֵי אֲחֵר קָר
 וְלֵה נִקְרָה נִמְתָה רוּחַ חִיִּים וְהַב' שֵׁהֲאִוִיר הַנְּכַנֵּם וְעוֹמֵד בְּמַמּוֹרֵה הַמּוֹקֵךְ יִוִּין הַרוּחַ שְׂבִי. הַכְּלִיִּים
 מִקוּמָם לְמַעַם מִן הַגֵּב דְּבָקוֹת בְּחֻלּוֹת וְהֵם מְשַׁרְטִים לְכַדָּה לְפִי שְׂמוֹשְׁכִים הַמִּים מֵדֵם הַכֵּד
 וְיִצְיָמִים בְּהֵם וְחֵ"כ דוּחִים הַמּוֹחֵר לְכִים הַרְחֵם בְּנִסִּים הוּא לְקַבֵּל הַרְוִיחַן וְהוּא שְׂבִיל לְהוֹלִיחַ
 מוֹחֵר הַדֵם שְׂאִינָה מְבֹשֶׁשׁ וְהוּא דֵם גְּדוֹת שֶׁל רֹבַח לְחֹחֵם וְיִשְׁעוֹת חוֹם עַבְדִּים שְׂבָנוֹשֶׁם לֹא יִסְפִּיק
 לְשֵׁל כֹּל הַדֵם שְׂבָחֹרִים וְיִדְחָה אִתּוֹ שְׂמִים מוֹגְבִלִים וְאֲבָרֵי זֶה הַרְחֵם יֵשׁ ב' בְּיָדֵי הַאֲבָה. הַכִּיב
 הוּא אֲבָר שְׂמוֹךְ מוֹחֵר הַמִּים הַנְּשַׁפְּכִים בּוֹ מֵהַכְּלִיִּים כְּבִיטִים לְשֵׁל הַדֵם הַבֵּה אֲלֵיו וּלְחַחְחִירוֹ בְּמַרְחָה
 לְבָן וְהוּא הַרְעֵ. הַחֵמָה יֵשׁ ב' שְׂבִילִים ח' לְפִלּוֹת הַרְעֵ וְח' לְפִלּוֹת הַשְּׂתָן. וְדַע כִּי לֹא נִמְלָא עַרְלֵם
 לְשׁוֹם נִבְרָה אֵלָּה לְמִין הַאֲדָם וְאִוִירִים חֲכָמִים הַכֵּנֵעַ שְׂלֵלֵה אֲבָרִים יֵשׁ לְנוֹף אִוִיר תוֹעֵלָה בְּהֵם חֵת
 מֵהַעַרְלָה וְחֵ"כ בְּהַעַדְרָה נִמְלָא הַאִים יוֹחֵר שֵׁלֵה וּלְכֵן אֲחֵר הַשִּׁי"ם לְאֲנֵרְהֵם אֲחֵר לְיוּוִי הַמִּילָה הַתְּהַלֵּךְ
 לְפִנֵי וְהִים חֲמִים. הַיָּדִים תוֹעֵלָה יְדוּעָה וְחֵלְקֵי הַאֲלֻבְעוֹת וְעַמֵּץ מְפָרְקִים וְחִלּוֹת לְמַעַן יִגוֹל לְכַף
 אִוִירֵם וְהַשְּׂלִים פְּעוּלוֹתָיו כְּרָטוֹ וְהַלְּפָרְטִים הֵם לְחֹזֵק רֵאשֵׁי הַאֲלֻבְעוֹת כְּמוֹ הַבְּרָזֵל שְׂמוֹחִים בְּרֵאשֵׁי
 הַחַיִּית. הַרְגִלִּים נִבְרָאוּ גְדוּלִים וְרַחֲמִים לְחַקוֹעַ כֶּסֶם בְּחֵץ וְיִשְׁכַּל לְעַמּוּד עַל רַגְלָיו בְּחֵץ וְחֵלְקֵי
 הַאֲלֻבְעוֹת הוּא שֵׁלֵה יִנּוֹק חֵלּוֹק ח' לֹא יִנּוֹק כֹּל וְגַם לְמַעַן יִשְׁרַחֵב הַרְגֵל יוֹחֵר וְגַם שְׂבִעֵלְתוֹ מִמֶּךָ
 בְּרֵאשֵׁי אֲלֻבְעוֹתָיו הַלְּחוֹת מִיּוֹדֵם לְיִסּוּדוֹת וְהַל פָּרְקֵי הַשֵּׁה וְהַל הַרוּחֹת הַנְּבֹשָׁבוֹת וְהַל וְיָמֵי שׁוֹת
 הַאֲדָם וְהַל הַתְּקוּפוֹת וְהַל מִינֵי הַקִּדְחָה בְּזֶה הַדֶּרֶךְ. הַאֲדוּמָה שְׂנִקְרָה קוֹלִירָה וְהוּא מֵלֵבֵע יִנּוֹק וְנִבְשֵׁי
 בְּמַרְה שְׂבָכֵד דוּמָה לֹאשׁ וְעַמֵּץ מִן הַיָּה חֵם וְיֵבֵה כְּמוֹ הַקֵּץ וְהֵם יִמֵי הַקּוּפֵם תְּמִיד עַד תְּקוּפַת
 שְׂרִי וְרֹב הַחוּלָאִים שְׂבָנוֹן הַהוּה בְּקִדְחָה שְׂלִישִׁית וְנֹסֶפֶת לֵה רוּחַ מוֹרְהוֹ וּבְיָמֵי הַבְּחָרוֹת שֵׁהוּה
 בַּח' עַד מ' שִׁים וְיֵשׁ מִמֶּנּוּ שְׂבִעִית וּבְלִחֵי שְׂבִעִית דֵם מְקוּרוֹ נִלְבֵּד בְּלֵב דוּמָה לְאֲחֵר חֵם וְהַל וְעַמֵּץ
 שְׂמוֹךְ וּמוֹשֵׁל בְּיָמִים שְׂבִין הַקּוּפֵם נִיטָן עַד הַקּוּפֵם הַיּוֹן. וְרֹב הַחוּלָאִים הֵם קִדְחָה הַמִּידוּת וְנֹסֶפֶת
 לֵה רוּחַ דְּרוּמִי וּבְיָמֵי הַיְלָדוֹת שֵׁהוּה עַד שִׁנְעַת לֵב. הַי' וְיֵשׁ מִמֶּנּוּ שְׂבִעִית וּבְלִחֵי שְׂבִעִית. לְכִנֵּס
 קִדְחָת פְּלִיטָה נִלְבֵּת בְּרִיחָה וּפְרָקֵי הַנּוֹף וּבְאֲקוּמָכָה יִוִּין לוֹ שֵׁעַם לְהִוָּרֵה מִיָּם וְהוּא קָר וְלֵה
 וְיָצֵא לְקָר הַקָּרָה שְׂחִי וּבְיָמֵים שְׂבִין הַקּוּפֵם נִיטָן וְרֹב הַחוּלָאִים הֵם בְּקִדְחָת

ימיים ומטה לזה רוח מערבי ולימי השיבה שהם מס' עד פ' שנים ויש ממנה טבעית וזבלתי
 פנעית. שמרה נקראת מלינקיניאה והוא בטחול וטעמה נוסה אל החומץ ונוכר והוא מותרוס
 הדס ודומה לארץ שהוא קר ויבש ולחורף ובימים שבין הקופת חשבי לקופת טבת ורוב החולציה
 הם קדחת רביעית ונוטה לזה רוח לפי יומי הזקנה שהוא ממ' שנים עד ס' ויש ממנה טבעית
 וזבלתי טבעית ושם ככתוב בספרי הרפואה. תועלת הרוחות הם ג' מינים ח' נקרא רוח טבעי
 והוא גוף עשוי יחולד מן האויר ומשכנו בכבד וממנו יעבור לכל הגוף הב' נקרא רוח חיוני ומשכנו
 בלב ג' הוא רוח נפשי ומשכנו במוח ובו הדמיון והמחשבה והזכירה. תועלת העלמות להנין על
 הגוף תועלת הגלגלים לחזק הבשר כשיחזו כדבר תועלת העלבים לחוש ולתנועה תועלת המותרוס
 לתנועה הרגועים שבאדם להתפשט ולהתקבץ תועלת הקרום לכמות ולהגן האברים תועלת הגידים
 לקשור האברים והחוליות זה בזה. תועלת העורקים והם הורידו' שבלב להביא רוח החיוני בכל
 הגוף תועלת העורקים שבכבד לפזר הדם ולהסקות האברים תועלת מוח הראש להעמיד בו רוח
 החושים תועלת מוח העלמות לשום מוצע ליבשום תועלת הבשר לחוש המשוש ולשמירת העניינים
 פנימים. תועלת הדם שישכון בו הרוח וגם לתח מזון לאברים תועלת השומן לחמם הקרביים
 ולהגן בעדם תועלת השער לשמר האברים וליפוח הגוף. ואומר הזר פ' נשא בגולגולתא דרישא
 הליין חלף חלפין רבוא וז' חלפין וח"ק קונו דשערי תועלת העור לשמירת הגוף וגם שמקבצו
 ילאו העותרות. ג' כחות יש לגוף ותחלתם מהלב לדעת ארסבוס והם טבעית והוא בכבד ולו ז'
 כחות הא' משלחת הזרע ודם נדות. ב' נותן זרע לולד והאברים ג' מושך המזון. ד' מעכל
 המזון ה' מחזיק עד שמתעכל ו' דוחה המותרות ז' מדבק המזון לאבר ומדמה אחרו לאבר שמזון
 בו. הכח השני נקרא כח חיוני והוא בלב ולו ב' כחות ח' התפשטות העורקים וקטומם שבהם
 מתפשט פועל הדפס ב' הוא כח המעטורר שהם אהבה גאה כעס רעון פחד גבורה וכיוצא
 בכח שלישי נקרא כח נפשי והוא צמות ולו ט' כחות ח' חוש הטעם בלשון ושפתים ב' חוש
 המשוש בכל הגוף. ג' חוש הריח ב' ח' חוש הראות בעין. ה' חוש השמע באוזן. ו' הדבקות
 בנידים אשר בו יתנועע האדם אצרו ז' הדמיון שבו יליד הדברים אחר שנתרשט צמות ויזכרם
 אחר העלמם מהעין ויריבם ויפרידם כשמתערך זה בחלוט ובהקצן. ח' המהשבה והוא כחה
 השכלי שבו ישכיל העצמות מעשיות ועיונות ט' הזכרון שבו יזכור הדבר שגשכה. דע כי יש
 ויטוח בין הפלסופים ממקום מלב הנפש אם צמחה או בלב אם כל זה נחשפרו שוחות כח בחלוקי
 המוח לעשות ארכי הגוף. כייש בו ג' חדרים ראשיים וכאשר הזכרנו לעיל הא' על המוח הנקרא
 פסקטיא והוא חם ויבש הב' והוא קרוב לראשון באמצע הראש ונקרא קומפריסביה. הב' הוא
 אחורי הראש ונקרא מימוריאל ויש סביב המוח עניינים רבים ובהבט רשת אהת הנקרא רועה
 מירבלו ומלאכתו להדק האויר והאדים והזוחים וזוהי ניזון ומקבל הגאה הרוח הנפשי. וכה בחיט
 השמע הוא בזה הדרך שהמדבר מכה בקולו האויר הקרוב לו וכן האוירים זה לזה עד שמגיע
 הוך חזון השומע. ובחוש הריח הוא שהאויר הנכנס בכל הדברים רוחים. הפיך הקרוב לו
 קולט הריח הוא בחופן שהאויר אשר תמיד מתנועע ומתחדש מאליו נותן ריח לאויר חדש שבת
 סחיתו וכן מזה לזה עד שמגיע לאף האיש שמתקרב לו ונכנס במקום אחד לפנים בין הסה
 והאף במקום שיש בו חור עם קם דק הנקרא בומון בשר כדד האשה ואז נפתח ונכנס האויר
 עם הריח הריח עד שמגיע לחדר האמצעי שבמוח ושם מתפעל לפזר או לרע בהמוח. ובחוש
 הראות הוא האויר שיוצא מהרוחה המקבל הזורות ולנעים מהדברים הנראה ממנו שז לעין
 ומראה לכה הנפשי הדבר שהוא ואם נכנס על דבר חשוך או שחור מאד חינו יכול לקבל שום
 זרה ושב לבצעו בחנם כדעת פלטון ואומר שהדמיון יולא מהום הראות להיות אמצעי בין הזכרון
 והראות כי אחרי שראה דבר ח' נשאר בדמיון וזכר ממנו שהוא מטבע הספונגה. ובחוש הטעם
 הוא שיש גידים דקים קטנים הפתח הלשון שיוורדים מהמוח וכשמיים הדבר אלל הלשון יולא מהדבר
 שהוא כמו מיץ דק מאד ונכנס בגידים הכה והם שולחים הטעם לנפש שבמוח. ובחוש המשוש
 וההרגש גם הוא בזה הדרך שיש ציבירים גידים קטנים שמרגישו' הדבר המנוגע אם הוא קר
 או לפי יבש או חם וכל כיוצא בזה ומביאים הדבר לכה הנפשי שבמדד אמצעי. ובכשול המאכלים

שְׁלֵשֶׁת דְּרוֹשׁ עַל יְצִירַת הַוָּלֵד הַקְּבֵלָה

נוסח כח בזה הדרך ד' כחות הם ונקראים אפיסופיכה . ריפינה . דיגסיפיכה איסטופיכה .
 צום הדרך עוד הפרש מהמה היגיעה . והום שמפי שמכחן מסייבש . וחולץ ומביא אליו לחוח
 שבבשר והוא מביא אליו לחוח המעים . והם מהכבד והוא מהאלטומרה . ואז הוא מחארה חכילה
 ופסיה באלמענה גידים יבשים וחמים שעומדים בפה ואז האדם לוקח האכילה ופסיה מהדקחה
 עם השונים אשר קלחה משגרים הדברים הלימים וקלחה הם יותר חזקים וחדים ומשגרי' הדברים
 היבשים וקלחה מהדקים האוכל והלשון מחקן המחל לפני השונים . ואח"כ האוכל הולך על פי
 האלפומכה שהוא מלא ג'יים למען יוכל להחזיק כובד המחל ומשחה שיווד בו . ואז הנפש שולח
 שם כח דיגסיפיכה ונותן בו קצ' ויושב ותיקף שולח גם כן כח דיגסיפיכה שמחליף נורה האוכל
 וזה עם עזר חום הכבד והלב הסמוכים לו ומביא כל האוכל בלורה מי האורז שהוא דבר לבן
 וגם . ואחר כך יולא זה המחל ונכנס במעי שהוא ארוך כמו שנים עשר אלבעות . ואח"כ
 נכנס במעי אחר שיש בו כמה ורידים ובאלמענה נכנס האוכל יותר דק והולך לכבד . והיחפה
 גם נכנס במעי אחר ארוך . והכבד מבשל את אשר נכנס בו . והחלק שהוא חם ויבש שולח אל
 המרה ונקרא קולירא והוא ניזון . והמותר שולח שנית לכבד והחלק שהוא קר ויבש שולח אל
 המילגה וניזונה שם בשחורה והמותר שולח שנית לכבד ולאטומכה לחזק כח הדוחק והחלק שהוא
 קר וחם נשאר בכבד והספק לדם והחלק האחר שולח אל הפולמון ושם תחובה הפליגמה . וי"א שזה
 הלחות הולך עם הדם בוורידים ועוזר הוויית הדם והנשאר מכל אלה החלוקים הולך למטה
 בסוף הממנים אל הכליוס הנקרא ריני והנשאר פמהיה שולחים לבים והספק לשמן והנשאר בכבד
 שהוא טוב מאל שולח באלמענה האורידים והגידים שבו הזנה אל על האזניים איש איש כפי
 מדגמו ומדמו ותכונתו ופצעו עלמות גידים ומוחוס והמותר שגולה באזניים יולא מן הגוף חוץ
 מהער באלמענה הזיעה וקלחו שב אל הכבד והוא מבשלו שנית ומוליכו אל כלי השמן . ודע כי
 נחש ודג משמשים פנים כבד לפי שדבר השם יתברך עמהם . כלב וגמל אחור כנגד
 אחור . בכמה גסה פקודה יולדת לט' חדשים כאדם . גסה עמאה ל"ג חדשים . בכמה דקס
 פקודה ה' חדשים כלב ג' יום חתול ג"ה יום חזיר ס' יום נמיה ע' יום זבי ופועל וכל הפרטים
 לפיה חדשים . עקרב מולד ע' בכרם א' . האריה דוב הנמר הפול הקוף הקפוד סכה כרש"י
 היומו טרפונה כלב יולדים לג' שנים נחש ז' שנים חפעה פ' שנים . אמרו חז"ל בן ה' שנים
 למקרא בן י"ג למות בן י"ח לחופה בן כ' לרדוף אבל חמני האלטגנינות חלקו חיי האדם
 לשבעה חלקים כך שבעה ככבי לכה ואמרו כי החינוק הנקרא בלשונם אינפיניאלה הוא נגד
 הלבנה הנקרא לונה ודמוהו חז"ל למך לפי שהכל שואלים בשלמו ומחזקים ונושקי' אוהו . הב'
 נקרא ילד והוא טודאייריאלה הוא כוכב הנקרא מירקוריאו ודמוהו לחזיר שמלכך עלמו והוא
 מן ב' שנים עד ה' . הב' הוא נער הנקרא ארולינגלה והוא נגד גוגה הנקרא ויטרה ודומה לגדי
 שמרקד משה ומשה והוא מן שנה ה' לח' . הד' הוא בחור שנקרא יובניקו והוא נגד שמש ודומה
 לסוס שהוא רץ ושם ומשנה ביופו וזה עד י"ח שנים . הה' הוא איש שנקרא וירולישה והוא
 נגד מאדים הנקרא מרטי ודומה לחמור שנושא הנשוא בן האישי לריך להשתדל בעד אשתו ובניו
 והוא בן מ' שנים ולבלי . הששי הוא זקן הנקרא קאקליים והוא נגד יוצי הנקרא דקד ודומה
 לכלב שחוטף מזה ומזה מביא סרף לביחו בלי נושה וזה עד ס' שנים . השביעי והוא ישים הנקרא
 דיקריפיטה וזה נגד שבחאי הנקרא סוטרטו ודומה לקוף שהוא שימיחה בר שטיין כפר שית
 והבחרים מלעינים עליו ועל חנוטחיו . עתה ראוי לדעת כי הנפש נכנס בולד מ"ה ימים אחר
 יצירת הולד אם הוא זכר וס' לנקבה ואז הולד קול' הנורה והחנוטה ואיפוקרא אומר שאם
 ישלם בל' יום יתנועע ביום ס' ויולד בחדש ז' . ואם ישלם בל"ה יום יתנועע ביום ע' ויולד
 בחדש ח' ואם ישלם ביום מ"ה יתנועע ביום ל' ויולד בחדש ט' ומביא ראייתיו בלורך ומקום
 מלבס בנף . הפלסוסים אומרים שהוא ברוח חיוני שבלב והרובאים אומרים במוח ומשמשט
 כחופיכס ראשונה בלב ואח"כ בכל פרטי האברים . וליחופ הנפש יולדת מהחז כסא הכבד
 לריך שיהיה דומה לבורהה נקת דברים וכאמרו בללס חלקים ברה אוהו ולכן חז"ל גיש לה
 ס' דמיוטם אל בורהה והיא רוקה ולינה נכסה מן כל הגוף שומד באלמע מלל כל הגוף מקור .

יושב בחדרי חדרים . ויש לה הרבה שמות וכלם כפי פעולותיה . וכן אמרו הפלסופים שכאשר
 היא נוחתת חיים לגוף נקרא נפש . וכאשר האיש רוצה צמעי ונקרא רצון וכאשר האיש יהיה
 מלא חכמה ודעת נקרא שכל וכשתזכור הדברים נקרא זכרון וכשלאומד ומחבר ספר נקרא רעיוני
 וכשמחזודד נקרא רוח וכשמשתמשת בחושים נקרא סינסו . הפילסופים והנולרים אומרים שהשי"ת
 בורא אותם בכל פעם שנוצר הולד . ואנו מאמינים שנבראו כלם בששת ימי בראשית שנה' וגשמות
 חגי עשימי . ואומרים שכל הנפשות נבראו בראשונה זכה וטובה . מאד כלם במדרגה שזה אמנם
 השי"ת נותן כפי רצונו מעלות לנפשות שבראו בנפשות אשר בהם מתעלה האדם ואין לשאול על
 מה נותן השכלה לפלוגי ולא לי ופעולותיה יולאה כפי חומר הגוף שיכנס בו לדמיון האדם ארזיים
 מחומר גם שיש להם כח לכסות אור השמש כן הנפש אפי' שהיא זכה וכסה בהורות בימי
 נערות ובהרות בעליה וכן כפי המקרים הנולדים בחדם מהמת הילוך המזלות והכוכבים שנוול
 תחתם או נחמת העליותיו או מהמת הבחירות שלו טובים או רעים וכיוצא כן . הנפש פועלת בחברי
 גופו לדמיון מי שמנגן בכלי שבור אפי' שרוח הנגון ותנועותיה טובים עם כל זה לסבה שצדון
 הכנור לא נשמע יופי הברת הניגון . וכן אם תשים יין טוב בחבית שיש לו ריח רע היין טוב
 מקבל ריח רע ההוא . וכן מי שיש לו עינים יפים ובהירים ונכנס בחדר חשוך לא יוכל לראות
 והפלסוף יפיראין מאמין שהכל בא מהנפש ואין שום כח בגוף והוא השור שבהם הוא שהפעולות
 הנפשיות עם השכל מבלי לורך חברי הגוף נקראים מעשה הנפש וכשיצטרך פעולות גופניות יהיו
 משניהם יחד וזוה הדרך יהיה שדרס וענשם . וי"א שהנפשות שלמות ודומות זה לזה אלא כפי
 רצון הבורא בראש במדרגות זו למעלה מזו כמו שעשה במדרגות המלאכים ושפרים וכרובים וכן
 בשאר מדרגות מהגלגלים . אמנם ליתן לנפש כח להשתדל במדרגה יותר מעולה ממה שנבראה
 מה שלא ניתן זה הכח לכל יתר הנבראים כי כלם נוצים במדרגה שנבראו וזוה הדרך לא יוכל
 האדם להחרעם מהבורא אם ברא נפשו במדרגה פחות משלה מהאחרת לפי שהכל הולך אחר
 בחירת האיש ללכת בדרך טובים ולעלות בסולם השלימות והרואה להיות בטובה לזכך נפשו
 ולהפלותם במדרגה יותר טובה ראוי לו להשתלם בלמודיות כי הם ילמדו לו דרך טובה ומעשים
 טובים וגואחים . ודע שאפילו שהנפש הוא דבר רוחני ואלקי . ולמפרע הגוף הוא דבר עכור
 וארזי . על כל זה הנפש אהב מאד שיווי מזגי הגוף ומתפעלת בו כפי כח הרגשות הגוף
 ותולדותיו בהיותו תולדתו ומקבל לעד ולרה מלרם הגוף וישמח בשמחותיו במדרגת האהובים .
 ומאות הנפש באמת יש דעות כי בעל העקדה אומר שהוא כח והכנה לקבל שלמות במדרגה .
 כמו להחרק מן הרע ולהתקרב אל המושיל ביותר שלמות ממה שעושים יתר הבעלי חיים ואח"כ
 יכנס בבחירה שהוא רצון שלי . ואח"כ למלא מלאכת מחשבת להביא ערך לביתו ואח"כ בעיני
 המשא ומתן ביותר החכונה וע"כ הוא גדר ראשון ומושכלות ראשונות לנשמה והוא משותפת למין
 האדם אמנם יהיה פחות או יתר כפי הכנת מזגו כשנוצר וכפי זריזות הכנתו הא' כן חכיה
 גדולה הכנטי במדרגת שניה הבא אחריה שהיא הויה רוחנית הנקרא מושכלות שניות ויתאמרו
 יחד באופן שיוכל להגיע אל מדרגות הנבואה . וזאת הנשמה שלמה לא תפסד בתפסד הגוף .
 הפמ"צ"ם הרלב"ג' ה' חסדתי בוזרים שהנפש הוא עלם רוחני יתקבל ההשכלה קלחה לאחר קלחה
 להיות קלחה שלמות לקלח ותתאחד ההשכלה הויה עם עלם הנפש בהגיע שלמות האנושי בפועל
 ויהיה הדבקות נפשיי בזה שישכיל מסוד הבורא מה שלא השיגו הנפשות בעודם בגוף . אריסטו
 וביעמו הנקרא פיריפטיטיני אומרים שהוא נברא עם הגוף . ולא נשמע מדבריו אם כפוף למיתה
 או לאו . ואומר שהוא דבר מוכן להשכיל דברים מושכלים באמצעות אור אלקי שנוצר בו . י"א
 שהשי"ת ברא כח מלאכים אשר אחרי הימים לא היו יודעים אם ראוי לשרת הקב"ה או לאו
 ונשאלו תחת הבחירה . ולכן השי"ת שולח אותם בעולם הזה חוץ הגופים ובהם יחליטו דעתם
 ורצונם . י"א שהוא שיווי המזגים ומאות השכל . אומר אלכסנדר מפרש אריסטוס שהוא בעלמו
 איש דבר אלא הכנה שתמלא בנושאו . והמשיעושים אומר שהוא שכל בלתי הויה ולא נפסד וחול
 באדם בשעת היותו . ה' רש"י אומר שהוא שכל הפועל ומאד דביקותו בו הויה הכנה ויתמלא בו
 כח להשכיל המושכלות ולא מאד עלמותו . ואני מאמינים שהוא עלם רוחני מוכן להשכיל ובלתי

משכיל בפעל מעצמו ותחלף בכל אדם . והנה ידעתי גם ידעתי כי בער אנו מאיש ואין לי להשים ראשי בין ההרים הגבוהים האלה . אמנם כמו שבנין יסוד ההלכות ויטיות גדולות ונבוכות משומים גם כן לרבות קטנים המסייעים גם הם למלא המורים שעושים האבנים הגדולים כן גם אני במקום הזה . באולי אמלא אי"ה חור קפן שהניחו לי הרבאונים . ולכן אני אומר שמהות הנפש הוא איד דקה מן הדקה נכרה מסוג מלאכיו ונתן בו ה' הכנה לשכיל באמצעות חושי הבין מה שלא השכילו בפועל זולת הגוף אלא בכח . וגם נתן לו הש"י כח לפעול בגוף בכנס בו כל החושים פנימיים אשר במוח ולב וכדו וכל כלי הגוף והרגשותיו ופעולותיו בדין ובחון . והנה סך מהותו משער אני שזה האיד הנקרא נשמה יהיה גדול כל כך שאם תכתוב בכתיבה אשורית של מזוזה או ספילין חמשה פעמים חיבות ברכי נפשי את ה' ישמח זה האיד על החיבות ההם . וזה השיעור ברתיו אלי להיות דומה בקצת אל בוראה בחמשה עיניים כנ"ל . ומזה בגוף משער אני שיהיה במוח . כדי לדמותה אל ביראה גם בזה . על דרך יושב בשמים ישחק אפילו שאלו כל הארץ כבודו . ואופן עמידתה במוח גם מזה משער אני שעומדת זקופה כמלאכים בנראה בפרקי רבי אליעזר פט"ו . ואין יכולת בהוש הראות לראותה . ולהיותה מסוג הנבואים במימימים . ואל יקשה בעיניך זה . הלא מעשים בכל יום הרוח אוריי דופק על פיך בחזקה רבה ובהרגשת גופך ואין אשה רואה לורת הרוח וכמוהו ואיכותו ק"ו דבר אלפי כזה :

דרוש על הכשופים

בחימי והשדים נכראו בין השמשות בהכנסת כלה וכן אמרו חז"ל ברא הקדוש ברוך הוא את נשמתו ובה לברא את גופו וקדש השבת ולא בראו והם אמלעיים בין הגופיים רוחיים וארטיים ואין להם גוף בעלמם שיהיה מיוחדם להם וכיכר מזולתם . והרמב"ן בפ"י החורה אומר כי הם בריות מורכבות מב' יסודות ר"ל אש ואויר . ואמרו חז"ל שהשדים אובלים ושוהים ופרים ורבים איש ואשה ומתים כאלה רואים ואינם נראים ופורחים מסוף העולם עד סופו ויודעים עתידים כמלאכים ופי' אובלים ושוהים ר"ל מלחות המים נהנים ומריח האש והוא ענין הקבורה שעושים להם בעלי הכסף ובצדק היושב אשר האש מייבש אותה . ולריך להחזיקה ולהתחדשה כמו האכילה באלה שמתליף מה שהוקף ממנו והכמי זולתו הסכימו בזה כנראה בחבור ס' טומאכו בספר שני מהשני . אמנם על בריאת השדים יש חלוקי דעות . כי יש אומרים שאלה הראשון משך ערלתו ומהזרע הוא נולדו . וי"א שאלה שחטא עמד ק"ל שנים ולא נזקק לאשה והיתה בלה לילית ומתחממת עמו ושדים מתחממים עם חוה ומהם נולדו . וי"א שנתהו מהמלאכים שירדו מן השמים . וי"א שמתילדים בכל יום מהקרי שרואים האנשים והנשים . וי"א כחות דמיונות המשודדים המהות האנושי ומיקים אליו וזה דעת ר' רש"י . חז"ל בפרק חלק ופרקי ר' אליעזר אומרים דור המבול אינם עומדים ביום הדין וכל נפשותיהם נעשות מזיקים . וזהו פרשת אחרי מות אומר שמרוח קין נולד רוח זכר שנקראה טובל קין ואחרת נקבה הנקראה נעמה ומהם נולדו שדים אחרים והם תלויים באויר ועדיין הם קיימים . וחלה נעמה בלה לפעמים ומתחממת עם אנשים כשהם ישנים ומולדה מיקים אחרים והם מזיקים לנערים . ואומר בפרשת ענש שבורחים מהמזוזה . וראיתי בשער פילון היהודי האומר הלא מן ההכרח אלא שיהיו בכל חלקי העולם בעלי נפש ועיניו רואות יסוד העפר יש לו בע"ח ארטיים . וכן יסוד המים . גם יסוד האש יש לו הנולדים מן האש אשר לפי המסור ימלאו רבים מהם בגלילות שפדונה . וכן בשמים יש בכלם הכבדים אשר הם בני שפק בעלי נפש נלחית חלקית ימשך בהכרח כי גם יסוד האויר יהיה מלא מן בעלי חיים אשר אליו יאותו אפילו שהם בלתי נגלים לנו . כי איך יעלה על הדעת שהאויר שהוא נפש לכל הבעלי חיים מכל יתר היסודות יחסר הוא את העלמיים אליו . ולכן לריך לומר כי משעה הארץ עד הירח מלא נפשות ומלאכים מרובי ורבות מאלו הנפשות היותר קרובות לארץ . אלהים החומר ומתקשרים בגופים . ורבות מהן אחרי קן המונבל להם מטבע נפרדות מהגופים ושבים אל מקום העליון ולפעמים תשובנה אליהם מחדש . יש שכאשר יולדת פעם א' לא ישובו עוד לרוב שנאחז אל המעשה הכל . ויש אחרים שהם נפר פקוקות וזכות ועלות עד מקום חלקי ויש משתרות לאלוק' ורואות וזומעות הגזריות

בְּמִיּוֹת וְאֵלֶּה נִקְרָאִים מֵהַפְּלוֹסוֹפִים בְּיַמֵּי שְׂר"ל יָרִים . וְכַזֵּי הַקֹּדֶשׁ קוֹרְאִים אֶת־מֵלֶכֶת
 ח"כ אֶבֶל מִדְּבָרֵי הַזֵּ"ל פ"ק דְּבִרְכּוֹת וּפ' עֲרָבֵי סַסְחִים וּפ' כֵּל הַבְּשָׁר וּמִדְּבָרֵי הַרְמַב"ן סָבּוּק וְלֹא
 יִזְכְּרוּ עוֹד וְכו' נִרְאֶה כִּי הַשְּׂוֹכְנִים בְּאֵיזֶר הֵם שְׂדִים וְמוֹזִיקִים וְהֵם דְּבִים וְעוֹלָמִים מִבְּנֵי הָאֵם
 וְשׂוֹכְנִים בְּחִרְבוֹת וְעַל הַנְּהָרוֹת . וְכִאֲשֶׁר בְּחִזּוֹר הַפְּרִיפְרֵלִיאוֹנִי ס"ה בְּיַמֵּים הַקִּדְמוֹנִים בְּהִיּוֹת כֵּל
 הַעוֹלָם מִזְכֵּחִים לְשָׂדִים . הֵיוּ לוֹמְדִים לְבָנֵי אָדָם אֲשֶׁר אֲשֶׁר וְדָרְךָ עֲבוּדָהּ וּמֵאִיזָה דָּבָר וּבְחִיזָה זִמְנָה
 וּבְחִיזָה מִקּוֹם וְעַם אִיזָה עֵינִירָם וְזוֹרוֹ וְקַסְמוֹת וְעַשְׂזִים הֵיךְ לְרִיךְ לְהַקְרִיב לְפָנֶיהָ הֵן לְלוֹרֵךְ
 הַכְּרִיחָה עַל אִיזָה דָּבָר אִוּ לְהַכְרִיחָה וְהַחֹרֶה הַזְכִּירָם בְּלַשׁוֹנֹת שׂוֹמֵת וְהֵם בְּיֹאֵל אִיזָה וְאִמְרוּ בַּפ'
 ד' מִיּוֹת וּבַסְּפָרִי זֶה הַמַּעֲלָה בְּזַכְרוֹ ר"ל שְׁמַעְלָה הַמַּת וְעוֹמֵד עַל זְכוֹרוֹ וְאוֹמֵר רַש"י בְּזֶמֶר הַמִּין
 אִיזָה עוֹלָה בְּשִׁבְחָה וְעוֹלָה רָאִשׁוֹ לְמַטָּה וְרַגְלָיו לְמַעְלָה . וְיֵשׁ נֶשְׁאֵל בְּנִלְגוּלָה וְהוּא בְּלֹקָחִים לְנִלְגוּלָה
 הַמַּת . וְע"י דְּבָרֵי שׂוֹאֲלִים מִמֶּנּוּ אֵלֶּה לְרוֹנֵם וְהוּא מְשִׁיב . וְעִינָן סָפֵר הַמַּדְעַת הַלְכוֹת ע"ה פ"ו .
 וְאוֹמֵר הַרְלֵב"ג בַּפ' שׂוֹפְטִים סְדֻמָּה לְמַשְׁבֵּעַ . שֶׁהַמַּת מְשִׁיב בְּקוֹל נֹמֵךְ מִן הָאָרֶץ וְאִיזָה נֶשְׁמַע אֵלֶּה
 לְשׂוֹאֵל . יְדַעְנוּ הוּא שְׂמִימִים עַל־מֵ חֵם א' שְׁמַחַת יְדוּעַ וְעַם אִיזָה דְּבָרִים בְּאוֹמְרִים לְדַמָּה לְהַם
 שְׁכַעֲמָה מִדְּבַר אֱלֹהֵי דְּבָרִים עֲחִידִים לְהִיּוֹת וְהוּא נֹפֵל כְּמוֹ נִכְפָּה עַל הָאָרֶץ וְעִינָן בְּסַמ"ג . מִנְהַשׁ
 הוּא עַל דָּרְךָ מִשֶּׁל אִיזָה שְׂאוֹמֵר אִיזָה הוֹלֵךְ אֵל מִקּוֹם פְּלוֹנִי וְאֵם יִקְרָה לִי כִּךְ אֲעִשֶׂה כִּךְ . וְכֵן
 כָּפֵל פְּהִי מְסִי . אִו עֶבֶר שׂוֹעַל לְפָנֵי וְכִיּוֹאֵל . וְהַרְמַב"ד אֹמֵר זֶה הַמְּבִיב בְּכַפֵּי הַעוֹפּוֹת אִו
 בְּלַפְּזוֹפִים . קוֹסֵם יֵשׁ מַכְמָה מִיּוֹת יֵשׁ מִשְׁמַשִּׁים בְּחוֹל אִו בְּחִזְרִים אִו שְׂנוֹכֵר לְאָרֶץ וְלוֹעֵק . וְיֵשׁ
 מִי שְׂמַשְׁחָל בְּמִרְאָה שֶׁל בְּרַזֵּל אִו בְּעַשְׂפִּית אִו בְּלִקְחָה מִקַּל בִּידוֹ וּמַכָּה צוֹ עַד שֶׁתִּפְנֶה מִחֲשַׁבְתָּן מְכַל
 הַדְּבָרִים וְחוֹשֵׁב עַל הַדְּבַר הַפְּרָקִים שְׂרוּלָה עַד שֶׁנִּרְאֶה לוֹ שֶׁמִּחְנַבֵּל הַדְּבָרִים הַעֲחִידִים לְהִיּוֹת וְעִינָן
 בְּמַדְעַת הַלְכוֹת ע"ה פ"ה וּמִפְרָשׁ הַרְלֵב"ג שְׂעוֹסִים תְּמוֹנוֹת וּמְקַרְבִּים לְפָנֵי קְטוֹרִים וּמְדַמִּים
 שֶׁהַתְּמוֹנָה יִדְבַר אֱלֹהִים . מְעוֹנָן זֶה הַנּוֹחֵן עֲחִיד בְּאֲלֻטְנִיּוֹתָה כְּמוֹ יוֹם פְּלוֹנִי קוֹב לְלַכָּה אִו
 לְעַשׂוֹת אִיזָה מַעֲשֶׂה אִו הוּא רַעֵה וְכֵן הַאוֹחֵז פְּנֵי הַרוֹאִים וְהוּא מִרְאָה כְּאִילוֹ עוֹשֶׂה דְּבַר גְּדוֹל
 וְאִיזָה עוֹשֶׂה מֵאוֹמֵר וְהַרְלֵב"ג אֹמֵר שֶׁהוּא הַמְּבִיב בְּעֵינָים וּשׂוֹפֵט בָּהֶם . חוֹבֵר הַבַּר הוּא שְׂמַדְבַּר
 דְּבָרִים שְׂאִינֵם מִלְּשׁוֹן הַכְּשַׁמֵּעַ וְאִין לְהֵם עִינָן וְאוֹחֵז בִּידוֹ אִיזָה דְּבַר שְׂעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה עִם דְּבָרוֹ עַד
 שְׂמַדְמָה שֶׁהַאוֹמֵר דְּבָרָיו אֱלֹהֵי עַל נְשִׁיכָה נַחֵם וְעַקְרָב וְכִיּוֹאֵל אִיזָה מוֹזִיק . וְי"ה שַׁעַם דְּבָרָיו לְדַמָּה
 שֶׁהַבַּר וְהַסֵּף יַחַד כְּמֵה נַחֲשִׁים אִו עַקְרָבִים אִו אִיזָה מִין אַחֵר . וְהַרְמַב"ע כַּבֵּשׂ שִׂידַע הַתַּחְבָּרוֹת
 הַשְּׂדִים וְעֵינֵינֵם . וְהַרְמַב"ן אֹמֵר שֶׁהוּא מִין מְמוּיָה הַכְּשׁוֹף . וְהַנּוֹרְרִים אֹמְרִים שֶׁהוּא עִם כַּח הַשְּׂדִים
 יוֹדַע לְהַבַּר הַדְּבָרִים יַחַד כְּמוֹ לְהַבִּיחַ אֶהְיֶה אֵלֵּל . הַאוֹהֵב אִו הַאִישׁ אֵלֵּל אֲשֶׁרוֹ וְכִיּוֹאֵל . דוֹרֵשׁ
 אֵל הַמַּתִּים הוּא הַמַּרְעִיב עֲלֵמּוֹ וְלֵן בְּבִית הַקְּבֵרוֹת אִו שְׂלוֹבֵם מְלַבְּשִׁים יוֹדְעִים וְאוֹמְרִים וּמְקַטְרִים
 קְטוֹרֶה יוֹדְעֵה וְיִשְׁטִים לְבָדָם כְּדִי שִׁבַּח הַמַּת אֱלֹהֵי וְיוֹדְעֵה לוֹ עֲחִידוֹת . מַכְשֵׁף הוּא שֶׁסּוֹלֵל לְכָל
 מִינֵי הַכְּשׁוּפִים . וְכַזֵּי הַרְמַב"ע שֶׁהוּא הַמַּשְׁנֶה דְּבַר הַהִיּוֹתוֹ לְפִי מִרְאָה עֵינִים וּפִי רַש"י בְּסַנְהֶדְרִין
 שֶׁהוּא הַמְּכִינָן עֲלֵמּוֹ לְקַבֵּל רוֹשֵׁם הַתּוֹדְעוֹת מִלְּאֲחֵי חֲבֵלָה . הַמּוֹרֶה ח"ג פִּל"ג אֹמֵר שֶׁכֵּל מַעֲשֶׂה
 בְּכַבּוֹף וְעַשְׂפִּית כֵּלֵם פּוֹעֵל הַדְּמִיוֹן וְאִין בָּהֶם שׂוֹם מַעֲשִׂים וּמֵאִיזָה הַחֲלֵטִי . וְהַרְמַב"ן פ' שׂוֹפְטִים
 אֹמֵר דְּרוֹשׁ יִפֶּה עַל זֶה וְחוֹמֵם דְּבָרָיו הֵם שֶׁא"ל לְהַכְהִיב מֵה שֶׁנִּרְאֶה בְּחוֹשׁ הָעֵינָן וְהָעֵינָן הוּא
 אֲחַת וְלִכְּן אֲסוּר לְעַשׂוֹתָה לְפִי שֶׁמַּכְהִיפִים שְׂמִילָה שֶׁל מַעֲלָה וְהַסּוּד הוּא שְׂכַמוֹ שֶׁהַשִּׁי"ת נִפְתָּן כַּח
 בְּכַבְּשִׁים וְכַרְיִים שֶׁהֵם נֶשְׁמַת לְגַלְגָּלִים לְעַשׂוֹת סְדֵרֵם הַפְּשׁוּט כְּפִי שֶׁהַבִּים בְּפַעֲמֵה הַשִּׁים כַּח בָּרֵם
 שֶׁאֵם הַאִישׁ יִדַע לְמַלֵּךְ הַלְבָּנָה בְּצוֹל פְּלוֹנִי וְנִגַּד מִזֵּם פְּלוֹנִי עִם אִיזָה הַקְּטֵרֶת הַדְּבָרִים יוֹדְעִים יוֹכֵל
 לְהַכְרִיחַ הַסְּדֵר הַכְּשׁוּט הַהוּא שִׁיחֵה מִרְכָּב לְזִמְנָן מֵה וְזֹאחַ הַהֲרַבְבָּה שׂוֹנֵה הַשִּׁי"ת וְלִכְּן אֲסֻרָה .
 וְעַל זֶה הַדְּרָךְ הוּא אִיבּוֹר כֵּל מִינֵי כִלְאִים . וְאוֹמֵר כִּי הוּא רָחַם סָפֵר' הַלְבָּנָה עַל מַשְׁפָּחִי
 הַמַּגְרּוֹמִינֵה . וְכֵן אֹמֵר בְּעַל סָפֵר הַבְּחִי שְׂרָחָה גַם הוּא בַּס' יוֹדְעֵה הַכְּבָבִים וְרוֹחַמִּיּוֹת שֶׁהֵם
 הַנִּקְרָאִת אֲנֶרֶה גִּילְיָנוֹם הַמְּלַמֵּד לְעַשׂוֹת לִירוֹת וְתוֹמוֹת וְאוֹפֵן לְהַעֲשִׂיךְ רוֹחַמִּיּוֹת הַכְּבָבִים וְהַמְּזוֹנוֹת
 לְמַשֶּׁה . וְגַם אִיזָה הַמַּחְבֵּר רָחִימֵי ס' עַל זֶה בְּלִשׁוֹן נֹאֲרֵי הֵיוּ קוֹרִים חוֹמוֹת ס' שֶׁל אֲדֵה"ר וְהִים
 בִּיד פְּלוֹסוֹף יוֹרֵשׁ וְכִאֲשֶׁר צוֹ דְּבָרִים מִתְּחִילָה מֵאֵד שֶׁלְּסָפֵרס ח"ה וְבוֹ הַבְּנִיחַ שְׂמִלְחָה מִכְּשָׁפוֹת
 שׂוֹף חֲמַת הַכְּשׁוּט וְהַלְטָנוּיּוֹת בְּחִלְתֵּם הַבְּקִיאוֹת וְהֵם לְפִי שֶׁלְרִיךְ בְּקִיאוֹת גְּדוֹל עַל מִלֵּךְ וְעַם כֵּל
 שׂוֹמֵת הַשְּׂמִימִים וְשָׂרִיחַם אֲחֻלוֹפִיָן וְהַלְפִי סְלוֹפִיָן וְהֲרַכַס וְכַמּוֹתָם וְחַמֵּי שֶׁלְטָנוּתָם ר"ל שְׂעוֹת

ימים שבעות וחדשים ותקופות ומולדות וחלי שנה ושנה ושמות מלאכי קודש ושמות מלאכי חלה המייעים הגלגלים והחלות וכדבי לכה לילותיהם וימותיהם וכוף דבר פליאה . והר"ן בדרשות פ' סופרים חומר שהב"י ברא כת מלאכים כדי שיהיו כלי זעמו להוכיח בהם החוטאים ולהיות זה עבד נקראים מלאכי חלה והמכריח אותם לעשות דבר א' ע"כ כשוף הוא נגד כוננת הבורא צביראזה וזה נאמר על המכשפים שמכחישים פמלייא של מעלה . ודע כי הזהר פ' שמות חומר שדרך המכשפים להזכיר דבר שאין בו ספק ולכן אין מזכירים לעולם שם אצו של אדם אלא כמו שהוא דבר שאין בו ספק וזה לפי שהשדים מעיינים בדבר ההוא ואם הוא דבר כוזב גם הם אומרים כזבים וכן אם הוא אמת לפעמים אומרים קצת דברים של אמת . ועל קסם שאל שהעלה שמואל יב דעוה אמרו חז"ל שיש כה צבעלת חוב להשיב נפש המת בגויחו שגא' וישוב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים . וכן במסכת שבת שאל ההוא מינחה מרבי אצבו אמריו נשמחן של לדיקא גוזה תחת הכף הכבוד היכי אסיקוה לשמואל אמר ליע הסם צחק י"ב חדש ומכרש הבחיי פ' סופרים כי אין הדבר תלוי בקיום הגוף או בצטולו כי אף אם הוא נרקב בג' ימים או נחטע ומתקיים יותר מי"ב חדש הנשמה עומדת על זמנה ואח"כ לריך לפרש ל"ד שאינו רומז על צמר הגוף ממש אלא כה הנפש שנצרה עם הרוח והנשמה כמו שפירשה למטה בדרוש הזה . ורבי האי ורבי סעדיה הגאונים וראב"ע אומרים שהש"ת החיהו בראונו ולא צהכחם האשה . וזהו נעו קצת חכמים הגוונים . י"א שהאשה לא העלה שמואל אבל היא הכירה שאל כצבא לפניו והיא החביאה איש א' ובהכמתה ועוז השערותה היתה אוחה שהנחכה השיב הדברים ההם . הרלב"ג צספר מ"ה אומר הכל היה בדמיון שאל שנשחקע כל כך בדמיונו שפירשה לו כאלו היה שמואל צעלמו עקידת יצחק פ' קדושים אומר כי לא היה אפשר להעלות שמואל לרוב קדושתו אמנם עם הקדמות מוכיח כשהתחילה האשה לקוסם עלה שמואל מאליו ודבר מה שדבר והוא ע"ד מעשה צלעם שהקסם היה אצלו התחלה אל הנבואה כי מתחלה היה קוסם ואח"כ נביא וכן נאמר ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים מכלל דכבר אלו . י"א האשה לא העלתה גוף שמואל ממש . אבל עד נכנס בגוף ההוא והעלהו והשיב על שם שמואל . ואמר שיש לשדים חלוא לגופות אנושיות וייתחדו בהם אחרי מותו כאלו היה רוח ונפש אוחה הגוף והתרחק אל הקוסם כאלו עולה מן התהום הגוף ההוא בצורה ומלבושים שהיו לו והקוסם צכת חכמתו יעשה שיגיד לו עמידות וס' אגוסטן מטה לדעת הזה . וראיתי כתוב על שם רבינו יהודה הכסוד כי כאשר הבעל חוב מעלה המה אם יבדקו בקצר האיש שהעולה לא ימלאו שם גופו עד אחרי חזרתו וגם אני המחבר שמעתי בודאי כי הנשים שהולכות בגילוי אינספיראלו . אם יבדקו במקומם כאשר השביע והלכה באויר לא ימלאו עד שובה . ועל דבר הרומית הנכנסות בחדם צעוד בחיים חיוסם אומר אני שאם הניס צוהר פרשיית משפטים ותרומה וסודיע ואחרי מות אמור נשא פנחה ומקומות אחרים חמלא רוב מבוקשין וגם חמלא שם דברים גדולים וסודות עמוקים לא ידע אלא מי שעלה ברזי החורה כמו ע"ע הגלגל וכיוצא . וגם לא ארחיב הדיבור בענינים רבים שמעתי על פה בדברים אלה . אבל עתה אערוך לפיך בסדר ובקוצר מלין מה שראיתי מפחד ומפורד צוהר בפרשיות הנזכר על העניינים האלה כשברא הקב"ה את העולם עלה בראונו לברא כל הנשמות שנצר להביא בעולם עוד כל ימי עולם וזה באותו הליור ממש שיהיו בגופם הן שיהיו לדיקים או רשעים והלביב אותם בלבוש גוף ופרצוף כעין שגולם הזה אמנם הם מדברים דקים בלתי חומרים במדרגת הנשמה והרעה כלם לאדם הראשון . ואומר בפ' וימי שכונת הקב"ה להביאם בעוס"ז הוא לנלות מלכותו וגם לעובת הנשמות שיזכו ויעלו למדרגה יותר גדולה משה שנצברו והשימם בג"ע של מטה אשר שם הכרובי' ולהם החרב המתהפכת וזהו השכינה כ"א כפי מדרגתו וביי אדם אינם יודעים דרכי ה' כי יש נשמות שעומדים בדין לפניו ית' קודם בואם בעולם וכמה גלגולים וכמה מעשים סתומים עושה בהם הש"ת אשר לא ידעו מהם מאומה וכשהקב"ה רוצה להטיל איזו נשמה מהם בגוף פלוני קודם הנשמה ההיא ואומר לה לבי בגוף פלוני והיא משיבה אל אשליכני מלפניך ופה לעמודה והקב"ה משיב לה כך עלה במחשבותי מיום הבראך ולכן אל תרבי לדבר והקב"ה לוקח אותה הנשמה העומדת

העומדת על חילן גדול וחזק הנטוע על הכר הירוא מעדן ומוליבה בנ"ע ובגינה ומראה לה הכל והח"כ לוקח ג"כ רוח ח' העומד על חילן אחר קטן הנטוע סתם הרחבון ומחברם יחד ומאירים יחד כנר ועליהם נאמר נר ה' נשמת אדם ועל הרוח נאמר רוח מלפני יעקוב וגשמות חגי עשייה ואני אומר כי זה הוא הנותן כח המעשורר אשר הפלוסופים קראוהו וביסטיבה כח המרגיש שקראוהו סינסיב' ואז מתפשטת הגשמה מהמלבושים רוחניים שהיו לה ומתלבשת מגוף אשר בא מטיפה סרוחה והיכף שנכנסת חוץ הגוף מ' יום אחר יצרת הולד בטעי אמו הקב"ה בורא ג"כ ממשלת הגשמה והרוח כח אחר הנקרא נפש והוא ממונה על כל כחות הגוף בעזרת הרוח והגשמה שעליהם בחופן בשלשמה כלולים יחד כמו הגר שיש בו השלשמה המאירה והאור החשוך הקרוב לפהילה והפטילה בעלמה אשר כלם יחד מאירים. ואומרים חכמי הטבע שזה הנפש הוא נותן בגוף כח הזו הנקרא נוטריוקמה והיא מתפשטת אל כמה כחות כמו המושך הנקרא מטריוטה המחזיק הנקרא ריטיגטמה המעכל הנקרא דביטמה הדוחה למותרות שנקרא אספולכיוס מגדל הנקרא אקריסומה המולד בדומה הנקרא בינרנט חין סינליאו המבדיל בליחות האדם סיפדנט אומורים וכן נותן כח אל חמשה חושים ועושה לגוף הנאות אחרות ואחרי יצירת האדם לאויר העולם אשרי האיש אשר לא הלך בעלת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובזמנו לבים לא יצב כ"ח בחורת ה' חפזו וכו'. וכשמגיע זמן האדם להפטר מן העוה"ה עומד מלאך המות לרגלו וחרט הדם צידיו והאדם פוקח עיניו ורואה נותלי ביתו כאלו גשרים בלש ורואה המלאך מלא עינים ומלבושיו אש וגופו של אדם מהחלחל ורוחו משוטט בכל הגוף כאלו לוקח רשות מכל אבריו ללאת מהלליהם והאיש רוצה לבמור עלמו מהמלאך ולברוח מלפניו ואינו יכול ואז מסתכל בו ומוטר נפשו וגופו צדיו. ואז הרוח מבוכים מיח בגוף וכל האברים מתנועעים ומטון זיעה ורוח אדם כרחבון והגשמה שואלת אליו ואומר אליו אוי לי כי בעבורך אני יורא מהעולם והוא משיב אני הטאהי חטא ח' ונענשתי ואהה עברת חטאות הרבה. ואומר לרוח המור פ' ויבש שאז נודמן לפניו מרחות טומאה ולכן טוב לכבוד עיניו למען לא יראה ועימא הבית ואז מתחילין ז' דינים על האיש והם ח' כשיורא הנפש מגוף ז' כשאדם יורא לקבר ג' קודם קבורה כל מעשה אדם שעשה בחייו נאכפים יחד ומעידים לפניו ונ' כרוזות מכריזים עליו לפניו ולימנו ולשמאלו ואומרים זה פלוגי בעשה כך וכך וכל המאים השומעים נוסעים ממקומם ומקדישים לפניו ואם הוא לדיק אומרים ינוח בשלום ואם הוא רשע אומרים ווי לאיש הבליעל הזה ד' כשהוא בקבר ה' כשהחולעים באים עליו ו' דין גיהנם ז' כשרוחו נגרש משערי ג"ע ואינו מוצא מקום עד שנשלם דינו ויכופרו טוונותיו וכשחיש ירא ה' ושב בתשובה יורא זכאי בכל הדינים האלה ואם הוא מת חוץ לה"י מלאך הרוח מתעסק בו ואם מת בח"י מלאך המות של רחמים מתעסק בו כי חין רשות למלאך אחר להתעסק בחרץ ההיא חוץ ממה שהרן ומרים שלרוב זכותם לא נהעסקו בהם שום מלאך ואם היה מלאך יהיה של רחמים וכן אמרו כי המת בחולה לחרץ חין רוחה נכנסה למנוחתן מיד מפני שכחות הטומאה שבחולה לחרץ מעכבים וצעה מיחת האדם מלאך המות מפשיט הגשמה ממלבוש זה הגוף וכל ח' מבלשמה ר"ל נפש רוח וגשמה הולך אל המקום המיוחד לו הנפש נשאתר חוץ הקבר עם הגוף בעוד שהגוף קיים ולפחות י"ב חדש אפילו שהגוף נרקב או גשרף ונמשך הזמן הוא מחלגל בין החיים בעולם הזה לשמוע ולדעה בצערים וכשיטערך מהפלל צעדם ורוח שב אל הג"ע שלמטה ומתלבש שם ממלבוש רוחני הנותן לו מליור וקלסתר פני הגוף שעמד בעולם ונהנה שם מזיו השכינה כפי השגתו וזכותו. ושבתה וי"ט ור"ה עולה לשמים והנפש מחלגל עמו ונהנה שם ומשכחים להשי"ת ועליהם נאמר כל עמלותי תאמרנה. ואלו היה רשות לבני אדם היו רואים בקברות כל זה והח"כ כל ח' שב למקומו ועל זה נאמר והרוח חשוב אל האלקים אשר נתנה הגשמה עולה חיכף אל המקום אשר נתנה משכ ערס. בואה בעוה"ז וגם עולה במדרגה יחר נכבדה אם זכתה ועליה נאמר והיתה נפש אדווי לרורה צלור החיים וכשעולם שריו בצער והולכים להתפלל בבית הקברות הנפש מתעורר והולך אל הרוח והוא הולך ומתעורר אל הנשמה ומתפללים אל השי"ה בעד החיים והשי"ת חס ומרחם עליהם ובליל ר"ה שצני העולם נכנסים בדין כל הנשמות ומתפללים בעד החיים וציליאת

ד"ה עולים לדעת אך יא דין בני העולם . ופעמים מודיעים בחלום חזיון לילה אל בני אדם
 הדברים ששמעו ולזה רמז פסוק בחלום חזון לילה בנפול חרדמה על האשים וכו' אז יגלה חזון
 אשים ובמסורס יתחום ובליל החתימה הממונים שבשמים לוקחים אל האיש שגזר למיתה ומכניסים
 אותו ממקום למקום ומכניים מקום לכמתו ורוחו ונפשו . ואז אלו הנפשות הרואות שבים למקומם
 אל קבריהם ומכריזים אל שאר המתים אך פלוגי ימות בשנה ההוא אם לדיק הוא במחיס כלם
 ואם לאו זועקים ווי ווי אם לא תזכה הנשמה אחרי מות הגוף לשוב למקומה הולכת בחרפה
 גדולה אלל נשמות אחרות שאין להם מלבושים עליונים וגדוה באש הגיהנם היורד מן השמים .
 ואומר הרמב"ן בשער הגמול כמו שהש"ת היה יכול לבנות הנשמה שהוא דבר דק בלתי נשמים
 היה יכול לבנות אש דקה מן הדקה שמלטרף בנשמה ומכלה אותו כמו השלכת בפיזיה זולת
 כי לער גדול מקבלת בהכירה תענוג אוצר האחרון מראיות השכינה כפי מדרגותיה ואינה יכולה
 ליהנות ממנה ואם זה האיש בקם לעשות תשובה ולא היה לו זמן כי מת הש"ת מקיימו בזה
 העונש וכיוצא כפי מדרגת חטאיו ואח"כ מעליבו כפי רצונו ועליהם נאמר ה' ממות ומחיה מוריד
 שאל ויעל חוץ מחטא ע"א שאם לא היה לו פנאי לשוב בתשובה אין מעיבים לו טוב מהכנות
 יורד אל שאל עד לעולם ואינו מקבל מנוחה אפילו בשבתות וי"ט ור"ח כ"ל וכן הדין אל מחלל
 שבת ושם שמים בפרהסיא שלל שבו בתשובה שלימה ורוחו משוטט אנה ואנה ואין מעניח בו
 ולפעמים הולך ועומד על הפתח ג"ע ואין פוחה לו והנפש גם היא משוטטת בעולם ורואה גופו
 נרקב ורמם מהחולעים ובדין ההוא מתאבל מאד ועל זה נאמר אך בשרו עליו יאכב ונפשו עליו
 תאבל ודע כי כפי גודל חטא הגוף כך הוא גודל לער הנפש ורוח הנשמה לפי שיש נפש שאין לו
 מנוחה אפילו בגוף אבל הולך ומשוטט ומתגלגל בעולם ועליו נאמר ואת נפש אויבך יקלענה ברוך
 כף הקלע ויש שנכלה עם הגוף ועליו נאמר והכרתי אותה מקרב עמה ויש מי שנכרת ממקום
 אחר ועליו נאמר ונכרתה הנפש ההיא מלפני מאי מלפני דלא שריא עליה רוחא ואז אין לו
 שחפיה כלל עם הנשמה ולא יודעת מן העליונים מאומה וגדמה לנפש הבהמה . ושם בזהר
 בפרשיות הנז' מאריך להראות כמה שפטים ודינים נעשה לנשמה והגוף הן נפרדים כמו נאגדים
 יחד כי כפי מדרגת החטא כן הוא העונש . ואומר בפרשת בא שהשטן נאמן להעיד על מעשה
 יחיד אבל לא מהרבים וחותם ואומר כשהגוף נכלה בקבר כל הדינים נשלמו והגדון לשאל יורד
 והזוכה לנוח עולה כפי מדרגתו ויש נדונים להעשות עפר ולהשימם תחת רגלי האדקים . ובפ'
 יקרא אומר שלפעמים נפש הרשעים מתדבקת במזיקים ושם כמוהם . ואמרו חז"ל במסכת תענית
 וכן על פסוק כפר על עמך ישראל ומביא לרור המור פ' ויחי כי הקינות והספד וד"ת וכן הקדיש
 מועיל מאוד למתים והמתים נפדים בממון החיים עד שאמרו כשם שהקשת מעלה החץ כן ההספד
 מעלה המת . וכבר נודע מעשה ר' עקיבא אשר הוא כמו היסוד אל מנהג קדיש יחוס וכן בעל
 הרוקח אומר שמן השמים יודעים אם הטובה שעושה החי לכפרת נפש המת אם היה המת חי
 היה עושה הטובה ההיא מעלים על המת כאילו עשה הוא הטובה ההיא . וראיתי בחקוני הזהר
 סי' מ' כי המתים קודם י"ג שנה יש להם חלק לעה"ב ומי"ג עד כ' שנה בני עונשים ב"ד
 שלמטה הקב"ה מזכה אותם להמיתם זכאים ולא ימותו חייבים ואם חטאיו גדולים אפילו שאינו
 צד עונשין שלמעלה מלאך המות המיתו בדרך מקרה ועליו נאמר יש נספה בלא משפט וכן נאמר
 עוונותיו ילכדו את הרשע ובה מקבל ענשו ואינו נדון מן ב"ד שלמטה ולא מצית דין של מעלה .
 ועל דבר הטובה שחניע לנשמה וברעה שתמלא אותה כפר מעשיה אפילו שהרחבת הדיבור לעיל
 אוסיף שנית להעידך עליו בקיבור דברים כי כבר הרמז"ם בפ' המשניות בפרק חלק הרחיב
 בלמודים י"א שהשכר הוא כי הנשמה הולכת אל ג"ע והוא מקום שיש בו כל תענוג בני אדם
 וגינהם הוא מקום צוער באש שבו שורפים הגויה בכל מיני לער . ומביאים בזה ראיות
 משפטי פסוקים ומדברי חז"ל ויש אומרים שהתענוג יהיה בימי המשיח ואז יחי' בני אדם כמלאכים
 ופוליא הארץ בגדים ארוגים ולחם אפוי . וגינהם הוא שלא יהי' האדם מזוי באותן הימים ועל
 זה מביאים ראיה מפסוקים ומדברי חז"ל . ויש אומרים הטובה הוא מנוחה הגוף והשגת החיות
 בגשמיית בעולם הזה והרעה הפך זה ומביאים ראיה מפסוקים ומדברי חז"ל . וי"א שהטובה

לְעֵינֵינוּ עִם לְעַר וְלָרָה רַבָּה לְבַחֲרָה הִיא וְלֹא הִיא לְדַבֵּר עוֹד . ע"כ הִיא הַמַּעֲשֶׂה . וּמַעֲשִׂים אַחֲרָיִם בְּסִגְנוֹן הַזֶּה וּמַתְמַיִּים יוֹסֵף הוֹגֵדוּ לִי וְגַם רִאִיתִים חֲמוּמִים . הֲא' מֵהֶם מַחְכְּמֵי לֶפֶת מוֹבָב שְׂאִירֵעַ שֶׁסָּו וְה' מַחְכְּמֵי אִיטָלְיָהָ שְׂאִירֵעַ בְּאֶנְקוֹנָה מְרוּחוֹת אֲנָשִׁים רוֹגִים וְחַלְוִיִּים שֶׁנִּכְנְסוּ בְּגוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְע"י הַשְּׂבָעוֹת וְעִשׂוּיִם מִגְּשֵׁרִית וּבְדוּמָה בְּנִחְרֵי הַגּוֹף הִיוּ הַרוּחוֹת מוֹדִיעוֹת וּמְגַלִּים שְׂמוֹתָם וּמְסַפְּרִים מַעֲשֵׂיהֶנּוּ כֹל מְאֹרְעֵיהֶם וּמְקוֹם מוֹשְׁבָתָם וְעוֹנוֹתֵיהֶם שְׁעֵלֵיהֶם הִיוּ נִכְסִים בְּגוֹפּוֹת וְהוֹלְכִים נְעִים וְגַדִּים . וְאַחֲרָיִם הִיוּ מַעֲשִׂים שֶׁכֹּל דְּבָרֵיהֶם אִתּוֹ וְע"י הַשְּׂבָעוֹת הִיוּ מוֹלִיֵּחַן אֹרֶחַ מֵהַגּוֹפִים וְהַמְקוֹם שֶׁהִיא יוֹלֵא בּוֹ הַרוּחַ הִיא מַתְעַבָּה . וּבְרִאִוְתָהּ וּבְשִׁמְעֵיהָ כֹל הַדְּבָרִים הַאֲלֵה אִמְרָתִי אֵין סֶפֶק שֶׁתִּכְתַּם יִשְׂרָאֵל גְּבֵרָה עַל הַטֵּבַע וּפִאֲשֵׁר נִרְאָה בְּקֶלֶת הַדְּרוֹשִׁים שֶׁעֲכַחְתִּי לַפְּתִיךְ מֵהַזֶּהרֶה אֲשֶׁר לַשְּׂבָעוֹת שֶׁאֲלַחֵךְ עַל הַדְּבָר הַזֶּה בְּחַרְתִּי לְשׂוֹב שְׂנִית לַעֲרוֹךְ אֹרֶחַ לַפְּתִיךְ בְּקֶלֶרֶס עִם קַדְמַת הַיְדִיעָה מִמֵּהוּת הַנֶּפֶשׁ וְכַחוֹתֶיהָ בְּקֶלֶרֶס וַיִּקַּל מֵעֲלִיךְ הַבְּנָתָם . הַגְּשֵׁמָה הִיא בְּרִיהַם גְּבֵרָתָהּ מִמֵּנוּ יוֹת' כִּמּוֹן בְּרִיאַת מְלֹאכֵי מְרוֹם וְהִיא כִּמוֹת אֲחִירֵי כ"כ דָּקָה מִן הַדָּקָה בְּכַחוֹתָהּ וְאִיִּכּוֹתָהּ וּבְהִירוֹתָהּ שְׁאֵין כַּח בְּחוּץ רִאִוְתָהּ לְרִאִוְתָהּ וְלֹא בְּשִׁכְלָנוּ לַעֲלוֹת בְּדַמְיוֹנָה . וְהִנֵּה בַעַת בְּרִיאַת הָאָדָם הוּא יוֹת' זוֹרְקָה בְּגוֹף הַכּוֹחַ זָכָה וְבָרָה וְנוֹתֵן אֵלֶיהָ כַּח לְהַאֲלִיל מִמֵּנָה כַּחוֹת הַרְבֵּה לְחַוֵּלַת הַגּוֹף הֵן בְּשִׁכְלוֹת כִּמוֹ בְּגוֹפִיּוֹת בְּאֹפֵן כִּי יוֹלֵא מִמֵּנָה כַּח ה' הַנִּקְרָא רוּחַ וְהוּא כִּמוֹ מִשְׁנֵה לַמֶּלֶךְ כִּי יֵשׁ בּוֹ כַּח בְּהִגָּתָה הַגּוֹף וְהַחֲשִׂים הַדְּקִים כִּמוֹ רִאִוְתָהּ וְרִחַ וְשִׁמְעֵהּ וְחוֹשִׂים פְּנִימִיִּים כִּמוֹ דַּמְיוֹן וְכִיוֹלָא וְנַעֲנֵעַ הָאֲבָרִים וְהַזְנָתָם בְּחֻמְעוֹת הַוּוֹרִידִים קִטְיֵה בְּרוּחַ הַחַיּוּת אֲשֶׁר בְּדַמַּת הַדָּק וְכִיוֹלָא . וְגַם יוֹלֵא מִמֵּנָה כַּח אֶחָד יוֹסֵף גַּם הַנִּקְרָאָה נֶפֶשׁ אֲשֶׁר נוֹתֵן בּוֹ כַּח לַפְּעוּל פְּעוּלוֹת הַחַיּוּת כִּמוֹ חוֹשׁ הַמַּשּׁוֹשׁ וְעַסֵּם . וְכֵן כַּחוֹת פְּנִימִיּוֹת כִּמוֹ שְׂשׁוֹל הַאֲלֻמּוּמָה וְע"כ הַאֲלֵה . וְהַדְּבָר הַזֶּה נִמְשַׁל אֵל לְהַבִּת אֵת הַיּוֹלֵאֵת מִן הַגֵּר כִּי גֵרָאָה בְּרִאִוְתָהּ אֲלֵל הַפְּתִילָה אֹרֶחַ בְּהִיר כֹּל כֶּךָ שֶׁמִּתְרַאָּה עֲמוּק וְחוֹשֵׁךְ וְהִיא זֶה דוּמָה לְנִשְׁמָה אַח"כ עוֹלָה וְיּוֹלֵא מִמֵּנָה לְהַבִּת בְּהִיר הַמִּתְרַאָּה אֹרֶחַ אֵל חוֹשֵׂיוֹ . וְזֶה דוּמָה לְרוּחַ . וּבְשִׁלְשִׁי' יוֹלֵא כִּמּוֹן לְהַבִּת חוֹךְ מַעַט וּמְדַקְדָק וּמַתְפַּרֵד וְיּוֹלֵא כַּחֲזוֹ אֵינּוּ וְהִיא זֶה דוּמָה לְנֶפֶשׁ . וְא"כ נוֹכַח לְגַזֵּר אֹמֵר כִּי שִׁקוֹל דַּמְיוֹנֵנוּ לְהַבִּין . כִּי מֵאֵץ הַגְּשֵׁמָה תִּיבָה בְּרִאִת הָאָדָם וּבְחֻדְרֵי הַמוֹחַ הוּא מְקוֹם מֵאֵץ הַשֶּׁכֶל וְהַבִּינָה וְהַדַּמְיוֹן וְכֹל כַּחוֹת אֲשֶׁר עִם הַדּוּמִים אֵל כַּחוֹת הַגְּבֻדִים . וּמֵאֵץ הַרוּחַ יִהְיֶה בְּכַד כִּי מִשֵּׁם יוֹלֵאִים כֹּל כַּחוֹת הַגּוֹף הַגְּבוּרִים . וְאֵל יִשְׂאֵלךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹעִילֹת . וּמֵאֵץ הַנֶּפֶשׁ יִהְיֶה בְּכַד כִּי מִשֵּׁם יוֹלֵאִים כֹּל כַּחוֹת הַגּוֹף הַגְּבוּרִים . וְאֵל יִשְׂאֵלךְ לְבָרֵךְ לֵאמֹר כִּי נִכְלָא מַפְזֵר בְּחִירָה וּבִיחֻים וּבְחוֹזִים וְגַם בְּדַבְרֵי חַז"ל שֶׁהַגְּשֵׁמָה נִקְרָא עַל שֵׁם רוּחַ וְנֶפֶשׁ . כִּי רִאִי שֶׁאֲדַע שֶׁהוּא עִם מוֹשַׁל אֵל הַגְּשֵׁמָה לֹא עִם מַעַס . וְהִנֵּה בַעַת יִצִּירַת הָאָדָם הוּא יוֹת' נוֹתֵן כַּח אֵל כּוֹכְבֵי מַעֲלֵה וְהַמּוֹלֹת הַהוֹלְכִים צַעְלוֹי הַשָּׁמַיִם שִׁפְעֵלוּ כַּחוֹתָם כֹּל א' כִּי תִכּוֹנְנוּ וּמַעֲלָנוּ וּמְלַאכְנוּ עַל הַבְּרִיהַם שֶׁנִּבְרָאָת כִּי הַשְּׂבָעוֹת וְהַרְגֵעִים שֶׁהוֹלֵךְ יוֹלֵא לְחַיִּיר הַעוֹלָם וּבְגֵבֻרָתָם בְּבִטָּן אִתּוֹ . וּבְפִרְט נֶפֶסֶק הַדִּין מֵהַמּוֹלֹת וּכְכִזִּים הֵם בְּרִשּׁוֹת יוֹת' כַּחֵם יִהְיוּ יְמֵי חַיֵּי זֶה הוֹלֵךְ הַנִּבְרָא אֵז צַעְלוֹם הַגְּשֵׁמִי כִּי שַׁעַר הַשָּׁמַיִם שֶׁנִּזַּר הַשָּׁמַיִם שֶׁהוֹלֵךְ יוֹלֵא לְחַיִּיר הַעוֹלָם וּבְגֵבֻרָתָם רְלוּנָה לְהִיּוֹתָהּ מַתְעַנְגָּת מֵאֵז כַּעֲבֻרָתָהּ בְּשֵׁשׁ יְמֵי בְרִאִשִׁית בְּמַרְאוֹת לְבָאֵי מְרוֹם וְזֶה נִקְרָא חֲפִיצַת כַּחוֹת . וְהִנֵּה אֵת לְחַיּוֹ סִיבָה זֶה הוֹלֵךְ יוֹת' בִּלָּא עִתּוֹ בְּמִיתָה מִשּׁוּנָה אֵת בְּרָזָנוּ אוֹ ע"י אֲחִיבּוֹ אוֹ דִּינִים . לֹא תוֹכַל הַגְּשֵׁמָה לַעֲלוֹת חִיכֵף אֵל דִּינֵי מְרוֹם לַת חֲשָׁבוֹן מַפְעֻלּוֹתֶיהָ צַעְלוֹם הַזֶּה אֵת מוֹבִים אוֹ רַעִים . עַד אֵת כֹּל הַיָּמִים שֶׁנִּזְרָו עֲלֵיהָ מִמְרוֹם לְחַיּוֹת צַעְלוֹם הַזֶּה . אֲבָל בְּחַלּוֹי הִיא תַעֲמוּד בְּג"ע שֶׁל מִשָּׁה אוֹ מְקוֹם אַחַר בִּיּוֹנֵי אֲשֶׁר אֵינָה מַתְעַנְגָּת מֵאוּמָה וּבְחַלּוֹי אֵינָה מְקַבֵּלַת לְעַר עַד שִׁפְלִימוֹ הַיָּמִים הֵם . וְעֵינַן מַסְכַּת חַיִּינָה פ"א מַעֲשֵׂה מִלֶּאֱךָ הַמוֹחַ עִם מְרִים מִגְּדֻלַת שַׁעַר נָשִׁים עַל פְּסוּק יֵשׁ נֶפֶשׁ בִּלָּא מַשְׁפַּע וְכו' יֵשׁ עַל זֶה הַדְּרוֹשׁ . אֲוֹלֵם יֵשׁ לְהַאֲמִין כִּי לֹא מִמֵּנָה מִמֵּנָה לְעַר בְּהַתְלָאָה מְשׁוֹלֵלַת מֵהַתְעַנּוֹת הַקַּדְמוֹן אֲשֶׁר זוֹכֵרַת הַיּוֹת לֵה מִי אֵז וּמִי קִדַּם בְּשֵׁשׁ יְמֵי בְרִאִשִׁית שֶׁנִּבְרָאָת אוֹ לַפְּחוֹת מֵהַתְעַנּוֹת הִיא לֵס בְּגוֹף צַעְלוֹם הַזֶּה אֵת הִיא שׁוֹכְנָה בְּגוֹף זָךְ וְעַל מְדוֹת טוֹבִים וְאֵיִם הַמּוֹדוֹת וְיִרְאֵה אֲלֻקִּים וְחוֹךְ זֶה לֹא תַחֲסֵר מִלֵּתָה זֵז כַּחֵם הַנִּהְיֵה אֵל הַרוּחַ כַּחֲזוֹ הִיא הַנֶּפֶשׁ מִשֵּׁם פְּעוּלּוֹתֶיהָ גְבוּרַת הוֹלֵךְ אֵל הַגּוֹף בְּקֶבֶר וּמִשְׁחַדֵּל לַפְּעוּל וְאֵינוֹ יוֹכֵל כִּי נַעֲדַר מִשֵּׁם כַּח הַגְּשֵׁמָה וְהַרוּחַ וְעַם כֹּל זֶה פּוֹעֵלַת כִּי כַּחֵם אֵת עִם וּמִגְּדֻלַת שַׁעַר הַגּוֹף וְלִפְרִים וְכִיוֹלָא לְאֵלָה . וְעַם עֲמַדַת

וזכרה את הגוף ובטלתו חבלה גם היא ונעדר זיו הגשמה מעליה מכל וכל. אולם כח הרוח מקבל
 גם הוא מהגשמה כל משך הימים האלה כמו הנוהג כאלו יהיה הגוף חי וקיים והולך אל הגוף
 לפעול בו ובראותם שאינו קם ולא זע חושב שאינו נושג הקדוש ונכח זכותו וביטוחו הולך
 ומשופט בעולם לבקשו. ובמשך גלותו והשופטתו לרוב עומתיו לפעמים יפגע בחבורות של מלאכי
 חבלה אשר גם הם משופטים בעולם כנראה בחיוב ובראותם הרוח הזה לוקחים אותו ומליקים
 בו ומשליטים אותו בחוך קף הקלע מחבורה לחבורה ולבסוף משליטים אותו בחיוב הגוף של בני
 אדם אסור בזית האזורים גם לא ידע בשכבו ובקומו זולתו אחרי הכנסו. והנה בזית פלולה
 ממלאכי חבלה. וגם אחרי שנאסרה בגוף האדם ולא תמנע הגשמה מלהשקות מדורה כנהוג.
 בכל האפשר אל הרוח לקבל למען חובל לעמוד ולהיות כל ימי הער הבוא. וזה האופן יש
 לרוח ההוא כח לעמוד כהיכל האזורים ההם ולפעול פעולתם הרוחניות כמנהגם ממש אל
 הגוף הראשון שלהם לשוב הם לרע כאשר נמלא וסוף ממנידי אמת שמעשים בכל יום ברוחות
 הנכנסות בגופות שנמשך הרוח הנולדי בדתו והרוח הישראלי בדתו והרוח הישמעאלי בדתו.
 אומר הוזהר פ' תלך כי המת בלי בניס רוחו הולך נע ונד עד שימלא מקום מנוחה. והכמי
 זולתו אומרים שזה הרוח נכנס בגוף ההוא הוא שד ולא ברירה אחרת ולכן אומרים מה שגראה
 להם בחלקות חכמים הדברים על הדבר הזה חובל לקחת הילוך שהרחצתי עד עתה או הילוך
 אחר שאומר הוזהר פרשת ויחי וחלומה האומר בקולר רב שהימים אשר הלדיק פועל איזו מלוא
 הולכים ומעידים עליו ואז עושים לו מן השמים מלבוש פהיר והולך לעמוד בג"ע כפי מדרגתו
 וכן ימי הרשעים הולכים להעיד נגדו על חטאיו ואז עושים לו מלבוש של סומאה והם נעדרים
 והולכים נעים ונדים ואין להם מנוחה. או שאוכל לקחת הילוך אחר שרומז הרמב"ן בפ'
 בראשית ואערכנו לפניך בקלרה השי"ת ברא מן האפס המוחלט יסוד דק מאד חין בו ממש חבל
 היא כח מוכן לקבל לורה הנקרא אלל היוונים היולי ואחר היולי לא ברא דבר אחר חבל יזר
 ממנו הנורות ובפרט לורת האדם באופן שכל חלק קטן או גדול שנגוף האדם והמונחו ועד שער
 ראשו יהיה בו היסוד הדק ההוא ואצילו שימות ויכלו החמרים העבים עם כל זה ישאר תמונה
 הגוף וכל אבריו מן היסוד הדק ההוא הפשוט אשר לא יפגשוהו הראות וכ"ש המשוש וחוח משוטף
 בנפשו החיוניות ואותה התמונה היא חלק בגוף אשר יקבל שכר ועונש הנלתי וחיה שנקרא רוח
 להיות יסוד דק ופשוט וכפי דרכו יוכל להיות זה הנכנס בגופות זרות ועושה מה שעושה :

דרוש המטבע ומרות ועתה אערוך לפניך מטבעות ומדות הזכר בפסוק וגם אביאם כפי ערך
 מטבעות ומדות איעליהם לפי יכלתי למען יקל לפניך הבנתם. במטעות
 דעדיית פ"א אומר סלע של מעשר שני ר' מרפון אומר שהוא ד' אספרי כסף ומפרש הרמב"ם
 שהאספרי הוא דבהש בלשון יון ועד היום לא נחברר לנו כמה אספרי לסלע והברטורה מפ' שהיא
 מטבע בארץ יון שעד היום קורין לו אספרי נמלא שהסלע היא כ' אספרי קדושין פ"א אמרו
 חז"ל פרוסה א' משמנה בחימר האיטלקי מעה ב' פונדיון ו' מעה כסף היא דינר פונדיון ב'
 איסרין איסר ב' מסמסים מסמם ב' קונטרודקין וקונטריק ב' פרוסות רש"ג אומר ג' הנדרסין
 למעה ב' הנליון להנדרם ב' שמנין להנך. ופירש רש"י כל אלה הם מטבעות קטנות זו מזו מסכת
 שקלים. הסלע בזמן בית שני שקל שפ"ד שערות בינומיות. הרי"ף במסכת קדושין פ"ק ו' מעה
 כסף דינר מעה ז' פונדיון פונדיון ב' איסרין איסר ד' מסמסים מסמם ב' קונטריקין קונטריק ב'
 פרוסות נמלא שפרוסה הוא א' משמונה בחימר האיטלקי והוא שיעור א' מקלג דשטרע והוא
 דינר זהב של ערביים נמלא פרוסה ע"פ השיעור הזה הני מנה לפי שדינר של זהב ל"ב חכה
 וחכה פירש רש"י שהיא גרעין והר"ן פי' שהיא משקל הני שעורה. ו' עזרא פרשת חיי שרה
 ופקדיו בקע היא הני שקל כתר ג' אלפים שקלים. הרמב"ן בערובין פ"א אומר ליפרא היא ב'
 רביעיות. שוכלל הני רביעית מנה ק' דינרין דינר חזו הכל אחד. ומטבע של אותן הימים היה
 א' חלקים נחמד וז' של כסף והוא ו' מעין מעה שהיה נקראת בימי מדע"ה גרה היא י"ו שערות
 דרכין משקל ב' סלעים סלע ארבע דינרין סאה האמורה בכל מקום ו' קבין. רש"י בס' הפרדס
 או' כסף השדיון שיה ל' זו והיא ה' סלעים סלע ד' דינרין דינר ו' מעות מעה ב' פונדיון פונדיון

ב' איסרים איסר שני מוסימומין מוסימום ב' קונטרקין קונטרקין ב' פרוטות פרוטה חלי שטורה כסף
 וזו היא הפרופה שאמרו חז"ל שהיא ח' משמנה באיסר האיטלקי. הר"ן סוף כתובות מאריך
 במשקלים האלה ומביאים למטבע ספרד רבינו ישעיה אחרון הנקרא ריח"ז אומר בקדושין ומביאה
 הג"ה פרק האשה נקנית הסלע משקל חלי אונקיא של כסף במשקל ששוקלין בו הזהב שהוא משקל
 חשעה גרעינים של חטה דינר הוא מד' שבלע. איסר ח' מל"ד דינר. הפרופה ח' מ"ה
 באיסר. מרדכי פ' יש בכז' או' ה' סלעים שנקראו עשרים גרה וכן גרעינים של חרובין ואני
 מלאכי כן בזן עזרא פ' תשא ונקראו גרה על שהבהמות אוכלת אותם ומשקל ב' גרה של כסף
 הוא השקל והוא דבר מועט ורחיטי בהג"ה דמרדכי סוף כתובות מהדוקטי ויוניאטי ס' החטך
 במלות ש"ן אומר כל המשקלים האמורים דיני ערכים הם שקלי הקדש וידעו בקב ל' שהוא
 משקל ש"כ גרעינין של שטורה מכסף לרוף וכבר הוסיפו עליו חז"ל ועשו משקלו כמשקל המטבע
 הנקרא סלע בזמן בית שני שהוא משקל שכ"ד שטורות ציונית וסלע זה אמרו שהוא ד' דינרין
 דינר ו' מעין המעה היא הנקרא בימי מרע"ה גרה וכן תרגום אונקלים גרה מעה ומשקלה ס'
 שטורות ואלו מלאחי מפוזרים בקונטרסים ומקומות שונים בלי מורה מקום כל כסף האמור בתורה
 הוא כסף יורי. כל זוז או פלגא דוזו הוא דינר לורי. כסף לורי הוא דינר והוא משקל כסף
 זחאי בקרוב והוא ל"ו גרעיני שטורים. סלע לורי הוא ד' דינרים שהוא ו' כספים והוא שקל
 הקדש הגז' בתורה. שקל האמור בתורה נקרא סלע במשנה סלע שהיא שקל הקדש הוא ד' דינרין
 והוא שמ"ד גרעינין כסף. ה' סלעים של בכור הם אלף תקמ"ב גרעיני כסף מנה לורי משקלו ק
 דינרין חס כן המנה לורי הוא כ"ה סלע לורי ערפשיקה ואיסתרא וסלע מדינה ופלגא דוזא כל
 ח' והם כסף לורי של כסף הגז' במשנה או צרייתא הוא כסף מדינה כסף מדינה הוא שמיני
 דינר שנקרא כסף לורי ומשקלו כ"ה גרעיני שטורים סלע מדינה הוא ד' מן כסף מדינה ח"ו
 סלה מדינה הוא כסף לורי והוא פלגא דוזא והוא חלי משקל דינר כל שקל האמורה בתורה היא
 סלע. ובגבי' ליטרא ובכתובי' מקטרין חוץ משקלי עפרון שהיו קטרין זה המלא במדרש רות
 ובמדרש חיי שרה. שקל מדינה הוא חלי סלע מדינה שהוא ב' דינרין. מנה מדינה הוא כ' הסלע
 מדינה שהוא י"ב דינרין מסלע לורי ובכתובות פ' מליאת האשה יש מנה מ' סלעים כל דינר זה
 המזכר במשנה או צרייתא הוא כ"ה זוז. דינר זהב הוא כ"ה דינרין כסף שזה ב' דוקטי מני
 והוא ד' דינרין זהב או כ"ה סלעים כסף שזה י"ב דוקטי ככר כסף והוא שלשה אלפים שקל
 כסף שהם שקלי הקדש אלף ת"ק דוקטי ככר זהב שזה י"ב אלפים דוקטי צפ' יש בכור הן
 הוא י"ב לוגין צפ' כילד מצרכין נראה ששיעור כזית הוא ע"ב גרעין וכן נראה בהר"ן במסכת
 יומא. עזרא פרשת ויקרא אומר עשירית האיפה הוא מאלל איש ח' ציום. אומר בהלכות בכורים
 שיעור העיסה שחייבת בחלה מלא העומר קמה והוא מדה המחזיק י' אלבעות על י' אלבעות
 צרום ג' אלבעות וחשיטי אלבע בקירוב והוא כמו מ"ג צלים וחומש צילה ציונית והם משקל
 כ"ו סלעים וב' שלישי קמה חטים במלרי' והוא שיעור ב' קבים פחות חומש. ואומר צפי' המשניות
 במסכת עדיות פ"א שמשקל מלא העומר הוא חק"ך דרהה והוא מטבע נקרא כן בלשון ערבי.
 ואומר גם בהרפ"ה שמשקל הדרהס ידוע היום במלרים ובכל ח"י שהוא משקל ס"ח גרגירי
 שטורות בקרוב. הקב ד' לוגין הלוג ד' רביעית. הרביעית היא אלבעיים על אלבעיים צרום
 אלבעיים וחלי אלבע וחומש אלבע. ואלבע הוא רוחב הגודל. ואני העיר המחבר עמדי ע"ז
 השיעור מהרביעית אשר נמלא בכל שיעור ומשקלות ויא' לי שהרביעית עולה אלף הר"פ שטורים
 ציוניים מגלולותיו ושוקלים במשקל בולגיי שהיא עיר מטרופולין שלנו ג' אונקיות פחות מעט
 וסמאלאו בנקל בהשימך לכל קראט"ו ד' גרעינים וי"ח קראט"ו לכל סקודו וט' סקודו לאונקי.
 ואומר הרמב"ם במקום המזכר עשיתי מדה בחלית מה שיכלתי מהדקדוק ומלאחי הרביעית המזכר
 בכל התורה תכיל מן היין קרוב לכ"ו כספי הנקראים בלשון ערבי דרהס ומן המים קרוב לכ"ז
 דרהס ומן החם קרוב לכ"ה ומקמת הטה כ"ו י"ט. ואלה הדרהס כלם מלריות. ואומר בהלכות
 שביעית עשור פ"ב שהוא כמלא לוגמז ר"ל כדי שישלם מלד ח' ויראה מלא באדם ציוני והוא
 מעט פחות מרביעית לוג. ולא קאמר כמה פחות מיני. תוספת דערובין גרונת היא ג' ציים.

כִּיִּם חָזִי בַיָּהּ . כּוֹתֵבֵת הַגֵּסֶה הוּא פְחוּת מְכַבֵּיֶה בַיָּהּ הִיא מֵהַרְגִילֹת סוֹפֵסֶה פ' הַלּוֹן גְּרוֹגֶרֶס
 יוֹתֵר גְּדוֹל מְכֻזֵּת וּבִפְרָק הַלְּטִיעֵה גְרוֹגֶרֶת כְּמוֹ שָׁיִם בַּיָּהּ וְהַבַּיָּהּ ב' זִימִים וּבִפְרָק אֲמָרוּ לוֹ אֲמָרוּ
 הַכּוֹהֵנֶת הִיא ב' בַּיָּים הַר"ן בְּמִסְכַּת יִמָּח אֲמָרוּ וְלִירֵךְ לִמְעַט חִלְהֵה שְׂבִין הַאוֹכֵל אֲשֶׁר בְּכּוֹתֵבֵת
 וְגִרְעָנָהָ בַר שֶׁשָׁה סִי' ח"י חָזִי לֹג הוּא ג' בַּיָּים רַש"י בְּמַע"ה פ' הַשּׁוֹכֵר אֲמָרוּ אֲכִילֵת פֶּרֶם
 הוּא שִׁיעוֹר שְׁהוּת אֲכִילֵת פֶּרֶם הוּא חָזִי כִכֵּר שֶׁל עֲרוּבֵי חֲמוּמִין וְשִׁעוֹר חַז"ל ג' כִּכֵּר לִקְבֵה וְהוּא
 ד' בַּיָּים . הַרְמַב"ם עֲרוּבִין פ"ד אֲמָרוּ הַסּוֹמֵר הוּא הַכּוֹר וְהוּא ב' לִשְׁכִּין הַלֶּחֶךְ ט"ו סֵאִין נִפְלֵא
 הַחּוֹמֵר ג' סָאֵה שֶׁהָן ט"ו אֲיִבוֹת כֹּל ג' סֵאִין הוּא חִיפָה . כֹּל חִיפָה ג' סֵאִים וְהוּא שִׁעוֹר הַבֵּת .
 וְכֹל אֶחָד מִקַּן עֲשִׂירִית הַחּוֹמֵר אֶךְ הַחִיפָה הִיא לִיבֵשׁ וְהַבֵּת הִיא לֵלֵחַ י' בַּיָּים הֵם ה' חּוֹמֵר וְכּוֹר
 הוּא ל' סָאֵה לֶחֶךְ הוּא ט"ו סֵאִין וְהוּא חָזִי כּוֹר . עוֹמֵר הוּא עֲשִׂירִית הַחִיפָה חּוֹמֵר הוּא ל' גְּרָבִים
 בְּדָבָרִים לְחִים בְּמִקּוֹם כּוֹר בִּיבֵשׁ גֶּבֶר בַּלֵּחַ הוּא בְּמִקּוֹם סָאֵה בִּיבֵשׁ וד' קָבִים הוּא שִׁיעוֹר מִשׁוּי
 חֶרֶקֶב הוּא חָזִי סָאֵה וְהוּא ג' קָבִין וְחֵלֶה ב' מְדוּת שֶׁל גֶּבֶר וְחֶרֶקֶב תַּמְלָאֵחַ בַּפ' הַמּוֹכֵר אֶת
 הַסְּפִינָה . חֵרֶדֶב הוּא חָזִי סָאֵה וַיֵּשׁ לוֹ רוֹבֵעַ וְהָיָה רוֹבֵעַ עוֹלָאֵה ח' מֵהַמְּסָה בְּרוֹבֵעַ וְכֵן חוּמֵן .
 סָאֵה מְדָבְרִית קַמ"ד בַּיָּים שֶׁהָהוּ' קָבִין שֶׁהָהוּ' כ"ד לֹגִין סָאֵה יְרוּשְׁלַמִּית עוֹדֶפֶת עַל שֶׁל מְדָבְרִית
 שְׁהוּת וְהִיא כְּמוֹ ר"ז בַּיָּים . סָפֵל סָאֵה וְסָלָגֵה . הַסָּפֵל ק"כ וְסָלָגֵה בְּמִדַּת הַלֵּחַ עוֹשֶׂה אֲדָם הִיִן
 וְחָזִי הִיִן וְשִׁלְשֵׁת הִיִן לֹג וְחָזִי לֹג וְשִׁמְיִית לֹג . וְה' בְּשִׁמְנֵה בְּשִׁמְיִית וְנִקְרָא קֶרֶטוֹב . אֲסִמְכַתֵּת
 שִׁיעוֹר שִׁשִּׁים הוּא כִי הַמּוֹרֵה זִכְרָה בְּחֵיל נִזִּיר וְלִקַּח הַכֶּהֵן הַזְּרוּעַ בְּשִׁלָּה מִן הַחֵיל . וְהֵנָּה נִחְבָּשֵׁל
 ג' כ' חֶלֶק הַכֶּהֵן שֶׁהוּא אֲסוֹר לִישְׁרָאֵל עִם מֵה שִׁיִּאֲלוּ הַבְּעִלִּים הֵנָּה נִלְמַד מִזֶּה שְׁזֵהוּ חֲתֻלִּית הַשִּׁיעוֹר
 אֲשֶׁר יוֹתֵר אֵת יִתְבַּשֵּׁל דְּבַר הַמּוֹרֵה עִם הַחֵיכּוֹר וְזֶה הַשִּׁיעוֹר ח' מִשְׁשִׁים . כִּי כֵן יִחַם הַזְּרוּעַ אֵל
 כֹּל הַחֵיל לְפִי מֵה שִׁבְחָהוּ חַז"ל . וְכֵן עַל שִׁיעוֹר כִּזִּית אֲמָרוּ לְפִי שֵׁאִין כִּזִּית הַבְּלִיעִיה מֵחֻזֵּק
 יִהְיֶה יוֹתֵר מְכֻזֵּת וְגַם לֹא יוֹרְגֵל לְבָלוֹעַ מֵהַחֻזֵּן יָחַד בְּכִזִּית הַבְּלִיעִיה פְּחוּת מְכֻזֵּת אֵת לֹא הִיא הַדְּבַר
 הַנֶּאֱחָל כִּזִּית שְׁלִימָה כִּי אִזוּ יִתְכֵן שִׁיִּאֲכֵל הָאֲדָם הַדְּבַר הוּא לְבָדוּ אֲשִׁי' שִׁלָּה יִהְיֶה מִמֶּלֶךְ כִּזִּית
 הַבְּלִיעִיה . הַרְמַב"ם הַלְכוֹת ס"ח הָאֲמָה הַמְּאֹרֶה בְּכֹל הַשִּׁיעוֹרִים בַּיָּוֵ' ו' עַפְחִים . וְסָפֵה הַאֲמוֹר
 בְּכֹל מִקּוֹם הוּא ד' אֲלֻבְעוֹת גְּדוּלָה וְגוּלָה הַאֲמוֹר בְּכֹל מִקּוֹם הוּא בִּיגוּי בְּאוֹרֶךְ ע' שְׁעוֹרוֹת כִּזִּית
 וּבְרוּחָהוּ ו' שְׁעוֹרוֹת בִּיגוּיָוִיִּם זו בָּדָד זו בְּרוּחֵה . וְדֵעַ כִּי אֲלֻבְעֵה רַחֲשׁוֹן שְׁהוּא עַב וְקָטָן נִקְרָא
 גוּלָה וְלוֹ סְגוּלַת חוֹשׁ הַטַּעַם . הַשְּׂנִי הַקְּרוֹב לוֹ נִקְרָא אֲלֻבְעֵה וְלוֹ סוּלַת חוֹשׁ הַרִיחַ . הַב' שְׁמוּךְ לוֹ
 נִקְרָא אֲמָה וְלוֹ סְגוּלַת חוֹשׁ הַמַּשּׁוּם . הַד' שְׁמוּךְ לוֹ נִקְרָא קְמִיָּה וְלוֹ סְגוּלַת חוֹשׁ הַרְחוֹשׁ . הַה'
 הַסְּמוּךְ לוֹ נִקְרָא זֵרֵת וְהוּא קָטָן שֶׁבְכֹלֵם וְלוֹ סְגוּלַת חוֹשׁ הַבְּמַע אֵלוֹ הַסְּגוּלוֹת נִרְאֶה לְפִי שְׂכ"ח מֵהַס'
 קָל לוֹ לַעֲשׂוֹת וְלִלְכֵת אֵל הַאֲבֵר הַנְּחַלֵּה בּוֹ חוֹשׁ שֶׁלֹּ בְּלִי שִׁיכּוּן הָאֲדָם עַל זֶה . וְהָיָה הַלְּטִיעֵה עֲמַדָּה
 עַל הָאֲמָה זו וְלִהְיֵא' אֵל שִׁיעוֹר אֲמָה מְבּוֹלְגִיִּים אֲשֶׁר יֵאָבִי לְגַלְיֹלוֹת אֲחֵלוֹ . וּמִלֵּאחֵי כִי וְאֵת
 הָאֲמָה בְּגַמְרָא הִיא שְׂבַעֵה שְׁמִינִית מִן אֲמָה בְּלוּגִיִּיה פְּחוּת אֲלֻבְעֵה אֲחֵת . וַי"ד אֲלֻבְעוֹת הֵם וְחָזִי
 אֲמָה וְג' אֲלֻבְעוֹת וְחָזִי שְׁמִינִית אֲמָה הַנּוֹכַח חֲמֵשׁ אֲלֻבְעוֹת לְרִים מַעַט הֵם שְׁשִׁית אֲמָה הַנּוֹכַח
 וְכֹלֵם הֵם מֵהַאֲלֻבְעֵה קָטָן וְגַם נִקְרָא גוּלָה הַכ"ל . וְאֵלוֹ הֵם שְׁעוֹרֵי הָאֲמוֹת שְׁמִלְאֵתִי מִפְּחוּרֵי' בְּקוֹנְטְרִיסִים
 בְּלִי מוֹרֵה מִקּוֹם אֲמָה בִּיגוּיָוִיִּם הִיא שֶׁשָׁה עַפְחִים סָפֵה אֲרֻבְעֵה גוּלָּים ה' בְּאֲלֻבְעֵה ו' בְּקָטָן זֵרֵת
 הַנּוֹכַח בְּחוֹרֵה הוּא חָזִי אֲמָה שֶׁל ו' עַפְחִים . הַסִּיעֵה הוּא הַשִּׁיעוֹר שִׁישׁ בִּין הַאֲלֻבְעֵה וְהַגּוּלָה כְּשִׁתְּפַחַת
 הִיד בְּכֹל הַשְּׂפָרוֹת וְהוּא בְּנֵי שְׁלִישִׁית מֵהַזֵּרֵת וַיֵּשׁ לְרו"ל אֲמָה בַּה' עַפְחִים כְּנִרְאֶה בְּמַעֲשֵׂה
 הַמַּשְׁכֵּן מִחֻלּוֹקֶת דְּר"מ וְדִרְבֵּי יְהוּדָה וְאֲמָרוּ בְּמִסְכַּת כִּלִּים ב' אֲמוֹת הִיוּ בְּמַשְׁכֵּן חֻקוֹקוֹת עַל שַׁעַר
 מִזְרָחִי עַל קָנָן מִזְרָחִית לְפָנֶיהָ וְהִיא יִתְרָה עַל שֶׁל מַרְע"ה חָזִי אֲלֻבְעֵה . עַדִּשִׁים וְגִרִּים אֲשֶׁר
 יִשׁוּעַר בֵּהֵן בְּעִינֵי נְעִים מִקּוֹם הַגִּרִּים הוּא מ' עַדִּשִׁים וּמִקּוֹם עַדִּשָׁה ד' בְּעוֹרוֹת . וְרִאשִׁית בְּחוּלְקֵי
 גִרִּים חָזִי פִּיל וְהוּא שְׁעוֹר קוֹמָחָה לְשַׁחֵן וְלִמְכּוֹה הַגּוֹר שִׁימֵן אֲחֵף עַס"ז אֲמָרוּ שְׁעוֹר הַגִּרִּים הִי'
 כְּמוֹ מ' עַדִּשִׁין וְטַעוֹת סוֹפֵר הוּא מֵה שְׂכָחוּב בְּמִרְדֵּי מ' שְׁעוֹרוֹת אֲלָה ט' עַדִּשִׁים עַל מ' עַדִּשִׁים
 שֶׁהָהוּ' ל"ו שְׁעוֹרוֹת וְהַר"ן יוּן פ' דְּבָרֵי הַרְמַב"ם וְסַמ"ג דְּהוּ' מ' עַדִּשִׁים כְּשֶׁהָן ג' עַדִּשִׁין עַל ג'
 עַדִּשִׁין וְכֵן נִרְאֶה בְּסַמ"ג הַלְכוֹת נְעִים וְהַעֲדָשִׁים הוּא מִקּוֹם ד' שְׁעוֹרוֹת שֶׁהָהוּ' שְׁחִים בְּאוֹרֶךְ
 וְשְׁחִים בְּרוּחָה נִמְלָאוּ ל"ו שְׁעוֹרוֹת כְּשֶׁהָן קְבוּעוֹת בְּרֵאשׁ רְחוּקוֹת זו מִזוּ פֶּרֶסֶה הִיא ד' מִלִּין הַמּוּל
 ב' אֲלִפִּים אֲמָה רִים הוּא ח' שְׂבַעֵה מִלְקִים וְחָזִי שְׂבַמִּיל כִּזִּית סָאֵה הִיא חֲתִיכַת קֶרֶקֶע שֶׁל ג'

שְׁלֹשֶׁת מדרגות המלאכים הקבלה

אמה והסגורה שלי'ם חלפים וח"ק אמה וזרע בו סאה קרפף הוא מקום מוקף מחיות בלא קירו
כמו חזר תחום שבת חלפים אמה כל מקום שיש בו רע"ד אמות אורך על רע"ד אמות רוחב
נקרא בית כור וזרעים בו בית כור זרע :

ועתה

זולת מה שגדרתי הליך בהקדמת הספר לרשום בחלק הג' הזה בחרתי להודיעך ג"כ
חיזה חדוש מכוונות האומות והנולדים על חיזה פרטים אשר יועילו הליך. אומרים
האומות בכל העולם שמרו את יום השבת מלעבוד בו עד ימי מן חורה מדכחיב ויבצר אלהים
את יום השביעי וגו' וכשנבחר אדם וכנס בו הבנת כל החורה שבנית הכוללת בדבור כל דעלך
סיני לחבךר לא תעביד ונכח הדמיון החזק וחלקי שהיה בו קרא שמות אל הסרים ונבעות וימים
ולדברים בלתי מתמוטטים כמו חילנות ועשבים ולכבדים כמו עשפה אל החיות ועופות ודגים
וצרעים וכל החיה שהבגא השי"ת לפניו. הכי"ת לוח הכענית מהפרי בהיותו בג"ע להרחות לו
שהמתענה מהנאות הגוף ושומר מלות הגבורה זיכה לנן עדן. אומרים שמלאכי מעלה נחלקים לב'
מדרגות. עליונים. בינונים. ותחתונים. העליונים נחלקים לב' חלוקות והם שרפים ויודעים
סיבחו ויבכר. כרובים והם מלאי' חמק ויודעים מעלתו ית' טריוו וי"ד ר"ל אופנים והם
יודעים חפירתו ית' החמלעיים גם הם ג' חלוקות האחת מליים למלאכים מלאכה. הב' הם
על האומות הג' מחזיקים השמים שלא הפעלו רעתם הכת הג' נחלקים גם הם אל ג' חלוקות
והם א' הסבכים ומלאכה לעשות שמים. השני נקראים ארקניוולי ומלאכה להגיד עמידות
השלישי נקראים מלכים ומלאכה שמירת התחתונים. ואומרים כי השמים נתהוו בזה הדרך.
היינו כי ביום שנבראו המלאכים. נברא בחוכם מלאך א' שהיה נקרא לזיפרו. והיה מהכח
הנקראים ארקניווי והסבךר בלבבו לאתרושים אכסאי בשמים בלד סיטינקיריאו שהוא לפון ואמלך
על מהוה ושיה"ת גרם אותו מהשמים ושלחוהו בתחומות בגיהנם שהוא חלף רמ"ה מילין תחת
הארץ י"א שהוא באמצע הארץ ושריך להאמין שהוא תחת הארץ לפי שפתרון שם גיהנם ר"ל
תחת הארץ ואומרים שזה בגיהנם הם ד' מדרגות והם התחתון שבו מקום לעונש החוטאים
למעלה ממנו יש מקום נקרא לימוז ועומדים שם הנערים שמתו קודם עבילתם בטימיהם. למעלה
ממנו נקרא פורגטוריא ושם מקום החייבים קלת עונש ולבסוף זוכים לנן עדן ולמעלה מכלם מקום
נקרא ג"כ לימזו והוא מקום שעמדו האבות הראשונים לדיקים עד שנעשו חפשים. ואנחנו בני
ישראל אומרים שמדרגות המלאכים הם עשרה זו למעלה מזו. המדרגה ראשונה והוא תחת כסא
הכבוד נקרא חיות. ותחתיה מדרגה נקרא אופנים. ותחתיהם ארזלים ותחתיהם השמלים.
שרפים מלאכים חלקים בני חלקים. כרובים אנשים. ועל דבר השמים או שדים כבר הרחבתי
הדבור בחלק שני. ועל דבר הג"ע לא נמלא בהורה שבכתב ושבעל פה מי שיוכל ליתן בו שום
מין גבול או חומר לפי שעל האמת גן עדן הוא שם מקום או דבר שהשי"ת נותן בו שכר לנשמות
בני אדם וכמו שהנפש הוא דבר רוחני ונדל כן ראויה שיהיה השכר הניתן לו וכן למפרע לריך
לומר מהגיהנם להיותו מקום מוכן לפורענות ועונש לרשעים כל אחד כפי מדרגת פשולותיו עם
כל זה להפקח רעוןך אערוך לפניך קלה מה שנמלא כחוב בדברים האלה זולת כי הארכתי הרבה
מאד בחבור השפטים שלי. בפרקי ר' אליעזר פ"ב אומר סמוך להר המוריה יש שער ג"ע והוא
מקום בית המקדש ונברא ביום ג'. במסכת ע"א פ"א נראה שריב"ל שלח לרבן גמליאל מדורת
ג"ע ואומר שיש בו ז' בתים וכל בית רבוע ורחבו י"ב רבוא מילין. הבית א' שוכנים בו גרים
ועובדיה הנביא עליהם ב' עומדים בו בעלי תשובה ומנסה המלך עליהם. ג' יש בו האבות
ודור המדבר וכל מלכי בית דוד ומטה והארן ממונים. ד' יש בו לדיקים גמורים. ה' יש בו
ששה ואלהו. ו' יושבים בו המתים בקדוה ה'. ז' יושבים בו המתים שבביל עונותיהם של
ישראל. ואומר ג"כ שיש בתים בגיהנם. והם מדור א' ק' אמות ארכו וי' רחבו ויש בו י'
אומות ע"א ואבשלום בן דוד ב' יש בו עשרה אומות אחרות ע"א ודואג ג' יש בו עשרה אומות
ע"א וקרח ועדהו ד' יש בו עשרה אומות ע"א וירבעם. ה' יש בו י' אומות ע"א ואחאב. ששה
יש בו עשרה אומות ע"א ומיכה ע"ב. אמרו במסכת תמיד כששב אלכסנדרוס ממלכות הנסים
הגיע לנחל והתחילו הדגים להקועע והמלך הלך עד ראשית אצחל והגיע ללהם החרב המהפכת

ובקש ליכנס ואמרו לו זה השער לה' לדיקים יבואו בו ושאל מהם אוח כדי שהפלוסופים יאמינו
 שהגיע לאותו מקום ונתנו לו מרגליות קטנה וכו' ולבסוף נחגלה שהיה עין אדם. אומר הזוהר
 כרפח הרומה שיש מקום בישוב שאין שולט בו מוח בחלשים היושבים שם האמנם לפי שאינם
 יכולים לעמוד שם תמיד כשיזלזלים מהם מלאך המות בולט עליהם ומחיה. הרמב"ם פ' חלק אומר
 ואולם ג"ע הוא מקום דגן ושמן מבחר הארץ יש בו נהרות רבים ואלילות עופים פירות יגלה
 אותי הסי"ח לבני אדם לעמיד לבא ויורה הדרך להלך אליו ויתענג בו. ואפשר שימלאו בו נחמים
 זופלחים עד מאד מועילים תועלה גדולה ערבים ומסוקים גדולים הרבה מלבד אלו המפורסמים
 אללנו וכל זה אינו מהמנעם ולא רחוק אבל הוא קרוב להיות ואשי' לא היה כחוב בצורה וכל
 שכן שנחבחר ונחפרכם בצורה ע"כ. י"א שהוא מלך אוראנינו הנקרא מזרח והוא באמצע הים
 הגדול רחוק מן הישוב על הר גבוה שמגיע לגלגל הירח וגלגל הארץ והאוויר ממוזג וטוב וכל
 חילנות ועשבים טובים שם. י"א שהוא מלך אור של עדן וכן אחר האויריטו הנקרא מערב ב'
 אורינויטאו שהוא אמצע העולם ג' מלך גלגל הגטרטיקו ד' מלך אוראנינו הנקרא מזרח ה' מלך
 שולו ארטיקו ו' מלך אבטריני הנקרא דרום. ובספר הרפואות יוונים הקדמונים וכן נראה בס'
 חשא היחודי ומביאו ספר אבקה רוכל רוכל אמרו כי חכם דמוקדון ומ' אנשים אחרים מן
 המרטומים הלכו בחרך ויעברו דרך הודו קדמת עדן למזרח קלת רפואות ועץ החיים כדי להגדיל
 ספארתם על כל חכמי הארץ ובביאם שם ברק עליהם להט החרב המתהפכת ויתלהבו כלם
 בשביבי הברק חזי מיל רחוק מג"ע ולא נמלא מהם איש ואז נאבד חכמת היוונים ורפואה מהכותים
 ההם ימים רבים עד מלך ארתהששתא. ואח"כ נחודשה ע"י הנקבזים במלחמה היתה כל אלה
 דברי אמת ידועים מפי חכמים עד היום כי רבים מבאי ארצה בני קדם רואים מרחוק הלהט
 ע"כ מלאחי ונהר יולא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבע ראשים שם האחד פישון
 הנקרא בגני שסובב כל האינדיא ומביא הזהב ונכסים בו י' נהרות ונכנס אחר כך בים במהירות
 גדול. והמקום יותר לר כשנכנס בים הוא ח' מילין והיותר רחב הוא מאה מילין וכורש מלך
 פרס להיות כי נעבד בו אחד מגדולי יועליו חלק הנהר לח' יאורים. גיחון י"א שהוא ילוג
 ורובב כל האיטיאופיה ואומרים שהוא הנהר יותר גדול שנעולס בהיות השמש בטרפן שהוא
 הודש תמוז ואב מרבים המים מאד ומסקה כל הארץ ואומרים כי המים האלה מרבים האות
 המשגל ויש על הנהר ת"ש איים ובתוכם אי הנקרא מרואי עיר מלכות מלכת שבה. הדקל הנק'
 טיגרי והאך במרוצה גדולה וסובב מלכות הרמיניה. פרת הנקרא איפרע וסובב ארץ כשדים
 והצוק צבל ונכנס בים סוף. ודע כי הפלוסופים בקבו למלא ראשי אלו הנהרות זה אומר ככה
 וזה ככה אמנם אין להאמין אלה דברי חזרה. ראיתי בזוהר פרשת חיי שרה כי נהר מנרים הוא
 פישון. י' עזרא על שם רבינו סעדיה א' גיחון הוא קרוב לארץ ישראל: חכמי האומות בקבו
 לדעת מה הי' ארץ הראשונים ולבסוף ג' ע"א עלמא מודי כי מאדם עד דור הפלגה הי' הגיונס לבון
 הקדש ונשאר ביד אברהם אבינו וזרעו וכוה תמלא צפי' החורה לרבינו יעקב בעל העורים
 והקדמת פי' החורה להרמב"ן ובאולי באורך הזמן נשהב צידם להיות כי לא היה צידם ספרים
 ככה מדרכי הדקדוק זולתי קבלה ע"פ הלא תראה לנו שקבלנו החורה וכל הדקדוקים הלריכים
 וגם יש לנו ספרים הרבה בחכמת הדקדוק ועם כל זה נתמעט אללנו כנראה בהקדמת המכלול
 וברשים לרבי דוד קמחי ובכוזרי מאמר ב' דבור ס"ח ואין ספק שאם אדם הראשון זרעו אחריו
 אם ראו שיוצנו דבריהם מהשומעים אותם היו לריכים מהאחיות ונקודות של פתוחי חוסי
 דל"ה מולא שפתיו לא נשמעו ועל כל הדברים האלה הרחיבו הדברים חכמי האומות. ואלי לא
 האריך דרשי העתקים מהאומות אמרו שמבריאח העולם עד ישי המבול לא היו לדורות ההם
 אותיות לכחוב זה לזה אבל היו מליירים לרועה בהמות והיות ועופות על השם שקרא להם אדם
 והיה צידם בקבלה ובזה הדרך היו שומעים ומבינים דבריהם זה לזה ובמשך הזמן ובאולי דבור
 הפלגה נחודשו אותיות כפי סדר הדבורים ועדיין נמלא בחיליה זכרון להרבה מיני טיבות ויש

חבור ששפה פרה קיסנאו דבויא שדפס בנת תקל"ע להשבונס ובו מביא גורות אותיות של י"ג
 לשועת וכן נמלא דומה לזה בס' מקנה חברים. ודע כי לדורות הראשונים לא היה להם נייר לא

ק"ף לכחוב עליו כי בראשונה נהגו לכחוב על עלי האילנות רחבים שהיו נקראים ליברי ושפתיה
 שיש עדיין מקומות בא"י הם הרחוקים שמהנים זה ומקיימים אותם צעד כל השנה על העטף
 וכוחבים עליהם עם מחטים של ברזל ואחריהם נהגו קליפות האילן הדקה שבין הנסה והעץ
 ומדבקים הרבה מאד יחד וכוחבים עליו עם ההרט ואחריהם נהגו לכחוב על האפר עם האלצעות
 ושמעתי שיש מקומות באוגדתי שעדיין נוהגים זה ואחריהם נהגו חתיכה עופרת דקים מאד
 וכוחבים עליהם עם הסכין ואחריהם נהגו לכחוב על גמי הנחל והיו קוראים אותו סופיריפי
 היו קושרים הרבה מהם יחד ועם משיחות וקמח היה נעשה דבר מוכן ונאות לכחוב עליו ובדור
 אולם: דרום מוקדון נהגו לאור יחד קסמים הרבה של מין עץ אחד ועם החבושה אחרי שתיבש
 היו כוחבים עליו. ובימי מלכות קרטגני התחילו לנהוג ייור של קלף עורות ואין ספק שיש
 צידיגו אופן עשיית קלף מהעורות היא לנו בקבלה מסיני צדיגי ספר חוריה מוזיה וחסילין. ונהגו
 בימי שררה רומא לעשות הייור מבלואי צנדי פסגן כאשר היא צידיגי היום. במסכת סנהדרין
 פ"ג אמר רב חסדא אמר מר עוקבא בתחלה נחנה חורה לישראל בכחב עברי ולשון הקודש.
 כיון שגלו בימי עזרא ביררו להם כתב אשורית ולשון הקודש והניחו לכותבי כתב עברי ולשון הקודש
 ועיין שצין יעקב בפ' הנזכר אבל החורה נחנה בכחבב שאלו כוחבים היום בספר חורה שנקרא
 אשורית וזאת הגורה הינה נשמרת אלל גדולי ישראל כמו החורה שבעל פה וזה כי ההמון היו
 כוחבים בצורת אשורית עבריות וכשכל עזרא והסיר לכחוב חורה שכתב למען לא ששחכת חורה
 מישראל הסיר ג"כ לכחוב אורת האשורית שנהנה בהם החורה ויקראוה אשורית לפי שהביאום
 גדולי ישראל מארץ אשור שהינה בידם בקבלה ונחנה להיותה כתיבה קדושה. במחזור אשכנזים
 פסוק יום שני דכבושום אומר שהחורה נחנה בלשון עברית ככה אשורית ובדבור מלרי והפי'
 תפרש שגלת אנכי היא מלריה ואני איני מבין. תושפות דסנהדרין אימרים שנקרא אשורית לפי
 שהיא מאושרת להיות שבה נהנה החורה ועיין במס' מגלה פ"ה ובס' עקרים ח' א' פ"ו וראיתי
 בקונטרס ימן אומר שעד חרבן ראשון דברו וכתבו בלשון הקודש. ובגלות התחילו לדבר ארמית
 ונשכחו הנקודות והטעמים ועזרא החזירן. כתב הרמב"ם בשבועה אבור לכחוב אשורית אלל
 כתבי הקודש ובעבור זה נהגו הספרדים בצורת אחרת באגרות וספרי חז"ל למען לא יוכלו
 להשתמש בהם ויכול לומר שבה הדרך נהגו כל לבנות היהודים יורות שונות לכחוב בהם ולא
 יכתבו בצורה המאושרת. האומות אחרים שאדם הראשון היה בן ק"ל שנים כשהוליד את ויהי
 אז בני נהור. ובשנת ט"ו לבניהו נולד לו קין וקלמנה האומות. ושולד לו עם חוה
 אשתו שלבים בנים אחרים זולת קין אבל ושה וי"א שהיו מאה ואומרים שאדם וחווה עשו תשובה
 גדולה באופן שזכו לחסד ה' ולנבואה. אומרים שהיום קין זקן מאד ועיוף נתישב בין אילנות וקניס
 ויהי בני נהור והנער שהיה הולך עם למך לאוד ליד ראהו מרחוק ונדמה לו שקין היה איוה
 היה רעה ותיקף אמר אל למך שידרוך קבחו לאוד היה היהא. וכן עשה והמיוו וכשנתקרב
 אליו הכיר שהיה קין זקני וחממו בערה בו והמית אז נברו. שם לוח לבניו שלא שיחברו עם
 זרע קין וכן עשו דור שביעי ואז נחברו יונגדו מהם הענקים והפ"גו בחטאות עד שמתו במבול
 אנוס היה הראשון למלא לירות כדי להעיר רוח הצריות שיפלטו להלוקי באמלעותם הנוך אומרים
 שנברא וכתב איוה דברים חלקיים. אבל לא נתקבלו באמונתם והיה הראשון להברר ספרים אל
 יחכמה החכמה והיה לו מלחמות גדוה עם בני קין. משתלה אומרים שמת בשנת המבול וי"א
 שמת י"ד שנים אחר המבול ועמד בג"ע עם אביו בימי המבול ואח"כ חזר בעולם למך אומרי'
 שבימיו נהפסדו החטאות ומעשה כשפים בכל העולם. נח אומרים שהשדל בכל כמו לדרום
 להמון שיטבו בשבועה והוכיח אותם ונח שיה לו והיה שפד שמת יארנו אותו וכל בני ביתו
 ברח מהאילנות ההם ואלו הש"י לוח לו עשיית התיבה ששטה האמות שלשסוה הם אמה מאומתריק
 שר"ל בכל האמות החורה היא שיעור ו' אמות וזאת המדה נקראת פרטיקה בלע"ז וכן נשמע כי
 אמות זאת התיבה והיה כי ראה זכר העצים שאלל ענבים קיהות מהשדה הנקראים למכרוסק
 בלע"ז באופן שנתחבר והיה שמת לקח שרשם ורתן אותם עם דם ארי וחזיר וכבש וקוף ונטע
 השרשים ההם ונגדו ענבים טובים ושאקים ושהם מים וגשסטר. אמנם מד' הנביא ומכילת

ילקוט

ילקוח אינו מזכיר אלא ארי רחלה וחזיר אומרים כי נח היה נקרא ייאתו שהוא לשון יין ואשמו
 היפה נקראת עוֹלֵיָה וי"א אריִיָהּ מלשון ארץ להיוסא אס כל הי ואחרי מוסא קראוה אשמה
 מגזרת אס לפי שעלתה לשמים וי"א שקראוה ארסי פריסקה אומרים שנת ראה בעיניו סך י"ד
 אלפים ות' אנשים כלם מיוֹלֵי חלציו ומשלת בניו נולדו ע' אומות בזה הדרך . שם כ"ו יפס ע"ו
 חס ל"ב . יפס היו קוראים אותו יאתו שלחיותו כל כך שמן היה נראה כאלו היה
 לו שני פנים . חס היו קוראים אותו זוראסמרו וי"א שהוא נמרוד אשר היה ראשון לחכמת
 הכסופים ולשבעה חכמות ליבדאל . וסיף טולד שחק ואמרו שזה היה לסימן רוב חכמותיו .
 אומרים טולד לנה בן רביעי אחד המבול ונקרא יוניקו והיה חכם בחלצנגיו וירגשוהו אחיז
 מאלס . והוא למד לנמרוד חכמת המלחמה אומרים שאחר המבול נח יאח מגלילות ארמיאס
 והלך בחיליהה ושם למד הרבה חכמות . שם יש אומרים שהוא מלכי זקק והוא היה ראשון
 להחחיל בנין חומת ירושלים . סירס בן יפס היה ראשון לעשות עמיסי ולהוליא אס מהאנשים
 ולמנהג נשיאת הטבעיה בחלצב הגס שהרומיים היו ראשונים לעשותה זהב . ארפכשד ממנו יאלו
 כלדיים ואומרים שבימיו הההילו לבנות עיר בצל מסרפולין לזאת האומה . שלה ממנו יאלו בני
 סרמריאה שהיוס נקראים סרמרי ודע שנמלא עיר סרמריאה אחרת מלד המערב ואלמרו פליטאו
 ועולומיאשו שבסוף אלו המקומות יש הרים נבנוים אשר להיוסח נחחכים סיף נסגרו והמישיבים
 הלליהס עם ענים גדולים אשר אי אפשר לעבור ונקראו מוגסי בסבי . עבר אומרים שממנו
 לקחו היהודים את שם-עברים ואללו זרעו נשאר לשון הקדש . ובראשונה היה נקרא זה כלשון
 לשון אומנה . פ"ב שבימיו נפלנה הארץ . אומרים שבלידת פלג שהיה מעסה המגדל נהפדרו
 הלשונות ולזה הסימן עבר אביו השיב לו זה השם . ויש מפרש נולדי קדמון הנקרא אורינגט
 האומר שידרו מלאכים מן השמים להודיע לכל אחד מראשי האומות ההס לשון ח' . אבל לשון
 הקדש אינו חלק שום מאלף אלא חלק האלוק . וכזה חמלא בחרגוס ירושלמי בסוק ויפס ה' אוחס .
 וכזה בחרור בהקדמת המהורגמן כי בזמן הפלגה נשחרו כמה מלות מלשון הקדש משונעות ברוב
 הלשונות השדשות . ויחבר ברורות הס ביד מי שנשחרו קרוב למקום ההוא כמו ארס וערב . אבל
 מי שנחרק כמו אשכנז ורומים און בזה כל עקר . אומרים שאחר חלוק הלשונות השי"ת ברא
 כמה מיני מוכספרי בלע"ז מפוזרות כמה מקומות . ואזכיר לפניך קתס . בחפריקס יש בריות
 מבנות שהס אנדונוגים ומשהמשים ח' בזה . בגלילות ססויאה יש אנשים שאין להס אלא עין
 ח' במגח . בחינדיא יש שאין להס פס לאכול ולשתות . בכרי חינדיאה יש מין אדם שיש לו זנב
 ואין להס מנהג אדם ויש מין שיש לו גוף כסם וראש איל ויש במלחו קרן שמאיר מלד ויש מין
 אדם שיש לו ג' סורות שנים וראש אדם וגוף אריה . ויש מין אדם שאין לו אלא רגל ח' וקפ
 רגלו רחבה ורבים מלד ויש מין שאין לו גרון ועיניהס על הסדרה . ויש מין שגופס מלא אמת
 ועיניהס כמו של כלב . בססויאה יש מי שיש להס צורות אדם ורגליהס כסוס ונקרא ססירי ויש
 מין בריות שבזמן הקין נהכסו בצורה אכז ובזמן הקור שבים בצורות אדם ועובדים מל מלדים
 וגזנבים לפניו אנשים . בלביאה יש אנשים שגואים רחיית האור ואינם אוכלים בעל חי . ויש
 אנשים שאינם הולכים ברגליהס אלא משימים הראש בין ירכיבה והולכים - ברומיאש יש שנים
 אוכלים אלא גלגי בלע"ז ולובשים עור דג . בחיפויפויא יש מי שאין להס נחירים . ויש מי שאין
 לו חץ ויש מי שאין לו פס אלא נקב קמן שעס קנה שוחים . בגלילות במלד מערב יש מי
 שאניהס כל כך גדולים שמכסים כל גופס . בגלילות ארכיאה יש אנשים קמים מלד וניהס
 מולידה בנות ס' שנים ובהיות בני ח' שנים מוקינים ויש להס מלחמות גדולות עם מין הגרובס
 שמלנים מהס מלד . בחיפויפויא יש מין אדם שעובדים במערות ואין אוכלים אלא נחשים .
 ואין להס דבור אלא קול הכרה . אומרים חכמיסה שכל מי שיש לו צורת אדם יאלו מתלגי אדם
 השלשן - רחייתו בס' יוחסין האומר אלה הדברים ואני אקלר . בני יפס לקחו להס מתחילת
 מוכקף עד פורסוגאל שהיה נקרא להשימיאה גומר ואגו הס הגודי מדי נקרא שירבאן יון הוא
 טרפ עוד היום . חובל היה ספרד . מפך היא מלכוס פריסיסה הגדולה . סירס היא מיליאה עד
 אונגריאה גומר היא אשכנז וראש מלכותס היא בואימיסה . ריפס היא חינגלמריס וטרנירי

שְׁשֻׁלַת דְּרוֹשׁ עַל שְׁבָעִים אוֹמוֹת הַקְּבָלָה

חוגרמה היא מוקדא. אליה הוא ארציילנו מקדיחה עד שיאו. תרשים היא לייליאה נחיה
 היא חי גיפרי דודים הם רודי. טש היא מלכות השחורים שבא ושבה הוא מלכות יון. פום
 הוא ליביאה נמוה קרוב לאשור. פחרום וכפזור הוא קדמיאט. פלשהים היא מעזה עד מלרים.
 בלח במלכות כלך. לידון נקרא עוד היום ליידיה. חתי ואמורי קרוב לירושלים. יבסי היא
 ירושלים. גרגשי הוא כנגססן. סוי בהרי אשור לפני הלבון ערקו יום א' קרוב לטריפולי סיני
 הוא טריפל. ארידי הוא קרוב לטריפולי האמרי הוא מקום נקרא חמץ החמתי היא חמה עלים
 היא שרם אשור נקרא היום מויל. ארפכשד הם כלדיים. לוד נקרא לודיש. ארם טרימח
 וראש מלכות דמשק. בני יקאן כלם שכנו בגלילות משא הנקרא היום מיבא בלבון ערבי חרמות
 הוא מקים שעוד היום נקרא בזה השם. ארם נהרים הוא הנקרא משפוטמיאה והוא בין
 נהר הדקל ופרח. מדין ועפר בני חנניהם במלכות אפריקה והבאר לא נודע מקומם. ואני
 ראיסי כדברים האלה בקרויקי שהזכרתי בהקדמה ובחתי להיצי דבריו בקולר לפיך. אומר
 שאין ספק שפ' אומות שבעולם ילאו משלפה בני נח. ואסדרם לא' א' - שם ילאו ממנו כ"ו
 אומות. והם עולם והוא אומות הילמיטי במלכות פירסיאה אשור והוא סיריאה ארפכשד קרוב
 אליו לוד הוא לודיא. חירם הוא דמשקו עין הוא קרוב לארץ כנען חול היא ארמיאה נחר
 קרמיאה מש הוא מיאוני שלח עבר פלג יקאן אלמודד שלף חרמות ירח הדורס חול דקאה
 עובל עבימאל חוילה יובב כל אלה הם עומדים במדינת שבד מזרח ויש ביניהם כ"ב לשונות
 ועומדים בזה ת"ו גלילות. הם ילאו ממנו שלשים אומות והם כוש היא איטיאופיה מלרים הנודע
 לנו. פום הוא ליביאה. כנען הוא פליסטינה קרוב לארץ ישראל שבה היא ארביאה חוילה היא
 אומות ייטולא שבארביאה שבחכא היא אומות אספריי בליבימה שבסכא שבא דין נמרוד לודים
 ענמים להבים נפוחים פתרוסים כסלוהים שיאו ממנו פלשהים כפחורים לידון כל אלה הם
 משפוזים בעיירות וגלילות שהם במלכות לידיאה חת היא חי פיאומניו יבסי היא ירושלים אמורי
 גרגשי חוי ערקו סיני ארודי למרי חמתי כל אלה הם מפוזרים בקרב ארץ ישראל שנעקרו מן
 העולם פ"י בני ישראל. יפת ילאו ממנו י"ד אומות. ואני ראיסי בדברי חז"ל והמפרשים אלו
 הדברים. במדרש אומר הקני והקניזי והקדמוני הלכו להם ולא ראו לנחום עם יהושע. ואומר
 רש"י בפרשת לך לך כי הם עמון ומואב ואדום. ויש קבלה שיושבי השכנא הם הכנענים שברחו
 מלפני יהושע. ילקוט פרשת בא אומר שבשכר שכנען פנה מאליו כששמע בואת ישראל הקב"ה
 נתן לו אפריקה ובפרשת מואב מוכיר שהיה הגרגשי. אמנם אמרו חז"ל והכחדתו שבפרשת
 משפטים רומז אל הגרגשי שבה. ח"ר שמואל גומר ומגוג זו אפריקה ורמויה ומידיאה ומוקדמיאה
 איטיאה ופוניאה. במדרש בראשית פרשת ל"ז אומר שכנען ריפח וחוגרמה הם איטיאה הסייף
 וירמיאה אלישה חרשים ודודים הם אלוםטרוס איטילאה וסרדינייה. חרגום ירושלמית בת הדום
 הירשבת בחרץ עון היא ארמיאה. יוספון אומר חרשים היא טוסקיה וי"ה שהוא פונים וי"ה
 שהוא קרטיגי דאפריקה. יפת היא פרנליאה ובריטיאיו וכתיב היא ליפרי תיבל היא פיסה חירם
 היא אונגלקירא ורוסאה שכנען היא הילמיטי דודים היא בואימיאה. בן עזרא בפרשת שמות
 הסריזי הוא לידון פי' דניאל אומר כתיב הוא רומא ומלכות יון ורומי הכל א' וכן אומר העקרים
 מ"ד אלישה היא בורגוניה זה פרוס הוא פרו. רבינו סעדיה גאון ב' דניאל כתיב הם
 לוגוברדיא. במדרש בראשית פירש מטל השמים יהי' מושבך זו איטילאה. ראיסי מחבר נוצרי
 האומר ירושלים היא על עיבור הארץ כי במזרחיה יש כל גלילות האסיאה ובמערבה האיברואה
 ובדרומה ליביאה ואפריקה ובצפונה חרמות השישים וארמיאה וארם וכל גלילות פוגמו. ואני
 אומר שכבר בא סחריב ובלבל העולם ולא נמצאו להויה שום אומה שיהיה נקרא שמה עליה
 באמתח ועיין בגלגל אינגלט' לרפת ואשכנז וספרד האחרונים וכמעט בימינו המירו אלפים וכבבות
 מישראל ואבד זכר היהודית מעליהם וזרעם וכל שכן שאר האומות עכ"ל אה קבלה נקבל. רעו
 בימינו הסחיל מלכות הנשים הנקרא אמוני והדבר היה שלחמו בני מדינה ח' נגד מדינה אחרת.
 ונהרגו בני מדינה אמוני ויקחו אלמנות שלהם הרמתיים והפליגו ללחום עם אויביהם והיתה ידם
 על העליונה והתמידו במלכותם והיו שורפות עד ימין לנערות בקטנותן למען הזכרון ללבוש כלי זיין
 והלליהו

והלליחו בַמַּלְחָמוֹת הַרְבֵּה וְצָלוּ לַעֲזֵרָת אֱלֹהֵי־אִי־חַיָּו נֶגַד רֹמֵנֵי וּנְמִשָּׁךְ מַלְכוּתוֹ עַד אֲלֶסְכַּדְרִיִּים מִוְקֹדֵן
 זִמְיָ שִׁמְעוֹן הַלְדִּיק שֶׁהוּא הַשְּׁחִית הַמַּלְכוּת הַהוּא אֲמַנֵּס רְאִיתִי בְּמַסְכַּת חַמִּיד שֶׁנִּלְכְּתוּ קְרוֹב לִג"ע
 הַלֵּךְ חָל הָלַה הַנְּשִׂים וְלֹא כֶּסֶף אֲוֹן לְפִי שֶׁנֶּרְאָה לוֹ חֲרַפָּה לְלַחֹס עִם הַנְּשִׂים . וְכֵן בְּמַדְרַשׁ פֵּרַשׁת
 אֲמֹר . דְּדֹר הַזֶּה הִתְחַל מַלְכוּת מַלְכֵי אֲשֶׁר נִמְשָׁךְ עַד יְמֵי אֲוִיּוֹן קִיסָר וְהִתְחַל מַלְכוּת
 בְּאִימָא . חֲרַח הִיךְ רֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי אֲוֹן לְהַדְפִּים הַמַּעֲבָעוֹת וּמַעֲוֹת הַלְוִיָּה וְזִמְיֹו הִתְחַל לְעַבֹּד
 הַפְּסוּלִים . וְהוּא הִיךְ רֵאשׁ לְכוּמְרִים הַסֵּס וְכֵן רְאִיתִי בְּזוֹהַר פ' לך לך וְכַחַשׁ שֶׁחֲרַח עֲשֵׂה חֲשׁוֹבָה .
 אֲבָרְכֶם אֲמֹר אִי־צִוְּבוּלוֹ שַׁעַר ע' פ"ד שֶׁאֲבָרְכֶם הִיךְ רֵאשׁוֹן לְחַמְתָּ הַלְוֵנְנִיּוֹת וְהוּא לְמַד מוֹתָה
 לְמַלְכֵי זִמְיֹו הִיךְ נִמְרֹד עֵינֵךְ גְּדוֹל הַגּוֹף רֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי אֲשֶׁר וּי"ה שֶׁהִתְחַל זֶה הַמַּלְכוּת שֶׁנֶּת
 כ"ג בְּקִתְדֵר' גְּלוּיָה וְלַמַּד ג"כ חֲמַת אֲרַעֲמִיטִיקָה שֶׁהוּא חֲמַת הַמַּסְפֵּר וְכֵן רְאִיתִי בְּמַדְרַשׁ . נִמְרֹד
 זָנַס בְּבַל עִיר מַלְכוּתוֹ וְנִקְרָא גְבוּר יוֹד בַּעֲבוּר שֶׁכָּל יְמָיו הִיךְ לֹחֵס וְחוֹסֵף מַדִּיּוֹת וְשׁוֹלֵל מִמּוֹן
 אֲחֵרִים וְהִיךְ דוֹרֵשׁ לְזַבְחֵי שִׁיבָה עוֹלָם הַמַּלְחָמוֹת לְרֹב בְּזוֹרְתוֹ וְחַמְתוֹ וְלֹא הִיךְ מַכָּה אֲלוֹק' שֶׁבְּשִׂמִּים
 וְהִיךְ מַכְרִיחַ שִׁיעֲבֹדוֹ שֶׁשָּׂמָה וְהַשֵּׁשׁ כִּפִּי שִׁבָּה עוֹלָם בְּמַחְשַׁבְתּוֹ . אֲמֹר אִי־צִוְּבוּלוֹ ס' ס' פ"ד שֶׁהִיךְ
 נִקְרָא פְּעוּרָו וְשַׁעֲשָׂה פֶּסֶל כְּדִמּוֹתוֹ וְהַכְרִיחַ שִׁישְׁתַּחֲוֹ לוֹ וְקִרְאוּהוֹ בַל וְכֵן הִתְחַמֵּד הַפֶּסֶל לְהִיּוֹת חֲלוֹם
 עֲלֵיהֶם עַד יְמֵי נְבוּזַבְדַּנֶּזֶר שֶׁדִּיחָל הַחַחֲכֵס עֲלוּ וּבִגְלַל שֶׁכִּרְפוּהוֹ וְהִתְחַמֵּד זֶה הַמַּלְכוּת עַל גְּלוּיָ' אֲשֶׁר
 עַד אֲשֶׁר מֶלֶךְ כְּרַדְנִפּוּלֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֲרַג וְלֹא נִשְׁאָר לוֹ בְּנִים וְהַלֵּךְ הַמַּלְכוּת בְּיַד מַלְכֵי פֶרַס וְמַדִּי
 זִמְיֹו עֲזִיבָה מֶלֶךְ יְהוּדָה וּמַלְכוּת בְּמַלְכוּת הַזֶּה ל"ז מַלְכֵי בְּמִשָּׁךְ אֲלֵף ש"ה שְׁנִים וּמַלְכוּת פֶּרַס נִקְרָא
 גַּם כֵּס ע"ש מַלְכוּת אֲשֶׁר עַד שִׁמְלֵךְ אֲסַרְחַדּוֹן בֶּן סַנְחִיבָה שֶׁנֶּת בְּלִי בְּנִים זִמְיֹו חֲזָקִים מֶלֶךְ
 יְהוּדָה וּמַשֵּׁס וְהַלָּא לֹא נִקְרָא עוֹד מֶלֶךְ ע"ש אֲשֶׁר עַד אֲחֵרֵי מוֹת אֲלֶסְכַּדְרֹוס מִוְקֹדֵן שֶׁעַמַּד
 אֲחַד מִד' יוֹרְשֵׁי מַלְכוּתוֹ וְסִלְקוּס שְׁמוֹ . י"ה שֶׁבְּסוֹף יְמָיו שֶׁל נִמְרֹד נִתְקַשְּׂרוּ ח' בְּנָיו וְכִרְפוּ אֹהֶוּ
 וַיִּגְרַשְׁבוּ מַמְלַכּוֹתוֹ וְהוֹלִיכוּהוּ בְּאֵיטִילֵיחָה וְעֲשֵׂה עִיר קֶפֶן בְּמַקּוֹס שֶׁאֲח"כ נִבְנָה עִיר דּוּמָה . דְּדוֹל
 הַזֶּה הִתְחַלּוּ הַרְבֵּה מַלְכוּת לְהַשִּׁים עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ כְּמוֹ סַפְרָד וְסִינְאוּי . וּי"ה שְׁנֵינוּ בֶּן נִמְרֹד
 נִתְחַבַּל מֵאֵד עַל מִיתָת אֲבִיו וְהוּא עֲשֵׂה לְזוֹרְתוֹ וְהַכְרִיחַ בְּנֵי מַלְכוּתוֹ לְעַבְדוֹ לְאֲלוֹק עַד שֶׁנִּסְתַּשֵּׁט זֶה
 הַמַּנְגֵּב כֹּל הַמִּיּוֹחַסִים הַמִּתִּים הִיךְ מִקִּימִים לְזֶרֶת וּמַלְכוּת וּפְטַטְבוּ עַל שֵׁם וְעוֹבְדֵי אֲוֹס .
 זִמְיֹו הִיךְ לִסְנִיחָה מֶלֶךְ אֲרַקְדִּיָּה בְּמַדִּינַת מוֹרִיחָה וְהוּא הִיךְ רֵאשׁוֹן לְחַת סַדְרַת עֲשִׂית נְשׂוּאִים
 בֶּן חֵם לְאִשְׁתּוֹ וְלְרֹב הַכְּמַתוֹ בְּחִטֵּי קִרְאוּהוֹ אֲחֵרֵי מוֹהוּ יוֹבֵי הַחֲלוֹק וּמַשֵּׁס הִתְחַלּוּ הַעוֹלָם שֶׁאֲשֶׁר
 הִיךְ נִלְחָה חֵם אִו אִשֶׁה חַמְמִים הִיךְ מַלְגִּים מַלְכוּת לְשֵׁמוּ וְזוֹרְעִים וּמַשְׁתַּחֲוִים לְפָנָיו וְקוֹרְאִים שֵׁם
 אֲלֹקוֹתוֹ עַל שֵׁם אִיזֵה פּוֹעֵל חַכֵּס אִו מַלְאֲכַת מַחְשַׁבַת שַׁעַר וְכֵן קִרְאוּ אֲלוֹקוֹת לְכָל הַמּוֹזוֹת וְכוֹכָבִים
 וְזֶה בְּחַמְסֵי שַׁעֲוִיּוֹת זֶה הַעוֹלָם נִיּוֹזִים עַל פִּיהֶם וְכִפִּי חוֹנַעַם אֲשֶׁר חָלוּ הַשְּׁמוֹת נִשְׁאָרוּ לָהֶם
 עַד יְנֵי הַפ' שֶׁלָּהוֹה אִיזֵה נִקְרָאִים בְּשֵׁם אֲלֹקוֹת וְהַמַּלְרִיִּים בְּחֵרוֹ לָהֶם הַעֲבַל לְאֲלוֹקֵי לְפִי שִׁבָּה
 מִנְהַבֵּס בְּלַחְמָה לְלִייר עַל הַשְּׁרִיּוֹן לְזוֹרֵת בְּהַמּוֹת הַרְבֵּה וּבְשׁוֹבֵס מִהַמַּלְחָמָה הַאִישׁ שַׁעֲשֵׂה
 נִלְחַח יוֹתֵר גְּדוֹל הִיךְ עוֹבְדִים לְזוֹרֵת שְׁרִיּוֹת וּפַעַם ח' הִיךְ חֵם שַׁעֲשֵׂה לְחַח גְּדוֹל וְהִיךְ עֲלוּ לְזוֹרֵת
 הַעֲבַל וְגַם בְּחֵרוֹתוֹ לְרֵאשׁוֹן בַּעֲבוּר הַתּוֹעֵלַת שִׁמְקִבִּלִים מִמּוֹ בַּעֲבוּדַת הַאֲדָמָה . וְעַל זֶה הַדֶּרֶךְ הוּא
 בַּעֲבוּדַת הַרְחֵלוֹת וְכֵן הַכֹּל לְפִי שְׁמוֹרֵר בַּעֲלֵיו בְּחַמְמוֹת וְגַם שֶׁהוֹלֵךְ לְזוֹד וְכֵן עֲבוּדַת פְּעוֹר שֶׁהוּא
 לְהַרְאוֹת לְזוֹרֵה כְּלֵי הַמַּשְׁגַּל לְהִיּוֹת אֲחֵרֵי נִבְדִּים שׁוֹרְקִים הַמּוֹתֵרוֹת וְגַם שְׁמוּלִידִים דְּדוּמָה וְכֵן
 זִיקָה אֲבָן לְמַרְקוּלִים לְפִי שֶׁהִי עוֹבְדִים הַחֲלוֹק עִם הַדְּבֹר הַרֵאשׁוֹן הַזֶּה לְפָנֵיהֶם בְּזוֹקֵר שֶׁהוּא
 הַאֲדָמָה וְכַשֵּׁהוּ זוֹבְחִים בְּהַמּוֹת וְחִיּוֹת הִיךְ מוֹלִיחִים מִמּוֹ הַמַּרָה לְמַעַן לֹא יִלֵּךְ לְפָנֵי הַאֲלוֹס דְּבַר
 מֵר הוֹלִיל וְשׂוֹלִים מִמּוֹ מִתִּיקוֹת וְגַם הִיךְ מִהַחְכָּמִים בְּזִבְחֵתָם כִּשְׁהוּ הַחֲלוֹקוֹת אֲרִיִּים הִיךְ
 זוֹבְחִים לְשֵׁם הוֹלִי אֲרַבֵּעַ וְשׁוֹחֲטִים אֲוֹס עַל הַמּוֹזָה וְאֵם לְמַלְכֵי חֲבֵלָה זוֹבְחִים אֲוֹס הוֹךְ
 הַבּוּמָה וְאֵם לְאֲלוֹקֵי שְׁחֹזֵר הִיךְ זוֹבְחִים עוֹפוֹת לְבָנִים וְזוֹרְקִים דָּמָס סְבִיב לְמוֹזָה וְאֵם לְאֲלוֹקֵי
 הִים הִיךְ זוֹבְחִים עוֹפוֹת שְׁחֹזֵרִים וְזוֹרְקִים יִין עַל גְּלֵי הִים וְאֵם לְאֲלוֹקֵי שְׁנֵיִים הִיךְ זוֹבְחִים בְּהַמּוֹת
 לְבָנוֹת וּמַנְזִים אֲחֵרִים שֶׁמַּחְזֵן כְּמוֹ רַגְלִים יָדִים אֲזִיזִים זָב וְפָה וְהִיךְ אֲסוֹר לְחַכֵּם לְעוֹלָם וְהַמּוֹתֵר
 הִיךְ אִיכִלִּים וּמַנְגּוֹת וּע"ה רְבִים כֹּלָה הִיךְ עוֹשִׂים וּנְחַפְשֵׁת זֶה הַשְּׁבֹרֵס בַּעֲלוֹם עַד יְמֵי הוֹלֵעַ
 הַשְּׁבֹרֵס כִּי דְּדוֹר הַהוּא בְּחֵרוֹ לָהֶם ע"ז אֲלוֹקוֹת אֲנָשִׁים וְעֲשֵׂה נִקְבּוֹת אֲשֶׁר חָלָה יִהְיוּ רְחִשִׁים
 וְאֲלוֹקֵי כִי עַד שֵׁם הִיךְ יִתֵּר מַשְׁלִים אֲלֵף אֲלוֹקוֹת וְאֲחֵרֵי הַעֲבוּדָה הַזֶּה הִלְכוּ כָּל הַעוֹלָם כְּעַתָּה

כל ימי הארץ זולתי זרע אברהם. וכל ימי מלכות רומה וקסריהם עד שבה קוסטנטינו קיסר
 כמו בשנת ד' אלפים ע"ד לבריאה וכמו שנת רמ"ה להרבן בית שני שהחריב כל אלה הלמים
 ואמונת. אמנם יש עדיין זה השבוע מעבר לנהרי כוש באופן שנמלא ביות אחד הנשים שמאמיני'
 הלוקות שונים וכזה תמלא בספר המורה ח"ג פ"ט. ואומר בן עזרא פ' ויגש וארע בשלח שבנ
 הודו אינם לזכרים דבר שיואל מן החי ואינם מודים בבריאה וכלם בני חס והם יותר מחיי
 העולם ותחלת ימי השבוע שלהם הוא יום ד' להיות מושל בו כוכב חמה. בימיו אנשי קנדיאה
 מלאו חכמת עשיית הספינות ועשיית החלים וסדר המלחמות. בימיו נעשו החומות עיר סביב
 רוינה שהתחילו לבנות דוד הפלגה אחרי שנשפלו בארץ. בימיו היה שמירמיה אלמנה ינו בן נמרוד
 אשר לרוב חכמתה הפליגה במלחמות ונלחמה מדינות רבות והקיפה בכל החומות כ"ב עינים וגסיס
 ונבוכים באופן שהיו אומרים היות זה א' משצעה מופתים שנעולם ואומרים שסביב זאת העיר
 הייתה כ"ד מילין. בימיו התחילו מלכי מצרים לקרוא שמוחם פרעה וכן נמשכו כל מלכיהם בזה
 היום עד ביאת פונטיפיו קיסר רומה כמו ק' שנים לבנין בית שני. כאשר ניצול לוס מהמלכים
 בזכות אברהם היה ללוט חמשים שנה ויהי לו שמהה גדולה ומלאן אמרו שנקאו בני ישראל
 לעשות הויצל שר"ל מחילת עוונות ואחריהם יתר האמונות נהגו זה לסיבה הנזכרת. עבד אברהם
 בנה עיר דמשקו והוא מלך עליה. יתחק בימיו התחילו למלוך על אי קנדיאה. בימיו אשה ה'
 הנקרא ויסמו התחיל להנהיג בתים של נשים בחולות שכל ימי הייכן לא התנשאו אבל משרתות
 האלוק ואשה אחרת נקראה מירבה הוא הייתה ראשונה למלא מלאכות הנריכות למר כדי ללבוש
 וכן איך משתמשים מהשמן ואופן עשייתו וכן עשיית מלבישים כל ברזל ללכת למלחמה ואיך
 ילחמו אנשי הכח והנהגתם ומדרגותם וגם למדה הדינים בין אדם להברו וגם למדה חכמת המספר
 וגם למדה היות זמירות עם כלים שעושים הרועים אחרי הלאן באופן שברוב חממה נהפך
 בכל העולם ונקראה הלוק החכמות. יעקב בימיו פורטוואו מלך ארביב הגדיל מדרש החכמות
 באטיני שבארץ יון ופיגורו אחיו סדר הלוק הזמנים ר"ל שנים הימים והשנים וגם מלא המקומות
 ואופן המזבח והקריב עליהם לאלוקות. אישים הייתה ראשונה למד בארצות המזרח אופן לחרוש
 הקרקעות ולזרוע וכל המלאכות החט' עד אפייית הלחם בסדר קל ונאות. לינירו הייתה ראשונה
 שלמדה בציוריאה עול השוורים. אפי' ה' ראשון למד סקון הכרמים על העינים ולהחוק עשבים
 עם הפלגה. בימיו נבנה עיר רודי. בדור הזה היה הפגוני רופא גדול במלכתה ירוסליה ואיש
 קולפיאו היה הלמידו. בימיו הייתה וינירי האלקות וזונה מופקרת וסדרה שסזונות תעמדו במקום
 הפקר. משה היה נקרא מן בתיה בת פרעה שהגדילו בלבן מצרי חמר ואחריה קראוהו מוניס
 וי"א מוש שר"ל בל' מצרי מים. בימיו הייתה מייס החמה אשר לכבודה קראו חדש מייז על
 שמה. בדור הזה נמלא כלי הלידה לנגן עם ז' הצלילים והיה מרקוריואו רופא גדול. בסרונו למד
 אופן מדידת הקרקעות. איסקולפיאו רופא גדול למד עשיית מראות העובדות הנקרא ספיקיו.
 בימיו התחיל למלוך מלך על אטיני בארץ יון. והיה באטיני י"ב מלכים ומת האחרון בשנת כמו
 ב"ז לנבואה שמואל ולא הניח בנים אז התחילו האטיניאזו להסתגב ע"פ הזקנים עד ביאת סילון
 הפילוסוף שנתן להם תורתו והתמידו בהנהגה הזאת ובהוראת סילון עד ביאת סיפיאן אשריקאני
 קונסלו הרומים שכבש אותם והחריב עירם בשנת כמו ב' אלפים ת"ה לינירה שררה אטיני בנו
 עיר פורטיו ולוקה. בדור הזה פרעה שקבל המכות הלכות היה נקרא קינקרו וי"א אחיסאו.
 ה' שנים אחר יציאת מצרים התחיל למלוך לפו בן אליפז בן עשו. כ"ה שנים אחר יציאת מצרים
 היה חיזרפיניאו מלך ד' גאטיני והיה ראשון למלא מקור הכסף והב. אז יבום מזרע אבימלך
 בנה חומות ירושלים ועשה בה מבצר חזק ששח"כ נקרא ליון וזה שנפל פחד היהודים עליהם
 ואפילו שישראל ירשו עיר ירושלים לא יכלו לכבוש המבצר עד ימי דוד. דיאונישו המלבי בראות
 מכות מצרים בנה משס עם עמים רבים והלך לאינדוא. ל"ז שנים אחר נאלת ישראל ממלכים היה
 דנאו מלך עשירי ממלכות האצטרי ויהי ראשון לחפור בורות מים לשהות. ואני אומר כי בחולי
 רצה לומר לבנות עם אצנים סביב לבורות פי כבד חמרה חורה שהאבות חפרו בארות להשקות
 בסמות. בימיו היה אורקולו איזטנטיני וסוכן גדול ונבנה עיר סרדינייה וקורסיקה. היל פרעה

שֶׁהֵךְ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְעָנוּ בַּיָּם הִיא ה"ר קְרוּמוֹת וּמֵאֲחֵים אֶלֶף שְׂכִירִים וּג' אֶלֶף כּוֹסִים . אִז
 הִיא מֶלֶךְ קַדְיָאָה וְקָרָא יוֹבֵי וְהִיא חֶסֶד וְעֵנָק וְצַעַל-זְרוּעַ וְהַפְּלִיג בְּמַלְחָמוֹת וְהַלְלִיחַ בְּאוֹפֵן שְׂכַבֵּשׁ
 כָּל הָעוֹלָם שֶׁהַחֵדֵל שָׂכַל הָעוֹלָם קְבֵלוֹהוּ לְאֵלּוּקֵי הָאֵלּוּקוֹת וְעָשׂוּ לוֹ מִזְבֻּחוֹת וְהִסְפִּיד בְּדַבְרֵים וּמַעֲשִׂים
 לְכָל חֲבִירָיו וְאוֹבְדֵיָיו וְלַמֵּד וְדַרְשׁ טוֹבִים עַד שֶׁהֵלֵךְ שָׁמַעוּ כָּל הָאָרֶץ . אֲוֹמְרִים שְׂמֵרִים וְקִבְרַת בְּהַר
 סִינַי . וְאוֹמְרִים שְׂבִימֵי מֵשָׁה הִיא נִמְלֵא אֶתְלֵטֵי גְדוֹל הַחֹכְמִים וְאוֹטְנִינִיּוֹת וּפְרוֹמִיּוֹת אַחֲרֵי רֵאֵשׁ
 הַטְּבַעִיִּים וְהָיוּ מִחֲרָטוֹמֵי פְרַעֲה . וְאֵלֵי שַׁעֲרָהּ בְּדַבְרֵי הַיָּמִים שֶׁלֶּסָּה שֶׁמֵּלְאוּ דְבוּר מֵשָׁה אִז קָרַב
 אֲלֵיו . אִז הַחֲכָמוֹת חֲדָשׁוֹת כִּפִּי שֶׁמֵּלְאָחֵי בְּכַחוּבָה חֲכָמָה הַרְפוּאָה מֵמֵלְאוֹת בְּנֵי מְלָרִים וְאוֹסְקוֹלִיטָאוֹ
 הַפְּלִיג בָּהּ וְדַרְשׁ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֵׁמֶן חוּךְ הַנֵּר . וְחֲלָקוֹ הַשְּׁנֵה בִּי"ב חֲלָקִים . וְסִדְרוּ שָׁלָה יִכְנָסוּ בְּבֵית
 הַחֲפֵלָה הַנְּשִׂים עִם הָאֲנָשִׁים וְשִׁדְרָחֹו פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו כִּשְׂרָאוֹ לְהַחֲפֵלָל . וּמֵלְאוֹ חֲכָמָה הַגְּדֹמָה
 הִיא יִיאֲוִימֵטִירָאָה . בְּנֵי פְרִיגָאָה מֵלְאוֹ דֶּרֶךְ לִידָה עוֹפּוֹת עִם עוֹפּוֹת אַחֲרֵים . וְתֻקְעַת
 הַסְּפִינָה . בְּנֵי חוֹסְקֵי הַחֲמִילוֹ בְּדִיקָה הַבְּהֻמוֹת הַנּוֹקְרֵבִים לְאֵלּוּקֵי אִם בְּחוּךְ מַעֲיָה סְרַכּוֹת אִז
 מוֹס אַחַר זֶה לְפִי שֶׁהָיוּ לוֹקְחִים בְּהֵם נַחֵשׁ הַנְּקָרָה אֲבִנְוֵיאוֹ אִם הִיוּ מַשׁוּיִם מֵהַבְּהוּוֹ וִי"א
 שֶׁהִיא בּוֹדֵק הַכֶּהֵן בְּכַבֵּד לְבַד וְלוֹחֵשׁ עֲלוּי דַבְרִים עַד שֶׁהִיא נִגְלָה לוֹ חֲשׁוּבָה שְׁחֵלָה . וְל"ד זֶה
 זֶה הוּא מֵה שְׂכַחוּ בִּיחֻקָּאֵל רוֹאִים בְּכַבֵּד . בְּנֵי עַלְמֵיטָאוֹ מֵלְאוֹ פִּסְרוֹן חֲלוּמוֹת . בְּנֵי פִרְטִירוֹ
 הַתְּקִיעָה בְּחֵלוּרָרוֹת . הַיְהוּדִים מִקּוֹר הַבְּרָזֵל וְאוֹפֵן חֲקוּגוֹ . בְּנֵי קַרְיָאָה חוּחַ הַעֲשָׂבִים עִם הַבְּרָזֵל .
 בְּנֵי פִלְטָה הַחֲמִילוֹ עַל הַסּוֹס לְרַכּוֹב עֲלוּי . בְּנֵי טֵינְדִינְיָאָה מֵהַגַּ הַסְּפִינּוֹת עִם ג' רִימֵי . וְבְנֵי
 קַרְיָדוּי עִם ד' רִימֵי . טוֹמֵרִים שֶׁדַּרְפוֹ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל הִיוּ רֵאֲשִׁימֵי לְחֵלּוֹק ר"ל עַל הַכֶּבֶשׂ הַסּוֹלְכָה
 גַּד הַחֲוִיבִים הַבּוֹרוֹת הַבּוֹרוֹת הַנְּקָרָה עוֹזְמִינְיָאָה שֶׁנֵּא' וְהִיא מְלָרִים נוֹסַע אַחֲרֵיהֶם וְאִילוֹ אֲוֹמֵר
 נוֹסַעִים זֶה אִילוֹ כְּדַבְרֵי הַמִּדְרַשׁ . רֵאֲשִׁימֵי בְּסִפְרֵי הַיּוֹחֲסִין אֵלֶּה הַכְּחוּבִים יָפִים וְבַחֲרָהּ לְהַיָּגֵם
 לְפִינֵךְ לְמַעַן הַרְאֶה הַשְּׁנֵהוֹת וְיַחְדָּךְ לְמֵאֲמִינִים וְנוֹטָחִים בּוֹ . וְאֵלֶּה הֵם דְּבָרָיו אַחַר שֶׁמֵּוֹאֵל מֵלְאָחֵי
 רֵאֲשִׁימֵי בְּסִפְרֵי זְכָרֵי הַכּוֹתִיבִים וְזָכְרוּ שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ בְּמִדְרַשׁ א' שֶׁל הַיְהוּדִים זֶה שֶׁאַחַר כְּבִישַׁת יְהוּשֻׁעַ
 אִי' וְהַרְיָגָה ל"א מְלָכִים קָרָה שֶׁמֶלֶךְ א' מֵהֵם הִיא לוֹ בֶּן מֶלֶךְ עַל אֲרִינְיָה הַקֶּסֶה וְשֵׁמוֹ שׁוֹבֵךְ
 וְעַמֵּד וְקָבֵן מְלָכֵי פָרַס וּמְדֵי מ"ה מְלָכִים וְלִקְחוּ עִמָּהֶם יַפֵּת הַבְּבוּר אַחַר הִיא עוֹרֵר חֵיטָאוֹ עַל בְּמֵה
 אֲנָשִׁים . וְקָבֵן חֵיל כְּחוֹל אַחַר עַל שֶׁפֶס הִים וְיִשְׁלַחוּ מִכַּחַב אֵל יְהוּשֻׁעַ . זֶה נוֹסַח הַגְּבָרָה .
 מֵהַקְּבוֹץ הַבְּחָר הַמֵּאֲבָר מְלָכֵי פָרַס וּמְדֵי אֶלֶיךָ יְהוּשֻׁעַ בֶּן נוֹן שֶׁלֹּם אַחֵה זֶאֱבַ עַרְבוֹת יָדַעְנוּ מֵה
 שְׁעִיבֵי בְּקְרוּבֵי הַחֲרָבָה עִירוֹתָיו טַחְתָּה וְלֹא חֲמֵלָה מַעֲרָה וְעַד זָקַן הַרְגַת בַּחֲרָב וְכָל עִרְיָהֶם
 הַשְּׂמָת . וְלִכֵּן שֶׁמַּעֲרָה וְאַחֵה דַע לֵךְ כִּי מֵהִיּוֹם וְעַד שְׁלָטִים יוֹם אֲחִינּוֹ נָגִיעַ אֶלֶיךָ וְנָגִיעַ עֲדִיךָ
 בְּבָבוֹל נְהַלֶּךְ בְּהַר אֲפֵרַיִם אֲחִינּוֹ מ"ה מְלָכִים עֲלֵימִים וְלִכֵּל א' וְא' ס' אֶלֶף גְּבוּרִים מַחְזִיקִים
 בְּחַיִּים וְבַקְּסָה כָּלֵם אַחֲרָיו חֲרָב מְלוּמְדֵי מֵלְחָמָה . וְבַעֲוֹרָתָיו יַפֵּת הַבְּבוּר אַחַר זָכְרָנוּ . וְלֹאֵה הֵכֵן
 וְהֵכֵן לֵךְ כִּלֵי מֵלְחָמָתְךָ וְלֹא תֵאֲמַר אַח"כִּי בִי בָּאוּ עֲלֶיךָ בַּחֲשֵׁת פִּתְאוּם . וּמִסְרוֹ הַכַּחַב בִּיד שְׁלִיחַ א'
 נָגוֹן וְחֵסֶד וְכָּהֵן הַשְּׁלִיחַ וּמֵלֵא יְהוּשֻׁעַ עֲלֵיךְ עַד הַשְּׁלִיחוֹ לְפָנָיו אִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַחַר כֵּךְ לִקַּח הַמַּכַּחַב בִּידוֹ
 וַיִּקְרָאֵהוּ בִּידֵי ה' בָּלוֹם וְכִי וְבַמַּכַּחַד וַיִּשְׁמֹר אוֹתוֹ בְּבִיתוֹ . עַד עֲבוּר חַג הַשְּׁבוּעוֹת כִּי קָרַב ה' י'
 וְלֹא רָגַע לְהַעֲזִיב אֵת הָעַם אֲבָל הוּא שָׁמֵר אֵת הַדָּבָר וְאַח"כִּי בְּעֲבוּר חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּבִילֵה אֵת כָּל
 הָעַם וַיִּקְרָא אֵת הַכַּחַב בְּאוֹרְיָהֶם . וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הִנֵּה כֵּהָ מַלְחָמוֹת נִלְחַמְתִּי וְכֵהָ מְלָכִים נִלְחַמְתִּי
 וְלֹא הִבְהִילוּנִי וְעַל זֶה הַמַּקְרָה פָּחַד קָרָאֵי וְרַעְדָה . וְכַשֶּׁמַּעַם וַיַּחֲעֲצֵנוּ הַאֲנָשִׁים וְנַחֲפָקוּוּ כָּל
 חוֹלְוֵיחֵיהֶם וְאַרְבּוּבוֹתֵיהֶם דָּה לְדָה נִקְטָן וְהוֹרִידוּ לָאָרֶץ רֵאֲשֵׁם וַיֹּאמְרוּ אֵל יְהוּשֻׁעַ שֶׁמַּעֲרָה לְמַשֵּׁה
 כֵּן נִשְׁמַע אֶלֶיךָ הַשֵּׁר קַח לֵךְ גִּלְיוֹן שֶׁלֵּחַ אֲנִיעַ וְכַחוּב עֲלוּי בַּחֲרָפַת אֲנוֹשׁ וְהַשֵּׁב לְשִׁכְנוֹ הַסּוֹבְשִׁים
 וְהַמּוֹרְדִים דְּבָרִים קָשִׁים כְּבוֹדִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוּשֻׁעַ עַמְדוֹ וְשֶׁמַּעֲרָה אוֹפֵן הַכַּחַב אַחַר סִדְרָתִי
 וְאַחַי יִבְשָׁר בְּעִינֵיכֶם אֲשֶׁלֶּה אֲלֵיהֶם . וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעַם פָּחַד פִּיךָ וַיֵּאֲרִי דְבָרֶיךָ . וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר
 בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַחַר הוּא מַשְׁלֵי הַבְּבוּרִים הַזֵּדִים וּמוֹמִיַת הַרְשָׁעִים הַמּוֹרְדִים וּמַפְרִיד חֲבוּרֵי
 הַטָּאִים הַטְּוֹדִים וּמַחֲבֵד פְּרוּדֵי הַזֵּדִיקוֹם וְהַחֲסִידִים וְהוּא אֱלֹהֵי אֱלֹהִים וְהוּא אֱלֹהֵי הַאֲדוּמִים אֱלֹהֵי
 אֲבֵרָהֶם וְהֵךְ וַיַּעֲקֵב ה' אִישׁ מֵלְחָמָה מִמֶּנִּי יְהוּשֻׁעַ עַבְדְּ הָאֵל וּמֵהַקְּהֵלָה הַקְּרוּבָה הַנְּנַחֲרָה וְהַעֲדַפ
 הַמֵּאֲבָרָה קָהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בְּנֵי אֲבֵרָהֶם יִחָק וַיַּעֲקֵב אֵל הַלְוִיָּה הַמַּרְשֵׁפָה וְהַקְּהֵלָה הַמְּנוּעָה

בגליליא עשיית הקומידיו : בימיו אמפואני היה ראשון להבד שירים עם בית וסוגר . בימיו
 נמלחו אמירת חידות ומשלים ופאוליו . בימיו פלמידים מלא לחוק הטוולירי עם עבלי . פתח
 בימיו היה עתהאל השופט . גמא באיני נפח חכם גדול שחדש חכמת המגירה היא הסיגה ואומרים
 שכלב ג"כ היה שופט ולהיות מעט זמן לא נזכר . בימי אהוד מלך פריאמו בסרווייה המהוללה .
 ובהיות שנת ל"ד לגדעון היה אטיאיו מלך מינינה שחדש חכמת לקוח השמש והירח אמנם לבני
 ישראל הם אללו קבלה למשה מסיני . ובימי אבנן בהיות פלמידים המלך עם היוונים על טרווייה
 חדש לחוק הקובייה ואז נבנו מהטרוויי שברחו מעירם עיירות וירונה וינילה קדמונה וירילי
 קולוניה כלם באטיאיה ובהיות שנת ו' לעבדון בן הלל השופט היה איש נקרא לפיני ויקרא
 שם המלכות רומה אשר מלך עליה לפיני כשמו וי"א שזה לופן מזרע עשו ומלכו בזה המלכות ד'
 מלכים במשך ככ"ג שנים . ומה נומיסורי המלך האחרון ע"י רומלו בן בנו שנת ג' למלכות אחז .
 בימיו פרנקו בן אסור הגבור מלך טרווייה אשר הגלה משם עם הרבה טרוויי הלך בנרפת ונעשה
 מלך עליהם לרוב גבורתו ונקרא שם המלכות פרנקי כשמו ואז נבנה נפולי וגיימי . ובהיות
 שמשון שופט נבנה עיר נרבוה בנרפת ופולדי בספרד ואז נשלב חרנן טרווייה עד היסוד בזה
 כי היונים לכו עליה ו' שנים וי"א כי נחרבה בימי שמשון וי"א שנחרבה בימי דוד ובמשך המלחמה
 גדולה וארוכה הזאת מהו במלחמות חרע"ו אלפים ואחרי הפסיסה רע"ה אלפים ומהו מהיוונים
 חרע"ו אלפים אגשים ובהוך היוונים היה אוליסו הגבור והחכם הגדול בחוכם היה ג"כ אקילו
 החכם וגבור אשר אהב מאד פוליסני בה מלך טרווייה ובערמה הביאורו פמה וימיתוהו . בימיהם
 גמא אירוקלו ענק גדול וגבור מאד והפילה לעשות דברים גדולים ואומרים שבימיו עשה י"ב
 גבורות שהי' פלאיה בעיני הדור ובסוף מלכות ספרד הקים ב' סלעים גדולים וגזרתיס לסימן
 גבורתו ונקראים עוד היום על שמו ג' עמודי אירקלו הגבור . ואומרים הקרוניקו שהיה דן
 ברגליו ל"ו ספדיאי כשימה אחת וא' ספדיאו היא שמינית מיל . וקבלתי מהחכם רבי עובדיה
 דספרנו שיש מדרש האומר שעמלק הוא אירקולי ואזי לא ראיתוהו . בימיהם הסם נבנתה עיר
 פרישי בנרפת . דוד הזה היה דיאונטי במלכות יון והיה חכם גדול ועשה באי האינדיאי
 מלחמות גדולות והגליה בכלם והוא היה ראשון ללמד בגלילות אשכנז אופן עשיית הנירובה ולכן
 קראהו במקום הלוקי השכר וג"כ למד אופן עשיית המלחמות . אז היה מקרוריוו השני חכם
 גדול שמלא חכמת ניגון הלירה ומירקוריוו אחרון שמלא חכמת השיר שקול . בימיהם נבנתה עיר
 טיפינאל . עלי הכהן בימיו נבנה הרבה ערים . ואומרים שמעשה רות המואביה הית' בימי עלי .
 שמואל אומרים שבימיו התחיל למלך מלך על קירונטי ושהאגשים שרבו שאלו בעיר מז היו סך
 ח"ס . בימיו התחיל מלכות על לידימוניאה והתמיד מלכותם עד ביאת סיפואו אפריקנו קונסלו
 הרומיים שהחריבו העיר כמו בשנת ג' אלפים ת"ח ליצירה ואז זה סיפואון החריבו העיר קורינטי
 והגלה יושביה שמלכו בה י"ב מלכים במשך שכ"ג שנים . בימיהם האלה היה אומירו הפלוסוף
 ומסורר גדול בארץ יון והיו ימי חייו ק"ח שנים והיה בני גאור שלכן קראוהו אומירו שגלשון יון
 ר"ל בני גאורא . גחיה השלוני בימיו שהיה דוד המלך היתה אשה חכמה ושמה דירוני . וחקק
 עוד בהמה ועשה קיף וקתה מהיונים כל כך קרקע כמו שחול להקיף עם הקיף הוא
 ותחתוך הקיף בכל כך הטיכות דקות והרבות עד שהיתה כמו פחילה דקה באופן שנמשך העחילה
 היתה עד שלקחה קרקע הרבה עמהם והתחילה ליסד עיר א' שם וקראה קרטייני על שם הקלף
 הוא ולבסוף היו בה עשירים הרבה והתמיהם רבים ויכללו את העיר ע"פ עלת השופטים והתמיד
 מלכותם עד בה עליהם פאוליו אימיליאו קאסונו הרומיים בזמן שמעון בן חשמונאי שנת ל"ה
 לבנין בית שני וישימו את העיר לעיים . במסכת מנחות אמר רבא בר רב ינחק מזור ועד
 קרטייני מכירים את ישראל ולא אביהם שבשמים . ומזור כלפי מערב ומקרטייני כלפי מזרח אץ
 מכירים את ישראל ולא אביהם שבשמים . וראיתי בילקוט ספר שמואל אמר רב אדא קרטינגס
 גדולה נקמה שנאל' בין ב' שנות באופן כי לי הצעיר נראה שקרטייני' אהרת היתה אחרי סנ"ל .
 ימי דוד התחילו מלכות אטיני למנות עליהם שיפטים ויעטים . ואומרים שדוד מסר שלמה בנו
 אל נסן הנביא שהיה רבו מובהק ושמו ימי חייו ג"ד שנים . ואומרים שזלת החבורה שעשה

שְׁלֵמָה הַכְּתוּבִים בַּעֲשָׂרִים וָאַרְבַּע . חֲזַר ג"כ סְפָרִים עַל כַּבֵּעַ הַחֵלְלוֹת וְהַעֲבָצִים וְהָיוּ בְּרֵמֹת
 יַעֲפוֹת וְחֲזַר סְפָרִים וְהַשְׁבִּעוֹת נֶגַד הַשְּׂפָתִים וְנִקְרָא 'מִפְתַּח שְׁלֵמָה' . הִלַּכְתָּ בְּבֹא שְׁבָחָה לְרֵאוֹת הַמֶּמֶת
 שְׁלֵמָה הִיטָה מַלְכוּת אִי ח' נִקְרָא מִירוּאוֹ קְרוֹב לְהִיטִיאוֹפִיָּה . וְהִיטָה חֲכָמָה מֵאֵד וְשָׂאֵלָה מִשְׁלֵמָה
 פִּי הַרְבֵּה חִידוֹת וּמַשְׁלִים וְלִכְלֵם הַשִּׁיב כְּרוֹגַן וְנִחְנֶה לוֹ דְלוֹמַת הַרְבֵּה וּקְטִיעִים הַעוֹשִׂים בְּלִמְתוֹ
 אֲשֶׁר שְׁלֵמָה נָטַע אוֹתָם בְּמַלְכוּתוֹ . אוֹמֵר הַמְדַרְשׁ שֹׁאֵת הַמֹּלֶכֶת נִתְעַבְרָה מִשְׁלֵמָה וַעֲשָׂהה בָּהּ וּמוֹמֵה
 נוֹלַד נְבוֹכַדְנֶצַּר שַׁחֲרַב הַבַּיִת וְשִׁמְעִי בַעֲדִינן נוֹהֲגִים בְּמַלְכוּת הַהוּא לִקְרָא עִם מַלְכֵיהֶם דוּד אוֹ
 שְׁלֵמָה בְּחִמְרָם שֶׁסָּם בְּאִים מִזְרַע הַהוּא . לִיגוֹרְבוּ הַפְּלוֹסוֹפִי הַגְּדוֹל הִים בְּדוֹר הַזֶּה בְּלִיזִימוֹנִיָּה
 וְהוּא נֶהֱן הַתּוֹרוֹת אֱלִיִּים . וְלֵהִיוֹת שֶׁהַעֲשִׂירִים לֹא הִיוּ רוֹגִים בְּחֹרֶת הַהֶם לְהִיטוֹ מִזְלוֹל בְּחֹרֶתוֹ
 הַעוֹשֵׁר הַקְּהִיל אֱלִיוֹ כֹּל הַעֵדָה וְשָׂאֵל לֵהֶם אִם רְנוּכִים בְּחֹרֶתוֹ וּישׁוּבוּ הֵן . וְלִקְחוּ בְּבוּעָה לְאַהֲבָהוּ
 בְּלֹא יִמְרִיכוּ כְבוֹד חֹרְתוֹ עַד שׁוּבוּ וְהוּא הֵלֵךְ לְבוֹשׁ וְשֶׁסָּם הַמִּית עֲמָו וְלֹא שָׁב לְעוֹלָם וּבְנֵי לְדִימוֹנִיָּה
 הִלְכוּ אַחֲרֵי חֹרְתוֹ הַרְבֵּה שָׁנִים . אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא בְּדוֹרוֹ הַחֲהִיל מַלְכוּת הַיּוֹנִים לְבוֹשׁ עֲלֵיהֶם שְׁבִיבוֹת
 עַל דֶּרֶךְ הַשְּׂמִטּוֹת לִיהוּדִים וְקָרָאוּ לְהַשְׁבִּיבוֹת הַהֶם אֱלִיָּהוּ וְנִכְנַחַת ד' שָׁנִים שְׁלִימוֹת כָּכֵל אֱלִיָּהוּ
 וַי"ח שֶׁהַשִּׁמּוֹ זֶה הַשְּׁבִיבוֹת בְּשָׁנָה ל' לְמַלְךְ עוֹזִיָּהוּ וַי"ח בְּשָׁנָה רֵאשׁוֹן לִיוֹחָם מֶלֶךְ יְהוּדָה . וַי"ח
 שֶׁהַתְּחִילוֹ ת"ג שָׁנִים קוֹדֵם הַפִּיטָה עֲרוּיָה וַי"ח שֶׁהַתְּחִילוֹ בְּיָמֵי אַחַז מֶלֶךְ יְהוּדָה וַי"ח שֶׁהַתְּחִילוֹ
 לְסוּמָן וְכָרוֹן תְּפִישָׁת עֲרוּיָה שֶׁזֶה לֵהֶם הִים כְּבוֹד וְשִׁפְחָת גְּדוֹל וְלִכְן הַתְּחִילוֹ בְּשָׁנָה הַהִיא . רֵאשׁוֹ
 לְדַעַת כִּי רַבִּים מִחֲכָמֵי אֲשִׁינֵי יוֹנִים הִלְכוּ פְּלוֹסוֹפִיָּה לִירוּשָׁלַיִם לְרֵאוֹת הַכְּמִי יִבְרָאֵל אֲשֶׁר הִים
 שִׁמְעֵם וְחֲמַמְתָּם מְפֹרְסָמִים כָּכֵל הַעוֹלָם . זֶה בְּחִידוֹת וּמַשְׁלִים וּישְׁפִלְפוּ יַהֵד הַרְבֵּה וְהַיּוֹנִים הוֹדוּ
 לְיִשְׂרָאֵל וַיֵּאמְרוּ כִּי הֶם חֲכָמִים וְכִזָּה תִרְאֶה בְּמִדְרַשׁ חִיכָה . וְאִמְרוּ חֲז"ל בְּמַסְכַּת גֵּדָה אֲמַר רַבִּי
 אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי גְּדוֹק שְׁנֵי דְבָרִים הַעֵלָה אֲבָהּ מֵאֲסִינָה לִבְנָה . יַעֲשִׂיה הַנְּבִיא בְּדוֹרוֹ שְׁהו' וַי"ח שְׁנֵי
 לְמַלְךְ חֻזְקִיָּה הוֹקֵפוּ חוֹמוֹת עִיר רוֹמָא ע"י רוֹמוֹלוֹס וְאִימְלוֹ אַחִי' אֲשֶׁר נִחְגְּדְלוּ מִחֵלֶב אֲזָבִים וַי"ח
 מֵאֲשֶׁה זֹנֶה שֶׁבְּלַטְוִים הִי' נִקְרָא' אֲזָבוֹת וּישְׁמוּ חוֹךְ חוֹמוֹתָיָה ז' כְּרָכִים קָטִיִּים שְׁהוּ קְרוֹבִים זֶה
 לָזֶה עַל ז' הָרִים וְאֵז הַתְּחִיל לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם רוֹמְלֵי אַחֲרֵי שֶׁכָּרַב אֵת אַחִיו וַיּוֹכֵל לְהִיטֵם בְּדַבְרֵי הַמְדַרְשׁ
 הַאוֹמֵר שֶׁכִּלְקַתָּ שְׁלֵמָה בָּהּ פְּרַעַה עַמֵּד גְּבִרְאֵל וְקַעַע קִיָּה אַחַד שְׁעָלֵה נְבִנָה רוֹמָא ר"ל שְׁהַז
 נַעֲשֶׂה קְרַקַע קִשָּׁה וְסוֹב לְבָנוֹת עֲלֵיו וְכִּי נְבִנָה חִזָּה כְּרָכִים קָטִיִּים וְאֲח"כּ בָּזָה הַזְּמַן הוֹקֵפָה חוֹמוֹת
 זֶה רוֹמְלוֹ הַשִּׁים שֶׁסָּם חֲדָשׁ רֵאשׁוֹן מֵהַשְּׁנָה מִרְצוֹ עַל שֶׁסָּם אֲבָיו וּמַשְׁךְ הַמַּלְכוּת שֶׁסָּם עַד יָמֵי דִיטָאֵל
 בְּרֵאשִׁית בַּיִת שְׁנֵי . שְׁאֵל סִיסְקוֹ בֶּן עֲרֻקְיוֹנִיאוֹ מֶלֶךְ רוֹמָא אֵינָם לוקְרִינִיָּה רוֹמָה מִיוֹחַסֵּת בְּעוֹלַת
 בְּעַל מִיוֹחַסֵי רוֹמָה וְהִיא קָרָאָה חִישָׁה וְאֲחִיהָ וְכֹל בַּיִת אֲבִיהָ וְחַסְפָּר לֵהֶם זֹאת הַנְּבִנָה וְהִיא
 כְּכֹלָתָה לְדַבֵּר כְּדְבָרִים הַאֵלָה וְחַקַּע סָכֵן בְּלַבָּה וְחַמַּת . וְתוֹקֵף קָמוּ כֹל קְרוֹבֵיהָ וַיִּלְעָקוּ בְּשִׁבְבוֹת
 הָעִיר וּבְרַחֲבוֹתֶיהָ וְהִקְיָמוּ כֹל הַעַם מִקְלָה עַל הַמֶּלֶךְ וַיִּגְרְשׁוּ אוֹתוֹ וְחַזְּנוּ וְכֹל בְּנֵי בֵּיתוֹ מִרוֹמָה
 וּמִן הַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּלָה לֹא רָצוּ עוֹד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם אֲשֶׁר עַד הַיּוֹם הַהוּא מַלְכוּ בְּרוֹמָה שְׁבַעֵה מַלְכִים
 בְּמַשְׁךְ קס"ז שָׁנִים וְאֵז הַתְּחִילוּ בְּנֵי רוֹמָה לְהַנְּהִיב מִכְּלָלוֹת הָעִיר דֶּרֶךְ שַׁרְרָה וְעַלֵּם זָקִיָּים וְאֵז
 חוֹךְ יָמִים מוֹעֲטִים הִיוּ אֲנָשִׁים בְּרוֹמָה כְּרָאוּ לְהַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מִחֲדָשׁ וַיִּבְחָלוּ נֶגְדָם הַשְּׂרִים
 הַמִּיוֹחַסִים וּמִנְהִיגֵי הָאָרֶץ וַיִּלְחַמוּ אִתָּם וַיִּלְחָו הַשְּׂרִים וַיִּקַּה בְּרוֹטֵי שְׁהִים ח' מְבָרִי הָעִיר אֵת שְׁנֵי
 בָנוּן אֲשֶׁר הִיוּ עִם הַקּוֹשְׁתִים וַיִּבְקַע אוֹתָם נֶגַד הַשָּׁמַשׁ לְמַעַן כֹּל הַעַם יַשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא יוֹסִיפוּ
 לְחַטֵּא עוֹד נֶגַד אֲנָשֵׁי הַעֵלָה וְהַנְּהִיגוּ בָּזָה הַדֶּרֶךְ עִם כְּדָרִים וְחַקְטוֹת רַבּוֹת כְּמוֹ ש"ג שָׁנִים עַד
 אֲשֶׁר בָּהּ לִיסְאָרוֹ אֲבוֹסוֹ בְּיָמֵי אֲלִכְסַנְדֵּר הַמֶּלֶךְ מְבָנֵי הַשְּׂמֹנֶה עֲלֵיהֶם בָּכָה וַנַּעֲשֶׂה קִיסָר רֵאשׁוֹן .
 וְאֵז הָעִיר תְּחַמְתִּי כִּי לְפִי הַשְּׁבִיבוֹת הַאֵלָה שֶׁמְזִכִּירִים הַקְּרוֹנוֹקִי הַיּוֹחֵר נִאֲמִיִּים אֱלִיָּהוּ אֲשֶׁר
 רֵאשִׁי וְחַקְרָתִי בָּהֶם נִרְאֶה שֹׁאֵת הַהִנְגָּה נִמְשַׁכָּה ג"כ שָׁנִים אֲבָל לְפִי שֶׁנִּרְאֶה מִמְקוֹמוֹת אַחֲרִים
 מַלְכוּ כְּמוֹ ה"ח שָׁנִים וְלֹא מֵאֲחִי בָּזָה הַכְּרַעַה . בְּדוֹר הַזֶּה נְבִנָתָה עִיר קוֹסְטַנְטִינוֹפִלוֹ בְּמִקְוֵם
 הִיטָה נִקְרָאָה בִּיזָאנְטִי שֶׁאֲח"כּ קוֹסְטַנְטִינוֹ הַקִּיסָר קָרָאָה כְּשֵׁמוֹ וַי"ח שְׁבִימֵי מְגַשָּׁה מֶלֶךְ יְהוּדָה
 שְׁהִי' כְּמוֹ ג' אֲלָפִים ל"ז לִיגִירָה נְבִנָה . בְּשָׁנָה י"ד לְמַלְכוּת חֻזְקִיָּה עֵלָה כְּחַחֲרָב וְלֵךְ אֲשׁוֹר עַל
 יְרוּשָׁלַיִם לְאוֹר עֲלֵיהָ וַיֵּלֵךְ מֵאֲחָךְ ה' וַיָּךְ בְּמַחְנֶה הַהוּא קַפ"ה אֲלָפִים כֹּלֵם אַחֲזוּי הַרְבַּ מְלִמְדֵי מִלְחָמָה .
 וְאוֹמֵר הַמְדַרְשׁ שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים עַל פְּסוֹק אַחִי מַלְבָּטוֹן כֹּלֵם שְׁבָחָה פְּרַעַה מֶלֶךְ מֵאֲרִים וְתִרְקַה מֶלֶךְ
 שֶׁשׁ לְעוֹרֵם חֻזְקִיָּה וְסַחֲרָב גְּבַר עֲלֵיהֶם וְקַשְׁרָן וְנִלָּתָ חֻזְקִיָּהוּ בְּשַׁחֲרִית חוֹן לְעִיר הַחִירוֹן (לֵהֶם)

וספרו זה הסם מנכוחם בשנת י"ב למלכו שב סנהרב והביא כותיים לשבת שומרון ושני יהודים
ללמד אליהם תורת ישראל ושם ר' דוסחאי בר ינאי ורצ סביחא כנראה בתגומחא פ' ויפג .
ואח"כ הלך על מלכות רבות וספס הרבה מדינות והעבירם ממקום למקום וממדינה למדינה ולא
בלבל כל העולם והלך ג"כ על מלכות יהודה ולמד קלה שבע יהודה וכל שבע שמשון ובקס
להוליסם אל חרץ לחלו וחברג כמו עשה לגלות שומרון ולא יכול כי בא גדו מלך כוש ולחס
עמו והיות היהודים בדרך וגמס הקב"ה בהרי חשב (זה הו' גלות רביעי לישראל . וכו') גלות
אחרים כבר נכתבו בחלק ראשון דבור הזה וראיתי כתוב כי המלך הנקרא פרימיון העיר על
האפיפיור ברומי בשנת כמו ר"ב) כי נחר פרת מעמד היהודים וסגרים שאינם יכולים לבא עליו
ואני אומר ששלוהי ר"ל נחר גוון שהוא סמבטיון . בפרק חלק הנא מביני בניו על סנהרב למדו
תורה ברבים ויחן יניחו שמישה ואבטליון ואומר ס' יוחסין באמת אמרו נביאנו מלפון תפחה
הרעה על כל יושבי חרץ זה שכל הממלכות שהחריבו מלכות אחרות באו מלפון . הלא תראה
סנהרב ובבבלגל שהחריבו ירושלים הם לכל הארצות באו מלפון . וכן אמרו חז"ל בא סנהרב
ובבלל את העולם ולא גודע יותר שם האומות . ואח"כ מלכי מדי ופרס שהם יותר לפוים
החריבו כל המלכות ואח"כ באו הרומיים שכלבו כמעט על כל העולם ואח"כ הגויי ששאו מלפון
הכניעו הרומיים ואח"כ הגיעו ראשים מלכות הישמעאלים שהם מזרע מלכי פרס ויסירו כבוד
הכלפה ואח"כ באו הסרתים שהיו לפוים והחריבו את כל העולם . ואח"כ שבו הסרתים
עם ערומלון מלכ והחריבו רוב העולם ואח"כ בא הקיולבש שנס הוא לפוני ודיין הם לרים
על הכל האלחמות ההם וכן באהרית היומס יבא גוג ומגוג שהם מירכתי לפון ולא היתה לה'
המלוכה . אומרים הקרוניקוב צוה"ה ה' מוציה הנביא בנחוחה עוביה בן עזיאל הכתוב בימיו
והס שמו ספרו כחך כ"ד וקוראים אותו עוביאה וי"א שה' אחר חרבן בית ראשון בימי גלות בבל
וראיתי בס' יוחסין שמשע אחר זה ה' מעשה שושנה בת חלקיה אשת יויקים שרלו שני זקנים
שופטים לאונסה וגזמו אותה שם לה חשמע אליהם שיעידו נגדה ששכחה עם בחור אחד והיה
לא ראה ודיחל בחכמתו היללה וי"א שאלו הזקנים היו אחאב בן קוליה ולדקיה בן מעשיה
נביאי הסקר ובימי יאשיה אדבני מלך פרס ומדי החריבו חרץ יניחו עד שלא גודע מקומה היה .
במדרש ח"ל חנויה לכשי יניחו נבלו בשאלו תחיתה דכתיב מעיר מהים יחלקו . וחשבת כי יניחו
שהיתה בימי רבינו הקדוש במסכת טענות אינה יניחו דיונה . יש אומרים כי חרבן יניחו היה
י"ט שנים קודם חרבן בית ראשון . בימים האלה היו שבעה פלוסופים חכמים גדולים בעולם
והם עלימי וביאנטי בחרץ יון סולון בחטיני ושם נתן חורותיו קליאובולי מארץ לילדו פריאמרו
מארץ קורינעו ואומרים הקרוניקו שמהלו החכמים לא נמלא חושלת בחכמהם ולא חיוה דברים
קמוים . וכן היה פרייירו השורי פלוסוף גדול ותלמיד גיסקו הנ"ל והוא היה ראש הפלוספים
שהאמינו היות לנפש חיי העה"ב והוא הו' מלמד פיטוגרה הפלוסוף אשר אח"כ בימי נדקיהו
ושאלתיחל תגלה חכמתו והיה ראשון לקרוא זאת החכמה פלוסופיה . ואומרים חיביה ספר י'
פ"ב שזה למד ג"כ אלל היהודים בבבל . ואז היה נמלא ג"כ האסגירי הפלוסוף והוא היה ראשון
לסאמון שהשכל הוא סיבת כל המעשים . ונתן לבו כל כך אל הפלוסופיה עד שהניח כל עשרו
הגדול וילך להתבודד במדברות . אומרים שהדג שהחזיק יונה היה נקרא ליסו . ועוזייה מלך
יהודה אמות עמוס הנביא עם ברזל שהסים בין מלכו . י"א שישייה בן אמון ר"ל בן עמוס .
דבור הזה החחילו הלינני ללחא מבבל וארצות הכלדיים ועומדים מפוזרים בכל העולם עד היום
זה . הנקוק אומרים שהבקוק נשא לחבול לדתיחל צהיותו בגוב אריות ולא גודע איה הו' קבורתו
אלא שבימי ארקריאה קישר נמלא ושם לו כבוד גדול . ירמיה אומרים שבני ישראל שנסהרו מן
גלות נבוכנצר צירושלים הביאיהו נגד ראונו למארים והוא היה מוכיחם במארים . קמו עליהם צ"י
ויסקלוהו ושם במארים נקבר ולהיות כי בני מארים היו מוכים מהארצה צבים ובשדה חלו שני
ירמיה שיפלה לה' וכן עשה וילך הארצה ולכן אחרי מיתתו קראוהו אליו ויזכרו אליו . אומרים
כי יהויקים עמד תפוס בבבל ג"ז שנים בימיו נבנה מרסילי בצרפת . בימיו גלה יחזקאל הנביא
בבבל ועמד בבית האסורים ה' שנים ובהיותו בן ל' שנים כתב ספרו וי"א שקוא לא כתבו מלא
הכמים

חכמים אחרים והוא ה' יפה הוא ויפה מראה ונהרג מיהודים ונקבר בקבר שם בן נח. ברך
 שקבל מירמיה שנת ב' אלפים ש"ג בימיו ה' הרבן הניח ראשון על ידי נבוכדנצר אשר מן קודם
 שהרבן ואחריו בין הכל מ"ה שנים ואשהו היחה נקראת שמרעם וכן נראה במדרש פ' אחרי
 מות. אחריו מלך חיל מרודך בנו כ"ב שנים ואחריו בלשצר ב' שנים ונהרג ומן אחריו דריוש
 מוצרע מדי על מלכות כסדים ומלך שנה אחת ומה ומלך אחריו כורש שלשה שני'. וראויה להגיד
 לך פה מה שכחזב מעטין לידת כורש בדברי הימים שלהם והוא כי אסמרגניס מלך פרס לא ה'
 לו כי אם בן אחת יורשת המלכות ויהי היום הזה אהב אותה אחד משרי קציה וסתר לו וכשמוע
 אציה את הדבר המיה השר ההוא וגם שם בקו במאסר ויהי בעת לדתה נתן המלך הנער הילד
 אל אחד ממשרתיו לשלוח אותו לעזאזל המדברה וישא האיש הערר אל יער אחד ויניחהו שם
 וימן ה' כלבה אחת אשר הניקתו ויגדל הילד ויהי רובה קשת ונעשה בן חיל ויאספו אליו אנשים
 רקים ויהי עליהם לשר וכשמוע המלך הדבר קצן אנשים רבים וישלח להרגו וזה אשר שהיה נקרא
 כורש שבלשון פרסי ר"ל כלב וזה לפי שהגדל מהכלבה נחממן על זקנו ויהרגוהו ויכבוש את
 העיר וימנך עליה והתפרסם גבורתו ויכנע כל הארץ לפניו ולפי שדריוש מלך מדי לא היה לו
 כי אם בן אחת נהרגה לתתה לו להשה עם ירושה מלכות מדי ואחרי שנתחמו יחד אמר כורש
 חל דריוש הזקן חוטנו הנה חמנו מלכים והנשי חיל למה נהיה משועבדים לבלשצר בן חיל
 מרודך בן נבוכדנצר אשר מלכותם גדול מאוד הלא המה זרע מרעים בני משחיתים נלכה נא
 ונלחמם בו כי לנו נחה המלוכה ולא לו ויאמר לו דריוש הזקן בני כל אשר לי לך הוא כל אשר
 המלך ידך לעשות בכתך עשה ויהי אלהים עמך ויקבלו שניהם חיל גדול וילחמו בבלשצר היושב
 לבטה בצבל וכשתקרבו אל העיר יאלו לבאות בלשצר ותפריני ישראל נחמברו עמהם ויזכו הפרסיים
 והמלך בלשצר שמח בלבו ועבד להם רב לשמחה אחת נלחון והוליו כל בית ה' ואז נראה
 בכוחם היכל המלך יחד די כהנה מנה מנה תקל ופרסין ודיאל פתר החידה וסרים אחד שהיה
 יושב בהר המלך והיה מכיר דיאל ממי נבוכדנצר וידע שלא נפל מכל דבריו ארצה נסו לבו
 פ' דיאל החידה וכאשר ראה המלך יבן ונרדם משכרותו כרת את ראשו וימלט חוזה לעיר
 אל מחנה כורש ודריוש ויגד להם את כל אשר קרה בלילה ההוא לבלשצר ר"ל מהמשה והבאת
 כל בית ה' והפס יד ופתרון דיאל ויפן בידיהם ראש בלשצר ויתמחו המלכים ויאמרו איש אל
 אחיו הין זה חלה עבור השמים מהרבן בית ה' ונדרו נדר שאם יפן ה' בצל בידו להשיב את
 בגזילה ולהרשות את בני ישראל שיבנו הבית. ויהי בצדק ויעלו המלכים על צבל וילכדוהו ואז
 פמלך דריוש בצבל. ושאר המלכויות היתה לכורש חתנו ויכבוש מלכויות אחרות רבות ויאל שמשו
 בכל הארץ וכשהלה דריוש למוה קרה אל כורש חתנו וימליכיהו בחייו על צבל ויזוהו לקיים את
 הנדר אשר נדרו על ענין בית ה' שבירושלים. ואז העיר ה' את לבו ונתן רשות לגולה לעלות
 לבנות ירושלים ונתן להם כל בית המקדש ככתוב בספר עזרא. ובאותה שנה שהיה ראשונה
 במלכות כורש ושנת שנים ותשעים לחרבן יסדו ישראל שהלכו מצבל לירושלים יסדו בית המקדש
 אליו יהודה ובנימין הלשינו ישראל לכורש ונחצטלו מהבנין כל מלכות כורש וכל מלכות אחרות
 פמלך אחריו עד שנת ב' לדריוש בן אחשורוש ואסתר שהיא שנת י"ה לתחלת היסודות בראשונה
 יהיה שנת ע' לחרבן ואז השלימו כל בני הבית. וראויה כי זה המלך כורש היה לו כה הזכרון
 גדול מאד באופן שבהיותו במלחמה שהיה לו מ"ר אלפים שכירים היה קורא כל אחד מהם
 בעת הפרעון בשמו והוא פלה. דבור היה נמלא צעיר קריעא איש ח' נקרא אישימינדו שכן
 ב"ז שנים וכשהקיץ מלא שמכרו כל רכושם ובכח הדין חזרו לו הכל ואחר כך נתן לבו למושכלות
 ונעשה פלוסוף גדול והיו ימי חייו קע"ט שנים וי"א קצ"ד שנים. בימים האלה היה אישוקרמו
 היוני הפלוסוף והרופא הגדול קסינופוטמי שהיה צסוף ימיו בר פלוגתא דלפטוני והיה פלוסוף
 ורופא ונבחר ואיש מלחמה והיה תלמיד אישוקרמו איבקלידו גם הוא תלמידו פלוסוף גדול והוא
 היה ראש החומרים שהוצר אחרון הוא התענוג גשמי ושהיפס חמום עם הגוף והש"ה חינו משנית
 בפרטים ובתחומים. אישוקרמו באמיני פלוסוף ורופא גדול המעלה והוא היה ראש הנהגים
 באמיני על שהיה מקלל עבודת אליהם וכן עשו להרבה פלוסופים אחרים שהיו מלעינים עליהם

וכחז בעל ספר תורת העולה כי זה אימורקטו קבל חכמה מאחיחופל ובני קרח ורחיחי בכחרי
 כחז יד מ"ד כי זה הפלוסוף היה אומר לחכמי ישראל חכמתכם הזאת האלקית אינה מבחידה
 אך אני אומר שאיני יודעה האם אני חכם בחכמת הנוסיה . איסופו פלוסוף יוני שחבר משלים
 וחדות מן החיות ועופות והזבורים אחרים . אנשעטיני פלוסוף באטיני והיה ראש האומרים
 שהאופר אהרון הוא ידיעת המשכלות . אומרים הקרויני כי בדור הזה היה אשה חכמה מאד
 וכחבה ט' ספרים מנביאות ושלחה לטרויוני המלך ברומה שיתן לה כל כך מעות ולא ראה ושרפה
 לפני המלך ג' ספרים מהם וכן עשה יום שני ויהי ביום ג' שאלה ממנו מעות כהוב וזו נתן
 לה כל רצונה והיא מסרה בידו ג' ספרים אחרונים ששאלו ויתמלא כחוב בהם כל העתיד להיות
 ברומה והיא נקרא סיביליאה הנביאה . זינוו וקריסיפו היו שניים פלוסופים וסויוקי בדור הזה
 והם האמינו שהאופר אהרון הוא עשיית האמת והראוי . אנסמדורו הפלוסוף הגדול היה ראשון
 לעשות רילוי עם גבגל ברזל שמורים השעות והספירה ממיראל . פיטגורה הפלוסוף הגדול היה
 בדור הזה והפליג להתחכם בכל החכמות ובפרט בשיר ותשבורת ורפואה ועשה תלמידים הרבה
 בארצות יון והוא מלא חכמת משקל הפלס ומאזנים והיה ראש המאמינים שהנפש מתגלגלת באיש
 ולפעמים בבהמות ג"כ . ובזה האמינו ג"פ אפלטין ואיסוקרטו תלמידיו . ובסוף ימיו בא מעיר
 קורטונה אשר בטוסקנה והתחיל לתת תורות באיטליאה ורחיחי בספר הפרפוליאוי סימן פ"ב
 שלמד מהפלוסופי יהודים הנקראי' זרקו:ני שגלו מירושלים ללכת לבבל ומלרים . ודע כי הפלוסופי'
 קדמונים המאומות קראו היהודים בלשון זרקומני ולפעמים ברברי כנראה משורר בהרבה מקומות
 בספר הזכר . עזרא שקבל מברוך שנת ג' אלפים ש"ע בדור הזה היה פלסוני בשנת כמו ג' אלפים
 שפ"ה והיה שמו אריסטוקלו ורבותיו שינו שמו וקראוהו פלסוני והיה תלמיד פיטגורה והפליג
 להתחכם בפלוסופיא ורפואה יותר ממי שקדמו . והיה יפה תואר ויפה מראה משכמו וזעלה
 גבוה מכל אדם והיה מזרע המלוכה מלך האז ומזרע סולין הפלוסוף מלך האם וחבר הזבורים
 הרבה בכל החכמות והראה בהם גודל מעלה חכמתו . ומלאחי כחוב שהיה אומר שבסוף ששה
 אלפים שנה העולם יחזור לתוהו ובהו ע"י מבול או בשרפה . ובסוף חלק הו' ישנה העולם והאנשים
 ממש שהיו מלא ישובו כבראשונה . אמנם לא יזכרו מאימה מהפעם האחרת שנמלאו בעולם .
 וקבלתי ממורי הגאון זקני זל"ל כי הוא ראה בפי' הכוזר שעשה ר' נתנאל ׳ן' כספי האומר
 אמר אפלטון אני הייתי עם ירמיהו במלרים ובתחלה הייתי לועג עליו ועל דבריו ולבסוף כאשר
 הרגלתי לדבר עמו ולדקדק במעשיו ורחיחי כי דבריו דברי אלהים חיים אז אמרתי בלבי וקיימתי
 שהוא חכם ונביא וכן כחז בעל ספר תורת העולה ח"א פי"א . די מוסטיני ותיאופרטו חכמים
 גדולים היו תלמידי פלסוני אמרו על פלסוני שבהיותו קטן חוך הקונה הלכה דבורה ח' עם חבורה
 גדולה על פיו ולא הזיקו לו ויתגששו שיהיה חכם גדול . לזיאו טרקויניו היה בדור הזה המלך
 האחרון שברומה אשר נהרג מעם הארץ עבור האונס שעשה סיטמו בנו ללוקרזיאה רומנה כנראה
 לעיל בימי חזקיה מלך יהודה והוא היה ראש למלא תחבולת היסורים שנתנים לעברניים למען
 יתודו שפעם ציוהם . ד'מורקטו הכשדי אירקליט באסיאה סימיסטוקלו היו פלוסופים בדור הזה .
 פירו מלך הפירטו היה בדור הזה והיה ראשון למלא חכמת הולכת אגרת ע"י הרלים . אמנם
 בד"ה פרשה ל' נראה שחזקיהו מלך יהודה היה ראשון . ואני אומר שצאוי זה פירו מלך ספרד
 שהגלה עם רוב היהודים שילאו בחורבן בית ראשון מירושלים שעליהם רמו הנביא באומר גלות
 ירושלים אשר בספרד ורוב המיוחסים הלכו אל פיר טולטולה אשר שם העיר היזה פירזולו
 והיהודים השימו שמה טולטולה על שם טלולס . והמעשה היה כי בבה נבוכדנצר לירושלים באו
 לעזרתו אספלאן מלך ספרד ופירו חותני והם תפשו ירושלים ע"ש נבוכדנצר . ולהיות כי ירושלים
 הינה נחלקת לששה מחילות זו לפניו מזו כי בראשונה היו יושבים כל בעלי מלאכה . ובשנים
 השוחקים הסמים לבית המקדש ושרות אחרות . ובג' כל זרע המלוכה והכהנים . ונבוכדנצר
 נתן גאלו המלכים המחיה שליטת לשכר טרחה והם הגלו אותם אל ספרד . ונבוכדנצר הגלה
 המותר לבבל ומדי ופרס . ומלא כחוב בדברי הימים למלכי ספרד שהיה קיסר ח' ברומה ששלח
 לספרד ג' אלפים בתי יהודים שהגלה פיטוס . בדור הזה הרומני שלמו לאטיני לקחת הסודות

נחנן להס סולין הפילוסוף הגדול ויקבלם בעשרה לוחות וקרומו הוסיפו עליהם ב' לוחות אחרות ויקראום י"ב לוחות תורה . אומרים הקרויוקי שעזרה היה הראשון שהתחיל לדרוש על הטיבגומו ר"ל מקום גבוה . פארמינידי הפלוסוף חשק מאד ההתבודדות והלך לעמוד במערה בגלילות חטיני עם איסקרטו הזקן ושם חזרו חכמת ההגיון וזוקרטו מלא חכמת האיטיקה . בימים ההם פתחה הארץ את פיה ברומה והיה עד התהום ויאמרו החרטומים אל הזקנים שלא תסתם פיה הרומני אם לא יפילו בתוכה חיש היותר נכבד ומעולה שבשעיר וכשמוע זה מרקו קורטלו רומנו שהיה היותר מיוחס וחכם שביניהם עלה על סוס גדול ויפה ויזן חוך פי הארץ לרוב האבנים לעירו ותיקף נסתם פי הארץ ככראשונה והוא פלאי . אומרים הקרויוקי כי בדור הזה בהיות כל העולם עובדי אלילים ובפרט רומני הגבורים ואטימי החכמים התחיל חכם ח' באטימי שבראותו הכהן עושה עבודתו אחר בלבו שאינו מהראוי להיות כל העם שוין עומדים כמו הכהן המשרת לאלוק ולכן דרש והתחיל לנהוג שיסירו הכובע מעל הראש בעת העבודה . וי"א כי המנהג הזה התחילו הרומני בתחלת הנהגת הזקנים מטעם אחר והוא שבהיות הראש אבר יותר נכבד מכל אברי הגוף ראוי להסיר כובע מראשו בעת העבודה להראות שהוא מוכנע ומשועבד אליו . וכן תפשט המנהג גם בין האלגים שהפחות מחזירו מכניע עלמו אל הגדול ממנו בזה הדרך . וראיתי בקוגרטי' ימן כי בסוף ימי עזרה נחרבה בכל מחיל פרס גלילה ח' והפכה העיר ולא נשאר רק קלף חומת מצד המלך והיה נמנע להסריתה בידי אדם אלא בדרך גם . ואומר שבכל הנראה היום אליו הוא כמו פ' מילין רחוק מהימנה כי הימנה כלה הרבה ומלאה נחשים ושרפים . ואומר רש"י בקדושין נהר הדקל ופרת מלועים בכל באמצע זה מן המזרח וזה מן המערב . וראיתי אורה מים סי' דכ"ד בבית יוסף שיש מקום בבבל שכל בהמה שתעבור עליו אינה יכולה לזוז משם אם לא יתנו עליה מעפר המקום ההוא והעובר עליו מדרך ברוך אומר ועושה ברוך גזר ומקיים . בדור הזה היה טורקווסו מיוחס וגדול ברומה והיה לו בן יחיד חכם וגבור והפליג לעשות מלחמות בעד הזקנים מרומה ועל שער מלוח אביו על דבר שהי' תועלת לפררה המיוה אביו למען כל העם ישמעו ויראו . וראיתי כתוב בם' שבע יהודה שבדור הזה היה יהושע בן סרוק הנקרה בן סירא בן בנו של ר' יהושע בן יהוהצק הכהן גדול הוא חבר משלים וחדות ומלא מהם מוזכרים בגמרא הגם כי ראיתי מדרש אומר שכן סירא היה בנו של ירמיה והזכרתיו בדור ירמיה ואומרים האומות שהוא חבר ס' איקלוסאטיקו שהשימו בחבור הביביות והשימו שמו כן לפי שמדבר מענייני הנפש ובמעלות הדעות ומזהיר להמון שיקשיבו לשנים ולשופטים . שמעון הלדיק שקבל מנה ג' אלפים תי"ז ובשנה ג' אלפים חמ"ח ליזירה ואלף שנים למתן תורה וכמו ת' שנה לבנין הבית נכנס אלכסנדרוס מוקדון בירושלים ובראותו הכ"ג עם ח' מלבושים לפניו ירד מהמרכבה וישתחוו לכהן ואמר לעבדיו שדמות דיוקנו מהכ"ג היה נראה לפניו בכל הגלגלות וכו' כאשר נראה במדרשות . ושאל המלך מהכהן שיעשה דמות דיוקנו במקדש והשיב לו שזהו נגד הדת אבל נדר לו שכל וולדות הכהנים שיולידו בשנה ההיא יקראו על שמו ושמן השטרות יתחיל מהשנה ההיא . וישמה המלך מאד ונדר למקום הרבה . ואומר יוסיופן ס"א פ"ז שזה המלך יא מאיפרי מעיר אחד היתה נקראת כהים ולזה רמו בלעם שאמר וליס מיד כהים וכו' . ואז באו כנענים לפני המלך לשאול ארץ כנען שבכש יהושע והישמעאליס באו לערער על בכורה ואלגרייס באו לשאול השלל והמלקוח שהולאו ממזרים ולכלם השיב להם גביהה בן פסיסא בהן הדיות ויברחו האנשים מלפני המלך וכו' כנראה באורך במדרשים . ואז ברשות המלך בנו הכותיים והלדוקים מקדש בהר גריזים ובהן בן מנשה אחי שמעון הלדיק וממך הבית כמו מאתים שנים וחמיו בנו של שמעון הלדיק בנה מקדש אחר באלכסנדריה של מצרים ופליגי אם היה לשם ע"א או לשם שמים כנראה במס' ע"א פ"ר ישמעאל . ואומר יוסיופן שלידת זה המלך היה כי משך אחד שהיה נקרא נקתיבזור בא על אשת פליפו המלך וסתר לו וולד זה אלכסנדר בהיות פליפו על המלחמות וראיתי שהיה מורע אירקולו הגבור מלך האב ומאיקולו הגבור מלך האס . וראיתי בקרויקו שזה אלכסנדרו נולד ביום שנשרף היכל דיאנה ומעשה השריפה היה כי אית ח' נקרא אירוסטרטו חשק שלא ימות שמו לעולם ולהיות זה היכול ח' משבע פלאות שבכל העולם

העולם להיווצרו ופה תואר ופה מראה החליות היופי הציח בו האש ומשך ויבוקש הדבר ומלא
 אריסטוקרטי שפרפו לטען יקרא עם השרפה על שמו ובה יחיה שמו לעולם ועשה דת שלא נקראת
 כמו על זה הפך מונחיו אבל לא שיה להם כי עכ"ל נקראת השרפה על שמו. וגמלא כחוב שמלכות
 הנשים הנקראת אחווי בנאווה. אלכסנדריהם של מלכים נבנית מזה אלכסנדרו וקראתו כשמו
 ובהיווצרו צן ל"י שנים אחרי שמלך י"ב שנים השקוהו משרתיו עם המות ובראיתו כי לא היה לו
 תרופה חלק כל מלכותו שהיה כמעט כל העולם אל י"ד שליטיו. וזה למען לא ימלא לעולם מלך
 גדול כמוהו. אבל אחרי מותו נחלק מלכותו לארבעה חלקים. והם תלמי הנקראת עולמיא על
 מלכים ומלכות אחרות. אנטיגון מלך על אסיה והודו הנקראת אינדיא ומלכות אחרות ולא
 היה לו אלא עין א' וי"א שהיה אח המלך אלכסנדרו מאשה אחרת. סיליבקה הנקראת בלסוניג
 סליקוס מלך על אזור ומלכות אחרות. שליפו מלך על יתר המלכות. וי"א שזה שליפו היה
 צן אלכסנדרו שולד לו מזיבנהה בת דריוס מלך פרס ולא ראה אלכסנדרו להוריש לבנו כל מלכותו
 לסיבה ה"ל. בימיו נבנה עיר בירגמו ומנממה ואנטוכיה. ארוסוקוטילו הפלוסוף וראש החכמים
 היה רבו של אלכסנדרו ותלמיד סוקרטו ופלטונו ומלד במלודוניה והיה כ' שנים אחרי מיתת
 אלכסנדר. תלמידו היה ימי חיון ס"ב שנים. וראיתי כחוב כי גמלא באגרות אריסטו
 שכתב כי הוא דבר עם שמעון הדריק על הכמת האלקית והשחומם מהוד ממעלת שמעון בזה
 ובאיוה פרטות אומר וזה ממה שהסיבני השמעוני. וראיתי לר' יוסף א' עם עוב בהקדמת ביאורו
 לספר המדות שאמר איך הוא ראה במלכים ס' כחוב בו איך אריסטו בסוף ימיו הודה על כל
 הנמלא כחוב בס' תורה משה ואעשה גר דק. ובה ראיתי בס' מגן אברהם לחכם פריאולו.
 וראיתי בס' הכחפס כי אפי' שאריסטוס היה מאמין הקדמות עם כל זה השתדל בכל כחו לבטל
 הדעות הכוזבות ביתר העקרם וזה עשה בדרשותו במקומות הרבה כמו שעשה אברהם אבינו
 ראש הפלוסופים אשר בטל ללם הורה בחרן עכ"ל. וראיתי לחכם א' שכתב חיי אריסטו והוא
 שאריסטו אהב מאוד פלגם עמיחו ולבזוי הלילים שהיו עובדי בני דורו וגם להראות אהבה עזה
 לאשה שהיה הקריב לפניה הזבח המהובל לגדול כהניסם לחלילים. ראיתי בכורר כתיבות יד
 מאמר מ"ב כי נאל לפלוסופים מאין ילא אליהם חכמות הפלוסופיא. ואמרו שבהם מהיהודים
 וגל החכמות הועתקו שרביהם ובליליהם מהיהודים אל הכשדים ואל"כ לפרס ולמדי ואל"כ ליון
 ואל"כ לרומה ובאורך הזמן ורב המלועים לא הוזכרו בחכמות שנעסקו מהעזרים זולתי מן היוונים
 ורומיים ע"כ. וראיתי בס' דרך האמונה ח"כ סוף המורה והאמתי ששם חכם מופלג
 מפלוסופים היוונים האומר פעם א' נכנסתי להסוכה עם חכם מחכמי ישראל והתחלנו לדבר
 בחכמה הטבע ולא היה בעיני הרבה ואחר נכנסנו בחכמת האלקות והעלתי אל אשר לא הייתי
 יכול לסבור ולהבין עד שהתפללתי לאל יתן לי שכל להבינו ואני המחבר מאמין שזה החכם היה
 אריסטו וס' האמונה הנו' ממיד עם בדבריו. ואומר גמלא בס' א' בין הוגרים עשאו איכסיביא
 כחוב אלו הדברים. אמר תלורקוס לתלמידיו ראוי שדעו כי רוב חכמת הפלוסופים-באה אלינו
 מאריסטו החכם אשר הוא היה איש יהודי מוצע ישראל ירושלמי מבני קוליה משבט בנימין בא
 לשמועתיו מהאיים הרחוקים אשר באסיה וירד מההרים אלינו ויש עמנו ימים רבים פלוסופיא
 הוליד לנו ויוצר הרבה מאד היות אלינו ולמדנו מפיו כמה שלמד הוא ממנו ע"כ. כחב בטל
 ס' האמונה שראה כחוב שבאשר אלכסנדרום הלך לירושלים השליט אריסטו רבו על ספרי שלמה
 והעתיק משם הפלוסופיא וקראה על שמו והיה כבד לשון. הרב המורה ה"א פע"א אומר
 החכמות היו בראשונה בישראל אך בשלט האומות עלינו באו לידם ואנחנו בלמדנו דבר מהם
 נראה היות ראשיתו מאתם והיה להפך. א' רשד הנקרא אוירואו אומר בחוף ספרו הנקרא הפלת
 התפלה שהחכמות היו נמלאות בישראל. וראיתי במבור יתן אלו הדברים והעתיקת' פה מלה
 במלה והם אפי מעיד עדות ברורה שמעתי מפי החכם דון אברהם א' דרור בהיותו בליטבונה
 והיה אומר כי החכם הישמעאלי א' אלכטוב שהיה אומר עליו שלא היה כמוהו בדורו בחכמה
 וחסידות ושמע שהיה בעיר אלקהרה ס' א' מאריסטוס שחבר בסוף ימיו ושחזר בו מכל מה
 שכתב בתפלה והחכם דון אברהם א' זכור שלא בעד הם' וראה בו בין בעיני ההשגחה בין בעיני
 השחרות

הַשְּׂמֵרָה הַנֶּשֶׁת . וְכַן בַּעֲנִין הַדּוֹשׁ הַעוֹלָם וְהִיא אֲזוּמָה כֹּל דָּבָר וְדָבָר מֵאֵלָיו וּבְכַתְּמָה דְּבָרִים טַעֲמִים .
 הַהֲזוּרִים הַשְּׂמֵעוּי מִזֹּאת הַסִּבָּה בְּמוֹפֵת כֶּךָ וְכֶךָ וּבְטַעֲנוֹת כֶּךָ וְכֶךָ וְהִיא כְּחוֹב בְּסוֹף הַסֵּף כְּחֹב
 הַשְּׂמֵלָה אֲרִיסוֹ לְמֶלֶךְ אֲלֶכְסַנְדְּרוֹס תְּלִמִּידוֹ . וְזֶה נֹסֵחַ הַכֶּתֵב . בְּרוּךְ הַלְקִים פּוֹקֵחַ עוֹרִים מוֹרֵה
 חַטָּאִים בְּדֶרֶךְ יִשְׁתַּבַּח שֶׁבַח הַרְבֵּוֹ לוֹ אֲשֶׁר הִגְדִּיל לֹא אֲשֶׁר יִתְגַּדֵּל בְּחִכְמַת הַפְּלוֹסוֹפִיָּה וְהִיטִיב מִן הַסִּלְכוֹת הַגְּמוּר
 אֲשֶׁר הִיטִיב בּוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו בְּהַתְּעַסְקֵי בְּחִכְמַת הַפְּלוֹסוֹפִיָּה וְהִיטִיב דָּן כֹּל הַדְּבָרִים עַל דַּעַת הַשְּׂמֵלָה .
 וְחִבְרָתִי בְּזֶה סְפָרִים כְּחֹל הַיָּם יִתְגַּדֵּלוּ עַל רוּחֵי בַּסֵּ . עֵד אֲשֶׁר בְּסוֹף יְמֵי נְחוּכְתָתִי עִם חֲכַם
 מִחֻמְתֵי יִשְׂרָאֵל וְהַרְאִי אֵת יְדוֹ הַחֹזֵק בְּחֹרֵה מוֹרָשָׁה לְהַסִּינִי וְהַמְשִׁיךְ לִבִּי בְּדַבְרֵי חוֹרֵה
 בְּהַרְאוֹתָיו לִי אֲרוֹתָיו וּמוֹפְתִים בְּשִׁמּוֹת הַקּוֹדֵשׁ אֲמִיתִים וְגִבּוֹרִים לְחוֹשׁ . וְאֵת בְּעַר בְּלָתִי יוֹדַע כִּי
 רֹב הַדְּבָרִים הֵם לְמַעֲלָה מִהַשְּׂמֵלָה וְכֹאֲשֶׁר רָאִיתִי זֶה נִתְחַי לִבִּי לְהַסְבּוֹן כֹּל כְּחֵי דַת הַיְהוּדִים וְהִנֵּה
 כֹּלָּה מִיּוֹסֶדֶת עַל אֲחֵנִים שְׁלֵמוֹת לֹא כְּחִכְמַת הַפְּלוֹסוֹפִיָּה הַשְּׂמֵלָה . לִּכְן תְּלִמִּידֵי הַנְּעִים אֲלֶכְסַנְדְּר
 הַמֶּלֶךְ הַגְּדוֹל אֵל יַעֲקוֹב סְפָרֵי גֵם לֶךְ גֵּם לְהַצְרִיךְ הַפְּלוֹסוֹפִיָּה . כִּי אֵלּוּ הִיטִיב יָכוֹל עָשָׂה לְקַבֵּץ
 כֹּל סְפָרֵי אֲשֶׁר נִתְפַשְׂטוּ בְּאֶפְסֵי הָאָרֶץ הִיטִיב שׂוֹרֵס בְּאֵשׁ בְּלִי יִשְׂרָאֵל לְעֵינֵי הַשְּׂרִים וְהַסְגִּים כְּדִי
 שֶׁלֹּא יִשְׁתַּבְּשׁוּ בָּהֶם הַדְּעוֹת כִּי יִדְעִתִּי שֶׁאֶקְבֵּל עוֹנֵשׁ גְּדוֹל מֵאֵת הָאֵל כִּי חֲטָאִיתִי וְהַחֲטָאִיתִי אֵת
 הַרְבִּים . לִּכְן בְּנֵי אֲלֶכְסַנְדְּר אֵת מוֹדִיעַ לֶךְ וְלִכֹּל בְּאֵי הַעוֹלָם שְׂרֹב הַדְּבָרִים הַיְדוּעִים ע"פ הַשְּׂמֵלָה
 הֵם בְּדֹאִים כִּי גִבּוֹר מַעַל גִּבּוֹר שׂוֹמֵר וְהֹאֲרִי שְׂמוֹלֵי גֵרֵם וְסְפָרֵי נִתְפַשְׂטוּ בְּאַרְצוֹת הַמְּעַרֵב הַנִּי
 מוֹדִיעַךְ בִּידְעָה נֶאֱמָנָה שְׁאִין רָאוּ לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם וְלֹא לְהוֹת בָּהֶם כִּי הַגִּיּוֹן עוֹן וְהַפְּלוֹסוֹפִיָּה
 בְּדֹאִית וְעָשָׂה הַנִּי נְקִי מִהַשֵּׁם כִּי חֲטָאִיתִי בְּלֹא יְדִיעָה וְאֵת יְדִיעָה וְאֵת לְהַסֵּת לְהוֹת בָּהֶם כִּי יִלְכוּ בְּדֶרֶךְ
 נְכוּחָה לְאֲבֹנִים . וְדַע כִּי כְמוֹ שֶׁהַרְאִיתִי אֲזוֹתֵי הַחֲכַם עַל חֲכֻמָּתוֹ זֹאת ג"כ נִיבָּח שְׁלֵמָה בֶּן דוֹד
 בְּמַשְׁלֵוֹ בְּאִמְרוֹ לְשִׁמְרֵךְ מֵאֲשֶׁה זֶרֶה וְכֹתִיב אֵל יִשָּׂא אֵל דְּרִכְךָ לְבָךְ וְכֹתִיב כֹּל בְּאִיהֵ לֹא יִשׁוּבֹן
 אֲזוֹ לְעֵינַיִם שֶׁכֶּךָ רוֹאוֹת וְאֲזוֹ לְאֲזִינַיִם שֶׁכֶּךָ שׁוֹמְעוֹת אֲזוֹ לִי אֵלּוּ לִי בְּכֶךָ בְּלִיתִי גּוֹפִי וְכִלְיֵי יְמִי
 בְּדְבָרִים מִזִּיקִים וְלֹא מוֹעִילִים מוֹרִידִים וְלֹא מַעֲלִין . וְלֵמָּה שֶׁאֲמַרְתָּ לִּי כִּי יִנָּח לִי שֵׁם כֹּל הָאוֹמוֹת
 שֶׁחִבְרָתִי סְפָרִים רַבִּים וְהָיוּ לִי לְשֵׁם כֹּל יְמֵי עוֹלָם . דַּע כִּי הִיטִיב בּוֹחֵר שִׁיבִי לִי שֵׁם בְּסִימָת מַמָּה
 שִׁיבִיהֵ לִי שֵׁם בְּסְפָרֵי מִינוֹחַ . וְהִיטִיב בּוֹחֵר מִחֻקֵּי לְנַפְשִׁי מִשִּׁתְּכַפְּסוֹ סְפָרֵי . כִּי חוֹפְשֵׁי הַחוֹרֵה
 יִלְכוּ לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים . וְחוֹפְשֵׁי הַפְּלוֹסוֹפִיָּה יִלְכוּ לְבֹחֵר שַׁחַ . וְגַם אֵת עֲשִׂיד לְהַעֲשֵׂב כְּנֶגֶד כֹּלֵם
 וְלֹא כְּתַבְתִּי זֶה לֶךְ קוֹדֵם זֶה הַזְּמַן כְּדִי שֶׁאֵם כְּעֹשֶׂם עָלַי וְהִיטֵב עוֹשֵׂה לִי רַע יִדְעִתִּי כִּי קוֹדֵם
 שִׁיבִיעַ אֲלִיךְ כְּתַבִּי זֶה אֲהִיֶּה מֵת מוֹשַׁכֵּב בְּאָרֶץ . וְשֵׁלֹם מֵאֵת מַלְמַדְךָ אֲרוֹסְמוֹ הַהוֹלֵךְ לְבֵית עוֹלָמוֹ .
 לְאַלְכַסְנַדְר הַמֶּלֶךְ הַגְּדוֹל ע"כ . וְרָאוּ שֶׁהַדַּע כִּי הַפְּלוֹסוֹפִים נִחְלְקוּ גַדְלָה כְּחוֹת . ה' נֶקְ אֲרִיסוֹמִי
 זֶה ע"פ מְקוֹם שֶׁהִיא רְחוֹק מֵאֲרִיסוֹ הִיא מִיֵּל וְשֵׁם כוֹלֵד אֶפְלֶטוֹן הוּא וְתְלִמִּידוֹ הָיוּ לומֵדִים שֶׁ
 וְעַל שֵׁם זֶה הַמְּקוֹם נִקְרָאוּ הַהוֹלְכִים אֲחֵר כְּוּוֹגִתוֹ וְלומֵדוֹ . הַשְּׂרִי הָיוּ נִקְרָאִים סְטוֹיִל עַל שֵׁם
 שֶׁהָיוּ לומֵדִים חֲתַם אֲכַסְדְּרָה הַנִּקְרָא בְּשֵׁם יוֹן סְטוֹאֵה וְבלַע"ז פּוֹרְטִיקוֹ וְהִיא רֹאשׁ אֵל זֶה הַשֵּׁם
 קְרִיסוֹפּוֹ וְיוֹנוֹי . ה' פְּרִיפְטִיטִיקוֹ בְּשֵׁם יוֹן ר"ל מְטוֹיֵל אִו הוֹלֵךְ וְאַרְסֵטוֹ הִיא רֹאשׁ לִזֶּה הַכַּת
 לְפִי שֶׁהָיוּ לומֵדִים וְהוֹלְכִים חוּץ לְמִדְיָה בְּכֶר לִיזִיאוֹ הַנִּקְרָא אֲרִקְבּוֹהָ וְכֹאֲזוֹתוֹ טוֹיֵל הָיוּ לומֵדִים
 וְשׂוֹמְרִים הַבְּרִיאוֹת כֹּל זֶה מֵאֲחֵתִי בְּקִלְפִיתוֹ וְל"ד נִקְרָא בְּשֵׁם יְהוּדִית מֵשִׁיִּים מֵשֵׁן יִמְשִׁי מִמִּיה
 רַבִּים שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַמַּשְׁכָּה . ה' קְרִיסוֹפִי ה' רֹאשׁ הָאוֹמְרִים שֶׁאוֹשֵׁר הָאֲחֵרֹן הִיא חֲעוּגִי בְּנֵי אֲדָם
 זֹאת הַאֲמוּנָה נִקְרָא אֲפּוֹקוֹרִי . בְּיַמֵּי הַנְּטִיגֵנוֹם בְּשֵׁת כְּמוֹ ב' אֲלֵפִים ת"ס לְבִרְיוֹהָ וְכְמוֹ כ"ב לְבִיּוֹן
 שְׂנֵי מִיָּךְ סוֹלּוּמִיאוֹ שְׂנֵי עַל מִזְרֵים וְלִקַּח א"י מִיַּד סְלוֹקוֹס בְּעִרְמָה וְהִיא זֹרֵר יִשְׂרָאֵל וְכֹא
 עַל יְרוּשָׁלַיִם וְהַגִּלָּה מֵהֶם יוֹתֵר מִקַּ"כ אֲלֵפִים וַיִּמְכְּרוּ לְעֵבֲדִים . וְאַחֲרֵי מִיתַת סְלִיקוֹס הַזֶּה מֶלֶךְ
 שִׁחְתּוֹ בְּמַלְכוּת מוֹקְדוֹנִיָּה אֲנְטוֹיִכּוֹס הַמֶּלֶךְ וּבְסוֹף יְמֵיו כְּבַשׁ ה"י מִיַּד תְּלִמִּי מֶלֶךְ מִלְרִים . וְגַם
 הוּא הִיא זֹרֵר גְּדוֹל לְיִשְׂרָאֵל . וְהַרְבֵּה שֵׁם הַלֶּךְ יְהוּדִים וְהִגְלָה ל' אֲלֵפִים מֵהֶם לְאַנְטוֹכִיָּה . וְנִקְרָאוּ
 אֲחֵרִיו כֹּל הַמְּלָכִים עוֹלּוּמִיאוֹ כְּשֵׁמוֹ וְנִמְשַׁךְ הַמַּלְכוּת חֲתַם זֶה הַשֵּׁם עַל י"ז מַלְכִים בְּמִשְׁךְ ר"כ שְׁנִים
 כִּי בֹא עֲלֵיהֶם גְּבִיטוֹ קִסְלוֹ הַרומִי וְכִיבֵּאֵם חֲתַם הַרומִיִּים בְּיַמֵּי יְנָחִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁת כְּמוֹ
 ר"פ לְבִיּוֹן הַבֵּית . בְּדוֹר הַזֶּה ה' אֲנִיבְאֵלוֹ פְּלוֹסוֹף וְהַכֵּס גְּדוֹל גְּבוּר וְחָיִם מִלְחָמָה עַל הַבָּא מֵאֲחֵנִי
 קְרַטְגִּינִי וְהַעֲלָה לְהַגְלִיָּה כֹּל מִלְחָמוֹתָיו נֶגֶד הַרומִי עַד שֶׁבֹא גַדּוֹ סִיפָאוֹ אֲפִרְקֵנוֹ גַּם הוּא חֲכַם
 גְּדוֹל וְקוֹסְלוֹ הַרומִי וְיִלְחַם עִמּוֹ וְיִנְחֹתוֹ וְיַגְרֵסוֹ מֵאֲיֵלִיָּהּ וְיַבְרַח חַיָּו מֵעֲלָיו וְיִשַׁת סֵם הַמּוֹת

שהיה חמיד עמו לרוב חוך שבעת א' וימת למען לא יבא ביד אויביו. וגם שיפאון הנז' כשחזר
לרומה קנאו בו אנשים ואלכו קורלה לפני שררת הזקנים באמרם שעסק החילות והגבולותו בספר
א' וימת בן ג"ב שנים. בדור הזה היו פלוסופים הרבה בכל המדינות. וקצתם אזכירם פה.
סירניאלו היה בראש גולים כאשר הרומיים חפסו עיר קרטיילים. ואומפודקלו היה ראש המאמינים
שהנפש אינה מתה עם הגוף ולכן השליך עצמו באש ונשרף. דאוגניו הפלוסוף היה שוגא כל
מעוניי העה"ז ולא היה אוכל ופוחה וישן אלא כשהטבע היה מבקשהו וכל שהסותו על החלמיד.
ואומרים ממנו הרבה מעשים שעשה על חירוף וגדוף המותרות היה חכם מופלג ומדיני גדול
ולרוב חממתו ויושר עלותיו הוקם על ראשי זקני העלה. ופעם אחד התקוטפו על בחירת ענה
א' הוא וליסרו שהיה אחר כך קיסר שהיה מיוחס גדול. ויאמר ליסאר אליו שתוק אתה להיוחר
בזו משפחה. והוא השיב לייסאר שתוק אתה להיוחר סוף משפחתך ואני אוכל לדבר להיותי
ראשית משפחתי. מרקוריגול חכם גדול ושר לבא לבא מרומי נגד קרטיינים ובלתחמותו נחפס
ואחרי הימים הקרטינים שלוחוהו בעלמו להשתדל עם הרומי שיסלימו יחד וסרס נסעו נסעו
להם שאל הרומי לא ירלו להשלים עמהם שהוא ישוב לבית אסורי' שלהם. ויילך והסיען לרומיים
שאין להשלים עמהם כי ידם על התחמוה ורלה לשב אל הקרטיינים כאשר נדר להשלים נדרו
אחר שהיה טובו נגד ר'ון הזקנים ומיודעיו וקרוביו והקרטיינים המיטוהו. בימיו נחשלו כחות
לדיקים וניחוסים. ורואתי בם' אפולוניטו שחבר פילון היהודי בם' פריפריאלווי דלויבאו וכן
בם' אכילת בשר שהבר טרופריאו שקרוב לדור הזה היה נמלא כח א' של פרושים. אשר היו כמו
סך ד' אלפים שיאלו מערי יהודה והניחו נשיהם ונביהם ועסקיהם ונחמו כל לבדם אל הפרשות
שלבן נקראו פרושים ובלשון יון איסורו שר"ל קדושים והיו עושים כל המלאכות בנייהם ומשרתים
זה לזה וכל מיני רוחות ואסירות מהשדה היו מפקידים ביד גזבר כללי לאמן אלליהם והכל היה
הפקר אלליהם מאלל ומשמה והזנת חולים וקבורת מתים וכלם כמו שנת אחים גם יחד ולא
היה בנייהם כלי זין ותמיד היה לומדים תורה ודרכים בשבתות וי"ט והיה חסידים גדולים וקדושים.
בלי נשיהם אשה וחומר ס' יוחסין שיהודה הגילוי היה ראש לזה הכת ושם מאריך. ומדברי
היו"שון נראה שאז היהודים נחלקו לב' כתות והם פרושים לדיקים איסורי'. בקלת מקומות כתב
שהיה נמלא כח ד' פיסדה יהודה הגבולני מארץ הגליל שאחר כך בימי אלכסנדר פקוד רומה
נכרתו וזכר גם כן כה אחרת שהלכו לגור במדבר וגם זה הכת נכרת בקרב ימים מועטים.
ורואתי כי הדידוקים והניחוסים הם ב' כתות והלדיקים יוחר רעים ובלתי מאמינים. והסוד
חלק ג' מזכיר כה הקראים ג"כ. ורואתי בקרוניקי שגולדו כחות רבות בעולם והם נוקולוטי
אריהנו מניקולו ארמינו ניסטרולאו אבויטיני אינינגריאו העניים לליאונו שבאלדינאו ורבים אחרים
וספרו לי הבאים ממלחמות סיידרה שנמלא עם היום יוחר מפ"ב כחות ואמונות וכתובים יש כת
א' שחיו מאמין אלא שש דברי התורה כאמונת לדוק ובייתוס ומעבר לכהני כוש במלכות פרימי
יואן יש מי שמחגייר ומתקבל האמונה עם האש ויש עם המים ויש עם ע"א ובישמעלי' יש ג"כ
כת מהמד וכד עאלו. בימי יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן על הקבלה והיה כמו שנת ג' אלפים
ח"ק לבריאה וכמו ג"כ לבנין מלך סולמיו פילדילפו על מלרים והכתוב התורה מעברי ליווי
ע"י הע' זקנים כמו שהארכתי בחלק א' מזה החבור וזה המלך סולמיו הי' ראשון בעולם שהתחיל
לעשות אספות ספרים רבים יחד מכל המינים ומכל הלשונות ומכל התכמות ואומרים כי זאת
האסופ' לא הייתה ולא היתה לעולם אחרת גדולה כמוה וזה לפי שנאספו שם יחד יותר מח"ע
אלף ספרים. לפי שהפליג בהוללות כדי להביאם ולהעתיקם הון עתיק וזמן הרבה מארבע כנסות
הארץ ואחרי הימים מלכי פרס שללוהו ויביאוהו לפרס ונשרפו קאסם וקאסם הובאו לבבל וקאסם
לרומה. וי"א שגשרפו כלם במלחמות ליסר הקיסר נגד פימביאו מהסכירים ואנשי הכבא נגד
ר'ונו. ורואתי שבשנת כמו ג' אלפים תקל"ט לבריאה ביות קטנות גדולות בין היהודי' והשמרונים
השיגו השמרונים מסולמיו והזכר רבות לבנות בית המקדש על הר גריזים והתמיד מלכות
מלרים על שם סולומיו המלך הראשון שהיה אבי אביו של זה חתה י"ג מלכים במשך ש' שנים.
ובלילי כשהתחיל זה השם נפסק שם פרעה הגם שאומר ו' עזרא פ' ויתי כי שם פרעה הוא שם

שילשת העתקת התורה ונוגית הקבלה

מלרי ואח"כ הגיע זה המלכות ביד הרומיים ע"י יוסף קונסולו רומנו. בדור הזה נבנה עיר סיינה. בדור הזה היה אריסטובלו היהודי פלוסוף גדול וגורא מאד בכל החכמות וחבר ספרים בלשון יווני. ועדיין שמעתי שנמארים קצתם בלשון יווני והוא כתב ליה פולומיאוו פילדולפו כי הפלטון בדברים הרבה אחז דרך תורתו ואין ספק שהחבון בה הרבה כי היו נעתיקים לפני אלכסנדרוס לפני מלכי פרס. ומזה הוליוו דברים הרבה כמו שעשה פיטגורא ע"כ ועדיין נמצא לפי מה שמעתי בליברריאם שבפיזירא היום חבור ה' שעשה זה אריסטובלוס. על חורת משה וסוף ק' פרקים וחברו על שם פולומיאוו ושלחה אליו במתנה. ואומר חיבויאו בס' פרדיפיריאון ס"ס פ"ב שקודם זה נכתבה הסורה פעמים אחרות בלשון יון לפני המלך אלכסנדרו ומלרי אשר יחארים. ואומר שפיטיגורו ונומיאיוו ופלטון הפילוסופים הגדולים ראו אותה. ואנב גררא מאריסטובלוס פלוסוף היהודי אמרתי להודיעך כי כמו ק' שנים אחר חורבן הבית היה יהודי אחד חכם גדול ביהודים ופלוסוף נפלא והיה נקרא פילון היהודי מתושבי אלכסנדריא' של מצרים וחבר ספרים רבים על כל החכמות בלשון יון ובפרט פי' הסורה וס' נקרא לפיכך וי"א שהחברו שלמה המלך וזכו שהשימוהו האומות בכלל הביציה והיוסיפון מגיד מהפלגם הכמתו. ואומרים שלהיות שהקיסר קאיו גזר על היהודים להעמיד ללמו במקדש שלחוחו לרומה להשתדל על זאת הנזירה ובראיתו ארה גדולה גזר לומות והפלות על זה וגשעם חפלתם כי נהרג הקיסר. בדור הזה היה פאולו אימיליאוו חכם גדול ושר נכבד לרומים והפליג להלליה במלחמות ובהוכרס חסם עיר מלידוניה וההריב העיר והרומני עשו לו טריאומפו גדול ונפלא לא היה כמוהו. ורלסיו בכתבי דון אנטו' דנזמרה ספרדי שהורח משה העתיקה פעמים רבות ואלה הם דבריו מלה במלה:

בשנת כמו ק"ל לבנין הבית שני פולומיאוו העתיקה מע"ב זקנים מסדכריו ליוונים אשר העתיקה כאשר היו רואים איזה דבר על ביאת המשיח ולא היו מביני' אותה מניחים אותה בלי פירוש או משימים שם סימן. וכמו שתי שנה קודם לידת משיחם יונתן בן עוזיאיל העתיק הביציה בצבל ללשון כלדואי. ובשנת ו' לקיסר טרייאוו נאספו כל היהודים שם ודנו זאת העתיקה לשריפה אבל הנוגרים קיימה. בשנת ד' לקיסר הנז' שהיה ק"ד שנים ללידהו היה כומר ה' נאליל שהיה נקרא אכקויס ול"ד זהו אוגולוס הגר שהכב מאד יהודית אחת בעיר איסולה הפונטו ונתנינו ונשאה לו לאשה והעתיק ללשון יווני ולא נערכה מהיהודים ולא מהנוגרים. בשנת ג"ב אחר מיתת הקוילה שהיה שנת מ' לקיסר קמודו היה יהודי ה' שהמיר ונק' אח"כ סיאודוליאוו העתיקה מיהודית ליוונית ותקן הרבה עשיות מאקווילה בשנת ל"ז אחרי מיתת סיאודוליאוו וזוהו שנת מ' לקיסר טיברו סימקו עשה העתקה ד' מיהודית ליוונית והקבלה. אמנם אח"כ ההגמונים לא קבלו אלו ההעק'. בשנת י"ד אחרי מיתת סימקו שהיה שנת ה' קיסר איליו אוגובולו נמצא תוך קבר מוסטמינטו יבן וחדש נעתיק מיוונית ללטינו ולא ודע מי העתיקו. כמו ה' שנים אחר זה שהיה שנת ה' לקיסר אליכסנדרו אורגנו ההכס השלים מה שהסרו הזקנים. כמו ה' שנים אחר זה כירוינו ממדינה סקיא העתיק יבן והחדש מלשון יווני ללטינו והתקיימה. בשנת על פה מסינו ועליו חברו המפרשים את הגמרא ע"כ דבריו והכחם עיניו בראשו ולא רציתי למנוע מלהודיעך זה לכבוד טובות. בימי יהודה בן טבאי ותבדויו על הקבלה בשנת כמו ג' אלפים הק"ם לבריאה וכמו קנ"ב לבנין בית שני היה מיטירידטו מלך אפיני שהיה חכם מופלג בהכמת הרפואה והוא ההקין תרופה המיטירידיטי הנקראת על שמו והפליג להלליה במלחמותיו בלסוף הלך עליו פילה פטרייאוו שר נכבד רומה ויגרשהו ממלכותו. בדור הזה היה לוקולו ה' משרי רומה כי אחרי היותו שר נכבד הרומיים בעים הרבה שב לביתו ונבנה חזירות הרבה ופגס ה' שאלו ממנו פוגציוו הכר וליצרוני הכחס אס רוצה שיסעדו אותו בזילה היה אף שלא יאמר בראשונה כלים לבני ביתו למען לא ירבו בשגלים ונשרמה מהכל. אמנם סוף זה עבר מלפניו ה' ממשרתי לוקולו הנ' ויאמר לו הזר שזלילה הזאת נאכל באשלינו וזה השם היה ס' ביניהם לעשות הולאה רבה וילך המשרה והפליג בהכנה גדולה באופן שמעידות הקרויקו שהוליא במשקתה סזס חמשים אלף עטרות זהב. בדור הזה היה יוסארוו אנוספו קובכולו ברומה מיוחס ומוסלג

בַּחֲכָמוֹת וְהַשֵּׁנָה מַעֲלֵת הַזְּקֵנִים לַכְּהוֹן לְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ הֵן הַמְּשֻׁבָּדִים אֵלֵיהֶם כְּמוֹ מֵאָה בְּשָׂמַיִם
 שִׂיחוּקֵי יָדֵי שְׁלוֹחֵיהֶם אֲשֶׁר שָׁלְחוּ לַמְּדוּד אֲרָכּוֹ וְרַחְצוּ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הַחֲנִשִּׁים שׁוֹלְחוֹ וְעַמְדוֹ עַל
 הַמַּלְאָכָה שְׁלֵשִׁים שָׁנָה וְאַחֲרֵי שׁוֹבֵס נִתְּנוּ לַעֲלֵת הַזְּקֵנִים מִזְכָּרָתָהּ כָּל הַמְּדֻדָּה. וְכֵן הוּא בְּקִנְיָה.
 יֵשׁ בְּעוֹלָם ד' יָמִים גְּדוּלִים וְכ"ו אֵינִים גְּדוּלִים וּמ' הַרְיִים גְּבוּהִים מֵאַחַד וְע"ה מְדֻנּוֹת גְּדוּלוֹת וּש"ע
 עֵינֵיזוֹת וְהַתְּקַכ"ד נִהְרֹת גְּדוּלוֹת וְכ"ה חֹמֹת וְסִיבּוֹב כָּל הָעוֹלָם הוּא ש"ס פְּעָמִים אֶחָד פְּסִי
 שֶׁהוּא יוֹתֵר מֵאַחַהּ וְהָלִי פְּסִי. וְאוֹרֵךְ הָעוֹלָם הַמְּיוֹשֵׁב מִמִּזְרָחָה לַמְּעֵרָב הֵינּוּ מֵהַסְּאִינִי עַד עַמְדֵי
 אֵירֻקָּלוֹ הַח"ה פְּעָמִים קַע"ה מֵיָמִין וְהַעֲמוֹק יוֹתֵר גְּדוֹל מֵהֵים הוּא ע"ו כְּסִפְאֵי לַמְּדָה אֵירֻקָּלוֹ
 הַעֵנֵק. כָּל אֵלֶּה הֵם דְּבָרֵי הַקְּרוֹיִקֵי וְפִלְיָה דַעַת מִמֵּי מַכְמָה לְדָדִי. וְרִאשִׁית בְּמַדְרַשׁ בֵּיר הַשְּׂוִרִים
 הַאֲמִיר מִלְרִים ת' פֶּרְסָה עַל ת' פֶּרְסָה וְהוּא ח' מֵס' כְּבוֹס וְכוּס ח' מֵס' בְּעוֹלָם וְהָעוֹלָם אֲרָכּוֹ
 חֲקִלְס שָׁנָה וְרַחְצוֹ מֵהֶלֶךְ ת"ק שָׁנָה וְהוּא ח' מֵס' בְּגִיחָהּ נִמְאָה שֶׁהַלְכוֹ שֶׁל גִּיחָהּ ב' אֲלִפִּים וְק'
 שָׁנָה וְהָעוֹלָם כְּכֹסוֹ קֶדְרָה לְגִיחָהּ וְח' מֵס' לַעֲדָן. וְרִאשִׁית כְּהוֹן כִּי הַחֲכָמִים חֲלָקוּ הַיָּסוּב לֵב'
 בְּנֵי נֹחַ אֵל עַם חֲלָק הָסִיחָה שָׁנָה גִּקְרָה עַל שָׁמֹ וְיֵשׁ בָּהּ כ"ה מַחְזוֹת וּבְחֻכָּם פֶּרַס וּמְדֵי וְיֵשׁ בָּהּ
 הַמֵּים יוֹתֵר מֵהַב' חֲלָקִים הַחֲהָרִים. אֵל הַם אֲפִרְיקָה וְיֵשׁ בָּהּ ט' מַחְזוֹת וְרַבְנֵי הַזֶּה. אֵל
 יֵשׁ אֲיִבְרוּפָה וּבְחֻכָּה ה' מַחְזוֹת שֶׁהֵם יוֹן אֲלִימִיָּה לְרַפָּת סַפְרָד וְאֲיִלְיָה וְאֵלֶּה הַב' חֲלָקִים
 גִּקְרָהִים אֲסִיחָה גְּדוּלָה אֲפִרְיקָה הַעֲשִׂירָה וְאֲיִבְרוּפָה הַכְּבֻדָּה. בְּדוֹר הַזֶּה שָׁלְחוּ הַרְמוּיִים עַד לְבָה'
 עַל לְרַפָּת וְאַשְׁכְּנוֹ לְיִסְחָרוֹ שֶׁהִיָּה אֲח"כ קִיסָר וְעַלְד אֲחָר שָׁלְחוּ שׁוֹנִפְיָאוֹ שֶׁר לְבָה' עַל מַלְכֵיהֶם פֶּרַס
 כּוֹס וְמַלְרִים וְיִסְבּוֹ בְּכַבּוּד גְּדוֹל וְיִקְרָאוּ אֵלֶּה הַשְּׂרִים זֶה בָּזֶה עַד שֶׁנִּלְחַמוּ זֶה כַּנֶּגֶד זֶה בְּמַלְכוּת
 טִיבְאִלְיָה וְיִנְגָף שׁוֹנִפְיָאוֹ מִלְפָּנָי לְיִסְחָר וְיִבְרָה אֵל טוֹלְמִיָּהוּ מֶלֶךְ מִלְרִים וְיִמִּיתָהוּ וְיִשְׁלַח רֶחֶב
 אֵל לְיִסְחָרוֹ וְיִבֶךְ מֵאֵד עֲלָיו לְיִסְחָרוֹ כִּי לֹא לוֹ מִיָּתָה חֲבָרוֹ אֲפִי' שֶׁהִיָּה חֹיבּוֹ וְחִיכָף בָּהֵר לוֹ לַמּוֹךְ
 עַל כָּל מַלְכוּת רֹמָה עֵלֶה הִיָּה נֶאֱחָב מֵאֵד מְרֻב עֲלֵת הַזְּקֵנִים וְאַשְׁנֵי הָאָרֶץ אֲפִילוֹ שְׂרָבִים מֵהַם לֹא
 קָבְלוּהוּ וְבָרְחוּ מֵהַשִּׁיר עֵלֶה בִּידוֹ לְהַשִּׁים כְּהַר הַמַּלְכוּת עַל רֶחֶב וְלִהְיוֹת שְׁמַחַּן הַרְמוּיִים שׁוֹנֵאִים
 עַם הַמֶּלֶךְ עֲבוֹר מַעֲשֵׂה לְקִרְיָיָה. כִּל"ל הַשִּׁים שָׁמֹ לְיִסְחָרוֹ קִיסָר רֹמָה. אֲחִינֵס אֲמִיר הַמְּדַרְשׁ
 שָׁחֹמוֹ מֵתָה בְּהִיוֹתוֹ בְּבִטְנָהּ וְחִיכָף קִרְעָה וְיִזְלָאוּ מִקְרָבָה זֶה הוֹלֵךְ וְיִקְרָאוּהוּ יוֹלִיָּאוֹ קִיסָר. וְנוֹעִידִים
 הַקְּרוֹיִקֵי שֶׁהִיָּה לוֹ כַּח הַזְּכָרוֹן נִפְלָא מֵאֵד בְּזָבוֹן שֶׁהִיָּה נֹתָן שְׁמוּעָה כּוֹלֵלִים לְכָל בְּעָלֵי דִינֵין וְשׁוֹמֵעַ
 כָּל דְּבָרֵי רִיבּוֹתָהּ וְנִשְׁעֵי לֵבָהּ כְּהוֹנֵן וְמַסְדֵּר י"ב כְּהַצִּים לְאוֹפִרִים הַכָּל בְּפַעַם ח' וְלֹא הִיָּה עוֹשֵׂה
 בְּשׁוֹם דְּבַר הוּא פֶּלֶא. וְבִשְׁנֵת ה' מִלְמֵלוֹ קִנְיָו בּוֹ שָׂרֵי רֹמָה וְיִקְשְׂרוּ עֲלָיו הַקֶּשֶׁר וְיִהְרַגּוּהוּ בֶן
 מ"ה שָׁנִים וְזֶה הִיָּה כְּמוֹ שְׁנַת הַשֶּׁס"ו לְבִנְיָן רֹמָה. בְּיָמֵים הָאֵלֶּה הִיָּתָה קְלִיאוֹפְטֶרָה הִיָּתָה בְּמַלְרִים.
 וְרִאשִׁית ב' חֲלָק שָׁלֵל קְלִיאוֹפְטֶרָה מַלְכָּתָה אֵת רַבִּי מֵאִיר וְכו' וְהַמֵּלֶךְ פ"ק דַּע"א וְגַדָּה פ' הַמַּפְלָתָה
 שְׁמַלְכוּת רֹמָה וְקְלִיאוֹפְטֶרָה מַלְכוּת מַלְרִים עֲזָרוּ יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַיּוֹנִים. וְדַע כִּי אֵינּוּ רַבִּי מֵאִיר
 שֶׁהִיָּה אֲחָר הַחֲרָבִין אֵלֶּה אֲחָר. וְאוֹמֵר בְּשֵׁם יְהוּדָה כִּי אֲוִטִיָּא אֲבוּשְׁטוֹ הַקִּיסָר הַרְגֵי יְהוּדִים רַבִּים
 כְּחֹל הִים עַל אֲשֶׁר עֲזָרוּ קְלִיאוֹפְטֶרָה מַלְכוּת מַלְרִים נֶגֶד רֹמִיָּים זְרוּב שָׂרֵי הַיְּהוּדִי' הַגֵּלָה לְרֹמָה
 וְשֵׁם מֵהוּ. בְּדוֹר הַזֶּה הִיָּה עֵינֵן פֶּאֲוִלְיָה כְּרֹמָה שְׁמוֹצִיר הַיּוֹשִׁפּוֹן וּמַעֲשֵׂה יְהוּדִית שֶׁהִרְגָה אֲוִלְיָרְנוֹ
 עַד לְבָה' קַמְבִּישׁ מֶלֶךְ פֶּרַס וְאוֹמְרִים שֶׁהַיְּהוּדִים עֲשָׂאוּהָ מַלְכָה עֲלֵיהֶם וּמֵתָה בֶן ק"ה שָׁנִים וְזֹאת
 זֹאת הַמַּגִּלָּה וְהִיא בִּיד הַנְּזֻרִים וְלֹא חֲלָלֵנוּ. וְרִאשִׁית בְּקְרוֹיִקֵי אֵל עִיר פִּיִּסְחָרוֹ מֵאֵד דִּיחָבָה עַל
 כִּיף יֵמָה בְּמַלְכוּת דּוֹכּוֹס דְּאוֹרְבֵינוֹ אֶךְ בְּנֵי לְיִסְחָרוֹ קִיסָר הַכ"ל נִהְרַבָּה עִיר פִּיִּסְחָרוֹ עַד הַיַּסּוּד
 בָּהּ וְלֹא נִשְׂחָר בָּהּ אֵלֶּה קֵלָה הַיְּהוּדִים רוּעֵי אֵלָן וְאַחֲרֵי יָמִים בְּשֵׁם וּמַעֲשֵׂי עֲבוֹר מַשֵּׁם עַד לְבָה' מְרֹמָה
 זִשְׂאֵל לֵהֶם מִי אֲחִם וְהִסְבִּיב עֲבָרִים אֲנִי וְיִחַמֵּר הַשָּׂר אֵם לְרֹגֵם לְעַבּוֹד אֵת הַרְמוּיִים וּלְבַנּוֹת אֵת
 הָעִיר כִּי הוּא יִשְׁלַח לֵהֶם מְרֹמָה עֲזָר לְבַנּוֹת אֵת הָעִיר וְיִחַמֵּר נַעֲשֵׂה וְנַשְׁמַע וְכֵן עָשָׂה הַשָּׂר וּבְנֵי
 הַיְּהוּדִים אֵת הָעִיר וְיִמְלִיכוּ עֲלֵיהֶם קְרוֹב לֵב' שָׁנִים חֲחַת מַלְכוּת בְּנֵי רֹמָה עַד שֶׁבָּהּ וּלְרִאשׁוֹן הַקִּיסָר
 וְיִשִּׁימָם לִמֶּס עוֹבֵד וְלֹא הֵינָה לְיְהוּדִים סִימָן מְלוּכָה רַק בְּהִיוֹת עוֹשִׂים הַגְּשָׁרִים שֶׁבְּשַׁעֲרֵי הָעִיר
 וּפְקֻסוֹת הַדֵּייוֹתָה הִיוּ קוּיִם מַכְסֵם וְזֶה הַמְּנַהֵג וְהַזְּכָרוֹן עַדִּין הוּא עַם זֹאת רִאשִׁיתוֹ :

בִּימֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹחַחִים וְשַׁמְעוֹן בֶּן שִׁשָּׁה שֶׁהִיָּה שְׁנַת כְּחוֹ ג' אֲלִפִּי' טר"כ לְבִרְיָהּ וְכְמוֹ רי"ג
 לְבִנְיָן הִבִּיתָ הַשְּׂנֵי חֹמְצִיָּאוֹ אֲבוּשְׁטוֹ הוֹקֵס עַל מַלְכוּת הַקְּסִרִיִּים כְּרֹמָה בְּמַקּוֹס לְיִסְחָרוֹ
 הַנְּהַרְגָה

הַכְּרֵב וּבִשְׁנַת ד' לַמְּלִכּוֹת הָיִים מִסְּעַר מַלְכּוֹת לְהַבִּיאַת אֱלֹהֵי נַחֲשֵׁה רַב עַל סַלְפָּה נֶהַר סִיבִיר מִרְוּמָה
עַד הַיָּם הַיָּם הַזֶּה רַחוּק כַּמּוֹ כ' מֵיָּמִין כְּנֶרֶסָה בְּמִדְרַשׁ וּבִימֵינוּ נִבְנְהָ עִיר הַגּוֹשְׁמִים שֶׁבְּאַשְׁכְּנַז
וּנְקַרְחָהּ עַל שְׁמוֹ . רִאֲשִׁיתִי דְּבָרֵי הַיָּמִים שֶׁלֹּהֶס כִּי הַמְּלָכִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם בֵּין הָאוֹמוֹת
רַחֲבָאוּיִם הָיוּ מַלְכֵי מַצְרַיִם וְהַחֲמִידוּ עַל מַנְהַג יוֹסֵף הַדְּרִיק שֶׁכֵּל הָאֶרֶץ הָיָה לְהַמֶּלֶךְ עֲבוּר פֶּרְעוֹן
שֶׁמִּפְעַם בְּאוֹרֵן שֶׁמִּתְעַשְׂרוּ בְּהַפְלָגָה רַבָּה וְזָכוּ מַגְדִּילֵי וְחַלְרוֹת רַבָּה וּנְשַׁלְמֵל גְּבוּרָה הַמְּלוּכָה אֶל
מַלְכֵי אֲשׁוּר וְיַחַד מֵהַלֵּף וּמֵאֲחִים שָׁנָה וְאֶחָד כ' אֶל מַלְכֵי מִדֵּי וּפְרַס וְאֶחָד כ' אֶל מַלְכֵי מֵיִדוּוֹיָהָה
וְאֶחָד כ' הַבּוֹא אֶל אֲלֶכְסַנְדְּרוֹס מוֹקְדוֹן וְאֶחָד כ' אֶל מַלְכוּת רוּמָה וְאֶחָד כ' אֶל בֵּית אֲחֻסְמָן . בַּפ' ר' א'
אֲלֵעֶזֶר פִּי"א י' מַלְכֵי מַלְכוּת בְּכִיפָה וְהֵם הַשִּׁי"ת נִמְרֹד יוֹסֵף שְׁלֵמָה אֲחָהָב נְבוֹדַנֶזַר כּוֹרֶשׁ
אֲלֶכְסַנְדְּרוֹס רוּמֵי מֶלֶךְ הַמִּשְׁמִיחַ יַחְזוֹר הַמְּלוּכָה לְבַעֲלָהּ הַרְחָשׁוֹן . וְזָכוּ שֶׁלְשָׁלָה הַקְּסָרִים עַד הַיּוֹם הַזֶּה
כִּפִּי מֵהַ שְׁמֵלֲחֵי בְּקְרוּיָקִי יִסְאָרוּ הַגִּל' הָיָה הַרְחָשׁוֹן וְהַתְּחִיל לְמַלּוֹךְ כְּמוֹ חֲש"ה שְׁנֵים אַחֲרֵי
שֶׁנִּכְנְסָה עִיר רוּמָה ה' שְׁנֵים אֲחֻסְמָנוּ ל"ו שְׁנֵים וְחֵלֵי סִיבִירָחוּ ל"ג שְׁנֵים גִּיּוֹ קַלְבִּיגוּלָה ג' שְׁנֵים
וְחֵלֵי קַלְבִּיגוּלָה י"ג שְׁנֵים וְחֵלֵי גִירוֹן י"ד וְחֵלֵי . וְרִאֲשִׁיתִי בַּס' יוֹחֲסִין שְׂרָאָה בְּקְרוּיָקִי שְׁמִירוֹן בְּרַח
וְלֹא נֹדַע אֵינָה וְאוֹמֵר ס' אֲבִיסְפִין שֶׁהִיא נֶגַד אֲמוֹנָהס וּבַפ' הַיִּזְקִין אֹמֵר שֶׁנִּתְבַּיֵּר . בְּלִבָּה הֵלֵי
שָׁנָה אֲרֻסוֹן הֵלֵי שָׁנָה וְיִפְלִיאֵי הֵלֵי שָׁנָה וּסְפִיסִינוּ י' שְׁנֵים סִימוֹס שֶׁחֶרֶב הָבִית ב' שְׁנֵים וְחֵלֵי
דוּמִינִיאֵי ט"ו וְחֵלֵי וּבִימֵינוּ בָּאוּ הַגּוֹטִי בְּפַעַם רִאֲשׁוֹנָה בְּאִפְסִילִיָּה נִירְבָה מ' שָׁנָה וְחֵלֵי סְרוּיָהָנוּ
י"ח וְחֵלֵי וְהוּא נִקְרָא בְּשֵׁנוֹן חו"ל סְרַקִּיאֵנוּ אֲדִירִיאֵנוּ כ"א וְחֵלֵי וְחֶרֶב בִּיטָר וְקָלָת י' הַרְגֵי מַלְכוּת
וְרִאֲשִׁיתִי בַּפ' הַיְכָלוֹת פ"ה כִּי זֶה הַקִּיסָר הַקְּרָא לְפִינוּ אֲנֻסְפִיאֵוּ הַנִּקְרָא אֲנֻסְפִינוּ וְאֲבִירִיאֵוּ וְגוֹיָאֵוּ
בְּנֵינוּ מַלְכוּת בֵּין כֹּלֵם ל"ב שְׁנֵים וְכֹלֵם אֲהַבּוּ רִבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ מִרְקַנְסוּ י"ט שְׁנֵים קִימוּדוּ י"ג שְׁנֵים
אִילִיאֵוּ הֵלֵי שָׁנָה סִיבִירוּ י"ח קְסִיאֵנוּ שְׁבַעַה פִּקְרִיָּה ה' שָׁנָה מִרְקוּ אֲרִילִיאֵוּ ד' שְׁנֵים וְאַשְׁמֹו זִנְהָ
וְזֶה נִזְכָּר בְּמַסְכַּת ע"א אֲלֶכְסַנְדֵּר י"ח שְׁנֵים וְגַם הוּא עָלָה אַחֲרֵי סְרוּקִיאֵנוּ וְהֶרֶג יְהוּדִים רַבִּים
בְּאֲלֶכְסַנְדְּרִיָּהָה שֶׁל מַצְרַיִם מִסִּימֵינוּ ג' גּוֹרְדִיאֵנוּ ו' פִּלִּפוּ ז' דִּיאֵנוּ ג' גַּלְבּוּ ב' וְאֲלִירִיאֵנוּ שָׁנָה
וְכֹהֵה הֶרֶג ר' אֲלִפִי גוֹטִי קְטִילֵאֵנוּ אַחִיו י"ז סְלוּרֵינוּ שָׁנָה וְחֵלֵי בְרִיאֵנוּ ה' וְחֵלֵי פֶּלּוֹטוּ הֵלֵי שָׁנָה
פְּרֻבּוּ ו' וְחֵלֵי יְבִירוֹנוּ ב' דִּיאֻקִּינִיאֵנוּ כ' וְאוֹמֵרִים הַקְּרוּיָקִי שֶׁהִיוֹתוּ בְּחֹר וְאַיִשׁ נְבוֹב הֵלֵךְ
לְאָחֻל אֲלֵל צַה"ב וְכַשְׁשָׁל מִמֶּנּוּ פֶּרְעוֹן הָאוֹכֵל הַשִּׁבְעַ שְׁכַסְיָהָה קִיסָר יִפְרַעְנוּ וְהַחֲמֵר לוֹ אֲשֶׁה
זָקָה שְׁכַסְיָהָה חֲזִיר א' יִהְיֶה קִיסָר וְהֵלֵךְ וְהֶרֶג הַרְבֵּה וּלְצַסוֹף הֵלֵךְ לְרוּמָה וְנִכְנַס בְּחֵלֶק ה'
מֵהַלְחָמִים שֶׁהָיוּ בְּתוֹכָהּ וְהֶרֶג א' מֵהַשְּׂרִים שֶׁהִיא בְּחֵלֶק הַמִּנְגַּד לוֹ וּבְלִשׁוֹן רוּמָה הִיא נִקְרָא הַסֵּר
הַהוּא חֲזִיר וְעַל הַדָּבָר הַזֶּה הוֹקֵס עַל לְצַסוֹף נַעֲשֶׂה קִיסָר וְאוֹמֵר מִדְרַשׁ רַבּוֹת פְּסוּק וְיֵלֵא הַרְחָשׁוֹן
אֲדוּמֵי שֶׁהִיא רוּעָה חֲזִירִים וּג' רוּמָה לֹאֵה . גִּיאֵוּ ב' שֵׁנִי . אַחַר כֵּךְ הַתְּחִילוּ הַקְּסָרִים לְהִיאֵל
מַלְכוּתָם מֵעִיר רוּמֵי וְיִלְכוּ לְעַמּוּד צִעִיר קוֹנְסְטַנְטִינּוֹפּוּלִי וְהַסְבֵּה נֹדַעַת דְּבָרֵי הַיָּמִים שֶׁלֹּהֶס .
קוֹסְטַנְטִינוּ מֶלֶךְ ל' שְׁנֵים וְחֵלֵי קוֹסְטַנְטִינוּ בְּנוּ כ"ד וְחֵלֵי יוֹלִיאֵוּ ב' וְחֵלֵי יוֹבִיאֵנוּ הֵלֵי שָׁנָה וְאֲלִיאֵנוּ ו'
וְחֵלֵי וְרִאֲשִׁיתִי בַּס' יוֹחֲסִין שְׁלוֹה לְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם לְהוֹלְאוֹתוֹ בְּשַׁנַּת כְּמוֹ ב' שְׁנֵים לְבִיאָהוּ וּמִיַּתְחוּ וְחֵלֵי
אֹמֵר שֶׁבְּאוּלֵי זֶה מֵהַ שְׁזַכְרָתִי דְּבוּר ר"ג בֵּן רַשְׁב"ג . וְאֲלִינוּ ד' גְּרִיאֵנוּ ו' סִיאֻדִּיָּסִיָּהוּ י"א
אֲרִנִּידָאוּ ל' אֲוִנְרוֹהָ ה' שְׁנֵים וּבִימֵינוּ הַגּוֹטִי חֲכַסּוֹ עִיר רוּמָה וְאַחַת הִיאָה הַפַּעַם הַרְחָשׁוֹנָה שֶׁנִּכְנְסוּ
צִוְרִים בָּהּ . וְהַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּהֶס הִיאָ עוֹמֵד צְרוּיָה וְאַחַר מ' שָׁנָה נִכְנְסוּ אֲמוֹת הוּנְדוּלֵי בְּרוּמָה
וְיִשְׂרָפּוּ אַחַר כ"ו שְׁנֵים נִכְנְסוּ בָּהּ מִשְׁפָּחוֹת וְאוֹמוֹת אִירוּלוּ וּפּוֹרוּגֵי עַם חֵיל כַּדָּ וְהִרְעוּ בָּהּ
מֵאֵד . וּבְקֶרֶב יָמֵים מוֹעֲפִים נִכְנַס בְּרוּמָה אֲפִילָה מֶלֶךְ גּוֹטִי אֲכַזֵּר מֵאֵד וְיִשְׁחַח כֹּל הַלֵּקָה טוֹבָה
שֶׁנִּתְרַה וְאַחֲרָיו בָּהּ סוּפִילוּ מֶלֶךְ גּוֹטִי וְגַם הוּא הַפְּלִיג לְהַשְׁחִית וְכֵן הַתְּחִידוּ מִלְחָמוֹת עַד בֵּיאַת
יוֹסֵפִיאֵנוּ הַקִּיסָר שֶׁגִּרְשָׁם מֵאִפְסִילִיָּה סִיאֻדוֹסִיָּהוּ כ"ו מִרִּיאֵנוּ ז' לִיאֻן י"ו וְיִזְנוּ י"ז אֲנַסְסִיאֵנוּ
כ"ו יוֹסֵפִינוּ ל"ח . וְרִאֲשִׁיתִי בַּס' יוֹחֲסִין שְׁבִימֵינוּ לֹא זָרְחָה הַשְּׁמַשׁ עַל הָאֶרֶץ שָׁנָה תְּמוּמָה כִּי אִם יָמִים
מוֹעֲפִים וְהוּא גֶרֶשׁ הַגּוֹטִי מֵאִפְסִילִיָּה . יוֹסֵפִינוּ י"א סִיבִירָחוּ ז' מִיבְּרִיאֵנוּ כ' . וּבִימֵינוּ בָּהּ מִחֲמַד .
סוּקָה י"ג . אִירְקִילִיאֵוּ כ"ט . מִיורְמִידִיאֵוּ הֵלֵי שָׁנָה קוֹסְטַנְטִינוּ י"ו וְיִזְעִינִיאֵנוּ י"ז סִיבִירָחוּ ז'
לִיאֲנִיאֵנוּ ג' סִילִפּוֹקוּ א' וְחֵלֵי אֲנַסְפִיאֵנוּ ג' סִיאֻדוֹס ג' לִיאֻן כ"ד קוֹסְטַנְטִינוּ ל"ג לִיאֻן ה'
קוֹסְטַנְטִינוּ ו' גִּינְפוֹנוּ בִּימֵינוּ לָקַח הַאֲפִיפּוֹר מֵעַלֵת הַקְּסָרוֹת מֵעַל קְסָרֵי קוֹסְטַנְטִינוּ וְיִתְנַהּוּ בִיד
קַרְלוּ מִנִּיּוּ מֶלֶךְ גֶּרֶשׁ וּלְפִינוּ נַעֲשֶׂה מִזְכַּרְתִּי מִמֶּנּוּ . וְעַתָּה אֲחַמּוּד לְעַבְרֹךְ לְפִינֶךָ יַחַד הַקְּסָרִים

שמלכו בקוסטנטינופולו עד בלתי השאיר להם שריד ונקראו הלל הלוג'ים קשרי יון . מיקיל ב' שנים ליאון חגי שנה מיקיל ס' בסילאו י"ד ליאון י"ז קוסטנטינו מ"א קוסטנטינו י"ב ניטפרו י' שנים . וזימיו לקה האפיפיור מעלת הקסרות מעל מלכי ארצה ויהנהו ביד מלכי אשכנז אשר לפנינו נעשה מזכרת מהם כי לא נהפו עד היום הזה . יואן ו' קוסטנטינו וחליסילאו ומנוח היו אחים ומלכו זה אחר זה שנים רבות ולא נודע כמה וזה לפי שמלך בולגרי עשה בשפים נגד קוסטנטינו וגלחם עליו וכמעט שנאבד הקסרות מידם . אמנם נתפסרו וחלקו המלכות ואח"כ מלכו קשרים אחרים רבים ולא נודע מי מלכותם . ואלה הם מיקיל חליסילאו מיקיל נוביאלו חיסניאלו קוסטנטינו קודרו אימואל . אדרוויקו חיזק אימונאל חליסילאו אנדרוויקו באלדווינו אינריקו פיטרו באלדוויאלו מיקיל פליפוגני מ"ה שנים אנדרווקו ט"ו . קלווינו קוסטנטינו חגי שנה . ומאומיטו בן אמורט מלך ישמעאל בן עליו שנת אלף שס"ג לחורבן הבית שהי' שנת חמשת אלפים קל"ב לבריאה ויגלהו ויקח עיר קוסטנטינופולי מידו . ובכן הודיע לך כל הקשרים שמלכו והתמידו מלכותם בקוסטנטינופולי ממלכי ישמעאל אשר נרשו קשרי היוונים וגדלה מלכות' מאלו הישמעאלים למעלה לרומה עד היום הזה . מאחד נביאם שנהפס' הורחו בשנת הקל"ב לחורבן הבית שני והתפשט אמונתו בגלילות רבות . אמנם לא הלך ירשת מלכותו אל בניו כי מעבר לאסיאה ופרס נתבלבלו העמים ההם תחת י"ד מלכים ושנים שונים לא אחר כך בזכרונם . אך התמידו שני המלכים זה קם זה ופל עד שנת אלף תרס"ז לחורבן באז הקימו עליהם אטומאן מלך שהיה חכם וגבון ומולח והפליג בנלחון עד שהרחיב מלכותו וימלוך כ"ה שנים ולא ילא ירשת מלכותו מזרעו עד היום הזה . וימלוך אחריו אורקה בנו כ"ב שנים אמורט בנו כ"ג . בימים בנו י"ד שנים . והסמורלנו הפכו ויהי אוכל תחת שלהנו ככלב כל יתר ימי חייו . קלופינו בנו ו' שנים מהמד בנו י"ד . אמורט בנו ל"ב שנים והוא התחיל לתת סדר אל היינלירו . מאומיט בנו ל"ב שנים וגם הוא הפליג להגליה במלחמותיו וכבש קוסטנטינופולי וב' קשריות וי"ב מלכות והיה לו ולבניו עיר המלוכה עד היום הזה בייזטו בנו ל"א שנים וזימיו אחיו ברה לו לרומה וימת שם . וזימיו קם הסופי מלך פרס לדרוש תורתם כרלונו סליס בנו ה' שנים והוא הכריח חביו לתת לו המלוכה וי"א כי השקפו סם המות והי' בן מ"ו שנים במוחו סולוימאן בנו השתחיל למלוך שנת אלף סג"ב שנים לחורבן וימת שנת שפ"ז ומלך סליס בנו . ואלו הם הקשרים ~~שנאבדו~~ למלוך עם מעלת הקשריות חוץ מעיר קוסטנטינופה שהינה קיסר על היווה . ~~הדאשון~~ כחומר לעיל וזה היה כמו שנת ד' אלפים תק"ם ליזירה שהיא תשל"ח לחוג' . קרלו מנוייו י"ד שנים לודויקו פיאו ולוקריאו בנו כ"ה שנים לודויקי ט"ו לודויקי כ"ה קרלו ו' קרלו כ"ב ארנוולפו י"ב לודויקי ו' לוסריאו אפיפיור לקח כתר הקסרות מעל זה המלך והכהיר ממנו ברגנריו וחליבירטו בנו ומלכו י"ח שנים . ואחר כך בא ליאון אפיפיור וישם כתר הקסרות על ראש מלכי האשכנזים ולא ילא מעליהם לעולם והרחשון היה ארופון י"ב שנים ארופון י"א ארופון י"ח בימיו רגיר אפיפיור אשכנזי נתן סדר ברירת הקשרים אינריקו י"ט שנים גורדו ל' אינריקו י"ז אינריקו מ"ה אינריקו כ' ליקריה י"א קרלו ט"ו פרידריקו ברברהושה ל"א אינריקו ח' שנים פיליפו ט' ארסלו ג' פרידריקו נ"ב וזה שנת מעלת הקסרות י"ח שנים רידולפי י"ט ארצירטו י' אינריקו ה' לודויקו ל"ב קרלו כ"ג פרידרינדו אחיו מסמיליאנו בנו בימיו ה' ארצרכם הסוכן הגדול שהסכים עם חז"ל במולדות הירח . בימי הלל ובמתי שהיו כמו בשנת ג' אלפים תשכ"ח ליזירה וכמו ש"ב בנצח הבית שהיו במלכות מדי במקום הנקרא חדיבנו מלך ה' נקרא מונצו ואשתו נקראה הלנית וטלד להם בן ויקראחו מונצו ונתעוררו שניהם אל אמונת היהודים וכן יהודי אחד למד תורה למונצו בנו וימת אביו וימלוך בנו ורצה להמול וכששמעו זה הנשי מלכותו מרדו נגדו והתעוררו מלכי ערב ללחום נגדו ויזיליהו ה' מידם . ובראות הלנית המלכה כי פלנותיהם נשמעו והרחיב ה' להם נדרה ללכת להנזר בירושלים והולכה עמה בנה הגדול מונצו והניה' יועים בנה הקטן מלך על הארץ ושהניעו לירושלים מלאו שם רעב גדול והיא ומונצו בנה פסחו אורדוסיס שהביאו עמהם עושר גדול וגם שלחו אל מלכותם והביאו עושר נפלה לערע בני ישראל ובזבזם לעניים כמאמר בנ"ב ואשרו חז"ל שהלנית עמדה בזירות ו' שנים ואח"כ שבו למלכות ומתו

ועלמתייהם קצרו אלל ירושלים ג' פרסאות והם זכרים במדרש רבות פרשה לך לך. בימי רבן יוחנן בן זכאי שהי' כמו שנת ג' אלפים תתכ"ב וה"כ לבנין הבית וק"פ לראשית מלכות הקסרים ברומה והוא שנת החורבן על ידי סיטום נמלאו פלוסופים רבים ברומה ומקומות אחרים ובחוס יוסף ב' ליון הכס ופלוסוף שכתב בדברי הימים הנגלים לכל האומות ואומרים הקרוניקו שהי' באהב מ' ד מזקני עלת רומה ושכתבוהו בספרי המיוחסים וזקנים שברומה וכן היה ס"ו שנים. אש האוי' להודיעך אופן הפיסת ירושלים ומקדש על ידי איספסיאני וטיפוס הייתי מאריך מאד וכו'. יש היוסיפון ומכתבים אחרים ולכן אגיד לך שהמה הגלו לרומה יהודה ובימינו עם כלי המק. ז. ועשו לו עם טרואומפי נפלא על גבורות הזה כי רבה היה בעיניהם ביודעים צמופת חוקך שישראל עז שצאומות וכו' ברומה ליון גדול של אכן משכית הנקרא ארטו לסימן ומזכרת עולמית מגוברתו הזאת וליוכו על הליון היא חבנית כלי המקדש ואנשי האסורים ואני ראיתיו. וגם ראיתי בסלוניקו בשנת הש"ח שהייתי שם ליון אחר כמוהו אבל אין בו ליוך הכלים ויש קבלה אללם שגם הוא נעשה לכבוד סיטום כשעבר משם עם הגולה. ואומר המדרש בסוק על אלה אני בזויה. כי ג' אציות גדולות מאלות יהודים שלה לרומה. ואומר בפסוק היו לריה לראש. כי ד' עשירים גדולים היו בירושלים שכל אחד מהם היה יכול לספק מזונות לכל בני ירושלים ו' שנים והיו בן לילית בן גוריון בן נקדימון בן כלבא שבוע. עוד אומר כי בן כלבא היה מזרע כלב. בן לילית מזרע אבנר. ועוד אומר כי נבוכדנצר בנית ראשון סיטום בשני עמדו על ירושלים ג' שנים ואחי. וכן עמד אדריאטוס על ביתר. ואומרים הקרוניקו שבמלחמות ירושלים מתו ארץ אלפי יהודי'. וזאת הסך הגדול שמתו מאליהם ושגלו לרומה ושנמכרו לעבדים וכן אמרו שאז הביאו ברומה ובעיר סיפה עשר מירושלים והשימוה במקום חלריהם שעדיין נקרא השדה הוא כמפושטנו ויש לעפר ההוא הגולה שהנקבר בו נחעכל בשר המת חוד ג' ימים ולא נשאר אלא העצמות נקיות ולבנות ואני ראיתיהו ברומה. בדור הזה היה קיסר א' ל"ד נקרא טרווינו ובמשון חז"ל ערגיאו וזוה סיבנה בית המקדש לשני חמשים מבני ישראל ושם פסו ולוליאטוס היו עורכים שולחנות בדרכים מלאים מזונות לעולי הגולה והכותיים הלשינו ישראל למלכות ונחבטלה הבנין וכו' כנראה במדרש ומביאו י' קופ פרשת תולדות יצחק. בימי רב עקיבא שהיה כמו שנת ג' אלפים תת"ם לבריאה וכו' ל"ב לחורבן בית שני היה חורבן ביתר ע"י אדריאטוס הקיסר והפליג להרע לישראל יותר מהב' חורבנות והרג מהם כפלים כיוצאי מצרים ויהר הנשאר הגלס להפרע. ואומרים הקרוניקו שזה הקיסר בנה ירושלים מחדש והגדיל אותה עד שהשים סוף התומה קבורת משיח. ואומרים שזה הקיסר היה הראשון מהקיסרים שהגדיל זקנו וזה כי היה מנהג כל הקסרי' שקדמיהו לגלה כל זקנס. בדור הזה היה חמשים ופלוסופים רבים בעולם ובהוסס פליניאו אשר חבר ספרים רבים ובפרט על ענייני הטבע באופן שמזכיר סגולת מן הנבראים או רובם. ולהיות זאת החכמה של רפואה יקרה ומפוארה מאד לפי שהיא סולס מולב ארנה להגיע האדם אל ידיעת גדולתו ית' ופלאותיו בשמים ובארץ בהרטי להניג לפניך השתלשלות חכמה ויודעה כפי שמלאתי כחוב בקרוניקו שלהם. הראשון שביוונים שמלא חכמת הרפואה ונקט לבו עליה היה אפילו והנית קבלת זאת החכמה אל סקולפיוו בכו ומעט אחר מיתח אביו נפל עליו ברק מן השמים וימת ולא הניח קבלתו לשום אדם ולרוב חכמתם היוונים קראום אלוקות ועמד ארץ יון וכל העולם בלי זאת החכמה ה"מ שנה. ותוך זה נהגו היוונים כי כאשר היה איש חולה ועם איזו רפואה היה מתרפא כתבו החולי והרפואה על טבלה ותולה אותה בבית הפלחם שהיו קוראים אותה בית דיאנה האלקות. וזה למען יהיה מודעת זאת לכל הארץ וגם היה מהנסם לאסוף בזמנא פרחים ושופנים ורית ניהומים לרוב כדי להחזיק בידם כל השנה והיו מקזיזים יום א' לשנה ורומזים עלמם פ"א לשבח ולא אכולים אלא פעם א' בכל יום. אח"כ בימי בנות בבל וארקטורסי מלך פרס נולד איפוקרטו בעיר אטיני שביון שם למד משנה י"ד ללידתו עד שנת ל"ה וילא משם וגלה כמעט בכל העולם והיה שואל וחוקר ודורש מכל אנשים ואשים סגולות מענייני דומם מלומת ובעלי חיים ותקף היה כותב על ספר וגם חקר בדרש למלא ספרי רפואות שכתבו הראשונים והתמיד בגלות הזה י"ב שנים לרפואת. ולבסוף

העתיק כל הרפואות שהיו כחובים בטבלאות שבניה דיחנה וסגולות ומרקמים מה שהדש כותב וכתב הכל על הסדר כאשר כחובים היו לפניהו. ואחרי מותו החילו תלמידיו במלאכת הרפואה אבל לא היו בקיאים מאד עליהם והורגים רוב החולים ויקומו עלת חטינו ויגרשו הרובאים מארס וננחו ספרי הרפואות ועמד העולם בלעדס ק"ס שנים אחר זה נולד קרספי שנהחכם מאד על זאת החכמה והפליג להצד עליה ויקומו שופטי הארץ וימלאו כי היה טוען ומפלפל עם חבירו אפוקרט ושהיה מביא מלאכת הרפואה כמעט על אומד הדעת ולא ע"ד סגולת העיניים הסכימו לנגזס והספרים האלה כדי להסיר קנאות וקטטות התלמידים לפי שקתתם היו גומים אל עלת אפוקרט וקתתם אחרי קרוספי ויעמדו העולם ק' שנים אחרים בלתי ספרי רפואה. ויקס אחר זה אורסיסטרן בן אחיו מארסטר' והתחכם מאד בזאת החכמה וירפא המלך אנטיוכוס והלך שמו בכל הארץ והוא היה ראשון לקתת פרעון הרפואות ותלמידיו הלכו אחרי סברתו. וכראות עלת חטינו מנהג הזה ליוו שלא ירפאו עוד ולא ילמדו המלאכה לזכר אדם ויעמדו העולם בלי רופאים ק' שנים אחרים. ויקס אח"כ זינויליה חכם הנקרא איבפריני ויהי דברי במלאכת הרפואה. אמנם לו היה אגשי המקום שלא ירפא החולים אלא בדבר ה' ולא בתחבוצות והרכנות. וכן עמדו כמעט כל שנים רבות בלי חכמי רפואה. ויקס אחר כך באירוד חכם ה' הנקרא אירופולי והעמיד תלמידים הרבה ולא ראו בני רודאי שזולתו ספרי חכמה חסוד מארסטר ועמד העולם פ' שנים אחרות בלי רופא. ויקס מחדש בארץ יון אבקליפטר שהחיר מחדש זאת החכמה והפליג להתחכם בה עד שנתפס חמתו בכל העולם. ובמשך כל אלה השנים לא נמלא ברומה ובכל איטליאה שום רופא עד שנתלה יסטרן קיסר הראשון על רגלו אחד והביא מארץ יון אנטיוכוס מוסס וירפא המלך והגדיל לעשות בארץ והפליג להעשר. וכשהתחיל במלאכת היירוסיאה וזה הוקך הכחאות ומוילא דם כנהוג. ויקומו בני רומה עליו והרנוהו כי לא ידעו שכן משפט הרפואה ויזו שלא ישמשו עוד בכל איטליאה בשום רופא. וכן עמדו עד ביאת ירין הקיסר ששב ממלחמות יון והביא אתו רופאים ושה הנהיג מלאכתם עד זמן טיטוס ואספיאנוס ששלחה מכל מלכותו הם ועירכי דייגיים הנקראים מוליגים. אמנם אחרי הימים מועטים החילו התלמידים ללמד בהמת הרפואה וירבו ויעלמו וכשהחילו אומות הגוים למלך באיטליאה היה חק בנימוסיים שהחולה והרופא היו מתשפרים שאם החולה ירפא מהחולי הוא ירפא החולה לרופא התחבשת ושכר הרופא כפי סברתם. ואם ימות לא יקבל הרופא מאומה. בימי רשב"ג היה פלוטרקו וטיורניאה השני ואורסיסטרן רומנו. רבינו רקדוש בימיו היו בעולם הרבה חכמים על כל המושכות ובהכנס אנטיוגיים קיסר ברומה פלוסוף גדול ותלמיד רבינו הקדוש בעברית. עולומיחו מלך מצרים פלוסוף ואנטיוגיי גדול וחבר ספרים על זאת החכמה והפליג לעשות יותר מכל אדם. גאלינו ראש הרופאים ומלך עיניהם וכל ימי חייו הלך בגלות לבקש סגולות ולמדיות ע"פ הרפואה כמו שעשה אפוקרט והצר והפליג לעשות אצלוגוליו אירקליסונה. פורפיריו באטיני לטיניחו. בדור הזה היה ויקטור איכפיור שנת קי"ח להורבן והוא לוי לעשות פסח ביום ה' אחר קדוש הלגנה הדש מרלו וכו' ככתוב באורך בחלק שני מזה הס'. ובשנת כמו מאתים אחרת היה טיבו קיסר ברומה באחרי שובו ממלחמות גדולות שהפליג להצליח עשו לו טראימפי כפלה וזה הטייטומכו אחרון שנעשה לקסרי רוגיה אשר היו ש"ס בימי רב יהודה ורב הונא. ראיתי בס' שבט יהודה שנהפך לב הפרסיים נגד היה דים והפכו לב המלך נגד רלנו והמית ביסורים קשים הרבה עשירים וחכמים שבישראל והכבדו עוים נגד השאל עד שרבים המירו. והעיד דני משה המון רופא של שולטון בוליאמן שהיהוה בעיר שאורות עם הזלך בגלילות פרס למלחמה בשנת כמו סר"ס לבריאה ראה הרבה הושבי העיות ההם בשיו סוגדים החיות ביום ו' בין השמשות ושאל להם על מה והשיבו כי לא ידעו רק שמוהג אבותיהם בידיהם לסגור החיות בכל יום השבת אז אמר אין זה אלא כי בזמן גזירת האנוסים ההם נהגו זה כי אמונת מרע משה היה בקרבם. בדור הזה היה איזספיראו איכפיור ולוי שלא יהיה אסור לכול שום דבר ראוי והגון לאכילה אדם. בדור הזה היה איבסיציא חכם ופלוסוף גדול וחבר מצודים רבים ובפרט ס' הפרפאלו ובתוכו הפליג להודות ולהלל פורס משה. בימי רב הסדה שהיה כמו

שנת ד' אלפים ו' לבריאה היה ברומה קוסטנטינו הקיסר והחזיק אמונתו והדרין אל סלוספרו
 פפא כל אשר לו באיפליאה והלך וזנה מחדש עיר בזינטי ועל שמו קראה קיסטנטינופולי ומשם
 והלאה היתה עיר מערפולין מהקיסרים עד שנת ה' אלפים ר"ל היא חלף ח' לחורבן שחפסה
 מחמד מלך הזוגרים. בימיו של זה הקיסר התחילה וזאו באיפליאה אומה א' הנקרא גוטי ואחרי
 ימים מועטים בא אומה אחרת הנקרא אוסערי גוטי ואחרת נקרא ויטינופי וקאהם נקראים
 ונראוי ככתוב לעיל בשלשלת הקסרים והפליגו להלחם עם תושבי איפליאה וזרפת וספרד ונרצחו ויון
 ואז חרבו רומה ד"פ והמליכו להם מלך ברזינה ושם עמד ע' שנים וישלח עליהם ויטעיניאנו
 קיסר קוסטנטינו באליסיריו שר זכאו באיפליאה ואחר כך נרסישו שר זכאו השני ויגרסום מכל
 איפליאה שנת ה"ז לחרבן. אומרים הקרוניקי שעלה מס' הנכרנים במלחמות ויהר מסך שני
 פעמים חלף אלפים נשואי חמת וכידון לבד המתיים ברעב ומיתה פבעית ויש על זה ס' בפני
 עלמו. בימי אבוי ורצח שהיה שנת כמו ד' אלפים פ"ה ליזירה וכמו ר"ן לחרבן היה עבור מלכא
 אפר"י טוף ה'יעש שהיה מלך פרס ובקי מאד בדיוי ישראל. בימיו קם פלוסוף א' במלכות פרס
 אשר היה דורש ואומר שיש צ' חלוקות אחד ממונה על הכוז וא' על הרע ושמו היה מאני
 עד שהסית והדוח רבים שהלכו אחריו ובגור המלך שלח לחלות פניו שילך עם הנשוי לעזרהו
 וכן הלך עם ח' חלמידיו והלה כלם ועיין בעקידת יצחק פ' ואחזקן שמאריך בזה. בדור הזה
 היה פאולני הגמון עיר נולה שבמלטה נפולי. והוא היה ראשון לנהוג את הפעמונים לקרא
 לאנשים ללכת להתפלל ואחריו נחשק המנהג בין הנולרים. בימי רב נחמן ורב פפא שהיה שנת
 כמו ד' אלפים קי"ג ליזירה היה ס' יונימו מסקאוויאה שהעתיק התורה ככתוב לעיל ח"ב
 ואלכסנדר הפילוסוף ורופא גדול המכונה סופיסטו. בימי רב אשי וחבריו שהיה כמו בשנת ד'
 אלפים קכ"ז לבריאה וכמו רנ"ד לחרבן הרבה אנשים מאיפליאה ברחו מפני חמת אוסיה מלך
 גוטי שהיה אכזרי מאד והרס העיירות והמית האנשים בחנם לא היה כמוה לרוע וילכו במהו
 ויזיאה באמצע הים ושם התחילו לבנות עיר ויקראוהו ויזיאה וי"א שהמבשר' לור שהיתה קרובה
 לירושלים נבנתה ונהמלאה ויזיאה. ובימים ההם נבנתה גם כן עיר פיררה. רומה הפלוסוף
 הגדול ה' ראשון למלך החבליים מהכנורות עשויות מגידים. ורפאיה בקרוניקי ששפן נהלבש אורת
 איש ושמש עם אשה וזוהר לו ותלד איש ויקראוהו מרלני ויהי חכם גדול. בימי רב אחאי
 וחבריו שהיה בשנת כמו ד' אלפים ר"ע ליזירה וכמו ש"ג לחרבן הבית היה יוספיניאנו קיסר
 ברומה חכם ופלוסוף גדול ואסף כל דברי החורות ומשפטים ודינים שעשו והצדו כל הקסרים
 שקדמוהו ואת אשר חזרו עלת הזקנים שהיו ברומה בימים הקדמונים וחברם יחד על סדרם
 הנאות אשר ביניהם היום והיו סר"ז שנים ונקראים היום בכל מלכות ארס סורות אינפיציאלי
 אשר עליהם געשו פירושים רבים מחכמיים בכל דור ודור והוא שלח גינו שר זכאו להסלים
 לגרוש הגוטי מאיפליאה וזה מרד בו ועשה עלמו מלך בעיר רוינא ויקרא שם מלכותו איסרקו
 והחמיד זה המלכות קס"ד שנים עד בא קרלו מיניו ויגרשם ויחן המלכות אל הספיפור. ובשנת
 ד' אלפים ש"ל אלבוזאי מלך לונגוברדי חפס גליל אינואכריאה והשיס שמה לומברדיאה על שמו
 וישם כסא מלכותו בעיר יורונה ולפעמים בעיר פויאה ויתמידו כ"ב מלכים עליה במשך ר"ד שנים
 עד בא קרלו מיניו ויגרשם. בדור הזה היה חכמים גדולים בעולם ובחוכם סימון בואיזאו
 אינדיאו היווני בימי רב חן וחבריו והיו שנת כמו ד' אלפים ש"ט ליזירה. אומרים הקרוניקי
 שהיה רעש גדול בכל העולם ונפל מקדש הגדול שעשו היהודים בירושלים במלות יוליאון אפוסטטו
 הקיסר עם הולאה רבה ביום שאחריו בא מן השמים אש גדול באופן שנתכו כל הברזלים שהיו
 בצנין ההוא ונשרפו יהודים רבים אין קץ. וכנאות הקיסר וולוימו כל זה שלח מקוסטנטינו
 יהודים אחרים וזנה כל הכרום. וכאז רבי יוסף הכהן בדברי הימים שלו שבדור קרוב לזה
 שער-בן קסף דור שלישי למחמד' לנה לבנות בית המקדש ויחן אליו הכנסות גדולות. ורפאיה
 בילקום פ' חולדות יצחק שבימי רב יחושע בן חנניא גזרה המלכות שיבנה בית המקדש והארים
 שהחילו עם הקיסר וניסל הנזרה וקבלתי מזון א' שיש קבלה אלנו מזקני הדור שלפניו כי
 ירושלים הנטויה להוטה אינה ירושלים הקדושה שנבט בה ה' מקדשות כי היא נחלבה עד היסוד

בה למנס זאת הוא הבנוי באהרית הימים ע"י הקסרי' ונחן בידי קלס דאיה וכו' שהקדושה
 לא היה קבור בחוכה שום קבר. בדור הזה אומות וישינו היו בספרד ורדפו בני ישראל מאד
 ואירקולוקה קוסטנטנונה גם הוא רדף אהריתם הרבה וגם כתב לדגזירטו מלך לרפת שגם הוא
 יגזר נגדיהם וכן עשה ורצים המירו וידל ישראל. בימי רב המינא גאון וחזיריו שהיה שנת
 כמו ד' אלפים ת"ח ליזירה וכמו תק"פ לחורבן החחילת עלת זקני ויניזיהא להקים עליהם מנהג
 הדוכסים ובהיות מלך לרפת חלוש ועלל וכופיוו שר לבאו גבור חיל ואיש מלחמה וזכס שאל
 מזקריאה אפיפיור שיכתיריהו למלכות לרפת ויעשר לקולו והיא המית במרמה למלך וימלך סחתי
 וזה המלך היה סוף משפחת מירוניקי שמלכו בלרפת כ"א מלכים בש"ץ שני'. בימי רב יעקב
 שהיה בשנת ד' אלפים ת"ץ לבריאה היה ראשית מלכות אוגריאה. בימי רב אבא והזיריו שהיה
 בשנת כמו ד' אלפים תק"ז לבריאה וכמו שנת הר"מ לחורבן בא באיטליאה קרלו מיניו וזכס מלך
 לומבנדיאה ואיסרקדו דרוינה והאפיפיור לקח מעלת הקסרית מעל היוונים וינהג אל זה קרלו
 כי החמידה זאת המעלה מניסארו הראשון עד קוסטנטינו שהלך לעמוד בקוסטנטינופולו במשך
 שש"ח שנים בלא קסרים ואח"כ קסרות היוונים בעיר קוסטנטינופולו מקוסטנטינו הראשון עד
 נזיטרו היו קסרים במשך חל"ג שנים והוא הרפה לייטזשיי למנות עליהם דוכס ולריניזאני
 לנהוג דיניהם ולא יהיו כפופים לתורות הקסרית וחדש שמות לרוחות הנובבות. וזה המלך היה
 יפה תואר ויפה מראה חכם גדול ואיש מלליה. בימי רב יוסף וחזיריו שהיה שנת כמו ד' אלפים
 תק"ל וכמו שנת הר"ע לחורבן היתה אשה ממוחו אינגלטיר' והלבישה בגדי הנשים ותלך אל
 המדרסים והשליג' לדעת המושכלות ותלך לרומה ולרוב חכמותיה הוקמה על כסא האפיפיורים
 ויקראו שמה יואן ותמלך ז' שנים ה' חדשי' ולהיותה הרס מא' מיועלי' שהליכס פסח ח' חזן מביטה
 זבל עבדיה אהרית אחוזה חבלי יולדה חזן מזמנה באמנע הדך וחלד בן ותמת היקב ויקברו
 סס. בדור הזה שיצבוק מלך גוטי היה מולך על רומה וזהו ליהודים שבמשך ח' חדש ימירו בקס
 מיהם ורובם המירו וקלסח מהו בקדושה. ותוך ס' ימים מת המלך וימלך ויפיו' והניח לאנשים
 שישיבו לאמונתם. בימים ההם בהיות איגריקו מלך לרפת העלילו על יהודי שדבר בדתם וישרפו
 אותו וכל בני ביתו ויהודים רבים אחרים. וכן בהיות דומריגו ממשפחת גוטי מלך ספרד באו
 המורים בערמה ויקחו ממנו עיר קולידו ועלילו על היהודים שהם מסרו העיר והיו ורואים להרגם
 והמלך הלילס. בימי וחוכן גדול ולרוב חכמתו חיקן איזה טעות בחזירי החכונה שעשה פסולתיו
 הגדול. בימי רב שריחא וחזיריו שהיה שנת כמו ד' אלפים תש"כ לבריאה וכמו ת"ח לחורבן
 גולדו מריבות גדולות בין המלכים על דבר כהר הקסריות ותכלית הדברים בהיות ליואן השכמי
 אפיפיור נהן כהר הקסריות על ראש ארסין הראשון מלך אשכנז ויקחה מעל לודויקו מלך לרפת
 אשר חי' עליהם ק"י שנים על ה' מלכים ותוך ימים מועטים מת מלך לרפת בלי בניו וזהו
 במותו שהמנהג שלו יקח לו לאשה אלמנתו ויהי מלך לרפת וכן נעשה ואז נפסקה מלכות לרפת
 מבני קרלו מיניו אשר מלכו ר' שנים החת י"ד מלכים והאפיפיור הני' עשה דת כי כהר הקסריות
 לא ישלש בירושפה מאז אל בן כי אם כאשר יבחרו הבוחרים וגזר מעשיו שהבוחרים יהיה
 חרתי הגמון ממנהגה וחרתי הגמון משיירי וחרתי הגמון מקולותיה ואלה שלשהם נקראים איטליאני.
 וגדול מעיר בוגבורק שנקרא לימיראלו לפי שמביא המוריאנו ברזל לפני הקסרים. קונטי פלטינו
 שנוקן המלכים לפני הקיסר ושניהם לרפתים. דוכס סנסוניאה שמביא החרב שופה לפני
 הקיסר. ומלך בזואיאה שנוקן לשחות לקיסר ושני אלה אשכנזים. בימי רב יהוסף הלוי בן
 בוקטילייה וחזיריו שהיה כמו שנת ד' אלפים ת"ח וכמו ת"ח לחורבן הסוגרמים תפסו ירושלים
 מיד הקיסר וימשלו עליה ל"ד שנים ואח"כ לקחה קוסטנטינו מלך יוונים וימלך עליה גוטיפרידו
 שר בלטיאה ויגרש כל היהודים מירושלים ותחומיה ומלך הוא ובניו פ"ח שנים. ובשנת
 כמו ד' אלפים תתנ"ו ליזירה הלכו כל המאמינים למלחמה על ירושלים נגד הסוגרמים ויעברו
 בגלילות אשכנז והרגו הרבה קהילות ישראל שבאיטליה וירמזחא ומגנלס וקלונייה ונשה
 וכלננו איגריה ונשה זמירה וכפר פרסאנה וקילדה ועריוש ומין ופיס בדק ופרגה ועיירות

מֵאַחַר אֲשֶׁכֶּז וְלִרְפָּא וְכִי גְזִירוֹת וְהַמְרוֹת טְרִיגוֹת גְּדוּלוֹת מִהַדָּשׁ אֵייר עַד הַדָּשׁ אָב. וְהַת אֲשֶׁר נִשְׁמַע עֲלֵה סֵךְ הַהֲרָגִים וְהַנְּטָעִים בְּקִדּוּשָׁה יוֹתֵר מִחֲמַשְׁת׃ אֲלֵפִים נִפְשׁוֹת וְהַמְמוּרִים הֵיךְ אֵין מִסְפֵּר. וְכֵן לַיְמִים מוֹעֲטִים הֵיךְ גְּזִירוֹת כְּאֵלֶּה בַּמַּלְכוּת הַלְּנִיחָה. וְכֵן בְּהַרְלוֹת מִעֲרַב נִשְׁמַע יִמְדִּיו עִם רַב לֵלְכָה לִירוּשָׁלַיִם גַּם הֵם וַיִּהְרֹגוּ הַיְהוּדִים שְׂמֵלָחָו כָּלל הַמַּקוּמוֹת שֶׁעָבְרוּ עַד מִקּוֹם הַקָּרָה אֲבוֹטְרִיג כֵּל זֶה תִּמְלַח בְּאֵר הַיֶּטֶב. וְבִאֲרוֹךְ בְּד"ה שֶׁל ר' יוֹסֵף הַכֵּהן שֶׁהִתְיַקֵּם מְקוֹנֵשִׁים רַבִּי אֲלֵימָר אֲשֶׁכֶּז. וְאֵלֵי הַלְעִיר רִאשִׁית שְׁעוֹת בְּלִדּוֹק הַדִּין בְּטוֹרִגִים הַלְעוּשִׁים הַלְעוּר הַלְעוּר כִּמְהַ אֲלִנְפֵרוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁנַת קל"ז כֵּלֵו יַחַד כִּי לֹא נִמְלָחוּ גְזִירוֹת אֵלֶּה בְּזִמָּן הַזֶּה. וְבִשְׁנַת כֵּלֵו רִאשִׁי לְהֵיחַ עִם כ' וְר"ל בַּמִּסְפֵּר קָטָן שְׁנַת ג"ז. בַּיּוֹם הַרִי"ף שֶׁהֵיךְ בִּשְׁנַת כְּמוֹ תַח"ן לְבַרְיָהּ וְכְמוֹ תַחַק"ל לְחַרְבָן גֹּזֵר הַקּוֹנְסִידִינְטִי שֶׁכֵּל הַיְהוּדִים יִמְדִּיו חוֹךְ הַדָּשׁ יַמִּים בְּקָנֶם הַרְג וְרַבִּים נִהְרְגוּ וְרַבִּים הַמִּירוֹ וְחוֹךְ יַמִּים מוֹעֲטִים מִתְּהַלֵּךְ. הַלְעוּר אֲנִן עֲזָרָה בְּפִי דִמְיָל שְׁכּוֹעַד לְפָנֵי מַחִים נִלְמָן שְׂרָאָה בְּאִיסְרִידיינייה אֵיִשׁ שֶׁנִּשְׁתַּסֶּה וְכִנָּה אֵל הַיַּעַר וְהֵיךְ הוֹלֵךְ רֹץ עַל יַדָּו וְרַגְלָיו וְחֹכֵל עֲשֵׁב בַּחַיּוֹת. וְשֶׁר א' הֵלֵךְ לֹאֵד בַּיַּעַר וְחַפֵּס חַיִּת הַרְבֵּה וְכַחֲסֵב בֹּא לִידוֹ הַחַיִּים הַזֶּה וַיִּבְיָאוּהוּ הַיַּעַר וַיִּכְרְאוּ קְרוֹבָיו וְהַבְיָאוּהוּ הַבַּיִתָּה. וְהֵיךְ נִוְטִים לוֹ לֶחֶם וְבִשֶׁר וְלֹא הֵיךְ אֹכֵל אֵלֶּה עֲשִׂים וְהֵיךְ מַדְבְּרִים לוֹ דְבָרִים רַבִּים וְאֵינֵו מַשִּׁיב. הַכְּלִית הַדְבָרִים לִילֵה א' בְּרַח וְשֶׁר אֵל הַיַּעַר. בְּדוֹר הַזֶּה הֵיךְ א' רִאשִׁי פִּילוֹסוֹף וְחַכֵּם גְּדוֹל בְּרִפּוּאָה אֲלֵינְטֵנִינֹת וְאַרְקָמֵיָהּ בַּיּוֹם הַרַמְב"ם וְרַש"י שֶׁהֵיךְ בִּשְׁנַת כְּמוֹ ד' אֲלֵפִים תַח"ק לְבַרְיָהּ. וְבַיּוֹם תַחַק"ף לְחַרְבָן הֵיךְ גְזִירוֹת רַבּוֹת עַל מִין הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּחָרְבַע כְּנִפּוֹת הַחָרֶץ. וְאֲלֵינֶם לְפָנֶיךָ בְּקָרָה. בִּשְׁנַת ד' אֲלֵפִים תַחַק"ו הֵיךְ בְּאֲשֶׁכֶּז גְזִירוֹת רַעוֹת וְרַבּוֹת וְהַרְבּוֹת גְּדוּלוֹת מִהַמָּן מִמֶּשׁ שֶׁהֵיךְ בְּדוֹר שֶׁעָבַר וּמַהֲשֵׁים הֵם הַג"ל. וְכֵן בִּשְׁנַת תַחַק"מ פִּילוֹסוֹף מֶלֶךְ לְרַפְּתָה בְּחַיִּי לודוֹיג אֲבִיו עֲשֵׂה שִׁפְטִי גְדוּלוֹי עַל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ. בִּשְׁנַת ד' אֲלֵפִים תַחַכ"ג בַּחַיּוֹת עִיר עוֹלִידוֹ בִּיד הַמּוֹרִי נִכְנָסוּ שׁוֹדְדִים עַרְבִיִּים בְּלִילֵה וַיִּגְבּוּ הוֹן עַתָּה שֶׁהַמּוֹרִי הֵיךְ מַחְזִיקִים בְּבִית חַפְלָתָם לְכַבּוֹד. וְהֵיךְ בְּבַקֵּר הַקִּיָּו הַשׁוּמְרִים מִשְׁנַתָּה וַיִּנְאֹו שִׁנְנָבוּ וַיִּשְׁחָדוּ וַיִּחַמְרוּ שֶׁר' אֲבַרְהָם דִּלְפֶּקָה הַעֲנִי בַּחֲבֵרַת יְהוּדִים אֲחֵרִים גְּבּוּוֹ הַלְעוֹר וְלוֹה הַרְגוּ יְהוּדִים רַבִּים וְחַרְבוּ מ"ז כְּנִסְיוֹת וְהַנְּשָׂאֵר מִהַיְהוּדִים הַמִּירוֹ. וְלֹא בְרַח הַרַמְב"ם מִסְפֵּר לְמַלְרִים. בַּיּוֹם הַזֶּה בְּפִרְשֵׁי אֲשֶׁר בְּרַפְּתָה עִמּוֹ עַל יְהוּדִים עֲשִׂירִים שֶׁהַרְגוּ אֵת הַנֶּפֶשׁ וְהַמֶּלֶךְ לֹאֵה וְנִשְׁרָפוּ. בִּשְׁנַת ד' תַחַק"נ נִעֲשֵׂה הַרְיָה גְדוּלָה בְּעִיר בִּיבְרַם שְׂבָאֲשֶׁכֶּז. וְבִשְׁנַת דַּחַקמ"ב נִשְׁלָלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁבַּמַּלְכוּת לְרַפְּתָה כִּי הֵיךְ בְּהַם עוֹשֵׁר מוֹפְלֵג וְרַבִּים נִגְרָפוּ מִהַמַּלְכוּת וְרַבִּים הַמִּירוֹ. בִּשְׁנַת דַּחַקמ"ג הֵיךְ רִיקְרָדוֹ מֶלֶךְ חַדָּשׁ בְּעִיר לונדְרִיִּם שְׂבָאֵינְלֵטוֹר' נִהְרַג הַקְּדוֹשׁ ר' יַעֲקֹב מֵאֲוֹרֵלִינֵיג וְיְהוּדִים רַבִּים אֲחֵרִים עִמּוֹ. וְכַשְׁמוֹעַ הַמֶּלֶךְ הַדְבַר עֲשֵׂה נִקְמָה גְדוּלָה בְּרוֹחִים. וְאֹמֵר שֶׁכֵּט יְהוּדָה שֶׁבִּשְׁנַת ה' אֲלֵפִים כ' הֵיךְ בְּלוֹגְדִרִּים כְּמוֹ ב' אֲלֵפִים צַעֲלֵי בַּחַיִּים יְהוּדִים וְטַעַנֵּו עֲלֵיהֶם שְׁזִיפּוֹ מִסְכָּעוֹת וּע"א וְהַרְגוּ ע"ו יְהוּדִים רַבִּים וְלֹא יוֹכֵל הַמֶּלֶךְ לְהַשִּׁיבֵם אֲחֹר וּלְטוֹבַת יְהוּדִים גְּרַשֵׁם מִכָּל מַלְכוּתוֹ. בִּשְׁנַת הַז' בֹּא עַל רֹבִירוֹ מֶלֶךְ נַפּוּלֵי מִלְחָמָה כְּבָדָה עַד שֶׁלֹּא נִוְחַרְהָ לוֹ וְלִשְׁרִיֹו פְרוֹטָה לְפָרוֹעַ הַבָּבָא. וְהַיְהוּדִים הַתְּגַדְּבוּ לְמֶלֶךְ סֵךְ רַב וְעַמְהָם שִׁכַר לְבָחוֹת וַיִּגְרַשׁ אֲבִיבּוֹ וּבְמִיתָחוֹ לֹאֵה לִבְנוֹ לְהַטִּיב לַיְהוּדִים כָּלל יִגְלָחוּ וְהַמֶּלֶךְ הַחַדָּשׁ קָרָא לַיְהוּדִים כָּלֵם וְסַפֵּר לֵהֶם מַלְוֹת אֲבִיו וְהוּא אֵינֵו יוֹדֵעַ בְּמֵה יוֹכֵל לְהַטִּיב לֵהֶם זוֹלַת בְּהוֹלֵךְ נִפְשׁוֹת בְּנ"ע וְשִׁלְכָן הוּא רֹחֵה שִׁמִּירוֹ תִּיכַף וְיִמִּיד. וְעַל זֶה רַבֵּו הַפִּלְסוֹפִים עַד שֶׁהַיְהוּדִים בְּחָרוּ לְקַחַת זִמָּן ב' יַמִּים לְחַשׁוֹב עַל הַדְבַר. וְאַחֲרֵי הַדְבָרִים רַבִּים נִשְׁמַע וְנִשְׁמַעוּ יַחְדוֹ לְהַטִּיב לְמֶלֶךְ שִׁמִּירוֹ אֲבָל רִאשׁוֹם שֶׁכֵּל זָכַר וְקִבְּרָה שֶׁלֵּהֶם יַחְחָחוּ הַכֵּל עִם כָּל גְּדוּלֵי הַמַּלְכוּת כְּרִאשׁוֹם זֶה חַשְׁבוּ לְשִׂאֵל בַּחֲשֵׁבֶם שֶׁהַשְּׂרִים וּמִיּוֹחֲסִים לֹא יִרְאוּ לְהַתְחַקֵּן עִם הַיְהוּדִים אֲבָל יִכְזָבֵה הוֹחֲלָתָה כִּי הַמֶּלֶךְ הַפְּלִיר הַשְּׂרִים לְהַתְחַקֵּן בֵּם וּמַשֵׁה הַחַחִילוֹ לְהִיּוֹת אֲנוּסִים שֵׁם. וְבַמֶּשָׁךְ הַיּוֹםִים בָּאוּ בַּמַּלְכוּת הוּאֹו אֲנוּסִים רַבִּים מִמַּלְכוּת קַטְלוּנִיָּהּ וְלִרְפָּא. וּמַכְנַסַת הַגְּדוּלָה שֶׁנִּפְּלוּהָ עִשׁוֹ בִּית חַפְלָתָה הַקָּרָה ס' קַטְלוּנָה. וְבִשְׁנַת דַּחַקמ"ל בְּעִיר בְּרָאָשָׁה שֶׁבְּרַפְּתָה נִשְׁרָפוּ פ' יְהוּדִים בְּקְדוּשָׁה ה' חַמִּים גְּדוּלוֹים וְעֲשִׂירִים. בַּיּוֹם הַזֶּה הַחֵלֶה תַפְּסוּ הַיִּשְׁמַעְאֵלִים יְרוּשָׁלַיִם וְהַרְסוּ לַיְהוּדִים לְעַמּוֹד בָּה. אֵז נִשְׁרָפוּ בַּיּוֹם שְׁנַת הַגְּדוֹל דַּפְּסָה בְּקְדוּשָׁה ה' יוֹתֵר מִמֵּאֲחִים נִפְשׁוֹת בְּגִלְיוֹת אֲשֶׁכֶּז וְרַבִּים נִשְׁרָפוּ מֵאֲלֵיָהּ וּבְצִיָּה שִׁלְחוּ יְדֵיהֶם. בִּשְׁנַת דַּחַקמ"ז בְּעִיר טַשָׁה שְׂבָאֲשֶׁכֶּז כָּל הַיְהוּדִים נִשְׁרָפוּ בְּקְדוּשָׁה ה'. וְרִאשִׁיתָּ בֵּם שֶׁכֵּט יְהוּדָה

כחוב נזירות קשור על המין ישראל בכמה מקומות ולא הזכיר הזמן. ואני אליגנס לפניך דבור
 הזה. כי אין כוונתי אלא להודיעך כי השי"ת קיים בנו בכל זמן פסוק ואף גם זאת וכו' -
 בספרד בעיר איגון קם נער ה' ואמר כי נראה לו דמות יונה מדברת אליו ברוח הקודש ויקומו
 כל רועה לאן אליו בגלילות ההם כי בני העיר לא האמינו לו. ויאספו יחד כך כמו ל' אלף
 רועים ויהפכו פניהם נגד היהודים להרגם וישלחו היהודים אל האפיפיור והוא גזר בקנם חרם
 בלא זיקוק ליהודים ולא שיהי להם. כי נהרגו קהלות סדרין וכוליהם ובגזנותיהם ונחפזת הנזירה
 במלכות אינגליטריה ובירלינג וקסטיל שרלינו והגונת ובלומיסי ורבים נהרגו ורובם המירו. וזאת
 הגזירה נקראת גזירת הרועים. ואומר האוסקי שזה היה שנת ה' אלפים פ' לבדיאה. בעיר
 ויאוניה שבמלכות אנגריאה הלכו בלבה נערים נוצרים לשחוק על מים קרובים שבנחל ונטבעו
 ש'שם ואמרו על היהודים שהם הרגום הואיל ולא גמלאו ויכרפו ש' יהודים והשאר נאלו עם
 הולאות גדולות. והוך פ"ו ימים נהפך הקרבש למים וגמלאו הנערים. בימי המלך רובורטו
 שבירובלינג גמלאו אפיפיור ברומה שהיה ארבע ישראל. אמנם אחות האפיפיור שהיתה נקראת
 סיקליאה שנאה אותם מאד והביחה האפיפיור שירש היהודים ממלכותו וכן עשה. אמנם
 באמלעות מלך ירושלים הנזכר נחבטלה הנזירה עה הולאות גדולות. בעיר מונטבון בחול
 המועד דפסח יאלו יהודים מהעיר לאחוק ביניהם לחוק ה' שמשמים סודר על עיני בחור והוא
 הולך סביבם ואת אשר יאחזו יידו ישכב במקומו ופענו הנוצרים נגדם ונחרב כל הק"ק שם
 בקדוש ה'. באשכנז בעיר או גזרו על היהודים שימירו בקנם שריפה וגאספו כל היהודים להחפול
 בכנסה והסכימו להרוג עמם בקדוש ה' וכן עשו. ויש קבלה שכפה ה' עליהם הכנסה כמין
 גיגית וגאסרו שם קבורים. בעיר כורן אשר בצרפת הדליקו אבוקה וגזרו על היהודים שבעיר
 ההוא שבמשך הדלקת האבוקה ימירו בקנם חרם וילך יהודי ה' בעל זרוע ויאמר למלך עשה
 עמנו לזה נח לעשות מדורה גדולה ברחוב העיר והספידני לשרוף אותי אם לא אמיר ויעש כן
 המלך וכשהיה שם לקח היהודי המלך וישליכו על האש וגם הוא זרק עמנו באש וגאספו פניהם -
 באשכנז גזרו בני עיר ה' שחוק ג' ימים ימירו כל היהודים עם קנסות ויאלו היהודים ויהרגו
 כך רב ממבקשי רעתם וגם נשיהם בחמתם היתרו אש בארבע כנפיה העיר וגאספו הנוצרים
 והיהודים יחד. וכן בימים ההם היתה גזירה בעיר פיס נולדי ה' שאל לדיקה מיהודי ולא
 נתנה לו אדרבה נהקטעו יחד והוא טעו על היהודים שקברו מומר ה' בקברי ישראל וזה כי
 מאחמול בלינה קברוהו שם והיהודים לא ידעו ויבוקש הדבר וימלאו והמלך גזר גלות על
 ישראל וילך ר' יהודה ו' ירהג אל המלך ויאמר לו קח לך נייור וישמחו בחקך אח"כ אמר
 הוליאהו מחקך ועם השבעתו הראה למלך מלוויד בנייר כל המעשה איך היה ושם האנשים
 שקברו האיש ויבוקש הדבר וימלאו ויחבטל הגזרה. בעיר נומרדיאה שבצרפת מכסף האסיף
 בהשבעתו חיזים רבים והרגו זה בזה ויקומו חברה חויבי ישראל ויקחו לבם ויקברו
 וטענו על היהודים שהיו רועים להרוג הנוצרים ולקבור לבותם ולא הביאו המשפך לבח עליהם
 נחברתם אבל המשפך חמל על הנוצרים והביאו ליהודים כל כך חיזים חתיהם ויקומו בני
 העיר ויהרגו היהודים ושללם לבזו. בעיר שבזורה שבספרד נערי הנוצרים נאספו בשוק עם
 כלי מלחמה לנחוק כנהוג ביניהם בכל שנה וילכו על היהודים ויהרגו כל הק"ק והמלך היה
 רוצה להגנם מהם ויקומו כל העיר ויעידו כי גמלאו יהודי ה' שהיה רוצה להרוג אותם ולכן
 קמו הם בראשונה. ברומה קמו פתאום בני העיר ויאמרו ליהודים שימירו והם לאו יהרגו
 כלם ובג' ימים המירו ע"ו אלפים נפשות. ואומר ס' שבט יהודה שזה היה בשנת ה' אלפים
 קע"ב. בגרנדה היה ר' יחזק המון רופא המלך פעם ה' הלך הרופא בעיר לנרכיו וא' מהם
 השביע חנירו בחיי המלך שיגיה לו ולא אבה וישב עוד וישביעהו בחיי הרופא והוא ונחרטה
 לו. ויקנאו השומעים בדבר הזה ויקומו כל העם מקנה ויהרגו כל היהודים. ואומר האוסקי
 שזה היה בשנת כמו ה' אלפים רמ"ח. ובשנת ד' אלפים חתקס"ב חנני לבח שהיו
 הולכים נגד החוגרמיים לירושלים גלגלו לרות רבות נגד היהודים בגלילות צרפת אשכנז
 ואינגליטריה. ובשנת ד' חתקס"ח הרשה פיליפו מלך צרפת ליהודים שישובו לגור במלכות צרפת
 אבל

אבל לא ארכו הימים כי נגרשו מהשם, קיסר א' בקוסטנטינופול גזר על היהודים שימירו ולא חזו ויגרשו מהעיר וילכו אל השדות ועמדו ג' ימים שלא אכלו ונכמרו רחמי הקיסר עליהם ויביא אל עיר קענה הנקרא פירה והצלה שיבנו עם אך בתנאי שלא יעשו מלאכה אחרת אלא צורה. כשעמד היה ליום שמיטה את המלכה שישאל מהת המלך שיגרם היהודים ממלכותו וכן עשה אך פרס שהלכו היהודים נמלא בו עון ויהלכוו והצטלה הגזירה, כימי אלפונסו מלך ספרד הגדול והחכם במלך בשנת כמו ה' אלפים באו אלפים להלכות ליהודים והיה מלך הסיד יושב ועשה ויבוח על זה עם פרהטומבו הכס גדול בל' יהודים ולבסוף בין שניהם נעלו היהודים ואני ראיתי איכות ההוא, ואומר שבט יהודה שהיה ויבוח על החנוכה בין זה המלך ודון יוסף ו' יהייה החכם והשפתי אולי שהיה בין בנו של דון יהייה ו' ימים הראשון שכן מתקרב להיות כפי השבון השנים. בשנת ד' למלכו באו נוצרים מעיר איסיה וילבינו ביהודים שהרגו הכסף בשרב פסה והמלך בהכמתו מלא היהודים נקיים ועש נקמה במלשינים, כימי דון מנחם בנו העלילו לזבי חוקיה על יהודים שהרגה את הנפש ובהריפת האשה ובחוקיה טובה נללו היהודים. כימי אלפונסו הנו' דרש הגמון ליהודים שיבאו למחר לדרשתו ויחמנו היהודים אל המלך שלא יכריהם לפי שידעו כי רעה נגד פניו והשפחה המלך שלא יקבלו חוק וישי הוך הדרשה החחיל הדורש לדבר רעה נגד היהודים ויקם המלך בכעס וילך לו. והדורש ירד מדרשתו ויחל פני המלך שיבוב וכן עשה. ולא הדורש הפליג לדרוש לתועלת היהודים. כימי דון אלפונסו בין בנו מאלפונסו הגדול הנו' קם גומאלו מרטין ויקה רשות מהמלך לקחת ממון ד' יהודים עשירים שהיו במלכותו, ובכרוב ערמותיו לגלגל שנהחם הדבר שבשעת המלך, והפליג עם זה להרע מאד לישראל ולבסוף נהפך הדבר וחלו אותו על עץ. אחרי הימים טענו על היהודים שהרגו את הנפש ויבלה המלך לקרא ליהודים וישאל מהם פ' פסוק לא ימוס ולא יימן שומר ישראל והשיבו לו פירושו ויאמר להם המלך פירושו הראוי הוא כי ה' לא ייח אחרים לזם מפניהם, ובפני כל שהיו עם אמר בלילה שבצרה לא יכלתי ליבן וקמתי מן המטה והולאתי ראבי הוך לחלון והירח מאורה וראיתי אנשים נושאים לים הרגוע על הכפיהם ושלחתי עבדי אהריהם וראו כי השליכו הרגוע בציות היהודים ועשה מעללים עליהם ולא המלך אזה ועשה שפטים ברזוחים ההם וליהודים היתה הללה ואורה, במלכות לרפת טענו על היהודים שהרגו את הנפש והציחו עדים פסולים לפני המלך ונמלא אז לפניו מורשה מלך ההוגרמים אשר הלין גם הוא בעד היהודים ולבסוף הולך המלך נגד ראונו לדון לישראל להריגה ואופן מיתתם היתה לשום היהודים חוך חציות עם מסמרים תקועים מבחון ונכנסים החודים בפנים ומגלגלים האנשים בחוכם ומתים עם צמיחה משונה וכפי דניהם היה הייב המלך להתחיל הוא בעלמו לגלגל החציות וכשהתחיל המלך לגלגל בראשונה נפל על הארץ ולא גזר המלך שיוציאום מהחציות ולא יכרנו עוד והמלך בקש הדבר איך היה וימלא היהודים נקיים ועשה משפטים בטוענים. בדור הזה היו חכמים גדולים בעולם בכל המושכלות ובחוכם אצויניה ובראשית חבורו מהרפואה נזכר כל משך ימי חייו ומדותיו והכמתו ובי בין ס"ו שנים היה הכס גדול, וי"א שהיה מלך פיניניה, מיבואו גם הוא הכס גדול ובר פלוגה, וי"א שאצויניה הרגו יואן בין טבאוי גם הוא הכס ופלוסוף גדול, פייתרו לומרדרו פלוסוף וחכם גדול באלקיות והזר ס' נקרא הלל מאיסטרו, דליסיונטיאי הוירואי הנקרא ו' רשד היה תלמיד חזר לאצויניה ויהי גם הוא פלוסוף וחכם גדול, ו' זוכר הנקרא אלספיאנטי היה תלמיד חזר לאצויניה, אבוחמד אלגזי גם הוא פלוסוף וחכם גדול, ושעמתי שבחבורו טובה מאד לחמנה ישראל, ואומר בהצבורו א' חלו הכ"ב חליות היו חסדי ישראל ומסכימים עליהם וקראו אותו כו' עם, כימי רבינו שמואל ברבי מאיר ואחיו שהיה שנת כמו ד' אלפים חתק"כ לבריאה וכמו חלף שנים להרבן התחיל למלוך על עיר פיררה ליום א' ממשפחה איספו ושמן מרקבו אורגדינו, וי"א שהיה מגזב בני טרווי, כימים ההלל התחיל מלכותו טרעירו, כנאלף בעיר פיטטוייה שבטסקנה ב' אחים מורע אשכנזים עם א' גובל שהי' מחזיק חלק הקיסר ושם הסני גילפי שהיה מחזיק חלק האפיפיור שאז היו שוגאים זה לזה, וכן האחים היו שוגאים

סוגיאם זה לזה עזרכ ולהיותם מיוחסים ואנשי שם היו אנשי העיר נהלקים קתתם אחד זה וקתתם אחר זה ומהם נספדו אלה החלקים בכל איטליאה אחרי שמוות שני אלו האחים בשנת ה' אלפים כ"ב בעיר טיביטוואה בארץ אשכנז העלילו על היהודים שהרגו בן יורשת והמלך חקר הדבר הטעם וינאח הכל שקר . בימים ההם פענו על יהודי שהכה הרגבן ויבא ממנו שם רב ויקומו בני העיר ויהרגו כל היהודים ומעוטם המירו זה כהצ האוסקי . וכבז ספר ששם יהודה שבשנת המ"ו פליפו בן פילף מלך ארפת גרש כל היהודים ממלכותו והיו כפלים כיונאחי גזרים והרלב"ג שהיה ס"ז שנים אחר זה מוזכיר זאת הגזירה בפסוק מי מנה עפר יעקב וקהל יולושה המירו בלב . ובשנת ה' אלפים כ' כומר א' ניוול בלוינגלטירה כדי להגשף עם יהודים הנחלכז בלהצבחה ויודע הדבר לבני העיר והיו רוצים לשרפם אבל המלך בחר לעשות הנקמה בדרך אחרת וגזר כי תוך ג' חדשים ימירו ואבד מלו הכומר נשרפו ורבים מהם המירו ויקחו כל בניהם מו' גנים ולמטה ויוליכום לסוף מלכותו למשן ישכחו מנהג אבותיהם היהודים וימת המלך וימלך בנו תחיהו ותיקף בא על מלכותו דבר ורעב ויאמרו ויעלזו כי לחטאת היהודים שאינם מאמינים הטוב בא העונש להם ועש' ב' אוהלים על חוף הים על א' לייך גרסת מרע"ה ושמו ועל אחד לייך משהם ויקרא לכל האווכים בדברים טובים ויאמר אליהם כי מורשה להם להסתייד ולא יכריח שום א' מהם לשום דבר אמנם כדי להכיר מי יהיה יהודי רוצה שהמתיידיים יכנסו בזהל מרע"ה וקבלו עליהם לעשותו ורבים נכנסו בזהל מרע"ה ואחרי הכנסה היו שם מרזחים אוחת ומסלבים בים . וכן ספו המו כלם . בדור הזה היה אלון שהיה חכם גדול והפליגי לכתוב בחורם הקסרים . בימי סמ"ג והרמב"ן שהיו כמו בשנת ד' סתקל"ו כמו אלף ל' לחרבן היה בוניפיליו אפיפיור וזה שהשמיים ישאו כובע הדום לסי' מעלחם . ואחריהו היה בוניפיליו פפא וזיה לעשות חג היוכל בכל ק' שנה . אמנם פאולי פפא ב' לזה לעשותו בכל ' שנים . בימי הרשב"א שהיה כמו בנת ה' אלפים מ' לבריאה וכמו אלף ק"כ לחרבן קלימיניטי אפיפיור יאף זרומה והלך לעמוד בעיר אוימיון שבגלפת ושם התמידו האפיפיורי כסא מלכותה ע' שנים וזה הפפא חבר דחות ומשפטים רבים ועדיין נקראים על שמו קלומטינה ויש בהם פרטיכי רבים נגד היהודים . בדור הזה התחיל כת הרוכזים והמלכים נחמו להם עיר רודי ואחרי שהמלך תוגר חפס העיר נהנו להם עיר מלטה . בימים האלה בכפר לייטטולו קרוב לרומה יאף מן הים דב רדמות ארים ויתפשטהו האנשים ותיקף לעק בקול גדול . בדור הזה היה פפא ארלוטו שחבר הקונקורדנליה בלשון לאטין והיה פוח שומאשו שנעשה אח"כ קדוש ואלבירטו מאביו . ובדור הזה היה ראשיה מלכות בית גונזאנה במנטוה . בימי הרח"ש שהיה בשנת כמו ה' אלפים ו' כמו אלף ק"ל לחרובן נפלו מן השמים הנבים רבים ותבאש הארץ וגלגל מגפה גדולה באיטליאה ונתפשטה כמעט בכל העולם ויאמרו כי לא נשאר מכל היולדים המעשר . בדור הזה התחיל המורט מלך ההונגרים מנהג הייניירו . והוא ששלה פקידים בקתת מלכותו ולוקחים נערים קטנים נזירים מאלל אביהם היותר נחמדים ויפיש ומביאם בחצר המלך ביד אנשים חכמים שמלמדים להם הכמות ואומניות ואח"כ עושה אותם תוגרים והם נאחבים למלך כאלו יהיו בניו והם שומרי משמרהו ונאמיים אללו . בשנת ה' אלפים ק"ח וכמו אלף ד' לחרבן פליפו מלך ארפת הבר את ישראל מאד וראיתי בקונטרס ישן שהיהודים הלכו לאפיפיור והוא כתב למלך אגרת להועלחם ובתוכה היה אומר אני גרגריו אפיפיור אומר לך שאין להזיק ליהודים כי אין להם חטא על מיאס המשיח . למשל מלך שמשר פרדם לאזהבו שימשרהו וזה שכל מי שיכנס בו בלי רשותו שיהרגהו . ויהי היום בקש המלך לנסות אוהבו אם שומרהו כראוי ויתנכל' וילגש נגדים אחרים ויבא אל עשר הפרדם ליכנס בחזקה והשומר לא רצה והמלך היה אומר הניחי כי אני המלך . ויאמר השומר שקר אזה דובר ולך לך כי לא תכנס שכן הוא מלות המלך ואז רצה המלך לייכנס בחזקה וילך עליו השומר ויהרגהו . כך הוא הנמשל ביהודים הקב"ה כתב בחזרת אנשי ה' אליהם . לא יאיה לך אלקים אחרים על פני . ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיסתם כל חמונה . כי לא יראני האדם והי . כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ויבן אליך אות או מופת לא תשמע אל דברי הנביא ההוא כי מנסה ה' אליהם אהכם וכו' . ופסוקים אחרים כאלה .

ובשנת

שלשלת נזירות ועלילות הקבלה

וכשזא משיחנו לעולם בא בדמיון אדם ועשה עלמו חלקי ויהרגוהו היהודים כמלוא עליהם. ואין
 ספק שאם היו יודעים בזדלי שהיה חלקי לא היה פושטים בו יד. ולכן חטאו שלעמיד לבא
 ישיעם וכו'. בשנת כמו ה' אלפים ק"י היו לרות רבות כלליות נגד היהודים כמעט בכל העולם.
 בארגון קטלוניה ברלונגה ומוריקה שלוטונה וסליוונה בפרווינצה ומונזין וזילדרים ובאולסיקה
 ואשכנז. בשנת כמו ה' אלפים פ"א היה דבר גדול בכל מלכות ספרד וזכים היו עומדים חזן
 לעיירות. ויהי היום בעיר א' טענו על היהודים שהיה ידם עם המאורעים שחולה לארץ שהיו
 בנאחיהם לפי שלא היו שולחים להם הוזה די מחיאתם הואיל ולא יכלו לשבז בארץ. באופן
 שנאספו היהודים ושם עמדו ט' חדשים ונחאמתם אחר כך. כי שקר דברו על היהודים ולבסוף
 טענו ע"א ע"ד האמונה תכלית הדברים נטרפו ונהרגו ט' אלף נפשות בקדוש ה'. וזה נקרה
 גזרת המאורעים. וזאת הגזירה נאפשטה ג"כ באשכנז וקטלוניה ופרווינצה כן מלאחי בס' שבט
 יהודה. ובשנת ק"ג יהושע הלודקי השיג מהאפיפיור להביא לפניו חכמי ישראל שהיה רזה
 להראות להם ביות המשיח וכן האפיפיור הביא מספרד אנשים חכמים ובתוכם הר"ר סודרוס ו'
 יחיאל ופלשלו ימים רבים לפני האפיפיור ושנים רבים כנראה שבט יהודה וכן אחר כך נגזר על
 יהודים להשיב הרבות שלקחו וזכו יהודים לפני הפפא על זה שהיה נקרא מרקו פויריגיטיני
 ונפטרו היהודים. ובשנת הק"ו פליפו מלך ארפת הכריח היהודים להמיר ובחודש אב רובם
 המירו ובסוף ט' פנים מת המלך במיתה משונה כי נפל מההר וימלך אלואש בנו תחוו והרשה
 ליהודים לשבז. ובסוף ז' שנים לבקשת עמו נגרבו מחדש וקרלו המלך בן בנו החזירם. ואחרי
 מותו קמו עמי הארץ וימותו קתהם וקתהם גרשו ושללם לבז. בשנת הקכ"ח היו גזרות נגד
 היהודים בעיר בדרש ובשנת קל"ה בעיר זילנקוירו. בשנת ה' אלפים קכ"ט היה במלכות קסטיליה
 וליאון לרות מלרות משונות על היהודים וכל הקללות נאקיימו בהם ובפרט בעיר טולטולה מתו
 ברעב בשני חדשים יותר מעשרת אלפים נפשות והנשים רחמניות בשלו ילדיהן ומהבהבות האמה
 זאוכלים אותה והרבה קהלות נהרגו בקידוש ה'. בשנת ק"ג העלילו על קהל פורה ולרגיע
 זקירואן ובורגש ובמלכות ארגואן ולינזה מיוריקה וברלונגה ורובם המירו וקתהם ברחו וקתהם
 נהרגו. וכומר שהיה מחובב למלכות ספרד נגלגל שהמלכה גרשה היהודים וסבב אנדת קהל
 זירונה וברלונגה ורוב מלכות קטלוניה וארגון ולינזה ומיוריקה ולבסוף נאפשרו היהודים לפרוע
 סך רב ממעות ונלוו ונמלא זעם בטוען והמלך הלה אותו. ובאמצעות מומר א' נלוו היהודים
 מהפרעון. בשנת ה' אלפים קמ"ט היו לרות רבות ליהודים בעיר פרגה. ואומר ס' יוחסין
 שבשנת קנ"א היה גזירה גדולה בקטלוניה וקסטיליה וארגון והמירו יותר ממאתים אלף נפשות
 ונחמו סיבה על ערוב אנשי ישראל עם נזירות כי הנשים הרגו אבותיהם. וכבר הזכרתי זה.
 בדור הרא"ש בשנת ה' אלפים קנ"ה היה גרוש כלול בכל ארצות ארפת לא נאשר פרסה ומאקתה
 המירו עבור עשרם. בשנת ה' אלפים ק"ס היה מגפה חזקה בכל גלילות אשכנז ופרווינצה
 וקטלוניה ומישראל לא מת א' טוענו שהיהודים הטילו סם במימות ונגלגל עליהם לרות רבות.
 ורתיתי אגרת ארובה שכתב רבינו חסדאי קריסקוס המספר באורך זעם הזמן מהרבה לרות
 וגזירות והריגות שהיו בגלילות ספרד בשנת קכ"ב ובפרט הריגת כל זרע הרא"ש ותלמידיהם כי
 בצרתי הארכיות לא העתקתיה כלו רק בקולר. בשנת קס"ט נהרגו בעיר פורם מאתים נפשות
 ובשנת קע"ו מלכות זינפורטו לקחה כל הנערים והטבילה בימים. הם אמרתי אשפרה לכם
 רבי התלאות שמלאונו ישחמומו רעיונכם האמינם אערך לפניכם שלחן הרעה מעומרת ראש ולענה
 בקרעה והדברים כהיותם להשיבעם מזרות לענותינו ולהשקותיכם מים עזבנונו. ואם אהשוב
 כבר הוגד לכם הדבר אכהוב אותו בתכלית הקצור על הסדר. ר"ח תמוז שנת הקכ"ב היא שנת
 אלף שכ"א לחורבן דרך קשמות האויב על קהלות סיבילאה רבתי עם שהיו בה כמו ו' או ז'
 אלפים בעלי נשים היתחו אש בשערים ונהרגו בה עם רב אך רובם המירו ומהם מכרו לישימעאליים
 מהטק ומהנשים והיו מסילות היהודים יושבים בדר ורבים מהים על קדוש השם ורבים חללו
 ברית קודש. משם ילא אש ותאכל כל ארצו הלבנון העיר הקדושה קהלות קירעובא גס שם
 המירו רבים ותהי למרבה וזבים לרה ותוכחה אש שהוכפלו בו הברות י"ז תמוז חמת ה' נחכה

פיר הקודש אשר משם חלף חורה ודבר ה' והוא פולישטלה ויהרגו במקדש ה' כהן ונביא שמה
 קדשו ה' ברבים רבים הם זרע הכשר והנבחר זרע הרח"ש ז"ל הם ונביאם וחלמודיהם גם
 לשם המירו רבים לא יכלו לעמוד על נפשם על שלש חלה רגזה חרץ מלבד קהילות אחרות
 סביבותיהם בא מספרם כמו ע' עיר ובכל זאת אהנו פה על משגב והיה לנו יומם ולילה
 למשמר. ויהי בשביעי להודש בלע ה' ולא חמל בקהלות ולינה כמו חלף בעלי בתים ויהי
 המחיס בקדוש ה' כמו ר"נ אנשים והנשחריים הרה נסו ונמלטו מעטים ורבים המירו משם
 פשטה הונע בקהלות מיוריקה העדינה לחוף ימים ישכון ביום ר"ח חלול ברו פריני' וחללוה
 בזוה שללוה ועזבוה כמאודה שאין בה דגים ומתו בקדוש ה' כמו ש' נפשות וכמו ח"ת נמלטו
 במגדל המלך והנשחריים המירו ויום שבת אחריו שפך ה' ראש חמתו נאך מקדשו וחלל נזר
 חורחו הוא קהלות ברללונה אשר הובקעה ביום ההוא ובא מספר ההרגים כמו ק"ל נפשות
 וכל יתר הקהלות נכו אל המגדל שם נמלטו והאויבים בזו כל מסילות היהודים והליוה אש
 ביהם. ויד מנהיג המדינה לא היה במעל אך התחלה להלילם בכל יכלהו ויכללו שם היהודים
 בלחם ובמים ויאזרו לעשות שפטים בהנשים הפושעים אזי קם שאון דלת העם והמון רעה על
 נכבדי המדינה וילחמו עם היהודים שבמגדל עם קשתות ובלסטרות ויכוס ויכחוס שמה במגדל
 ורבים קדשו את ה' ומהם רבים ששחטו עצמם ורבים השליכו עצמם מן המגדל ולא הגיעו
 לחצי המגדל עד שנעשו איברים איברים וקלחם ילאו ברחוב ושם קדשו את ה' וכל השאר המירו
 רק היו מועטים שנמלטו בערי הסגנים אך הם מהנכבדים וברוב עוונותיו אין היום ברללונה
 איש אשר בשם ישראל יכונה. וכן בעיר לידורה מחו רבים ושאר המירו רק היו מועטים
 שנמלטו בעיר גריונה חורה ועוה במקום ה' קדשו ה' ברבים הרבנים אשר היו שם שלא המירו
 בה כי הם מועטים ורוב הקהל נמלטו בבתי הערונים והם היום במגדול. סוף דבר במלכות
 ולינה לא נשאר יהודי זולתי במקום ה' הנקרא מוצירי. ובמחוז קטלוינה לא נשאר בלתי בערי
 הסגנים והפחות שלא שלהו יד בהם בכל המקומות אחרי ההשדלות הנמנן והפיזור הרבה מכל
 רכושנו לא נשאר לנו בלתי גויהנו ובכל זאת לבס יהיה אימה ועינו אל ה'ינו שבשמים נשואות
 עד שינחנו וירפאנו ממכאובנו ואל יחן למוט רגלנו. בשנת קמ"ט בחרן חסוב ופסיב וברטיניה
 נהרגו בקידוש ה' יותר מג' אלפים נפשות ויותר מת"ק המירו. בעיר לואוריש טענו על היהודים
 שטענו אשה הרה ומכה יסורים הודו ונהרגו רוב יוצאי פרווינה. וכזה רבי שם סוב ו' שם
 סוב כי בהיות המלך דון אוניקו נער נהרגו הרבה קהלות מעמי הארץ מכה רבה לא נשמע
 כמוה בסטילריה וקורדובה ואיזנה וכל קסטיליה ישנה היא אדליוזיה והגרי ושבקש ואוקנייה
 וגואטיי וקסילמגס ומוניוס וטוריקוס ואסקלונה ורבים המירו. ובימי יואן בן איניקו גזרו על
 העתקים שלא ישו רבים ולא סחורה מעניי אוכלין ולא יהי רופאים ושלא יקנו בתים והחלות
 ושישאו סימן. ורחימי בקרוניקי שלהם שבעיר פרגה נהרגו כל הקהל ההוא בקדוש ה' ויוזיאו
 המחיס מקבריהם וישרפו. בשנת תתקע"ו נפל פחד היהודים שבאטליהה פן יחדש עליהם
 גזירות כמו יתר אחיהם המפורים בעולם ויקהלו ויעמדו על נפשם בועד כללי בעיר בולוני'.
 ובכנה קע"ה נועדו שנית בעיר פורלי ונעשו גזירות והקנות הרבה ובחרו אנשים וישלחו אל
 מרטין אפיפיור ברומה והשיגו כולם הינפומצטה עם הרבה חלאים טובים לישראל ונחתמה מיד
 הפסה מרטין שהיה ספה רי"ח י"ד פיבראה שפ"ו שנת י"ב למלכו כי ס"ו שנה מלך. ואומר
 חרומת הדשן סימן רמ"ה כי מיום י' סיון עד ט' ניסן קפ"א היה גזרה כלליה אשטרייך. ובשנת
 ק"ל בעיר איש שבפרווינה. ובסימן שמ"ב אומר שבשנת קפ"ו היהודים שב'שלנו פרעו חמישית
 רכושם כדי להעניד הגזירות. בדור הזה שאל מלך פרס ליהודים למה אינם עובדים האדמה
 כינה החומות ולבסוף לזה אחסם לעמוד בכפרים ויאמר ה' מיועזיו הסבלת עשה לפי שהיהודים
 ידברו לרוב ויהפשו ויותר טוב שתביאם בעיר ושלח כרוז שיכלו להזדווג ולהכול אתנו פעם ה'.
 וידעהו בודאי במחך ימים מועטים ימירו ונהי' לאמונה ה' וכן עשה ובעונות כאשר דימה כן
 היה וידל ישראל מאד. וכן היו גזירות משונות בגליל ברנדיאה. בשנת ה' אלגים ק"ן וי"א
 שנת קע"ב קם ברהוינו דולאנייה מכת דומיגו וי"א שניה מומר. וכיה נאהב ממלך דון
 פרננדי

שִׁירֵנוּדֵי דֶאֱרָגוֹן לְהִיחֹוֹ א' מִי"ב דְּיוֹנִים שֶׁעָלוּהוּ לְמַלְכוּת וַיִּסַּח נַגַד הַיְהוּדִים כֹּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
 וַיִּהְיֶנּוּ יְהוּדִים רַבִּים חָן מִסֵּפֶר וַיִּשְׁלָלוּ אֶת מַמוֹנָם כִּי הִיא רַב וַנִּסְרְפוּ כֹל כְּחֵצֵי הַקּוֹדֶשׁ וְהַכְּנָסִיּוֹת
 וַנִּסְרְפוּ בְּחַי הַמַּדְרֵשׁוֹת שֶׁל הַבְּאֹרֹת זָקְנֵינוּ ז"ל . וְנִתְפַּטְּפָה זֹאת הַנְּהִיגָה בְּגַלְלוֹת הַיִּצְיָאָה . וַיִּשְׁמָו
 בְּסִפְרָה חִקְרָה גְּדוּלָה עַל הַאֲמוּסִים עַד הַיּוֹם הַזֶּה . וּבִשְׁנַת קַע"ה מֶלֶךְ פּוֹרְטוּגָלָל שֶׁהִיא נִקְרָא
 דָּוִן יוֹאֵן כָּעֵם עַל הוֹסְבֵי עִיר בִּיט' הַיּוֹשֶׁבֶת בַּיָּם הִקָּרָה הַמַּדְבִּיל בְּקַסְטִילִיָּה וְאֶפְרִיקָה . בְּחֹמְרוֹ
 שֶׁקְּבְּלוּ הַיְהוּדִים וְהַאֲמוּסִים שֶׁבָּרַשׁ הוּא מְמַלְכוּתוֹ וַיֵּרָר עַל הַעִיר וַיִּלְכְּדָהּ . בְּיָמֵים הַהֵם אֲרִיזָאוֹ
 אֶסְפָּא גַזַּר עַל יִשְׂרָאֵל בּוֹלָה א' עִם מ"ב הַנְּהִיגִים נַגַד הַיְהוּדִים . וּבְחֹמְסָה גַזַּר שֶׁבָּקָם חֲסֵרוֹן כֹּל
 יִמְחוּסִים שְׁמוֹס יְהוּדִי לֹא לְיָמוּד בְּתוֹרָה זֹלָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה . וּבְרָחוֹם הַיְהוּדִים שֶׁאֵין רוֹב הַלְבוּר
 יְכוּלִים לְעַמּוּד עִם הַגְּזִירוֹת הַהֵם עִשׂוּ וַעַד כֹּלֵל מִכֹּל הַיְהוּדִים שֶׁבְּאִסְרֵילָא בְּעִיר טִיּוּבִיל וּבְעִיר רִינָה
 וְהַשְׁתַּדְּלוּ עַל הַדָּבָר עִם הַוְלָאוֹת רַבּוֹת וַתִּבְטְלוּ . בְּשְׁנַת ה' אֲלָפִים קמ"א הַסִּירוּ הַנְּהִיגִים חֲשׁוֹנִים
 שֶׁהִיא מִקִּיבֵר אֲבוֹסֶטוֹ וְהַתְּחִילוּ לִלְהִידָה מִשִּׁיחָם . בְּדוֹר הַזֶּה טִיּוּבִילָאן מֶלֶךְ טַרְטִירִיָּה אֶסְפָּא כֹּל
 אֲבָאוֹ שְׁבוּיֵי ה' אֲלָפִים אֶסְפָּא וְח' אֲלָפִים רֹבְבֵי וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים וְכָּאִים
 הִי' לוֹ כְּמוֹ ה' אֲלָפִים בְּכִירֵי וַיִּשְׁמָו מַלְחָמָה גְּדוּלָה וַיּוֹמְחוּ וַיִּתֵּר מִמָּחֳרָם אֲלָפִים וַתִּפְסַס הִי בְּאִזְמוֹ
 וַיִּתְּסָרָה בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרָזֶל וַיִּשְׁמָו הַכֹּחַ חֲתַח שֶׁלְחָו אֲלָל רַגְלָיו כֹּל יָמָיו . בְּדוֹר הַזֶּה הַסִּירוּ
 דוֹכּוֹס דְּאִרְבָּנוֹ לְמִלּוּךְ עֲלֵיהֶם וְכֹי הִיא הַפְּלוֹרֹבֶף וְהַחֲכָם הַגְּדוֹל קוֹסִימוֹ דִּי מִדְּיָי וְהִיא מִדְּיָי הַדּוּל
 וַעֲלָמוֹ כְּעֵלָה אֲחִישׁוּפֵל . וַיּוֹאֵן בּוֹקְאָמוֹ פִּילוֹסוֹף וְחֲכָם גְּדוֹל . בְּיָמֵי ר' יִתְחַק קַנְפִּטְוִן וְחִבְרִירוֹ
 שֶׁהִיא שְׁנַת כְּמוֹ ה' אֲלָפִים קנ"ה לִיְצִירָה וְכְמוֹ אֲלָפִים ר' לְחֹרֶבֶן לְדוּוִיקוֹ דוֹכּוֹס בּוֹיירָה גֵּרַשׁ כֹּל
 הַיְהוּדִים מִמַּלְכוּתוֹ . בְּדוֹר הַזֶּה לְדוּוִיקוֹ סְפּוֹרָה הַמְּכֻנָּה מוֹרֵי הַחֻקִּים שֶׁהִיוּ בְּמַלְכוּתוֹ דְּמִילָאן
 הַעֲלִילוּ עַל סִפְרֵי הַיְהוּדִים וְהוֹכַרְתּוּ לְזַקְקָם וְאֵלֵינוּ רִאֲשֵׁי הַמַּזְקֻקִּים בָּהֶם בְּשְׁנַת ט"ו . בְּאֶרֶץ סַלְמַנְקָה
 בְּכַנְג בֶּן סוּחַר א' שֶׁהִיא עֲלֵיו נִכְסִים רַבִּים וְנִקְבַּר חֲתַח א' הַשִּׁיחִים וְהַהֲחִירוֹ וּמִלְאוּהוּ וַעֲשׂוּ עַל
 הַיְהוּדִים וּבְחֹמְרָם הַלּוֹרֶץ שֶׁקָּנָה הַנִּכְסִים נִתְגַּלָּה הַדָּבָר וְנִזְלוּ . בְּעִיר הַנּוֹבִיאִים טַעְנוּ עַל
 הַיְהוּדִים וְנִהְרַג דָּוִן מֵאִיר רּוֹפֵא הַמֶּלֶךְ עִם כֹּל הַיְהוּדִים וּבְצִיזָה שֶׁלְחָו אֶת יָדָם וְהַכְּנָסִיּוֹת עִשׂוּ
 בְּחַי תַּפְּלָה . רִאֲשֵׁי בְּשֶׁבֶט יְהוּדָה וּבְמִקּוּמוֹת אֲחֵרִים שֶׁמִּשְׁנַת ה'כ"ד יוֹם ט' בָּחַב עַד שְׁנַת ר"ג
 גַּמְשָׁו גְּזִירוֹת עַל הַמּוֹן יִשְׂרָאֵלִי בְּאֶרְצוֹת סְבוּיָה וּפִיאֲמוֹנָטוֹ וְלוֹמְבַרְדִּיאָה פְּרוּוֹינְסָה וְלִיְנִיָּה וְלִשְׁכַּנְז
 וּפּוֹרְטוּגָלָל וּנְבִיאָרָה וְנִפּוּלֵי . בְּיָמֵי אֶלְהָה הַתּוֹבֵר הַרְשָׁה לְזַקְנֵי וְיִצְיָאָה שִׁחְזִיקוֹ בְּקוֹסְטַנְטִינוֹפּוֹל
 מוֹרְשָׁה שֶׁלֹּה הַנִּקְרָא בִּיּוֹ . בְּדוֹר הַזֶּה נִיקּוֹלַס יְיִבּוֹסוֹ . וַיֵּשׁ אֲוִמְרִים שֶׁהִיא פְּרוּוֹינְסָא וַי"א
 שֶׁהִיא אֶשְׁכַּנְזֵי מַמְרִינְטוֹנָה מֵאֵל בְּחֲמַתּוֹ מַעֲשֵׂה הַדְּפּוֹס . וְסוּחַר א' מִיְיִנּוֹבָה מֵאֵל לּוֹמָה דְּרוֹקָה
 בְּמַחֲזוֹ אֲלִיטְרָה כִּי מְבַרְשָׁוּגָה הִיוּ מְצִיאִים אֲחֹתוֹ מְתוֹגְרַמָּה . בְּיָמֵי הַרֵב יוֹסֵף נִיקְטִילִיָּה וְחִבְרִירוֹ
 אֶהִיא שְׁנַת כְּמוֹ ה' אֲלָפִים ר"ג לִיְצִירָה וְכְמוֹ אֲלָפִים ש"ל לְחֹרֶבֶן בְּשְׁנַת רנ"ב הַמֶּלֶךְ פִּירְדִּינְדִּי וְאִזְבֵּלָה
 אֶשְׁתּוֹ עִשׂוּ מַלְחָמָה עִם הַיִּשְׁמַעֲלִים שֶׁבְּנִרְנָטָה וַיִּתְפָּשׂוּ וּבְשׁוֹבָם לָיו לַיְהוּדִים שֶׁכָּל מַלְכוּתוֹ שֶׁבְּחַשֶּׁךְ
 זָאן קָטָן יָאָחוּ מֵאֶרְצוֹת שֶׁהֵם קַסְטִילִיָּי וְנִבְרָה וְקַטְלוּגִיאָה וְאֶרְגוֹן וְנִרְאֵשָׁה וְיִצְיָאָה וְחוֹשְׁבֵי טִילִיּוּלָה
 אֶמְרוּ כִּי לֹא נִמְלָאוּ בְּמִיתָת מִשִּׁיחָם כִּנְרָהָה כְּחוֹב עַל אֲנָן גְּדוּלָה שֶׁנִּרְחַב הַעִיר אֲשֶׁר כְּחַב הַנְּמּוֹן
 קְדָמוֹן מֵאֵד וְהַעִיד מִיְהוּדִים בְּעַלְיִטְוּלָה לֹא יָאָחוּ מַשֶּׁם בְּצִינֵין הַבַּיִת שֶׁנִּי וְלֹא נִמְלָאוּ בְּמִיתָת הַמִּשִּׁחַ
 אֶלָּא שׁוֹה לֹהֵם וְאֵל אֶת יִתֵר הַיְהוּדִים שׁוֹם הַתְּגַלְלוֹת . וַיִּלְאוּ מַשֶּׁם שֶׁשׁ מֵאוֹת אֲלָפִים נִפְשוֹת וְהִי'
 שׁוֹה מַמוֹנָם יוֹתֵר מִשְׁלֹשִׁים אֲלָפִים אֲלָפִים דּוֹקְטֵי כְּמוֹ שֶׁמַּעִיד הַרֵב הַגְּדוֹל אֶתְרִבְנָהָל בְּהַקְדָּמָה סֵפֶר
 מַעֲיִינֵי הַיִּשׁוּעָה שֶׁלֹּו וְהַכֵּל הֶלֶךְ לְעַמּוּיִן וְלִרְבוֹב לְחַזְרוֹת עֲבוּר עוֹשֵׁה הַמִּיתָה הִלְכוּ בְּאִנּוּיָת בְּאֶשֶׁר
 מֵאֵלֹו קָתַם לְאֶפְרִיקָה וְאִסְיָאָה וְאֶרְצוֹת יוֹן וְהוֹגְרַמָּה וַתִּקְרִימוּ עֲלֵיהֶם כֹּל הַהוֹכַחוֹת שֶׁבְּתוֹרַת
 מֹשֶׁה . וְאֶגִּיד לָךְ א' מִכֹּל כֶּךָ מַעֲשִׂים רַבִּים וְרַעִים שֶׁאֲרַעְוּ לֹהֵם כִּי רַבּוֹ מִסֵּפֶר . בְּעַל הַבַּיִת א' מִשׁוּלַח
 מִהַרְרוֹת בָּהּ מֵהַחַי' וְהַיְהוּדִים אֲבִיו זָקֵן מוֹפְלֵג עֵטוֹף בְּרַעַב כִּי זֶה ג' יָמִים שֶׁלֹּא אֶחָלוּ וְנִכְמַרו
 רַחֲמֵי הַבֵּן כִּי לֹא הִיא לֶחֶם וְשִׁמְלָה שֶׁנִּשְׁאָרוֹ עָרוֹם וְעֵרִים וַיִּקָּה בְּנוֹ יִחִידוֹ הַקָּטָן וַיִּלְךְ אֶת עִיר
 הַקְּרוֹב לוֹ וַיִּמְגֹּר הַנֶּעַר לְאוֹפֵה בְּלֶחֶם לְהַשִּׁיב נֶפֶשׁ הַזָּקֵן וַיְהִי בְּשׁוֹבֵו אֵל אֲבִיו עִם הַלֶּחֶם וַיִּמְלָאָהוּ
 כּוֹפֵל מֵת וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיִּשַׁב אֶת הַלְּאוֹפֵה עִם הַלֶּחֶם לְקַחַת בְּנוֹ וְלֹא אֶתְהַחַסּוֹם לְהַשִּׁיב הַנֶּעַר
 וַיִּזְעַק הַיְהוּדִי זַעֲקָה גְּדוּלָה עַל בְּנוֹ וְלֹא הִיא לוֹ מוֹשִׁיעַ . וַיִּזְרַע לְגִילָה מַעֲשֵׂה אֲחֵר כּוֹז זָקֵן
 וְחִקְיָה וְנִהַם יִפֵּה מֵאֵד בְּהַעֲדָר עֵהֶם מִקּוֹס לָאֵן עַמְדוֹ בְּשָׂדֵה בְּלִילָה הַיָּאֵ . וַיְהִי בְּחַיֵי הַלִּילָה

ויבא שודד ויטעה הכחורה ויגזו כל שללם. וחוך שעה שב השודד והמית הבחורה באומרו שמה
 נחשברה ממנו ואין רגונו שזרעו יסאך בין היהודים. ורבים כאלה חרעו לפני הגלות הזה לאלפים
 ולרבבות אשר קתם המלאם בהקדמת החיוס בצרכי מערכת האלקות וקתם בם' שבט יהודה.
 ובהקדמת מלכים לאברבנאל. ואז מלכות חזובילה הכבדה עול החקירה על האנוסים כי המירו
 מהם למען לא ייחוו עושרם כמעט שלש היהודים וגמשה רדיפה זאת החקירה בפעם הא' הזאת
 כמו חרענה שנים. ודע כי החלק שמו ללכת אל פורטוגאל היו כמו שלש מאות אלף נפשות
 אשר על זה נועלו ונשדו יחדיו על היהודים שבמלכות פורטוגאל כדי לתת סדר על ביחסם כי
 כלם היו עניים מרודים. ואחרי הדברים שהיו ביניהם. נחרו להשתדל עם המלך שלא ייחס
 להנכנס שם למען לא יבאישו ריחם עם המלך וזה כי קצר וקטן זה המלכות להכיל סך העניים
 כאלה. וכשמוע השר דון יוסף ן' יחיאל אבי אביו של הגאון ח"ה ז"ל זעק זעקה גדולה על זה
 כי איך נעול דלתי הישועה לעניים לתת בידם חרב על ההמרה ורבים דברים כאלה ויותר
 טוב להוציא חני ממונם ולמלא זדה לדרכם שיכסו וילכו מבט אל פים ומלכות אחרות. ולא
 אבו היהודים לשמוע לקולו. באופן שהוכרחו הגולים להחפז עם מלך פורטוגאל שיניחם לעמוד
 על מלכותו ובאם ימךר להם ללכת חוצה קתם או כלם יחייבו המלך לתת להם חניות כפי לרכם
 והיהודים ישרעם. ומעתה כל הנכנסים במלכותו יפרעו ב' דוקאטי לכל נפש. אחרי ימים מועטים
 לסבת מנפה שבאה שם נחרו רבים מהגולה ללכת להם וישאלו מהמלך חניות ויחכם המלך
 לחקור אנשי הגלות אם כרעו מכסם כפי פשרתם וימלא רבים מהם שלא פרעו ומלא עליהם
 חימה ויקח לפרעון להיחס עניים את בניהם משלש שנים עד עשרה שנים ויוליכם אל אי חקד
 הנקרא סמומי אשר היתה זיה בלי עובה להיבט אלגנרדו שהם נחשים ושרפים ארכיים הממיתים
 וזה כי היה רגונו להתישב האי והוא ולא שום לו כי רובם מהו מן הנחשים וקתם ברעב
 ומועטים נלוו. ואחרי הימים נמלאו כמו מחטים נשים מהגלות הזה שנלוו במעברות הם וכלם
 היו עגומה כי קתם זקוקה ליבם וקתם בחלמנות חיות ונתייבשו כלן בביט אחת ומפרנסו
 עלמן ממעשה ידיהן והטוחר להם היו טחנות לבתי מדרשות. וכראות השר זקינו כי לא קבלו
 חזירוים את עצמם וגם ראה פני המלך רע עם המון ישראל וכאשר כתוב באורך בפי' הימים
 לחלודת בני יחיאל הלך לו לחיפליאה עם בניו וכאשר חשב כן היה כי מלך פורטוגאל דון מנאל
 כרוא קרא בחיל שבמך זמן מועט כל היהודים ימירו ואם לאו שילכו להם והיהודים נחרו
 ללכת וכשמוע המלך כי הולכים הם וידע שרוב העושר והחכמה היו בין היהודים ואם ילכו
 ישאר מלכותו כמולה שאין בה דגים שלא לקרוא כל צעלי בתים ואמר להם כי רגונו לתת להם
 חניות ודה לדרך עד כי בדברים טובים הכניסם בחיורו הגדול שהיה נקרא חיספואוש ויבאם
 לפניו והתחיל לדרוש להם בדברים טובים שימירו. וכראותו כי אין רגום להמיר לקח כל
 הבחורים ויבאם אל בית חפלתו ויזרוק מים עליהם וישם שם לכל אחד מהם כראונו ויחלקם
 בצתי הנזירים ללמד להם חרמו. ויבא אחר כך אל הזקנים ויעש להם כזה. ורבים
 הקילו עצמם בצורות שיחין מערות וימותו במיתות משונות ויהרגו זה לזה למען לא ימירו.
 ובשנת רפ' חנשי לסבונה היו שונאים האנוסים ויאמרו למלך שסבות כל הרעות הבאים במלכות
 היה לפי שהאנוסים לא היו שומרים התורה ויקומו ב' אחים דומיננו ויזידם ללם ויזעקו בעיר
 ויאמרו בואו למקום משיחנו ויהרגו יותר מד' אלפים אנוסים עם אכזריות גדול שהיו משלימים
 מחלוטת הנשים הרות על הרמחים. והלמלא שהמלך חמל עליהם לא היה נשאר שום אנוס
 וזרע ישראל במלכות ההוא. ומגלה פורטוגאל גם כן נתפזרו בארבע כנפות הארץ ומהם בואו
 באיפליאה. והקהל רומא נדרו לאיפיוור אלף דוקאטי למען לא יינה ליהודים ספרדים לנכנס
 בארצו. ויכעם האיפיוור עליהם באומרו איך חתם אכזרים על החיכם וגזר שהם ילאו
 מארצו ויכנסו החנוטים ספרדים תחסיים והולצרו לכוזיה ממון רב כדי לצטל הגזירה. וחוך
 ימים מועטים נעשה גרוש במלכות ארגון וגבארה פורטוגיאלה וכלם חפילו שהיו גרשו היהודים
 היו סוגרים מלפניהם הדרך למען לא ישאר מלכותם ריקה וזה כי היו בני ישראל רבים ועשירים
 וחכמים באופן שהולצרו להמיר גזר רגום ורבים קדשו ה' כמתי מיני מיתות. ובשנת ה'
 אלפים

חֲלָפִים רנ"א דון יואן מלך פורטוגאל שלח לקרא חוקרים על האנוסים שבמלכותו ותכבד כח
 החקירה עליהם מאד עם שרפות הגופים ואבדת ממונם כנודע. ובמעתי כי נמנך החמים שנה
 ברחו משם יוחר משלבים חלף נפשות ונתפזרו בכל העולם. בשנת ה' אלפים רנ"א זימי הפסח
 הוכרחו היהודים מוויניציאה לשום כובע ירוק עליהם. ובשנת רע"ו הוכרחו לדור כלם יחד
 בשכונה אחת ויעמדו שם עד היום. בשנת רס"ו פירדיננדי מלך ספרד לכד לו עיר טריפולי
 אשר באפריקה ויגל היהודים אשר שם וקלחם נהרגו וקלחם נשבעו ומועפים היללו נפשם.
 ובשנת כמו ר"ל סוויין פרינצוס דוכוס יינבנה ועמו גרבו היהודים מארצם. ובשנת ה' אלפים
 ר"ל העמלקים שבמלכות מליאה העלילו על יהודי שהרג הנפש. ומכא יסודים הודו היהודים
 את אשר לא עשו. ונתלה ר' יעקב חזיון על עץ ויהודים אחרים ולבסוף נתגלה הדבר ויפשו
 הפמים בעמלקים. ובימים קדמונים טענו על היהודים שבעיר טרינע שהרגו נער ונהרגו כל
 היהודים. וכן כתבו הקרוניקי ובכפר ה' קרוב לפולין שבמדינת רומ' נסחלקו כל היהודים
 שם. בשנת כמו ה' אלפים ר"ל בהיות מלחמות גדולות באיטליאה נכנסו כמו ר' ספרדים
 בכפר ה' נקרא קודינולה ויחזקו בו והיו יולאים בכל יום לשדוד העוברים ושבים ויהי היום
 קפסו ר' משה כהן אשכנזי והיו מפזרים בו להמיר ולא ראה ויקשרוהו ברחוב על עץ ויסובבוהו
 עלים ואש תחתיו ותמיד שואלים לו אם רוצה להמיר ולא ראה לעולם אדרבא היה מחקר אותם
 וימת בקדוש ה'. בשנת רל"ג אנדריאה דוריאה לכד ארצות קודון ומודון ופטרס וישבו מהם
 יהודים רבים וימכרם באיטליאה וארצות יון וכלם נשדו מאחוסים היהודים. וכן אחר כך לכד
 בחדש חז טוגים דברגריאה ויגל כל הקהלות שהיו שם וימכרם ואחר כך היהודים פדאו אותם.
 בעיר סקורטו בני העיר טענו על היהודים ונהרגו מהם פ' נפשות. זימי פירדיננדי ואיזיילה
 אשחו שלחו קריסטופו קלומבו שר נבאח ואלפגניני גדול על האיים שמעבר לנהרי כוש וימלאו
 חיים רבים הנקראים עולם חדש. ויש שם יהודים רבים כנראה בספרים שנתחברו על אלה
 הדרכים. בשנת ה' אלפים רע"ו מלך השופי עשה פירוש לאלקורחן לפי דעתו שבתוך פירושיו
 יש סכל המאמינים בתורתו היתה יהיו כל נכסיהם בשתפוח ותהי מלחמה גדולה בינו וזרעו
 זבין מלך הישמעאלים וזרעו. בשנת ה' אלפים רע"א התהלך דימאל זימינורגו להדפיס הגמרא
 וכל שאר ספרי הקודש. בשנת חלף תמ"ט לחרבן התחיל מרטין לופר באשכנז לפעון טענותיו.
 ובשנת חלף תנ"ח לחרבן סולטאן סוליימאן לכד ארץ מלרים מיד הסולדאן ואי רודי מיד הרוכבים
 וזינגרדו באונגריאה. ובדור הזה היה ניקסיאו אשכנזי שולד בני נהור ונתן לבו כל כך אל
 המושכלות שהלך לבתי מדרשם וברוב כח הזכרון שלו הפליג להלילה במאוד מאד עד שהוא דרש
 ברכים בסטודיאו וחרב ספרים על הדורות. זימי רבי יוסף קארו שהיה כמו שנת ה' אלפים
 ש' לבריאה וכמו חלף ש"פ לחרבן העיר ה' את רוח סולטאן סוליימאן וזוה לבנות חומות וירפלים
 ולהביא מעיינות מים בחוף העיר. אז קרלו הקיסר נזח ליהודים שבמלכות פולני שישימו סימן
 עליהם ואם לאו יאלח משם ויהודים בחרו להגלות. והקיסר נזח כל מי שהיה חייב להם ויפרעם
 וכן יאלח ישראל משם שלמים בגופם וממונם ונתפזרו בארבע קצות הארץ. אז קרלו קיסר ראה
 ללכת ולהלחם על עיר חילגרו ובהיותו עם כל נבאיו בים באו שערות הים עליהם באופן שכל
 הנבא נאבדה וימלט הקיסר עם הנשים מועטים. ואחר ג' שנים ישמעאלי ח' תפס העיר בעזרת
 ספרדים וישבו היהודים וימכרום לעבדים ושלל לבז. בשנת שי"א חנשי זימיאה הגלו ישראל
 מעל אדמסס ותוך ימים מועטים קיסר פירדיננדי החזירם. בימים האלה נשרף עיר ח' באשכנז
 במקרה ויטעמו על היהודים שהם עשו ויענו את נפשם עד כי מודו מה שלא עשו ולא ראו להמיר
 ונשרפו בקדושתם. בשנת ה' אלפים ש"ה התחיל המגפה זבין ישראל שבסלויקו וזיוס ד' אב
 ילא אם מבית אחר קטנהו הנפש ואתכל ה' אלפים בתים מבני ישראל בתוך ר' שעות כי מן
 השמים נלחמו הרוחות הנושבות והציאו האש על הבתים ושרפו כמו מתים נפשות וכנסיות
 ומדרשות הרבה וספרים אין קץ לא נראתה לרה גדולה ביאת ואמרנו לי בסלויקי כי נמלא
 אנשים מבתיהם רכושם מהאש רחוק כמשהו קצת בשדות ועם כל זה האש הלך עליהם וישרפם.
 וגם ספרו לי זקנים שבזעה כי יזח קדש השדה חיש יהודי זימלע נחרעם עם החכם ר' יוסף ו'

לב על פסק דין שעשה נגדו והכחו על הלחי ברבות הרבים ובהיות ההכח לפני הבושם הנ"ל
 קרע את בגדיו ואמר בקול גדול שמו שמים על זאת ואחר כך נמשכה המעפה עד שהיו מתים
 בכל יום עמים רבים הגיע לסך שדי ביום ה' ואחר כך היו נמטעים בכל יום המות. בשנת
 ה' אלפים ש"ה קם ישמעאלי ה' ואמר שהיה מזרע מתמוד הנביא ויאספו אליו כל אנשים
 ריקים וילכו בחרמות הערב והיו קוראים אותו שריף שהוא גם שרפה וגדולה וילחם במלכים
 והפליג להגלות ולכד עיר פיס והיו צו יהודים רבים מיוחסים שילאו מספרד ויהמולו השריף עליהם
 ויס עליהם הסד. בשנת ה' אלפים ש"ד צהיות יולאו מונטו פפה קלת מומרים טענו נגד קלת
 הגדוה הגמרא וע"ה ודנו אותם לשריפה ונשרפו ברומה יום ר"ח ש"ד. ובגולוגיה בחדש ההוא
 ובכרומניה בחדש השוון בחרקניה בחדש שבט וכן בכל איטליה בשנת ההוא. ובשנת ה' אלפים
 שט"ז צהיות פאולי קרפה דפולי פפה גזר בולה ה' נגד היהודים שבמלכותו שכל כנסת יפרעו
 ו' דוקטו לבית רומה שעומדים עם היהודים שרונים להמיר ונקרא בית מקומינו. ובשנת ההוא
 י"ד המזו גזר בולה אחרת עם י"ח קפיטולי נגד היהודים והם שאנשים וספי יסאו כובע ירוק
 על הראש והגשים וילון ירוק ואפי' שהולכים בדרך הון לעיר. ושכל היהודים יעמדו בשכונה
 ה' ובכל ילית יסגרו הדלתות מהשכונה שלא יקבלו שום שרות מהנוצרים שלא יוכלו להשתחף עם
 הנוצרים ולא ישפו שום דבר של אהבה יחד. שלא יוכלו היהודים לרשאות שום נארי. ושלא
 יוכלו היהודים לעשות שום סחרים אלא של בגדים ישנים ואם היה צידים לא שום חמרה ימכרו
 מוק' ט' ימים. ובשנת ה' אלפים ש"ה היהודים ימכרו כל בית ונהלות בידים להם ועשה חשבון
 שהיה שוב נהלות היהודים אשר היו במלכות אז ייהר עת"ק אלף עפרות ומכרו פתוח מהחמישים.
 ולא יוכל להיות בעיר ה' אלא כנסת ה' ושהיהודי לא ישתדל בשום ה' יקראו אדון ושום עם של
 מעלה. וישר הקפיטולי היו תלואים נגד הריבית בחוכם שלא ילכו להחשבון י"ב וכו'.
 והיו בגזירות האלו ענפים וסעיפים שקרוב לכשול היהודים בהם. ואפילו בקלה שבהם היה
 קנס אבידה הגוף והממון. ונתפרסמה זאת הגזרה ליהודים שכל מלכותו כמעט ביום אחד שהיה
 ט' באב. וידל ישראל מאד. בשנת ההוא הספה הגז' שלא קמויסריאו בעיר הנקונה בחדש אלול
 וחדש כל האנושים שבהו מפורטוגאל אשר היו סוחרים עם ואפילו שהיה להם רשות מג' פפה
 שעברו לא שוב להם. כי שלא קמויסריאו אחר נקרא ליסארו גליבה אכזרי ואחרי החקירות
 והרדיפות פסק דים בזה הדרך. כי את אשר ימיר מהדש ישא ברבה ויסיח גלול. ואת אשר
 לא ימיר באש ישרף. ויהי כמו ס' אנשים שהמירו. ועם כל זה לא שוב להם. כי שלחום אל
 הגליאי לולי ה' שהיה להם ובדרך שהלכו להביאם אל הגליאי ברחו וימלגו. ואת אשר לא רצו
 להמיר היו כ"ג אנשים וזקנה ה'. אשר צימים שונים במשוע ימים גתלו וגשרו. ואלה שמוסם
 הקדושים רבי שמעון ו' מנחם. הזקן רבי יוסף אהב. הזקן רבי יוסף פפו. הזקן רבי אברהם
 כמן. הזקן רבי שמואל קשרון. הזקן רבי אברהם גרוליה. הזקן רבי אברהם פלקין. הזקן רבי
 אברהם דספנייה. השלם רבי שלמה ו' יחיאל. השלם רבי יעקב מאלו. השלם רבי משה פלול.
 השלם רבי יצחק נחמיאש. השלם רבי יוסף ורדא. השלם רבי שלמה אנו וירין. השלם ר' דוד
 גמא. השלם רבי יוסף מלכו. השלם רבי שלמה פונטו. השלם רבי יוסף ברולאין. השלם ר'
 יעקב מונטאלבאן. השלם רבי אברהם ליבו. השלם ר' יעקב דכו. השלם רבי דוד ראובן.
 השלם רבי דוד דקייור. הזקנה מרת מיורה. ובשנת ה' אלפים ש"ט מת הפפא ההוא י"ח
 אגוסטה. וביום כ"ה דלימא הוקם על האפיפיורת פיאו רביעי דמילאן ואחרי החקירות והרדיפות
 ופעות כנראה בדברי הימים שלהם כי אני מקלר מאד והחליט גזירות האפיפיור שעבר ונתן
 מקום ליהודים להחיות את נפשם וגם העביר הדת מלתזור הרבית שכבר נאכלו שעל הדבר
 ההוא ברחו כלנו מגלילות ההם. אמנם כל זה לא שוב כי בשנת כ"ה הוקם אחריו על מעלת
 האפיפיורית קרדינאל אליסגרינו שקראו שמו פיאו וזוה שהכובע יהיה ייאלו אינפליה בקש.
 ואחר כך זוה שבמשך ג' חדשים כל ישראל ילאו ממלכותו בקנס אבידה הגוף והממון. וכן
 עשה שלא נשאר פרסה זולת מעטים שהמירו. ויהי כמו אלף בעלי בתים שיאלו ונשאר רוב
 ננסיים גם כי לא יוכלו להביאם וידל ישראל מאד מאד כי נשארם גם הלאותם. ואני לבדי

בשאר לי בְּחַיִּילָה רַבִּים יוֹתֵר מֵעֶשְׂרָה חֲלָפִים זֶהֱבַ עַל חֲמוּטָה וְעַל הַכֵּל יִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ יִחְבֶּרֶךְ .
 בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עֲזָרְנִי וְנָתַן בִּי כַח לְהִבָּן וְלִהְשִׁיבִי וְיִלְעָתִי בַּסְּפָרִים בְּקִבְלַת שְׁבַע"פ
 וּמִהַקְּוֵטְרִיסִים הַכְּחוּבֵי יָד וּמִלֵּאחֵי רֹב כֵּל אֲשֶׁר אֹחֶזֶה נִפְסָךְ כְּאֲשֶׁר שָׁלַח עַד הִיבֵן שִׂדֵי הַגֵּיעַ .
 חֲמִסִּים יִדְעִפִּי גַם אֲנִי כִי מִקּוֹס הַנְּחֵתִי לַמְדַבְּרִים עָלַי עִתָּק לְהוֹוֶה וְלִימִים הַבָּחִים לַעֲשׂוֹת נַעֲדֵי
 הַשְּׁנוּת וְהַנְּהוּת עַל הַרְבֵּה פְרָטִים מִהַחֲבוּר הַזֶּה . הֵן מִהַשְּׁנִים כְּמוֹ מִזְכֵּרַת הַחֲכָמִים חוּץ מִדְּגַלֵּי
 דוֹרָם וְהֵלֶּה שְׁלוֹמֵם וְכוּי' אֵל לֹה . חֲמִנֵם כְּבֵר הַקְּדַמְתִּי לִפְנֵיךְ כִּי נִמְלֵא עֲשׂוֹת הַרְבֵּה בְּדַפּוּסִים . וְגַם
 בַּגִּזּוֹן מִחוּלָף בֵּין הַמַּחְבְּרִים וְהַסּוֹפְרִים וְהַדְּפוּסִים בְּאוֹפֵן כִּי הַאֲחֻרָיִם כְּמוֹנֵי הַיּוֹם אֵינִן לֵהֵם מִקּוֹס
 לְסַכְרֵיעַ וְלִרְיָךְ אֲנִי לְהַכְרִיז בְּכָל מִקּוֹס דְּבָרֵי הַפְּלוֹסוֹף שֶׁאֲמַר דּוֹלָה אֲנִי לְהַשִּׁיב לְשׂוֹאֲלִים כְּדִי
 לְשַׁמּוֹעַ וְלֹא לְשׂוֹאֲלִים לְנֹעַ . וְגַם אֲמַר פְּלוֹבֶרְקוֹ קִבְלָתִי נִדְחָה מִכְּתָבִים שְׂוִיִּם אֲשֶׁר רַבּוֹ עֲלֵיהֶם
 הַדְּעוּת וְלִכֵּן לִרְיָךְ לֹאס הַסֵּפֶר קוֹרְאִים סִיחִיו אֲנִשִּׁי מְדוּת הַהֶבֶה וְנִחַח וְלֹא יִהְרָסוּ בְּהַמְלֵא עֲלֵיו
 שׂוֹאֲמֵת חֲחַס הַיּוֹתִי דוֹרָם לִנְפֶשׁ עוֹנֵג וְעָדוֹן . חֲמִנֵם אֲשִׁי' שֵׁלָה יַעֲלֶה לִיִּדִי חֵלֶה לְרֹאחַ אֵל כֵּל
 הַעֲמִים חוּץ הַשְּׁדֵרָה מְכוּוֹנַת רְלוּי דִּינִי :

אֲשֶׁר הוּא לְהַרְחֹק לַעֲיִים פְּקוּחֹת וְלִהְחַזִּיק בְּיָדִים מִמַּשְׁפּוֹת לְהַשְׁמִיעַ וּבִחֲזוּנִים פְּתוּחֹת
 וְלִהְעֵשִׂים בְּחֵךְ וְחֲבָרֵי הַדְּבוּר וְלִהְרִיחַ בְּרִיחַ קְטוֹרֶת מוֹר וּלְבֹנֶה וְלִהְאִיד הַשֶּׁמֶשׁ בְּחִקּוּפָה
 שְׁמֹן סֹדֵר הַקְּבֵלָה הַאֲמִתִּיּוֹת מִהוֹרָה שְׁכַחְתָּ וּשְׁבַע"פ שֶׁהֵן הַשִּׁי"ת לְמַרְע"ה עַל הַר סִינִי . וּמִמֶּנּוּ
 לִיהוֹשֵׁעַ וּכְן מְדוּר אֵל דוֹר עַד הַיּוֹם . וְלֹא נִחְלַפְתָּ וְלֹא נִכְזַבְתָּ . וְלֹא נִחְסַרְתָּ אוֹ יִסְרִיחַ אֲשִׁיבוּ
 נְקוּדַת חִירָק אוֹ מוֹלֵם אוֹ דָגֵשׁ וְשׂוֹם דְּבַר מִמֶּה שְׁבִידִינוֹ הַיּוֹם בְּכַתָּב אוֹ בְּעַל פִּה . וְכֵל הַמְּחַמֵּץ
 בְּזֶה יִזְכֶּה וְיִנְחַל הַאֲוֵר הַאֲחֻרָוֹן אֵל הַנֶּפֶשׁ עֲבוּלֵם הַבָּא וְחַל הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ יִהְיֶה בְּחַיִּית הַמַּמִּים
 שִׁיחֵה בְּבִיאַת הַגּוֹאֵל בְּעִנְלָה וּבְזִמְן קָרִיב . בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

סֵלִיק סֵפֶר שְׁלֵשֶׁת הַקְּבֵלָה

